

מאיר העץ חלק ג'

שער שער הזיווגים טו		
	פרק א	שני מיני בחינות זיווגים יש באו"א דאצילות, שלים ולא שלים, וגם אלה נחלקים לב' בחי', וג' יחודים אל זו"ן
	פרק ב	שוני בין זיווג שלים לתת מוחין לזו"ן דאצילות ותועלתו בעולמות בי"ע ללא שלים, ואפילו בזיווג לא שלים שהוא רביצת האם על האפרוחים יש ב' אופנים, שהם ב' בחי' הוי"ה אלקים, ושורש הזיווג או"א בחורתא דא"א, וב' פעמים מ"ב, והם ג"ם וא"ם
	פרק ג	סודות בפרשת שילוח הקן
	פרק ד	בינה וג' תבונות
	פרק ה	המשך הנ"ל ופירוט יו"ד ה"י, בינה תבונה, עולם הבא לעתיד לבא
	פרק ו	המשך בינה ותבונה ושאינן דינים בבינה אלא רק בתבונה
שער שער הולדת או"א וזו"ן טז		
	פרק א	ענין המ"ב זיווגים, וזיווג חיך וגרון
	פרק ב	עוד בזיווג חיך וגרון, והשמות השייכים אליו
	פרק ג	המשך הנ"ל וענין לידה לז' חדשים ולט' חדשים
	פרק ד	זיווג פה דא"א לצורך או"א, והשוני בינם לז"א
	פרק ה	ב' זיווגים בהולדת ז"א א' בא"א וא' באו"א וענין הדדים באיש ובאשה
	פרק ו	סוד התלבשות או"א וזו"ן את א"א, וב' מזלות דדיקנא
	פרק ז	סדר התלבשות ז"א את נה"י דא"א בגלגלתא דז"א
שער יז שער ז"א		
	פרק א	סדר הלכשת ז"א את א"א
	פרק ב	עיבור זו"ן
	פרק ג	יצירת ז"א ממ"ה וב"ן, וכן כל פרצופים כלולים ממ"ה וב"ן ¹
	פרק ד	הוי"ה אלהי"ם צו"ר, ז' הבלים, ד"ל
שער יח שער רפ"ח		
	פרק א	רפ"ח ניצוצין מחיים הכלים אחרי שבירתם, שם הוי"ה פשוט, ומילוי וכו'
	פרק ב	בחי' מילוי חשבון ופשוט בשמות הוי"ה, וניצוצין שנפלו מעסמ"ב בשבירה
	פרק ג	עוד בענין הד' מילויים של ניצוצין שנפלו
	פרק ד	רפ"ח ניצוצין דנה"י
	פרק ה	ש"ך ושכ"ה ורפ"ח ניצוצין, וענין נער ונערה
	פרק ו	יניקה
שער יט שער אנ"כ		

¹ לכאורה פרק זה הוא עניין שאינו נוגע לגופו של ענין ז"א, ונלענ"ד כי הלומד המתחיל יכול ללגו.

מאיר העץ חלק ג'

130	אורות ניצוצין וכלים הנתקנים בעיבור ז"א	פרק א	
135	האורות שנכנסים בג' חדשים ראשונים של עיבור אינם האורות עצמם רק ג' המילויים כשנסיר מהם הפשוט	פרק ב	
137	בחי' ק"ב	פרק ג	
142	ענין אורות והניצוצין והכלים שהם ביסוד בינה ובמקום החתך וביסוד תבונה	פרק ד	
143	סדר והתחלקות השמות של מ"ה וב"ן בכל קומת הפרצוף	פרק ה ²	
144	בירור של עיבור ויניקה וגדלות דז"א וכן דנוק'	פרק ו	
146	חלקי נוק', ופנים ואחור שלהם, בזמן היניקה חלקי ז"א הם ז"ת וחלקי ג"ר הם בת י"ס, וחלקי מ"ה וב"ן בזו"נ	פרק ז	
148	איך עתיק א"א או"א וישו"ת לקחו ממ"ה וב"ן	פרק ח	
150	מ"ה וב"ן ב עתיק ונוק' וא"א ונוק' או"א ישו"ת זו"נ יעקב ורחל הקטנים ויעקב ולאה	פרק ט	
154	שמות אהי"ה הוי"ה ואלקים בכלים מוחין ובפנימיות וחיצוניות, וג' בחי' עיבור ז' ט' וי"ב וגדלות	פרק י	
			שער כ שער המוחין
157	בחי' אורות ניצוצות וכלים במוחין דז"א גם בעיבור וגם ביניקה וגם בגדלות	פרק א	
160	אנ"כ בג' חדשים ראשונים אמצעים ואחרונים של העיבור	פרק ב	
161	לידת מוחין דז"א דוגמת לידת ז"א עצמו	פרק ג	
163	כמה פרטים בז"א בקיצור נמרץ	פרק ד ³	
164	שפע שז"א מקבל מאו"א בפירוט	פרק ה	
170	אורך ועובי שבז"א בעיבור ויניקה	פרק ו	
172	גדלות ז"א שהוא כניסת הנשמה ובחי' צל"ם שבו	פרק ז	
174	תוספת בגדלות, וגידול בצלמים ובכלים	פרק ח	
176	סדר כנסית הצלמים, וגידול זו"ן	פרק ט	
178	ביאור איך כל פרצוף לוקח ממ"ה וב"ן	פרק י	
180	בחי' פנים ואחור, ואיך אחור של עליון פנים של תחתון, ובזה תבין התלבשות המוחין	פרק יא	
182	גידול קרומים ומוחין ז"א	פרק יב	
			שער כא שער לידת המוחין
	הכפלת נה"י דאמא לצורך מוחין דז"א	פרק א	
186	השוני בין מוחין דז"א למוחין דנוק'	פרק ב	
193	למה הז"א לוקח הכתר שלו בת"ת דאמא שונה ממה שהנוקבא דז"א לוקחת את הכתר שלה בת"ת שבו	פרק ג	

² מכאן עד פרק י' (ולא עד בכלל) אינו קשור לאנ"כ, והלומד המתחיל יכול לדלגם.

³ פרק זו פרטים קשי הבנה וכדאי ללמוד אחרי פרק ה'.

מאיר העץ חלק ג'

שער טו פרק א מ"ק שער שני

שער הזווגים בזווג דאו"א ומצות שלוח הקן וכו' פרקים
שני⁴ מיני בחינות זווגים יש באו"א דאצילות, הא' נקרא פנימי, הב' נקרא חיצוני, שהם
סוד הכלים והעצמות (נ"א או העצמות). וזהו בב' בחי'⁶, או כשהם פב"פ שוה, או בהרכנת
הראש כמבואר אצלינו. וב' בחי' אלו בפנימיות שהוא העצמות, וב' בחינות אלו בסוד החיצוניות
שהם (י') הכלים, הרי הם ד' בחי' זווג או"א, ועד"ז ד' בחי' כיוצא באלו זווג זו"נ. והנה לעולם
בחי' זווג חיצון למלאכים⁷ זווג פנימי לנשמות⁸. עוד יש בחי' אחרת בסוד הזווג, אם לברוא
נשמות חדשות, או לחיות הנשמות שכבר יצאו לחדש להם מוחין¹⁰. ואחר החורבן שאין זווג
לזו"נ להוציא נשמות חדשות, גם באו"א לא יש זווג לנשמות חדשות, וז"ס (הושע יא ט) לא אבא
בעיר וגו'¹¹, באופן שעתה אחר החורבן לא יש זווג פנימי לא שוה בשוה ולא בהרכנת הראש, לא
באו"א ולא בזו"נ, וגם לנשמות ישנים ליכא אלא לחיות בלבד ולתת¹² מוחין חדשים להם¹³.
מ"ב¹⁴ דע, כי יש ב' מיני זווג אל או"א: א' הא', בהיותן שניהן שוין למעלה במקומן שוין
בקומתן פב"פ, אשר זה נקרא בחי' זווג או"א עלאין. והב', הוא בחי' אמא רביעא על בנין (זוהר
ח"ב קכז ע"א¹⁵) והוא כאשר אמא, הנה"י שלה, מתלבשין המוחין דזו"א בתוכם¹⁶, ואח"כ

⁴ שעה"ק סג ע"א.

⁵ מאחר וכל מה שכתוב כאן מוזכר עוד פעם במ"ב לכן הסברתי שם שהלשון יותר מובן.

⁶ "זוהו צב' צחי" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "ובכלל זווג מאלו הב' יש צו שני אופנים".

⁷ להוליד נשמות המלאכים (שעה"ק).

⁸ להוליד נשמות בני אדם (שעה"ק).

⁹ ע' לקמן הערה 38

¹⁰ וכ"ז הוא בזמן שצית המקדש היה קיים (נוסף בשעה"ק).

¹¹ ע' לקמן הערה 43.

¹² ולחדש (שעה"ק).

¹³ ע' פת"ש או"א יא וז"ל, ועוד מתחלק זווג שלהם לב' מדרגות, א' נקרא זיווג שלים וא' זיווג דלאו שלים. והיינו, כשהזיווג הוא ליתן מוחין לזו"נ מוחין גדולים שיהיה בכחם להוציא נשמות חדשות בעולם, ואז הזיווג הוא מבחינת חכמה שבאבא עם אימא. והב' הוא כדי ליתן מוחין לזו"נ לחיות העולמות או לחדש הנשמות הישנות שכבר יצאו, והוא רק מבחינת בינה שבו עם אימא, והיינו כשחכמה נותן המוחין והטיפה לאימא בהארה מרובה זה נקרא שמאיר מחכמה שבו שהוא סוד שמות מנוקדים, אבל כשנותן הטיפה בהארה מועטת נקרא שמאיר מבינה שלו לבדו שהם אותיות בלי ניקוד. והענין, כי האותיות הם מבינה והנקודות מחכמה כמ"פ שהנקודות הם הנפש והחיות של האותיות שאותיות לבד הם רק כלים בלא נפש כגוף בלא נשמה, כמו שאין הברת האותיות ניכרת בלא נקודות כי אין דיבור בלא נקודות. וז"ס מ"ש רז"ל במדרש (איכה רבה פרשה א פסקה א) שאחר חורבן בהמ"ק יושב ודומם, ולע"ל כתיב (ישעיה מ ה) ונגלה כבוד וגו' כי פי ה' דבר, כי עכשיו בגלות זיווג דאו"א הוא בזיווג דלא שלים שהוא בלא נקודות בסוד זיווג בינה לבד ולכן אין בו דיבור, מה שא"כ לע"ל שאז יהיה זיווג שלים, ואלו הב' מדרגות הם בב' דרגין הנ"ל, בבחינת שווים בקומתם ובבחינת רביעא על בנין, שבכל א' יש ב' מדרגות הנ"ל.
¹⁴ קהילת יעקב.

¹⁵ ז"ל: ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון, כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' [תרגום: בזמן שהיא חזרה וישבה ורובצת על בינה למטה להניק אותם כך היא עומדת בצורה של אות ס'], ע"כ. ועי' אד"ז רצ ע"ב: אמאי אקרי תבונה ולא בינה, אלא תבונה אקרי בשעתא דינקא לתרין, בגין ב"ן וב"ת דאינון ו"ה ההיא שעתא אקרי תבונה [תרגום: למה היא נקראת תבונה ולא בינה, אלא תבונה נקראת בזמן שהיא מניקה שנים, לכן [כאשר הם] ב"ן וב"ת שהם ביחד ו"ה, אז היא נקראת תבונה], ע"כ. ועי' בהגר"א על ספד"צ יז ע"ג ד"ה ואח"כ, שהמדובר כאן הוא בז"א הנמצא במדרגת יניקה. ועי' עוד בתיקו"ז כג ע"א. עי' שעה"ק עב ע"ד, ששמע אפילו בזמן נתינת המוחין דגדלות אז הארת הנה"י דתבונה היא בבחינת אם הרובצת על האפרוחין.

מאיר העץ חלק ג'

מתלכשים הנה"י דאמא תוך ז"א, ואז נקרא (דברים כב ו) ואם רובצת על האפרוחים, לפי שהיא יורדת למטה משיעור קומת (אבא)¹⁷ ומשפלת עצמה למטה¹⁸. ואז היא¹⁹ דומה אל הנוקבא דז"א כאשר היא²⁰ מזדווגת עם ז"א פב"פ בסוד ג' תחתונות שבו לבד כנודע²¹, וכן עתה היא אמא עלאה פב"פ עמו נגד חצי ת"ת התחתון ונה"י של אבא לבד²². ואז בהיותן כן, צריך שגם אבא

עי' בהגר"א על ספד"צ טו ע"ב ד"ה וזה יקרא: בינה דהיא נחתא רביעא על בנין, ונכנסת בראשו של ז"א ונעשית עצם מעצמיו, כידוע שנה"י דילה נעשין גופא דילה, כמ"ש בא"ז (דף רפט ע"ב) ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא, ועייל ברישא דז"א ואתעביד חד מוחא, ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא, ואשקי כל אינון נטיעאן, הה"ד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ר"ל הגן הוא ז"א כמ"ש שם (דף רצ ע"ב) ע"ש, וז"ש יקרא בשם יעקב שהיא נקראת בשמו, ע"כ.

לגבי הענין עצם מעצמיו, עי' ע"ח מוחין דצלם פרק א, וכן פת"ש ז"א פרק טו, שירידת נה"י דבינה לז"א היא דווקא כאשר אין בנה"י דילה אור, שכן נסתלקו האורות של נה"י למעלה ונשאר בהם אור מועט. וכאשר נכנסו נה"י דידה בז"א נעשית עצם מעצמיו. ועי' פת"ש גדלות דז"א פרק א: נה"י דתבונה נעשה בבחינת גשר ובית קיבול וכלים מכילים להביאם לז"א, כי כן סדר המאורות שיש בהם שהם עצם הדברים, ויש מהם מדרגות צינורות וכלים אמצעיים שיביאו עצם הדברים מעליון לתחתון. ונמצא שמאחר שנה"י נתצמצמו באופן זה אשר יהיה דרך ומעבר אל המוחין עצמם, לכן הם עצמם נעשים עצם מעצמיו ונטפלים ונקראים בשם ז"א, כי הם שייכים אליו מאחר שנסתלק מהם עיקר ההדרגה אשר הוא למעלה מערכו של ז"א ונשאר רק מה (ש)שייך בערכו לבד, עכ"ל. ועי' שם פתח ו: סוד הנה"י דתבונה שבו ג"כ נה"י דיש"ס שהם נתרקנו ונעשו עצם מעצמיו, עכ"ל. ועי' שם פנימיות וחיצוניות י' שמכנה נה"י אלה האחוריים דא"א. ועי' לש"ו כללים ח"א כג ע"א וע"ב, שהמה הופכים להיות עצם מעצמיו של ז"א ואין מקבלים תיקונים מא"ס.

ועי' לש"ו כללים ח"א ל ע"ג, שהקשה, שמצד אחד כתוב שאר"א מתפשטים עד סוף ז"ן, ומאיך גיסא מבואר שהמה קצרי קומה וא"כ לכאורה הדברים סותרים זא"ז שכן אינם יכולים להתפשט כשיעור קומת ז"א, וצ"ע. ומיישב, שהתפשטותם בתוך ז"ן היא גופא הופכתם להיות כעצם מעצמותם, ולכן בטלים לז"ן ולא נקראים בשם א"א וממילא אין נחשבת קומתם כלל.

¹⁶ כלומר שנה"י לבוש של המוחין. ועי' שעה"כ דרושי פסח א ז"ל: והנה ז"א אחר שנולד ויצא מבטן אימא עילאה יש לו זמן קטנות וזמן גדלות, ומוכרח הוא שבכל זמן מאלו הג' יהיו לו בחי' מוחין. גם נודע שא"א לו לקבל המוחין אם לא עד שיתלבשו תחילה תוך נה"י דאימא, ואח"כ יתלבשו בתוכו. עי' לקמן מוחין דצלם פרק ח' שחיצוניות הכתר מאמא ופנימיות מז"א עצמו.

¹⁷ קה"י גורס את המוסגר.

¹⁸ כלומר אז הבינה מערימה ירכין שלה למעלה וזה כדי לגלות בחי' הקצוות שהם שולטים על בחי' הקו האמצעי [הפיך ההנהגה הרגיל בג"ר אבל היינו ההנהגה הרגילה בז"ת]. והוא צמצום אורה הגדול שהוא אור דקו האמצעי אשר הוא עצמותית בה ומונע אותו שלא יאיר אלא לבסוף, ולכן יסוד שלה היא עושה הדעת של ז"א והוא למטה מהנו"ה שלה.

ואמר "משפלת", ור"ל על בחי' הקו האמצעי אשר בג' תחתונות שבה, שהוא היסוד אשר על ידו נעשה הדעת, הנה דוחקת בעצמה שלא להאיר בו אלא אחר הארת הקצוות שבה ולמטה מהם. ואמר "מרכנת", ור"ל על הג"ר שבה שהוא הראש שלה, וכן החג"ת שהוא הגוף שלה הנה מרכין ומטה אותם כמי שמרחיק ומסלק את עצמה מקבלת הארת המזלין הכלולה בו, וכדי שתוכל לפעול ולהאיר בבחי' הקצוות שבה (ביאורים ח"ב קז ע"א).

הגם שכאשר היא רובצת עליהם הרי היא מגין עליהם אך עכ"ז אינו מספיק הגנה הזאת אלא רק להגן על האור דפנים שלהם לבד שלא יוכלו החיצונים לינק גם מהאור דפנים שלהם אבל אינו מועיל הגנה להגן גם על האור דאחוריים שהם דינים גדולים (ביאורים ח"ב יא ע"ב), וכל זה שייך כל זמן הגלות (דע"ה ח"ב קכה ע"ד), ועי' לעיל ח"א הערות 797-802.

¹⁹ היינו האמא בזיווגה אבא.

²⁰ נוק' ולא אמא.

²¹ עי' שער א"א פרק יג ושער הפרצופים דרוש ה' ופנימיות וחיצוניות פרק ג', ושער הכוונות דרושי חזרת העמידה דרוש א ודרוש ב, ולקמן במ"ב.

²² עי' ע"ח שער כה דרוש ח: אמא עילאה לא מתפרשת לעלמין מאבא, בסוד (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, תדיר ולא פסיק, ואם יכנסו נה"י שלה תוך ז"א יתבטלו זווג א"א, כי אחר שהיסוד שלה סתום ברישא דז"א, היאך תוכל להזדווג עם אבא. לכן מה היא עושה, חוזרת למציאותה הראשון ונחלקת לב' חלקים, שהם בינה ותבונה. והנה נה"י של אימא עילאה נעשה מהם פרצוף תבונה כולה, ומחצי אמא עילאה נעשה פרצוף אחד עליון ונקרא בינה. ואז באותו בינה עילאה נתקיים קרא ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ולא אתפרשו לעלמין, כי נעשה לה נה"י חדשים למעלה מן התבונה. ואז נמצא תבונה נעשה מבחי' הראשונים דנה"י בזמן שהיה

מאיר העץ חלק ג'

ירכין ראשו וישפיל עצמו למטה כדמיון ז"א עם נוקבא בג"ת שבו כנ"ל²³. וזווג זה הוא זווג דיש"ס²⁴ ותבונה, וזכור זה ולא נצטרך לחזור ולהזכירו בכל פעם ופעם.

והנה זה הזווג הב'²⁵ נחלק לב' אופנים, הא' כאשר אמא מתלבשת בז"א לבד. והב', כאשר אמא { עה ע"ב } מתלבשת במלכות עצמה נוקבא דז"א²⁶, ושניהן נקרא זווג אחד. והנה ההפרש שיש בין הזווגים הנ"ל הוא, כי בזווג (הא')²⁷ הנ"ל שהוא בהיותן למעלה שוין בקומתן²⁸, זהו עיקר הזווג שלהם האמיתי. אבל זווג הב' נקרא זווג לפרקים של מקרה²⁹, והוא כאשר גברו עונות של התחתונים ואין בהם כח לקבל השפעה העליונה, אז צריכה האם העליונה למעט אורה כדי שנוכל (שיוכלו)³⁰ לקבלו. ואז יורדת למטה להיותה רובצת על בניה, כדרך העוף והנשר המתרחפת על בניה שלא יטרפנה עופות נכרים, ורובצת עליהם לשומרם. ואז הוא בזמן שהבנים צריכין לאמם שזה מורה חולשה שבהם, עד שצריכין שאמא תרכיץ עליהן לשומרן, ואותו הזווג הנעשה אז נקרא זווג לפעמים של מקרה. והרי נתבאר ב' מיני זווגים שיש לאו"א בבחי' עצמן מה שינוי יש בהם.

ועתה נבאר ב' מיני זווגים בבחי' הזווג עצמו³¹, מהו התכלית וההפרש שלו. הנה זהו אחד הוא נקרא זווגא שלים³² כנזכר זוהר פרשת אחרי (דף סא ע"ב³³), והזווג הב' נקרא זווגא דלא שלים³⁴. וביאור הדברים הוא כי זווג שלים הוא כאשר תכלית הזווג הוא כדי להוריד עטרות

פרצוף אחד, והנה"י ראשונים מתחלקים כל אחד ואחד לג' פרקין, ג"ר נעשו חב"ד של תבונה, וג' אמצעים חג"ת שלה, וג"ת נה"י שלה.

²³ עי' לקמן שער מז פרק ג' שזה זיווג או"א בהתלבשותם תוך ז"א.

²⁴ כלומר חלק התחתון דאבא הוא יש"ס, וזה שונה מהרכנת הראש בא"א (עי' שער א"א פרק יג ויד).

²⁵ כלומר דיססו"ת.

²⁶ עי' ענינו פרק ב' פיסקא ד"ה והנה כאשר. אבל עי' רש"ש בהגהות השמש, שער טו סוף פרק א' וכן הוא בנהר שלום יד עד ד"ה והנה נודע כי שני מיני, שלא מביא זיווג כזה.

²⁷ קה"י גורם את המוסג.

²⁸ היינו או"א בשלימותם.

²⁹ זה לא עיקר הזיווג ולכן נקרא מקרה, ועי' לקמן שער הזווגים פרק ג' שזה מלשון הפסוק כי יקרא קן צפור.

³⁰ נמחק בקה"י.

³¹ כלומר בזיווג בכל מקום שהוא.

³² עי' לעיל שער או"א ח כלל ג' וז"ל, כשמזל הי"ג הוא לבדו משפיע באו"א ומזדווגין על ידו, אז נקרא זווגא דלא שלים, וכאשר ב' מזלות משפיעים זה באבא וזה באמא ומזדווגין על ידם אז נקרא זווגא שלים.

³³ וז"ל, ת"ח כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן האי נהרא אתפשט בסטריו בשעתא דמזדווג עמיה בזווגא שלים האי עדן (זווגא) בההוא נתיב דלא אתידע לעילא ותתא כד"א נתיב לא ידעו עיט ואשתכחו ברעותא דלא מתפרשן תדירא חד מחד. כדין נפקין מבויעין ונחלין ומעטרי לבן קדישא בכל אינון כתרין כדין כתיב בעטרה שעטרה לו אמו. ובההוא שעתא ירית ההוא בן אחסנתא דאבוי ואמיה כדין הוא אשתעשע בההוא ענוגא ותפנוקא, עכ"ל.

תרגום: בא וראה כתוב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, הנהר הזה התפשט לצדדיו, בשעה שמזדווג עמו בזווג שלם העדן הזה (זווגא), באותו נתיב שלא נודע למעלה ולמטה, כמו שנאמר נתיב לא ידעו עיט, ונמצאו ברצון שלא נפרדים תמיד אחד מאחד, אז יוצאים מעיינות ונחלים ומעטרים את הבן הקדוש בכל אותם הכתרים, ואז כתוב בעטרה שעטרה לו אמו, ובאותה שעה ירש אותו בן ירושת אביו ואמו, ואז הוא השתעשע באותו עונג ותפנוק. ולענין אחסנתיה דאו"א עי' אד"ז רצב ע"ב ושער המלכים פרק ו.

³⁴ עי' פת"ש או"א יא וז"ל, והוא סוד זיווג יש"ס ותבונה שהיינו שהזיווג הוא מנה"י שלהם לבד שהם מקטינים ומצמצמים אורות שלהם שיהיו מתלטים יחד רק בערך אור של נה"י שלהם לבד, והוא בעת שאין ז"א שלם שצריך לאמו וצריכה שתרכיב עליו לשומר, בסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קנו וגו'. והיינו, שבעת שעונות גורמים ונמצא קטרוג הסט"א תובע דין להחריב העולם ח"ו, וקטרוגו נוגע למעט ולגרום בלבול בסידור המדרגות של ז"א שהם מתפעלים ע"י התחתונים, וצריך

מאיר העץ חלק ג'

ומוחין אל הבנים ז'נ, כדי להוציא נשמות חדשות ע"י זוגם של ז'ן עצמן. וזווגא דלא שלים הוא כאשר תכלית הזווג הוא כדי להוריד חיות ומזון אל העולמות מה³⁵ שהוא מוכרח, בעת בריאת העולם³⁶, וצורך להם, וגם לתת כח (נ"א מוחין)³⁷ לז'ן שיזדווגו ויולידו נשמות ישנים שכבר נבראו בעת בריאת עולם ולחזור לחדשם³⁸. ופי' הענין יתב' לך בהקדמה שנבאר לך בענין נשמות חדשות וישנות במקומו בדרוש הגלגולים פ"ז³⁹.

שאימא תשפיע מכחה שהוא האור הגורם ביטול הסט"א והוא מגרש אותם שלא יוכלו לקטרג, והוא בסוד סוכת שלום דפרישת גדפהא וז"א חוסה בצלה, ע"כ.

הוא רק מסוד ו"ק (ביאורים ח"ב עה ע"ד, וכן קז ע"ב), והוא סוד קטנות (דע"ה ח"ב קכה ע"ד), כלומר אב"א וזה הזיווג ללא הארה של נביעו דא"ס והדעה עילאה כלומר ללא תיקון הפרצוף ולכן בגלל שבאצילות עצם האצילות הוא ו"ק ותיקונו ב"ס זיווג לא שלים הוא בר"ק ושלים הוא ב"ס (ביאורים חב סח ע"א), כלומר זיווג של החיצוניות של הפרצופים, שאין זיווג אחוריים אלא רק פב"פ וכאן זה פב"פ של האחוריים (כללים ח"א קג ע"ד).

ע"י ביאורים ח"ב ע ע"א: והעיקר בזה הוא, כי גם המציאות והגילוי דאור הדעת עלאה אשר בכל מדרגה ומדרגה הנה הוא ג"כ בערכין, וכן הוא עד"ז הזווגא שלים ודלא שלים, כי מה שנחשב במדרגה זו לגילוי אור הדעת עילאה ולזווגא שלים, הנה הוא למדרגה העליונה ממנה להעלם האור ולזווגא דלא שלים. ור"ל כי הנה מאחר שנתקן האצילות ומאז ולהלאה הנה נמצא באמת תמיד הגילוי דאור הדעת עלאה בהתפשטות הב' דלעקודים, והוה כל הזווגים שם בבחי' זווגא שלים תמיד, ולכן נתייחד לזה שם כל כלילות אור המלכות כולה בהיסוד ע"ד שהוא בהמזל תחתון ונקא, כי הם שם ושם בבחי' צדיק וצדק דלא מתפרשין לעלמין. אמנם כל אותו הגילוי דאור הדעת וכל אותן הזווגין שלים, הנה נחשב כ"ז במדרגת ההתפשטות הא', אשר כל קבלת ההתפשטות הב' הוא ממנו. הנה נחשב כ"ז אצלו להעלם אור הדעת ולזווגין דלא שלים, ולכן עומד שם בכל המשכת השפע הזה אשר הוא לא נפסק ממנו לעולם, הנה עומד בו אז אור המלכות רק למטה מהיסוד ובפנ"ע. @מובן?אולי הארה הבאה.

³⁵ נמחק כלש"ו.

³⁶ בעת צריאת העולם (נמחק בקה"י).

³⁷ נמחק בקה"י.

³⁸ ע' מול"מ פ"ד אות כא ואות יב (לש"ו).

תמצית דבריו באות כא: מצינו בפה דא"א ב' זיווגים בפה, זיווג דחיק וגרון וזיווג דחיק ולשון ושיניים [וה"ה בפה דא"ק ואכ"מ].

הזיווג דחיק וגרון הוא זיווג נעלם מאד, כי חיק וגרון הם בבחי' או"א עלאין שבפה, ונמשכים מאוירא ומו"ס. כך, שהחיק וגרון הם חו"ב, והדעת הוא הרוחא שביניהם דנביעו תדיר מא"ס ומייחדם. מזיווג זה יוצאים ב' בחינות, הא' פנימי והשני חיצוני: החיצוני הוא חיות העולמות, והפנימי הוא הנשמות העליונות. הבחינה דחיות עניינו הנהגת הטבע, ודרכו להיות בהסתר והוא תדיר, ואילו בחינת הנשמות הוא בחינה של הנהגה הניסית, והוא באתגליא ואינו תדיר. מבחינת הנשמות יוצאים שני מיני נשמה פנימיים, ה"ה נשמת הצדיקים ונשמת המלאכים המלמדים אותם תורה (ע"י זהר בראשית נה ע"ב ולז ע"ב), [ועל אף שנשמת הצדיקים למעלה מהמלאכים הרבה אמנם מאחר שהם מלובשים בגוף לכן צריכים הת"ח לקבל דרך המלאכים].

הזיווג הב' הרי הוא חיק שיניים ולשון, וזיווג זה הוא בסוד דיבור. והוא בבחי' ישס"ת שבפה. כלומר בעת תיקון מעשה התחתונים, והוא זיווג חיצוני יותר מאשר זיווג דחיק וגרון, ולכן אין יוצאים מזיווג זה אלא נשמות התחתונות בלבד. והוא באתגליא ואינו תדיר, שכן אינו בא לידי מעשה אלא בשעת הדיבור. והנה נשמות אלו אף הם יוצאים בשני מינים כעין הזיווג הראשון, ואף כאן הוא נבחן בפנימי וחיצון: נשמות רוב בני האדם והוא הפנימי, ונשמות המלאכים החיצוניים הרי הם השרים הממונים על כל מיני שפע שבעולם הזה - והוא החיצון.

והנה לכל אחד משני הזיווגים הנ"ל יש שני בחינות של זיווג, דהיינו זיווג פנימי דהיינו ג"ר (חכמה ובינה ע"י הדעת) והוא זיווג דאו"א עילאין (ואז כולל ז"ת ואכ"מ), וזיווג חיצון דהיינו ז"ת (ו"ק ומלכות) והוא זיווג ישס"ת. מה שנתבאר שנשמות העליונות נובעות מפנימיות דחיק וגרון, הכוונה לזיווג ג"ר דחיק וגרון, ושפע החיות דהעולמות נמשך מהחלק התחתון דהיינו מהז"ת דחיק וגרון.

לפי היסודות הנ"ל נמצא לפעמים בדברי האר"י שאו"א עלאין לא מתפרשים, אבל ישס"ת לעתים מתפרשים זה מזו, ופעמים אומר להיפך. ועניינו לאור האמור, שכן הז"ת דאו"א עלאין תמיד בזיווג, ולכן אפשר לומר שאו"א תמיד בזיווג ואז היסודות שאינם תמיד בזיווג כוונתו חיק שיניים ולשון. אבל מאחר שהו"ק דזיווג דחיק וגרון הוא עצמו בחי' ישס"ת דאו"א עלאין (ע' לעיל שער או"א פרק ח כלל ה') אפשר לומר שישס"ת תמיד בזיווג, ואז הג"ר יקרא או"א, שכן הם עצמם לא תמיד בזיווג.

מאיר העץ חלק ג'

ואמנם ענין שינוי ב' זוגים אלו, כי כאשר מזדווג אבא עם אמא ע"י חכמה שלו, שהם סוד הנקודות⁴⁰ כנודע, כי כל השמות שיש בחכמה הם בנקודות, אבל אותיות השמות שהם בבינה אין בהם ניקוד⁴¹. והנה כשמזדווג אבא עם אמא מבחי' חכמה שלו אשר השמות הם מנוקדים, אז הוא זוגא שלים שהוא זוג חכמה עם בינה. אבל כאשר הזווג הוא מבחי' בינה דאבא⁴² שהם שמות בלתי ניקוד, אז נקרא זוגא דלא שלים, כי נקרא זוג בינה עם בינה. כי הרי

ואות יב: @this clear here?is ללאכאורה משמע מדבריו שגם בחי' השפע דחיות דכתר הופך אחוריו למטה ונפסק וקשה מאד, אלא השפע אשר לצורך החיות הוא מבחי' החיצונית ואחוריים וכן הוא ג"כ רק מהגילוי דהט' שרשים התחתונים אשר מאחר הכתר ולמטה, והשפע אשר לצורך זיווג הוא מבחי' הפנימיות, והוא כולל הגילוי דהשורש דכתר עליון עצמו, והשפע דחיות אינו נפסק לעולם, אך השפע דהזווג אשר הוא מהפנימיות ומגילוי השורש דכתר עליון הוא רק לפרקים, ומש"כ שהכתר הופך אחוריו למטה, ר"ל שאינו מתגלה ומשפיע גם הוא אלא רק מהחיצונית שוב לבד המוכנה בשם אחוריים.

שפע דחיות נמשך רק ממדרגת העליון לבד ושפע דזווג נמשך מלמעלה למעלה עד הנביעו דאור א"ס, ועי"ז התחתון עולה למעלה מדרגתו, ולכן אחרי דברינו שעצם עולם העקודים היא ט' ספירות דוגמת ז"ת דאצילות, לכן כדי חיות נמשך מהחכמה ולמטה, ולצורך הזיווג היא למעלה מזה, ולכן נחשב שבא הארה מפניהם של הט' תחתונות אפילו בתור חיות, אבל השתתפות הכתר מחויב שהרי כל שפע בא מא"ס למעלה למעלה אלא כשזה בתור חיות זה רק בא מאחוריים, ע"כ. אור העיקרי הוא מהחיצונית דאור עליון והתוספת מהפנימיות דאור עליון, כי רק בזיווג הפנימי יש התגלות האורות מלמעלה למעלה עד הדעת עלאה (דע"ה ח"א לח ע"ד), וזה הזיווג התמידי דוגמת נשימת אדם (ביאורים ח"ב סז ע"ד).

³⁹ פי' ספר הגלגולים וז"ל: נשמות אדה"ר כוללת מן נפש דעשיה עד רוח דאצילות כן אותם הנשפות שלא נכללו באדה"ר הם ע"ד זה ואלו הנשמות לא יבואו לעולם רק עד אלף השביעי כנז' בזהר שמות (דף ו) ונמצא כי כמו שבאותם נשמות שנכללו באדה"ר יש בהם נרנח"י זה למעלה מזה כן אותם הנשמות שלא נכללו באדה"ר הם ממש ע"ד זה ובאלף השביעי יתעטרו אלו הנשמות שנכללו באדם הראשון באותם הנשמות.

⁴⁰ הזיווג שבסוד האותיות הוא, שכאשר הפרצופים מזדווגים בבחי' המלבושים והוא בחיצונית, ואז הבחינות הפנימיות מתעלמות ואינן משתתפות וזה נק' זיווג דאחוריים שהוא אב"א (והנה על אף שכל הזיווגים הינם בסוד פב"פ, אמנם מאחר שזה נעשה רק בבחינת החיצונית שבהם נחשב הדבר כאילו הוא זיווג באחוריים שכן כל החיצונית נקרא בשם אחוריים). וזיווג זה אין נמשך כי אם שפע הקיום שהוא חיות העולמות שלא יחברו. ויש כאן ג"כ עיבור וניקה בחיצונית, ובכך המוחין מחדשים את הנשמות הישנות שנאצלו בבריאת העולם. הזיווג הפנימי הוא זיווג דפב"פ, ומזה נולדות נשמות חדשות ממש, שלא נאצלו בבריאת העולם, אם כי אין זיווג זה נעשה אלא לעתיד לבא (ביאורים ח"א נו ע"א). ועי' עוד כללים ח"א קה ע"ב כל הנשמות הכלולות באדה"ר המה רק אלו העתידות לצאת בו' אלפי שנין דעולם הזה, אמנם יש מין אחר של נשמות שלא היו כלולים בו, והם נאצלו בעת הנקודות, (ולהם מספר זהה של נשמות), והמה מלכי יושר הנשפעים מאבא דא"ק, והם לא נתקנו עדיין באור המ"ה אלא תלויים היו במעשי אדה"ר, והם הנשמות החדשות העתידות להיות, והם יתקנו ויצאו רק בעולם הבא, ועי' ביאורים ח"ב יב ע"א שזהו החילוק בין זיווג בחול לזיווג בשבת.

⁴¹ מוחין דחכמה המה בבחי' חיה והוא נשמה לנשמה ומוחין דבינה המה בחי' נשמה. והנה בכל גוף יש ג' כלים לנר"ג, הרי הם מוח, לב וכבד. אם כן, יש כלי לנשמה להתלבש בו ה"ה המוח, ואילו החיה אינה מתלבשת בגוף, והיא למעלה מהגוף ואיננה כי אם אור בלבד. לכן, כשהזיווג הוא בבחינת חכמה דא"א, הוא נקרא זיווג פנימי, והוא זיווג פב"פ. אמנם הזיווג שבבחינות בינה דא"א הוא בבחי' גוף ונקרא זיווג חיצוני בערך לזיווג דחכמה, והוא נקרא ע"ש זה זיווג אב"א. [פשוט שבכל זיווג פנימי כלול זיווג חיצוני, אמנם אין הכרח שיהיה כך גם להיפך] (ביאורים ח"א נו ע"ב). ונ"ל שבבחינות בינה הנזכרים כאן המה בבחינת בינה תתאה דהיינו ישס"ת, ויש מקום לסברא זו לעיל שער יד פרק ג'. ועי' עקודים ב' שאי אפשר זיווג ללא מוחין דחיה שהם חכמה. עי' טנת"א ג' וז"ל: והנה הזווג שבסוד האותיות (והוא) וזה (הוא) להחיות העולמות, ובסוד הנקודות (והוא) וזה (הוא) לנשמות. והענין כי זווג הנקודות הם חכמה דאבא עם חכמה דאמא, והאותיות הוא בינה דאבא עם בינה דאמא, (והנה ל"ג) כי ב' מיני זוגים הם, א' להחיות העולמות, וא' לנשמות, וגם (החיות ל"ג) אותו זווג דחיות יועיל לחדש הנשמות ישנות שנאצלו בבריאת עולם.

זיוג שלים עם ניקוד, וללא ניקוד זיוג דלאו שלים.

⁴² כלומר ישס"ת, ע' הערה הקודמת.

מאיר העץ חלק ג'

אין אבא מזדווג עם אמא אלא בבחי' בינה שבו, והבן מאד. והנה זו היא משארז"ל⁴³, נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה, שהוא זווג או"א, עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים דזו"ן לגמרי. גם מצינו בזוהר באדר"ז (רצ ע"ב) דאו"א לא מתפרשין לעלמין והוי זווגייהו תדיר⁴⁴. והנה מצינו במקומות רבים דאמא מתתרכת⁴⁵ מעל בנין, ואין לה זווג כנזכר בתקונים (ב ע"א) על (דברים כב ז) שלח תשלח את האם, וע"פ (ישעיה נ א) ובפשעכם שולחה אמכם⁴⁶. אבל הענין מובן עם הנ"ל, כי זווג השלים שהוא זווג דאו"א בבחי' חכמה שהם {עה

⁴³ תענית ה ע"א וע"ש וזהר נשא קמז ע"ב ואתחנן רסב ע"ב ובפ' ויחי רלא ע"א ובתיקונים סוף תיקון נ' (צח ע"א) (לש"ו).

וז"ל הזהר נשא, תניא כמה חביבין ישראל קמי קב"ה דעלאי לא מתברכי אלא בגינהון דישראל הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנסו ישראל בירושלים של מטה שנאמר בקרבן קדוש ולא אבא בעיר כלומר כל זמנא דשכינתא הכא בגלותא שמא דלעילא לא אשתלים. וכל תקונין לא אתקנו כביכול אשתאר שמא קדישא חסרא, עכ"ל. [תרגום: כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא שעליונים ותחתונים, לא מתברכים אלא בגלל ישראל. שלמדנו, אמר רבי יהודה אמר רבי חייא אמר רבי יוסי, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה, עד שיכנסו ישראל בירושלים של מטה, שנאמר "בקרבת קדוש ולא אבוא בעיר", כלומר כל זמן שהשכינה כאן בגלות, השם שלמעלה לא נשתלם, וכל התקונים לא נתקנו, כביכול נשאר השם הקדוש חסר. כלומר הכניסה בירושלים של מטה היא שכלל ישראל נכנסים בירושלים של מטה [והוא הכתוב בזהר בראשית].

וז"ל הזהר ואתחנן, ת"ח ירושלים וציון דינא ורחמי ואע"פ כן כתיב עיר דוד היא ציון וכתוב בקרבן קדוש ולא אבא בעיר נשבע קב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה וכו'. אימתי א"ר יהודה כד אתהדר מלכו בית דוד לאתריה לתתא, עכ"ל, והוא החזרת מלכות בית דוד למקומו.

תרגום: בא וראה ירושלים וציון דין ורחמים ואף על פי כן כתוב עיר דוד היא ציון וכתוב בקרבן קדוש ולא אבוא בעיר נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה וכו' אימתי אמר רבי יהודה כשתחזר מלכות בית דוד למקומה למטה.

וז"ל התיקו"ז, אינון ה"ה דצריך לאחזרא י' לגבי ה' דאיהו מקום דלעילא ולאחזרא ו' לגבי ה' דאיהי מקום דלתתא בגין דקודשא בריך הוא אומי דלא יחזיר לה' דלעילא עד דיחזיר לה' דלתתא ורזא דמלה לא אבא בעיר וגו' והא אוקמוה.

תרגום: הם ה"ה שצריך להחזיר י' לה' שהוא המקום שלמעלה ולהחזיר ו' לה' שהיא מקום שלמטה משום שהקדוש ברוך הוא נשבע שלא יחזיר את ה' שלמעלה עד שיחזיר את ה' שלמטה וסוד הדבר לא אבא בעיר וגו' והרי פרשוה.

וז"ל הגמ' תענית, ואמר ליה רב נחמן לרבי יצחק מאי דכתיב בקרבן קדוש ולא אבוא בעיר משום דבקרבן קדוש לא אבוא בעיר אמר ליה הכי אמר רבי יוחנן אמר הקדוש ברוך הוא לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה ומי איכא ירושלים למעלה אין דכתיב ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו.

וע' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ב וז"ל, (תענית ה ע"א) שאין נכנס בירושלים של מעלה עד כו', וז"ש בת"ח (דף כז ע"א) ובזמנא דהוה תהו אמר אלקים לנח כו' ודא ממלל על סוף יומיא כו', וכמ"ש על ב' אלפים שנה בלא תורה, ב' אלפים תהו וב' אלפים תורה וב' אלפים ימות המשיח (חלק צז ע"א ע"ז ה ע"א), כי התורה נסתים ונעלם בסוף ד' אלפים שנה כידוע, ובעונותינו כו' שיצאו אין תורה ואין משיח הוא תהו בגלות שאין זיווג.

⁴⁴ עי' לעיל הערה 38.

⁴⁵ לשון גירושין ע' תיקו"ז א ע"ב.

⁴⁶ ז"ל: לית צפור אלא שכינתא דאיהי מתתרכא מאתרהא הדא הוא דכתיב (דברים כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך את לרבות שכינתא תתאה האם שכינתא עלאה הדא הוא דכתיב (ישעיה נ) ובפשעכם שולחה אמכם דתרוייהו אתתרכו מאתריהון ובגין דא שלח תשלח תרין שלוחין חד מבית ראשון וחד מבית שני.

תרגום: אין צפור אלא שכינה שהיא מגורשת ממקומה, זהו שכתוב "שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" (דברים כב ז). "את" לרבות שכינה תחתונה, האם, שכינה עליונה, זהו שכתוב "ובפשעכם שולחה אמכם" (ישעיה נ א), ששתייהן גורשו ממקומן, ולכן "שלח תשלח", שני שלוחים, אחד מבית ראשון ואחד מבית שני.

ועיי"ש בביאור הגר"א ז"ל: חד מבית ראשון - שאז בבית ראשון שכינה עילאה שרתה בישראל ובבית שני שכינה תתאה כידוע (זהר ח"א רנג ע"ב).

ועיי"ש דף כד ע"ב: ובגין דא שלח תשלח לקבל נפש ורוח את האם לרבות נשמתא דאתמר בה ובפשעכם שולחה אמכם.

מאיר העץ חלק ג'

ע"ג { הנקודות, זה נפסק בעונותינו מימות החורבן⁴⁷. וכמ"ש פ' פקודי (דף רנ"ג ע"א) על היכל אהבה, כי מן החורבן ואילך לא נכנסו שם הנשמות חדשות⁴⁸, אמנם זווגא דלא שלים, שהוא לחדש נשמות ישנות או להחיות העולמות אין זווג זה נפסק לעולם.

ודע, כי העולה מכל זה כי ב' מיני זווגים הם, כל א' כלול מב' זווגים, כי הנה הזווג העליון שהוא בחי' (בהיותה)⁴⁹ למעלה במקומה, יש ב' (מיני) זווגים דלא שלים וזווג שלים, ובזווג הב' שהוא בהיותה למטה בסוד הרביצה על האפרוחים, יש בו ב' זווגים הנ"ל זווגא דלא שלים וזווג שלים⁵⁰.

מ"ב מדרוש שלוח הקן תבין שיש ג' (מיני) יחודים אל זו"ן הנקרא נ"ר⁵¹, והם: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י⁵², והם נגד ג' פרצופים שיש (בנוקבא דז"א) בזו"ן: א', י"ס דאחוריים שהם עיבור שלה⁵³ בעמידה דלחש, שהיא למטה בנה"י שבו, שהוא ג"כ פרצוף שלם דעיבור, ואז חיבורם פב"פ נקרא הוי"ה אדנ"י. וכשהזווג פב"פ בסוד פרצוף שלו דיניקה עם פרצוף שלה דיניקה, שאז הוא { עה ע"ד } נקרא חג"ת דז"א, ואז היא עולה עד שם ג"כ, בחזרת עמידה, אז הוא חיבור הוי"ה אלקים. וכשהזווג פב"פ בסוד פרצוף גדלות שבו עם פרצוף גדלות שבה שאז נקרא חב"ד דזעיר אנפין, ועלתה עד שם, אז הוא חיבור הוי"ה אהי"ה, שכבר הוא⁵⁴ בחי' בינה הנקרא אהי"ה שלימה ב"ס דגדלות, ואז הוא בעת נפילת אפים שנבקע היסוד (דאמא) בויעבור, או נ"ל שאינו אלא בשחרית דשבת. ועיין במקומו ותראה כי כל עמידה דלחש וחזרה

תרגום: ומשום זה "שלח תשלח" כנגד נפש ורוח, "את האם" לרבות הנשמה, שנאמר בה "ובפשעיתם שולחה אמכם" (ישעיה נ א).

ז"ל הגר"א: האם לרבות נשמתא כו' - שהיא אם של רוח ונפש כידוע: דאתמר בה כו' - כידוע בעת שהאדם חוטא מסתלק הנשמה ולא נשאר אלא רוח ונפש.

⁴⁷ עי' שעה"כ ק"ש פרק ג': ז"ס הגלות כי בזמן החרבן לא יש למעלה מוחין אלא בעת התפלה בלבד, ואח"כ הם מסתלקים שלא יגיע בהם הפגם. ועי"ש דרוש ו' (כב ע"ד) משא"כ בזמן בהמ"ק, שאז תמיד היו זו"ן שלמים במוחין דגדלות שלהם. ועי' ס ע"א: עוד יש הפרש ושינוי אחר בין חול לשבת דע כי בתחיל' היתה הנקבה אב"א עם הזכר ואח"כ ננסרה וחזרה עמו פב"פ ונזדווגו יחד ואחר שחטא אדם חזרה באחורי ז"א כמתחיל' והנה אחר החרבן בימי הגלות עומדת עמו אב"א חוץ בזמן התפלה כי אז ע"י תפלותינו אנו גורמים להם לחזור פב"פ בברכת אב'ו בתב'ו' מלך עוזר ומושיע ומגן כמבואר אצלנו ואחר התפל' תיכף חוזר' לעמוד אב"א והנה חסידים הראשונים היו שוהים שעה א' קודם תפל' ושעה א' אחר תפלה כדי לעכב האר' הגורמ' להם לעמוד פב"פ שעה א' אחר התפלה ולא תחזור תיכף אל האחור אבל בשבת אז תמיד עומדים פב"פ אלא שיש להם עליות ע"כ מדרגות כפי סדר התפלה כנ"ל, ע"כ. ועי' ע"ח שער מיעוט הירח ב' שבזמן בית המקדש גם בימי חול היו פב"פ.

⁴⁸ וז"ל, ומיומא דאתחרב בי מקדשא לא עאלו הכא נשמתין אחרנין, וכד יסתיימון אלין, היכלא קיימא בריקנייא, ויתפקד מלעילא, וכדין ייתי מלכא משיחא, ואתער היכלא דא לעילא, ויתער היכלא לתתא.

תרגום: מיום שנחרב בית המקדש לא נכנסו לכאן נשמות אחרות וכשיסתיימו אלה ההיכל עומד בריקנות ויפקד מלמעלה ואז יבא מלך המשיח ויתעורר ההיכל הזה למעלה ויתעורר ההיכל למטה.
⁴⁹ "בחי" נמתק צקה", וצמקומו גורם את המוסגר.

⁵⁰ זיווג שלים תחתון לא נתבאר הכא, ע' נה"ש טו ע"א וע' עוד הערה 38.

⁵¹ שהוא גימ' של הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלקים, והוי"ה אדנ"י, עי' שעה"כ דרושי העמידה דרוש ו'.

⁵² עי' סידור הרש"ש שכל מקום שמכוונים זיווג חיצוני דאור"א מכוונים ג' כוונתו אלה, והם הוי"ה אהי"ה בג"ר, הוי"ה אלקים בר"ק, והוי"ה אדנ"י בנוק'.

⁵³ היינו אחוריים הוא בחי' התחתון, והוא הנה"י, והוא מוחין דעיבור, עי' שעה"כ עט ע"ג, וצ"ע אם יש מקור יותר טוב.

עי' פע"ח: ודע כי יש בה ג' יחודים א' נגד נה"י כי עד שם מגיע קומתה לבד ובוזה היחוד הוא הוי"ה אדנ"י ולפעמים הוא נגד החזה ואז הוא הוי"ה אלהים ולפעמים הוא שוה עד הכתר שלו ואז הוא הוי"ה אהי"ה ועי' שעה"כ (&): וזהו מה שמצאתי בקונטרס אחר, כי ההויה הא' שעם אהי"ה תהיה במילוי יודין דע"ב, וההויה הב' שעם אלקים היא דס"ג, וההויה הג' שעם אדנ"י היא הויה דמ"ה.

⁵⁴ הוא יכול להיות על שם הזיווג וגם בינה נקראת עלמא דדכורא, וצ"ע אם יותר נכון לגרוס היא.

מאיר העץ חלק ג'

דחול בשחרית יש זווג, וא"כ איך [אמר שאין] זווג אלא בנפילת אפים. ובזה מתורץ כי בכל א' יש זווג, אלא שהזווג עליון הוא בנפילת אפים, ואינם דיעקב ורחל הקטנים דלחש, והבן מאד.⁵⁵

שער טו פרק ב'⁵⁶

ועתה צריך שנבאר מה תועלת נמשך מכל אלו הזווגים. כי הנה כאשר הוא לזווג העליון בהיותו למעלה, והוא זווגא שלים להוריש עטרות לבנים, אז כל מציאות הזווג הוא {עו ע"א} עיקרו לתת מוחין גמורים דגדלות אל זו"ן שבאצילות להוליד נשמות חדשות כנ"ל, ומשם נמשך ג"כ הארה בעולמות ב"ע. והענין כמ"ש בדרוש אבי"ע (פרק יד) כי בעולם הבריאה א"א ואבא אשר שם אין להם רק בחי' ו"ק⁵⁷, ואמנם אמא וזו"ן דבריאה יש י"ס, לכל א' פרצוף שלם⁵⁸. גם

⁵⁵ כי בלחש כשהם בנה"י איהו בנצח ואיהי בהוד וכן בחזרה כשהם עולים עד החג"ת איהו בחדסד ואיהי בגבורה (ע' פע"ח שער העמידה פרק יז נ ע"א ושעה"כ לג ע"ב), אז הם קטנים כי הם רק בבחינת ו"ק. אבל בנפ"א כשהם עולים עד החב"ד, איהו בחכמה ואיהי בבינה, שהוא הגדלות הרי הם גדולים. אמנם עלייתם בנפ"א עד החב"ד הוא אינו דבר מוסכם, כי בכ"מ בפע"ח ושעה"כ מבואר בנפ"א הם רק בנה"י, ע' שעה"כ דרושי ויעבור דרוש ב', ובנפ"א דרוש ב', ושם דף נט ע"ג, וכן בפע"ח שער הסליחות פ"ג, ובנפ"א פרק ב', וכן גם בפע"ח הנזכר נז ע"א, ושעה"כ לג ע"ב משמע גם כן שעלייתם בחב"ד הוא רק בשחרית שבת. (וע' בזה בספר נה"ש כג ע"ג ולב ע"ב מדפוס וארשא). אמנם יש לומר שמה שאמר שבנפ"א הם נגדלים והוא זיווג עליון, והכוונה הוא רק שהה' ראשוניות של ז"א הם נמצאים בה מלמעלה ומאירין בה, אבל עדיין היא באמת רק מהחזה ולמטה שהוא בנה"י דז"א, והוא הבחינה השני דפב"פ שאמר הרב בשער מיעוט הירח פ"א ע"ש, וע' דברינו@דבריו} אין דברי הלש"ו שם וצ"ע גדול כוונתו – ונראה שכוונתו להגהות השמ"ש שער העקודים סוף פרק ב' אות א', וז"ל: צ"ע, והלא כבר לעיל כ' בפ' זה שאינם חוזרים פב"פ עד בא להם החיה שהם מוחין דאבא. ונלע"ד לומר, כי לעיל מיירי בזמן שבאים לזו"ן מוחין מצד בינה דאימא לבד, שאז אינם חוזרים פנים בפנים עד בא להם מוחין מצד בינה דאבא, והכא מיירי בזמן שבאים להם מוחין מצד בינה דאמא ובינה דאבא, שהם בחי' נשמה דנשמה ונשמה דחיה, ואז חוזרים פב"פ ומזדווגים. ואשמועינן הכא, כי אע"פ שעדיין לא נגמר כניסת המוחין, לא דאבא ולא דאמא, כבר הם יכולים לחזור פב"פ ולהזדווג. ואל תתמה על סדר כניסת המוחין באופן הנזכר, ואיך נכנס בינה דאבא קודם גמר כניסת החכמה וכתר דאמא, כי כך הוא הסדר בכ"ז כנודע, ואין מקום להאריך. וראיה לכל זה היא תפלת לחש דשחרית דחול, שבה נכנסו המוחין מצד בינות דישס"ו, ועי"כ חזרו פב"פ ונזדווגו, ובחזרה נכנסו המוחין מצד חכמות דישס"ו ועי"כ עלו יעקב ורחל לחג"ת, ושם חזרו פב"פ ונזדווגו. ואע"פ שבס' הכוונות כתב שאין זווג אלא בנפ"א, ומשמע שכיון שעדיין לא נכנסו המוחין דחכמות דישס"ו אין זווג. כבר כתב בשער אר"א* דאין זה אלא בזווג הגדול דחב"ד, אבל לא בזיווגים הקטנים דנה"י וחג"ת, שאלו כבר היו בלחש ובחזרה כנ"ל. עוד י"ל כי לעיל מיירי בזווג דזו"ן הגדולים הכוללים שאין זווגם רק בשבת, אחר שמקבלים מוחין דאר"א עלאין, שהם חיה דכללות. והכא מיירי בזווג דיעקב ורחל שמזדווגים בחול, כי בערכם המוחין הנמשכין מישראל סבא ותבונה לזעיר ונוקבא בחול בערך זו"ן הם נשמה, ובערך יעקב ורחל הם חיה, כי הם מדרגה שלישית שלהם. *הוא בשער הזיווגים ספ"א - לש"ו.} סוף שער עקודים בארוכה (מו ע"ב) (לש"ו). ועי' דברי הרב בליקוטים בסוף הקדו"ש ליקוט ב' אות ב', ועי' עוד עקודים פרק ח' פסקא ד"ה ואפשר לומר.

⁵⁶ קהילת יעקב.

⁵⁷ ע' דע"ה ח"ב דרוש ה' ענף א' סימן ט' (לש"ו), וזה תמצית דבריו: ירדה המלכות דאצילות שהיא נוק' דז"א דאצילות בכסא אשר הכין לעצמה לשכון כבוד באבא (כלומר אר"א עלאין) דבריאה, וירדה שם עם הכלים פנימיים דמלכות דאבא דאצילות הכלולים בה, והוא סוד האדם היושב על הכסא אשר בהיכל ז' העליון דאבא דבריאה. ונתפשטו אותן הכלים פנימיים בכל האבא כולו דבריאה, והם הם ה' ספירות שבו שהם אלקות גמור, כי הם מהמלכות דאבא דאצילות הכלולה בנוק' דז"א דאצילות. אבל ירדת הנוק' שירדה בזה היה ירדתה דרך מסך שהוא מהבינה (כלומר ישס"ו), כי רצון המאציל שלא להתגלות בעולם הבריאה אלא רק דרך הבינה כלומר, ואז מאחר שהאר"א עלאין מתלבשים בישס"ו להתגלות למטה וכל התלבשות היא רק על הז"ת דעליון אם כן הג"ר מתעלמים שם וכל גילוי רק על ידי ה"ק שבו לבד.

⁵⁸ וממילא מובן שזה מה שחסר (הג"ר), ולכן זה מה שיש להוסיף בזיווג עליון. שוטנשטיין עי' פסקא הבא.

מאיר העץ חלק ג'

יש הקדמה אצלינו, כי כל מה שהיא הארה מועטת למעלה, תהיה למטה כפי ערכה גדולה משל מעלה.⁵⁹

ונמצא כי בהיות הזווג העליון דאו"א למעלה שוין בקומתן ויהיה ג"כ זווג שלים, אז יש הארה גדולה מאד באצילות, ואז יש מוחין גמורים דגדלות אל זו"נ דאצילות להוליד נשמות הצדיקים שהם מבחי' פנימיות העולמות. ואז ג"כ ע"י הארה זו נוספים בחי' מוחין דגדלות לאבא דבריאה ג"כ, משא"כ קודם זה, כי לא היה בו רק ו"ק שהוא בחי' היניקה, ואז בגדלות גם אבא דבריאה יש לו פרצוף שלם.

אבל בהיות שאינו זווג שלים דאו"א דאצילות רק ע"י מקרה לפעמים, שהוא ברביצת האם על האפרוחים, אז אין הזווג הזה לתועלת הבנים עצמן זו"נ דאצילות, כי אחר שזווגם הוא בהיותן⁶⁰ רבוצים תוך זו"נ עצמן, בהיותן⁶¹ בבחי' מוחין בתוכם כנודע, א"כ נחשב זה כאלו הוא זווג זו"נ עצמן. ולכן אין כח בזווג זה התחתון לתת מוחין אל זו"נ דאצילות רק סוד יניקה לבד, דוגמת (דברים כב ו) האם רובצת על האפרוחים, להניק אותם. וכבר נודע (לעיל שער השבירה ד) כי בחי' היניקה הוא בחי' ו"ק לבד, ואז ע"י הארת יניקה דו"ק אל זו"נ דאצילות אז עדיין אבא דבריאה אין בו רק ו"ק, ומזווג עם אמא דבריאה שיש לה פרצוף שלם, והם מולידין מוחין גמורים לזו"נ דבריאה, שהארה קטנה למעלה היא גדולה למטה. וכאשר זו"נ דאצילות בבחי' ג' על ג'⁶², אז יש יניקה לזו"נ דבריאה בבחי' ו"ק לבד.

⁵⁹ עי' שעה"כ עט ע"ג: כל מה שהוא למעלה בבחי' אחוריים ברדתם למטה נעשים שם בחי' פנים. ועי' מבו"ש יג ע"ד שכל עולם עליון נחשב כא"ס כלפי התחתון.

⁶⁰ כלומר אר"א בתוך זו"נ, אמא כרובצת ואבא בהרכנת הראש (כנ"ל הערה 24).

⁶¹ נמחק בקה"י.

⁶² כלילן בג' (קה"י).

⁶³ היינו מוחין, ולא עצמותו (עי' שער כב פרק ב), עי' ביאורים (ח"ב י ע"ג): מאחר אצילותם הראשונה, שהוא אחר שנולדו ונשלמו, הנה הגם שיש בהם עליות וירידות רבות, והם עולים ויורדים תמיד בבחי' קטנות וגדלות לפי מעשה התחתונים כנודע, על"ז הנה אי אפשר שיוחזרו ממש לכנוס לסוד עיבור במעי האם, כי הוא דבר שאי אפשר להולמו, שאחר שנולדו יחזרו למעי האימא בבחי' עיבור. וגם אם שהיה כן היה מתחרב כל העולמות בי"ע מציאותם לגמרי, כי כל מציאותם הוא תלוי ועומד על הזו"נ דאצילות אחר שיצא הזו"נ על מציאותם ושלמותם, ע' בזוה"ק בראשית (כט ע"ב, ל ע"א) ובכ"מ וכנודע ופשוט.

אמנם בפע"ח (שער חג המצות פרק א) אמר שם כי בעת גלות מצרים חזרו הזו"נ לסוד עיבור, אך כבר העיר הרמ"פ ז"ל שם, וכן בשער הכוונות (דרוש א דפסח), כי הוא דבר שאי אפשר ע"ש. וע' במבוא שערים (ש"ה ח"א פ"ב) שהכוונה הוא רק על הסתלקות המוחין, כי בעת גלות מצרים וכן בעת חורבן בית המקדש, נסתלקו המוחין מהזו"נ ונשארו רק בהמוחין דעיבור לבד, וירדו אז להקטנות היותר אפשרי, שהוא ג' כלילן בג', חג"ת בנה"י. ור"ל שהמוחין דחג"ת שהם המוחין דיניקה נכללו ונתלבשו בהמוחין דנה"י, שהם המוחין דעיבור כי נסתלקו המוחין דגדלות, וגם המוחין דיניקה נתעלמו ג"כ, ולא נשארו רק בהמוחין דעיבור לבד שהוא המוחין דנה"י, ע' מבוא שערים שם. אבל לא שחזרו ליכנוס במעי האם למציאות עיבור ממש כי זה דבר שאי אפשר כנז'. וכן הוא מוכח ג"כ בדברי הרב (בשער מיעוט הירח פרק ב) כי בעת גלות מצרים וכן בחורבן בית המקדש לא היה רק אלא שחזרו אז הזו"נ להקטנות היותר אפשרי ע"ש, אבל לא שחזרו ממש למציאות העיבור ח"ו. וכן כתב מהר"ש שרעבי ז"ל (בספר נהר שלום דף מא סע"א מדפוס ווארשא תרנ"א), כי מ"ש בכוונות פסח (דרוש א) שבגלות מצרים חזר הזו"א לעיבור ג' גו ג', אין הכוונה כפשוטו שחזר ממש לתוך אימא, אלא ר"ל שנסתלקו כל המוחין ולא נשאר בו כי אם מוחין דעיבור שהם אל"ם, ואפי' מוחין דיניקה לא נסתלקו אלא שלא היו פועלים, והיו שם דוממים בסוד דומיה עכ"ל, ע"ש. ועי' עוד ביאורים ח"א נה ע"ד.

עי' הגהת השמ"ש בע"ח שער הפרצופים סוף דרוש ד' דף צא ע"א (לש"ו על פע"ח) ז"ל: נ"ב, צ"ע כי כבר כתב לעיל דרוש א' כי כשנאצל ז"א נאצל בב' הפרצופים החיצון והאמצעי שבכללותם נקרא ו"ק דז"א דגדלותו. ולא ידעתי מי הכריחו למהרח"ו ז"ל לכתוב כן, כי הנה אותו הדרוש דלעיל אמיתי מיוסד על כמה דרושים אמיתיים. ועוד כתב (כאן) ובזה לא יחלקו הדרושים כו', ואיך לא יחלקו ואדרבא בזה תפול המחלוקת. ואין לומר כי הב' פרצופים החיצון והאמצעי שכתב שם הם דפרצוף דאחור שכולו בחי' נפש, זה א"א, כי הנה נודע מ"ש הרב בכמה מקומות ובפרט משער המוחין כי האריך אנפין כלול מנרנח"י והוא יחידה דכללות האצילות, ואר"א עילאין כלולים מנרנח"י והם חיה דכללות האצילות, וישו"ת כלולים מנרנח"י והם נשמה דכללות האצילות, וז"א

מאיר העץ חלק ג'

והנה נת"ל (פרק א' ד"ה והנה זה) כי גם בזווג זה התחתון של רביצת האם על האפרוחים יש בו ב' אופנים, או בהתלבשותן⁶⁴ תוך ז"א עצמו כנודע שהנה"י שלה נעשין מוחין אליו, או בהתלבשותן⁶⁵ בנוקבא⁶⁶. והענין הוא, כי זווג או"א הוא לעולם כדי לתת מוחין לזו"נ כפי מה שהם, או דיניקה או דגדלות. ואמנם עתה אנו מדברים {עו ע"ב} ביניקה, כי הנה בעת נתינת המוחין אז נקרא זו"נ הוי"ה אלקים⁶⁷, הוא הוי"ה והיא אלקים. (והנה)⁶⁸ בהיותן⁶⁹ בסוד אב"א,

כלול מנרנח"י הוא רוח דכללות האצילות, והנוקבא רחל כלולה מנרנח"י היא נפש דכללות האצילות.

⁶⁴ בהתלבשותה (קה"י).

⁶⁵ בהתלבשה (קה"י).

⁶⁶ אבל שניהם בחי' אב"א בזו"ן, וע' לקמן ד"ה והנה כאשר.

⁶⁷ כנ"ל מהמ"ב בענין נ"ר.

⁶⁸ נמחק בקה"י. @נ"מ?

⁶⁹ ובהיותן (קה"י). @נ"מ

מאיר העץ חלק ג'

אז הז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהי"ם⁷⁰, כי תחלה נותנין לו לבדו, ואחר כך ממנו נמשכין אליה⁷¹. וכשהם פב"פ אז נמשכין אל שניהן ביחד⁷² (ואז הם סוד)⁷³ יחוד הוי"ה אלהים הנזכר בכ"מ. גם יש בחי' אחרת שגם הוא בחי' הוי"ה אלקים, והוא, כי לפעמים אמא המתלבשת⁷⁴ בנה"י⁷⁵ (הנה"י) שלה בז"א לבדו בפנימיות, ואז הוא נותן אח"כ המוחין לנוקבא, ואז הז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהי"ם. אמנם כאשר יורדת ומתלבשת בנוקבא, אז אין אמא מתלבשת בתוכה רק נשאר עליה בסוד אור מקיף, כי (כמו)⁷⁶ כאשר יורדת הבינה אל המלכות בסוד תפילה של יד⁷⁷,

⁷⁰ ע' בהגר"א על ספד"צ כ ע"ג וז"ל וידוע ששמה שלים הוא הוי"ה אלקים כמ"ש בזוהר (בראשית כ ע"א) ובא"ר (קמא ע"ב), והוא בשני פנים או ז"א באמא כשיוצא ממנה, שלכן בינה הוי"ה בניקוד אלקים, שהיא הוי"ה בעצמה רחמים ויוצא ממנה ז"א שנקרא אלקים, כמ"ש בא"ר (דף קכט ע"ב) אלקים הבין דרכה דא עדן דלתתא, דידע ז"א כו', וכמ"ש למטה (לה ע"ד ד"ה והענין כי) שבו דינים כמ"ש לקמן ובא"ר וא"ז, ולכן בינה נקודת אלקים ע"ש דינין דמתערין מינה (זהר ויחי רכ ע"ב), ז"א, כמ"ש בפ' א"מ (דף סה ע"א) ע"ש, עכ"ל. וצ"ע גדול שזה חידוש שלי וה' יאיר עיני. הרב לא הסכים. ועי' פת"ש או"א יא שמשמע כדברי, וצ"ע שזה שם בינה. ועי' לקמן פרק ג' שזה כאשר ז"א מקבל ב' העטרים דחו"ג ומעביר הגבורות לנוק'. ואולי כל הכוונה כאן היא שהוי"ה היא חסדים ואלקים היא גבורות. אמנם עי' שעה"כ דרושי פסח דרוש ב: בזמן הקטנות בין קטנות הראשון ובין בקטנות השני, אין לו לז"א מוחין אחרים זולת אלו הלבושים בלבד דחיצוניות דנה"י דאימא, או דחג"ת דאימא, ע"כ, וקשה משער מ' דרוש י' שיש מוחין דהוי"ת שהם מטיפה, אבל אם בטלים זה מובן, וצ"ע, אמנם בדרוש ו' פב ע"ד איתא ואמנם פשוט הוא כי אף במוחין דקטנות יש בהם עצמות וכלים, שהם האורות שבתוכם הנק' מוחין ממש⁷⁰, והכלים שהם הלבושים שלהם.

⁷¹ ע' אד"ז רצא ע"א: האי בן נטיל סימנין דאבוי ואמיה ואקרי דעת, דהוא סהדותא דתרווייהו והאי בן אקרי בוכרא דכתיב בני בכורי ישראל (שמות ד), ובגין דאיהו בוכרא נטיל תרין חולקין. מאי ירותא, דא תרין עטרין דהוו גניזין בגווייהו ואחסינו לבן דא מסטרא דאבא הוה גניז בגווייהו חד עטרא דאקרי חסד ומסטרא דאימא חד עטרא דאקרי גבורה וכלהו מתעטרין ברישיה ואחיד לון וכד נהרין אלין אב ואם עליה, כלהו אקרון תפילין דרישא וכלא נטיל בן דא וירית כלא והאי ירית לברתא וברתא מניה אתזון⁷¹ ועכ"פ מכאן ברא ירית ולא ברתא, ברא ירית לאבוי ולאמיה ולא ברתא, ומניה אתזון ברתא, כמה דכתיב (דניאל ד) ומזון לכלא ביה⁷¹ (ואי תימא כל האי והאי אקרון צדיק וצדק בחד אינון וחד כלא).

תרגום: ואלו האב ואם ובן, הם נקראים חכמה ובינה ודעת. לפי שהבן הזה לוקח הסימנים של או"א ונקרא דעת, שכן הוא עדות על שניהם, וזה הבן נקרא בכור, שנאמר "בני בכורי ישראל". ולפי שהוא בכור, הוא לוקח שני חלקים, וכשנגדל העטרות הוא לוקח שלשה חלקים. ובין כך ובין כך, שני חלקים וג' חלקים והכל הוא דבר אחד, זה וזה ירושת או"א ירשו.

מהו ירשה? זהו ב' העטרות שהיו גנוזות בתוכם והורישו אותם לזה הבן, מצד אביו היתה גנוזה בו עטרה אחת הנקראת חסד, ומצד אמו היתה גנוזה בו עטרה אחת הנקראת גבורה, וכולם מתעטרין בראשו ואוחז אותם.

וכשמאירים אלה או"א עליו, כלם נקראים תפילין של ראש. והבן הזה לוקח את כולם ויורש את הכל, ואת זה הוא מוריש לבת, והבת ממנו נזונית. ועל כל פנים נשמע מכאן שהבן יורש ולא הבת, הבן יורש את אביו ואמו ולא הבת, וממנו נזונית הבת כמו שנאמר "ומזון לכלא ביה" [מזון לכל בו].

ע' בהגר"א על ספד"צ א ע"ג וז"ל, שקיל נגד ז"א, במתקלא נגד נוק', והן כלילין שניהן במשקולת של הדעת, והוא מקבל כל התרין עטרין, והיא רק עטרא דגבורה לכן ז"א נקרא שקל הקדש והיא מחצית השקל כידוע. @.

⁷² עי' בהגר"א על ספד"צ יא ע"א וזהו סוד השבת, אלא ששבת אינה חוזרת לשרשה אל בינה, אלא בינה מאיר לה שלא ע"י ר"ק.

⁷³ קה"י גורס את המוסגר.

⁷⁴ מתלבשת (קה"י).

⁷⁵ נמחק בקה"י, ובמקומו גורס את המוסגר.

⁷⁶ נמחק בקה"י.

⁷⁷ ע' ש"ש אות ג' שלא מצא בשום מקום שאימא יורדת בסוד תפילה של יד, וע' שער מאמרי רשב"י נז ע"א ז"ל: והנה היות כל הארבעה פרשיו' דתפילין של יד שהם בראש רחל בסוד בית אחת בלבד ולא בד' בתים כמו בתפלה של ראש הטעם הוא מפני שבז"א נמשכו בו ארבע מוחין עצמן דאו"א אלא שבאו מלבושים בנה"י דאימא ולכן היו בו ארבע בתים דתפילין אבל בנוקבא דז"א

מאיר העץ חלק ג'

נשארה בסוד אור מקיף, והנה"י של עצמות זעיר אנפין נכנסין בפנימיותה, ואז נקרא הזו"ן בין שניהן יחוד הוי"ה אלה"ם.⁷⁸

והנה כאשר יורדת אמא במלכות, אז יש במלכות מציאות מ"נ⁷⁹, שעל ידם⁸⁰ מזדווג אמא עם אבא בהיותן שם למטה כנ"ל, אך בהיות אמא תוך ז"א, אז היסוד דז"א מתעלה בה בסוד מ"ן, ועי"כ נעשה זווג לאו"א הנ"ל. נמצא, כי כאשר הזווג הוא בהיות אמא תוך ז"א, אז ז"א דאצילות יש בו בחינת ו"ק בלתי מוחין (דגדלות)⁸¹, אבל גרפין יש לו, ונקרא אפרוחים*. אבל כאשר מתלבשת במלכות לבדה, אז הוא ביצים, שהוא ו"ק בלתי גרפין⁸².

*נלעד"ח כי גרפין הם מוחין מקיפים דיניקה⁸³.

והנה כבר בארנו בדרוש א"א (פרק יג) ענין או"א מהיכן נמשך בהם כח הזווג. ואמרנו בביאור אדר"ז⁸⁴ איך ב' שמות הוי"ה דיודי"ן, שהם ח' חוורתא דרישא דא"א, הם נמשכין דרך ב' פנים⁸⁵ דאו"א⁸⁶ (דא"א כצ"ל). וכל הוי"ה יש בה מ"ב אותיות, דפשוט ומלא ומילוי דמילוי⁸⁷.

המוחין שלה אינו רק בחי' נה"י דאימא שנתפשטו תוך ז"א ובלטו אורם לחוץ במצחו ואח"כ חזרו בעורף ועשו שם הארת ד' דלאה ומשם נמשכו ארבעה מוחי נוקבא דז"א כנ"ל. עי' עולת תמיד לב ע"א:

ראשה הם כנגד אחורי ז"א, ולכן תחלה פוגע בעורף שלה ונכנס בראשה ויולא כמלה שלה וסם נעשין התפילין שבראש הנק' תפילה של יד כנ"ל. והנה אלו התפילין של רחל הנק' תפילה של יד נס הם יש בהם ד' פרשיות ואינם כמו ה' פרשיות דתפילין דרישא דז"א שהם מו"ב ומו"ג אמנם הם ע"ד שניארנו בתפילין ועי' הגוב"י אות ה' בשם עולת תמיד ז"ל:

וילי מכל חסד. שמן ששון : (ב) טיין חורה דיק ט"ז : (ג) טיין לשיל שטר טמאל סס"ו : (ד) ה"ה טיין לקמן כאלמע פ"ג : (ה) א"ח יוכן עם מ"ש כטורח בדרת כהטילין וז"ל כהטילין הם ממוחין מקיפין וכלים כלומ' דביינו ד' נהים הם כהכ"ד ב' לנשות שטיני כראש הם הוי"ג ו:קבר כוא אשר עם עומדה ללא כתיב כמקשים וז' לנשות הם כתיב וסם מניעים ה' עד טיבורא דנושא וכלועה כהמלית הם כינס ועיטרא דגנונות וסם נכנסים כנ"ל דז"א וכן רעועה כימנית ונכ"י דז"א נכנסים הן פנימות רישא דנק' וכו' ויוז"ין ארבע כמלה כלה בסוד הטילין של יד יע"ש. וה"ש נפלא שתימא נשאהה בסוד הוי"ג וזו כנלועה ונכ"י דז"א נכנס הן פנימות: (ו) ר"ל שפתייה ס"א כמלה מ"ן וכן כנ"ל : (ז) ככ שמן ששון כתב. נכס ספר לור זרוע וז"ל ז"ע מ: גרפין ילו ולמס לא ייהם כמו כן כנוקבא

עי' לקמן פרק ג ד"ה ואמרנו בדרך רמז.

⁷⁸ והוא ג"כ יניקה ואב"א, ולא בכלל התיקון הגדול של הוי"ה אלקים הנ"ל. וע' שער יא פרק ז ד"ה אמנם החילוק, שאין גדלות ויניקה ב' בחי' נפרדות בנוק' אלא רק בז"א, וע' לקמן הערה 583.

⁷⁹ היינו היא מעלה מ"ן לגרום זיווג, עי' לעיל הערה 26. עי' לקמן פרק ג. עי' שער ט פרק א: או"א היו מתחלה פב"פ, לפי שנעשה להם מוחין מהכתר כנ"ל (נקודות ו'), אמנם מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחי' דפב"פ היו מציאות ז' מלכים אלו אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה, כי כן הוא תמיד שהבנים הם מ"ן דאמא.

⁸⁰ היינו גם אימא וגם המלכות ביחד מעלים מ"ן לאבא.

⁸¹ נמחק בקה"י, ולכ"ז גורסו.

⁸² ע' תיקו"ז ב ע"א וז"ל, ביצים מארי מקרא, אפרוחים מארי משנה, בנים מארי קבלה.

⁸³ וכן משמע בשער מ דרוש ו אמנם עי' שעה"כ כד ע"ב שגדפין היא אפשרות עליית מ"ן וצ"ע לכאן, ועי' תיקו"ז כב ע"ב שזה מצות עשה, וזה מתאים לכאן שתורה היא גדלות, וז"א הוא מצות עשה, ונוק' שמירת לא תעשה, וצ"ע.

⁸⁴ אד"ר (קה"י).

⁸⁵ כלומר ב' צדדי פנים, ע' אד"ר (קכח ע"ב): האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גילופין, לארבע עיבר בסטרא חדא, ולארבע עיבר בסטרא דאנפוי, ולארבע עיבר בסטרא בסחרני אחרא, וחד לעילא דגולגלתא.

תרגום: גולגולת זו, הלובן שלו מאיר לשלש עשרה שבילים הנחלקים להיות ארבע שבילים בצד אחד, ולארבע שבילים בצד פניו, ולארבע שבילים בצד סביב האחור, ואחד לחלק העליון של הגולגולת (כלומר לצד שלמעלה).

⁸⁶ דא"ח (קה"י ולכ"ז).

⁸⁷ יהו"ה יר"ד ה"א וא"ו ה"א, יר"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף.

עי' שער המצות מ ע"א ז"ל: כל עליה היא בשם בן מ"ב, ותכוין כי ברוך הוא בגימ' קכ"ו וק"ב, פ"י כי ע"י ג' המלויים דג' הוי"ת ע"ב ס"ג מ"ה שבחג"ת, שהם מ"ו ל"ז י"ט, הם בגימ' ק"ב הנז'. וגם ע"י ג"פ מ"ב שבג' הוי"ת הנז', שהם מ"ב אותיות שיש בפשוט ומלוי ומלוי המילוי דע"ב, וכן בס"ג, וכן במ"ה. וג"פ מ"ב עולים קכ"ו, ע"כ. והשם פשוט הוא בכתר, והמלא בחכמה, והמילוי דמלוי בבינה (מקור?).

מאיר העץ חלק ג'

ובפן א' ⁸⁸ יש מ"ב, ובפן הב' יש מ"ב ב' כנ"ל, וכל פן ופן כולל י"ס. והכתר לוקח שער ראשון של מ"ב והוא כולל כל המ"ב, אמנם המ"א הנשארים מתחלקין לט"ס, וכל ספ"י מן הט' כולל כל מ"א, והם ⁸⁹ גימטריא {עו ע"ג} ש"ע ⁹⁰ עם הכולל, והכתר לבדו הכולל כולם הוא ש"ע ⁹¹. נמצא, כי בפן א' יש ט"ס, כל א' כלולה מן המ"א הם ש"ע נהורין, וכן בפן הב' ש"ע נהורין ממ"א אותיות הוי"ה הב' כנ"ל. גם נתבאר שם, כי במצח דא"א מתלבש הדעת דעתיק ⁹² (צ"ל דא"א) ⁹³, ובתוכו מתלבש היסוד דעתיקא ⁹⁴, וגם מזה המצח יורד הארה עד או"א כדי שיזדווגו, כי הרי הוא נמשך מבחי' יסוד ודעת שהם בחי' זווג ⁹⁶. ושם נתבאר איך יורדים אורות אלו ⁹⁷ עד הגרון דא"א, ושם נעשה הזווג מהחיך והגרון, ונעשה בחינות אחע"ה שבגרון ⁹⁸ שהוא בחינת שם ס"ג ואהי"ה ⁹⁹ שהוא בגימטריא אחע"ה ¹⁰⁰. והם בחי' ב' פעמים מ"ב אשר בפנים דא"א אשר נעשו ש"ע נהורין כנזכר שם.

⁸⁸ כלומר צד של הפנים.

⁸⁹ ט' כפול מ"א.

⁹⁰ ע' לקמן הערה 108.

⁹¹ ענין ש"ע נהורין מובא שם בשער א"א פרק יד וגם באד"ר קכח ע"ב.

⁹² דעתיקא (קה"י).

⁹³ עי' לש"ו כללים ח"א מח ע"ד שזהו חלק הקד"א שכנגד המצח, ו'נהירו דרדל"א' הוא האוירא הגנוז בו, והוא הדעת שבין אוירא למר"ס. וכן הוא בב"ע קכז ע"ב. עי' מאיר הספרא על בהגר"א על ספד"צ הערה 33.

⁹⁴ דעתיק ימין (קה"י).

⁹⁵ כלומר כאן הזיווג אוירא ומוחא (ע' כללים הערה הקודם).

⁹⁶ עי' עי' תיקו"ז קיד ע"ב: בראשית ב' תרין חכמה ותבונה (ובינה) תליתאה יראת ה' ראשית דעת ובהאי דעת אתמר (בראשית ד א) והאדם ידע את חוה אשתו דלית זווג אלא בדעת דאיהו עמודא דאמצעיתא יחודא דאבא ואימא הכי איהו לתתא צדיק יחודא דעמודא דאמצעיתא ושכינתא דלתתא וגוף וברית עלייהו אתמר כי א"ל דעות ה' וגו' ותרווייהו עדות דלית עדות פחות מתרין.

תרגום: בראשית ב' שנים חכמה ותבונה (ובינה) השלישית יראת יהו"ה ראשית דעת ובדעת הזו נאמר והאדם ידע את חוה אשתו שאין זווג אלא בדעת שהוא העמוד האמצעי היחוד של האב והאם כך הוא למטה הצדיק היחוד של העמוד האמצעי עם השכינה שלמטה ועל הגוף והברית נאמר כי א"ל דעות יהו"ה וגו' ושניהם עדות שאין עדות פחות משנים.

כלומר כל מציאותם היא רק בשעת הזיווג, עי' בהגר"א על תיקו"ז נא ע"ב ז"ל, שאדם רגע ללא תורה דעת שלו הוא אבר מת, ונקרא מת, וכל האברים תמיד בתוקפם, לבד הברית שאינו חי כי אם על ידי התעוררות הדעת לזיווג. וכן הוא באדם, עד לעתיד לבא בזמן התחיה שהוא זמן התגלות העטרה וכו' דוד מלך ישראל חי וקיים, עכ"ל. וע' בהגר"א על ספד"צ א ע"ד שדעת רק קיים בשעת הזיווג ולכן לא נחשב במנין הספירות. כאן הם תולדת זיווג בעליונים.

⁹⁷ כלומר בפנימיות במקביל למה שקורה בחוץ לא"א מהמצח. ועי' פת"ש או"א טו שהארת המזלין נכנס לגרון וחיך, וצ"ע אם זה דרך מקיף פנימה, או שזה פנימיות המזלין.

⁹⁸ עי' ס"י פ"ב מ"ג.

⁹⁹ עי' אח"ף ג שאהי"ה היא באימא, וס"ג היא בתבונה, וצ"ע אם כאן הם מתחברים יחד כבכל

תיקון.

¹⁰⁰ עי' א"א יג: זווג א' הנעשה ע"י החיך והגרון כמבואר אצלנו והנה סוד אחע"ה הוא זווג שם ס"ג עם שם אהי"ה שהם גימטריא אחע"ה כי אלו הם ג"כ זווג חו"ב.

מאיר העץ חלק ג'

גם נתבאר שם כמה בחי' יש בענין הסתכלות הנזכר באדר"ז¹⁰¹, ושם ביארנו ב' בחי' מהם בלבד: א', כאשר אור"א הם מסתכלין למעלה במצחא דא"א, שאז הם בבחי' א"א¹⁰³, ויש להם ש"ע נהורין, וגם הזווג שלהם הוא פב"פ שוין בקומתן למעלה בב' זווגים שלים ולא שלים. אבל כאשר אינה מסתכלין אלא בתרין תפוחין¹⁰⁴, שהם הפנים דא"א, אז אין להם רק ק"ן נהורין כדמיון ז"א כנזכר באדרא (דף קלה ע"ב), ואז הם קצרי הקומה¹⁰⁵, בבחי' זווג הב' הנקרא רובצת על האפרוחים¹⁰⁷ (דברים כב ו). ואלו הם הב' זווגים שיש להם כאן למטה, שלים ולא שלים¹⁰⁸.

ונבאר עתה עניינם¹⁰⁹, דע כי אור"א ב' הכתרים שלהם הם בגרון דא"א כמבואר במקומו (הולדת אור"א וז"ן ב), והם נמשכין מס"ג ואהי"ה אשר שם, שהם סוד אחע"ה הנ"ל. והנה בגרון דא"א נתבאר לעיל שעד שם מגיעין¹¹⁰ החוורתיה שהם מ"ב ב"פ¹¹¹ של ב' הויות, ונעשו שם אחע"ה. ואמרנו כי להיות שאבא גניז וטמיר יתיר¹¹² (אד"ז רצא ע"א), לכן הכתר דאמא כלול

¹⁰¹ צל"ר (קה"י).

¹⁰² קכח ע"ב: וזעיר אנפין, כד אסתכל להאי, כלא דלתתא אתתקן, ואנפוי מתפשטין ואריכין בההוא זמנא אבל לא כל שעתא כמה דעתיקא. תרגום: וז"א, כאשר מסתכל בזה, כל התחתונים נתקנים, ופניו מתפשטים וארוכים בעת ההיא, אבל לא כל שעה כמו בעתיק.

וזעיר אנפין, כד אסתכל להאי, כלא דלתתא אתתקן, ואנפוי מתפשטין ואריכין בההוא זמנא - דהיינו כאשר יש חיבור בין ז"א לא"א, והוא על ידי הסתכלות העיניים של זה בשל זה (בהגר"א על ספד"צ כב ע"א ד"ה חד רגשא) (ואז מאירים פני ז"א - ב"ע לא ע"א), אז מתגלים י"ג ת"ד בז"א¹⁰² והכל בתיקון ושלימות (בהגר"א על ספד"צ כה ע"ב ד"ה והתיקונין). כאשר עולה ז"א למעלה לע"ק (כלומר כאשר ז"א מקבל הארה שלמה מע"ק) אז יש עת רצון בעולם. ומש"כ "אתתקן" כלומר שנעשה רחמים כמו ע"ק. טעם הדבר, שכן עיקר תחילת תיקון העולם היה בע"ק, ושם מצויים בדרך קבע ז' תיקוני הגלגלתא וי"ג ת"ד וש"ע נהורין דפנים¹⁰². ממילא, כאשר עולה ז"א למעלה זו, אף הוא חלה בו בחינת "אתתקן" כבא"א. אבל לא כל שעתא כמה דעתיקא - כל ההנהגה תלויה בז"א, ורק בו תלויה עבודת ישראל. כך, שאם מטיבים מעשיהם, אזי עולה ז"א לע"ק, ואם ח"ו מריעים את מעשיהם אזי נותר במקומו ח"ו ואינו עולה וממילא פועלת מידת הדין בתוקף. אמנם ע"ק תמיד מצוי בשלימות (ב"ע לא ע"א).

¹⁰³ ככחי' (קה"י).

¹⁰⁴ שהוא תיקון ו' דת"ד.

¹⁰⁵ אם כן כאשר הם מסתכלים במצחא דא"א אז אור"א יורדים עד סוף רגלי א"א על אף שמציאותם של אור"א הם מהגרון עד הטבור, אבל ע' לש"ו (כללים ח"ב קכה ע"ב) שאורם מתפשט למטה מהטבור, וכן ע' כללים ח"ב סח ע"ג שם נתבאר שנה"י דאור"א [נדצ"ל שם שהארת נה"י דאור"א] מתפשטים בכל קומת ז"ן, וכל התלבשות ז"א על נה"י דא"א הוא דרך נה"י דאור"א (ע' שעה"כ לג ע"ב), ועי' ח"א הערה 126. ואולי זה זיווג של ישסו"ת דאור"א ללא ישסו"ת עצמם, ולכן אין מגיעים עד טיבורא דליבא וצ"ע.

¹⁰⁶ ככחי' (קה"י).

¹⁰⁷ ע' לקמן פרק ג' שזה זיווג דיססו"ת.

¹⁰⁸ עי' אד"ר קכח ע"ב שלא"א יש ש"ע נהורין, ועי' שם קלה ע"ב שיש לז"א ק"ן נהורין.

על אף שכאן כתוב שהש"ע וק"ן שייך לזיווגים דאור"א עיקרם שייכים לא"א וז"א כמש"כ באד"ר שם אבל זה בגלל היסוד שאור"א אין להם מציאות לעצמם אלא או הם נכללים בדיקנא או שהם מתלבשים בזו"ן (הקדו"ש שער ז פרק ד אות ב').

¹⁰⁹ של

¹¹⁰ אותם ח' (נוסף בקה"י).

¹¹¹ צ"פ מ"ב (קה"י).

¹¹² זה רק באורותיהם אבל בכליהם זה להיפך שנכללה האימא באבא (כללים ח"א פ ע"ד).

¹¹³ כי הוא צל מן החסדים אשר אין כ"כ בגילוי כמו הגזרות (כת"י הגז"י).

מאיר העץ חלק ג'

בכתר דאבא¹¹⁴, נמצא כ"ג¹¹⁵ ג"ם באבא וא"ם באימא. וז"ס (תהלים ט ד ט) גם צפור מצאה בית, כי אבא יש לו ג"ם, שהוא בחי' הש"ע נהורין כמנין צפור, והו' היתירה הוא בחי' הפנים עצמו דא"א, אבל אמא אין לה רק א"ם, וזהו הטעם שנקרא בינה אם בכ"מ. והענין הוא, כי הנה ב' מזלות שיש שם ב"ג ת"ד דא"א, והם תיקון ח' שהוא מזל העליון, ותיקון י"ג שהוא מזל תחתון. והנה אבא נאחז במזל העליון ואמא במזל תחתון, ותרומתהו נחתי בשקולא עד טבורא בשוה¹¹⁶. אמנם בראשיהם למעלה, המזל הח' שרשו גבוה למעלה בדיקנא יותר מן המזל {עו ע"ד} הי"ג, ואותו הפרש מועט שלקח אבא הוא זה הא' שלקח אבא יותר מאמא ונקרא אבא ג"ם ואמא א"ם.

שער טו פרק ג'¹¹⁷

ונבאר עתה מצות שלוח הקן (דברים כב ו) כי יקרא קן צפור וגו'. הנה כאשר הזווג דאו"א הוא בבחינת רביצת על האפרוחים כנ"ל, וזה מורה על חולשת הבנים זו"נ, שהם חלשים בבחי' ו"ק הנקרא אפרוחים, והם קטנים וצריכין עדיין לאמא. וצריכה אמא לרבוץ עליהם לשומרם מן החיצונים, ואז גם אבא יורד עמה ומרכין ראשו למטה, כמבואר לעיל שאין זה הזווג העקרי של או"א אלא זווג המקרה כאשר הבנים בסוד יניקה צריכין לאמא. לכן ארז"ל (חולין קלט ע"א) כי יקרא קן צפור פרט למזומן, גם אמרו שיהיו צריכין לאמם. ואמרו ק"ן צפור, הענין הוא כמ"ש"ל (פרק ב') כאשר הזווג הוא למעלה שוין בקומתו, אז יש להם ש"ע נהורין כמנין צפור כנ"ל, וכשהוא זה הזווג של מקרה שהוא התחתון, אז אין לאמא רק ק"ן נהורין מכל הצפור, שהם הש"ע נהורין הנ"ל. וביאור כל זה נתבאר לעיל (שער א"א פרקים יג ויד) בענין הש"ע נהורין דא"א ע"ש, אך הענין בקיצור כי כבר ביארנו לעיל כי הש"ע נהורין הם ט"ס, כל אחד כלול ממ"א שערים. וא"כ כאשר הזווג דאו"א עלאין בהיותן פב"פ שוין בקומתו, ואז מסתכלין במצח דא"א אשר שם בחי' היסוד דעתיק מלובש תוך הדעת דעתיק¹¹⁸, והדעת תוך המצח דא"א, אשר כל זה הוא בחי' זווג¹¹⁹. ומשם נמשך זווג הגרון והחך שהם אחע"ה ב' פעמים מ"ב לאו"א, ושם מלבישין הכתרים שלהם¹²⁰ את הגרון דא"א, ומשם

¹¹⁴ ע' לעיל שהמ"ב נחלק לב' בחי' הרי הם מ"א וא' והא' שייך לכתר, ולא מתגלה בכלל, ולכן כאן שרק מתגלה האמא, אז הכתר שלה נגזו וכמו אבא שכולו נגזו, ולכן אמא שייכת רק מ"א ולאבא מ"ג.

איך זה לכן אם לא נאמר שהא"ם וג"ם שייכים לכלים על פי הכללים הנ"ל, ע' לעיל שער א"א פרק יג והערה שלנו שם.

או שלכן הוא מאחר שהכתר שהוא בחי' הפנימית שבו לכן כך

¹¹⁵ יק (נוסף בקה"י).

¹¹⁶ ע' מאמרי רשב"י דף לא ע"א כי נשאר בזה בצ"ע וע' ספר הכללים כלל יז סוד נורא בזה (לש"ו), עי' כללים יז ד ה. וזה תמצית דבריו, ב' המזלין המה המכונים נחש בריח ונחש עקלתון. והנה מדברי רבינו כאן משמע שמזל עליון יורד עד החזה ואילו מזל תחתון יורד עד הטבור. וכן בא בדברי האריז"ל באו"א א, ב והולדת או"א ג'. אמנם עי' שער מאמרי רשב"י דף ל ע"ד ודף לא ע"א, שמביא שדברים אלו של האריז"ל סותרים את מש"כ הרב בע"ח א"א ה' וכן בשער הכללים כלל א' והולדת או"א ד' ו', שם נתבאר שב' המזלין מסתיימים כאחד בחצי ת"ת, הרי הוא טיבורא דליבא.

ויש ליישב את הסתירה ע"פ מש"כ בשער מאמרי רשב"י, שעיקר המזל העליון הוא רק עד הלב. אמנם לפעמים יורד ומגיע אף עד הטבור. ומבאר הלש"ו שזהו על ידי כפיפת הראש. לכן האמת היא שאין כל סתירה, שכן כל המשכת המזל העליון להיות כאורך התחתון הוא באמת רק על ידי כפיפת הראש, ובלא זה היא מסתיימת בחזה וא"ש.

¹¹⁷ קהילת יעקב.

¹¹⁸ דל"א (קה"י).

¹¹⁹ עי' לעיל הערה 93.

¹²⁰ דאו"א, עי' לקמן שער טז פרק ד' שמשמע שרק אחרי הסתכלות יש להם כח לזיווג, ועי' מאמרי רשב"י נב ע"א ריש העמוד: כאשר זה הזווג דנשיקין בפה דאריך נעשה אז כופף ראשו למטה ועל ידי כן נמצא כי הגרון דא"א הוא כולל כל אבא ואימא מבחינת הראש שלהם עד בחינת נה"י שלהם הנעשין מוחין ברישא דז"א כנודע.

מאיר העץ חלק ג'

נמשך הזווג העליון דאו"א, ואז קומה דאמא שיעורה ט"ס, כל א' כלולה ממ"א הרי ש"ע רבוא¹²¹.

אבל בהיות אמא מסתכלת בפנים¹²² דא"א ואז האמא היא קצרת הקומה¹²³, מהחזה דאבא ולמטה לבד עד סוף נה"י שלו, הם ג' ספי' כל א' כלולה ממ"א, הם קכ"ג, וב' שלישי¹²⁴ ת"ת הם כ"ז ועם קכ"ג הרי ק"ן רבוא לבד. וז"ס ק"ן צפור, שבזווג של מקרה הזה אין לה רק ק"ן רבוא נהורין מן הש"ע, שהם בגימטריא צפור"ר עם בחי' אנפין עצמן שהם ו' דצפור כנ"ל, וכל זה הוא באמא לפי שיוורדת למטה, משא"כ באבא.

ומה שקרא לזווג זה קן צפור לשון ק"ן, ר"ל כי עתה בזווג זה {עז ע"א} נקרא מקנא על בנין, כי הבן שהוא ז"א נקרא צפור, והיא מקננת עליו ונעשית קן צפור. ולזה לא אמרו בתיקונים (כד ע"ב)¹²⁵ דאמא יתבא על בנין רק מקננת על בנין, כי לשון קינון מורה על הזווג שמזדווגת אז עם אבא בהיותה היא אם על הבנים, שהוא הזווג הזה הב' הנ"ל הנקרא מקרה לפרקים.

ואמרו "לפניך" יתבאר במ"ש (זהר תרומה קע ע"ב¹²⁶) כי יש חילוק כשאומר מלפניך או לפניך, כי בינה נקרא מלפני ה' שהוא יותר פנימי מן הוי"ה, אבל המלכות נקרא לפני ה' שהוא לפניו של הת"ת. ולזה אמר לפניך, כי עתה בזווג זה האמא יורדת למטה ומתלבשת בז"א ונקרא לפניך ולא מלפניך.

ואמרו בדרך רמז אל הנ"ל כי ב' מיני יחודים הם של הוי"ה אלקי"ם: הא', הוא כי ענין זווג או"א לעולם הוא כדי לתת מוחין אל הבנים, ובעת נתינת המוחין נקרא זו"ן הוי"ה אלקי"ם. אלא שכאשר זווגם אב"א, אז ז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהי"ם¹²⁷, לפי שמתחלה ניתנין אלו המוחין לו ואחר כך נמשכין אליה. אך כשהם פב"פ אז נמשכין לשניהם ביחד¹²⁸, וז"ס יחוד הוי"ה אלקי"ם בכ"מ. ויחוד הב' של הוי"ה אלקי"ם, הוא ג"כ כמ"ש לעיל, כי בזה הזווג הב' התחתון דאו"א יש ב' מציאויות, או כשיוורדת בז"א שאז נכנסת בתוכו כמ"ש¹²⁹, ונה"י שלה נעשין מוחין אליו¹³⁰, או כשיוורדת במלכות, שאז אינה נכנסת בתוכה אלא נשארת למעלה בסוד או"מ כמבואר אצלינו¹³¹, כי כשיוורדת (נ"א כמו שיוורדת)¹³² בינה במלכות בסוד תפלה של יד

¹²¹ עי' אד"ר קכח ע"ב שזה רבוא, ועי' ב"ע יט ע"ב שזה רבוא משום שזה בכתר דא"א.

¹²² ולא במצח.

¹²³ עי' הערה 105.

¹²⁴ שם התחלת יסוד.

¹²⁵ צ"ע שהרי עי' זהר ח"ב קכז ע"א, ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון, כדן איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא, סתימא לגו ארבע סטרין דעלמא. וזה אכן כן מדובר על יניקה כדלעיל שער טו פרק א וצ"ע.

¹²⁶ וז"ל: ומה דאתערו חברייא בהא ודאי הכי הוא ומה דאתערו לפני ולא מלפני לפני הוא דקאים לפני קמיה דקודשא בריך הוא ושמש קמיה ועל דא לא אמרו דקשין זווגין לקודשא בריך הוא וכן קשין מזונותיו של אדם לקודשא בריך הוא אלא לפני ולהאי קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימי אף על גב דאיהו עביד (ד"א ל"ג אבל אף על גב דאיהו עביד) ברשותא אחרא עביד כתיב (ויקרא כב ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני מאי מלפני אלא דא עלמא דאתי [בינה עי' זהר שמות דף כז] ההוא דכל חיין קיימין תמן עכ"ל.

תרגום: ומה שהעירו לפני ולא מלפני לפני אותו שעומד לפני לפניו של הקדוש ברוך הוא ושמש לפניו ועל כך לא אמרו שקשים הזווגים לקדוש ברוך הוא וכן קשים מזונותיו של אדם לקדוש ברוך הוא אלא לפני ולזה קשים כל אלה שהרי לא ברשותם הם עומדים אף על גב שהוא עושה (אבל אף על גב שהוא עושה) ברשות אחרת הוא עושה.

כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני מה זה מלפני אלא זה העולם הבא ההוא שכל החיים עומדים שם.

¹²⁷ עי' לעיל הערה 70

¹²⁸ עי' לעיל הערה 72.

¹²⁹ ממש (קה"י).

¹³⁰ עי' לעיל הערה 16.

¹³¹ עי' לעיל הערה 77.

¹³² נמחק בקה"י

מאיר העץ חלק ג'

נשאר (נ"א ע"י שנשאר) ¹³³ בסוד מקיף, והנה"י דעצמות ז"א הם נכנסין בתוכה ובפנימיותה להעשות לה מוחין של פנימיותה. והנה כאשר נכנסת בז"א, אז הז"א לבדו נקרא הוי"ה אלהי"ם, כי הוא לוקח הכל, ואח"כ הוא נותן לה המוחין שלה. וכשיורדת על המלכות ולא בתוכם ממש, אז שניהן ביחד זו"ן נקרא הוי"ה אלהי"ם. והרי ב' מיני יחודים הם של הוי"ה אלהי"ם הנמצא בזווג זה השני של מקרה. וכנגדן אמר "בדרך", שהוא גימטריא ב"פ הוי"ה אלהי"ם הנ"ל. וביאר ב' מיני הירידות האלו של הבינה, וכנגד הראשונה אמר "בכל עץ" כי הז"א נקרא עץ ¹³⁴, וכשיורדת נכנסת לתוכו וזהו בכל עץ. וכנגד ירידתה בנוקבא הנקרא ארץ ¹³⁵ אמר "או על הארץ", ולא אמר בארץ לטעם הנ"ל, כי אז נשאר עליה בסוד או"מ ואינה נכנסת בתוכה ממש כמו בז"א. ואמרו בכל עץ ולא בעץ, הוא כי הנה ברדתה על המלכות אז המלכות יש לה מ"נ ¹³⁶. אבל כשיורדת בז"א, אז כדי שתזדווג עם אבא זה הזווג הב' צריך שהיסוד דז"א הנקרא "כל" ¹³⁷ תעלה בה בסוד מ"ן, כדי שתוכל להזדווג עם אבא בעלה ¹³⁸. ומה שהיה נקרא "כל" יהיה עתה בבחי' "בכל" ¹³⁹, שהוא גימטריא ב"ן דההי"ן שהוא מ"ן כנודע.

ואמרו "אפרוחים או ביצים" הוא לרמוז אל הנ"ל, כי ענין הזווג דאו"מ דזווג עליון בהיותן שוין בקומתן למעלה, אז הוא לתת מוחין דגדלות אל זו"ן דאצילות, וע"י הארה זו ניתנין גם מוחין דגדלות אל אבא דבריאה ¹⁴⁰, שאין לו רק ו"ק כנודע במקומו (שער דרושי אבי"ע פרק יד), ועתה יהיה לו ג"כ מוחין. אבל כשהזווג הוא התחתון בבחי' רביצה, שאין שוין בקומתן ¹⁴¹, אז הוא לתת מוחין דיניקה לבד אל זו"ן דאצילות. ואז יש בו ב' בחי' ¹⁴², או ברדתה בז"א, או ברדתה בנוקבא. וכנגד הירידה בז"א אמר אפרוחים, כי אז הז"א בסוד אפרוחים שהוא בבחינת ששה קצוות בלתי {עז ע"ב} מוחין דגדלות אבל אית ליה גדפין ¹⁴³, וכשיורדת במלכות אז הוא בסוד ביצים שהם ו"ק לבד בלתי גדפין ¹⁴⁴. אמנם בב' בחי' אלו לעולם אין בהם רק ו"ק לבד, וכנגד שנים אלו אמר אפרוחים או ביצים, אפרוחים כנגד "בכל עץ", או ביצים כנגד "על הארץ". ואמר "לא תקח האם על הבנים", ר"ל כי זווג זה התחתון דאו"מ הוא בהיות זו"ן קטנים צריכין לאמם בהארה מועטת דיניקה. וצריך שלא תמשיך בחי' הזווג זה התחתון, שהוא בהיות האם בבחי' רובצת על האפרוחים (דברים כב ו) להניקם בזמן יניקה, אמנם תעשה באופן שתשלח האם, והם או"מ שנרמזין בב' תיבות "שלח תשלח" ובב' תיבות "את האם" הנזכר בהקדמת

¹³³ נמחק בקה"י

¹³⁴ זהר ויקרא יז ע"א, ותיקו"ז ו ע"א.

¹³⁵ תיקו"ז סא ע"ב.

¹³⁶ שממנו אמא מזדווגת עם אבא, כנ"ל פרק ב. עי' שער המוחין פרק ט' ק ע"ג, ואז מובן שמש"כ כאן הוא בשעת הנסירה.

¹³⁷ עי' זהר בראשית יז ע"א.

¹³⁸ אמנם קשה שכאן מדבור בפשטות על זיווג יניקה ועי' שעה"ק פח ע"ג: זווג הב' הוא של ישסו"ת שהם ו' תחתונות דאו"מ שאינם מוחין ממש שלהם ולכן נק' חיצוניות או"מ אבל עכ"ז כל כללות או"מ אפילו הז' תחתונות שלהם נקראים מוחין בערך זו"ן כי או"מ כל גופם נקרא מוחין של האצילות אמנם הג"ר שבהם הם המוחין של המוחין והם פנימיות המוחין אבל ז' תחתונות שבהם שהם ישסו"ת הם הגוף של המוחין והם חיצוניות המוחין ולכן בהיות הזווג הב' הזה הנקרא חיצוניות המוחין שהוא בחי' ישסו"ת אז איננו רק לצורך או"מ דבריאה שהם יזדווגו וינחילו מוחין לזו"ן דבריאה שיולידו נשמות המלאכים הנק' חיצוניות העולמות.

¹³⁹ עי' רע"מ פנחס (רנז ע"א): אהבה כלילא מאבהן דאתקרי בהון בכל מכל כל רזא דמלה זכרתי לך חסד נעורין אהבת כלולותיך.

אמנם עי' ליקוטי תורה חיי שרה, שבכל הוא בחי' שם ב"ן שהוא מערת המכפלה, ועי' שעה"כ יח ע"ג: שם ב"ן הנז' שהיא בגי' בכ"ל המעלה מ"ן אשר בעולם היצירה.

¹⁴⁰ עי' לעיל פרק ב ד"ה ונמצא כי.

¹⁴¹ עי' לעיל הערה 34.

¹⁴² עי' לעיל סוף עה ע"א פיסקא ד"ה והנה זה.

¹⁴³ עי' פרק ב' נלע"ד חיים שזה רק מוחין מקיפים דיניקה.

¹⁴⁴ עי' לעיל הערה 82, נראה שכוונתו לר"ק דנוק'.

מאיר העץ חלק ג'

תקונים (ב ע"א) תרין שלוחין תעשה, באופן שיעלו מעל הבנים ויוגדלו ולא יהיו צריכין לאמם להניק אותן, ויעלו למעלה ויזדווגו בבחי' זווג עליון בהיותן שניהן שוין בקומתן¹⁴⁵. ועי"ז תגרום שני תועלות גדולות: א', הוא שע"י זווג עליון ימשכו מוחין דגדלות בזו"ן דאצילות, כי כל לשון טוב הוא מוחין כמבואר אצלינו בברכת אבות (שעה"כ דרושי העמידה דרוש ב), בענין גומל חסדים טובים, וזהו "למען ייטב לך". תועלת ב', הוא "והארכת ימים", שימשכו ג"כ מוחין דגדלות באבא דבריאה, שלא היו בו רק ו"ק, ו' ימים, ועי"ז יתארכו ויהיו לו מוחין¹⁴⁶. משא"כ בזווג של "כי יקרא" שהוא התחתון שאין בו שום תועלת מאלו השנים¹⁴⁷.

שער טו פרק ד¹⁴⁸

¹⁴⁵ עי' בהגר"א על ספד"צ טז ע"ג וז"ל, אתייחד יו"ד וכו' לעילא לעילא - עכשיו מפרש סוד הפסוק (בראשית א ד) ויבדל אלקים בין האור ובין החשך, שהוא סוד הנסירה כמש"ו, וסוד הנסירה הוא שמוחין דאבא מסתלקין להאיר לדעת ולנוקבא, ואח"כ מסתלקין מוחין דאבא למעלה לשרשו, ומתוך כך נחשכה הנוק' ששרשה בחכמה, ואז כל הדינין שבדכורא ניתנין לנוקבא ובו נשאר כל החסדים, ובשביל כך אין להם דיבוק יחד וננסרו לבא פנים בפנים, וז"ס הדורמיטא דז"א (אד"ר קמב ע"ב), שאין היו"ד נהיר ב"ד, כמ"ש לקמן פ"ב (כב ע"א), שבעיניו דז"א כלילן ו"ד, שני גוונים, ובהיות נהיר חוורא דא"א ע"י היו"ד אז עיניו פקוחות, ואם לאו נאמר (תהלים מד כד) עורה למה תישן ה', כמ"ש בא"ר (דף קלו ע"ב) ובגין כן צלותא דישאל סלקא, בגין דיפקח ויתסחון בהווא חוורא דכתיב עורה כו', וכן שם (דף קל ע"א), ובא"ז (רצג ע"ב), וז"ש בא"ר (דף קמב ע"ב) עד דעתיק דעתיקי סתימא דכלא פריש דא מן דא וחבר לון לאתבסמא כחדא, וכד פריש לון אפיל דורמיטא לז"א ופריש לנוקבא מאחורוי דסטרוי ואתקין לה כו' הה"ד ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם וישן, מהו וישן, האי הוא דכתיב עורה למה תישן ה', ויקח אחת מצלעותיו, מאי אחת, דא הוא נוקבא כו'.

וז"ש אתייחד יו"ד בלחודוי - ר"ל שלא נהיר ב"ד, ואח"כ סליק למעלה, וז"ש ובתר כן סליק בדרגוי לעילא לעילא, ר"ל שבתחלה נסתלקו המוחין דאבא, שהוא י"ס המתלבש בז"א כנ"ל, וסליק בדרגא דידיה לעילא שהוא אבא ונכלל בו, כידוע שבשעת הזיווג ונתינת מוחין נכללו כאחד, ואח"כ סליק לשרשו שהוא יו"ד עלאה דע"ק, כמ"ש בא"ז (רצ ע"ב) ת"ח שירותא דא דאקרי אב אתכליל בי"ד דתליא ממזלא קדישא כו', ומשם נוטל המוחין, ויו"ד של מזלא נכלל בי"ד של קרומא דאוריא, כמ"ש לקמן פ"ב (כא ע"א) י' עלאה דאתעטר בקוטרא דעתיקא היא קרומא עלאה כו', ואמר שם ו' לעילא כו', ואמר בא"ז (דף רפט ע"א) דהא י' עלאה כו' כל אינון עלאין בעתיקא תליין כו', ואמר שם אלין אתוון דתליין בהאי עתיקא כלהו תליין בהאי דיקנא ומתחברן בהאי מזלא כו' ע"ש, ושם שרשו בהאי אוריא, כמ"ש בפרשת בראשית (טז ע"ב) רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאוריא עלאה סתימא, בקע בקדמייתא ואפיק חד נקודה כו' ע"ש, וז"ש כאן לעילא לעילא שני פעמים, והכל בדרגוי, ר"ל כל אלו הסליקות סליק בדרגא דיליה, שכולן דרגא דיליה.

עי' בהגר"א על ספד"צ טז ע"ג וז"ל, אתחשכת אתחשכת נוקבא ואתנהירת אימא ומתפתחא בתרעוי - הוא כנ"ל על ידי הסתלקותו של יו"ד למעלה אתחשכת נוקבא, שבניינה הוא על ידי היו"ד, ובהסתלקותו לעילא מביא חו"ג יותר מאירים כידוע, שזה סיבת עלייתו למעלה, ואתנהירת אימא עי"ז בזיווגא לתת מוחין, ולכך עלה למעלה שהמוחין הוא מלמעלה למעלה עד א"ס כידוע, וכשמביא מוחין מזדווג באימא ואתנהירת אימא, והוא עיבור שני עיבור המוחין כידוע (ע"ח א"א ו'), כמ"ש (זהר אחרי מות סה ע"ב) בתר דינקת הדר אתעברת מנייהו, וזהו (בראשית א ד) ויבדל בין האור ובין החשך, ר"ל בין ז"א שבו אימא דאתנהירת, ובין נוקבא דאתחשכת, ואז ננסרו כי זה אור וזה חשך, ואח"כ יולדת המוחין.

¹⁴⁶ בדרך אפשר: זה רק שייך לאות ו' שבתוך האות ה' אבל הו' עצמו לא ישתנה לעולם (דע"ה ח"ב קס ע"ג).

¹⁴⁷ הפנים הנזכרות (כת"י הגוז"י).

¹⁴⁸ קהילת יעקב, מנז"ס לא ע"ד, שעה"ק סג ע"ב.

מאיר העץ חלק ג'

ודע כי למעלה¹⁴⁹ באמא עלאה¹⁵⁰ יש ג' בחי': הראשונה, נקרא סמ"ך¹⁵¹ ונקרא בינה. והשניה, נקרא ם סתומה ונקרא תבונה¹⁵². והשלישית, נקרא ד' ונקרא ג"כ תבונה¹⁵³. וזאת התבונה שהיא בחי' הג' היא אשר מתלבשת נה"י שלה תוך ז"א להעשות לו מוחין¹⁵⁴. וכאשר ז"א ותבונה זו, שהיא הבחי' הג' המתלבשת בז"א, בהיותן שניהן עולין למעלה אצל הבחי' הב'.

¹⁴⁹ נמחק בשעה"ק.

¹⁵⁰ עי' לקמן פרק ה' ד"ה ודע כי ואולי יותר מדויק לכתוב "בינה" במקום אימא עלאה, וכן עי' ז"א פרק ב' בסוף.
¹⁵¹ ס' (שעה"ק).

¹⁵² והם שורש לבחי' ששים מלכות ושמונים פילגשים המוזכר בשיה"ש ו ח, והם גילויים שבב"ע, והם הס"מ דאפרסמון המוזכר בזהר תרומה קכז ע"א: אפרסמון דא היכלא עלאה טמירא גניזא אפריון דא היכלא דלתתא דלית ביה סמך עד דאסתמיך (נ"א דאתמשך) מגו היכלא עלאה ובגין כך את סמך איהו סתים בכל סטרוי כגוונא דא את ס' (ס"א מ"ם) סתימא מה בין האי להאי אלא בשעתא דסתים ואתגניז בגויה גו (נ"א נקודא) נהורא עלאה לעילא כדין איהי קיימא בדיוקנא (נ"א דא) דאת סמ"ך סתים בגויה ואתגניז ביה לסלקא לעילא ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לגו ארבע סטרוי דעלמא ועל דא דא איהו אפרסמון ודא הוא אפריון ובאתר תרין אתוון ס"מ קיימא י' ברזא דברית (ס"א רזא דברית דאתגניז בגויה) דאיהו זמין לנטלא כלא רזא דאינון מאה ברכאן שתיין וארבעין שתיין לקבל שית סטרוי דנפקי מאת ס' ארבעין לקבל ארבע סטרוי עלמא וכלא אשלימו למאה ואת יו"ד איהו אשלים לרזא דמאה כגוונא דלעילא ועל דא דא אפרסמון ודא אפריון אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא ונשמתיין עלאין דלית לון גופא בהאי עלמא ינקין מההוא נהירו דנפיק מאינון אפרסמונא דכיא ומתענגי בענוגא דא עלאה ונשמתיין דסלקין ונחתין דאית לון גופא בהאי עלמא סלקין וינקין מההוא נהירו דאפריון דא ונחתין ואלין יהבי ונטלי יהבי ריחא מאינון עובדין דכשראן דמשתדלי בהו בהאי עלמא ונטלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בגנתא כמה דאת אמר (בראשית כז כז) כריח שדה אשר ברכו יהו"ה ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא וכלהו קיימי בההיא גנתא אלין מתענגי לעילא ואלין מתענגי לתתא

תרגום: אפרסמון זהו היכל העליון טמיר גנוז אפריון זהו היכל שלמטה שאין בו סמך עד שנסמך (שנמשך) מתוך היכל העליון ולכן אות סמ"ך נסתרת בכל צדדיה כמו זה אות ס' (מ"ם) סתומה. מה בין זה לזה אלא בשעה שנסתר ונגז בתוכו תוך (נקדה) אור עליון למעלה אז היא עומדת בדמות (הזה) של אות סמ"ך נסתר בתוכו ונגז בו לעלות למעלה ובשעה שחוזרת ויושבת רבוצה על הבנים למטה להיניק אותם אז היא עומדת בדמות של אות ם רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.

ועל כך זהו אפרסמון וזהו אפריון ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת י' בסוד הברית (סוד הברית שנגז בתוכו) שהוא עתיד לקחת הכל סוד של אותן מאה ברכות ששים וארבעים ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס' וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם והכל משלימים למאה ואת יו"ד משלימה לסוד של מאה כדוגמא שלמעלה ולכן זה אפרסמון וזה אפריון.

אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה ונשמות עליונות שאין להן גוף בעולם הזה יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זך ומתענגות בענוג העליון הזה ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה עולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות ואלו נותנות ונוטלות נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שעוסקים בהם באותו העולם ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן כמו שנאמר כריח שדה אשר ברכו ה' הריח שנשאר בו באותו השדה וכולם עומדים באותו הגן אלו מתענגים למעלה ואלו מתענגים למטה.

והם ג"כ סוד ק' ברכות המוזכר שם וזהר לך לך עו ע"ב, והענין הוא כי הקב"ה מוסר לכל נשמה ק' ניצוצי אורות מסוד ס' מ' הנז' דבינה ותבונה, כי בזה יש כח להאדם להתגבר על יצרו, משום שבבינה אין להרע אחיזה כלל (עי' לקמן שער המלכים פרק ו), ואותן הק' ניצוצי אורות הם המאה ברכות שמתברך בו כל נשמה, כי עי"ז אפשר לו להתגבר על הס"מ הצורך, והוא עי"י הס' מ' דאפרסמון שבבינה ותבונה שהוא דוחה כל רע, [כי סוד הס' שבבינה הוא עי"י כלילותה בהו' ראשונות דהחכמה שהוא י', וו' פעם י' הוא ס', והוא הס' שבבינה כמ"ש הרב בזווגים (פרק ה) וכלילות הבינה בחכמה הוא דוחה את החיצונים כמ"ש בשער לאה ורחל (פרק ז)] (דע"ה ח"ב נה ע"א, וכן ביאורים ח"א מג ע"א – אח"ף פרק ה).

עוד בענין בינה ותבונה עי' שער הכללים פרק יא, ואח"ף פרקים ג ד ה.

¹⁵³ עי' שער המוחין רי שפרק ה: כשאנו אומרים שלוקחין כולם באמצעות תבונה, ר"ל וגם מיש"ס. וכן כשאנו אומרים שלוקחין עי"י הבינה, ר"ל וגם מאבא עילאה.

¹⁵⁴ היינו הכלים של המוחין עי' שעה"כ פסח א.

מאיר העץ חלק ג'

שהיא ס' סתומה¹⁵⁵, תבונה ראשונה אשר היא שניה אל הבינה, ועליה נאמר (ש"ה ש ה ב) אני ישנה אותיות שני"ה¹⁵⁷¹⁵⁶, ואז נכללת תבונה הב' בתבונה הא', ואז שתיהם נקרא תבונות. ואז ז"א נאמר עליו¹⁵⁸ ואיש תבונות ידלנה¹⁵⁹, כי הרי עולה עמהם למעלה ונכלל בשתייהן, ועתה דולה ומשקה אפילו מאותה תבונה הא', וזהו ידלנה לשון יחיד. וכאשר הוא נכלל בשתי התבונות עולין שלשתן למעלה עד הבינה, ואז כולן נקרא בינות על שם הבינה, ואז נקרא ז"א "עם בינות"¹⁶¹¹⁶⁰. וכל זמן שלא הגיע ועלה שם, נאמר עליו (ישעיה כז יא) כי לא עם בינות הוא. כי בינה עליונה היא רחמים פשוטים ואין שם אחיזה אל הקליפות, אבל כשלא עלה שם יש בו¹⁶² אחיזה אל הקליפות, וע"כ לא ירחמהו עושהו (שם), ר"ל שאינו רחמים גמורים¹⁶³.

¹⁵⁵ כל העליות של הפרצופים אינן עליות כפשוטו. אלא כל העליות של הפרצופים אינן כי אם תוספת אור ומוחין מלעילא לאור התחתון [ע"י לש"ו כללים ח"א לו ע"ג, שאם היה זה עילוי ממש וכפשוטו, הרי שהיה הדבר כעין מיתה שכן בעליה מעין זו חוזרת נשמתו לשרשה], ועל ידי זה נעשה התחתון עצמו להיות מעין מדריגת הפרצוף שעליו, ונקרא על שמו. וכ"ז הוא על ידי שהשורש והעצמות העיקריים של כל הפרצופים והעולמות הם בקו דא"ס הנמשך מאור א"ס המקיף, ולכן יכול כל א' לעלות ממדרגה למדריגה עד אין קץ. ולולא החטא באמת היו עולים כך, והיה אור א"ס המקיף מתפשט בכל חלל הצמצום, וכך יהיה לעתיד לבא (ביאורים ח"א לד ע"ד).
¹⁵⁶ ע"י לעיל נקודות א' בשם התיקו"ז. זה ישנה שהיא זווג תחתון.

¹⁵⁷ כנז' בתיקו"ז (שע"ה ק).

¹⁵⁸ מאד קשה שאין כזה פסוק אלא איש תבונה ידלנה (משלי כ ה) או איש תבונות יחריש (משלי יא יב)

¹⁵⁹ ע"י שער אור"א פרק ח וע"י שער כה פרק ב' בתחילה שהח"ג דדעת הוא מלכות דאור"א, וע"י שם במ"ב שזה יסוד, וכאן כתוב שזה נה"י אלא עצם מציאות כל ולד וכל אור ונשמה הבאים מהטיפה הזרעית דהעליון הוא מנה"י דאותו עליון. ועל אף שבאמת לאמיתה שרשה הוא כל קומת העליון ובסוד אור מים רקיע, אך מציאותה בסוד רקיע עניינה הוא שאז היא נעשית ראויה שיתהווה ממנה ולד, עכ"פ ולד זה אינו נגמר ונעשה כי אם בנה"י. ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר לתחתון (ודלא כדברי המבר"ש ג ע"ג, שהנה"י דעליון מולידי את התחתון (ואז רק המלכות דמלכות העומדת בנה"י שלה נכנס לתחתון - דע"ה ח"א מב ע"ג), שכן כוונתו היא לעיקר האור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו עצמו, והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג).

יש מקומות בדברי רבינו שכתוב שהתחתון מלביש על הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב שהתחתון מלביש על ב' שלישי ת"ת, ויש מקומות שכתוב שהוא מלביש על כל הז"ת. והנה הסדר של הדברים לאמיתם הוא כדלהלן: כל המציאות דהתחתון הוא רק מהנה"י דהעליון ובאופן זה: ג' פרקי הנצח דעליון המה שורש לחח"ן דהתחתון, וג' פרקי הוד דעליון המה שורש לבג"ה דהתחתון, וג' פרקי היסוד המה שורש לדת"י דתחתון. ושני שלישי הת"ת דעליון המה שורש לכתר דתחתון, והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא ומו"ס, והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואוירא, ובד' בחי' הכתר האלה נחלקו בדברי הרב עד היכן הם מתלבשים, שכן הרדל"א מתלבשים על השליש העליון דהת"ת, ואז התחתון כולל את כל הז"ת דהעליון, אך כללות הרישא תניינא (הרי הוא גלגלתא ואוירא) נמשכת מהשליש האמצעי דת"ת דעליון. ואז ההתלבשות היא מהחזה ולמטה, והרישא תניינא נחלק לב' והם גלגלתא ואוירא. לכן יש מקומות שנאמר שההתלבשות היא עד חצי הת"ת שהוא רק האוירא דהתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המו"ס, והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון הרי הוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד, כן דע"ה ח"ב צו ע"ד).

¹⁶⁰ ע"י שער הכללים פרק י.

¹⁶¹ כל שלשתם נקרא בינות כי כולם במקום בינה הם עומדות (מזו"פ).

¹⁶² בז"א

¹⁶³ ונמצא כי לפעמים כל ג' בחי' אלו נעשים פרוף א' שלם בשלשתן ואז נקרא הכל בינה ולפעמים הם כל א' בפני עצמו פרוף בפני עצמו והם ג' פרופים (מזו"פ).

מאיר העץ חלק ג'

¹⁶⁴ ונבאר ענין בינה ותבונה¹⁶⁶¹⁶⁵, ובו יתבאר מ"ש בס"י (פ"א מ"ד) הבן בחכמה וחכם בבינה. והענין כי הנה ב' אותיות ראשונות של הוי"ה הם בחי' חו"ב, אבל באות יו"ד לבד שהוא חכמה שם יש בחי' בינה, וזהו ענין הבן בחכמה. ופי' הוא כי יו"ד במלואו, י' הוא חכמה, וב' אותיות ו"ד נעשית צורת ה', שהוא צורת ו"ד שבאות יו"ד, והיא נקרא בינה עלאה הנ"ל¹⁶⁷. ואמנם ה' ראשונה עצמה שבשם הוי"ה זו היא תבונה ראשונה הנ"ל, וכבר הודעתך בדרוש תפילין (פע"ח שער התפילין פרק טו) בענין כתיבת שם הוי"ה, שצריך לכתוב תחלה י' בקרן זוית של ה' הזאת, כזה¹⁶⁸ י, {עז ע"ג} ואות י' הוא בחי' חכמה של זאת התבונה ראשונה, וזו החכמה נקרא יש"ס, וז"ש וחכם בבינה¹⁶⁹. והרי נתבאר כי באות י' של הוי"ה יש בחי' או"א עלאין, ובאות ה' ראשונה של הוי"ה יש בחי' יש"ס ותבונה שהם תתאין¹⁷⁰¹⁷¹.

¹⁶⁴ פעה"ק סג ע"ג.

¹⁶⁵ ראשונה (נוסף בקה"י).

¹⁶⁶ ופעם אחרת שמעתי ממורי זל"ה, כי הנה כמו שנתבאר אלכינו, שיש למטה נוק' דז"א, ונחלקת לפתי בחי' הנקראים, לזה, ורחל. כן על ד"ז הוא צאימא נוק' דאצא, שהיא נחלקת לב' בחי', בינה ותבונה (פעה"ק).

¹⁶⁷ עי' פת"ש או"א יג וז"ל הדבר מובן ע"פ מ"ש בשם רבינו בפירושו למשלי (טז כא) כי חכמה עילאה הוא מה שקבל מרבו בכלל ותבונה שבו הוא יש"ס להבין הדבר על בוריו, ובינה עילאה הוא הבנת דבר מתוך דבר ותבונה שבו הוא להבין דבר הבינה על בוריו, והנה לפ"ז חו"ב עלאין הם בכלל החכמה והבינה, ודאי דהבינה יותר נעלם כי בעת שמקבל החכמה מרבו בו נכלל הבנת דבר מתוך דבר, אך הוא נעלם כ"ז שאין התלמיד מתייגע עצמו להוציא הבינה מן החכמה, ולכן הוא בסוד ו"ד הנעלם ביו"ד שהי' הוא בכתובה בגלוי והו"ד בהעלם במחשבה, וכמו שהחכמה הוא בכלל אחד והבינה מתפרד לחלקים, כמו כן כאן ב' הוא ציור גולם אחד ובו"ד הם אותיות נפרדים והם בצירוף קוין נמשכים, מה שא"כ י' הוא טיפה כוללת גולם כמו הטיפה מאבא שמצטיירת בבינה לאברים, אבל להבין דבר החכמה על בוריו ודבר הבינה על בוריו, בזה של החכמה נעלם יותר כי אי אפשר להבין דבר החכמה ועומקו כי אם אחר שידע כל פרטיו להוציא דבר מדבר, וגם היאך יוצא דבר הבינה מתוך החכמה אז ישיגו עומק החכמה שקיבל מרבו על בוריו, ולכן הוא בסוד הי' שבשם, שה' גלוי והי' נעלם וגם ביו"ד קדם הי' לה' שהם ו"ד, ובה' קדם הו"ד שהם צורת ה' להי' הנעלם בו.

¹⁶⁸ כזה ה' נמחק בקה"י.

¹⁶⁹ עי' שער אנ"ך פרק ח' שיש גם רמז באות י' שהיא מילוי הה"י.

¹⁷⁰ כמו שהוא בחכמה ובינה שלמטה כמו כן הוא באצילות בכלל חו"ב ששם מסודרים מדרגות הנבראים בחכמה עמוקה ובבינה סדר פרטיהם ויצאתם מתוך עומק חכמה העליונה, ושם הם בהעלם ובישוס"ת הם מתגלים יותר, ולכן שם הוא השגת החו"ב שהם המוכנים להתלבש בז"א ששם הכל מסודר בגלוי כפי המושג לנו, וכן בשורשם למעלה הוא בב' מדרגות הנ"ל, כי הכתר שלהם נגד הגרון דא"א ששם בינה דא"א, והיינו כי הכתר הוא תמיד העטרה והשורש של כל המדרגות של הפרצוף, והוא הרצון התכליתי שבו שכל פרצוף יש לו תכלית ורצון מיוחד, וכמו שהגרון הוא מעט למעלה מן הגוף ובאמצע בין הראש לגוף, כמו כן הכתר של או"א מדרגה אמצעית בין א"א שהוא נעלם למעלה ממדרגת הזמן והבחירה שהם ג"ר של א"א, ובין או"א שהם המסדרים המדרגות בערך ירידתם לז"א שהוא מקום הזמן וע"פ הבחירה, ולכן הם מתחילים להלביש ב' זרועות שלו שב' הזרועות הם כללות ב' הדרכים של ההנהגה חסד ודין, ושם בזרועות א"א נסבלים ונשענים כל המדרגות הצריכים לנבראים, ולכן שם בגרון הוא הארת בינה של א"א, שבינה הוא ג"כ אמצעי בין הג"ר ובין ז"ת של הגוף, ולכן היא קיימא לשאלה מצד התפשטותה בז"ת ובעצמותה נעלמת כי היא מכלל ג"ר, ולכן שם בגרון שהוא למעלה מן הזרוע נשרש שם בינה עליונה של כללות או"א, ומן הזרוע שהוא החסד שם נשרש חכמה ולכן מצד זה הבינה עליונה יותר נעלמת מחכמה, אבל ישוס"ת הם נשרשים בזרועות עצמם חו"ג דא"א שהשמאל גבורה למטה במדרגה מן הימין חסד, ולכן שם ג"כ תבונה יותר גלויה מי"ס שהוא התבונה שבחכמה כמ"ש, והבן דברים אלו מאד (פת"ש או"א יג).

¹⁷¹ עי' פעה"ק ס ע"ד עד סא ע"ג צאריכות וז"ל לרוש ב' צד' אותיות ההוי"ה, בה' לרכיס.

הדרך הא', ובו יתבאר ענין או"א. גם יתבאר מ"ס צספר ילירה, הבן בחכמה וחכם צבינה וכו'. וכבר הודעתך, כי פרטוף אצא נחלק לב', הא', מראשו עד החזה שבו, הנק' חכמה. והב', מן החזה

מאיר העץ חלק ג'

ולמטה, וזה נק' ישראל סבא. וכנגדו צפראוף אימא, גם הוא נחלק לב' צפראפין, ע"ד הגז' ממש. והעליון שעד החזה, נק' בינה. והתחתון נק' תבונה. וכבר ידעת, כי ב' אותיות הראשונות, של ההוי"ה הכוללת כל עולם האצילות, והם י"ה, הם בחי' או"א. ולכן כריך שנבאר, איך הד' בחי' הגז', רמוזות בשתי אותיות י"ה. ודבר זה יובן, במה שביארנו צביאור מאמר ס"ה, בפרשת ויקרא, ובפרשת אחרי מות, בענין סדר כתיבת שם ההוי"ה, וע"פ.

וזה סוד הענין, כי הגה ב'אות יו"ד, נרמז חבור חו"ב עילאין. ובאות ה"א, נרמזו ישראל סבא ותבונה תתאין. וזה עניינם, הגה אות יו"ד במלואה, יש בה ג' אותיות יו"ד. אות י' רומז לחכמה, והיא רמז ג"כ אל הי"ס, שבכללות פראפין. וב' אותיות ו"ד, שהם בחי' המלוי, שהוא בכל מקום בחי' הנקבה כנודע, לכן היא רמז לבונה העליונה, אם במספרם ו"ד, הם י', כנגד י"ס שבכללות פראפין. ואם בציורם, כי נעשים ד' על ו', והיא אורת ה', ונודע, כי בינה נק' ה"א עילאה, כזה. ה. ואמנם טעם אל הגז', למה הנקבה היא בחי' מלוי, הוא במה שהודעתך, בסוד אדם וחוה שהם זו"ן, כי הנקבה טפילה אל הזכר, לפי שהז"א נטל תרין עיטרין דדעת, הנק' חו"ג, ואח"כ הוא נתן עיטרא דגבורות אל נוקביה, אחר שהיתה בתוך גופו, והיתה ממלאה חלל גופו, ולכן הנקבה היא המלוי שבתוך הזכר. וזהו סוד, אדם שהוא ז"א, הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן. וחוה היא אותיות המלוי לבדם, אחר שתסיר מהם ד' אותיות הפשוטות, וישארו י"ט, בגימטריא חוה. עוד טעם ב', כי מלוי בגימטריא אלהי"ם, שהוא דין, והנקבה כלה דינים ולכן לוקחת המלוי.

ונמא, כי כן הוא למעלה, שחכמה עילאה נק' יו"ד. והבינה עילאה, לוקחת המלוי, שהם ב' אותיות ו"ד, ונעשת אורת ה' כנזכר. ולזה נתכוון בעל ספר יצירה, באמרו, הבן בחכמה. כי אעפ"י שאותיות יו"ד היא בחכמה עילאה, תחבר עמה בחי' בינה עילאה, בסוד המלוי שבה כנזכר. נמא כי החכמה, יש בה בחי' בינה עילאה כלולה בה.

ואח"כ אמר, וחכם צבינה, לרמוז אל חבור שניהם, שבאות ה' ראשונה של ההוי"ה, הרומזת אל בינה כנודע. ושם ג"כ יש בחי' חכמה מחוברת עמה, והוא בחינת יסודות כנזכר, הנרמזים באות ה'. הוא ע"ד שנתבאר צביאור מאמר פרשת ויקרא כנז"ל, בענין סדר כתיבת שם ההוי"ה, ושם נתבאר, כי ציור כתיבת זו הה"א ראשונה של ההוי"ה, היא כזה, ה' כי העוקץ שבאחורי הה"א כנודע, הוא ציור אות י' אחת, הרומזת ליס"ם, שהוא ג"כ מבחי' אבא, ונקרא יו"ד. ושא"ר ציור הה"א, היא התבונה שעמו. והרי נתבאר ב' אותיות י"ה איך נרמזים באו"א, וכוללים ד' פראפין הגז'.

וכריך לבאר, עוד סבה אל הגז"ל, והוא, כי נודע שזווג או"א אינו כזווג זו"ן, שלפעמים נפסק, אצל זווג או"א תדיר, ללא פסיק לעלמין, כי כחדא נפקין וכחדא שריין. ולהורות על זה החבור הנמרץ, נתחברה הבינה באות יו"ד של החכמה. ונתחבר החכמה באות ה' של הבינה, כי חבור זה, אין גדול ממנו. ומכח החבור הזה, נעשו שני בחי', שהם, אבא עם אימא, ויש"ם עם התבונה כנזכר.

ועדיין כריך להרחיב הביאור בזה, כי כריך ליתן טעם, למה באות היו"ד, נטפלה הנקבה אל הזכר. ובאות ה', נטפל הזכר אל הנקבה. אבל להבין זה, כריך שתדע הקדמה אחת, שכבר נתבאר במקום אחר, והוא, כי מ"ש בס"ה בהרבה מקומות, ובאדרת האזינו, כי זווג או"א לא פסיק לעלמין, דכחדא נפקין וכחדא שריין, היינו בחו"ב עילאין. אבל ביסודות תתאין, יש זמן שאין זווגם תדיר, והוא בזמן היניקה דז"א, שאז התבונה הנק' אם הבנים, רובצת על האפרוחים, ונכנסים נה"י שבה תוך ז"א כנודע. ואז אין זווג ביניהם. וזהו יתיישבו שני המאמרים החולקים, כי הגה רז"ל אמרו בפסוק ולא אבא בעיר, כי נשבע הקב"ה שלא יכנס צירושלים של מעלה, שהיא בינה, עד שיכנס צירושלים של מטה, שהיא נוקבא דז"א. והרי כי כל זמן הגלות נפסק זווג או"א. ובס"ה אמרו דזווגיהו תדיר ולא פסיק לעלמין, בסוד ונהר יואל מעדן, לשון הוה. אבל יובן עם הגז', כי או"א עילאין, לא פסיק זווגיהו. ויש"ם ת, פסיק זווגיהו לזמנין. וזהו נתחברה השאלה הנזכרת, כי באות יו"ד, שנרמזו בה או"א עילאין ללא פסיק זווגיהו, נטפלה הנקבה אל הזכר. ולהורות, כי אימא נתחברה עם אבא,

מאיר העץ חלק ג'

¹⁷²ועתה צריך לבאר למה הבינה הראשונה נרמזת בב' אותיות ו"ד של מילוי היו"ד אשר צורתם ה', ושם קדמה ו' אל ד', והתבונה נרמזת באות ה' ראשונה של היו"ה, ושם קדמה ד' לו', כנודע כי ה' צורתה ד' על ו'. גם שינוי אחר, כי ו' של מילוי יו"ד יש לה ראש, שמו"ה היותה כלולה מי"ס כמבואר אצלינו¹⁷³, ואות ו' שבתוך הה' ראשונה אין לה ראש¹⁷⁴, שמורה היותה בבחי' ו"ק לבד בלתי ראש. אך הענין הוא, כי הנה אות ו' של מילוי היו"ד היא בחי' בינה העליונה, ובינה עליונה יש בה י"ס עם מוחין, לכן ו' זו יש לה ראש, והוא מורה על כל פרצוף הבינה עצמה¹⁷⁵. אמנם אות ד' של מילוי יו"ד אינה בחי' הבינה עצמה, רק בחי' ד' מוחין

חבור עצום, שהוא זוג תדירי, צאות יו"ד שלו. ולא צאות הה"א, הרומזת אליה. כי הנה שם, היא נפרדת ממנו. ולפי שהבינה עילאה טמירא יתיר, לכן לא נרמזה בבחי' יו"ד ממס צאות יו"ד, רק בבחי' המלוי, שאינו נכתב ומאיר, אלא עומד בכח ובהעלם. משא"כ ביש"ס, שגרמזו בציור גמור, כמו שיתבאר. אבל ישו"ת, נרמזו צאות ה', ונטפל הזכר אל הנקבה, לפי שאין זוגם תדיר. ועוד, לפי שהנה בעת שהצבונה מתלבשת תוך ז"א בסוד מוחין אליו כנודע, הנה גם יש"ס מתלבש תוך הצבונה, ושניהם מתלבשים תוך ז"א כנודע, ונמצא כי אז יש"ס, נכלל עם הצבונה, ומתלבש בה, ונטפל אליה, ולכן נרמז בעוקץ ההוא של הצבונה, שהוא לורת יו"ד כנזכר. ואמנם שני אותיות האחרונות, ו"ה שבהו"ה הכוללת, הם זו"ן.

¹⁷²מב"ש ל"ב ע"ב, שעה"ק סג ע"ד.

¹⁷³כי אות ו"ה ו"ו שצ"ס נרמזו בו כל הי"ס של ז"א, כי היא י' לעילא וגי'ו (גוף) באמצע, ועוקלא לתתא, הרי ג' בחי'. י' העליונה היא ג"ר בסוד ג' קולי היו"ד, ויו"ד שניה היא ג' האמצעיות, ויו"ד ג' היא ג' תחתונות (מב"ש).

¹⁷⁴להורות על הצבונה היוצאת מהחזה ולמטה דבינה העליונה (מב"ש).

¹⁷⁵וכבר ידעת כי העקביים של הבינה נכנסו בראש הצבונה. והענין, כי כמו שבז"א הנה"י לצבונה נכנסים בו בסוד מוחין. ונמצא, כי הצבונה מתפשטת עד סיום ז"א, וז"א מלביש אותם מן החזה ולמטה, כן הענין דבינה וצבונה, כי הבינה לפעמים נפרדת מן הצבונה ואז הצבונה דוגמת ז"א שהוא ו' קטיעא צלי ראש שהם המוחין, אח"כ הבינה נותנת מוחין אליה ע"י נה"י דבינה עצמה הנכנסים בראש הצבונה. ואיני מאריך בזה, כי כל מ"ש לך בענין צבונה עם ז"א כן הענין מעלמו לבניה עם הצבונה לכל הפרטים, ודי בזה למדין.

והנה בזה תבין מש"ל, כי יש קושיא א', והוא איך למעלה דבינה יש ו"ד אחרי שכל י"ס דבינה נרמזו בצאות ו' דמילוי יו"ד כנז'. א"כ הרי הד' דמילוי היו"ד היא יתירה, וכן הד' של לורת הה' שהיא ד' על ו' היא יתירה. כי הו' מורה על הצבונה שהיא בת ו"ק לבד. אך יובן זה עם מ"ש כי לזמנין הצבונה היא בלתי ראש ולפעמים גם היא יש לה ראש ע"י נה"י דבינה. והנה כבר ידעת מ"ש לך בענין ז"א בבחי' האלם שבו שהם ג' בחי' שהיו אל המוחין שהם מקיף ומקיף ופנימי. וכן הענין בכאן, כי הד' דמילוי יו"ד הם סוד הד' מוחין היוצאים מהבינה הרמוזה בצאות ו' דמילוי יו"ד, ואלו הד' מוחין מתלבשים בנה"י שלה כנ"ל, ואז נעשה בסוד אור מקיף עליון לצבונה בסוד ד' מוחין שלה דמקיפים. ועדיין אלו הם למעלה בסוד הבינה בצאות יו"ד, ולכן תבין כי אם כל מציאות הבינה נרמזה במילוי ו"ד דיו"ד, א"כ היה ראוי שתהיה ה' אחת בסוד ד' על ו' שהם ד' מוחין דילה על ו"ק. אמנם להיות כי כל מציאות הבינה נרמזה בצאות ו', ולכן נתפרדה ממנו אות הד', כי אין זה מכללות אות הבינה אלא בחי' הד' מוחין דנפקו מינה אל הצבונה. ואמנם נרמזו בסוד ד', לפי שהם ד' מוחין, וגם לסיבה אחרת דוגמת הצבונה הג', שהיא בחי' מלכות לצבונה המתלבשת תוך ז"א והיא אות ד', כי כל ד' היא מל'. לכן גם אלו ד' מוחין לצבונה נתלבשו בסוד המלכות דבינה העומדת מחזה דבינה ולמטה, ונק' בחי' זו נה"י דבינה, שבהם מתלבשין ד' מוחין לצבונה. ולכן זו המלכות דבינה נק' ד' דמילוי יו"ד, והבן זה היטב.

מאיר העץ חלק ג'

הנמשכין מן הבינה ומתלבשים בתחלה באחוריים של חצי ת"ת ונה"י שלה¹⁷⁶, ואח"כ הם מתלבשין בראש התבונה^{177,178}, שהוא אות ה' ראשונה של הוי"ה. ואמנם ה' ראשונה של הוי"ה שהוא צורת ד"ו, והוא גימטריא י', כולם בחי' התבונה ראשונה עצמה, לכן שם בב' אותיות ו"ד הם ב' אותיות נפרדין. אבל ב' אותיות ד"ו אלו של התבונה הם כלולין באות אחת, שהוא אות ה', לכן אין לו' שבתוך הה' צורת ראש, לפי שהוא בחי' ו"ק לבד בלי ראש, והד' הם ד' מוחין של התבונה עצמה, לכן קדמה ד' על ו'. והנה צריך שתדע כי זו הד' אינה בחי' ד' מוחין של התבונה פנימית¹⁷⁹, שאם היה לה מוחין היא¹⁸⁰ (היה) בחי' ראש אל הו' שבתוך הה', אבל כמו שאין מוחין בראש ז"א עד שנתלבשו בתוכו הנה"י של התבונה, וכן עד"ז אין לנוקבא דז"א מוחין עד שנתלבשו בתוכה נצח הוד יסוד דז"א, א"כ גם התבונה הזו אין לה מוחין עד שתעלה למעלה עד

ודע כי לעולם אינו מתלבש העליון בתחתון אלא בסוד האחוריים לבד כנזכר ש"א ח"ב פ"ח ע"פ היטב בסוד הה' שנתלבשה בחוטם, וזה הענין בעלמנו לתבונה עם הז"א כמ"ס במקומו. וכן היה כאן, כי זו המלכות של הבינה העליונה אחוריה לבד הם מתלבשים בהם הד' מוחין של התבונה, ואלו האחוריים הם האחוריים דנה"י דבינה, כנודע כי המלכות דבינה היא פ"ח ע"פ.

אח"כ בא המקיף הב' לתבונה, וה"ס אלו הד' מוחין הנז' שנתפשטו עד למטה, וגם פ"ח ע"פ היו בסוד מקיף ב' על ראש התבונה ממך, וזו היא סוד ד' על ו' שבאות ה', כי הו' היא התבונה בת ו"ק לבד, והד' הם הד' מוחין שלה שנסארו למעלה על ראשה, בסוד אור מקיף. ולכן תראה שהד' הזו אינה נוגעת עם הו' אלא יש חלל ביניהם בין הד' שיש בצורת הה' ובין הו' שבתוך הה' להורות שהם בסוד אור המקיף ולא נכנסו עדיין בסוד מוחין פנימיים. והנה החלל הזה על זה נאמר פסוק כי ימלא חלל באדמה, כי התבונה ארץ אדום, וזהו ג"כ סוד אדמה, אדם ה'. ופ"ח ע"פ של אדמה היא בתבונה, ונק' חלל לפי שלא נכנסו בתוכו המוחין שהם חיים כמבואר בסוד התפילין שהם ג"כ בחי' מקיף ז"א כמבואר במקומו. ולק' נבאר איך כל הדינין אינם אלא בתבונה הנק' אדמה ולא דבינה, כי התבונה היא אחוריים של הבינה, ופ"ח ע"פ כל הדינין כנודע, וכמ"ס בע"ה.

ואמנם כמו שהז"א עולה עד התבונה ואז נכנסין בו המוחין, כך זאת התבונה, כשתעלה עד הבינה, אז יהיו לה מוחין פנימיים. אך בהיותם למטה, פ"ח ע"פ אין לה מוחין אלא בסוד מקיפים לבד.

והנה בהאזינו דף ר"ב ע"ב ביארנו מלת תבונה, ואמרו כי בה אתרמיזת בן ובה שהם ו"ה. וזהו תבונה, שפ"ח ע"פ כל האותיות האלו שהם בן ובה, ו"ה. וזהו הענין, כי הלל התבונה היא ה' ראשונה דשמא קדישא כנ"ל, ובן ובה אלו הנרמזים במלת תבונה הם הד' והו' דליוור ה' ראשו', שהוא עצמות התבונה עצמה, כי הו' הוא סוד ו"ק שלה, והד', שהם ד' מוחין מקיפים שלה. ואמנם הטעם שנק' בן ובה הוא כי הלל ידעת שזו"ן שניהם ילאו ע"י עיבור תבונה זו. ולכן נרמזו שניהם בה. ונמלא, כי בהיות זו"ן תוך התבונה הנק' עלמא דחתי כמ"ס ב"ה, שאז דליקים יושבים ועטרותיהם כראשיהם, לפי שהתבונה היא גבורות ובמקומם פולטים הדינים על הרחמים, שהם העטרות, על ראשי הדליקים הזכרים כנ"ל פ"ו. לכן היתה אז המלכות יונקת בסוד ד' מוחין לתבונה, והז"א מו"ק לתבונה, ושלטה נוק' על דכורא. ולכן הוא ד' על ו'. ואמנם עיקר ה' זו אינה אלא בעצמות פ"ח ע"פ התבונה. אמנם נרמזו בה ג"כ הבן והבת, והבן זה. ובמקומו בעה"י נבאר ענין זו"ן הנרמזים בלות ה' זו וגם בב' אותיות ו"ד שבמילוי יו"ד, ופ"ח ע"פ היו בסוד ו"ד וכאן נעשו ד"ו, ואין כאן מקומו (מב"פ).

¹⁷⁶ ד' היא מלכות שלה שמתלבשת על ד' תחתונות שלה (ביאורים ח"ב סד ע"א), ועי' עוד בענין לעיל מול"מ סוף פרק ה' הערות 1170, 1172.

¹⁷⁷ כלומר נמשכים ד' מוחין והו"ק דאימא (תתאה) מהד' תחתונות דאבא (הכולל או"א) (הקדו"ש לח ע"ג) עי' לקמן הערה 183.

¹⁷⁸ ראשונה (נוסף בקה"י).

¹⁷⁹ פ"ח ע"פ התבונה פנימית" נמחק בקה"י, ובמקומו איתא "פנימיים של התבונה".

¹⁸⁰ היה (קה"י).

מאיר העץ חלק ג'

הבינה, ואז היה לה מוחין מנה"י דבינה עליונה. ואמנם עתה זו התבונה הא' הוא למטה ואינה כלולה עם הבינה למעלה הנרמזת באות י"י¹⁸¹ כנ"ל, לכן אות ו' שבתוך הה' אין לה ראש, לפי שעדיין אין לה מוחין פנימים¹⁸². ואות ד' שע"ג הו' הוא בחי' או"מ¹⁸³ מלמעלה בגלגלתא מבחוץ¹⁸⁴, ולכן נתרקה זה הד' מן הו', ואינה דבוקה בו ממש רק מתפשטת ומקפת אות ו' בסוד או"מ, ואינה נכנסת בסוד פנימיות, לכן אינה דבוקה עם אות ו'. נמצא כי זו תבונה הראשונה הוא בבחי' ו' קצוות לבר, וז"ס (דברים כא א) כי ימצא חלל באדמה, כי כרעא דה' תלויה ואינה דבוקה עם הד', ונשאר שם מקום פנוי וחלל בלתי מוחין. והנה זו התבונה נקרא אדמה, ר"ל אדם ה¹⁸⁵.

והנה באדר"ז (דף רצא ע"א) אמרו כי אותיות תבונה הם ב"ן וב"ת, דאינון¹⁸⁶ ו"ה, פי' הדברים כי ב' אותיות ד"ו שיש בצורת ה' ראשונה דהוי"ה הנ"ל, הם דעצמות התבונה שהם ו"ק שלה וד' מוחין¹⁸⁷, ולפי שאחר כך נמשכין זו"נ הנקרא ב"ן וב"ת מב' אותיות ו"ד אלו, והם סוד ו"ה, לכן הם נקראים תבונה, אבל אין פי' שב' אותיות ו"ד אלו הם זו"נ עצמם.

שער טו פרק ה¹⁸⁸

גם דע, כי הנה זאת הד' שעל גבי הו' בצורת ה' ראשונה, כבר בארנו שיש לה עוקץ מאחריה בצורת י', והוא בחי' יש"ס. {עז ע"ד} גם דע כי הנה נחלקת ד' זאת לג' חלקים, שהם יו"ד באמצע וב' ווי"ן הנמשכין ממנה, כזה¹⁸⁹ ז"ה, והם גימטריא כ"ב אתוון הניתנין מן חכמה אל הבינה¹⁹⁰.

¹⁸¹ היינו ה"ו"ד" שבי"ד.

¹⁸² עי' הערה 146, והערה 152.

כלומר ה"א לא יכול לקבל רק ממדריגת התבונה לבד ולא ממדריגת הבינה, לכן אחר לידת המוחין הם חוזרים תיכף לב' פרצופים (בינה ותבונה) כבתחילה [עי' שער המוחין פ"ה: לפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום החכמה הכללית שהם או"א עילאין, ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום הכתר הכללית שהוא א"א ונוקבא. אמנם דע כי לעולם אי אפשר שיקחם אלא ע"י ישו"ת¹⁸², כי הרי הם עליונים ממנו. אך הענין הוא, כי אי אפשר לעלות למעלה ממדרגתו כי הרי אין מקום פנוי וחלל, אמנם צריך שתחלה תעלה יש"ס ותבונה למקום או"א, ואז זו"ן יעלו למקום יש"ס ותבונה, ויעלו או"א למקום א"א ונוקבא, ויעלה א"א ונוקבא למדרגה שעליו, וכעד"ז עלייה למעלה מעלייה עד שיתנענעו ויתחלפו כולם ממקומם¹⁸². נמצא, כי בעלות יש"ס ותבונה למעלה במקום או"א, הנה נמצא זו"ן במדרגת ישראל סבא ותבונה, וכשעלו יש"ס ותבונה למעלה בא"א ונוקבא, יעלו זו"ן במקום או"א עצמם, ונמצא כי הרי הם נקרא או"א עצמן, אמנם אינם מקבלים הארה והמוחין שלהם אלא ע"י ישו"ת, שגם הם עלו, ודי בזה. [ביאורים ח"א מ ע"ב) כאשר נשלמו הזו"ן בו' שלם עם ראש אז עולים עד בינה עלאה והוא הוראת ס' דאפרסמון (כללים ח"ב לה ע"ד), עי' לעיל הערה 152.

¹⁸³ כלומר אורות דבינה הם מקיפים על אורות תבונה (ביאורים ח"א ל ע"ד), והד' הוא מוחין חו"ב חו"ג דהדעת שהם למעלה על הו' שהוא התבונה (ביאורים ח"ב סד ע"ב), כלומר שהמוחין מאירין לה מרחוק ורק בבחי' מקיפים כי אין הבינה מתגלה בה (כללים ח"ב יז ע"א).
¹⁸⁴ מגלגלתא בחוץ (קה"י).

¹⁸⁵ כלומר צורת אדם היינו ו"ק באות ה'.

¹⁸⁶ נמחק צקה"י.

¹⁸⁷ מקיפים (מבו"ש).

¹⁸⁸ קהילת יעקב, שעה"ק סג ע"ד.

¹⁸⁹ "גם דע כי הנה נחלקת ד' זאת לג' חלקים, שהם יו"ד באמצע וב' ווי"ן הנמשכין ממנה, כזה" – נמחק צקה"ק ובמקומו איתא "ונמלא כי לורת י' ושני ווי"ן כזה".

¹⁹⁰ עי' טנת"א ה' פיסקא ד"ה והנה בתחלה הזריע, מה שמביא מהס"י פ"א מי"א ומפרשו על החכמה, וכן עי' בהגרא על ס"י ג ע"ב וז"ל: ול"ב נתיבות הן עשר נקודות וכ"ב אותיות (זהו בראשית קד ע"ב), שחו"ב כלולים זה בזה בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה, ולכן כל הל"ב נתיבות ג"כ בבינה.

מאיר העץ חלק ג'

¹⁹¹ועתה צריך ליתן טעם למה באות יו"ד נעלמת בינה ונגלית החכמה, ובאות ה' נגלית הבינה ונעלמת החכמה^{192,193}. והענין כמ"ש בדרוש אחר (שער א"א פרק ז), כי ב' כתרים דאו"א הם בגרון א"א, אשר שם הוא בחי' בינה דא"א¹⁹⁴. גם בארנו¹⁹⁵ בפ' (תהלים מב ט) יומם יצוה ה' חסדו, כי יש ב' מיני חסד¹⁹⁶, א', הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישא דכתפין דא"א, קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות, ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא

¹⁹¹ מצו"ש לב ע"א, שעה"ק סג ע"ג.

¹⁹² כלומר נגלית התבונה, ונעלמת היש"ס.

¹⁹³ והיא נורת י' קטנה, והוא הרמז אל י"ס הנטפל אל התבונה, שהיא אות ה'. ה"ס וחכס צבינה, הרי כי אות יו"ד במילואה היא י"ה, כי הד"ו נעשים ה' אחת, והרי שם י"ה רמוז צאות יו"ד שהם או"א. ואח"כ צאות ה', עם העוקץ של אחריה, נעשה י"ה שני, שהם יס"ס ותבונה, וזה מ"ש לעיל (ש"ג ח"ב פי"ז) בסוד קלעים לכתף חמש עשרה, שהם י"ה בכתף ימין דא"א מוח לאבא, וי"ה בכתף שמאלי מוח לאמא. ואחר כך נכפלים ונעשים ד"פ י"ה. וסוד הענין, כי הלך זוג או"א תדיר ולא פסיק לעלמין, ותדיר הו' בחבורא באחדות כחלל. ולהורות ע"ז החיבור הגדול והנפלא, נתחברו יחד או"א צב' הבחי' הנז', שניהם ציו"ד ושניהם צה', בסוד הבן בחכמה וחכס צבינה כנזכר. אמנם, כריך אתה לדעת, למה צאות י' נטפלה נוק' לדוכרא, וזה' היה הזכר טפל לנקבה. והענין כמ"ש, כי בזוהר אמרו על ונהר יולא מעדן, בהאזינו דף רץ ע"ב, דרעותא די' לא פסיק מינה לעלמין, וכן בהרבה מקומות. ואמנם, מינו לרז"ל שאמרו על, ולא אבא בעיר, לא אכנס בירושלים שלמעלה כו', ונודע כי ירושלים של מעלה היא נוק' דז"א, ה' תתאה, וירושלים שלמעלה, ה' עילאה, אמא. והקב"ה הוא חכמה, ולא יכנס בסוד זוג להתחבר עם הבינה, עד שיתחבר זוג תחתון, בסוד מה שמו ומה שם בנו, אבא וז"א.

והתשובה היא, כי יש צ' מיני זוגים. ואמנם הזוג הראשון היא משובח, והוא זוג דאו"א עילאין, וזה לא פסיק לעלמין, ולכן הבינה נטפלת אליו צאות יו"ד, להורות כי לעולם היא בזוג עמו בתוך ביתו, ואינה נפרדת ממנו, ונעשית אות אחרת, אללא דבוקה עמו בסוד אות היו"ד עצמה כנ"ל. אך זוג דיש"ס ותבונה אינו תדיר, כי כשהאם שהיא התבונה רוצלת על האפרוחים, שהיא כשמתפשטים נה"י לידה בז"א בזמן היניקה, אז אינה יכולת להזדווג עמו, כי היסוד קצה נסתם בהיותו מלובש תוך הז"א, ואין זוג, ולכן נרמזה זו הבחי' של התבונה נפרדת מן היו"ד, ונעשית אות בפני עצמה שהיא ה' ראשונה שבשם. ואמנם גם בחי' ישראל היה טפל אליה ונתחבר עמה, ונתלבש תוך התבונה, כדי שיכנסו רגלי שניהם תוך הז"א כנודע. נמצא, כי אז אינו בסוד זוג, רק מתלבש ונכלל תוך התבונה, וזה רמז היו"ד שבעוקץ הה' כנודע, ונכללת עם גוף הה'. ועיקר האות של הה' היא התבונה, כי היא נגלית וניכרת בהכנסה תוך הז"א, אך יש"ס נתלבש בה, והוא סתום ואינו נגלה בסוד ה' הנכלל ונסתם בעוקץ הה' (מצו"ש).

¹⁹⁴ עי' שם בגליונות הלש"ו שר"ל ישסו"ת שבא"א כמו"ש באב"כ ח'.

¹⁹⁵ שער כה פרק ב כללי חו"ג אות ח'.

¹⁹⁶ ה' הוא החסד הפרטי שהוא בזרוע ימין, ואח"כ הגבורה הולכת בזרוע השמאלי, וכן כיוצא, עד שנגמרים הה"ח להתפשט בהוד דא"א. ויש חסד גדול מכולם אשר הוא נמשך מדכורא דא"א, שהוא החכמה שבו, והחסד של זו החכמה יורד למטה עד הבינה שהוא הגרון. והענין כי כל שפע מזון וחיות ואכילה הנמשך לתחתונים הוא ע"י החסד לדכורא, שבו מתלבש השפע, ואז החסד עצמו מלביש השפע והוא יורד ונותן לבינה, והבינה נותנת לעולמות שתחתיה ע"י התלבשות אותו החסד הנק' יומם, יומא דכולהו, וכמ"ש בפ"צ ענין השפע הזה וענין האכילה הזו התלבש בחסד, ועיי"ש היטב כדי שתבין כל מה שנבאר לך כאן (מצו"ש).

מאיר העץ חלק ג'

דכולהו¹⁹⁷ בס"ה¹⁹⁸. וכבר ידעת כי לעולם חסד מצד הזכר, והנה האור הנמשך מגרון העליון דא"א מתלבש¹⁹⁹ (ירד ונתלבש) בחסד זה, וכאשר יצא לחוץ²⁰⁰ אז אבא²⁰¹ נעשה בבחינת²⁰² החסד ההוא²⁰³, והבינה נעשה בבחינת²⁰⁴ הגרון, לפי שהוא בינה דא"א²⁰⁵, כי להיות גרון גבוה מהחסד²⁰⁶, לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא. נמצא כי אמא שיצאת מבחי' הגרון היא יותר מעולה והיא נעלמת תוך החכמה, וזהו בחי' אות יו"ד שהחכמה נגלה בה, והבינה נעלמת בה, ואינה נגלית. אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות²⁰⁷ (להתחלק) ולהתפשט²⁰⁸, אז נתלבש חסד בגבורה²⁰⁹, ומשם יצאו ישוס"ת²¹⁰, ואז היה הדבר להיפך, כי אבא טמיר וגניז יותר מן הבינה^{211,212} (אד"ז דף רצא ע"א), לכן נרמזו באות ה', שהחכמה בהעלם ובינה בגלוי²¹³. וז"ש

¹⁹⁷ עי' תיקו"ז עה ע"ב וז"ל וכלא [כל הז"ת] אתכליל בשביעית, דאיהי מלכות השביעי, ה' ודאי בכל שביעיות כלילא, ואיהי ה' דיום הששי, יום דא צדיק, עליה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ וגומר, איהו יום הששי ויום השביעי, יום דכלהו יומין, עכ"ל. ועי' שם בבהגר"א ז"ל, וענין יומא דכולא יומין שאמר כאן ובזוהר בכמה מקומות על החסד, ואמר דאזיל בכלהו, כי יום נק' ע"ש האור כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום ואור הוא בחסד וכל ו"ק שנק' יום ע"ש שמקבלין החסדים על ידי ה"ח ונק' כ"א יום באורו וזהו יום דכתיב בכל מעשה בראשית, עכ"ל. והנה חסד זה אינו החסד הפרטי שבז"ת אלא התפשטות השפע מהבחינות העליונות הנקרא חסד המתפשט ביסוד דבינה, עי' בבהגר"א על ספד"צ ה ע"ב ד"ה אלא נ"ל והערה 604.

אם כן כאן זה חסד עליון שהוא שורש כל הו"ק, ול"נ שהוא דעת המתפשט שהוא פנימיות הו"ק ונקרא חסד, שכל שפע הוא חסד, אמנם עי' שער מאמרי רשב"י י"ח ע"א שזהו חסד פרטי (וכן הוא בשער כה פרק ב' אות ז), ועי' פת"ש עקודים א' שמשווה אותם יחד שזה החסד המשך של הדעת, וצ"ע.

¹⁹⁸ פרשת אמור קג ע"ב ופרשת בלק קצא ע"ב (לש"ו)

¹⁹⁹ קה"י גורס את המוסגר.

²⁰⁰ ונחזור לענין כי הנה נמלא עתה ב' בחי' הס' ה' הו"ל הגרון עלמנו וא' הו"ל הזה שהלביש האור היואל מהגרון שהו"ל בינה ואז ב' בחי' חלו נמשכים לאו"א (מזו"פ).

²⁰¹ היינו אבא דאצילות. זה צריך להסביר את כל הפיסקה לבדוק שזה מובן.

²⁰² מסוד (מזו"פ).

²⁰³ שהו"ל דכורא מלד חכמה (מזו"פ).

²⁰⁴ ואימא שהיא נוק' יתה מסוד (מזו"פ).

²⁰⁵ ישוס"ת הוא בינה דא"א שבגרון (אנ"כ ח') והוא מתלבש בדעת שבין כתפין (אנ"כ ט')

(כללים ח"ב קז ע"א)

²⁰⁶ ההוא (נוסף בקה"י).

²⁰⁷ להתחלק (קה"י).

²⁰⁸ ונדע כי הפרקים של הזרועות דבקי' בגוף בת"ת בשליש עליון שהו"ל עד החזה (מזו"פ).

²⁰⁹ כנודע דימינא אתכליל בשמאלא ואז נתעלם החסד ונתלבש בגבו' (מזו"פ).

²¹⁰ אחר פשוט הזרועות מן החזה ולמטה כנודע מכח זה החסד וזה הגבורה (מזו"פ).

²¹¹ התצונה (קה"י). ולהיות כי החסד נתעלם ונתלבש בתוך הגבורה, לכן גם יס"ס היואל מן החסד ההוא המתלבש תוך הגבורה, וגם הו"ל אתגנו ואתטמר ונתלבש בתוך התצונה, לתת מוחין לז"א

כנודע (מזו"פ).

²¹² עי' ביאורים מול"מ פ"ג אות יד ושם אות יב (לש"ו) תמצית הענין אות יב: וזה תמצית לשונו יש חילוק כאן בין אור לכלי, כי בהאור מתלבש אור החכמה בתוך אור הבינה, אבל בכלי מתלבש הבינה עם הכלי שלה בכלי החכמה, אם כן מש"כ וזכר ונקבה בחכמה כלומר בכלי החכמה, כי באורות מתלבש החכמה בבינה, אבל הכלי מתלבש הבינה בחכמה דוגמת או"א עלאין דאצילות, כי בבחי' אורותיהם מתלבש אבא בתוך אימא, אבל בבחי' הכלי שהוא מילוי ו"ד דיר"ד אז האימא היא כלולה בה' פשוט שהוא אבא, ונמצא כי בהאורות הוה אבא טמיר אבל בכלי הוה האמא עלאה טמירא יתיר. אות יד: מאחר שהוא יוצא מהחכמה, הרי הוא י' של השם, ממילא הוא מוציא ג"כ דוגמתו דהיינו האות י', ה"ה היר"ד שבחכמה (כלומר עם המילוי) והיא בחי' או"א עלאין, והיר"ד היוצא ממנו הוא בחי' ישוס"ת. והנה טעם הדבר שיר"ד דמילוי יו"ד הוא אימא עלאה, וכן היות

מאיר העץ חלק ג'

באדר"ז (דף ר"צ) קרוב ללשון זה²¹⁴, לבתר אשתכחו דחכמה אבא בינה אמא, פי' כי תחלה הם נעלמים בינה תוך חכמה, אך לבתר ר"ל לאחר דאתפשטו דרועוי דא"א, אז נתגלו בחי' או"א²¹⁵. והרי נתבאר היטב ענין בינה ותבונה הראשונה, וענין אבא ויש"ס, אשר הם נרמזין בב' אותיות י"ה הראשונים שבשם הוי"ה.

²¹⁶ודע כי ג' חלקי הבינה שהם: בינה, ותבונה הראשונה, ותבונה שניה, כולם הם פרצוף אחד. נמצא, כי כאשר היה עיבור ראשון דז"א, שהוא אז בבחי' ג' כלול גו' ג' כנודע, היה בזו התבונה ראשונה שהיא ה' ראשונה של השם, לפי שכיון שג' חלקים הנ"ל נעשו פרצוף א', נמצא כי זו התבונה הראשונה היא מהחזה²¹⁷ ולמטה של כללות הפרצוף הנ"ל, ושם הוא מקום העיבור שהוא מקום הבטן, אשר בתוכו נוצר הולד, אבל בבינה העליונה אין שם בחי' הריון ועיבור²¹⁸.²¹⁹ והנה בינה עליונה נקרא סמ"ך, ותבונה ראשונה נקרא ס' סתומה²²⁰ כנ"ל (פרק ד').

והענין הוא, כי בינה עליונה הוא שיעור ו' ספירות עליונות, שהם כחב"ד ח"ג, ולהיותן נמשכות מסוד החכמה שהוא י', נמצא כי בינה עליונה נקראת ס', לפי שמקומה נגד ו"ס עליונות שלו, כל א' כלול מ' הרי ס'. אבל התבונה שאין בה רק שיעור ד' תחתונות²²¹, וכל א' כלול מ' לטעם הנ"ל, לכן היא ס' סתומה. גם נקראת ס' סתומה דיתבא רביעא על בנין²²² (זהר ח"ב קכו ע"א).

וגם לסיבה זאת²²³ נקראת זאת תבונה ראשונה עולם הבא, והטעם כי הנקבות נקראות עולם²²⁴ כמ"ש בזהר (ויחי קנח ע"א) על פסוק (תהלים קו מזח) מן העולם ועד העולם. וזה התבונה נקרא עולם הבא, עלמא דאתי, לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד²²⁵. אבל בינה

צורת האות ה' (ד"ו) הוא כינוי לאימא הכללית, כי האותיות ו' ד' הם ז"ן, וקודם שיצאו ונולדו הרי היו כלולים באמא. והנה החילוק בין ו' ד' לד"ו, הוא שבאימא עלאה שם הזכר הוא העיקר, ולכן הו' קודם לד', ואילו בישסו"ת ששם הנקבה הוא העיקר ושם עיקר גילוי דבחי' נוק', לכן הד' קודם. סוד דאות י' שניתן מחכמה לבינה הוא סוד ג' הוי"ת דיו"ת שאמר הרב בדרושי מ"ד ומ"ן דרוש י' שנותן אבא לאימא בביאה ראשונה לעשותה לכלי. ועי' פירוט הענין לקמן שער אנ"ך פרק ח.²¹³ ועתה יש"ס גדול מהתבונה, וגם זהו הענין מ"ס בזהר, כי אבא גניז וטמיר יתיר, והוא לבחי' זו (מזו"פ).

²¹⁴כד נפקא ואתנהיר מעתיקא קדישא, לא אתנהיר אלא בדכר ונוקבא האי חכמה אתפשט ואשתכח דדכר ונוקבא הוא חכמה אב בינה אם חכמה ובינה בחד מתקלא אתקלו, דכר ונוקבא ובגיניהו כלא אתקיים בדכר ונוקבא, דאלמלא האי לא מתקיימין. תרגום: כאשר יצא וקבל הארה מע"ק בזכר ונקבה, אז לא קבל אורות אלא בזו"נ. זו החכמה נתפשטה, ונמצא שהם זכר ונקבה. חכמה הוא אבא, ובינה היא אימא. חכמה ובינה במשקל אחד נשקלו, כזכר ונקבה ובשבילם כולם נתקיימו בבחינת זכר ונקבה, שאם לא זה לא היו יכולים להתקיים.

²¹⁵סאז הס יש"ס ותבונה, ה' דשמא קדישא. אז לבתר אשתכחו ונגלה בחי' או"א, כי עתה יש צ' אותיות יו"ד ה"י, שהם או"א. ותחילה בלות י' ללא הייתה ניכרת בחי' אימא, ולאח"כ אשתכחו שהם צ', אבא חד ואמא חד (מזו"פ).

²¹⁶שעה"ק סג ע"ג.

²¹⁷לא כולל החזה.

²¹⁸עי' שער אנ"כ פרק ד' שכאשר מתחברים בינה ותבונה לפרצוף א', אז הרחם הוא רחם של בינה עילאה.

²¹⁹שעה"ק סד ע"א.

²²⁰עי' לעיל הערה 152.

²²¹עי' לעיל ח"א הערה 320.

²²²עי' לעיל פרק א' שזה מתחתית האימא כלומר התנה"י.

²²³שהוא מהתנה"י ולכן היא שורש לעיבור ז"א וכן עיבור מוחין דז"א.

²²⁴כוונתו רק על הז"ת שבהם עי' לעיל ח"א הערות 556 ו558 (ביאורים ח"א נט ע"ג).

²²⁵כלומר התבונה מאירה לז"א בתמידות חיות עי' לעיל פרק א' ד"ה ועתה נבאר שתמיד

התבונה מורידה חיות לז"א, עי' ביאורים שער ז' פרק ד' אות כא הובא בח"א הערה 1117.

מאיר העץ חלק ג'

עליונה נשארת למעלה ואינה יורדת, לכן בינה נקראת לעתיד לבא²²⁶, כי המוחין עליונים דז"א המלובשים בנה"י דבינה עליונה, הם עתידין לבא אח"כ כאשר יתגדל מעלתו²²⁷, ויהיה לו מוחין עליונים יותר²²⁸, מן בינה, ולא מן התבונה, ואז יהיה לע"ל. אבל מוחין דנצח הוד {עח ע"א} יסוד דתבונה הם נמשכין בו תמיד, ולעולם הם נמשכין ובאין, וזהו פי' עולם הבא, עלמא דאתי, כי תמיד נמשך ובא. וזהו הפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא, כי זהו בתבונה וזהו בבינה, בבחי' הנצח הוד יסוד שבהם הנעשין מוחין דז"א. וזהו מ"ש בס' הבהיר (אות קט) ששאלו התלמידים לר' רחומאי מהו עולם הבא, א"ל עולם שכבר בא²²⁹, והדבר מובן עם הנ"ל שכתבתי²³⁰.

שער טו פרק ו'²³¹

כבר בארנו לעיל (פרק ד) כי כאשר עולין ז"א וב' התבונות עד בינה עליונה, אז נקרא ז"א "עם בינות הוא". והטעם הוא עם הקדמה שנקדים לך בענין הכללות הנזכר בכ"מ, כי כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון להיותו נכלל שם עמו²³², הוא שהעליון עומד בבחי' פנים והתחתון עומד שם בבחי' אחוריים שלו²³³. ובזה תבין ענין זה, כי הנה זאת התבונה²³⁴ יוצאת מן האחוריים של בינה עליונה, ואותן האחוריים של בינה הם שמות דאלקים כנודע כמ"ש בע"ה, כי כל האחוריים הם שמות אלהיים. וז"ש בזהר פ' אחרי מות (דף פה טו ע"א) כי הבינה

²²⁶ כאן רואים שליטת שם ס"ג כמו בעולם העקודים עי' לעיל ח"א הערה 503 (ביאורים ח"ב צט ע"ב).

²²⁷ והם המוחין דגדלות שני שהם מאר"א עלאין וכמש"כ במ"ן ומ"ד דרוש יב סוף לסופו שאין לזו"ן עתה בקביעות (לש"ו), ועי' כללים ח"ב לה ע"ד.
²²⁸ תמיד (קה"י).

²²⁹ ז"ל בשלימות: ישב ר' ברכיה ודרש מאי האי דאמרין כל יומא העולם הבא, ולא ידעינן מאי קאמרין, העוה"ב מתרגמין עלמא דאתי, מאי עלמא דאתי, מלמד שקודם שנברא העולם עלה במחשבה לבראות אור גדול להאיר, ונברא אור גדול שאין כל בריה יכולה לשלוט בו, צפה הקב"ה שאין יכולין לסובלו, לקח שביעית ושם להם במקומו והשאר גנזו לצדיקים לעתיר לבוא, ואמר אם יזכו בזה השביעי וישמרוהו אתן להם זה לעולם אחרון והיינו עולם הבא שכבר בא מקודם ששת ימי בראשית הה"ד (תהלים ל"א כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'.

²³⁰ ונבאר עתה ענין הבינה המתלבשת תוך התבונה לעשות לה מוחין כנ"ל. כי כבר ביארנו לעיל כי הבינה היא אהי"ה דמילוי יודי"ן והתבונה שם ס"ג, ואמנם כל זה כשנחלק כל אלו הבחינות כל א' צפני עלמון, שנעשים ג' [צ'] פרלופים. אמנם אח"כ נבאר מה עניינם כשמתחברים ונעשים פרלופ א', וע"ש היטב כדי שתבין איך נעשה אח"כ זה ההתחלות, ומה גרם לשינוי השמות אלו וכו'. דע כי הנה נבאר כי אין העליון מתלבש בתחתון אלא האחוריים לבד, ולכן דע כי הנה הבינה עם החכמה הם חיבור א', שהוא סוד הפנימיות שלהם לבד. ואח"כ יס"ם ותבונה הם צאים מאחוריים דחו"ב, והתבונה הג' המתלבשת בז"א גם היא, היא המלכות של זו התבונה הב', והיא ג"כ צסוד האחוריים וגם המוחין של זו התבונה הב' הם מאחוריים של הבינה העליונה, גם למה ויעקב ילאו מאחוריים של ישראל סבא ותבונה הנכנסים בז"א. והבן זה מאד כי הוא כלל גדול להבין בכל פרטי האצילות איך זה לפנים מזה וזה האחוריים לזה וזה לזה. וכשתדקק תמצא שהכל א', אלא שהוא צסוד פנים ואחור, ואחור למעלה מאחור, ופנים למעלה מפנים ודי בזה (מבו"ש).

²³¹ קהילת יעקב, שעה"ק סד ע"א, ומבו"ש לב ע"ג.

²³² עי' לעיל הערה 155.

²³³ דהיינו של עליון. וצ"ע אם זה שייך לז"א בא"א עי' בהגר"א על ספד"צ יב ע"ד ועי' שעה"כ פסח א עט ע"ג: לעולם כל מה שהוא למעלה בבחי' אחוריים ברדתם למטה נעשים שם בחי' פנים.

²³⁴ כלומר תבונה הראשונה.

מאיר העץ חלק ג'

נקראת רחמים בלחודוהי אך מסטראה דינין מתערין, ופי' מסטראה ר"ל מצדדיה, שהם האחוריים שלה, שהם הדינין, אבל היא עצמה בבחי' הפנים שלה היא רחמים.²³⁵ ודע, כי בכ"מ שנמצא בזהר שהבינה נקרא אלהי"ם,²³⁶ היא בתבונה זאת היוצאת מאחוריים של הבינה, שהם אלהי"ם. וא"כ, כאשר התבונה זאת היא למטה, אז יש אל החיצונים אחיזה בה. אמנם כאשר תעלה למעלה ותהיה שם בסוד אחר בינה עליונה, אז אין אחיזה אל החיצונים בה, וזהו (תהלים קמה יד) סומך ה' לכל הנופלים, כי כאשר זאת התבונה תחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה, אז גם הז"א יורד למטה ממקומו²³⁷, וכן גם הנוקבא דז"א תרד ממקומה, ואז כל אלו נקראו נופלים. שאף גם בתבונה הזו יש בה אחיזה אל החיצונים כנ"ל, ואינן עולין אלא ע"י הבינה העליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל, לפי שהיא סומכת אותם כאשר כולם יעלו למעלה ע"ד הנ"ל, שיוכלו זה בזה ותעלה התבונה להיותה בסוד אחוריים דבינה עליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל.²³⁹²³⁸

²³⁵ עי' זהר ויחי רכ ע"ב שכתוב מינה דינים מתערין, ולא מוזכר מסטראה, ועי' בהגר"א על ספד"צ כ ד"ה וידוע, שהדינים מתערין מבינה הם ז"א.

²³⁶ עי' זהר חדש לד ע"ב: בריאה באלקים דאיהי בינה הה"ד בראשית ברא אלקים. ועי' זהר ח"א מח ע"ב: יהו"ה אלהי"ם שם מלא, לאתקנא לה בכלא, ועל דא אתקריאת חכמה ואתקריאת בינה, בגין דהוה בשם מלא, יהו"ה אלהי"ם בכלא בשלימו בתרי שמהן.

²³⁷ וכן הוא בפע"ח שער הזמירות פרק ה ועי' שם שער העמידה פרק יח: סומכת הבינה את הנופלים, שהם ז"ן, שנפלו תוך הקליפות בעון ישראל. ועי' שער מאמרי רשבי יב ע"ד שז"ן דיצירה נקראים נופלים שלמטה מזה הם לא נופלים אלא בתוך הקלי עצמה. ועי' שעה"מ כו ע"א: וזהו טעם גודל קדושת השבת וזהו ג"כ טעם איסור הזווג לת"ח בימי החול כדי שלא ימשיכו נשמות מן הברורין אלא בליל שבת שאז ממשיכין נשמות עליונות ממש גם בזה יתורץ קושיא גדולה והיא כי נודע כי שבעת ימי השבוע הם כנגד שבעה תחתונות ואיך אפשר כי ששת ימים שהם כנגד ר"ק ז"א יהיו ששת ימי החול ויום ז' כנגד המלכות יהיה שבת וקדושתו חמורה על ז"א אבל הענין הוא כי ר"ק ז"א להיותם גבוהים מאד ואינם יראים לרדת למטה ולהתלבש בששת ימי החול לברר בירור הנזכר אבל ביום השבת שהוא כנגד המלכות התחתונה היא יריאה להתלבש למטה בחול לברר בירורין פן יתאחזו בה החיצונים ואז היא עולה למעלה באצילות עם ז"א כנזכר בכח התיקון שנעשה בימי החול ע"י ז"א ובזה יתבאר לך מ"ש אצלינו בדרושי יום השבת כי כל העולמות עולים עד למעלה עד הא"ס כדי להמשיך נשמות חדשות משם שהוא המקור העליון ולא מן בירור הז' מלכים האמנם לכאורה נראה קושיא גדולה כי כיון שביום השבת נתעלו מתוך ימי החול ועלו באצילות א"כ מה צורך להם עוד לעלות ולהמשיך נשמות ואף בהיותם במקומם ימשך להם נשמות חדשות דרך המדריגות אבל זה יובן במ"ש אצלינו בענין דרוש חטא אדה"ר וסדר העולמות איך היו אז ונתבאר זה בפרשת קדושים דפ"ג ע"א בס"ת במאמר ההוא שנתבאר אצלינו שם היטב ועי' שם איך העולמות מדריגתם האמיתית ומקומם האמיתי קודם שחטא אדה"ר היו במקום שעלו העולמות בתפלת מנחה דיום שבת אבל המקום שעומדים בו בימי החול אין זה מקומם האמיתי אמנם ירדו שם למטה ממקומם בכונה גמורה ומתלבשים בעולמות החול כדי לברר בירורין הנזכרים א"כ נמצא כי אלו העלויות של יום השבת לא שעולים למעלה ממדריגתם רק שמה שירדו בימי החול למטה ממקומם ביום השבת חוזרים לעלות אל מקומם הראשון ושם מזדווגים ומולידין נשמות חדשות והנה כי כיון שביום השבת אין שום בירור נעשה לכן כל המלאכות אפילו של אוכל נפש נאסרו בשבת כי כל ענינו הוא דבר חדש וז"ס שיר חדש של יום השבת כמ"ש שירו לה' שיר חדש שאנו אומרים אותו ביום השבת וז"ס איסור מלאכת הברור ביום שבת לפי שאין בירור אוכל מתוך פסולת אשר בז' המלכים נעשה ביום שבת כי הכל אוכל גמור בלי פסולת והם נשמות חדשות כנזכר ונמצא כי העושה מלאכה למטה ח"ו הוא כמטיל פגם למעלה שאף ביום השבת צריכים למעשה התחתונים ויש גרעון ח"ו בהם ואין הענין כן כי ביום השבת הכל נעשה מאלו כי הם נשמות חדשות כנזכר ולא עוד אלא שהעושה מלאכה בשבת גורם להוריד כחות הקדושה העליונים להתלבש למטה בימי החול ועי' כן החיצונים נאחזים בהם והנה החיצונים נקראים דרגא דמותא כנודע ולכן מחלליה מות יומת מדה כנגד מדה כיון שגרם שתחלל הקדושה ביום השבת ותתלבש בחול אשר החיצונים נמצאים שם והם נקראים עלמא דמותא.

²³⁸ כי על ידי הסמך, היא בינה עילאה, יס סמך ועזר אל הנופלים, שהם תבונה וז"ן, לעלותם למעלה, ואז אין החיצונים נאחזים בהם. וז"ס צפ' צראשית דף ז' ע"ב, כד עלת אות סמך דהיא בחינת הבינה, ואמרה דבי אית סמיכה לנופלים. והנה נתבאר, כי הבינה נקרא ס' לטעם זה, שהיא סומך לכל הנופלים כנז', וגם כי היא סתומה ונעלמת, וכן אות סמך צורחתה וליורה סתומה מכל

מאיר העץ חלק ג'

ונבאר ענין בינה ותבונה בשמות אשר בהם. דע, כי מן האחוריים של ד' עליונות של הבינה, משם נעשו ד' עליונות דתבונה בבחי' פנים שלה, ומאחוריים של ו"ק של בינה עליונה נעשו ו"ק בבחי' פנים של תבונה. והנה בינה עליונה ואבא עלאה הם ב' שמות, אבא נקרא הוי"ה ע"ב דמילוי יודי"ן, ואמא נקראת אהי"ה דיודי"ן גימטריא קס"א. והנה אחוריים דבינה אע"פ שיש בהם י"ס, עכ"ז בחי' אלקים, שהם באחוריים שלה כנ"ל, אינן נכרים ונגלים בה אלא באחוריים שמחציה ולמטה, שהוא מהחזה שלה, שהם ד' ספירות תנה"י. והענין, כי נודע ששם אלהים יש בו ק"ך צרופים מתחלקין לד' חלקים²⁴⁰, והם שם אלקים א' הכולל ל' צרופים בספירה א', ושם אלקים ב' הכולל ל' צרופים בספ"י ב', ושם אלקים הכולל ל' צרופים בספ"י ג', ושם אלקים הכולל ל' צרופים בספירה ד'. והנה על שם ק"ך צרופים אלו נקרא סמ"ך, בינה עליונה כנ"ל, כי סמ"ך גימטריא ק"ך. ובעלות הז"א והתבונה ראשונה שם באחוריים שלה נאמר (תהלים קמה יד) סומך ה' לכל הנופלים כנ"ל. והנה הם נחלקים לד' בחי' ²⁴¹, וזהו ענין הפסוק (שמות כו ח) אורך היריעה ל' באמה ורוחב ארבעה באמה, שהם ק"ך צרופי אלקים הנחלקים לד' פעמים ל'²⁴². והנה זה ענין בוכ"ו הנזכר פ' פקודי (דף רסא ע"א) שהוא ענין חילוף אהי"ה באבג"ד, כי

לדדיה. וגם לטעם הנז"ל צפ"ט, כי הבינה הם ו' ראשונות שהם בגימטריא ס'. אמנם התבונה היא ד' תחתונות לז', ונקרא ס', וגם היא סתומה קלת, כי היא עלמא דאתכסיא. וג"כ נקרא מ' סתומה צסוד גן נעול מעין חתום, כי היא רביעא על האפרוחים צסוד היסוד שלה, שהיא מ' סתומה צסוד גן נעול מעין חתום כנ"ל פ"ח. וגם שהיא נסתמת קס בהתלצקה צז"א וגם לפי שבתוכה מתלצקין ד' מוחין דז"א כל אחד כלול מ'י, שהיא מוח החכמה הנקרא י', הרי מ'. וזוה תבין סוד עולם הבא, כי הוא בתבונה שהיא עלמא דאתכסיא, וזה העולם הוא תמיד נמשך וצא לתוך רישא דז"א צסוד מוחין, אמנם הבינה אינה נגלית ואינה צאה ויוקדת עד הז"א, ולכן נקרא לעתיד לזבא. גם דע, כי הנה אמרנו שהאחוריים של הבינה הם סוד התבונה, והוא צרופן זה, כי ד' עליונות לאחוריים דבינה נעשו פנימיות אל התבונה צד' עליונות שבה, ומן האחוריים של הו"ק תחתונות דאימא נעשו פנימיות ו"ק התבונה (מצו"ס לג ע"ג).

²³⁹ עי' נוסחאות, וז"ל הזהר: עאלת את ס אמרה קמיה רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דאית בי סמיכא לנפלין דכתיב (תהלים קמה יד) סומך יהו"ה לכל הנופלים אמר לה על דא אנת צריך לאתרך ולא תזוז מניה אי את נפיק מאתרך מה תהא עליהו דאינון נפילין הואיל ואינון סמיכין עלך מיד נפקת מקמיה. תרגום: נכנסה האות ס'. אמרה לפניו, רבון העולמים, נוח לך לברוא בי את העולם, שיש בי סמיכה לנופלים, שכתוב "סומך ה' לכל הנופלים". אמר לה, על כן את צריכה את מקומך ואל תזוז ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך. מיד יצאה מלפניו.

וז"ל המאמרי רשב"י שם: סומך ה' לכל הנופלים כו'. הנה בינה יש לה שתי בחינות אם בחי' ס' סתומה והיא כד יתבא רביעה על בנין ואז מתפשט עד הוד ואם בחינת ס' בהעלותה בחכמה ונגזת החכמה בתוכה ואז לא יתבא על בנין ובזמן הגלות מסתלקת האם מעל הבנים בעו"ה והבנים נופלים ובעלותה למעלה בחכמה בסוד ס' משם משפעת אור לבנים וסומכת אותם בגלות ואלו לא היה לבינה בחינה זו להתעלות להיות היכל לחכמה לא היה תקומה ח"ו לבני' העליו' בנופלים בגלות ולא היה להם סמך והכונה היא כי אילו ה' אור ס' מתפשט בעולם שהם ששה קצוות העליונים הנקראים עולם כאשר יחטאו התחתונים (ע"ב) יגיע הפגם עד אותו אור ח"ו ויפלו הבנים ולא יהיה להם עוד על מה לסמוך ח"ו לכן גזרה חכמתו יתב' שלא יתגלה אור ס' בבנים כ"א אור ס' סתומה שאף אם יחטאו התחתונים ויעשו פגם ח"ו באור ההוא ח"ו ויפלו הבנים עוד ישאר להם סמך באור ס' בעלותה למעלה בחכמה אשר אין מגיע שם פגם וממקומו יפן ברחמי לסמוך הבנים הנופלים בזמן הגלות ולסעדם וזהו אי את נפיק מאתרך מה תהא עליהו דאינון דנפלין הואיל ואינון סמיכין עלך.

²⁴⁰ עי' לעיל אר"א ו'.

²⁴¹ של שלשים (נוסף צקה"י).

²⁴² עי' שער הכוונות (דרושי העמידה דרוש ב) קו המדה שבו נעשה ז"א הוא שם אהיה וקו המדה של נוקבא הוא בשם בוכ"ו גי' ד"ל בסוד המלכו' הנקרא אורך היריעה האחת שלשים באמה ורוחב ארבע באמה כי זהו שיעור קו מדתה כנז' שם.

מאיר העץ חלק ג'

הנה שם אהי"ה הוא בפנים שלה ושם בוכ"ו הוא באחוריים שלה, כי הנה הוא גימטריא ד"ל שהם בחי' האחוריים האלו, שהם ד"פ ל' צרופי אלקים²⁴³. והנה משה רע"ה היה כלול ק"ך צרופים אלו, ע"ד הנ"ל, הם ד' שמות אלקים גימטריא מש"ה עם הכולל, וכל אלהים מאלו ד' הכולל שלשים צרופים, והרי ארבעתן הם {עח ע"ב} כוללים ק"ך צרופים של אלהים, וזהו (בראשית ו ג) בשג"ם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה, כמ"ש בתיקונים (קלז ע"ב) על בשג"ם זה משה, וכבר ידעת כי משה זכה לבינה והוא בבחי' זו²⁴⁵²⁴⁴.

אמנם בחי' התבונה ויש"ס, כאשר האחוריים של או"א עלאין מתפשטין בהם, נעשו ישו"ת בבחי' אחוריים של שמות הוי"ה ואהי"ה דיודיין ברבוע שלהם, כי ריבוע של הוי"ה גימטריא קפ"ד, וריבוע של אהי"ה גימטריא תקמ"ד, כי לעולם הפנים שלהם בחי' יושר, ובחינת אחוריים הם בבחי' חשבון²⁴⁶ ורבו. נמצא, כי או"א בבחי' הפנים שלהם שהם הוי"ה אהי"ה דיודיין גימטריא רג"ל, וישו"ת הפנים שלהן הם ב' אחוריים של ב' שמות הנ"ל, כי מה שהוא אחוריים למעלה הוא בבחי' פנים למטה. ואמנם זהו²⁴⁷ שאנו אומרים כי אלו הרבועים הם אחוריים של או"א עליונים, זה בבחינת²⁴⁸ כשמתפשטין אבא ואמא בסוד יש"ס ותבונה, אבל כל זמן שלא נתפשטו²⁴⁹, אז אחוריים עצמן דאמא הם ק"ך צרופי אלקים, אלא שאין ק"ך צרופים אלו ניכרין אלא באחוריים של ד"ת דאמא. והנה כאשר האחוריים דהיינו האלקים²⁵⁰ האלו

²⁴³ הוא הכח והשורש של הק"כ צירופי אלקים ונתגלה הכח הזה באחוריים דתבונה אבל עיקרם דק"כ צירופים רק מז"א ולמטה (כללים ח"א לט ע"א), אחיזת הקלי' בק"כ צרופי אלקים אשר מז"א דבריא ולמטה אמנם שורש הק"כ צרופי אלקים הם באצילות ומתחילם מהד' תחתונות דבינה ובהעלם הם בכל האצילות כולו במקום בין מקיף כתר למקיף חכמה (דע"ה ח"ב קמז ע"א).

²⁴⁴ עי' פת"ש א"א יב, שזה יסוד דבינה דרדל"א, עי' בבהגר"א על תז"ח יח ע"א וז"ל, כי משה דרגא דהתפשטות בינה בעד"א וזהו בינה לבא בגו גופא עד"א. זהו ח"ב כג ע"ב משה זכה באספקלריא דנהרא (עי' אפיקי ים סוטה יב ע"א). נראה שעומק כוונתו שמשה היה בחי' ז"א בשלימות שהיא קומה שלימה נגד הקלי' שהוא הק"כ צירופים, אבל הפנימיות היא התבונה הנ"ל. ²⁴⁵ כי הסיג עד בחי' האחוריים של הבינה כמ"ס ורלית את אחורי כו' (מבו"ס ל"ג ע"ג).

²⁴⁶ חשבון הוא דין ובחי' נוק' עי' מבו"ש הערה 262.

²⁴⁷ אע"ג (קה"י).

²⁴⁸ נמחק בקה"י.

²⁴⁹ ועי' מבו"ש לט ע"ב בלשון אחר קצת (לש"ו), ויתכן שכוונתו לדף לג ע"ב: הרי ידעת איך כל ק"ך צירופי אלהי"ם עם שרשם שהוא שם קדוש בוכ"ו כולם מתפשטים ונכללים באחורי התבונה וכאן מתגלים אמנם בבינה אין שם גילוי להם ואינם נאחזים משם הקליפות וז"ש בזוהר דבינה אע"ג דהיא רחמי דינין נפקי מסטרהא ופירוש סטרהא ר"ל קצוותיה שהיא התבונה שהיא הקצה והסוף שלה כנודע כי התבונה היא המלכות של בינה כנ"ל ח"ב פ"ד וזהו המלכו' של התבונה היא האחוריים של הבינה כנ"ל פ"ט ונודע כי כל האחוריים נקרא אלהים ונמצא כי כל הדינין נפקו בסטרהא דבינה שהיא התבונה ולכן בכל מקום שתמצא שם אלהי"ם בבינה הוא בתבונה והבן זה כלל העולה כי כל אחיזת הדינין הם בתבונה לבד ונמצא כי כאשר תרד זו התבונה למטה מן הבינה ותרד תחת רגלי הבינה כדי להיות רובצת על האפרוחים הוא ז"א והנה גם ז"א צריך לירד והנוקבא תרד ג"כ כי ברדת העליון על התחתון ממנו גם הם יורדים ואז נקרא כולם נופלים כי יש אחיזה אל הקליפות בהם וכאשר יתעלו כולם למעלה ותעלה התבונה למעלה בסוד האחוריים של הבינה ואז יעלה גם הז"א אחריה וגם נוקבא תעלה ואז אין לקליפות אחיזה בהם וז"ס סומך ה' לכל הנופלים כי על ידי הסמך היא בינה עילאה יש סמך ועזר אל הנופלים שהם תבונה וז"ן לעלותם למעלה ואז אין החיצונים נאחזים בהם וז"ש בפרשת בראשית דף נ' ע"א כד עלת אות סמך דהיא בחינת הבינה ואמרה דבי אית סמיכה לנופלים והנה נתבאר כי הבינה נקרא ס' לטעם זה שהוא סומך לכל הנופלים כנז' וגם כי היא סתומה ונעלמת וכן אות סמך בצורתה וציורה סתומה מכל צדדיה וגם לטעם הנז"ל בפ"ט כי הבינה הם ו' ראשונות שהם בגימטריא ס' אמנם התבונה היא ד' תחתונות לבד ונקרא ס' וגם היא סתומה קצת כי היא עלמא דאתכסיא וג"כ נקרא מ' סתומה בסוד גן נעול מעין חתום כי היא רביעאה על האפרוחים בסוד היסוד שלה שהיא מ' סתומה בסוד גן נעול מעין חתום כנ"ל פ"ח וגם שהיא נסתמת שם.

²⁵⁰ דהיינו האלקים (נמחק בקה"י).

מאיר העץ חלק ג'

מתפשטין מהם, לעשות היש"ס והתבונה²⁵¹ הפנים שלה ושל יש"ס, הם ב' רבועים הנ"ל של הוי"ה אהי"ה. ואמנם בחי' אלקים עצמן אינן נגלין בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחוריים (נ"א בפנים שלה רק באחוריים שלה כמ"ש)²⁵².

ונחזור לבאר ענין הפנים והאחוריים דיש"ס ותבונה. והנה, הפנים שלהם הוא רבוע דהוי"ה דיודי"ן, והוא גימטריא קפ"ד, וזהו פנים דיש"ס. ורבוע דאהי"ה²⁵³ עולה תקמ"ד, והוא פנים דתבונה, ולכן הפנים של יש"ס הוא גימטריא קפ"ד, לרמז כי עי"ז שהוא הפנים שלו הוא מזדווג עם התבונה ופוק"ד אותה. וגם גימטריא מקד"ם להורות כי מה שהיה שם זה למעלה באבא בבחי' אחור, בכאן ביש"ס פנים הנקרא קדם, בסוד (תהלים קלט ה) אחור וקדם צרתני, וז"ס (בראשית ג כד) וישכן מקדם לג"ע²⁵⁴. וגם הפנים של התבונה שהוא גימטריא תקמ"ד הוא סוד (בראשית ד טז) קדמ"ת עדן, להורות כי למעלה היה זה בבחי' אחור בבינה העליונה, וכאן הוא פנים שהוא קדמ"ת, מלשון אחור וקדם צרתני (תהלים קלט ה) כנזכר בזוהר²⁵⁵.

והנה כשנצרך ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח²⁵⁶, כי הנה אלו הם אחוריים העליונים כנ"ל, ומהם נעשה פנים למטה מהם. ונמצא שיש בהם²⁵⁷ בחי' בינה הנקרא ס' ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה, והקל"י שכנגד בינה ותבונה נקרא מ"ס, וזהו הטעם ששר של שכחה נקרא מ"ס²⁵⁸, כי אלו השמות שהם גימטריא תשכ"ח הם בבינה ותבונה הנקרא מ"ס²⁵⁹, ומשם יש שכחה לפי שהם אחוריים והקליפות הנקרא מ"ס אוחזין בהם²⁶⁰. וז"ס שארז"ל (חגיגה ט ע"ב²⁶¹)

²⁵¹ "לעשות היש"ס והתבונה" נמחק בקה"י ובמקומו כתוב "נעשית התבונה אשר".

²⁵² בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחוריים נמחק בקה"י ובמקומו גורס את המוסגר.

²⁵³ דיודי"ן (נוסף בקה"י).

²⁵⁴ הוא הוראה דפנים בפנים עי' במבר"ש בדרושי או"א פרק ט לב ע"ד (כללים ח"א עא ע"ד). דהיינו אחרי הגירוש יש לנו הארה מישס"ת ולא מאו"א שהם נעלמים.

²⁵⁵ ז"ח סו ע"ג: כד"א אחור וקדם צרתני אחור לגבי נוקבא וקדם לגבי דכורא ודא איהו דכתיב וראית את אחורי דא נוקבא דהות מאחורא. דברי מדברים על התגלות הא"ב בא"ב ובתשר"ק, וכן הוא כאן.

²⁵⁶ עי' שער כב פרק ג

²⁵⁷ נמחק בקה"י.

258

(4) ספר נר מצוה (המשך)

וז"ש "והלחות וכו' והמכתב" וכו', ר"ל שכל הבחירה הוא מאתו ית' אבל הוא רק חרות על הלחות ר"ל שקוע בפנים ואמרו (שבת קד.) ג"כ מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים, ורמזו בכאן ענין עמוק והוא כי באמת צריך גם לבחינת הרע להיות נשרש בנפש בכח, כי בלתי זה לא היה מציאות לרע כלל רק שהאדם בבחירתו מוציאו לפועל וכמ"ש (דברים ל, טו) "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב" וכו', והוא נקרא מ"ס שר של שכחה המשכיח שמו ית' ומסית האדם לחטוא והוא ג"כ ס"ם שהוא הרע, משא"כ אותיות א"ל שבסמא"ל הוא נצוץ הקדושה שבקרבו הנותן לו חיות כענין "ומלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט). ועי"ז יש באמת לתמוה היאך אפשר לרע להיות נשרש מאתו ית' בכח בכל נפש ואצלו ית' לא שייך רע ח"ו, כמ"ש (תהלים ה, ה) "לא יגורך רע", ובאמת דבר זה הוא מהנך כבשי דרחמנא שאין לשום אדם השגה בענין הלז, והוא מ"ש שמ"ס שבלחות בנס היו עומדים והם פורחים באויר ואין להם על מה שיסמוכו ואין השגה כלל היאך עומדים שם בנפש בכח אבל לע"ל נאמר (ירמיה לא, לב) "הנה ימים באים וכו' כי זאת הברית אשר אכרות וכו' נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלקים והמה יהיו לי לעם":

²⁵⁹ ס' מ' (קה"י).

²⁶⁰ עי' ע"ח שבירה ב: או"א בחי' פב"פ הוא הוי"ה דיודי"ן באבא ואהי"ה דיודי"ן באמא, ושניהן גימ' רג"ל, והוא גימ' זכור, כי הזכירה בה מצד פנים. ובחי' אב"א הם אחוריים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחוריים דהוי"ה כזה, יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וי"ו ה"י באבא, ואחורי אמא כזה, אל"ף, אל"ף ה"י, אל"ף ה"י יו"ד, אל"ף ה"י, אשר שניהן גי' תשכ"ח, כי השכחה מצד אחוריים, ואמנם קר"ע שט"ן גי' תשכח עם הכולל כמנין האחוריים לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא.

ועי'

שעה"מ

מאיר העץ חלק ג'

אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א פעמים, לפי שעד ק' פעמים יש לו שליטה כמנין מ"ס ולא יותר. ואמנם הפנים של או"א הם עולין גימטריא רג"ל כנזכר, והם גימטריא זכור, ומשם בא הזכירה שהם אותיות זכ"ר י"ה, שהם או"א הנקרא י"ה, לפי ששם אין קליפה נאחזת.²⁶²

והנה ענין אחוריים דתבונה שביארנו לעיל כי הם בחי' ק"ך צרופי אלקים ג"כ, כמו שהוא באחוריים של בינה. אמנם יש שינוי, כי בבינה לא נתגלו כל הק"ך רק באחוריים של ד"ת

וְסִינֵיהֶם נִי' תִשְׁכַּח *). וּמֵאלוּ הַשְּׁנֵי אַחֲוֵיִים נִמְשַׁכַּח הַשְּׁכַחַה לְפִי שֵׁאִין אַחֲוֵיִת הַחֵיִלּוּגִים אֲלֵא בְּאַחֲוֵיִים שֵׁאִין הַשְּׁכַח' מִלּוּיָה אֵל ע"י אַחֲוֵיִת הַחֵיִלּוּגִים וְעַל שְׁנֵי בְּחֵי' אֵלוּ כְּתוּב בְּתוֹרָה זְכוֹר אֵל תִּשְׁכַּח וְזָכַר הוֹדַעְתִּיךְ

ואתחנן:

²⁶¹ וז"ל המאמרי רז"ל שם: דע כי שר הממונה על השכחה נקרא מ"ס וז"ס ויתן על פניו מסו"ה ר"ל כי הקליפה הזו רוצה לעשות הפסק למעלה ולפני השונה פרקו מאה פעמים כמנין מ"ס שוכח והשונה ק"א הוא מתגבר עליו ונוצחו ואינו שולט בו להשכיחו:

²⁶² וכנגד אלו הב' בחינות נאמר בתורה, זכור ואל תשכח בענין עמלק. ואמנם דע, כי אע"פ שהשכחה אלו הם זי"ס ותבונה, עכ"ז עיקר אחיזתם הוא בתבונה, כי שם עמה נגמר חשבון תשכח. ובזה תבין מש"כ בספרי האחרונים, כי שר של שכחה שמו מ"ס, והענין כי הבינה והתבונה הם מ"ס, וזו הקלי' הגורמת שכחה הוא ע"י אחיזתם באחוריים של אלו המ' והס', שהם בגימ' תשכ"ח. ואמנם הוא מתחיל ממטה למעלה, כי עיקר אחיזתו למטה במ', וגם מה שלוקח מן הס' אינו אלא אחר ירידת האחוריים שלה למטה בתבונה, וזהו מ"ס. ובזה תבין משרז"ל, אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה ק"א, כי השר זה של שכחה הוא בגימ' ק', ועד ק' יש לו יכולת לשכות, ומשם ואילך אין לו כח לשכח יותר.

ובזה תבין מש"כ ברע"מ פרשת קדושים דף פב ע"א, בדרכין דילך דאינון או"א כו', ותרוייהו אינון כורסייא וספסל תחותך ליהקדך. פירוש הענין, כי או"א נעשים כסא למה שלמעלה מהם, והענין, כי הנה הפנים והאחוריים לאו"א הם זכ"ר ותשכ"ח, והנה זכ"ר בגימ' רג"ל, הרי רגל אחד בבחי' פנים. ותשכ"ח הם גימ' ג' פעמים רג"ל דבחינת אחוריים, הרי ד' רגלי הכסא. ואמנם זכור ותשכח הם ד' פעמים רג"ל, ועוד כ"ח אחרים. והענין, כי אלו הרגלים הם שני מלכויות לאו"א, כי המל' בחינת רגלים כנודע. וגם, כי אין אלו השמות נעשים ד' רגלים אלא ע"י חשבון, ונודע מפרשת פנחס דף רמז ע"ב, כי כל החשבונות וגימ' בסיהרא אינון וז"ל רכ ע"ב: כל גימטריאות ותקופין ועבורין דעלמא בסיהרא הויאלן. ופי' הדבר, כי אין כל החשבונות אלא במלכות האחרונה, כי הרי בכל השמות, אפילו בכל שאר הי"ס, יש להם בחי' חשבון. אך הענין, כי בכל מעלה ומעלה שבבחינת השם ההוא, שם חשבון של השם ההוא באופן כי כשאנו אומרים איזה בחי' חשבון בכל שם וסם, הנה בחינת החשבון ההוא הוא למטה במלכות של אותו השם, ושמור כלל זה בידך.

והנה נמצא כי זה החשבון זכ"ר ותשכ"ח שהם ד' רגלים, הם לשני המלכויות לאו"א, וסם הוא בחי' ארבע רגלי הכסא, והנה לב' המלכויות לאו"א, וסם הוא בחי' ד' רגלי הכסא. והנה כ"ח היתירים מהם הוא חשבון כ"ח הראשונים, שהם יו"ד ה"י דע"ב דיודיין דפנים, היו"ד עם ה' בגימ' כ"ה, וקח עוד ג' מן מילוי היו"ד, הרי כ"ח. ואלו הכ"ח הראשונים, הם ראשים של כל שאר חשבון השמות הנז', והם מתלכדים בתוך ד' רגלים, והם כנשמה בתוכם. וגם זה הכ"ח הוא צד המלכויות הנז', לפי שגם הם סוד חשבון. ובתוך כ"ח זה של החשבון מתלכדים כ"ח אותיות דמילוי המילוי של שם ע"ב דיודיין לאבא, כי זה אינו במלכות שאינו בסוד גימ' וחשבון, אלא בסוד מספר אותיות לבד, שהם כ"ח, ואלו אינם נק' חשבון ואינם במלכות, והבן זה. והנה אותו הכ"ח דמילוי המילוי דע"ב דיודיין, הוא הרוכב על זה הכסא. ואע"פ שזה הכ"ח הוא במילוי המילוי, והכ"ח הראשון הוא מהמילוי לבד, עכ"ז להיותו בסוד חשבון, הוא גרוע מזה הכ"ח הנז' (מבו"ש לג ע"א).

מאיר העץ חלק ג'

שבה לבד, בסוד ד' פעמים ל' צרופים. אבל כאן באחוריים של תבונה, מתחילין להתגלות בכל הה' תחתונות שבה מן הגבורה שבה ולמטה, שגם גבורה יש בה שם אלקים. אבל בחסד שבה אין שם אלקים יכול להתגלות בו עדיין, וא"כ כאן הם מתחלקים לה' חלקים, כנודע כי כ"ד צרופים מתחילין מאות א' דאלקים, וכ"ד מתחילין מאות ל', וכ"ד מתחילין מאות ה', וכ"ד מאות י', וכ"ד מאות ס', והנה הם ה' פעמים כ"ד. נמצא שהם ה' שמות אלקים בה' תחתונות שבה בבחי' אחוריים. וכל שם אלקים כולל כל כ"ד צרופים, עד שבה' אלקים יכללו כל הק"ך²⁶³.

והטעם לזה, כי כל שם א' של אלהים כולל מדרגה א' של (ק"ך צרופים)²⁶⁴ כ"ד צירופים, שכולן מתחילין באות א' שלו, וכן כל הה' (אותיות)²⁶⁵ {עח ע"ג} אלקים. וגם טעם ב', כי הנה אלו הכ"ד צרופים וגם כללותן הם כ"ה, והנה שם אלקים הוא ה' אותיות, וכל אות כלולה מה' הרי כ"ה. והרי כל כ"ד צרופים נכללין בשם א' דאלקים. ונמצא שיש ה' שמות אלקים גימטריא ת"ל, וכאשר תחבר עמה שם בוכ"ו הנ"ל, שהוא חילוף אהי"ה, שהוא שורש דינין והאחוריים האלו הנקרא אלהי"ם, כי גם הוא מתפשט עד התבונה גם כן, ונמצא שו' שמות אלו הם גימטריא תבונה עם הכולל, לרמז שבתבונה זו נכלל שם בוכ"ו שהוא שורש הדינין וכל הק"ך צרופי אלהי"ם. וז"ס (ויקרא יד כא) ואם ד"ל הוא ואין ידו משגת, כי התבונה נקראת אם הבנים²⁶⁶, היא בחי' ד"ל, שהוא שם הנ"ל אשר הוא למעלה באחוריים של ד"ת דבינה, בבחי' ד' פעמים ל' צרופים הנ"ל, ועתה נתפשט בתבונה גם כן הנקראת אם הבנים²⁶⁷.

שער טז פרק א'²⁶⁸

²⁶³ צירופים (נוסף בקה"י).

²⁶⁴ נמחק בקה"י.

²⁶⁵ נמחק בקה"י.

²⁶⁶ עי' לעיל שער הנקודות פרק ד' ושער התיקון פרק א' שזה שייך לבינה.

²⁶⁷ כי כאשר אלו הק"ך צירופים, שהם ד' פעמים ל' כמנין ד"ל, נמשכים למטה בתבונה, הנקראת אם הבנים, כמבואר אלכינו, לפי שהיא המתפשטת תוך ז"א, בסוד מוחין בתוכו, אז היא לכה ואין ידה משגת. אל תקרי ואם לל הוא בחי"ק, אלל ואם לל ציר"י תחת האלף (שעה"ק סד ע"ב). נבאר עתה ענין האחוריים די"ש"ם ותבונה ותיקונם. וכבר ביארנו כי האחוריים שהמה תשכ"ח נעשים ככאן בחי' פנים לי"ש"ם ותבונה, האמנם האחוריים די"ש"ם ותבונה הם בחי' שם אלהים. והנה לעיל אמרנו צבינה ששם מתגלים הק"ך צירופים ד' תחתונות שבה, שהוא מן החזה ולמטה. וכשנמשכים אלו למטה בתבונה, אז נאמר עליה, ואם ד"ל הוא ואין ידו משגת, פי' כבר ידעת שהתבונה היא הנק' אם הבנים, לפי שהיא רוצלת על האפרוחים ומתלבשת תוך הז"א, משא"כ צבינה. והנה כשאלו האחוריים, שהם בגי' ד"ל כנודע, מתפשטים בה, אז האם נק' ד"ל. וז"ש ואם לל הוא, אל תקרא ואם, אלל הוא ואם צניקוד צירי, ואז היא נק' ד"ל בסוד לכה ועניה, בסוד ד"ל אלהים המתפשטים בה, ואז היא לכה צבחי' זו, ועניה כי אורה מועט, ואין ידו משגת לעלות לבינה, כי כשאלו הד"ל אלהים הם למטה, אז יונקים משם החימונים, והיא לכה. וכשעולה למעלה, אז אין כח לחימונים לינק, וזהו ואין ידו משגת לעלות למעלה, כי היא אם הבנים, וריכים להיות רוצלת על האפרוחים וכו'.

כלל העולה, כי כל אחיזת הדינין הם בתבונה לבד. ונמצא כי כאשר תרד זו התבונה למטה מן הצבינה, ותרד תחת רגלי הצבינה כדי להיות רוצלת על האפרוחים הוא ז"א. והנה גם ז"א רריך לירד, והנוקבא תרד ג"כ, כי צדדת העליון על התחתון ממנו גם הם יורדים, ואז נקרא כולם נופלים, כי יש אחיזה אל הקלי' בהם. וכאשר יתעלו כולם למעלה, ותעלה התבונה למעלה בסוד האחוריים של הצבינה, ואז יעלה גם הז"א אחריה, וגם נוקבא תעלה, ואז אין לקליפות אחיזה בהם, וז"ס סומך ה' לכל הנופלים וכו' (מבו"ש לג ע"ד).

²⁶⁸ דרוקים, ע' שעה"ק סח ע"ד, מבו"ש לח ע"ד, וע' עוד שער מאמרי רשב"י נא ע"ד.

מאיר העץ חלק ג'

השער שלישי

שער הולדת או"א וזו"ן ובו ז' פרקים

הקדמה בענין הולדת או"א וזו"ן ומיוסדת על המ"ב זווגים הנזכר בס' הזוהר פ' בראשית (דף טו ע"ב)²⁶⁹. דע, כי הלא כבר ביארנו שהיה בז"א ג' בחי²⁷⁰, ובעיבור ראשון היה בסוד ג' כלילין בג', ואמנם עיבור זה היה ע"י נה"י דא"א שנתעלו למעלה תוך חג"ת שלו²⁷¹, ושם ביסוד עצמו דא"א הוא {עח ע"ד} שנזדווג עם העטרה שבו ומשם יצא ז"א²⁷², נמצא כי הזווג היה בא"א עצמו²⁷⁴²⁷³.

וכבר ידעת מ"ש רז"ל (נדה טו ע"ב) היכי דמי לאלתר כל זמן שהרוק מצוי בפה, והוא נשיקין הקודמין לזווג, כי הם בחי' זווג עליון בפה עצמו, לכן תחלה היה זווג עליון דפה דא"א להוריד כח הטפה היא²⁷⁵ כלולה במ"ב זווגים. כי כבר הודעתך (שער הזווגים פרקים ב, ג) כי החיך הוא החכמה²⁷⁶. והענין כי החכמה (מ"ס)²⁷⁷ דא"א יש בה י"ס כלולות בראש לבדו, ויסוד שלה הוא החיך, והוא המזדווג עם הגרון שהוא המלכות²⁷⁹²⁷⁸, ונקרא בינה בערך שאר הגוף²⁸⁰ כנודע. והנה באלו הי' יש כל ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והנה בעת שנזדווגו חיך וגרון להוציא או"א מסוד הגרון וחג"ת של א"א כנודע²⁸¹, הנה אז יצא הטפה, ולעולם הטפה הוא משם ע"ב כנודע²⁸², ואח"כ נתלבשה בשם ס"ג שהוא בבניה שהוא לעולם סוד הגרון, כפי איזה בחי' שתהיה²⁸³, ואז יצאו או"א, והתחיל הכתר שלהם מן הגרון דא"א²⁸⁴. ואמנם לפי שבשם ס"ג יש

²⁶⁹ בדף טו כתוב מ"ב אותיות ולא זיווגים, אלא ע"י דף א ע"א ז"ל, דיוקנא דברית אזדרע בארבעין ותרין זווגין ההוא זרעא. ועי' פת"ש אר"א טז וז"ל, כמו שבזיווג גופני נכללים כל האברים דדו"נ ביחד ע"י הטיפה היוצאת מכולם, כמו כן הוא בזיווג הנשיקין שכולל כל אהבתו אליה ורוצה לקשר נפשו בנפשה שיהיה להם רצון אחד, ולכן בנשיקין נכלל כל האותיות שהוא הקול היוצא מן החיך וגרון ולשון שכוללים כל הכ"ב אותיות שהם כלל כל המדרגות, וזה ג"כ סוד מ"ב זיווגים שנזכר בזוהר בראשית (א' ע"א) והיינו, שעיקר האותיות הם כ"א, שהאל"ף הוא הכלל ושאר האותיות הם הפרטים, וכן בנוקבא הם כ"א בסוד תשר"ק למפרע, ולכן הם מ"ב ובהם נכללים כל האברים וכל המדרגות שהם סוד כל מעשי בראשית שנברא בשם מ"ב (עי' זהר ח"ג רנ"ו ע"ב).
²⁷⁰ שם עיבור וניקה ועיבור ז' (לרוקס).

²⁷¹ והנה"י של ח"א עדיין היו ערומים מצלי לזכר עליהם, כנודע כי זו"נ הם המלצניקים לוחם, ועדיין לא נאלצו זו"ן, ולכן עתה לזכר האלכס הולכרו נה"י דא"א לעלות למעלה ולהכלל עם חג"ת שבו (שעה"ק).

²⁷² עי' לקמן פ"ג ד"ה והרי נתבאר שזה באמצעות או"א.

²⁷³ עי' עיבורים ד' אות ב'.

²⁷⁴ כי הוא ח' ואין לו שני שהיא הנקבה כנודע, ואז נזדווג מיניה וזיה כמו שנת' כדי להאציל משך הזרע טיפת מ"ד להוליא זו"ן (שעה"ק).

²⁷⁵ של חיך וגרון, חו"ב דא"א.

²⁷⁶ חיך הוא סיום מוח חכמה וגרון הוא סיום מוח בינה [היינו בינה תתאה שהוא ישסו"ת, כדלקמן בשם הפת"ש], ויש הבל ודיבור עליון בלחי העליון, והוא בחשאי, והבל ודיבור תחתון בלחי תחתון והוא בדיבור ובנשיקין (ביאורים ח"ב ה ע"ד).
²⁷⁷ סתימאה (לרוקס).

²⁷⁸ עי' שער מ"ן ומ"ד יד שכללות הבינה מלכות כלפי חכמה. ובעומק כאן כלומר יסוד דבינה דא"א (פת"ש אר"א טו), ועי' לקמן הערה 417, שהם בחי' דו"נ שביסוד עצמו דא"א.
²⁷⁹ של החכמה הנ"ל (נוסף במזו"ס).

²⁸⁰ "שאר הגוף" נמחק במזו"ס, ובמקומו איתא "כללות ארזיך".

²⁸¹ עי' לקמן ח"ב ה ע"ג סיום הגרון בחזה, ועי' הערה 513.

²⁸² והוא בחי' חיה שבו תלוי זיווג (ביאורים ח"ב ט ע"ב), ועי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה' וז"ל, בחי' הטפה עצמה של הזכר שהוא בחי' מוח הולד אינה אלא משם ע"ב דיוד"ן לבד.

²⁸³ בכל פרצוף ופרצוף הטיפה תמיד בחי' ע"ב.

מאיר העץ חלק ג'

בו ב' מציאויות שהם מילוי יודיין ומילוי אל"ף, לכן יצאו או"א כחדא נפקין וכחדא שריין (אד"ז רצ ע"ב). (כי) ²⁸⁵ כולם בשם א' של ס"ג רמוזין בו, אבא מן היו"ד ואמא מן אל"ף ²⁸⁶. ואמנם עתה ²⁸⁷ להזרעת זו"נ ²⁸⁸ הוא מוכרח שלא יהיה בבחי' זו, רק שזה יהיה גדול מזה ²⁸⁹, ולכן לא הועיל שם ס"ג עתה רק למעבר לבד ²⁹⁰, אך עיקר מה ששמשו כאן הוא שם ע"ב, שמשם בא הטפה לעולם, ואח"כ משם מ"ה וב"ן ²⁹² שהם שורש זו"ן. אך או"א שניהם יצאו משם ס"ג לבד, אך זו"נ מב' שמות מ"ה וב"ן, לכן אינם שוין כאבא ואמא. אמנם סוד הטפה כבר ידעת שהוא ²⁹³ שם יה"ו, שהוא סוד חב"ד ²⁹⁴. והנה הטפה הזו כלולה מג' יה"ו {עט ע"א} של ע"ב מ"ה ב"ן, וג"פ יה"ו גימטריא ס"ג, הרי כי גם בזה נרמז שם

²⁸⁴ עי' דע"ה ח"א סג ע"א ז"ל: ידוע מדברי הרב (כאן ופרק ד) כי כל מציאות או"א הנה הוא מהשם ס"ג שבא"א ומהי"ג ת"ד שבו.

²⁸⁵ נמחק בלחשים.

²⁸⁶ עי' תיקו"ז עו ע"ב שעיקר הא"א בס"ג.

²⁸⁷ כשנזדווג חו"ב (מזו"פ).

²⁸⁸ עי' לעיל 38.

²⁸⁹ כלומר ז"א גדול מנוק'.

²⁹⁰ עי' לש"ו כללים ח"ב ח ע"א, שדרך "מעבר" כלומר שאינו מתלבש באו"א אלא רק יורד דרכם כדי לתקן בחינות תחתונות ולגדלם.

²⁹¹ פעצרה הטיפה לע"ב לך ס"ג וירדה למ"ה וז"ן לעשות זו"ן (הגוז"י נסס כת"י).

²⁹² של זו החכמה (נוסף במזו"פ).

²⁹³ הם בחי' אורת י' קטנה כנז' בתיקון ז' דף מו, ויש זה ג' קולין, והם סוד ג' אותיות יה"ו שהם סוד חז"ל, כי גם משם נמשכה טיפה זו (מזו"פ). כלולה מג' טיפים שהם יה"ו (פע"ה ק).

²⁹⁴ עי' תיקו"ז & טעמי אינון מן כתר ²⁹⁴ ואינון ברישא דעמודא דאמצעייתא נקודין מן מוחא ואינון ברכאן על רישא דצדיק כמה דאת אמר (משלי י ו) ברכות לראש צדיק ואינון תלת טיפין דאתמשכו מן מוחא לגבי ברית מילה אתוון מסטרא דאימא עלאה וכלהו אתכלילן במלכותא ונקודי לאתוון כנשמתא לגופא דגופא איהו כסוס לרוכב ואתוון אינון פתיחין לנקודי לקבלא לון ועלייהו אתמר וכנפיהם פרודות מלמעלה לקבלא עלייהו נקודי ונקודי בכל אתר בת קול ²⁹⁴ תרגום: הטעמים הם מן הכתר, והם בראשו של העמוד האמצעי. הנקודות מן המח, והם ברכות על ראש הצדיק, כמו שנאמר "ברכות לראש צדיק" (משלי י ו), והם שלש הטפות שנמשכו מן המח אל ברית המילה. האותיות מצד האם העליונה, וכולן נכללו במלכות. והנקודות לאותיות כנשמה לגוף, שהגוף הוא כסוס לרוכב, והאותיות הם פתוחות לנקודות לקבל אותן, ועליהם נאמר "וכנפיהם פרודות מלמעלה" (יחזקאל א יא) לקבל עליהם נקודות, ונקודות בכל מקום, בת קול.

ועיי"ש בגר"א שהג' טיפין הם יה"ו.

ועי' תז"ח &: פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא תלת אבנין עלאין אנון סגולתא תלת טפין עלאין דאתמר בהון (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר

תרגום: פתח ואמר זרקא מקף שופר הולך סגולתא שלש אבנים עליונות הן סגולתא שלש טפות עליונות שנאמר בהן (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר

ועי' תיקו"ז &: תלת טפין אזוריקו בגולגלתא (נ"א בגולגולא) ממוחא תניינא ואינון סגו"ל באן אזוריקו בתרי סמכי קשוט וברית דאינון לקבליהו נח שם ויפת נח אזוריק בצדיק הה"ד נח איש צדיק שם ויפת בתרי סמכי קשוט ועלייהו אתמר ברא שית תלת טפין עלאין דאינון סגולת"א דאזוריקו ממוחא סתימא אינון קוצא דאת ' לעילא וקוצא דילה לתתא וגו באמצעייתא דילה מוחא דאזוריקו תלת טפין אלין מינה איהו ' ודא ' דאיהי לעילא מאת א' ' לתתא מן א' מוחא תניינא ותלת טפין דאזוריקו מינה אינון סגו"ל תלת טפין {קכז ע"ב} דאדם קדמא דאינון תלת גלגולים ותלת דאדם תניינא תלת גלגולין

תרגום: שלש טפות נזרקו בגלגלת מן המח השני והן סגו"ל איפה נזרקו בשני עמודי אמת וברית שהם כנגד נח שם ויפת נח נזרק בצדיק זהו שכתוב נח איש צדיק שם ויפת בשני עמודי אמת ועליהם נאמר ברא שית שלש טפות עליונות שהן סגולת"א שנזרקו מהמח הנסתר הן הקוץ של האות ' למעלה והקוץ שלה למטה והגו באמצעייתא המח שנזרקו שלש הטפות הללו ממנו הוא ' וזו ' שהיא מעל לאות א ' למטה מן א המח השני ושלוש הטפות שנזרקו ממונה הן סגו"ל שלש הטפות של אדם הראשון שהם שלשה גלגולים ושלוש של האדם השני שלשה גלגולים

מאיר העץ חלק ג'

ס"ג. ואמנם שם יה"ו של ע"ב הוא למעלה בג"ר והוא גימטריא נ"ז²⁹⁵, והוא סוד (עלמא תניינא)²⁹⁶ מהנהו²⁹⁷ תלתא עלמין הנזכר בריש אדרא נשא (קלב ע"א²⁹⁸), שעולם הב' הוא נ"ז

²⁹⁵ יר"ד ה"י וי"ו.

²⁹⁶ עולם אחד (שעה"ק).

²⁹⁷ (עלמא תניינא) מהנהו – נמחק בדקוּסִים.

²⁹⁸ ז"ל: עלמא קדמאה דנפיק מתקונא קדמאה שליט ונחית וסליק לאלף אלפין ורבוּא רבבן מארי תריסין ומניה מתאחדין בקסטא בעזקא רבא
עלמא תניינא דנפיק מהאי תקונא שליט ונפיק ונחית וסליק לשבעה וחמשין אלף דרגין מארי דיבבא ומתאחדן מניה לאכפייא בקודלא בחיורא (ס"א בחיזרא)
עלמא תליתאה דנפיק מהאי תיקונא לצ"ו אלפין מארי דיללא ומתאחדן מני' בבוסטיא לקוסיטרא (ס"א כבוסינא לקוסרא)
תרגום: העולם הראשון שיצא מהתיקון הראשון שולט, ויורד ועולה לאלף אלפין ורבוּא רבבות, בעלי מגינים וממנו נאחזים במידה קטנה בטבעת גדולה.
העולם השני שיצא מהתיקון הזה שולט, ויוצא ויורד ועולה לחמשים ושבעה אלף מדרגות. בעלי יבבה נאחזים ממנו [כדי] לכפות בעורף, ב[חלק ה]לבן.
העולם השלישי שיצא מהתיקון הזה שולט, ויורד ועולה לתשעים וששה אלפים בעלי יללה. נאחזים ממנו בתואר הפנים שבשוטר ומושל.

עלמא קדמאה דנפיק מתקונא קדמאה – עתה הולך ומבאר כיצד נתקנים ג' עולמות. העולמות שמזכיר כאן עניינם ג' ההוי"ת שבמ"ס המתגלים בתיקון הראשון דדיקנא. והנה עלמא קדמאה נמשך משורש מוח החכמה, וכל ההארות הללו של ג' המוחין מתפשטים בדיקנא ומאירים אח"כ אל כל העולמות. והנה בהיותם במ"ס הם בסוד עלמין סתימין דלא אתגליין, ואח"כ מהדיקנא ומטה הם מתחילים קצת להתגלות (ב"ע צט ע"ב ועי' שעה"כ דרושי עמידה דרוש ב'). ועי"ל בביאור עניינם, דהנה מבואר בספר זוהר הרקיע ש"עלמא קדמאה" הינו העולם הראשון מבין ג' העלמין ב"ע שנתבררו מג' מלכים הראשונים שכולם נתבררו במ"ס ואח"כ נתגלו בתיקון הא' דדיקנא, ומשם נתפשטו בג' עולמות שהם כנגד ג' פעמים א-ל: "א-ל שד"י" בבריאה, "א-ל י-הוה" ביצירה, ו"א-ל א-דני" בעשיה (ב"ע שם). מאחר שמתיקון א' דדיקנא נמשכים כל י"ג התיקונים מהמ"ס שהיא מוחא חדא דכליל תלת (לקמן קמ ע"א), ובו גנוזה הגבורה דרדל"א, ממילא בתיקון הא' דדיקנא נעשו ג' עלמין דגבורות הכלליים, הרי הם השרשים דכל הדינים כולם. ועיקר ג' העולמות האלו אינם יוצאים באמת אלא למטה דהיינו בעולמות הבי"ע, והוא נמשך לשם על ידי בחינות נהר דינור והיכל הזכות שיש בכל עולם ועולם מהעולמות ב"ע (לש"ו דע"ה ח"ב מב ע"א). ג' אלה מקבילים למלכין קדמאין, שכן העולם הראשון הוא כנגד הדעת והשנים הבאים אחריהם הם כנגד ו"ק ונוק' (לש"ו הקדו"ש נז ע"ג). שליט - כלומר ששולט על ידי הנהגתו ונותן כח לעולמות. ועוד, שמ"ס הוא שורש הדין (ב"ע ק ע"א), ועיקר אור הגבורה יורד מא"א למטה לעולם הבריאה. וממילא כוונת לשון "שליט" שכאן רואים את שרשו דהיינו שלטונו של א"א על הבריאה לכפות ולמתקן בעת הצורך, שכן השורש יורד עם עולם הבריאה לתקן ולבסס את הגבורות שבבריאה (לש"ו דע"ה ח"ב מב ע"א). ונחית וסליק - כל אלו התיקונים הם בסוד אור"פ ואור"מ. והנה אור פנימי מתפשט בעצמו מעילא לתתא, משא"כ אור מקיף שהוא אור חוזר והארתו היא מרחוק. לכן נקט בלשון "ונחית" כנגד האור הפנימי, ו"סליק" כנגד האור המקיף (ב"ע ק ע"א). לאלף אלפין - כל אלף הוא מסט' דחכמה, ואילו כאן הוא מסט' דשורש החכמה שבמ"ס שכולל את כל החכמות, ולכן הם עולים לחשבון "אלף אלפין". ועוד י"ל, שחכמה כוללת את כל ג' המוחין חב"ד, ממילא אלף אלפין היא "אלף" כלו' אחד, ו"אלפין" כלו' ב' ויחד הם ג', כנגד חב"ד (ב"ע ק ע"א). שם שולט השם א-ל שד"י, שבמילואו הוא בגימ' אלף (בלש"ו דע"ה ח"ב מב ע"א). ורבוּא רבבן - מידת החכמה

היא בסוד אלף פל"א. והוא סוד יר"ד דשם הוי"ה ב"ה, כאשר האות אלף הוא בציור ~~ז~~ דהיינו בציור בו האות אלף כולל מהאותיות יר"ד (ולא יר"י). נמצא, שכל א' עולה לי'. ממילא האלפים המיוחדים, דהיינו אלף אלפין, עולים לחשבון רבוּא רבבן (ב"ע ק ע"א). מארי תריסין - דהיינו בעלי המלחמות העסוקים במלחמה בסט"א לאכפייא הדינים ולתברא שנאין, והם המגינים על ישראל מקטרוג הסט"א. ומדוע דווקא הם, שכן עיקר שורש כפיית הדינים והסט"א הוא בחכמה. וכן כל העולמות הנאחזים בעלמא קדמאה הרי הוא מסט' דחכמה, מכוונים "מארי תריסין" בהיותם עבורינו מגן ומחסה. ואלו העולמות אינם בדיקנא עצמה, אלא הם לתתא, והתחלתם ושורשם הוא מכאן (ב"ע ק ע"א). כמו כן המה המלאכים המכוונים "בני אלהים" ששרשם מגבורה דרדל"א ומילוי דאלקים דהה"ן בבחי' אחוריים, ובגימ' אלף וא'. והיינו האלף עליו מדבר כאן באידרא. כבר נתבאר לעיל שיש ג' שמות א-ל, והשם הראשון המבואר כאן כולל את כל ג' שמות א-ל ובגימ' הם כמספר מג"ן דהיינו תריס. והנה בעולם הבריאה עומד הטוב בפני עצמו והרע בפני עצמו ואינם מעורבים יחד, וזה נעשה על ידי בעלי התריסין הנ"ל (לש"ו דע"ה ח"ב מב ע"ב). ומניה מתאחדין בקסטא

מאיר העץ חלק ג'

בעזקא רבא - העזקא הוא הגלגלתא, בינה דא"א (בהגר"א בתז"ח כד ע"ג ד"ה קוטרא). דהיינו שהמאיר תריסין נאחזים בתיקון הראשון דדיקנא ודרכו מקבלים הארה משורשם העליון של המו"ס. והנה כל הארה שמאיר פרצוף עליון בתחתון הוא בצמצום ממועט בכדי שיוכל התחתון לקבל. אור זה מכונה "קסטא" מלשון "קיסטא דחיותא" (זהר לך לך פג ע"א), שכן פי' קסטא הוא מדה קטנה, ואותה הארה מועטת הם מקבלים ממו"ס אשר כינויו "עזקא רבא" המכונה כן ע"ש שכולל את כל העזקאין וכנ"ל (קלב ע"א ד"ה ומהאי) (ב"ע ק ע"א). ג' עלמין הנ"ל מתאחדין בקיסטא בעזקא רבא בסוד עזקא דהיינו בוצד"ק. "קוטרא בגולמא נעיץ בעזקא" (ת"ז כ' ע"ב) עזקא זה הוא טבעת החותם והמדה שנותנת גבול וציור לעולמות ולנבראים, וטבעת זו ניתנת על האצב"ע הרי הוא סוד הדעת (פת"ש קלי' יא). עזקא רבא הוא יסוד דבינה, ואילו יסוד דמלכות הוא עזקא זוטא, ובסוד נהר דינור והיכל זכות שבכל עולם ועולם מעולמות ב"ע, והם נמשכים מגבורות שבבינה דאצילות, ו"ק דאצילות ומלכות שבאצילות. כך, שנהר דינור שבבינה הוא מהגבורות שבבינה, ונהר דינור שביצירה הוא מהגבורות שבו"ק, ושל עשיה הוא מגבורות שבמלכות, והבינה ו"ק ומלכות מקבלים מג' העולמות שבתיקון הראשון דהיינו מג' המוחין הכלולין במו"ס, אשר בו גניז גבורה דרדל"א. אם כן, מש"כ שהם "מתאחדין בקסטא, בעזקא רבא", כוונתו שמה שהם יונקים ואחוזים ביסוד דבינה דאצילות ומקבלים תמצית הארה ממנו, הוא בסיבת שורשם העליון שבעלמא קדמאה, שכן כאן הוא שורש הגבורות דהבינה. וכל ג' העלמין הללו נמשכים דרך אחוריים דוגמת שורשם הראשון שאף הוא מבחי' אחוריים דאלקים כנ"ל (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"א).

עלמא תניינא דנפיק מהאי תקונא - עולם זה נמשך משורש מוח הבינה המושרש במו"ס, והוא המתגלה כאן על ידי התיקון הראשון (ב"ע ק ע"א). כאן הוא מראה את שלטונו על הגבורות שיצאו מכאן כלפי מטה בעולם היצירה בהיכל הזכות ובנהר דינור אשר שם, וכאן שורשם הוא בגבורות שבאחוריים דז"א דאצילות (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"א). שליט ונפיק - כלומר שההנהגה מתפשטת לתחתונים (ב"ע ק ע"א). ראשית כל הוא מתגלה בשלטונו עליהם ורק אח"כ יוצא בעצמו עמהם כדי שיהיו תמיד תחת השגחתו. והנה הנהגה זו שייכת בעיקר לעולם היצירה שכן שם הטוב והרע שקולים, ולכן הוא "נפיק" לשמור שלא תתפשטנה הגבורות יותר מכפי הצורך (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"א). ונחית וסליק - דהיינו אר"פ ואר"מ כנ"ל (ד"ה הקודם) (ב"ע ק ע"א). לשבעה וחמשיין אלף דרגין - בבינה כלולים נ' שערים (ושרשם הרי הוא במו"ס) וכמו כן בינה כוללת את ז"ת, יחדיו הם נ"ז דרגין המתגלים בבינה הכלולה במו"ס ומאירים בדיקנא, ולמטה נעשו מאורות אלו נ"ז עולמות. ונקראו כאן "דרגין", שכן מצד עצמה בינה היא רחמים, אלא שהיא שורש לדינים ולכן מכונים "דרגין" מכיוון שהם דרגין אל הדינים, דהיינו בחינה המביאה לידי דין על אף שהיא עצמה אינה דין (ב"ע ק ע"א). כאן שולט שם א-ל הו"ה שהוא בגימ' נ"ז, וכאן הוא עולה למספר נ"ז אלפים, שכן מה שמתפשט על ידי שעולה לשורשו, דהיינו לאלקים דהה"ן דאחוריים ובגימ' אלף כנ"ל בעלמא קדמאה. ונקראו 'דרגין', שכן מארי היבבא הללו אינם מתפשטים ויוצאים מהאותיות "א-ל הו"ה" להדיא אלא רק לאחר ההשתלשלות של כמה וכמה מדרגות, שכן השם הו"ה ב"ה הוא רחמים ואילו מארי דיבבא הם דין (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"א). מארי דיבבא ומתאחדן מניה לאכפייא - מכיוון שמבינה הדיגין מתערין (זהר ויחי רכ ע"ב), לכן נזכרו כאן מארי דיבבא. טעם הדבר, שכן היבבא שרשה הוא בסט' דדינא, וזה שייך למלך השני הרי הוא יובב שהוא כנגד הגבורה, ובעולם התהו הגבורות קדמו לחסדים, והיינו המארי דיבבא המושרשים כאן בדיקנא אשר פעולתם היא לאכפייא דיגין, שכן כאן כל הדינים מתמתקים בשרשם (ב"ע ק ע"א). מלאכים אלה הינם בבחינת "אבלי ציון" הבוכים על חורבן בית המקדש, חילול התורה וצערן של ישראל כדי לעורר רחמים. והנה יש עוד מלאכים שהם דינים, אמנם המה אינם יוצאים אלא לאחר סיום הדרגין (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ב). בקודלא בחיורא (ס"א בחיזרא) - כל הדינים אחוזים בעורף, אמנם ע"י אורות הדיקנא שהם חיוורין כתלגא (לעיל קל"א ע"ב ד"ה תאנא) מתבטלים אותם הדינים (ב"ע ק ע"ב). הגבורות שבעורף ז"א נמתקים על ידי החוורתא דא"א, והיינו המארי יבבא דכאן (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ב).

עלמא תליתאה דנפיק מהאי תיקונא - זוהי הארת מוח הדעת בדיקנא. והנה דעת דז"א יורד בגוף, וע"ז יש לסט"א קצת אחיזה בדעת ובסוד עץ הדעת טו"ר (ב"ע ק ע"ב). לצ"ו אלפין מארי דיללא - עולם זה השלישי מתפשט מהאחוריים דמלכות דאצילות לעולם העשיה, שם שולטים ומאירים האותיות דשם א-ל אדנ"י שהם בגי' צ"ו, ושרשם הוא מאלק"ם דהה"ן, ממילא הוא מוכפל ב'אלף' (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ב). יש בדעת ב' עטרין: חסדים להשפיע לז"א וגבורות לנוק', והם כנגד ב' השמות הו"ה ואדנ"י ובגימ' צ"א, ועם הו' אדרין של הדעת דהיינו הו"ק, שהדעת הוא שורש אליהם, הם סה"כ צ"ז, והיסוד לא נחשב כי הוא כולל את כולם, ממילא מספרם צ"ו. עולמות אלו מכונים מארי דיללא, שכן יש אחיזה לסט"א בדעת מכח התפשטותו בגוף, ושורשם הוא בדעת המתגלה בדיקנא (ב"ע ק ע"ב). כאן הוא מקום הגבורות היותר קשים, ומהם באה הקלי' הגרועה ביותר, ה"ה ע"ז (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ב). ומתאחדן מני' בבוסטיא לקוסיטרא (ס"א כבוסניא לקוסרא) - (אם הגרסא היא קוסטירא): פי' בוסטיא תואר פנים. וקוסטירא הוא שוטר ומושל. ור"ל כאן שהדינים תליין בעלמא תליתאה הנמשך מן הדעת המתגלה בדיקנא ומתגלה

מאיר העץ חלק ג'

עלמין²⁹⁹. ויה"ו של מ"ה גימטריא ט"ל, ועם נ"ז הראשון הוא גימטריא צ"ו כמספר עולם הג' שהוא צ"ו עלמין³⁰⁰. אמנם יה"ו הראשון נעלם ביה"ו ב' של מ"ה שהוא בג' אמצעיות. אח"כ יורדין אלו ומתלבשים בשם יה"ו האחרון דב"ן, שהוא גימטריא מ"ב, והוא בג' אחרונות. ואז יורדין בחיך שהוא היסוד של החכמה כנ"ל, והוא נותנם אל הגרון³⁰¹. ואמנם לפי שכולם מתלבשים ביה"ו האחרון שהוא מ"ב, לכן נקרא הטפה מ"ב זווגים³⁰², כי כולם מתלבשים בו שהוא התחתון³⁰³. וזהו ענין הח"ך הרמוז בסוד³⁰⁴ החכמה, כי אותיות ח"ך הם כח, ולעולם הכ"ח הם סוד מ"ב כנודע, כי הח"ך³⁰⁵ עם י"ד אותיות³⁰⁶ גימטריא מ"ב³⁰⁷, וזהו רמז אל יה"ו האחרון העולה מ"ב. וכשתחבר צ"ו עם מ"ב גימטריא קל"ח והוא סוד (דברים לב ט) כי חלק ה' עמו, והוא סוד חק"ל תפוחין³⁰⁸, כי עתה יורדין כל יה"ו הג'³⁰⁹ בג' אחרונות, ואז נשלם בסוד חק"ל תפוחין (קדישין), אמנם אם תחבר עמהן יה"ו של שם ס"ג³¹⁰ העולה מ"ח, יהיה כולם גימטריא (שם) של הוי"ה (בהכאה) העולה (ברבוע) מקום³¹¹, וז"ס (שמות לג כא) הנה מקום אתי³¹².

שער טז פרק ב'³¹³

אח"כ בדעת התחתון של ז"א. והנה כל אבחנת הנהגת המושל אם הוא בזעף או בשמחה, תלויה במראה פניו (ב"ע ק ע"ב). (אם הגרסא היא קוסיטרא: פי' קוסיטרא סיג ופסולת, ודבריו כאן על הפנים (בוסיטא) דהסיגים כוונתו לנהירו דקיק הנמשך מעלמא תליתאה דהיינו שורש החיות של הקלי', וכן הוא שורש לכפייתם של הקלי' לעתיד לבא (לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ג).
²⁹⁹ נמחק דלרוקים.

³⁰⁰ שהוא ל"ו עלמין – נמחק דלרוקים, ובמקומו כתוב 'מאותם ג' עולמות'.

³⁰¹ אם כן יש נשיקין דנשיקין שהנשיקין ביסודות כנ"ל.

³⁰² עי' דרושי מ"ד מ"ן דרוש יד בביאור לשון זה דמ"ב זווגים (לש"ו), וז"ל, מה שאמרו מ"ב זווגים יכולין אנו לפרשו מלשון זווג פי' שאלו המ"ב אתון הם סוד הזווג אמנם הענין הוא שנודע שאין נקודה דלא אתכלילת בחברתה ימין בשמאל ושמאל בימין וא"כ הם מ"ב זווגים ר"ל כפולים שכל אחד הוא זווג אחד שהם שנים שנים גם טעם הדבר שאין לך נקודה דלא אתכלילת מעילא לתתא ומתתא לעילא וא"כ הרי הם ב' מ"ב כפולים גם סוד הענין כמ"ש לעיל שאין לך טפה יורדת מלמעלה שאין כנגדה עולה ב' טפין ואלו הם מ"ב זווגים.

³⁰³ כל טיפה זרעית נמשך מכל הקומה כולו דעליון (ביאורים ח"א כה ע"ד).

³⁰⁴ זיסוד (לרוקים, ולש"ו).

³⁰⁵ ש'ל מילוי דמילוי (נוסף בשעה"ק).

³⁰⁶ פשוט ומלא (הגוב"י).

³⁰⁷ יה"ו"ה (פשוט) יר"ד וי"ו ה"י (מלא) יר"ד וי"ו דל"ת ה"י יר"ד וי"ו ה"י יר"ד (מילוי)

דמילוי).

³⁰⁸ עי' אד"ז רפח ע"א, שהוא מידת המלכות.

ועי' לקוטי תורה (פרשת האזינו) כי חלק ה' עמו, הם סוד ד' שמות הכוללים כל האצילות הוי"ה אה"ה הוי"ה אדנ"י אר"א זר"נ שהם ד' אותיות השם גי' קל"ח וזהו כי חלק ה' עמו וז"ס חק"ל תפוחין קדישין כי שורש המוחין הם הוי"ה אה"ה בראש הז"א שהם ג' פרקין קדמאין דנה"י דבינה ומשם נמשך לג"פ בתראין שהם נה"י דז"א בראש המ"ל שהם הוי"ה אדנ"י.

³⁰⁹ יה"ו הג' נמחק דלרוקים ובמקומו איתא הג' יה"ו.

³¹⁰ לעיל כתוב רק ע"ב מ"ה וב"ן וכאן הס"ג ברמז ולא בהתלבשות עי' מבר"ש.

³¹¹ דרבוע שעולה קפ"ו אשך הוא גימ' מקו"ס (לרוקים), כזה י' פעמים י' בגימ' ק' ה' פעמים ה' ו' פעמים ו' ה' פעמים ה' עולים בגימ' פ"ו שהוא בגי' מקום (שעה"ק).

³¹² פירוש אות י' כי הטיפה הזו ילחה מן החכמה הנק' י', וגם הטיפה עצמה היא י' כנז' ונעשית מקום, ונמצא כי עיקר מה שנגלה הטיפה זו הוא יה"ו דההי"ן שהוא מ"ב כנז', ובו מתלבשים ב' יה"ו האחרים (מזו"ס).

³¹³ לרוקים, שעה"ק סט ע"א, מזו"ס לט ע"א.

מאיר העץ חלק ג'

ונחזור לענין, כי כבר ביארנו מציאות המ"ב³¹⁴ שיוּרד מהחֵךְ לגרון בזווג פה העליון של א"א להוציא זר"ן³¹⁵. והנה אותיות גיכ"ק הם בחיך, והם רומזים אל הג' יה"ו העולין חק"ל, כי גיכ"ק עם הדי' אותיות ועם המלה הכל גי' חק"ל, והרי כאן טפת מ"ד שעולה מ"ב³¹⁶. וכבר ידעת (תענית כה ע"ב³¹⁷) שאין טפה {צט ע"ב} יורדת מלמעלה שאין טפיים עולה מלמטה (למעלה)³¹⁸ כנגדה³¹⁹, והם סוד מ"נ של הגרון³²⁰. והענין כי כבר ידעת (זווגים ב ג) כי מגרון א"א נעשה כתר לראש או"א³²¹, והגרון כבר ידעת שהוא בינה דא"א³²², והנה הוא מוכרח שיהיו ב' בחי', א' לאבא ואחד לאימא, ושניהן ב' שמות של אהי"ה המורים על היותן מבינה דא"א, וז"ס (שמות ג יד) אהי"ה אשר אהי"ה, כי כל מה שאמר הקב"ה למשה הוא שהודיעו ענין יצירה דז"א מתחלתו ועד סופה כמבואר בזוהר (ויקרא דף יא ע"א³²³), וזהו הענין³²⁴ כי האהי"ה הא' בסוד אבא,

³¹⁴ זיווגים.

³¹⁵ עי' לעיל 38.

³¹⁶ ע"כ סייך לפרק הקודם נשענה"ק.

³¹⁷ על אף שהגרסא בש"ס שלנו טפח וטפחיים עי' רע"מ פנחס רמז ע"ב ורזא דמלה אמרו בתעניות אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולין כנגדה טפים ואינן ברזא דא.
³¹⁸ נמחק במזכ"פ.

³¹⁹ א"ה עי' במבר"ש דף צט ע"א אח"ז וז"ל: ויהיו ב' פעמים מ"ב והענין כו', ועי' בשער מ"ד ומ"ן דרוש יג ד"ה מ"ק שנראה שהוא דבר בפ"ע והוא ממ"ק וכן הוא בספר כ"י, סוד אותיות אחע"ה הם הב' (צ"ל והם בבינה וכן הוא לקמן דף קכב ע"ב בהמ"ק שם – לש"ו) (גוב"י) – יש עוד וצ"ע אם לכתוב עוד.

³²⁰ ולריך שמהגרון שהיא מלכות של החכמה הנז' יעלו ב' טיפות למ"ן ויהיו ב"פ מ"ב (מזכ"פ).

³²¹ עי' הערה 276, שם סוף התפשטות המו"ס והוא עומד בבחי' או"מ למעלה (כללים ח"ב מז ע"ב).

³²² כלומר ישסו"ת עי' אנ"כ ח'

³²³ ז"ל: רבי אלעזר אמר כלהו עשרה שמהן כתיבי ואנן תנינן קדמאה אהיה דא סתימא עלאה כמאן דאמר אנא מאן דאנא ולא אתיידע מאן הוא לבתר אשר אהיה אנא דזמין לאתגליא באינן כתרין (אחרנין) דהא בקדמיתא סתים ולבתר שרי לאתגליא עד דמטי לגלוייא דשמא (ס"א דשלימו) קדישא וכך כתיב במשה אהיה בקדמיתא סתימו דכלא אנא הוא מאן דאנא לבתר אשר אהיה אנא זמין לאתגליא לבתר אהיה בתראה ודא כד אימא מתעברא ועדיין הוא סתים אימתי אתגליא בזמנא דכתיב (שמות ג טז) לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם יהו"ה אלהי אבותיכם וגו' דא שלימו דכלא והכא הוא גלוייא וקשורא דשמא קדישא בגין כך קדמאה דכלא אהיה תנינא י"ה בגין דחכמה אפיק ה' וסתים ביה ולא אתפרשא לעלמין מניה והא אוקמוה דכתיב (בראשית ב ז) ונהר יוצא מעדן כהאי גוונא ו' והכי אוליפנא מאבא י' כמה דאתמר לבתר יה דלא מתפרשן לעלמין י' אפיק ה' כהאי גוונא ו' הרי י' וההוא נהר דנפיק מניה ואתמשך מניה ולתתא תרין בנין דנפקין מניהו מסטרא דאבא י' נפיק בן דהא אחיד ביה ב' ואחיד בההוא נהר ומסטרא דאימא נפקת בת דאיהו נהר תתאה והאי בן אתמשך לבתר ונפיק מניהו והוא ו' ודא ירית לאבא ולאימא ואתקשר ביה מהימנותא דכלא ומניה אתזנת בריתא מההוא ירותא דאיהו ירית ועל דא בעי למכתב שמא קדישא י' בקדמיתא קוצא חד לעילא וקוצא חד באמצעיתא וקוצא חד לתתא והא אתמר לבתר י"ה דלא מתפרשן דא מן דא לעלמין כגוונא דא ו' בגין דישתכחו תרווייהו בשלימו דכלא אב ואם בן ובת כגוונא דא ו' (ס"א ו' ו') הרי לך כל שלימו דמהימנותא לבתר אתפשט מהימנותא ונפקין תרין בנין מכללא חד בארחייהו בן נפיק מתרווייהו והוא ו' דשמא קדישא בת נפקת מסטרא דאימא והיא ה' בתראה דשמא קדישא ולא אשתלימת אלא עם ו' בגין דמניה אתזנת ועל דא בעי למכתב ו' ולבתר ה' כגוונא דא ו' הרי ו' וההוא אתפשטותא דנפיק מניה כגוונא דההוא נהר דנפיק מן י' בגין דמניה אתזנת ו' הרי בן דנפיק מניה לתתא והא מלין אלין אוקים לון אבא והא אתמרו ואנא כד מטינא למלין אלין אימא לון בגין דפקדונא דאבא הכי והכי בעי בר נש לאזדהרא בשמא קדישא דיכתוב שמא קדישא כגוונא דא ודא איהו כדקא חזי ואי לאו לא אקרי שמא קדישא ואקרי גים ומאן דפגים שמא קדישא טב ליה דלא אתברי:

תרגום: רבי אלעזר אמר כל עשרת השמות כתובים, ואנו שנינו שהראשון אהיה זה הסתום העליון, כמי שאומר אני מי שאני ולא נודע מי הוא. אחר כך אשר אהיה, אני שעתיד להתגלות באותם הכתרים (האחרים), שהרי בראשונה סתום ואחר כך מתחיל להתגלות, עד שמגיע לגלוי של השם (של שלמות) הקדוש, וכך כתוב במשה אהיה בראשונה הסתום של הכל אני הוא מי שאני.

מאיר העץ חלק ג'

ואהי"ה הב' בסוד אמא, ואשר (הם) אותיות ראש באמצע ב' שמות אהי"ה, להורות כי גרון זה נעשה ראש לב' אהי"ה הנ"ל שהוא או"א, ולכן הושם מלת אשר באמצע הב' אהי"ה, כי אשר אותיות ראש.

וכבר ידעת (תיקו"ז פח ע"ב) כי ראש הוא לזכר, ואשר הוא לנקבה³²⁵, אך לפי שאו"א שניהם מן הגרון שהוא הבינה, לכן שניהן נקראין אשר³²⁶, ושניהן נקראין אהי"ה. אמנם לפי שעתה בבחי' הגרון יש ב' בחינת או"א, לכן הוכרח שיעלו ב' טפין, כי מן החיך ירד טפה אחד שהוא יה"ו אחד, ומלמטה עולין ב' טפות שהם ב' אהי"ה, (כי אהי"ה גי')³²⁷ יה"ו³²⁸. נמצא כי ב' אהי"ה הם ב' יה"ו, והם ב' טפות. ועתה צריך לדעת (והנה) כמו שמן הי"ס של הח"ך ירדו ב' יה"ו, והם מלובשים ביה"ו האחרון, כן עתה יעלו כפלים מן הגרון, והם ו' אהי"ה וכוללים בב' אהי"ה לבד. ואמנם מציאות אלו הו' אהי"ה הוא כמו שביארנו בג' שמות (נ"א ואמנם הם בחי' גי') יה"ו, כי ב' אהי"ה הם בג"ר דאבא וג"ר דאמא, ושניהן במילוי יודי"ן³²⁹, ואח"כ בג'

אחר כך אשר אהיה, אני עתיד להתגלות אחר כך. אהיה אחרון וזה כשהאם מתעברת ועדיין הוא סתום, מתי מתגלה, בזמן שכתוב (שמות ג) לך ואספת את זקני ישראל, ואמרת אלהם ה' אלהי אבותיכם וגו', זו שלמות הכל, וכאן הוא הגלוי והקשר של השם הקדוש, לכן הראשון של הכל אהיה. השני יה, משום שחכמה מוציאה ה' ונסתמת בה, ולא נפרדת ממנה לעולמים, והרי פרשה שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן, כדוגמא זה ה'. וכך למדתי, מאבא י' כמו שנתבאר, אחר כך י"ה שלא נפרדים לעולמים, י' מוציאה ה', כדוגמא זה ה' הרי י', ואותו נהר שיוצא ממנו ונמשך ממנו, ולמטה שני בנים שיוצאים מהם מצד האב, י' יוצא בן, שהרי אוחז בו בי', ואוחז באותו נהר. ומצד האם יוצאת בת, שהיא הנהר התחתון. והבן הזה נמשך אחר כך ויוצא מהם, והוא ו', וזה יורש את האב, והאם ונקשרת בו אמונת הכל, וממנו נזונית הבת, מאותה ירושה שהוא יורש. ולכן צריך לכתוב את השם הקדוש י' בראשונה קוץ אחד למעלה, וקוץ אחד באמצע, וקוץ אחד למטה, והרי נתבאר. אחר כך יה, שאין נפרדים זה מזו לעולמים, כמו כן ה, כדי שימצאו שניהם בשלמות הכל, אב ואם בן ובת, כדוגמא זה י"ה (ו"ה). הרי לך כל שלמות האמונה. אחר כך מתפשטת האמונה ויוצאים שני בנים מכלל אחד בדרכיהם, הבן יוצא משניהם, והוא ו' של השם הקדוש, הבת יוצאת מצד האם, והיא ה' אחרונה של השם הקדוש, ואין נשלמת אלא עם ו', משום שממנו היא נזונית, ולכן צריך לכתוב ו', ואחר כך ה'. כדוגמא זה ה' הרי ו', ואותה ההתפשטות שיוצאת ממנו, כדוגמת אותו נהר שיוצא מ', משום שממנו נזונית ו', הרי בן שיוצא ממנו למטה. והדברים הללו באר אותם אבי, והרי נתבארו, ואני כשמגיע לדברים הללו אומר אותם, משום שצוואת אבי כן, וכך צריך אדם להזהר בשם הקדוש, שיכתוב את השם הקדוש. כדוגמא זה, וזהו כראוי, ואם לא אינו נקרא שם קדוש ונקרא פגום, ומי שפוגם את השם הקדוש טוב לו שלא נברא.

יש עדו וצ"ע @

³²⁴ אהי"ה חקר אהי"ה (לרוקיס).

³²⁵ וצונו על מסטרא דימינא דאתמר ביה הוקם על דתמן כל ברכאן לימינא דאינון מאה ברכאן כחושבן ע"ל דאת י' בק' אסתליק למאה דאיהי קרבנא דכלא מסטרא דאבא ראש מסטרא דאימא אשר³²⁵ מסטרא דאבא מצווה ומסטרא דאימא עושה ומצווה דא עץ פרי ועושה דא עושה פרי ושמעינן דאינון גוף וברית דחשבינן חד עליהו אתמר שתי כתפת חברת כמה דאינון חוברות הכי שכינתא עלאה ותתאה חוברות אשה אל אחותה

תרגום: וצונו על מצד הימין שנאמר בו הוקם על ששם כל הברכות לימין שהם מאה ברכות כחשבון ע"ל שאות י' עם ק' עולה למאה שהיא הקרבן של הכל מצד האב ראש מצד האם אשר מצד האב מצוה מצד האם עושה ומצווה זה עץ פרי ועושה זה עושה פרי ושמענו שהם גוף וברית שמחשיבים אחד עליהם נאמר שתי כתפת חברת כמו שהן חוברות כך השכינה העליונה והתחתונה חוברות אשה אל אחותה

ועי' שעה"כ (&) אחר שעוררנו היסודות דאו"א במלת ברוך כנוז, הנה עתה במלת אתה

נתחברו שניהם יחד ביסוד שלה, ועתה נק' היסוד שלה אשר

³²⁶ שהם ב' בחי' ראש.

³²⁷ לרוקיס גורס את המוסגר.

³²⁸ ע"י תיקו"ז י ע"ב שמוזכר גימ' זו.

³²⁹ עי' פת"ש ז"א ה וז"ל אכן אף שטפת מ"ד הוא א', מ"מ הוא שקול כאותם הב' טפות שעלו מן הנוקבא מאחר שהוא מיחד שניהם ונותן להם התיקון והשלמות רק ששם הם בסוד היחוד, ולכן היה"ו של הדכורא עולה מ"ב כמו של ב' אהי"ה דנוקבא, וזה היה"ו כולל כל המדרגות שנכללים בג' והם כוללים כל פרטי האברים שהם כ"א אותיות שהא' אינו בחשבון והוא הכלל

מאיר העץ חלק ג'

אמצעות דאבא ושולש דאמא הם ב' אהי"ה דאלפי"ן, ואחר כך בג"ת דאבא וג"ת דאמא הם³³⁰ אהי"ה דההי"ן, הרי ו' אהי"ה. וכמו שלמעלה כולן נכללין ביה"ו האחרון, כן עתה נכללו בב' אהי"ה, ולכן לא נזכר בכתוב רק ב' אהי"ה, אבל באמת כי ג"פ הם נקרא אהי"ה אשר אהי"ה, ביודי"ן בההי"ן באלפי"ן, כי בג"ר {עט ע"ג} נקרא אשר בחי' כתר וב' אהי"ה הם חו"ב, וג' אמצעות ב' אהי"ה הם חו"ג ואשר בת"ת, וג' אחרונות הם ב' אהי"ה בנו"ה ואשר ביסוד, כי הת"ת ויסוד שניהן נקראו אשר כנודע³³¹, אך כולם נכללו באהי"ה אשר אהי"ה העליונים של יודי"ן, כי אלו עולין מלמטה למעלה. אך ביה"ו הוא להיפך, שנכללין ביה"ו האחרון של ההי"ן שיורדין מלמעלה למטה³³².

ואל תטעה במה שאמרתי שכל האהי"ה הללו הם באבא ואמא, כי כולם הם בגרון של א"א עצמו, אך הכוונה לומר, כי לפי שמן הגרון הזה היה בו כח להוציא או"א, א"כ הוא מוכרח שיהיו בו ב' בחינות בערך או"א. ונמצא כי הכתוב לא הזכיר רק ב' אהי"ה, שכל השאר נכללין שם. ועתה נמצא שמן הזכר יורד טפת יה"ו א', ועולין כנגדו ב', שהם ב', אהי"ה אשר אהי"ה. וכמו שביה"ו הנ"ל יש בו מ"ב הנ"ל, כי הוא במילוי ההי"ן, הוא גי' מ"ב, לכן מכחו יצאו מן הגרון שהוא הנוק' ב"פ אהי"ה הנ"ל, שהם גי' מ"ב, א' לאבא וא' לאמא. ועתה גם בזה תבין איך יצאו ב' אהי"ה בנוק' מיה"ו א' של הזכר, כי יה"ו של הזכר העולה מ"ב נתהווה בנוק' ב' אהי"ה העולין מ"ב והבן זה. והטעם לצורך או"א שיצאו משם, נמצא שכ"כ גדולה טפה א' של יה"ו כשנים של אהי"ה. גם תראה, כי כמו שטפת יה"ו הם ג' יה"ו שהם גימטריא ס"ג³³³, (כך) באהי"ה הם ב' כנגד ב' טיפות, כי הם ו' אהי"ה, והם ב' שמות ס"ג.

והנה נרמז בכתוב מציאות הולדת זו"ן, ואחר הולדתו, אז נזכר עיבורו, שהוא השתהות הולד במעי אמו ט' חדשים, ואז כל הולד עם היותו נעשה מזכר ונקבה נקרא כולו בשם הנוקבא³³⁴. וז"ס אהי"ה הג' הנכתב בפסוק, כי כל מציאות הז"א הנ"ל נקרא עתה בשם אהי"ה, להיותו במעי בינה, ואחר שנולד ויצא, אז ניכר מציאותו ונקרא יה"ו כנזכר בפסוק הב' עצמו³³⁵.

³³⁷ונחזור לענין, כי כמו שביה"ו הא' היה בחי' מ"ב, כן צריך שבב' אהי"ה הללו יהיו ב"פ מ"ב. והוא, כי ד' אותיות של אהי"ה, וי' של המילוי³³⁸, ועם הכ"ח של מילוי המילוי³³⁹ הם מ"ב, הרי ב"פ מ"ב בב' אהי"ה, ואלו הם סוד המ"ב זווגים הנזכר בפרשה בראשית (דף א ע"א), כי מ"ב זווגים הם כפולים ב"פ (מ"ב והם ב"פ) מ"ב הנ"ל, והם מב' שמות אהי"ה. וכל אלו ירדו אח"כ למטה ליסוד של א"א, ושם מזריע ההוא ברית קדישא במ"ב זווגים היורדין מזווג עליון

כידוע, וכן בנוקבא הם ב"פ כ"א אותיות א"ב ותשר"ק שהוא שורש הטוב והרע התפשטות והסתלקות, וכשיורד הטפה נכללים ב' בחינות של יה"ו של מדרגות עליונות שבו שהם חב"ד וחג"ת בבחינה תחתונה שהוא נה"י שלו כידוע שבישול הטפה יוצא מב' הכליות והיסוד אף שכל חלקי האברים והכח שבהם נכלל בטפה זו מ"מ אינו מתגלה רק ממקומות הנ"ל ששם הם נגמרים ונתקנים בבחינתם, וכמו כן הוא בטפת מ"ן של הנוקבא כשעולה למעלה נכללים במדרגה עליונה שבהם שמתראה כפי התיקון היותר גדול שבו ובזיווג הזה נקשר הרצון של הדכורא עם הרצון של הנוקבא ביחד ואח"כ הוא זיווג גופני שבהם, עכ"ל.

³³⁰ ב' (נוסף זלרוקיס).

³³¹ עי' מטבע ברכה שאשר היא יסוד.

³³² כאן רואים שכל טיפה זרעית נמשך מכל הקומה כולו דעליון (ביאורים ח"א כה ע"ד)

³³³ ואו"א נובעים מס"ג דא"א עי' פרק א.

³³⁴ עובר ירך אמו (פת"ש אח"ף כב, וא"א כט). עי' פרקי הצלם פרק א' וכן חשמ"ל פרק א.

³³⁵ נמחק צכת"י (הגוז"י).

³³⁶ כלומר פסוק הבא: ויאמר עוד אלה"ם אל משה כה תאמר אל בני ישראל יהו"ה אלה"י

אבתיכם אלה"י אברהם אלה"י יצחק ואלה"י יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר.

³³⁷ מצו"ש לט ע"ג פרק ח.

³³⁸ דהיינו י' אותיות של מילוי אהי"ה – אל"ף ה"א יו"ד ה"א.

³³⁹ אל"ף למ"ד פ"ה ה"א אל"ף יו"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף – הרי זה רק כ"ז, ועם הכולל כח

מאיר העץ חלק ג'

של חיך וגרון הנ"ל. והנה הב' מ"ב אשר בב' אהי"ה של הגרון, הם סוד ד' אותיות של אחע"ה של גרון, שהם גימטריא פ"ד, ב"פ מ"ב הם (פ"ד).

שער טז פרק ג'³⁴⁰

ונחזור לענין, כי כבר בארנו איך ג' אהי"ה הם באו"א³⁴¹: א', למעלה במילוי יודי"ן בג"ר³⁴². וא', בג' אמצעיות במילוי {עט ע"ד} אלפי"ן. וא', בג"ת במילוי ההי"ן³⁴³. וגם בארנו כי ג' מ"ב הם: א', מיה"ו³⁴⁴ של הזכר³⁴⁵ אשר אח"כ נחלק³⁴⁶ לב' אהי"ה שהם ג"כ מ"ב. וב' מ"ב אחרים³⁴⁷ הם בב' אהי"ה דיודי"ן ואלפי"ן, כי באהי"ה הג' דההי"ן אין במילוי מ"ב אתוון כנודע³⁴⁸. ואמנם המ"ב הא' של הזכר ממנו נעשה החֶלֶב שהוא לובן דו"א, ומאהי"ה דאמא³⁴⁹ נעשה הדם שהוא אודם³⁵⁰, והנה דם וחֶלֶב הם כמספר ב"פ מ"ב, ולכן חלב ודם לעולם לגבוה סלקי³⁵¹. אמנם האהי"ה הב' שהוא מ"ב הב', שהוא בג' אמצעיות במקום דדים של האשה, ושם אחר לידת הולד חוזר הדם העליון להיות חֶלֶב. והנה חֶלֶב וחֶלֶב ודם הם גימטריא ג"פ מ"א (נ"א מ"ב פחות ב')³⁵², והם סוד ג"פ מ"א (נ"א ב"פ מ"ב)³⁵³ של אהי"ה (דההי"ן)³⁵⁴ שאין בהם רק מ"א אותיות של מילוי כנ"ל (שער הזווגים פרק ב), כי לכן נקרא בינה א"ם, כי אין בה רק מ"א אותיות³⁵⁵. והנה סוד הדם כפי האמת³⁵⁶ הוא יורד למטה באהי"ה של ההי"ן דג' תחתונות, ושם נעשה הדם, כי אז נעשה באחוריים של ג"ת שהם רבוע³⁵⁷ של אהי"ה העולה מ"ד³⁵⁸, ושם הוא

³⁴⁰ לרוקיס, שעה"ק סט ע"ב, מזו"ש מז ע"ג.

³⁴¹ כלומר בגרון שהוא שורש או"א כנ"ל בפרק הקודם.

³⁴² עי' ביאורים ח"ב עא ע"ב כי סוד יו"ד לעולם מסוד מוח משעה"ק וזוהר הרקיע.

³⁴³ עי' שעה"כ פ ע"ד שיש ב' בחינות והם יא"ה תלוי אם זה גדלות או קטנות, וזה בג' קוים, וכאן בג"ר וג"ע וג"ת.

³⁴⁴ להי"ן (נוסף בשעה"ק).

³⁴⁵ היינו מהחידך שהוא בחי' הדכר שבגרון דא"א.

³⁴⁶ מתאי זה?

³⁴⁷ צנקה (נוסף בשעה"ק).

³⁴⁸ אלא רק ל"ט.

³⁴⁹ האחוריים (נוסף בשעה"ק).

³⁵⁰ כנודע כי אצו נותן צו הלובן ואמו אודם (נוסף בשעה"ק).

³⁵¹ עי' מבוי"ש מז ע"ב וז"ס להקריב לי חלב ודם כי חלב ודם קרבין לגבוה כי כל ז"א נבנה משניהם והם קרבין לגבוה. ועי' שער המצות מ ע"א ז"ל: כל עליה היא בשם בן מ"ב.

³⁵² לרוקיס גורם את המוסגר, ו"מ"א נמחק.

³⁵³ ג"פ מ"א נמחק לרוקיס, וצמקומו גורם את המוסגר. כך הוא הגרסא הס גי' ג"פ מ"ב פחות שנים והם (ר"ל הב' שחסר הוא) מבחי' הב' שמות אהי"ה שאין צפוטם וצמלואם וצמילוי מלואם רק מ"א מ"א אותיות כי לכן נקרא בינה א"ם כו' והוא משער הקדמות נו ע"ד [סט ע"צ] [לש"ו]. ב' פעמים מ"א של מילוי אהי"ה שאין בהם (כת"י הגוב"י).

³⁵⁴ נמחק לרוקיס.

והחסרון צב' אהי"ה שצנקה שאין בכל א' רק מ"א אותיות אך היה"ו הוא שלם בגימ' מ"ב (הגוב"י כת"י).

³⁵⁵ אהי"ה, אל"ף ה"א יו"ד ה"א, אל"ף למ"ד פ"ה, ה"א אל"ף יו"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף.

³⁵⁶ כלומר ששרשו בג"ר ועכ"ז כל גילוי באדם היא רק למטה ביסוד.

³⁵⁷ אחוריים פשוטים (שעה"ק).

³⁵⁸ א' א"ה אה"י אהי"ה.

מאיר העץ חלק ג'

ד"ם³⁵⁹. ואמנם ב' אהי"ה הראשונים דיודי"ן ואלפי"ן הם גימטריא ש"ד, כזה: אל"ף ה"י יו"ד ה"י, אל"ף ה"א יו"ד ה"א, ומהם מתהוים ונעשו שדים והדדים, שיורד אהי"ה דיודי"ן למקום אהי"ה דאלפי"ן, שמקומו בת"ת נגד החזה, ושם מתחברים שניהם ונעשו שדים ודדים, ואז גם אהי"ה האחרון העולה דם עולה למעלה באהי"ה דאלפי"ן, ושם מתחלף ונעשה חלב לינק הולד אחר שנולד³⁶⁰.

והנה אחר³⁶¹ מציאות יצירת הולד ז"א, היה בבחי' אהי"ה א'³⁶², שהוא אהי"ה דההי"ן הרמוז³⁶³ בפסוק (שמות ג יד) כה תאמר [לבני ישראל] אהי"ה שלחני אליכם. והנה אהי"ה של ההי"ן מילוי המילוי, אין בו רק כ"ה אותיות, אך בב' אהי"ה דיודי"ן ואלפי"ן הם כ"ז. וז"ס כ"ה תאמר אהי"ה שלחני אליכם, כי בשם זה אין בו רק כ"ה אותיות במילוי דמילוי שלו, וכשתסיר מהם ד' אותיות השורש עצמן, ישארו כ"א אותיות גימטריא³⁶⁴ אהי"ה. אמנם הב' אהי"ה, שיש בהם כ"ז אותיות בכל אחת, הוא סוד כ"ב אתון דאלפ"א בית"א עם ה' אותיות מנצפ"ך, שכל אותיות הם בבינה כנודע (תיקו"ז כב ע"א).

³⁶⁵ והרי נתבאר זווג העליון של פה דא"א³⁶⁶, להוציא טפת זו"ן כלולה ממ"ב זווגים, שהם ב' אהי"ה הנ"ל, שבהם ב"פ מ"ב אתון הנ"ל. ומאלו³⁶⁷ נמשכו אח"כ אל היסוד דא"א ליתנה במלכות³⁶⁸, שהוא עטרא³⁶⁹, אשר הוא שלישי היסוד, ושם הוא מלכות דא"א³⁷⁰.

³⁵⁹ "כי אז נעשה ב'אחוריים של ג"ת שהם רבוע" נמחק בלש"ו, ובמקומו איתא "הדס לפי שסם ב'אחוריים של ג' תחתונות שם הוא רבוע", וכ"ה בשעה"ק.

³⁶⁰ בעת שמתחדשים ויוצאים נשמות ממנה מתחדש בה שפע המזון לכל חי (דע"ה ח"ב נד ע"ג), עי' לקמן שער רפ"ח פרק ו', והערה שם 901.

³⁶¹ אחר כל (דרושים), כיון שכל (לש"ו).

³⁶² האחרון (שעה"ק ולש"ו).

³⁶³ לכן נזכר אח"כ (שעה"ק ולש"ו).

³⁶⁴ שלו וכשתסיר מהם ד' אותיות השורש עצמן ישארו כ"א אותיות גימטריא – נמחק בדרושים.

³⁶⁵ שעה"ק סח ע"ד סט ע"ג, מבו"ש לט ע"ג וע"ד.

³⁶⁶ בחיך וגרון שלו (נוסף בשעה"ק ולש"ו).

³⁶⁷ מן מ"ב זווגים הנמשכים בו מן זווג העליון של הנשיקין כנז' בסה"ז ריש פ' בראשית (שעה"ק).

³⁶⁸ שלו (נוסף בדרושים), בבחי' זווג תחתון (נוסף בשעה"ק).

³⁶⁹ העטרה של היסוד (שעה"ק).

³⁷⁰ סדר התלבשות כל הפרלופים לאורך זיווג זה, שהוא לאורך זו"ן. ונתבאר שם כי נלח לאריך מתלבש תוך לבא, והוד לאריך תוך אימא, והיסוד לאריך נעשה סוד הדעת המכריע בין לבא לאימא, שהוא צב' היסודות שלהם, כי חזי יסוד הימיני לאריך נתון ביסוד לבא, וחזיו השמאלי נתון ביסוד לאימא.

והענין כמ"ש בש"ג ח"א פ"ב, כי אין ב"א נקבה נפרדת ממנו, אמנם כל לך הימין שבו הוא זכר, וכל לך שמאלו הוא נקבה, ונמלא כי כן עד"ז היסוד שלו כלול מזכר ונקבה, כמו התמר, בסוד לדיק כתמר יפרח, ויהיה חזיו הימיני זכר וחזיו השמאלי נקבה. והוא בחי' היסוד זכר ובחי' העטרה שלו נקבה, כי העטרה היא בחינת מלכות ל"א, ואז ניתן בחי' חזיו הימיני ביסוד לבא, שהוא ג"כ זכר בסוד מין זכרים, וחזיו השמאלי ביסוד לאימא שהיא ג"כ נקבה בסוד מ"ן. ועי' התלבשותו באלו צ' היסודות שהם זכר ונקבה לאו"א, אז נזווג האריך מיניה וביה, יסוד בעטרה בסוד זיווג תחתון, ונתן היסוד בעטרה אותם הטיפות שנמשכו לחזיו מבחי' זיווג עליון לחכמה [נל"ל לחיך] וגרון הנ"ל, והוא לאו"ן בבחינת תלת כלילן בג'.

והאמת, כי אין האשה מתעברת מביאה ראשונה, עד שיעשה אותה כלי ע"י ההוא רוחא דשביק בה בביאה ראשונה, ואח"ך מביאה צ' מתעברת. אמנם כאן, להיות שנוקבא לאריך אינה בחינה נפרדת ממנו, אמנם היא כלולה בו כנז', לכן לא הורכב לעשותה כלי, ונתעברה מביאה ראשונה. ולאמנם,

מאיר העץ חלק ג'

ואמנם זווג זה לא היה בא"א לבדו, אלא שנתעלה נה"י דא"א³⁷² (ונתלבש באו"א)³⁷³ ונכלל בחג"ת שלו, אשר האו"א הם מלבישין אותו³⁷⁴, אז נכללו אלו באלו, הנה"י בחג"ת (נ"א חג"ת בנה"י)³⁷⁵, והיו ג' כלילין בג'³⁷⁶, ואז³⁷⁷ יצא הז"א בסוד הלבוש אל נה"י דא"א. ונמצא, כי

עכ"ז הולכך להיותו חליו הימין ציבור לצד ציבור מיין זכרים, וחליו השמאלני ציבור לציבור ציבור מ"ן. ובזה תבין מש"ל פ"א, כי עיקר הזיווג הזה הוא בצ"א, אך או"א לא שמשו עתה, רק שהזיווג נעשה ע"י התלבשות אריך בהם. וכבר נת' עתה מה היה לורך התלבשות יסוד ללריך בהם (מזו"פ).

³⁷¹ עי' ביאורים נקודות פ"ב אות יב סוף לסופו (לש"ו) ז"ל הע"ח שם: כל בחי' הוצאות האורות חדשים היה קודם להם ענין הצמצום, כי כן מצינו בא"א שצמצם נה"י שלו כדי לאפקא לזו"ן כנזכר במקומו (שער הולדת או"א פ"ג ושער העיבורים פ"ג), וכן היה בזה הא"ק, ואין להאריך בזה. וזה תמצית דברי הלש"ו: יש להקשות שהרי לכאורה אינו דומה כלל, שכן שם נתעלו הכלים דנה"י גם בחג"ת הרי הוא מקום או"א, כדי לעשות בהם את העיבור דזו"ן. ולכאורה אם כך הוא הרי שקיימת סתירה בדברי הרב שכן משמע ששם רק הכלים הם שעלו שם ולא עצמות האור, ואילו כאן בא"ק העלייה היא רק היתה באורות ולא בכלים. ועוד, שבא"א מה שעלה חזר וירד, משא"כ בא"ק. ועוד חילוק יש ביניהם, שבא"א הוא עלה בתורת מ"ן ועי"כ הוריד דבר שלם, ואילו בא"ק הוא יצא בבחי' טפ"ק.

אלא נראה דצ"ל שכל התפשטות דנה"י דא"ק שבתוך גוף הא"ק היה רק בבחי' ההתפשטות הראשונה לאצילות וכל ההתפשטות הראשונה חוזרת באמת ועולה למקומה ונשארת שם לעולם, והוא ההסתלקות הראשונה ומשם הוא מאיר לבחינה התחתונה ממנו. ועל זה הוא שאמר הרב שהנה"י דא"ק מאירים לכל האצילות, דהיינו אותן האורות שנסתלקו. באופן אחר אפשר לומר, שעדיין נותר רשימו בנה"י דא"ק, ואף הוא מאיר באצילות, ויתכן שגם לכך רמז הרב.

אמנם בענין ג' החילוקים, כוונת הרב לומר שפעולת כל תחתון נעשית לעולם רק על ידי הנה"י דהעליון הן בכלל והן בפרט. באומרינו "בפרט", כוונתינו שכל בחינה נעשית מנה"י דהבחי' שלמעלה ממנה, ובאומרינו "בכלל" כוונתינו לומר שא"א כולל את כל האצילות, שכן הוא מתפשט עד סוף הזו"ן. הנה המציאות דזו"ן אינה נעשית כי אם על ידי הנה"י דא"א המשתתפים אף הם בפעולת הזו"ן. וכן נעשה דוגמתו בא"ק, שכן אף האצילות כולה, הרי היא מ"ה וב"ן הכלליים דא"ק והללו אינם כי אם תולדות הנה"י דא"ק.

אמנם ענין הצמצום והפרסה, הרי הוא הסתלקות אורות נה"י למעלה ופריסת הפרסאנעשים ע"י א"ק לכל האצילות, וכן מא"א לכלל הזו"ן, ועי"ז אין האצילות עולה עם הכלים שלו למעלה מהפרסא דא"ק, והוא הדין זו"ן שאינם עולים עם הכלים שלהם למעלה מהפרסא דא"א. ולכן אין האצילות מקבל מא"ק אלא דרך הפרסא, הרי הוא תמצית הארה, וכן אין הזו"ן מקבלים מהא"א אלא דרך הפרסא, וגם הוא אינו כי אם תמצית הארה (ועל אף שלא נזכר ענין עליית אורות א"א למעלה דוגמת א"ק כן מצינו בבהג"א על ספד"צ טז ע"א ד"ה וכן הוא)

ומה שאמרנו שבא"ק עלו אורות ולא כלים, כן הוא בא"א לצורך עיבור ראשון דזו"ן, ואורות אלו לא ירדו, ורק בעיבור השני עלו הכלים וירדו עוד פעם. ועליית הנה"י בחג"ת דא"א לצורך תיקון העיבור לא היה למעלה מן הפרסא אלא לפני מן הפרסא בחלל שבין השדרה לפרסא, שכן הפרסא מתחילה מהחזה מצד פנים ונמשכת ומתעקמת לצד אחור עד כנגד הטבור, והחלק שבו אשר מבפנים לצד חוט השדרה נקרא בשם חג"ת, הגם שהוא למטה מן החזה, אמנם הצד החיצוני שלו הוא מכלל נה"י. אם כן, לצד פנים מסתיימים החג"ת בסוף החזה, הרי הוא טיבורא דליבא, ומצד אחור הוא לפני מן הפרסא, ושם היה זיווג מיניה וביה, והוא כנגד ישסו"ת שהוא במקום המזל התחתון (עי' עיבורים ב). וכן נזדווגו עי"ז כללות או"א, שכן ישסו"ת נכללו באו"א עלאין, ונעשה על ידי כ"ז העיבור דז"א בתבונה (עי' הולדות או"א ג'). עכ"פ העולה מכל הנ"ל הוא, שכל מה שהרב מביא בתורת משל ודוגמא מעולם לעולם ומבחינה לבחינה הוא בדרך כללות בלבד ואליבא דאמת כל א' הוא מיוחד לפי ענינו (ביאורים ח"ב צא ע"א).

שורש זו"ן מנה"י דא"א אך נתהוו ונעשו על ידי זווג דאו"א ועי' עיבור במעי אימא, אם כן נמשך מציאות משרשם שבנה"י דא"א ובאמצעות או"א, כלומר נה"י דא"א היה צריך לעלות למעלה בחג"ת כדי להיות שורש לאו"א (כללים ח"א נד ע"א, וכן ביאורים ח"א מו ע"ג), וגם ישסו"ת עלו בחיק או"א עלאין (כללים ח"א צז ע"ד).

³⁷² שהיה למטה מאו"א ונתלבש בצו"א (כת"י הגוב"י).

³⁷³ נה"י לא"א נמחק בצרוקים ובמקומו גורם את המוסגר.

³⁷⁴ חג"ת (שעה"ק).

³⁷⁵ נמחק בצרוקים.

מאיר העץ חלק ג'

עיקר הזווג זה הוא של א"א, רק שהיו באמצעות או"א³⁷⁸. הרי מבואר כי גם הנה"י של א"א עצמו היו ג' { פ ע"א } כלילין בג' בתוך החג"ת העליונים, ואז גם הז"א יצא עד"ז ג"כ ג' כליל בג', פי' כי הלא הנה"י של א"א הם נשמה אל כל הט' של ז"א, כי הנצח הוא ג' פרקין של ג' ספירות דז"א שהוא קו ימין תח"ן, וכן ההוד בקו שמאלי בג"ה, וכן היסוד בקו האמצעי דת"י. אמנם מן הראוי היה שימשכו כל הט"ס דז"א מאלו הג' נה"י דא"א, רק לפי שגם נה"י של א"א הם כלולים בג' אחרים, שהם חג"ת דא"א, והיו ו' שהם כלולים ג' גו ג' דא"א, לכן גם הז"א יצא כדוגמא דא"א ג' גו ג'³⁸⁰, ו"ק לבדם.

וכל זה נעשה במעיי התבונה, כי שם הוא סוד הזווג. והענין כי נתלכשו חו"ב עלאין ביש"ס ותבונה³⁸¹, ונכללו (שם) בתוכם החג"ת ונה"י של א"א, ושם היה העיבור דז"א. והטעם, כי בינה התפשטותה עד החזה³⁸², והתבונה מן החזה ולמטה. והנה מקום בית הריון האשה והרחם שלה הוא למטה מהחזה, ששם מקום התבונה. הרי מבואר איך ההריון הזה הוא בתבונה, לכן היא³⁸³ נק' אם הבנים³⁸⁴. אמנם עיבור זה של ז"א למקוטעים היה, שהם ז' חדשים³⁸⁵ ופחות מעט, כמו שנולד משה ושמואל ופרץ וזרח וכמה צדיקים³⁸⁶.

ואמנם הלא ביארנו שכל א' נגדל ונכפל כפליים, כי מג' נעשה ו'³⁸⁷, אמנם נעריך עתה ערכים אלו, כי הלא סוד עטרת היסוד הוא שלישי שיעור של היסוד, והוא סוד המלכות. אמנם שיעור ז"א הוא מטבור ולמטה דא"א, כי או"א, אם היה שיעורם מראש א"א, היה סופם עד החזה, כמו לאה בז"א, וכמו ז"א בתבונה, שיוצא מהחזה. אך או"א מתחילין מהגרונ דא"א, לכן סיומם הוא למטה בסוף ב' שלישי של הת"ת, שהוא הטבור³⁸⁸. נמצא, כי אין לז"א בת"ת של א"א רק שלישי לבד, וכנגד שלישי זה שהוא לוקח { פ ע"ב } מת"ת דא"א, כנגדו לוקח המלכות שלישי א' מן היסוד דא"א, שהוא סוד העטרה.

והנה כשנעריך כ"ז בז"א, נמצא שיש לו לז"א שלישי א' מת"ת, וב' שלישים מהיסוד, הרי ג' שלישים, כמנין מדה א' שלימה. וזאת המדה גדלה עד כפלים, ונעשה ב' מדות, ת"ת ויסוד של ז"א, שבהם ו' שלישים, הרי כאן ב' מדות. וגם נו"ה כל אחד הגדיל כפלים, כי מנצח נעשה ב' מדות, והם חסד ונצח, ומהוד ב' אחרות, והם גבורה והוד, הרי ד' מדות, וב' הראשונים ת"ת ויסוד הרי ו'. והנה שלישי היסוד שהוא העטרה של המלכות, גם היא גדלה ונעשית ב' שלישים,

³⁷⁶ זהו גם בז"א עצמו ובגם באו"א וגם בא"א כי משום ששורש הז"א הוא בנה"י דאו"א ובנה"י דא"א לכן עלה כל א' את אור הנה"י למעלה כדי שיתגלה בהם העביות הראוי לז"א וכן נתעלם בדרך זה החג"ת דז"א עצמו והיה גם הוא תלת כלילן בתלת כדי שיתגלה בו העביית הראוי לעיבור הראשון שלו (ביאורים ח"ב כח ע"ד)

זה הפיך הג' כלילן בג' הרגיל (עי' שער כד פרק א') שהרי כאן הנה"י בחג"ת ולא החג"ת בנה"י, עי' לעיל שער יא פרק ז' וכן אנ"כ ו'.

³⁷⁷ ואז עלו בחי' זו"ן להתקן פס (פעה"ק).

³⁷⁸ עי' כל זה בשער הכללים פרק ב'.

³⁷⁹ נמחק צכת"י (הגוז"י, וכן בפעה"ק).

³⁸⁰ אמנם כאן זה הפוך משם@.

³⁸¹ נתלכשו (וכן הוא באנ"ך ד') או התאחדות לקומה א' (כמש"כ בז"א סוף פרק ב') [הגרא"ש אמר בשם היפ"ש שבירה ב' שז"א לאו דווקא ואנ"ך ד' העיקר, ועי' לקמן הערה 1250], אמנם מהלש"ו @@@ ח"ב ע ע"ד ועוד כמה מקומות עי' שער כה דרוש ז' בהערה שם שזה התאחדות.

³⁸² חזה של פרצוף בינה הכוללת בינה ותבונה.

³⁸³ התבונה.

³⁸⁴ עי' לעיל הערה 266.

³⁸⁵ עי' אנ"כ א' שזה באורות, אמנם עי' לקמן שער כד פרק ג שזה לא כן, ועוד שבאנ"כ לא כתוב מקוטעים וצ"ע, ועי' הערה 386, ועי' שער הכללים פרק ג'.

³⁸⁶ עי' תרגום ירושלמי (שמות ב ג).

³⁸⁷ עיקר ז"א צעת העיבור אינו רק ג' מדות גדולות ונעשו ו' מדות קטנות (מזו"פ).

³⁸⁸ כלומר יחד עם ישו"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד).

מאיר העץ חלק ג'

הרי מדה פחות שלישי, הרי הכל ז' מדות פחות שלישי, ולכן ז"ס (ר"ה יא ע"א) כל היולדת לז' יולדת למקוטעין, שאינן ז' שלמים.

ואם תשאל כי הלא לא היו רק ג' כלולים בג', ואיך הם עתה ז', והיה ראוי להיות ו', זו אינה שאלה לפי שכבר ידעת כי גם אותו שלישי ת"ת (נ"ל שצ"ל היסוד)³⁸⁹ נתחבר עם שאר הת"ת עליון, שהוא ב' שלישים העליונים, וגם היא הגדיל. אך להיות שאינה מדה בפ"ע, לכן אינה עולה בשם, ואינו נזכר רק ג' כלילן בג'.

ואמנם חשבון עצמו זה של ז' חדשים הוא ג"כ בחי' ט' חדשים שלימות, והוא כשנעריך נו"ה שגדלו כפליים ונעשו ד', ות"ת נגדל ג"כ ונעשה ב', הרי ו'³⁹⁰. שאע"פ שאין בת"ת רק שלישי, עכ"ז נחשב למדה בפ"ע, להיות שרשו שהיא ת"ת מדה בפ"ע, ואינו בכלל השאר, ולכן אנו מונין אותו למדה בפ"ע. והנה גדל כפלים, הרי ב' ועם הד'³⁹¹ נו"ה הם ו', גם היסוד אף שהם ב' שלישי היסוד לבדה, שהם של ז"א, עם כ"ז אנו מונין אותה למדה בפ"ע לטעם הנ"ל בת"ת. והנה גדל כפליים הרי הוא ב' מדות, והו' הרי ח' ועטרה של המלכות הרי תשעה חדשים³⁹². } פ ע"ג

³⁸⁹ נמחק דרושים.

³⁹⁰ עבור זה של ז"א היה בתוך אימא וכו' בחי' ו' נקודות ובמעני אימא נכללו בסוד ג' גו' ג' וכו' כל א' מן הג' תחתונות שבו הנקראים נה"י נכללו מכל הג' עליונות הנקראים חג"ת (שעה"ק מ ע"ג).

³⁹¹ של (נוסף דרושים).

³⁹² ז"ע אם יש מקום יותר טוב, וע' לעיל הערה 504.

וזו סוד מה שאמרו רז"ל כי משה נולד לז' חדשים, לפי שמשו הוא בת"ת הזה דאריך, שנכלל חזיו בחזיו האריך לו שבעה חדשים כנז'. ואמנם יעקב אינו חלף מן היסוד של אריך, אקר גם הוא עלה ונכלל בחזיו עליון שבת"ת כנז"ל. ונמלא שלח הספיק לו ליעקב עיבור ז' חדשים כמו למשה, וזהו סוד משה מלגאו יעקב מלצר, כי משה מן הת"ת לגו, ויעקב מן היסוד שהוא מלצר. והרי איך לזרוד כללות א"א מינייה וביה הספיק לו ז' חדשים לעיבור.

אבל לזרוד ז"א האריך עיבור של ט' חדשים, כי הגה נתוספו למענו ב' חדשים אחרים עד"ז, כי הגה עיבור הזה של ז"א היה בתוך אימא כנז"ל, והגה הוא היה בתחלה בחי' ו' נקודות, ובמעני אימא נכללו בסוד תלת גו תלת ע"ד שהיה בתוך א"א. אמנם תלת גו תלת לז"א הוא באופן אחר, והוא כי כל א' מן הג' תחתונות שבו הנקראים נה"י נכללו מכל הג' עליונות הנקראים חג"ת, כי הנלח נכלל מכל חג"ת, וכן ההוד נכלל מכל החג"ת, וכל היסוד נכלל מכל החג"ת, והרי הם תשעה חדשים של עיבור.

ולזרוד נוק' דז"א האריך עיבור של י"ב חדש. והענין הוא, כי הגה אחר ט' חדשים שהארכו לזרוד ז"א כנז', נתוספו עוד שלשה חדשים אחרים לזרוד נוק', שגם היא הארכה ליכלל בג' העליונות חג"ת דז"א, ע"ד שנכללו כל אחד מהנה"י בכל א' מן החג"ת, והרי הם י"ב חדש. וזהו סוד פסוק, ואחר ילדה בת, פי' כי אחר לידת הי"ב שבטים, שהם כללות הו' קצוות ז"א כפולים, ואח"כ נסתהת הנקבה הנקרא בת ג' חדשים אחרים, ואח"כ נולדה.

הרי איך הכל היה עיבור א' הנקרא עיבור ראשון, אלף שלתועלת זרוד אריך בעצמו הספיקו לו ז' חדשים הראשונים, וז"א האריך לעמוד שם עוד ב' חדשים, והם ט' לעצמו, ונוק' נסתהת שם עוד ג' חדשים אחרים, והרי הם י"ב לעצמה, והכל היה עיבור א', והבן זה (שעה"ק מ ע"ב).

והנה אם תעריך בחי' אלו באופן אחר, יהיו תשעה בחינות שלימות. ונמלא כי זה התשבון של ז' חדשים, הוא עצמו חשבון של תשעה חדשים. והענין, כי הגה אע"פ שבקבוץ כולם יהיו שלשה מדות ושלש, ובהכפל' לב' יהיו ז' פחות שלש, הגה אינן כולם מבחי' א', ואין לכלול בחינת הת"ת עם היסוד, כי כל א' יש לו בחי' ומיאלות בפני עצמו, ולא ראי הת"ת כראי היסוד. ונמלא, כי ארבע מיני ספירות היו פה, שהם בחי' ת"ת, אע"פ שאינו רק שלש א' לבד. ובחי' נלח ובחי' הוד ובחי'

מאיר העץ חלק ג'

שער טז פרק ד³⁹³

כבר ביארנו (שער א"א פרק ז) כי לעולם כל בחי' נה"י הם סוד תוספת ואינם עיקרי³⁹⁴, ולכן הם לבר מגופא (זחר בראשית כא ע"ב). והטעם, לפי שמרישא עלאה דעתיק אינו מלובש

יסוד, הרי ארבע מיני ספירות הם, ונכפלו ונעשו ח' בחינות, והעטרה הרי בחי' ט'. ואע"פ שהעטרה היא ממין ספי' היסוד עצמו, כיון שממנה נעשית הנוק', ואינה מכלל הז"א, לכן נמנה אותה בבחינה בפני עצמה, והרי הם ט' בחי' כנגד ט' חדשים שלימים.

ופעם אחרת שמעתי באופן אחר, כי הנה אע"פ שאנו אומרים שלא היה הז"א בזמן העיבור רק מתלת כלילן בג' כנודע, עכ"ז ודאי שיך לו י"ס גמורות אלא שהם נעלמים בו, ואינם ניכרים רק בחי' תלת כלילן בג' כנ"ל. ואמנם זמן העיבור היה מט' חדשים, אמנם עיקרם אינם רק שמונה חדשים לבד, כנודע כי יום א' מחדש הט' נחשב ככל החדש, ויכולה לילד אפילו ביום א' מחדש הט'. ואפילו אותו היום שזקחת מחדש הט' הוא לסיבת יום הקליטה כנ"ל, כי יש יולדת לרע"א יום כמנין הריון. ונמצא, כי עיקר העיבור אינו רק שמונה חדשים. וכבר נתבאר כי בכל זמן המשך העיבור מתבררין חלקי הז"א שבז' המלכים, ועולה עם צבטן אימא ומתברר עם שנית.

והנה התחלת מה שמתברר היא הספירה הא' שהיא כתר דז"א. ונמצא כי בהמשך ח' חדשי העיבור נתבררו ח' ספירות הראשונות, שהם כחז"ל חגת"נ. ואמנם ג' ספירות התחתונות, שהם ההוד והיסוד והמלכות שלו, לא יכלו להתברר היטב כשאר הספירות מרוב הסיגים הנאחזים בהם, ליהותם סמוכין אל הקליפות, כי הם תחתונות, ולכן לא נתבררו היטב ע"י העיבור עד זמן היניקה, כי אז נתבררו נעשו בחי' חלב שיונק ז"א ונגדל בהם כמ"ש בחז"ל צענון החלב ע"ש.

והנה אני זוכר ששמעתי ממנו פעם אחרת, כי גם הנלח אע"פ שנתברר אינו עולה למנין העיבור, וטעם הדבר כמש"ל בהדי הולא לקי כרבא, יען היותו הוא עם ההוד תרי פליגי גופא כנודע, ולכן כיון שההוד לא נתברר ולא עלה למנין עיבור, כן הנלח אע"פ שנתברר אינו עולה למנין העיבור. ונלע"ד כי לפי זה יהיה ג"כ בחי' ז' חדשים בעיבור זה, והוא מעין הדרוש הראשון הנז' בראש הפרק, שבעיבור יש בו בחי' שבעה חדשים ובחינת ט' חדשים, ושניהם א'. והנה עם זה הנז' תבין למה הולך הז"א להיות ג' כלילן בג', כי לא היה צריך להכלל ולהכפל להלבישו את נה"י דא"א, כי אף בלתי הכללות תלת גו תלת יכול להלביש ג' תחתונות דאריך כמו שאכלנו שאלה זו צפ"ו אך הענין לפי שג' תחתונות שלו לא יכלו להשלים בירוכן היטב ע"י העיבור, ולכן הולכו ג' תחתונות שבו להכלל ולהתעלם חוץ ג' האמצעיות, שהם חג"ת, כי לא יכלו להתגלות ולהתפשט במקומם, כיון שלא נתבררו היטב. ועד אחר היניקה שנסלמו להתברר בבחי' החלב, ואז נתפשטו במקומם ונתגלו עם ונעשה ז"א בחי' ו"ק שלימות (מבו"ש).

³⁹³ שער מאמרי רשב"י נא ע"ג, מבו"ש כא ע"ד.

³⁹⁴ שונה מעקודים (ביאורים ח"ב סא ע"ד), ועי' לעיל שער ז פרק ד: הוצרכו זר"ן שבבינה להזדווג להוציא ה' אחד דוגמתה, ונחלק לב' שהם ד"ו, והערה שלנו שם: ע"ד הדו"ן דחכמה, והיסוד נשלם על ידי תוספת אור מהבינה וכעין יסוד דז"א דאצילות שנעשה על ידי תוספות אור מהבינה. אמנם זהו בחי' הדכר שביסוד שבא בתורת תוספת, אמנם הנוק' שבו הוא מעיקר האור דההתפשטות השניה ולא דרך תוספת. ועל זה הוא שהלש"ו מחלק, שהזכרנו כבר שט"ר דעקודים יש להם על מה לסמוך משרשם שבהתפשטות הראשונה, אמנם מאחר שאין הג"ר מתלבשים בז"ת אלא מבינה ולמטה, שכן יציאתם היתה מאמא, ולכן רק לח' הראשונים יש על מה לסמוך מההתפשטות הראשונה, ואם כן מובן ממילא שחלק היסוד השייך לדכר יקבל הארה בסוד תוספת, שכן המלכות דההתפשטות הראשונה היא שורש ליסוד דההתפשטות השניה, ולכן הנוק' שביסוד דההתפשטות השניה היא דווקא החלק שאינו בסוד תוספת אלא עיקר (ביאורים ח"ב סה ע"ב, ועי' כללים ח"א נז ע"ג). עיקר הפרצוף נגמר בחג"ת, ונה"י נמצאים שם רק בסוד תוספת, כלומר לצורך התחתון (כללים ח"א כט ע"ג).

מאיר העץ חלק ג'

בא"א כי אם ז"ת שבו³⁹⁵, א"כ נמצא שאין קיום לא"א רק לז' ראשונות שבו. והג' תחתונות שהם נה"י אינן יכולין לבא רק בסוד תוספת, כי אין להם עיקר וקיום במציאות העליון ממנו, וכעד"ז כל האצילות³⁹⁶. גם דע, כי כמו כשאנו רוצין להמשיך נה"י³⁹⁷ לז"א, אנו עושין זווג בין חו"ב כדי שיתנו מוחין לז"א, ואז ע"י כח זה נתוספים לו נה"י³⁹⁸ כנודע³⁹⁹, גם או"א להיות להם נה"י⁴⁰⁰,

³⁹⁵ עי' לעיל מד ע"א בפ"ו סמוך לסופו (סד ע"ב) שע"ז הם י"ג בכ"א ועי"ש ע"ב סמוך לסופו (לש"ו). שאפילו אחרי כל הנ"ל אצילות כלול מ"י ספירות ועוד ג' צחצחות (כללים ח"ב עב ע"ג). קשה הלא הז"ת דהעליון מגיע עד סוף נצח דהתחתון וכן אלמה אינו חושב מלכות ועי' שער א"א פ"ז דף סד ע"ד שאינו חושב שם באמת רק ו' חג"ת נה"י דרדל"א בכח"ב חג"ת דא"א ולעיל שם אינו חושב מלכות כי חושב רדל"א ג"כ מהמנין ועם ט' דא"א הוא עשר ע"ש פ"ב דף סא ע"ב אך הענין הוא כי עיקר המתלבש בהתחתון הוא המלכות דהעליון אלא כי היא כלולה מכל ה"ק ומתלבש המלכות דהעליון הכלולה מכל ה"ק דהעליון בכח"ב חג"ת דהתחתון ונעשו כל הנה"י (עם העטרה) רק בתוספת עי' שער א"א פרק ב' בהמ"ק שם בסופו (לש"ו), ועי' לעיל א"א ב' במ"ק ובהערה שלנו שם, כלומר בצורת טיפה זרעית עי' לעיל נקודות ב ד"ה והמשכיל והערה שם 125 (דע"ה ח"א מג ע"ב). [ניתן לשאול על דבריו שאין מלכות נמנה הרי עי' בהגר"א על ס"י ח ע"א שאין המלכות ניכרת בא"א אלא נמנה גם עתיק וגם א"א].

עי' מבר"ש שער א"א פ"א דף כא ע"ג וסוף ע"ד ובדף יג ע"ד ספ"ד שם וכן לעיל בע"ח שער סדר אצילות בקיצור פ"א ושעה"ק נא ע"א ומאמ"ר מט ע"ד נא ע"ג ועי' ספר הכללים כלל טו ענף ז' אות ג' (לש"ו), וזה תמצית לשונו בכללים: אם כן צריך להיות שרק הוד יסוד ומלכות לבר מגופה, ולמה גם הנצח? כל התלבשות היא רק במלכות, ומלכות כללות כל ה"ק, ובעיקר זה רק ו' בחינות, שהמלכות אינו נכלל שהיא רק כלולה מכולם, ולכן העתיק מתלבש על הא"א עד ת"ת, ולכן למטה ממנו זה נה"י ולא נה"י שהמלכות אין לה מציאות בפני עצמה ולכן כשאמרו נה"י זה כולל בק"ו מלכות.

³⁹⁶ המאמ"ר מביא כחן הפיסקה בסוף הפרק.

³⁹⁷ החדשים (נוסף במאמ"ר).

³⁹⁸ החדשים (נוסף במאמ"ר).

³⁹⁹ פשוט דבריו לא כאמיתתם שהרי תמיד היה לז"א נה"י, ועי' נוסחאות, אלא יסוד הוא אבר מת ללא התעוררות, עי' בהגר"א על תיקו"ז נא ע"ב ז"ל, שאדם רגע ללא תורה דעת שלו הוא אבר מת, ונקרא מת, וכל האברים תמיד בתוקפם, לבד הברית שאינו חי כי אם על ידי התעוררות הדעת לזיווג. וכן הוא באדם, עד לעתיד לבא בזמן התחיה שהוא זמן התגלות העטרה וכו' דוד מלך ישראל חי וקיים, עכ"ל, וכן נה"ה שהם הביצים אין להם שום משמעות ללא מוחין, ועיקר כוונתו היא בשלימותם ולא היותם, אבל הרגלים הם חיצוניות הנה"י וביצים הם פנימיותם (כללים ח"א כא ע"ג) [עי' לקמן הערה 437]

עי' פת"ש א"א טו ז"ל וזה ענין עמוק מאד, והוא כי בכל פרצוף נה"י שבו אינם עקריים ונחשבים לבר מגופא, וכמו באדם הרגלין שבו אינם בכלל דאדם רק משמשים לאדם, כי מן הפרסה ולמטה הוא למטה ממדרגתו ושם נפש הבהמה שלו שבאתה רק להשתלם ע"י הרוח שבלב כמש"ל ובכ"מ, והטעם כי בכל פרצוף העליון שמאיר בו עיקר הארתו רק לו' הראשונות שהוא עיקר הפרצוף, ונה"י שלו שם נתצמצם האור ונסתלק ושם יסוד רק לפי ערך הפרצוף שתחתיו שלכן נה"י של כל פרצוף הוא יורד להתלבש בתחתון, וכדי שיוכל להאיר וליתן שלמות לפרצוף שתחתיו מוכרח הוא לקבל הארה מפרצוף שלמעלה ממנו, והיינו ע"י המוחין שנותן בו שהוא כח החכמה לסדר ולהנהיג את שתחתיו, ולכן עיקר בנין פרצופי א"א עד נה"י שבהם נבנו מהארת ב' המזלות ומשערות האחור, ר"ל שמהם נבנו אורות הפנים ושל אחוריים דא"א שהם נמשכים עד הטבור דא"א שהוא עיקר מה שממש מקבלים א"א לפי ערכם, ובכדי ליתן להם כח להנהיג גם מה שתחתיהם שהם זר"נ, הוצרכו עוד להארה יותר גדולה שהוא מזיווג הנשיקין דפה דא"א, והטעם כי כללות ז"א עיקרו ג' דרכי הנהגה שהם חד"ר שהם סוד האבות, ונה"י הם רק ענפים שלהם מדות הממוזגות כמו שית' במקומו בס"ד (גדלות דז"א פתח כ"ז) ולכן בשבילם היה זיווג הנשיקין שממש שורש אלו הג' דרכים שהם ג' יסודות אמ"ש ר"ת אמ"ר, והוא היוצא מחיך וגרון כידוע, ולכן מהם נה"י דא"א שהם הכלים שע"י מובאים אלו הג' דרכים לידי גבול בז"א בסוד הג' מוחין שנכנסין בנה"י דא"א כמו שיתבאר במקומו בס"ד (ז"א פתח לה) ובעת הזיווג אז ב' המזלות הם משפילים עצמם כדי לצמצם ולסדר אלו האורות הראויים לג' דרכי הנהגה, שבתחילה הם בסוד מוחין דא"א ונכללים בגרון שהוא הכתר דא"א והוא סוד הרכנת הדיקנא לכלול הגרון בהם שזכר הרב ז"ל.

לבר מגופה הוא בחי' הב' הרגלים שהם מכלל הנצח והוד, רק קשה שהם להשתמשות האדם עצמו, אם כן איך הם לבר מגופא. הרגלים הם באדם רק כדי לתקן מה שהוא למטה ממנו, על אף שנראה שהם מעתיקים האדם ממקומו, והמלאכים משתמשים בכנפים שהם בחג"ת הטעם הוא

מאיר העץ חלק ג'

הם צריכין תחלה לזווג א"א. כי כמו שתמצא שזו"ן נאצל ע"י זווג או"א והוצרכו להיות בסוד עיבור, כן היה באו"א, כי הוצרך להם זווג עליון שבפה דא"א⁴⁰¹ ושם הזווג. כיצד, בינה שבגרון מעלה מ"נ מן הה"ג שלה, והם אותיות אחע"ה⁴⁰², כי כבר נתבאר בשער א"א (פרק ב) כי הבינה עומדת בגרון, ואותיות אלו הם אותיות הגרון, והם ה"ג שבה. והח"ך שהוא חכמה, הוא מוריד מ"ד ה"ח אותיות גיכ"ק. ונזדווגו יחד ע"י דעת המכריע הלשון שביניהן⁴⁰³, סוד ברית הלשון⁴⁰⁴. וסוד זה נרמז באדר"ז (דף רצה ע"ב) אשא ומיא מתקנין ויאן בצירוי⁴⁰⁵, ע"י לישן ממלל רברבן⁴⁰⁶. וכבר ידעת כי אש ומים הם סוד חו"ב (חו"ג כצ"ל)⁴⁰⁷, נמצא כי אותיות אחע"ה מצד ה"ג בינה, והם עולין פ"ד, סוד ב"פ מ"ב. והם מ"ב זווגים הנזכר

שהאדם שולח לתקן אשר למטה הימנו, וזה כל הנאות האדם, שבזה הוא מעלה אותם למדריגה יותר עליונה. נה"י הניתן באדם הם ממוצעים בין אדם לעולם שעל ידיהם מקושרים ומיוחדים זה בזה, שעיקר האדם הוא החג"ת סוד שם מ"ה סוד אד"ם, אבל הב"ן הם סוד בהמ"ה שבו, ומתקשרים לאדם על ידי הנה"י שבו, והג"ר מקשרים אותו לשמים (כללים ח"א ל ע"ד).
⁴⁰⁰ החדשים (נוסף במאמ"ר).

⁴⁰¹ כריך לדעת, כי הכי ח"א הוא אחד ואין שני לו, זכר בלתי נקבה, כי הנקבה לא ניכרה בהפרש מן הדכורא אלא מאבא ואימא ואילך. אך הענין ביארנוהו בדרוש אחר, כי גם צ"א יס זכר ונקבה, והוא כי כל כל הימין דא"א הוא בחי' דכורא, וכל כל שמאלו הוא בחינת נוקבא. אבל מאו"א ואילך, נפרדו הזכר מן הנקבה, ואין כאן מקום ביאור דבר זה. ונמלא, כי בין זווג העליון לבין פומא הוא כלול זכר ונקבה, כל ימין שבו כלל שמאל שבו, וגם הזווג התחתון שזכור שבו כלול מזכר ונקבה, כל ימין כלל שמאל (מאמ"ר).

⁴⁰² עי' ס"י (פ"ב מ"ג) כ"ב אותיות יסוד, חצבן בקול, חקקן ברוח, קבען בפה, בחמשה מקומות אחה"ע בגרון, גכ"ק בחיך, דטלנ"ת בלשון, זסר"ץ בשיניים, בומ"ף בשפתים. עי' פת"ש מ"ד ומ"ן יז וז"ל, בכל זיווג גופני קדם לו זיווג דנשיקין שהוא זיווג רוחא ברוחא הפנימיים דמוחין בסוד ח"ך וגרון שהם ב' היסודות דחו"ב שלהם, וכמו שבזיווג גופני קדם לו רוחא דשביק בה שהוא לבוש ושורש אל כל הזיווגים אחרים, כמו כן בנשיקין יש ג"כ בחינת ההוא רוחא, והוא הארה של הדעת דחו"ב שלו שהוא הלשון היוצא מחיך וגרון כמ"ש למעלה (פתח ח') שזיווג זה הוא בסוד הדבור, והלשון כולל כל המוצאות והוא ה' שבאמצע דטלנ"ת והוא מוצא האמצעי, והוא מגדל דפרח באוירא בחיך וגרון מגדל השן כמ"ש רבינו הגדול ז"ל בביאורו לספ"ד פ"א, ולכן הוא כלל כל האותיות, ובזיווג ראשון של יציאת זר"ג שקדם לו זיווג נשיקין, היה ג"כ בחינת רוחא ושורש אל כל הנשיקין של הזיווגים שבכל הזמנים, והנשיקין הם כפולים, א' נשיקין שלו בפיו לפה דנוקבא ונקשר נפש שלו בנפשה, ונמצא שהוא כולל דר"ג, והב', הוא נשיקין של הנקבה בזכר כולל ג"כ תרין בסוד ד' אותיות של אהב"ה, והענין, כי הנשיקין הוא אתדבקותא דג"ר שלו בשלה חו"ב, ונודע כי חו"ב הם כלולין זה בזה הבן בחכמה וחכם בבניה, וכמו באו"א הכללים הם או"א ויש"ס ותבונה כמו כן הם בחו"ב של דר"ג, ולכן מבינה שבחכמה נשרש בנוקבא ומחכמה שלה בדכורא.

⁴⁰³ עי' ס"י (פ"ג מ"א) ג' אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים

⁴⁰⁴ עי' ס"י פ"ו מ"ז שיש ברית הלשון והוא מקביל ופנימי כלפי ברית המילה.

⁴⁰⁵ "אשא ומיא מתקנין ויאן בצירוי" נמחק במאמ"ר ובמקומו איתא "חכו ממתקים וכלו מחמדים".

⁴⁰⁶ לשון הסד"צ יד ע"ב, ועי' לעיל שער טנת"א פרק ג שזה שייך לבינה. הטעם שהיא נקראת "פום ממלל רברבן", הוא מכיוון שיוצאים מפיה אורות מקיפים לזו"ן והם גדולים בהרבה מהאורות הפנימיים. אמנם עיקר מה שנקרא "פום ממלל רברבן" הוא א"א [עי' בבהגר"א על ספ"ד צ' סוף יד ע"ד]. אמנם אין אורות א"א יוצאים לז"א אלא על ידי או"א, לכן גם אמא נקראת פומא ממלל רברבן (ביאורים ח"א נה ע"ב).

ז"ל: וכלא מחכאן לפומא דא, (בדא) בלישן ממלל רברבן [הלשון מחברת את הנגלה והנעלם זל"ז - מ"א רצב] בקיטרא דטיהרא בעוטרא [פי' שרצונו מחובר לדיבורו - מ"א רצג]. וע"ד כתיב חכו ממתקים (שיר ה), ממתקים ודאי, מאי חכו, כד"א וח"ך יטעם לאכול (איוב לד), וכלו מחמדים אש ומים, אשא ומייתא מתתקנן (ס"א ומתדבקן ויאן) ויאן בצירוי, דהא גווי מתחברן כחדא.

תרגום: והכל מחכים לפה הזה (בזה), בלשון המדברת גדולות בקשר של אור שבכתר. ועל זה נאמר "חכו ממתקים", ממתקים ודאי, מהו חכו? כמ"ש "וח"ך יטעם לאכול". "וכולו מחמדים" - אש ומים. האש והמים, נתקנים (ומידבקים) ויפים בצירויים, כי הגוונים מתחברים יחד.

⁴⁰⁷ נראה עיקר כמוסגר.

מאיר העץ חלק ג'

פרשת בראשית (דף ט א ע"א) כי מ"ב זווגים הם פ"ד, והם אותיות אחע"ה, וז"ס (זהר שם) זרעא דאזרעא במ"ב זווגים^{408,409}.

והנה סוד הזווג הזה שבפה נמצא בכל מציאות אצילות בין בא"א בין באו"א בין בזו"ג, והם בסוד נשיקין הקודמין אל הזווג. והבן, כי מתחלה המעוררת היא הנוקבא⁴¹⁰, וז"ס הנרמז במסכת כתובות (נדה טו ע"ב) ה"ד לאלתר, בעוד שהרוק לתוך פיה. כי מברשי אחזה אלו"ה (איוב יט טו), כי כשאדם מזדווג באשתו, בהכרח מתמצה הרוק בתוך פיהם, וז"ס סימן הזווג הנזכר בגמ'. נמצא כי הנשיקין הם זווג רוחני מאד⁴¹¹, אך יש הפרש [בין א"א ואו"א וזו"ג], כי בא"א הזווג בפה א', ולכן אינם נמצאים רק {פ ע"ד} ב' הארות⁴¹² אחע"ה גיכ"ק. אך באו"א וזו"ג הם ב' פיות, בסוד מ"נ ומ"ד בזכרים, מ"ד ומ"נ בנקבות. כי הנשיקין הם כפולים, בסוד ד' רוחין הנזכר בזוהר (פ' תרומה קמו ע"ב) והם ד' אותיות אהבה⁴¹³, והבן סוד גדול הנעלם הזה, ויהיו כבושים ללבושך⁴¹⁴.

⁴⁰⁸ ז"ל, דיוקנא דברית אזרע בארבעין ותרין זווגין הווא זרעא. אבל יש מ"ב מצד הזכר ומ"ב של הנקבה ולכן הם מרומזים בדווקא באותיות אחע"ה שהם פ"ד ע"י לעיל הערה 269. והסיבה שרק מרומז כאן מ"ן הגרמ"ש אמר שאצלה נמצא הזרע.

⁴⁰⁹ והם סוד הגבורות הנקראים מ"ן (מלמ"ר)

⁴¹⁰ ע"י השמטות כאן (גוב"י ז') ובספר קול ברמה הנוסח כי מתחלה מתעורר שם (לש"ו), וז"ל ההגוב"י: פ"י כי היא מתעוררת בתחילה ע"י החיבוק ואח"כ בא הנשיקין מן הדכורא כמ"ש בשער מ"ד ומ"ן פ"ט, עכ"ל.

⁴¹¹ היא קשר של הרצונות והם ב' הכתרים של הפרצופים המזדווגים והרצון תלוי בשכל ומחשבה שלהם שהם חב"ד, וזה שורש לאו"א בפרט שהם חו"ב שבאצילות, משא"כ ז"א ששרשם מזיווג יסוד א"א שהם עיקר גוף דאצילות (פת"ש או"א טז).
⁴¹² רוחין (מלמ"ר).

⁴¹³ קמו ע"א: כד אתא שלמה אתקין להווא רוחא בשלימו דלעילא דהא מן יומא דאשתלים לתתא ביומוי דמשה לא אעדיאו הווא שלימו מניה (עד דאתא שלמה) כיון דאתא שלמה אשתדל לאשלמא ליה לעילא ושארין לאתקנא חיזו דעלמא עלאה לאתקנא מהווא חיזו עלמא תתאה ודא איהו אשר לשלמה ברוחא בר נשיקה ונשיקה בפומא דאיהו מבוועא דרוחא ומפקנו דיליה וכד נשקין דא לדא מתדבקן רוחין אלין באלין והוון חד וכדין איהו רחימו חד בספרא דרב המנונא סבא קדמא⁴¹³ הוה אמר על האי קרא נשיקה דרחימו אתפשט לארבע רוחין וארבע רוחין מתדבקן כחדא ואינון גו רזא דמהימנותא וסלקין בארבע אתוון ואינון אתוון דשמא קדישא תלי בהו ועלאין ותתאין תלין בהו ותושבחתא דשיר השירים תלי בהו ומאן איהו אהב"ה ואינון רתיכא עלאה ואינון חברותא ודבקותא ושלימו דכלא אלין אתוון ארבע רוחין אינון ואינון רוחין דרחימו וחדוה דכל שייפי גופא בלא עציבו כלל ארבע רוחין אינון בנשיקה כל חד וחד כליל בחבריה וכד האי רוחא כליל באחרא והווא אחרא כליל בהאי אתעבידו תרין רוחין כחדא וכדין מתחברן בדביקו חד אינון ארבע בשלימו ונבעין דא בדא ואתכלילו דא בדא וכד מתפשטן (נ"א מתפרשן) אתעביד מאינון ארבע רוחין חד איבא ואיהו רוחא חדא דכליל מארבע רוחין ודא סליק ובקע רקיעין עד דסליק ויתב לגבי חד היכלא דאתקרי היכלא דאהבה ואיהו היכלא דכל רחימו תליא ביה והיאי רוחא הכי אקרי אהבה וכד האי רוחא סליק אתער להווא היכלא לאתחברא לעילא ארבע אתוון אינון לגבי ארבע רוחין ואינון אהבה ואיבא דלהון אהבה כד מתחברן דא בדא מיד אתער דא בסטר דא ודא בסטר דא א' מיד נפיק ה' ואתחבר בא' מתדבק בדביקו ברחימו ואתעבידו (נ"א ואתערו) תרין אתוון אחרנין ב' ה' ואתכלילו רוחין ברוחין בדביקו דרחימו ופרחין אלין אתוון מנייהו בהווא רוחא דסליק ומתעטרן ביה כדקא יאות כיון דאזיל וסליק הווא אהבה שלימא כלילא בכל אינון ארבע רוחין פגע בחד ממנא עלאה רברבא די ממנא על אלף ותשע מאה ותשעין רקיעין ואיהו ממנא על נגידו דתליסר נהרי אפרסמונא דכיא דנגדא מרזא דטלא דלעילא והווא נגידו אתקרי מים רבים כיון דפגע לגבי הווא רב משריין קאים לגביה ולא יכיל לאעכבא ליה ואעבר בהו עד דאעיל לגבי היכל אהב"ה על דא אמר שלמה בסיום שבחיה (שיר ח ז) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה מים רבים אלין מים עלאין דנגדן גו (ס"א מגו) טלא עלאה ונהרות לא ישטפוהו אלין אינון נהרי אפרסמונא דכיא דאינון תליסר הווא ממנא איהו מלאכא דשליח מן קדם יהו"ה ודא איהו רב משריין דקשיר כתרין למאריה רזא אכתרי"אל מעטר עטרין למאריה בשמא⁴¹³ גליפא מחקקא יהו"ה י"ה צבאות כיון דאעיל לגבי היכל (נ"א דאזיל וסליק הווא) אהבה אתער רחימו דנשיקין עלאין דכתיב (בראשית כט יא) וישק יעקב לרחל למהוי נשיקין דרחימו עלאה כדקא יאות ואינון נשיקין שירותא דאתערו דכל רחימו ואתדבקותא וקשורא דלעילא ובגין כך שירותא דתושבחותא דשירתא דא איהו ישקני מאן ישקני הווא דסתים גו סתימו עלאה ואי תימא סתימא

מאיר העץ חלק ג'

כי הנה כבר ידעת כי רדל"א הוא למעלה מכל האצילות, ותחתיו הם סוד ט"ס דלאו אינון נהורין ולא אינון רוחין (זהר ח"א סה ע"א), והם סוד ט"ס מקורית⁴¹⁵ דא"א המתפשטים בכל האצילות כמ"ש במ"א. והנה לא מצינו בא"א סוד המלכות⁴¹⁶, וא"כ איך נאצלו כל השאר שהם או"א וזו"נ. אך סוד הענין כי כבר ידענו כי מחסד דא"א נתהווה מוחין דאבא, ומגבורה דא"א נתהווה מוחין דאמא. והענין כי צד דכורא דא"א, מ"ה שבו הוא בימין דכורא, וצד ב"ן שבו נוקבא הוא צד שמאל. והנה יש בו ב' זווגים: א', בסוד הפה שלו אחע"ה וגיכ"ק. והב', בסוד

דכל סתימין ביה תליין נשיקין ונשיק לתתא תא חזי סתימא דכל סתימין לית מאן דידיע ליה ואיהו גלי מניה נהירו חד דקיק סתים דלא אתגלי בר בחד שביל דקיק דאתפשט מגויה ואיהו נהירו דנהיר לכלא ודא אתערוד כל רזין עלאין ואיהו סתים לזמנין סתים לזמנין אתגליא ואף על גב דלא אתגליא כלל ואתערוד דסליקו דנשיקין ביה תליין ומגו דאיהו סתים שירותא דתושבחתא בארח סתים

תרגום: כשבא שלמה תקן אותה רוח בשלמות שלמעלה שהרי מיום שנשלמה למטה בימי משה לא הוסרה אותה שלמות ממנו (עד שבא שלמה) כיון שבא שלמה השתדל להשלימו למעלה והתחיל לתקן את מראה העולם העליון להתתקן מאותו מראה של העולם התחתון וזהו אשר לשלמה. ברוח פרט לנשיקה ונשיקה היא בפה שהיא מבוע של הרוח והמוצא שלו וכשנושקים זה לזה נדבקות הרוחות אלה באלה ונהיים אחד ואז זוהי אהבה אחת.

בספרו של רב המנונא סבא הראשון היה אומר על הפסוק הזה נשיקה של אהבה מתפשטת לארבע רוחות וארבע רוחות נדבקות כאחד והן בתוך סוד האמונה ועולות בארבע אותיות ואותן האותיות של השם הקדוש תלויים בהם ועליונים ותחתונים תלויים בהם ותשבחת שיר השירים תלויה בהם ומה הוא אהב"ה והן מרכבה עליונה והם חברות ודבקות ושלמות הכל. אלו האותיות הן ארבע רוחות והן רוחות של אהבה ושמחה של כל איברי הגוף בלי עצב כלל ארבע רוחות הן בנשיקה כל אחת ואחת כלולה בחברתה וכשהרוח הזו כלולה באחרת ואותה אחרת כלולה בזה נעשות שתי רוחות כאחת ואז מתחברות בדבקות אחת והן ארבע בשלמות ונובעות זו מזו ונכללות זו בזו.

וכשמתפשטות (וכשנפרדות) נעשה מאותן ארבע רוחות פרי אחד והוא רוח אחת הכלולה מארבע רוחות וזה עולה ובוקע רקיעים עד שעולה ויושב אצל היכל אחד שנקרא היכל האהבה והוא ההיכל שכל אהבה תלויה בו ואותה רוח כך נקראת אהבה וכשרוח זו עולה מתעוררת לאותו היכל להתחבר למעלה.

ארבע אותיות הן אצל ארבע רוחות והן אהבה והפרי שלהן אהבה כשמתחברות זו בזו מיד מתעורר זה בצד זה וזה בצד זה א' מיד יוצא ה' ומתחבר בא' נדבק בדבקות באהבה ונעשות (ומתעוררות) שתי אותיות אחרות ב' ה' ונכללות רוחות ברוחות בדבקות של אהבה ופורחות מהן האותיות הללו באותה רוח שעולה ומתעטרות בו כראוי.

כיון שהולכת ועולה אותה אהבה שלמה כלולה בכל אותן ארבע רוחות פוגשת בממנה אחד עליון גדול שממנה על אלף ותשע מאות ותשעים רקיעים והוא ממנה על השפע של שלשה עשר נהרות אפרסמון זך ששופע מסוד של הטל העליון ואותו השפע נקרא מים רבים כיון שפוגש לאותו גדול המחנות עומד אצלו ולא יכול לעכב אותו ועובר בהם עד שנכנס להיכל האהבה.

ועל זה אמר שלמה בסיום שבחו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה מים רבים אלו מים עליון ששופעים תוך (מתוך) הטל העליון ונהרות לא ישטפוה אלה הם נהרות אפרסמון זך שהם שלשה עשר אותו ממנה הוא מלאך שליח מלפני ה' וזהו גדול המחנות שקושר כתרים לרבוננו סוד של אכתריא"ל מעטר העטרות לרבוננו בשם מגלף מחקק יהוה יה צבאות.

כיון שנכנס להיכל (שהולך ועולה אותה) האהבה מתעוררת אהבה של נשיקות עליונות שכתוב וישק יעקב לרחל להיות נשיקות של אהבה עליונה כראוי ואותן נשיקות ראשית ההתעוררות של כל אהבה והתדבקות וקשר שלמעלה ולכן ראשית התשבחת של שירה זו הוא ישקני.

מי ישקני אותו הנסתר תוך הסתר העליון ואם תאמר שנסתר כל הנסתרים בו תלויות הנשיקות ונושק למטה בא וראה נסתר כל הנסתרים אין מי שמכיר אותו והוא גילה ממנו אור אחד דקיק ונסתר שלא התגלה רק בשביל אחד דקיק שהתפשט מתוכו והוא אור שמאיר לכל וזו התעוררות של כל הסודות העליונים והוא נסתר לפעמים נסתר לפעמים גלוי ואף על גב שלא התגלה כלל והתעוררות העליה של הנשיקות תלויים בו ומתוך שהוא נסתר ראשית התשבחת היא בדרך נסתר.

⁴¹⁴ עי' גמ' חגיגה יג ע"א רבי אבהו אמר מהכא [שצריך להסתיר דברי נסתר] כבשים ללבושך דברים שהן כבשונו של עולם יהיו תחת לבושך, עכ"ל.

⁴¹⁵ ל"מ מקוריות.

⁴¹⁶ עי' בהגר"א בס"י ח ע"א ושער כה פרק &.

מאיר העץ חלק ג'

יסוד שלו, כי גם הוא כלול מב' מזכר ונוקבא, וצד זכרות שבו מזדווג עם צד נקבות שבו⁴¹⁷. והנה כדי להוליד, או"א הספיק להם זיווג הנשיקין והוא זיווג הפה כנ"ל. ואמנם איך יצאו או"א מזיווג זה, הוא כי כבר נתבאר לעיל כי לא הוצרך זיווג זה רק לצורך מוחין ונה"י⁴¹⁸ שלהם לבד⁴¹⁹, לכן הספיק להם זיווג הפה. כי הלא תמיד או"א הם נכללין במזלא, תיקון ח' וי"ג (די"ג) ת"ד, כי הלא תליין בשקולא עד טבורא⁴²⁰ (אד"ר קל ע"ב). והנה יש הפרש א', והוא כי לפעמים אין או"א שלימים רק חסירים מנה"י אע"פ דאתכלילו במזלא. אך כאשר נעשה הזיווג הזה של הפה דא"א, אז נעשו כל התקונים של הד' העומדין בין תיקון ח' לתיקון י"ג, וכולם נתחברו יחד ונכללין בהם או"א.

כי כבר ידעת כי הגרון סוד גולגלת דילהון⁴²¹, והנה אם תביט באדם כשכופף ראשו אז הגרון מכוסה ונכלל בסיום לחיי הראש, אך כשזוקף ראשו אז מתראה הגרון. וכשהזיווג עליון דפה דא"א נעשה בסוד נשיקין, אז יורד למטה מסיום הפה בסוד כפיפת ראש⁴²², ואז נכלל הגרון בהם ממש⁴²³, והוא סוד ראש דאו"א. ויורד⁴²⁴ עד נה"י דאו"א שנכללו בראש ז"א. גם⁴²⁵ אלו הד' תקונים שבין ב' מזלות תיקון ח' וי"ג, הם מתחברים ונכללים ברישא דאו"א שהוא הגרון, ונעשים שם מוחין⁴²⁶. ובעבור אותו {פא ע"א} שפע המתרבה אז מכחם, מתארך גוף או"א ונה"י

⁴¹⁷ זה יסוד ונוק' דא"א המוזכר לעיל הערה 278.

⁴¹⁸ החדשים (נוסף במאמ"ר).

⁴¹⁹ כלומר היו בעלי י' ספירות, וכל זיווג הוא רק לצורך תוספת מוחין ואפשרות הולדה, וכאן הנה"י הפנימיים שהם הביצים עי' כללים ח"א כא ע"ג.

⁴²⁰ עי' הערה 116.

⁴²¹ של או"א.

⁴²² עי' כללים כלל ח ענף ב' אות א' (לש"ו) וזה תמצית לשונו, או"א דאצילות הם נכללים בחג"ת דא"א שהוא למעלה מהפרסא דא"א, ובנה"י דרדל"א שהוא למטה מהפרסא דרדל"א, ובגלל שהם למעלה מפרסא דא"א, לכן אין להם שם בפני עצמם שהם נכללים בא"א, ומה שנחשב או"א לע"ב וס"ג זה רק האו"א הפרטיים של ז"א שהם בז"א מהתלבשות או"א בו, אבל לאו"א אין שם בפני עצמם כלל, והם נכללים במזליו וכ"ש בא"א [שהרי המזליו הם או"מ של א"א]. מה שכתוב שיש התפשטות הי"ג ת"ד בזו"ן זה רק הארתם אבל אין בז"א עצמו לעולם אלא רק ט' תיקונים (כנז' בפרשת שלח), עכ"ז ז"א רק מקבל הארת א"א דרך או"א וכ"ש הארת מזליו. עכ"ז יש זמנים שבו הא"א כופף ראשו להשפיע על הראש ז"א בדרך ישירה וזה לצורך יסוד דז"א, וצ"ע שכתוב שזה רק על ידי או"א. ועוד למה צריך כפיפת הראש להגיע לראש ז"א הרי מזל תחתון מגיע עד ראש ז"א? אלא כל ענין כפיפת הראש היא רק זיווג, והכפיפה היא הורדת הטיפה מלמעלה ממזל עליון לתחתון, וזה זיווג המזליו שמשפיע לז"א שלא באמצעות או"א, וזה נעשה על ידי העלאת מ"ן מאו"א. כל מציאות יסוד דז"א [לא כאבר מת עי' לעיל הערה 96] שנתהוה מאותו ריבוי שפע הוא באמת רק על ידי או"א שמוחין דז"א הם לעולם רק מהנה"י דאו"א המתלבשים בו, ע"כ.

⁴²³ שהוא חיק וגרון.

⁴²⁴ היינו הארת הזיווג יורד.

⁴²⁵ תיבות אלו עד נה"י לאו"א שנכללו בראש ז"א גם' בסוגריים (לש"ו).

⁴²⁶ הנה כאשר זה הזיווג דנשיקין צפה דלריך נעשה, אז כופף ראשו למטה, ועל ידי כן נמצא כי הגרון דל"א הוא כולל כל אצא ואימא מבחינת הראש שלהם, עד בחינת נה"י שלהם הנעשין מוחין ברישא דז"א כנודע. ואז גם כל אלו התיקונים כולם, שהם מן התיקון השמיני עד השלשה עשר, שהם ששה תיקוני דיקנא תתאין, נכללו כולם יחד. ואעפ"י שהארבעה התיקונים האמצעיים אינם ארוכים כמו שני המזלות, עכ"ז על ידי כפיפת הראש יורדין למטה, ואז נכללין אצא ואימא בכולם ונעשים בסוד המוחין שלהם, ועל ידי כן מתרבה השפע, ונעשים גם בחינת נה"י שלהם, כי בתחילה מן החלק השלישי של חצי הת"ת העליון דל"א נעשו שתי גופין לאצא ואימא מבחינת חג"ת שלהם בלבד. ועתה על ידי ריבוי השפע הזה מתיקוני דיקנא דלריך במוחין שלהם, נעשו מן החלק השלישי הנז' גם בחינת נה"י לאצא ואימא ונשלמו לגמרי. וזמ"ש באדרת האזינו דרפ"ט ע"ב, וכד האי מזל תליא בשיקולא עד טיבורא כו'. כנראה דיך פעמים כך, ויש זמן שאינו כך, והוא החילוק

מאיר העץ חלק ג'

שבהם⁴²⁷, כי אותו החלק הג' מת"ת דא"א שנשאר (שם) מב' חלקי הת"ת שנעשו ב' דעות לאו"א⁴²⁸, נעשה ממנו חלק הגוף לאבא כולל חג"ת, וחלק הגוף לאמא כוללת חג"ת, וזה סוד הגוף. ומרובי השפע נעשין ג' אחרים, נה"י לאבא ונה"י לאמא.
והנה נמצא כי זווג זה דפה הוא לצורך או"א, ואינו לצורך עצמן, רק למוחין ונה"י שלהם⁴²⁹. והטעם, כי ב' המזלות דדיקנא נחתי בשקולא עד טבורא⁴³⁰ (אד"ר קל ע"ב) מצד פנים, ובאחור יש המשך שערות הראש היורדין דרך אחור עד ראש ז"א. ומאותן האורות דשערות⁴³¹ נעשין או"א, כי בהכרח שיעשה שם בנתיים מציאות אור א'⁴³² ע"י ב' מיני שערות אלו דדיקנא ודרישא מצד אורם הגדול המקיף פנים ואחור⁴³³, ולכן הספיק להם זווג הפה לבד⁴³⁴. אך זו"נ

הנ"ל, שיס פעמים שסופף ראשו כו'. וכמו שנבאר בענין לרוש היסוד לז"א איך נאלל, וע"ש שלשה בחינות שיס בענין הזה (מאמ"ר).

⁴²⁷ עי' לקמן הערה 758 שנתארך או"א עד סוף ז"א, כמש"כ בשער מאמרירשב"י כאן הערה 426. הי"ג ת"ד הם אמצעים בין מ"ה וב"ן דמ"ס לאו"א (דע"ה ח"א ט ע"ג) ועל ידיהם נעשה ונגמר ונשלם כל פרצופיהם (ביאורים ח"א לז ע"ד).

⁴²⁸ עי' לעיל פרק ג'.

⁴²⁹ כנ"ל הערה 419.

⁴³⁰ תרגום: יורדים בשוה עד הטבור.

⁴³¹ צ"ע איזה חלק או"א נעשה משערות הראש. מכאן משמע שאין עיבור או"א ועי' שער יז פרק א ד"ה ואו"א גם נתקנו אח"כ, וגם תקונם ע"י עיבור. אבל שם משמע שזה תיקונם ולא המצאתם.

⁴³² כלומר הגוף דאו"א

⁴³³ ולח' הוכרכו לזווג עליון לח"א וכו' אלח' נאללו ונתקנו גו משחתח (מאמ"ר).

⁴³⁴ עי' הערה 435 ז"ל: שארי חיך האי רביא וחדו אמר לון האי דאמינא דאתבריר הכא רזא דאדם באור דההוא (ד"א דאיהו) זרע ולבתר אתעביד מים ומגו אינון מים אתפשט רקיע דיוקנא דאדם כמה דאתערנא תינח כד אתעביד דא לגו מעוי דאתתא דהא לא אתצייר זרעא אלא בגו מעוי דנוקבא לאתפשטא בה דיוקנא דאדם והכא אי אלין חמש דרגין אינון דיוקנא דאדם באן אתר אתצייר ואתפשט האי דיוקנא בגו אינון מים אי תימא גו נוקבא הוה דא עלמא דאתי לאו הכי דהא לא אתצייר ציורא ודיוקנא עד דנפקו אתוון לבר ולבתר אתגלימו ותו דהא עלמא דאתי הוה אומנא דכתיב ויאמר אלה"ם יהי אור ויהי אור ויאמר אלה"ם יהי רקיע הא אומנא הוה אי תימא בנוקבא דלתתא לאו הכי דהא עד לא הוות וכד נפק האי דיוקנא דאדם נוקבא נפקת בהדיה הא לא אתצייר דיוקנא דאדם בה אי הכי באן אתר אתצייר ואתגליף האי זרע למהוי גליפו דיוקנא דאדם אלא דא רזא עלאה אדם קדמאה אתצייר ואתגליף בלא נוקבא אדם תניינא מחילא וזרעא דהאי אגליף ואתצייר גו נוקבא אדם קדמאה גליפו דציורא ודיוקנא דגופא לא הוה בנוקבא ובלא ציורא כלל הוה ואתצייר ואתגליף לתתא מעלמא דאתי בלא דכורא ובלא נוקבא אינון אתוון אגלימו גו משחתא ואתצייר ואגליף בהו רזא דאדם ואתוון בארז מישר בסדורא דלהון מרזא דאור קדמאה שריאו לאתגלפא ולאצייירא (אתוון) ואזדרע האי אור בגויה גו משחתא כד מטא גו משחתא אתהדר מיא גו מיא אתפשט רקיע ציורא דאדם דיוקנא כדקא חזי

תרגום: התחיל לצחק הילד הזה ושמח אמר להם זה שאמרתי שנברר כאן סוד של אדם באור של אותו (שהוא) הזרע ואחר כך נעשה מים ומתוך אותם המים מתפשט רקיע דמות של אדם כמו שעוררנו מילא כשזה נעשה בתוך מעי האשה שהרי לא מצטייר הזרע אלא בתוך מעי הנקבה להתפשט בה דמות של אדם וכאן אם אלה חמש דרגות הם דמות של אדם באיזה מקום מצטייר ומתפשט הדמות הזה בתוך המים הללו.

אם תאמר בתוך הנקבה הם היו זה העולם הבא לא כך שהרי לא הצטיר ציור ודמות עד שיוצאות האותיות לחוץ ואחר כך נגלמו ועוד שהרי העולם הבא היה האמן שכתוב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ויאמר אלהים יהי רקיע הרי האמן הוא היה.

אם תאמר בנקבה שלמטה לא כך שהרי טרם היתה וכשיצאה דמות אדם נקבתו יצאה עמו הרי לא הצטיר דמות של אדם בה אם כך באיזה מקום הצטיר ונחקק הזרע הזה להיות חקיקתו של דמות אדם אלא זה סוד עליון אדם הראשון הצטיר ונחקק בלי נקבה האדם השני מכח זרע של זה נחקק והצטיר בתוך הנקבה.

אדם הראשון חקיקה של ציור ודמות הגוף לא היה בנקבה ובלי ציור כלל היה והצטיר ונחקק למטה מהעולם הבא בלי זכר ובלי נקבה אותן האותיות נגלמו בתוך המדה והצטיר ונחקק בהן סוד של אדם והאותיות בדרך ישרה בסדור שלהן מסוד של האור הראשון התחילו להחקק ולהצטיר

מאיר העץ חלק ג'

אין להם שום מציאות כלל⁴³⁶, ולכן הוצרך להאציל מציאותו ממש בעיבור א', וכדי לעשות לו מוחין ונהי⁴³⁷ הוצרך זוג ב', משא"כ באו"א. והנה בכאן תבין סוד רו"ל (חגיגה יד ע"א) כל דיבור שיצא מפי הקב"ה נברא מלאך א', כי הלא הוא סוד זוג ממש, לכן מצינו לרו"ל שכינו הזווג בלשון דיבור (כתובות יג ע"א) ראוה מדברת בשוק⁴³⁸, ולכן מטעם זה נקרא הזווג בלשון אכילה, (משלי ל כ) אכלה ומחתה פיה⁴³⁹. ונחזור לענין, כי לפי שבי' מזלות הח' והי"ג, הח' הוי"ה דיודי"ן, והי"ג אהי"ה דההי"ן⁴⁴⁰ כנזכר במקומו, לכן מצדן הם או"א⁴⁴². הא' הוי"ה, והב' אהי"ה, והדעת המזווגן יאההויה"ה והבן.

שער טז פרק ה'⁴⁴⁴⁴⁴³

(אותיות) וזרע האור הזה בתוכו תוך המדה כשהגיע לתוך המדה והפך למים בתוך מים התפשט הרקיע בצירוף של אדם דמות כראוי.

צריך פירוש?

⁴³⁵ ע' מאמ"ר שמציא זהר תרומה דף קסז ע"ב וז"ל: בדרוש בריה דרב ספרא, וז"ל, שארי חייך האי רבייא וחדי כו' אדם קדמאה גליפו לזיורא ודיוקנא דגופא לא הוה בנוקבא כו' אינון אחוון אגלימו גו משחחא כו'.

⁴³⁶ מא"א ממילא מכלל מציאות של א"א כמש"כ אנכי איש חלק עי' לעיל שער א"א פרק ז.

⁴³⁷ החדשים (נוסף במאמ"ר).

⁴³⁸ נראה שמילה זו טעות.

⁴³⁹ עי' שער הארת המוחין פרק ז.

⁴⁴⁰ ז"ל לודי"ן וכלקמן פרק ו' (הגוב"י).

⁴⁴¹ עי' לקמן פרק ו' וכן הוא בכל זיווג נוצר ונקח לדוגמא בכוונתו אחד הכוונה היא יו"ד אלף הי הי ויו יוד הי הי, והיינו אהי"ה דיודי"ן, וקשה מאד הגרסא כאן.

⁴⁴² כלומר יש בהם בחי' או"א ולכן יש סיבה שיהיו שייכים לשמות השייכים לאו"א.

⁴⁴³ שער מאמרי קצ"י נב ע"א, ומבו"ש מג ע"ד ומד ע"א, ועי' שעה"ק ע ע"ג.

ז"ל השעה"ק, דרוש ד', צביאור ג' זמנים שהיו אל ז"א:

עיבור ראשון, ומוחין, ויניקה. הנה נתבאר לעיל כי בעיבור הא' היה ז"א צבחי' תלת כלילן בתלת. וכבר נתבאר שאין הכוונה שהיו ממש ג' תוך ג', אלא שהנה נלח הוד יסוד דא"א, הם מתלבצים תוך ז"א כנודע, וכמו שהנהי' דא"א נכלל בחג"ת שלו עצמו. כן אלו הנהי' דז"א היו עד"ז, שמשן לו"ק באופן זה. כי הנלח הנה הוא מדה אחת לבדה, ושמש כאלו היא ב' מדות קטנות, הנקראים נלח וחסד. ונמצא שהיו ב' ספירות, אלא שאורך שניהם אינו אלא אורך ספירה אחת בלבד. וכן היה בהוד, וכן היה ביסוד, וזהו אומרם תלת כלילן בתלת.

והנה ענין היסוד איך שמש לשנים הוא באופן אחר, והוא כי הנה נודע שרגלי או"א הם מסתיימים בחצי תפארת דא"א, וז"א מתחיל משם ולמטה. ובזמן העיבור הנז', נכלל חצי התחתון דתפארת דאריך בחציו העליון והצל הארה, ממנו ואח"כ עלה גם היסוד דאריך ונכלל בכל שני חצאי התפארת שלו בהיותם נכללים יחד כנז', ומכאן ילאו ונתהוו התפארת והיסוד של ז"א. ונמצא כי יש תוספת אור בתפארת מבשאר החלקים, לפי שכאשר נכלל חציו בחציו מיניה וזיה נוסף בו אור גדול, מכאן מה שנכללו יחד יותר מכשנכלל הנלח בחסד וההוד בגבורה. ומלבד זה נוסף כח א', והוא כי גם היסוד נכלל בת"ת, ולכן היה כח זהם להתהוות הת"ת והיסוד דז"א מן היסוד דא"א, לפי שנכלל למעלה.

ומן חצי התחתון דת"ת דא"א נתהוו ג' מוחין דז"א שהם חב"ד שלו. ואעפ"י שאמרנו, שהיה צקוד עיבור צבחי' תלת כלילן בתלת בלבד, הענין הוא כי ודאי שיש אל התינוק בהיותו במעי אמו בחינת ראש ומוחין, כי מבשרינו נחזה אלוה. אלא שכיון שאין המוחין ההם ראויים לילד, אינם עולים צקם, אצל פשוט הוא שיש לו ראש ומוח.

מאיר העץ חלק ג'

אח"כ כאשר נולד, ע"י היניקה שהוא יונק משדי אמו, נגדל יותר בהמשך זמן חדשי היניקה. וזה ענין גדלות הזה, כי הנה בהיותו בסוד העיבור, עיקר מזיאות ז"א לא היה רק ג' ספירות תחתונות, שהם נה"י שבו, לפי שהותו הוא מן הנה"י דא"א כנזכר, אלא שהיו בסוד ו' מדות קטנות כנז', והיו החג"ת שלו ככה ולא בפועל, לפי שעיקר ושורש ארכס לא היה רק שיעור ג' מדות דנה"י לבדו, ו"ק שלו היו בבחינת ו' חלאים. ואח"כ ע"י היניקה נגדל, כי גם החג"ת שלו נעשו מדות שלימות, כמו הנלח והוד יסוד שלו, שהיו בתחילה שרש ועיקר הכל.

וסבבת גדלות זה הוא, לפי שמן הדדים של אמו, העומדות במקום החזה שלה, שהוא באמצע החג"ת, הוא יונק. ונתבאר אללנו בסוד ויעבור, שהוא אותיות ע"ב רי"ו, כי ג"פ ע"ב הם בחג"ת, ושלשתם יחד הם רי"ו. וב' בחי' אלו נרמז במלת ויעבור, ע"ב רי"ו. והנה הם מתחברים באמצע, ונעשים בחינת הדדים, ואז נתוסף שם בחינת ההוי"ה, וזהו ויעבור ה' על פניו וגו', ואז נעשו שני הדדים, כי ויעבור ה' הוא בגימטריא שד"י, שהוא בחינת השדים והדדים. ולכן בהיות התינוק יונק משם, נגדלים חג"ת שלו ונשלמים להיות ו"ק שלימות. אבל עדיין המוחין שהם חב"ד שלו, לא היו מתוקנים, וזה נמשך עד סיום ב' שנים של היניקה.

אח"כ התחיל תקון הכלים של המוח משם ואילך, עד היות לתינוק שלשה עשר שנים ויום א'. ואחר כך נכנסו המוחין ממס, תוך אלו הכלים, שנתקנו בהמשך הזמן הזה, שהוא מאחר ב' שנים של היניקה, עד תשלום י"ג שנים ויום א'. וענין התיקון הזה הוא, בזה האופן שנבאר, הנה נודע כי האדם בליה כשהוא יסן נפשו יוצאה ממנו ומקבל הארה גדולה, אבל בהיותו עדיין קטן, שלא השלים י"ג שנים ויום א', אעפ"י שגם נפשו עולה למעלה בכל לילה, אינו מקבל הארה גמורה. אמנם הוא מקבל הארה מן מוחין שלו העליונים העתידיים לבא לו אחר י"ג שנים ויום א', ומהם מקבל עתה קאת הארה מועטת, שיעור שיוכל לתקן הכלים עצמם של המוחין ולהגדיל ג"ר שבו, לפי שעדיין אין בו אלא ו"ק שלימים.

והנה אחר תשלום שתי שנים של היניקה, בא לו הארה מג' מוחין עליונים ההם, ובאים לו הארת ג' המוחין ההם מלובשים בתוך הכלי של נה"י דאימא. ונודע, כי עיטרא דחסדים היא תוך היסוד דאימא. וזה היסוד דאימא, שיעור התפשטות התלבשותו הוא עד סיום השליש העליון של תפארת דז"א, ששם הוא מקום החזה. ודע, כי כל הגדלת ז"א עתה אחר זמן היניקה, הוא ע"י זו העיטרא דחסד, שהוא מחצית הדעת דז"א, לפי שז"א נק' אילנא דחיי, ואין האילן גדל אלא ע"י המים המתפשטים בו.

והנה החסדים האלו, שהם חמשה חסדים, הם המגדילים אותו, כנודע כי עיטרא דחסד הוא לזכר, ועיטרא דגבורה היא לנקבה. ואמנם אין המים האלו שהם החסדים, יכולים להראות כחם כ"כ כ"ז שהם מכוסים תוך היסוד דאימא, שהוא עד החזה. ומשם ואילך, נגלים ומראים כחם והגדלתם. והנה שיעור המשך כסויים והתלבשותם, הוא ו' ספירות ושליש, שהם, כתר חב"ד ח"ג ושליש עליון דת"ת, והם שיעור ו' שנים ושליש, ואח"כ הדעת שלו מתחיל להאיר.

וזהו מה שארז"ל הפעוטות מקחם מקח במטלטלין. והנה פעוטות נקרא כשהם בן ו' שנים ויום א', כנגד ו' שנים ושליש שביארנו, ואז יש לו דעת מגולה במטלטלין שהם ו"ק שבו, כנודע כי הה' חסדים מתפשטים מחסד עד הוד ואח"כ נכללים ביסוד. ואלו הו"ק נק' מטלטלין כי אלו מתטלטלין ועושים כל ההקוף וכל הארוף. אבל בקרקעות, שהיא בחי' המלכות, אין לו עדיין דעת שם. וכבר ידעת, כי במסכת גיטין (דף נט ע"א), יש מי שסובר, שאין מקח הפעוטות קיים עד שיהיה כבר ח' כבר י', וטעמו הוא, לפי שמונה ב' של היניקה, ועוד ו' שנים ושליש יותר, הרי הם ח', או ט' שנים.

והנה אחר שעברו ט' שנים הנז', ונתגלה הדעת, שהוא עיטרא דחסד, תכף נתגלו כל הה' חסדים ברגע א' באופן זה, כי הנה הב' חסדים נתפשטו בחו"ג דז"א, בהיותם עדיין מלובשים תוך יסוד

מאיר העץ חלק ג'

לדאמא. וג' החסדים האחרים, נתפשטו בנה"י דז"א בגלוי גמור חוץ משליש העליון של הת"ת, כי שם עדיין מקום עטרת היסוד לדאמא. והנה החסדים הנז', הם בצחי' המים היורדים למטה בשרש האילן, ומשם חוזרים לעלות ממטה למעלה עד ראש האילן, ומגדלים אותו בעת עלייתם למעלה. וכן עושים החסדים הנז' בז"א הנק' אילנא דחיי.

ואמנם בעת עלייתם למעלה, אין כריך כ"כ זמן כמו שירדו למטה, שהיו ו' שנים ושליש, לפי שהב' חסדים נתפשטו כבר בחו"ג, ועלייתם אלו החסדים אינה אלא למעלה בראש לתקן המוחין ולהגדילם, שהם כחז"ד' 7' שנים. ועם ט' שנים הראשונים הנז"ל, עד שנגלו החסדים, הרי הם י"ג שנים, ואח"כ הוא איש גמור, ואז נכנסים בו המוחין העקריים שלו הראויים להוליד. אמנם אחר ט' שנים הראשונים, אשר נתפשטו החסדים דרך ירידה עד ההוד שבו, אעפ"י שעדיין לא חזרו לעלות, כבר ביאתו ביאה כמו שארז"ל. אמנם עדיין אינו ראוי להוליד עד י"ג שנה, שכבר עלו החסדים והגדילו ונתקנו המוחין כנז', אם לא ע"ד מקרה.

ונבאר ענין אלו החסדים איך מגדילים אותו. נודע כי האור המכוסה אינו מאיר מחצית שיעור מה שמאיר בהיותו מגולה, לכן החסדים הג' פחות שלישי, שנתפשטו מן החזה ולמטה, שהוא במקום הגלוי, הם מאירים כפלים ממה שמאירים העליונים המכוסים. ונמצא כי החסדים העליונים אם היו נגלים, נתוסף הארתם כפלים ממה שהם עתה, וע"י אלו החסדים התחתונים המגולים נגלים גם הם, ומתגלה כפל האור שבהם באופן זה, כי הנה החסד שבת"ת, שלישו העליון מכוסה, ושני שלישים התחתונים נגלים.

ונדבר עתה בחסדים המגולים, כי הנה אלו ב' שלישים המגולים, נכפלה הארתם, ולכן השליש האמצעי נכפל, והאיר בשני שלישים תחתונים של הת"ת. ושליש התחתון, ממנו נתהווה ונעשה הכתר של נוק' דז"א. והחסד המגולה שבנאח גם הוא נכפל, וחזיו הספיק להאיר בכל הגלח דז"א. ומחזיו נתהווה החכמה של נוק'. והחסד המגולה שבהוד, גם הוא חזיו היה בהוד דז"א. וחזיו לבינה שבנוקביה.

ועל ד"ז היה גם בשני חסדים ושליש העליונים המכוסים. כי בעליית הארת החסדים התחתונים למעלה, נתוספה הארתם ונכפלה כנז'. וזה עניינם, כי הנה החסד שבחסד נכפל, וחזיו הספיק לעצמו, שהוא שלישי וחזיו. וחזיו שהוא שלישי וחזיו אחרים, עלו למעלה, והשליש עלה בחכמה דז"א. וחזיו השליש, בדעת שלו בלד ימיני, בעיטרא לחסדים שבו. וכן החסד שבגבורה נכפל, וחזיו הספיק לעצמו, שהוא שלישי וחזיו. ושליש האחר עלה בבינה שבו. וחזיו השליש עלה בדעת בעיטרא דגבורה שבו.

ונמצא כי החז"ד יש בכל אחד מהם שלישי אור חסד. ובחג"ת ונו"ה, יש בכל אחד מהם שלישי וחזיו של אור חסד. והטעם לזה הוא, לפי שהנה הדעת אינו ספירה בפני עצמה כנודע, אמנם הוא בחי' היסוד המכריע בין חו"ב ומזווג אותם. ונמצא כי הדעת נחלק לחא"ן, וחזיו מאל החכמה וחזיו מאל הבינה. והרי הוא כאלו יש בחכמה שלישי וחזיו אור חסד, ובבינה שלישי וחזיו ג"כ. כמו שיש בחג"ת נ"ה.

והנה שלישי החסד שבשליש העליון דת"ת גם הוא נכפל, וחזיו הספיק למקומו, וחזיו עלה עד הכתר דז"א. ודע כי גם השליש התחתון דחסד שבת"ת, שאמרנו למעלה ממנו נעשה הכתר של נוקבא דז"א, נחלק לשנים. וחזיו נשאר בכתר הנקבה, וחזיו עלה בכתר דז"א. והטעם הוא, לפי שלא יהיה כתר דז"א גרוע מן החז"ד, שיש בכל אחד שלישי שלם כנזכר. וגם כדי שלא יהיה גרוע כתר דז"א מכתר לנוקביה, שיש בו שלישי שלם ובכתר דז"א חזיו שלישי לבד. אבל עתה, יש בכתר שלו שלישי שלם, ובכתר שלה חזיו שלישי לבד.

ודע, כי שני חא"ן של שלישי החסד הנז', שעלו בכתר, עלו ביחד, ולא בזה אחר זה. וזהו תבין פסוק, והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום ולא לילה. כי הוא הענין, דכתר דז"א ונוקביה, שבתחלה

מאיר העץ חלק ג'

אמנם בהולדת ז"א היה ב' מיני זווגים, ויש ביניהם הפרש גדול. כי הזווג הא' שהוא כדי להמציא אותו מציאות ז"א, אינו אלא ע"י א"א, שמכחו כל האצילות. אך הזווג הב' הוא באו"א לעשות להם⁴⁴⁵ מוחין. והענין כי הלא ז"א מלביש א"א מטבורא דלבא שהוא חצי ת"ת⁴⁴⁶, ובתוכו מתלבש א"א עד סיום יסוד שבו. והנה מאותו חצי הת"ת נעשה גלגלתא שלו, אך ג' מוחין שלו נעשין מנה"י דא"א, וז"ס⁴⁴⁷ הרומז בתוספתא פ' בשלח (דף נ ע"א⁴⁴⁸) עד לא אשתכח אוריא דכיא כו'. כי כבר הודעתך כי ג' בחי' היה לז"א, א' במעי אמא⁴⁴⁹, כי אז היה ו' זעירא⁴⁵⁰, ג' לבד, והם נה"י דז"א, כי הג' נתעלו למעלה במעי אמא, ושם לא היה רק ג' כלילין בג'⁴⁵¹. פי' שכבר הודעתך כי או"א שיעורם עד טבורא דלבא, והם כללות חג"ת דא"א. ואז כאשר נתעלו אלו הג' נה"י למעלה באו"א, נכללו בג' דחג"ת של א"א⁴⁵², וז"ס ג' כלילין בג'⁴⁵⁴. ולכן אלו

היו שליט אחד, ואח"כ נתחלק בין שניהם. ולהיותם שניהם מן שליט אחד, נקרא יום אחד. וגם לפי שאינו ביחוד לא לז"א לזכו, ולא לנוקביה לזדה, לכן נאמר בו, לא יום ולא לילה, אמנם הוא בשתוף לשניהם יחד. גם זהו סוד, ב' מלכים המשתמשים בכתר אחד. גם בזה תבין מה שאמרנו בספר יצירה, נעוץ סופן בתחלתם. כי הכתר לז"א, עם הכתר לנוקביה, שהוא מלכות, שניהם ממקור אחד חלוצים.

⁴⁴⁴ לגבי פרק זו עי' לקמן שער כח פרק ד' אות ו'.

⁴⁴⁵ לו (מאמ"ר).

⁴⁴⁶ עי' לעיל הערה 395.

⁴⁴⁷ עי' מאמ"ר שמביא את הזהר הזה אחרי הענין של תלת כלילין בתלת, וכן עי' פס מד ע"ד.

⁴⁴⁸ ויסע מלאך האלהים וגו', (מתניתין), עד לא (ס"א אשתקע) אשתכח אוריא דכיא, ולא נהיר, אבנין נקיבן הוו סתימאן, תלת רוחין דכלילין בתלת הוו שקיען, ומיין סתימן תחות נוקבי, בשבעין ותרין אתוון אתהדרו לאתרייהו. תרגום:

ע"ש בהגהות מהרח"ו שהתלת רוחין שייך לז"א ולא לאו"א, ויש להבין דברי האר"י כאן באומרם וז"ס בב' דרכים, א' שהיות חב"ד דז"א נעשים מנה"י דא"א או ב', היות ז"א נברא בצורה ג' כלילין בג' והוא המשך דבריו, והמהרח"ו שם מתאים עם הב'. ועי' הערה 447, ועי' למקן הערה 607.

⁴⁴⁹ רק בתחילת אצילותם ז"א במעי אימם ממש ומאז ואילך הגם שיש בהם עליות וירידות רבות עכ"ז אי אפשר שיוחזרו ממש לכנוס לסוד עיבור במעי אמא (ביאורים ח"ב י ע"ג) רבות עכ"ז אי אפשר שיוחזרו ממש לכנוס לסוד עיבור במעי אמא (ביאורים ח"ב י ע"ג)

⁴⁵⁰ עי' מאמ"ר נב ע"א שו' זעירא כולל ו' קצוות.

ו' זעירא היא בחי' ו' שבתוך צורת ה' שבשם הרומזת בבניה. והנה אות ה' נחלקת לד' והד' היא תבונה כנודע והו' הוא ז"א שבתוכה בסוד עיבור בסוד ו' קטיעא זעירא בלי ראש (מב"ש מד ע"ד).

⁴⁵¹ עי' לקמן שער כד פרק א' בענין ג' כלילין בג', שזה חג"ת תוך נה"י.

⁴⁵² זה משום ששורש ז"ן מנה"י דא"א אך נתהוו ונעשו על ידי זווג דאו"א וע"י עיבור במעי אימא אם כן נמשך מציאות משרשם שבנה"י דא"א ובאמצעות או"א כלומר נה"י דא"א היה צריך לעלות למעלה בחג"ת כדי להיות שורש לאו"א (כללים ח"א נד ע"א), ועי' כללים ח"א צז ע"ד שמצינו בז"א דאצילות כי לצורך עיבור ראשון דז"א שהוא לעשות הגוף והכלי שלו הנה נסדר ונעשה ג' בחי' דתלת כלילין בתלת חג"ת בנה"י א' בא"א וא' באו"א (כי עלו ישסו"ת שהם הנה"י והלבישו לאו"א עלאין שהם חג"ת) וא' בז"א עצמו.

עי' נוסחאות ועי' שער ז"א פרק ב'.

⁴⁵³ או"א (לש"ו), אמנם בכללים (ח"ב ל ע"ג) נקט כגרסתינו.

הנלח וההוד ויסוד לא"א שהיו למטה משיעור קומת לבא ואימא, נתעלו למעלה בתוך חג"ת דלבא ואימא, ולא בתוך חג"ת לא"א עצמו, כי הרי החג"ת דלריך נתעלו, והיו צבחי' מוחין דאו"א כנ"ל. אבל נתעלו נלח הוד יסוד בתוך חג"ת דלבא ואימא, ונמצאים אז היותם צבחינת תלת כלילין בתלת. כי נכללו תלת נה"י תוך תלת חג"ת דלבא ואימא (מאמ"ר).

אז (בזמן העיבור הראשון) ז"ן הם מלבישים את לא"א באופן זה, והוא כי הנה הם מלבישים את שליט תחתון לת"ת ונה"י לא"א הם ד' ספירות. והנה המלכות, נוק' דז"א, לוקחת פרק תחתון של

מאיר העץ חלק ג'

ההוד לאריד, ואז היתה נק' פסיעה לבד, שהיא הנקו' והקוץ התחתון של אות ו' זעירא שבחוד הה"א של הבינה. ואע"פ שלא לקחה רק שליטת תחתון ההוד, נק' כל ההוד על שמה, כיון שאינינו כולו לז"א.

ונמלא כי מה שנשאר לז"א אינינו רק שלשה ספירות, שהם שליטת תפארת ונלח ויסוד, כי אעפ"י שגם הוא לוקח תרין פרקין עליונים של ההוד, כבר נתבאר שכל ההוד נקרא ע"ש המלכות. ונמלא כי הז"א לוקח שלשה ספירות לבד, ונוק' לוקחת ספירה אחת, והיא ד' אליו בסוד רביעית ההין, ואות ד' שבסם ההויה כמ"ס במקומו ב"ש.

והרי שעתה הז"א אינו רק ג' מידות ונוק' רביעית אליו, וזה בשלשה ימי הקליטה, אח"ך ניתוסף בז"א תיקון נוסף, והוא הבחי' הב' שהיא כנגד בחי' זמן היניקה שנעשו בו ו"ק, והמלכות ז' אליו, וכו'.

ודע, כי גם בעיבור יש בחי' יניקה, והוא שהעובר ניזון שם ויונק דרך טיבורו ממה שאוכלת אמו כנודע. ויתבאר בפ"ז ע"ש והבן זה היטב.

אח"ך ניתוסף בז"א תיקון נוסף, והיא הבחי' הג' שהיא כנגד זמן עיבור ג' דמוחין גדלות, שנעשו בו תשעה מדות שלימות, והיא י' אליו. וכן היא עתה, כי הגה נתבאר שהב' פרקים עליונים ל"ה לאריד נתעלו לעשות דלים אל הבינה להניק בנה. ונמלא, כי כאשר נסתכל במה שהגדיל הז"א בסוד העיבור, ולא בבחי' הפרקין עצמן בבחי' אריד, אלא בערך מהו שגדל העובר הם תשעה בחינות. כי הגה מן פרק אמלעי לנלח לאריד נכפלו ונעשו ב' מדות שלימות בז"א, שהם חסד ונלח, קו ימין שלו. ומפרק אמלעי ההוד לאריד נעשו בז"א גבורה והוד, קו שמאל. ומפרק תחתון לנלח נעשו ת"ת ויסוד בז"א קו אמלעי. ומשליטת תחתון דת"ת לאריד נעשית חכמה לז"א. ומיסוד לאריד נעשית בינה לז"א. ואמנם לעת אין בו עדיין בימי העיבור כנ"ל פי"ד. ומפרק תחתון ההוד לאריד נעשית נוק' לז"א, הרי הם ט' בחינות.

ודע כי הכתר של ז"א הוא מן בחי' חזי היסוד לעתיק יומין המתלבש תוך חזי התחתון לאריד כנ"ל פ"ו, ולקמן בח"ג יתבאר כל זה הנ"ל באורך, כי הרי בחי' זו היא כנגד אותה הבחי' כנ"ל, אלא שעתה הוא בכח ולא בפועל, ואז הוא בפועל ממש וע"ש. והנה אם נעריך יחד כל הבחי' האלו יהיו י"ח, כי לכן נק' ח"י העולמים, כי הגה הז"א היה ג' וו' וט' הרי י"ח.

והנה פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל התחלקות ת"ת ונה"י לאריד בז"א באופן אחר והוא זה, כי הגה נתבאר כי עיקר ז"א בזמן העיבור אינו רק שלשה מדות לבד מתגלים בו כנ"ל בפ"ח וכמ"ס בסוף פרק זה בע"ה, אמנם נגדלו ונעשו ו' מידות קטנות אשר כולם אינם רק ג' גדולות לבד. והנה מן נלח לאריד נעשו בז"א קו ימיני שבו, והם נלח וחסד. ומהוד לאריד נעשו בז"א גבורה והוד. ומיסוד לאריד נעשו בז"א ת"ת ויסוד. ומשליטת תחתון דת"ת לאריד נעשו בז"א תלת מוחין חב"ד. וטעם הדבר איך מזה השליטת דת"ת לבדו נעשו תלת מוחין בז"א הוא, כי הגה נתבאר לעיל בפ"ו איך שליטת תחתון דת"ת לאריד עלה והלביש ב' שליטים עליונים של הת"ת לאריד עצמו, ואח"כ עלה גם היסוד לאריד והלביש את שליטת תחתון של הת"ת הנז' ונכלל בכולו. ונמלא כי היסוד אע"פ ששיעורו הוא קטן שם, שאינו רק שליטי הת"ת כנ"ל, עכ"ז מחמת שהלביש ונכללו בכל הת"ת לאריד כולו כנז', נגדלה הארתו ועשה בז"א ת"ת ויסוד שבו, והשליטת התחתון דת"ת לאריד היו בו הארות כפולות מאד יותר מהנ"ה, כי הנ"ה כל אחד מהם נכלל זה בחסד וזה בגבורה, ומכח כללות ההוא נעשו כל אחד מהן ב' מדות קטנות בז"א כנז'. אך שליטת הת"ת נכלל מיניה וביה ב' שליטים העליונים, הרי כללות א' גדול, כי הוא מיניה וביה. משא"כ בנה"י שזוקחים הארתם מאחריים, אך זה הוא מיניה וביה, ולוקח הארה יתירה מהם מאד. ונוסף על זה כי נכלל היסוד שלו עצמו בו. וכבר נתבאר לעיל בפ"ו, כי כמו שנכלל התחתון מהעליון, כן נכלל העליון מהתחתון. ונמלא עתה כללות היסוד

מאיר העץ חלק ג'

באותו שליטת הת"ת, ונמצא כמה האורות יתירות יש באותו שליטת תחתון דת"ת דאריך, ולכן הספיק לעשות תלת מוחין בז"א.

ונמצא כי מבחינת הכלים של הז' מלכים נחזרו ונעשה מהם בחי' ו"ק דז"א דבחי' כלים, וכן בניאולות, וכן באורות, כנ"ל בפ"י. ואלו הבחי' נעשה מהם גופא דז"א והלבישו את נה"י דאריך ע"ד הנזכר, וכן נחזרו מהכלים והניאולות והאורות של המלכים לאורך ג"ר דז"א בסוד כלים וקרומות ומוחין, ונעשו ג"ר דז"א כנ"ל בפ"י ג' ופט"ו, ואלו הלבישו לשליטת התחתון דת"ת דאריך. והענין כי הנה נחזר לעיל בפ"ח כי הת"ת נקרא ו' וכן היסוד נקרא ו'.

והנה הת"ת דאריך משמש לב' בחינות, לאבא ולאיימא חלק העליון, ולז"א חלק התחתון. ונמצא כי מחנית הו' שהם ג' הם בחלק התחתון דת"ת, ומג' זו נעשו תלת מוחין לז"א. וכן עד"ז היסוד דעתיק, שגם הוא גנוז ומתלבש בת"ת דאריך, גם הוא בחי' ו' א', וגם היא נחלקת לב'. ונמצא כי שלשה חלקים ממנה נעשו נשמה לנשמה תוך חצי עליון דת"ת דאריך לאו"א, ושלשה חלקים תחתונים נעשו נשמה אל חצי התחתון דת"ת דאריך, הנעשה תלת מוחין אל הז"א כנז'. וגם מן הנ"ה דעתיק אשר תוך נ"ה דאריך, נעשו נשמה גם לז"א, וכל זה יתבאר באורך במקומו האמתי בענין גדלות דז"א בח"ג פ"א ובח"ב פ"ז ע"ש. והרי נתבאר התלבשות ז"א דאריך ולעתיק צעת העיבור היטב מאד.

ודע, כי פעם אחרת שמעתי באופן אחר בקיאור ואיני יודע אם הוא צעת העיבור או בניקה או בגדלות, כי שמעתי סתם, והוא זה, כי משליטת הת"ת נעשה כתר גולגלתא דז"א, ומנה"י נעשו בו תלת מוחין, ומהיסוד דא"א נתפשט שאר גופא דז"א כולו. ואיני יודע לקשר כל סדרות אלו אם לא שנאמר שהם ע"ד שנז"ל בש"ג ח"ב פ"ב בענין התלבשות שבעה תחתונות דעתיק דאריך, שנאמר כי הז' עמנו מתלבשות בכל גופא דאריך. אמנם מהשבעה ענפים שלהם הנכללים בחדס דעתיק אשר בכתר דאריך, הם נתפשטו גם הם בז' דגולגלתא דאריך, וכן עד"ז הוא כאן, כי כל הנ"ה עמנו נתפשטו בכל גופא דז"א. אמנם עיקר הארתם נשאר בג' ראשונות מוחין דז"א כנלע"ד.

גם ראיתי שינוי אחר בענין הת"ת דאריך, כי פעם א' שמעתי כי כל חציו התחתון נתן אל הז"א, ורוב הפעמים שמעתי דקדוק שאינו רק שליטת התחתון לבד, ואיני יודע תי, אם לא שנאמר ע"ד ת"ת דאיימא המתלבש בכתר דז"א, כי בהיו' לו מוחין דאיימא לבד אינו לוקח רק שליטת, ובהיות לו גם מוחין לאבא לוקח חציו כנז', ע"ש וכן יהיה כאן כנלע"ד. גם אפשר שיוצנו בענין שינוי ג' הבחינות שיש בז"א צעת העיבור כנ"ל בתחילת פרק זה, וכפי הבחי' ישנה התלבשות וזה ג"כ נכון כנלע"ד. גם במ"ש ספ"י בענין ג' העלויות שבג' המדורות יתבאר גם זה כפי הנז"ל עד"ז. ונמצא כי הגרון נעשה מבחי' מקום חלל ופנוי הנז' אשר ע"כ נקרא שם הז"א בחי' קול כנז'. וז"ש במסכת סוטה בפ"ט, מהיכן היו מודדין לו, ממקום שנעשה חלל, מוארו שנאמר כי ימלא חלל באדמה, כי הנה האור דבחי' חלל נעשה ולכן נק' האור ע"ש חלל.

והנה נבאר ג"כ מהיכן נהיה הגרון דז"א בזמן העיבור. והענין, כי הנה נתבאר לעיל בפרק זה, כי תרין פרקין ראשונים דנ"ה דאריך נתעלו במקום הדדים של בינה, אך פרק עליון דיסוד נשאר למטה במקומו בתוך ב' היסודות לאו"א בהזדווג שם כנ"ל בפ"ח. ונמצא הרחק בין היסוד לב"פ עליונים דנ"ה, כי שם הוא מקומו תמיד, פרק עליון דיסוד באמצע תרין פרקין עליונים דנ"ה, ואותו מקום היסוד נשאר חלל. ונודע כי כל דבר שבקדושה נשאר שם תמיד רוסם שלה, ונמצא כי מכח אותה ההארה של היסוד שהיה שם מתחלה, משם נהיה הגרון של ז"א. ודע, כי מהגרון הזה הוא התחלת עשיית מלאכות ז"א דבחי' תלת כלילן בתלת לבד, וזהו הסוד שביארנו לעיל בפ"ה, כי מן היסוד של אריך הנק' שופר ילא הז"א דבחי' קול כלול באש ובמים ורוח שהם ג'. ונודע כי גם שופר הוא בגרון. ונמצא, כי באותה בחינה דרשימו דיסוד דאריך, שם הוא בחינת השופר, ומשם ילא ז"א בסוד קול כלול בג' מים ואש ורוח, בסוד קול דנפיק מגו שופר, ושם היה כלול בתלת הנז' בגרון זה, שהי'

מאיר העץ חלק ג'

במקום חלל ופנוי, ואינו שם אלא בחי' אויר לבד, ולכן היה נק' קול. ואח"ך משם יא' קול זה מהגרון ההוא הנקרא ג"כ שופר כנז', הנעשה מהארת רשימו היסוד דאריך כנזכר, ונתפשט למטה מהגרון הזה גם כן בסוד תלת כלין בג', הם ו"ק דגופא דז"א כלולים תלת בתלת כנודע (מזו"ש מג ע"ד).

וחג"ת היו טמונים ומלובשים ונכללים תוך הנה"י שלו, וסיבת הדבר מפני שלא היה מלביש רק לנה"י דא"א, ומשם היה נשפע. וכיון שלא היו רק ג', גם הוא לא נתגלו בו רק הג', אמנם כיון שנה"י דאריך נכללו בחג"ת, א"כ גם נה"י דז"א קבלו הארה מחג"ת דאריך, אלא שהיא ע"י התלבשותם והתכללותם תוך נה"י. וכן בז"א, החג"ת שלו קבלו הארה בסוד התכללותם תוך נה"י שלו, באופן שהחג"ת שלו הם זכח ולא בפועל, ומכ"ש שהג"ר שבו כמעט אפי' זכח לא היו אלא בדקות רב כנ"ל בפי"ב. ונמצא, כי שיעור אורך ז"א אז לא היה רק שיעור שלשה מדות שלימות שהם נה"י שבו. אמנם להיות נכללים שם גם החג"ת, היו אלו הג' מדות שלימות בסוד ו' מדות קטנות, כי הנלח הוא מדה א' שלימה ושמש לב' קטנות שהם חסד ונחם, וכן זהוד וכן ביסוד, כי ארכם ושיעורם הם ג' מדות שלימות, והם בחי' ו' מדות קטנות שהם ו' חלואי מדות, וכל זה היה בתחילה בשלשה ימי הקליטה. ואח"ך היה הולך ומתגדל עד שהגדיל ע"י מה שהיה מזכר מהמלכים בהמשך זמן העיבור כנ"ל, ונשלמו בו ו"ק ונעשה ו' גדולה, אלא שהיתה בלתי ראש שהם הג"ר. וכ"ז מכח נה"י דאריך שהיו נכללים בחג"ת שלו, אז בהשתלם ז"א ונעשה ו' גדולה בו' קאוות, אז יא' לחוץ ונולד, וזו היא אות ו' שלאחר שתי אותיות י"ה שבשם ההויה שיתבאר בח"ב פ"ד:

וא"ת, והרי ז"א מלביש שליט תחתון דת"ת דאריך וגם נה"י שבו, וא"כ איך חנו אומרים שהיה כלול תלת גו תלת בלבד. אך הענין, כי כיון שבחינת הת"ת אינה מדה גמורה רק שליט א' לבד, לכן אינו עולה בשם, ואין חנו מזכירין רק הנה"י לבד, שהם מדות שלימות שנכללו בחג"ת, והיו ג' כלין בג'. גם כריך שדע הקדמה א', ועמה תבין היטב ביאור תלת כלין בתלת הג"ל, והוא כי העובר ודאי יש בו כל הרמ"ח איברים, ואין איברים ניתוספים בו אח"ך כנ"ל בפרק י"ב. אך הענין הוא, שבתחילה היו איברים קטנים, מחלית גידולם לבד, ואחר כך נגדלו בשיעורן. ונמצא כי דוגמת מה שאנו קוראין את הז"א כולו אות ו' של ההויה, הכוללת כל עולם האצילות כנ"ל, וכן הת"ת שבו עמנו נקרא ו' של ההויה הפרטית בעשר ספירותיו עצמם. והנה גם הת"ת שלו היה עד"ז ו' בלי ראש, כי היה גופו קטן מאד, דוגמת ו' בלי ראש, ועיין בצרכת אבות, כי שם נתבאר היטב ענין זה. ופעם אחרת שמעתי, כי בהיותו בסוד העיבור היו בו ו"ק כלולין תלת בתלת, ולא היו בו לא בחי' ראש ולא בחי' זרועות, אלא גוף פשוט א' לבד, כנזכר בסוד ליצית קטן ע"ש. והנה נתבאר איך נרמז הז"א בבחי' ו' של ההויה הכוללת עולם האצילות, בין בזמן העיבור, בין אחר כך, שהם ו' זעירא שבתוך הה"א, וזו גדולה שלאחר הה"א, ובח"ג נשלים ביאור זהו בע"ה.

ונבאר דרך אחרת בענין שם ההויה הכוללת כל האצילות, ועמה יתבאר ענין מציאות ז"ן שניהם יחד בסוד העיבור. והענין, כי אע"פ שתראה שלא הזכרנו בכל הפרקים האלו מה נתחדש בנוק' בענין העיבור, בודאי שגם היא היתה עמו, וגם היא נגדלה מדרגה אחר מדרגה דוגמת ז"א ממנו, וכל בחינותיה נבארים בש"ו ח"א בע"ה. ונבאר פה כללות הענין איך היו שם ז"ן יחד בזמן העיבור. הנה נודע משז"ל בפסוק אשה כי תזריע וילדה זכר, אשה מזרעת תחילה יולדת זכר, איש מזריע תחילה יולדת נקבה. והענין, כי הנה חו"ב הם זכר ונקבה, והם ב' אותיות י"ה שבשם ההויה הכוללת כל עולם האצילות כנזכר, ואות י' במילואה יש בה שלשה אותיות והם יו"ד. ונודע מ"ש בזוהר ובתיקונים כי י' אבא, ו' ברא, ד' גינתא דאיהי ברתא. והנה אבא הוא אות י' שהם י"ס דיליה, וכאשר מזריע טיפת מ"ד להאציל את ז"א כנ"ל בפ"ט, כריך שתהיה טיפה זו בהכרח כולה לז"ן יחד, כי גם בת הנקבה ע"י כח האב נעשית כנודע, והנה שניהם היו נרשמים אז בו, והם ו"ד, ו' ז"א, ד' נוקבא.

מאיר העץ חלק ג'

והענין כי ז"א היה נמשך מן ו' ראשונה לזבא, ונוק' מן ד' תחתונות שבזבא כנודע, כי גם בהיות הנקבה עם ז"א בסוד אחר זבא אחר אין בה רק בחי' ד' תחתונות שבו כנז' בש"ו, ולכן נרמז הז"א באות ו' ונוק' באות ד', ושניהם במילוי ו"ד של יו"ד. והרי בהיותם תוך זבא היה הז"א קודם אל נוק', ו' ואח"ך ד', כי גם עלמא דלכורא, והזכר גובר. וכאשר הזריע זבא באימא, ונתן טיפה זו כלולה מזכר ונקבה, הגה הנקבה שהיתה בסוף יתה תחילה, כנודע מסוד השפופרת, כמש"ל ביעקב ועשו. ונמצא כי כשהאיך מזריע בתחילה, מוליד נקבה תחילה ואח"ך הזכר, ולכן נתהפכו בתוך מעי אימא, וגם נתהוו ד' על ו' שהיא ארת ה, דו, ד' על ו'.

והענין יובן ע"י שאלה אחרת, והיא כי למה באות יו"ד לא נרמזו זו"ן רק באותיות המילוי, ובאימא שהיא אות ה' נרמזו באות ה' עלמה השרשית. והענין, כי כל בחי' אות ה"ה זו שהיא התבונה, לא נעשית אלא מעלמות הארות זו"ן שניתנו באימא, וממם נאלץ עלמותה כנז' בש"ד ח"ב. ונמצא, כי בלאת הנקבה תחילה בטיפת זבא, נעשית ממנה ד' אחד שבצורת ה"ה"א. ואח"ך בלאת ז"א אחריה, לא מצא מקום כי כבר יש בה גם הנוקבא, וירד למטה בו' אחרונות שהם ו' קלוות שבה, שהיא ו' שבצורת ה"ה"א העומדת תחת ד' של ה"ה"א. וגם הטעם, כי להיותה עלמא דנוק', שלטא נוקבא על לכורא. וז"ס העה"ב לדיקים יושבין ועטרוניהם בראשיהם, כי עה"ב היא התבונה כנזכר ש"ד ח"ב, וגם במקומה שהיא ה' ראשונה שבשם, הצדיק עליון שהוא ז"א יושב שם, ועטרה שלו שהיא נוק' על ראשו, ולכן אות ד' על ו' היא ממש כעין עטרה המקפת ראשו, שהוא ו' שתחת הד'.

ואח"ך כשהזריעה הנקבה, שהוא כשהולידים והוליאחס לחוץ אחר העיבור צעת הלידה, אז חזרו להתהפך, כי ו' שבתוך ה"ה"א שהיה אחרון יתה תחילה, וישב לו תחת ה"ה"א ראשונה. ואח"ך ילאתה אות ד' שהיא נוקבא, והיא ה' אחרונה שבשם שתחת אות הו', כנודע כי ה' ד' הוות בקדמיתא, כנזכר בזוהר פרשת משפטים דק"ב, אלא שמן ד' נעשית ה' ע"י ההגדלה והתיקון כמ"ש בש"ו. ונמצא כי האשה מזרעת תחילה יולדת זכר, ואח"ך יולדת הנקבה. והרי ג' היפוכין בדבר, תחילה היו זו"ן במילוי יו"ד, ו' על ד', ואח"ך בצורת ה' ראשונה, ד' על ו', כי ז"ס אדם הראשון ד"ו פרלופין נבראו. ונודע, כי הבריאה היא בצנינה, והבן זה, כי כשנכנסו בצנינה אשר שם היתה בחינת בריאת אלה"ר ונוק', אז היא בסוד ד"ו פרלופים. אך בהיותם בסוד אצילות שהוא בהיותם זבא, שהוא נקרא עולם האצילות, שם היו בסוד ו"ד, ואחרי שנולדו נתהפכו ונעשו ו"ה, שתי אותיות אחרונות שבשם ההויה הכוללת כל האצילות.

ונבאר עתה ענין המזון איך היו נזונים שם בתוך בטן אמם, כי נודע שגם הולד יונק במעי אמו. והענין, כי הגה נתבאר לעיל פי"ג, כי המוחין דז"א שבזמן העיבור היו תוך נה"י דתבונה דבחינת כלים החיוניים שבה. והנה, בהיותה מלוכשת בתוכו בסוד מוחין, נמצא כי היסוד של התבונה הוא מסתיים בטיבור ז"א וכמ"ש זה בע"ה בח"ג בענין שלש נקודות שיש בז"א, וא' הוא נקודת הטיבור, ששם הוא סיום יסוד התבונה הנקרא עולם הזבא עלמא סתימא, ולכן נקו' הטיבור הוא סתום. ואמנם, בהיות ז"א בעיבור תוך אימא, אז אינה עלמא סתימא בהיותה שם למעלה במקומה, ואז הז"א טיבורו פתוח ויונק בכח היסוד לאימא הגנוז בתוכו, ובאלתו לחוץ אחר שנולד נסתם הטיבור שבו כי שם היסוד דתבונה הנקרא עלמא סתימא. ואמנם סוד מה שניזון הוא ממה שמזכרת אימא מבחינת המלכים כנ"ל בפרקים שקדמו, ובכל יום ויום מימי העיבור מזכרת מעט מעט, ומשם ניזון זו"ן עד שנגדלים מכח מה שמזכרים ומכח המזון שניזונים. עד שנסלם להתברר כל מה שיכול להברר ע"י הטיבור, ואח"ך נולד. ואז מתברר ג"כ בחי' אחרות בסוד הלידה עלמה, והדמים היוצאים ממנה ואח"ך מתברר יותר ע"י החלק שיונק בעת היניקה כמ"ש בע"ה בח"ב הבא אחר זה. ודע, כי בהיות ז"א בסוד עיבור, אזי הוא בבחינת עשיה שבו, כי כל בחי' ג' כלילן בג' נקרא עשיה כנזכר בדרוש אבי"ע, ואין שום בחי' בא"י שאינה כלולה מאבי"ע של בחי' אצילות (מבו"ש מד ע"ד מה ע"א).

מאיר העץ חלק ג'

הג' הם ו' זעירא כנודע (זהר משפטים קטו ע"ב), כי ו' גדולה הם חג"ת, ושם בסוד העיבור נתארכו {פא ע"ב} הטיפין אלו ונעשו לז"א בהיותו תוך מעי אמא מסוד הבינה ג' אחרים⁴⁵⁵, ואז יצא לחוץ כלול ו"ק מחסד עד היסוד. ובזה תבין מ"ש באדרא (זוטא רצא ע"א) מענין ב' עטרין דאו"א⁴⁵⁷⁴⁵⁶ שהם חו"ג, והבן זה כי שם מקומם באו"א⁴⁵⁸.

⁴⁵⁹ונחזור לענין, כי הנה סוד הזווג ב' דא"א נעשה ביסוד שלו הכולל ימין ושמאל, זכר ונקבה, ואמנם להיות מציאות הזו"ן תחתון למטה מאו"א, א"כ הוצרך שיעשה ג"כ זווג זה ע"י או"א. לכן מה עשה אותן נה"י דא"א שהיו למטה מאו"א, נתעלו למעלה באו"א בתוך חג"ת שלהם, ולא בחג"ת דא"א עצמו, כי לא נתעלו בסוד מוחין דאו"א, רק נתעלו בחג"ת דאו"א, ואז היו שם ג' כלילין בגי'⁴⁶⁰, כנזכר בתוספתא פ' בשלח (נ ע"א⁴⁶¹). נמצא כי נה"י דא"א הם סוד ג'

⁴⁵⁴ בדרך כלל זה הפוך, אבל זה שורש לזה.

⁴⁵⁵ כלומר חג"ת.

⁴⁵⁶ דא"א (לש"ן), ולפי זה מקום הזהר הוא צל"ר קל"ב ע"א.

⁴⁵⁷ עי' אד"ז רצא ע"א – דא מסטרא דאבא הוה גניז בגויה חד עטרא דאקרי חסד – [כאשר הבן יורש מאו"א נוצר שם הו"ה (בהגר"א בתיקו"ז קטז ע"א ד"ה מאי מזלא), כאן שורש הה"ח, ובעטרא דאמא שורש הה"ג (בהגר"א בס"י ו ע"ד)], ומסטרא דאימא חד עטרא דאקרי גבורה – [זה בוצינא דקרדינותא, והוא עטרא דגבורה של הדעת (בהגר"א בתז"ח יח ע"ב ד"ה ונפיק), וכלהו מתעטרין ברישיה ואחיד לון].

אמנם עי' לש"ו הערה 456 ולפי זה עי' אד"ר כאן מפרש היאך כל הדינים דז"א מתבסמין על ידי תיקוני דע"ק⁴⁵⁷ (ב"ע קד ע"א). תאנא אי עתיקא דעתיקין – גלגלתא (ב"ע קד ע"א⁴⁵⁷). קדישא דקדישין – מו"ס⁴⁵⁷ (ב"ע קד ע"א). לא אתתקן באלין תקונין – מכל התיקונים דע"ק, רק תיקוני הדיקנא נקראים "תיקונים", והם תיקונים אשר תכליתם להתלבש בהם⁴⁵⁷. עיקר הדיקנא הוא ב' המזלות שמהם באה הארת ב' העטרין (בהגר"א על ספד"צ ג ע"ד ד"ה ואמר אתקין). לא אשתכחו עלאין ותתאין וכלא הוי כלא הוי – כלומר שהיה חוזר העולם לתהו ובהו (ב"ע קד ע"א). 'עילאין' היינו הזיונין דז"א⁴⁵⁷, ו'תתאין' הם ט"ס תחתונות דנוק'. 'פלא הוי' היינו לרבות את א"א ואו"א, שאז אפילו הם לא היו מתוקנים בשלמות הראויה. ומש"כ 'פלא הוי' כלומר אפילו הנקודות שיצאו בעולם התהו לא היו חשובים כלל, שכן לא היו בבחי' פרצופים ולא היו ראויים להנהיג בהם את העולם, ובחייהם קרויים מתיים. (ב"ע קד ע"ב).

⁴⁵⁸ כלומר ביסודות דאו"א שם מקומם של העטרין שלהם, והוא החסדים וגבורות שאו"א מורישים לזו"ן עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ג ד"ה ואבא, שהורדת מוחין לז"א הם חו"ב חו"ג (עי' דרושי הצלם פרק א') והחור"ב שיוצאים מאו"א הם לא מתפשטים בז"א אלא נשארו למעלה, אבל החור"ג מתפשטים בז"א.
⁴⁵⁹ מצו"ש מ ע"א.

⁴⁶⁰ ולא נתגלו בו עתה החג"ת רק הנה"י שלו, אשר עלו למעלה במקום חג"ת, אשר שם או"א, ועלו ונתבלשו תוך חג"ת דאו"א עצמם, ואז מכח אוחס הנה"י דא"א עצמם לבדם, אשר נתעלו שם ונכללו בחג"ת, יתה טיפה כלולה מכחם דרך היסוד דא"א בסוד זיווג תחתון, שמהם נעשה אדם תתאה שהו"א ז"א. ונמצא כי שרש טיפה זו אינה רק מבחי' תלת טיפין דנה"י לבד, אלא שהיו כלולים בחג"ת. וא"כ נמצא, כי אין בחי' הז"א עתה רק בחי' ג' קצוות לבד, שהם הנה"י שלו, ואלו נשלמו עתה ונתגלו, אמנם היו כלולים ג"כ בחג"ת דיליה דוגמת האריך כנ"ז. אמנם עיקר התיקון לא היה רק בנה"י אלו שלו, שהם נתגלו לבד. אמנם אחר שנוול ז"א וילא לחוץ והגדיל ונעשה ט"ס גמורות, מלבישין את א"א כמ"ש בע"ה בח"ג מש' זה, הנה כי גם א"א נתפשטו רגליו למטה ואינו ג' כלול בג', זו ניתנה בחזה דאבא, והיא נתנה בסוד זיווג לאימא, ושם נעשית בחי' ו' זעירא שבתוך ה' שהיא אימא כנודע, ונקרא ו' זעירא נחלקת לג' נקודות דטיפין כזה: שהם תלת טיפין דסגול הג"ז, וצסוף ו' זו בהותו קוץ הדק, יתה נוק' דז"א בסוד פסיעה לבד, רביעית אליו כמ"ש ל צפ"ו. כי הנה ו' גדולה היא מספר ו', אך ו' זעירא אינה רק ג' לבד, אלא שכיון שגם נכללו בחג"ת כח ולא בפועל, לכן נקרא בשם ו' אלא שהיא זעירא.

גם ט"א למה נק' ו' זעירא, והענין כמ"ש הקדמה א', כי נודע שאות ו' היא בת"ת, והיא ו"ו כפולה, בסוד גוף וזכרית חשבינן חד, אלא שאות ו' העיקרית השרשית היא בת"ת, וזו נק' ו' גדולה, ולות ו'

מאיר העץ חלק ג'

טיפין דסגול הנזכר בתיקונים (דף קח ע"א ודף קכא ע"א) שמהן נעשה אדם תתאה שהוא ז"א. ואז מחמת ג' טיפין אלו דנה"י דא"א הטמונים בחג"ת דאו"א, משם נתהוו סוד זו"ן. נמצא כי מציאות זו"ן נתהווה מא"א עצמו בזווג היסוד שלו, אמנם היה ע"י או"א מסוד חג"ת שלהם, ואז יסוד אבא אפיק טפה חדא ואעיל לה באמא ותמן במעוי דאמא אתעביד ז"א, ו' זעירא, ג' כליל בג' לחוד⁴⁶², לפי דאתיא מסוד ג', נה"י דא"א, ובסופו של ו' פסיעה לבר⁴⁶³ (ח"ג רג ע"ב) סוד נוקבא עמו כמ"ש.

⁴⁶⁴ואמנם בזה תבין סוד נעלם, שהוא סוד הדרין של אשה, מה מציאותן ומהיכן נתהוו, ולמה הם בחזה, ולמה אין חלב בדדי הזכר כמו בדדי האשה. והענין, כי כבר בארנו כי נכלל נה"י⁴⁶⁵ דא"א בחג"ת דאו"א ונעלמו בתוכם, ושם אפיקו ההוא טפה ויצא מדרך יסוד אבא לאמא, ולכן אותו אור הגדול שנתוסף עתה אל נה"י דא"א כדי לעשות זווג ולהאציל לז"א, אור (אחר)⁴⁶⁶ זה נתהווה תחלה בחג"ת אבא, ואח"כ בחג"ת אמא, כי בתוכם כלולין נה"י דא"א (נ"א דאמא)⁴⁶⁷ כנ"ל. לכן סוד אותה הארה העצומה היוצאת ובקעה לחוץ והאירה דרך שם בחזה דאו"א, לכן יש דדים בזכר ונקבה⁴⁶⁸, רק שאותן של זכר הם קטנים ואין בו חלב, ושל אשה

של המילוי היא ביסוד ונק' ו' זעירא, כי הת"ת והיסוד הם גדול וקטן כנז' וכו'. ואלו הב' שהם ת"ת ויסוד נקרא זה לסיבה הנ"ז, כי בין שניהם יש י"ב קלוות כמנין זה. כי זהו גוף ובריית חשבינן חד. וז"ס וקרא זה אל זה ואמר, וכל זה ית' ג"כ לקמן בפ"ו וע"ש. ונמצא עתה, כי כיון שהת"ת נקרא ו' גדולה ע"ש שית פרקין דח"ג, והיסוד נקרא ו' זעירא ע"ש ו' פרקין דנ"ה, ח"כ כל החג"ת ו' גדולה, וכל הנה"י נקרא ו' זעירא, ולכן ז"א שעתה ילא מכח נה"י דא"א לבדו, ולא נתגלו בו בז"א רק הנה"י לבד, לכן נקרא עתה ו' זעירא יען (נקרא) הוא בחי' נה"י לבד הנקרא ו' זעירא. ודע, כי בהכרח כריך שיהיה גם עתה בז"א כללות כל הט"ס, שאפילו העובר יש לו ראש, אלא שלא נתגלו בו עתה רק ג' תחתונות נה"י שבו לבדם כנז', ויתבאר זה לקמן בפ"ו צענין תלת בחי' שיש לז"א, וכולם בסוד העיבור גם עיין בפ"ב.

ונחזור אל הנ"ל כי ז"ס מן המזכר קראתי י"ה וכו' כי היסוד דא"א נקרא שופר לשון שופריה וספיה, כי הוא בסוד ויהי יוסף יפה תואר כמבואר במקומו. וגם סיבה אחרת, שהוא כמו שופר חלול שיואל ועובר מתוכו הקול, וכן זה היסוד דאריך הוא רחב מלמטה וקצר מלמעלה כמו השופר, ומשם ממקום הכר יולא הקול שהוא ז"א הנקרא קו"ל, כנודע שהוא כלול מאש רוח ומים כנז' בפ' וירא דף קי"ד, שהם נה"י דז"א, שאז לא נתגלה בו רק ג' אלו בלבד כנז'. ומיסוד דא"א נמשכו אח"ך באו"א הנקרא י"ה כנ"ל, וזהו מן המזכר קראתי י"ה, כי מן המזכר של היסוד דא"א התחלתי לקרא ל"ה שהם או"א, כנודע שימשכו הטיפה משם אליהם. ואמנם במרחב של השופר, שהוא סוף היסוד דאריך, שם ענני י"ה, כי משם יאתה טיפה הנז', וקבלוה או"א הנקרא י"ה לתקנה בסוד העיבור כנ"ל. ואז אח"ך נתגלו כל הו"ק שבו בסוד העיבור כמ"ש בע"ה בפ"ג ע"ש. והרי נתבאר בפרק זה מה היא הבחי' שנתקן ז"א עם זיווג זה דא"א, עד שנכנס לתוך חימא בסוד עיבור (מבו"ש).

⁴⁶¹ עי' לעיל הערה 448.

⁴⁶² ובאלו היו כלולין כל הו"ק דז"א (מאמ"ר).

⁴⁶³ כזה ר' עי' שער לד פרק ד.

⁴⁶⁴ מאמ"ר נב ע"ג, מבז"ש מו ע"ג.

⁴⁶⁵ ב' פרקין עילאין דנו"ה דא"א (מבו"ש מד ע"א).

⁴⁶⁶ נמחק במאמ"ר.

⁴⁶⁷ נמחק במאמ"ר.

⁴⁶⁸ עי' שער לח פרק ב (לש"ו)@לא עשיתי@

מאיר העץ חלק ג'

גדולות ויש להם חלב⁴⁶⁹. והטעם, כי בהיות ז"א תוך חזה אבא לא היה כי אם מציאות טפה קטנה, אך בהיותו בחזה אמא שם מתגדל בסוד העיבור, עד שנעשה ו' כלול בתוך ג'⁴⁷⁰, לכן גם דדי האמא נתגדלו מרוב אור ונעשין בהן חלב.

ועתה תבין, כי הלא סוד החלב הוא עילוי הדם למעלה ומתהפך לחלב (עי' בסודות ו' ע"ב) ומתמתק. וכן נה"י לעולם למטה הם דם סוד הדינין, כי לכן הם בכ"מ לבר מגופא⁴⁷¹ (זהו בראשית כא ע"ב) כנ"ל (פרק ד), ובעלותן למעלה בהתכללותן למעלה בחג"ת, אז הם מתהפכין לחלב. ואח"כ יצא ז"א לחוץ דמיון תינוק היונק, ומרוב אותו חלב נתגדל ונעשה ו' גדולה בו"ק לבד, שהוא ו' דשמא קדישא. אך בתוך בינה היה סוד ו' זעירא כלול מג', תוך ה' דבינה אמא עלאה, ולכן אין שום דמות ראש { פא ע"ג } לזו הו'^{472,473}.

⁴⁶⁹ וטעם היותם שתי דלים, הוא כמ"ס לעיל, כי הנלח לא"א עלה ונכלל בתוך החסד לאבא, וההוד לאריך בתוך הגבורה לאימא. והנה נלח והוד אחידן לאבא, וכשעלה הנלח לאריך היה כלול מן ההוד לאריך, וכשעלה ההוד היה כלול מן הנלח, ולכן נעשו שתי דלים בחזה לאבא, ושני דלים בחזה לאימא. והענין הוא כי בהיות ז"א תוך אבא, לא היה רק לפי שעה בסוד טיפת זרע קטנה, ואח"כ נתנה אבא לאימא ושם נגדלה אותה הטיפה בסוד העיבור, ונעשה עובר שלם בצורת ו' זעירא שבתוך ה' ראשונה כנ"ל. ולכן הארת אבא היתה מועטת והיו בליטת דדיו קטנים, ובליטת דדי האשה גדולות מרוב האור שהאיר בה. גם בטעם זה יובן כי בדדי האיש אין חלב, לפי שהיתה ההארה היא עוברת לפי שעה, אך הארות אימא התמידה שם כל ימי העיבור, ולכן היה זה חלב מרוב השפע.

וזיה גם כן יובן בחינת החלב מה ענינו, ומהיכן נמשך, וגם איך על ידו נזון הולד בהיותו יונק משם. והענין הוא כמ"ס לעיל, כי תרין פרקין קדמאין דנלח והוד לא"א נשאר שם למעלה תמיד במקום החזה לאבא ואימא, נלח באבא והוד באימא, ומכאן זה נמשך חלב אל התינוק, והוא כי הנה נשמת ז"א הם נה"י לאריך אפין כנ"ל, וכיון שאלו השני פרקים הם היותר עליונים, נמצא כי ממצחר נשמתו הוא ניזון. והענין הוא במה שנודע אללנו, כי נלח והוד הם בחינת דינין בכל מקום שהם כמו שביארנו לעיל בסוד עמר נקי, שערות דרישא לא"א הנמשך מנלח והוד דעת"י, ובהיותם למטה הם דינין, ולכן הם דם. ובהתעלותם למעלה, הם מתמתקין ומתהפכין ללובן החלב, ואז יונק הולד מהחלב ההוא ומתגדל, וכנודע גם כן באדם התחתון כי הדם עולה ומתהפך לחלב (מאמ"ר).

⁴⁷⁰ היינו הו"ק עומדים בצורת ג' כלילין בג'.

⁴⁷¹ עי' לעיל הערה 399.

⁴⁷² עי' לקמן שער מוחין דצלם פרק א'.

⁴⁷³ אצל עדין איננו רק בחינת שש קאוות לבד, והם כנגד מה שיס בא"א לאורך ז"א, והם חצי התחתון דת"ת והיסוד כולו, וארבעה פרקין אמלעיים ותתאין דנלח והוד לאריך אפין, הרי הם שש בחינות שמהם נהוהו שש קאוות ז"א. ואמנם כריך שתדע, כי באחתו מצטון אמו ונולד, עדין הוא כמו בתחילה בזמן העיבור, כי כריך עדין להגדיל איבריו ולתקנם, וגידול ותיקון הזה הוא מיום שנולד עד תשלום תשעה שנים. והשיעור הזה הוא שיגדיל ויתקן כל התשעה ספירות שבו, כמו שמצינו אותה בחינת השלישית של זמן העבור וע"ס. והנה הם ששה קאוות שבו, ושש מוחין הרי תשעה ספירות שבו, ועכ"ז נחזור להסדירם כאן, מחצי ת"ת התחתון לאריך נעשה בז"א מוח חכמה, ומן היסוד מוח בינה ושני פרקים עליונים דנלח הוד נשאר תמיד לעולם בחזה או"א במקום הדדי כנ"ל. ומפרק האמלעי דנלח נעשו חסד ונלח דז"א, ומפרק אמלעי דהוד נעשו גבורה והוד דז"א, ומפרק תחתון דנלח נעשו ת"ת ויסוד דז"א, ומפרק תחתון דהוד נעשית נוקבא דז"א. ולהיות כי המלכות לקחה פרק אחד שלם, לכן נעשית פרקו גמור אח"כ בסוד נוקבא דז"א כנודע. אצל שאר הפרקים, כל אחד האריך להוציא שתי בחינות כנז', כי מפרק אמלעי דנלח נעשו חסד ונלח דז"א וכן בשאר.

מאיר העץ חלק ג'

גם בזה תבין מ"ש בתיקונין דאיהו בנלח ואיהי בהוד, וכמו שבארנו בתפלת ימי החול בשחרית, דז"א יורד בנלח, והמלכות עולה בהוד, והטעם מובן עם הנז'. גם תבין ענין מגדל הפורח באויר הנז' בדברי רז"ל, והוא בחינת היסוד של א"א שגשאר בבינה דז"א, והוא כמ"ש לעיל בענין מזיאות גרון דז"א מהיכן נעשה, ואמרנו כי מקום היסוד הוא באמצע בין תרין פרקין קדמאין דנלח והוד, וכיון דתרין פרקין קדמאין דנלח והוד עלו בחג"ת דאבא ואימא, ושם נשאר תמיד, ואמנם היסוד ירד למטה בבינה דז"א. ונמצא כי היסוד הוא פורח באויר, ואין לו על מה לסמוך, כי מקום סמיכתו ואחיזתו הוא למעלה בין תרין פרקין קדמאין דנלח והוד כנז', והרי הוא נפל למטה בבינה דז"א, והרי שאין לו על מה לסמוך. והיותו נקרא פורח באויר ואינו נקר' נפל, הוא כי היה מן הראוי לפול למטה במקום שעומדין ארבע פרקין תתאין דנלח והוד דז"א, שהוא במקום שש קאות דז"א, אבל ההארה הנמשכת לו מלמעלה מאותם תרין פרקין קדמאין שגשאר באבא ואימא, הם המעמידין אותו בבינה דז"א, ושם אינו לא למעלה במקומו הראוי לו, ולא למטה עם שאר פרקין דנלח והוד, אבל נשאר תלוי ופורח באויר בבינה דז"א כנז', מחמת ההארה והשפע הנמשך לו מאותם תרין פרקין עלאין הנז'. וממשיכין אותו שם לעפ"י שאינו עולה ממש עמהם במקומם. ובחי' אותו האור העליון הנקרא בחינת אויר הנמשך לו מהם, נשאר תלוי ופורח באויר.

גם בזה תבין ענין בינה הנקראת גם כן מגדל הפורח באויר, בסוד היתר נדריים פורחין באויר, ואין להם על מה שיסמוכו, והנדריים הם בבינה. והענין הוא, כי היסוד דאריך הוא בבינה דז"א, ולכן היסוד והבינה שניהם נקראים בשם זה. והרי ביארנו לך ענין תשעה ספירות אשר בז"א, לעפ"י שלא מנינו הדעת, לפי שאין אורך בו אלא לזמן ההולדה כנ"ל. ונתחיל לבאר איך כל אלו ה' ספירות נתקנים ונגדלים מזמן היניקה ועד תשלום תשעה שנים. והוא כי בתחילה על ידי היניקה שיונק מאותו החלב הנמשך מאותם תרין פרקין עלאין דנלח והוד דאריך אשר בחזה אימא, נגדלים תרין מוחין חכמה ובינה דז"א, כי דעת אין בו, לפי שאין אורך לו אלא לענין ההולדה כנ"ל, ויען אין בו עדין מוח הדעת, לכן אי אפשר לתקן היטב מוח החכמה שבו, כיון שאין בו עדין מוח הדעת לזווג החכמה והבינה. ועל כן בחינת התיקון הזה עיקרו אינו אלא למוח הבינה בלבד, אלא שמתחילה נתקנים בחינת ל"ב נתיבות מוח החכמה אחר היותם בבינה אשר בהיותם שם הם נק' ל"ב אלהים דמעשה בראשית, וזהו הטעם אל כמיחת ל"ב שנים שבפי התינוק בשתי שנים ראשונים, שהם זמן היניקה כ"ד חודש, שהם שתי שנים כנגד תיקון שני מוחין חכמה ובינה. וזהו סוד ולכן שנים מחלב, כי השנים הם מבחינת ל"ב נתיבות, ל"ב נתי' החכמה בהיותם בבינה שהם חמשים שערים כמנין ו' של ולבן. וזהו ולבן ו' שנים נמשכים לז"א, מחלב, מסיב' החלב שיונק.

והרי ביארנו מספר השנים שהם ל"ב כנגד ל"ב נתיבות חכמה אשר בבינה, ומספר שתי השנים הם כנגד שני המוחין, אבל ענין כ"ד חדשי היניקה שבשתי השנים הוא, לפי כי כשעלה חצי הת"ת התחתון דאריך ונתחבר עם חציו העליון אשר בתוך אבא ואימא ונעשו ת"ת אחד שלם. וכבר ידעת כי הת"ת יש לו י"ב גבולי אלכסון, שהם בגמטריא ו"ו, ובהיותו למעלה הוא וגם תרין פרקין דנלח והוד האירו ונעש' מהם בחי' החלב כנ"ל. וכשחזר אח"ך חצי הת"ת התחתון וירד למטה בחכמה דז"א כנז', אז יאלו בחינת ל"ב נתיבות החכמה היא בסוד ל"ב שנים. והנה בחצי ת"ת עליון יש בו כל י"ב גבולי אלכסון, ובחציו התחתון י"ב אחרים, הרי הם כ"ד כנגד כ"ד חדשי היניקה. ולפי כי לא נעשה הדבר הזה אלא על ידי שני חצאי הת"ת, לכן נתחלקו ל"ב השניים לשני חצאין י"ו בלחי עליון, וי"ו בלחי התחתון.

והנה סברת האומר בגמרא שזמן ימי היניקה הם י"ח חדשים הוא, כי הוא סובר בשלמ' חצי התחתון דת"ת אשר בז"א, ראוי להיותו י"ב, לפי שהת"ת הוא שני ווי"ן כזה ו"ו, ואות ו' שניה היא בז"א, וכשנתלצצה נעשית בסוד ו"ו כפולה שהם י"ב. אבל חצי העליון של הת"ת לא נתלצצה בזו התחתון, ואינה רק ו' אחת, והרי הם י"ח חדש.

מאיר העץ חלק ג'

והנה מה שבארנו חילוק בין הולדת או"א ובריאתן לבריאת זו"ן, זה נרמז בזהר פרשת תרומה (דף קסז ע"ב) בסוד אדם קדמאה אגליף ציורא דיליה גו משחתא וכו'⁴⁷⁴, שפי' כי א"ק הוא מציאות א"א (צ"ל או"א)⁴⁷⁵, ואגליף בסוד הזרעת הטפה ציורא דיליה גו משחתא, שהם או"א תוך שערות רישא דא"א ודיקנא יקירא דיליה הנקרא משחתא⁴⁷⁶. אך אדם תנינא, ז"א, היה ע"י זיווג נה"י דא"א תוך בינה כנ"ל.

ואם תשאלני, הרי עיקר מציאות הולד כשהוא בבטן ולא בחזה, אם כן היה מהראוי שיהיו הדדין בבטן ולא בחזה. אך הענין, כי האדם או האשה אינן רומזין לת"ת ומלכות לבדם וכיוצא, אך כל אדם⁴⁷⁷ נרמזין בו כל הי"ס מא"א עד הנוקבא. וא"כ, כשנצייר צורת דדים לא נצטייר בציור בינה לבדה או נוקבא לבד, רק במציאות כוללת כל אורך י"ס שהם קומת א"א עד הנוק'. וא"כ, כשנעריך בערך זה, נמצא כאשר נתעלו נה"י דא"א בחג"ת דאו"א כנ"ל להתעבר ולהוציא ז"א, הנה הוא סוד הז"א בחג"ת דאו"א, שהוא נה"י דא"א. והנה חג"ת דאו"א הם באמצעות ממש, כי כח"ב למעלה, ונה"י למטה, וחג"ת באמצע. והנה שיעור או"א בחצי גוף

ואחר עבור שתי שנים של זמן היניקה ונתגדלו תרין מוחין דיליה, אז מכח היניקה ההיא מתפשט כח למטה בז' ספירות תחתונות, שהם שש קלוות דז"א עצמו, והמלכות שביעי' אליו. וזה נעשה בשבעה שנים אחרות. והרי נשלמו תשעה שנים.

ואחר שגדלו כל אלו, אז נמשך בו בחי' יסוד דעתיק יומין שבתוך חצי תחתון דת"ת לאריך, ואז נתקנו המוחין, ואז ז"א ראוי שיבואו לו המוחין האחרים הראוין להולדה כמו שנבאר בעז"ה, ואז תהיה ביאתו ביאה. ואמנם רז"ל אמרו קטן בן תשע שנים ויום אחד ביאתו ביאה, והענין הוא, כי התשעה שנים הם כנגד תשעה בחינות שאמרנו, שהם חכמה ובינה וחג"ת ונה"י ומלכות, והיום האחד הנוסף על תשעה השנים הוא בחינת גלגלתא דיליה, כתר שבו. וטעם הדבר למה אינם עשר שנים גמורות, הוא לפי שבתחתית הגלגלתא אינה נעשית בו עד אחר העיבור השני שנעשה בסוד זווג אבא ואימא לכורך גדלות המוחין דז"א כמו שנבאר בע"ה, ואז תיכף בתחילת שנה העשירית ביום הראשון אז מתחיל ענין העיבור השני הזה, נעשי' לו אז בחינת גלגלתא, ואז הוא בן תשעה שנים ויום אחד, אז ביאתו ביאה כיון שנסלם בחינת גלגלתא דיליה.

ודע, כי היסוד דא"א הוא נשמה אל ז"א ונוקביה, ובימי היניקה מוח בינה דז"א אשר בתוכו יסוד דא"א נתפשט עוד בכל שש קלוות הזכר ובמלכות. ועתה יקשה עלינו מה שביארנו בכמה מקומות, כי בזמן היניקה עד בא זמן עיבור השני, אין בז"א רק בחינת שש קלוות, ואיך אמרנו עתה שיש שתי מוחין הנקראים חכמה ובינה. אבל הענין הוא, כי אין מתגלים בו עתה רק בחינת ששה הקלוות, אבל בחינת המוחין הם בו עתה בכח ולא בגילוי גמור, כי עדין אין כח במוחין האלו להוליד טפה הראויה להוליד עד יעברו תשעה שנים ויום אחד, כי אז התחיל זמן עיבור השני כנ"ל, וכמו שנב' בע"ה. וטעם הדבר הוא, כי עד עתה בשתי שנים האלו נגדלים איבריו והמוחין שבו לכורך עצמותו ממש, אבל עדין אין בהם כח להוליד תולדות אחרות, עד אשר ימשכו להם מוחין ממוחין דאו"א שנעשו מחסד וגבורה דא"א כנ"ל במקומו. ואז אלו הבנים, ז"א ונוקביה, יהיו כדמיון אביהם ואמם, להוליד גם כן הם, ויחזרו במדרגת אבא ואימא להוליד נשמות התחתונות ע"ד אבא ואימא. ונבאר עתה ענין העיבור השני לכורך מוחין להולדה, וזה יובן מ"ש צפ' אחרי מות דס"ה ע"ב שורה כ"ד, וז"ל, ותרין בנין דינקא להו אימא ואתעברת מנייהו ואפיקת לון לבתר כו', והנה הלשון הזה קשה מאד להולמו, דהל"ל לאתעברת מנייהו וקדמיתא ולבנת דינקא להו, כי העיבור קדם אל היניקה, ועוד למשמע לבנת דהו בנין ממש בפועל חזרה להתעבר מהם, ולריך להבין כל זה (מאמר"ר).

⁴⁷⁴ עי' לעיל הערה 434. ותבדוק אם שם זה מספיק לכאן או יש להוסיף.

⁴⁷⁵ וכן עיקר, וכן הוא בשער מאמרי רשב"י.

⁴⁷⁶ היינו פנמיות הדיקנא עי' &.

⁴⁷⁷ מבו"ש דף קיח ע"ב [מו ע"ג] (לש"ו), שזה רק הב' פרקין עליונים.

מאיר העץ חלק ג'

העליון דא"א מגרון עד חצי לב. ואם תעריך דדי אשה תמצאם שהם ממש במקום הזה באמצע חצי גוף עליון⁴⁷⁸, שמן הצואר עד טבורא דלבא. והטעם הוא כנ"ל, כי מין האדם כולל מציאות כל הי"ס, אך בבהמות וחיות שהם בסוד מין א' לבד, ואינו כולל כמו האדם, לכן באו בהם הדדים בבטנם ממש⁴⁸⁰⁴⁷⁹.

⁴⁷⁸ היינו ריש בטן או"א הכוללים במקום חג"ת דא"א.

⁴⁷⁹ כאן רואים שכל הנה"י הוא בחי' בהמה ולבר מגופא דאדם (כללים ח"א לא ע"א, וכן דע"ה ח"ב כב ע"ד). שאה"נ זה במקום הבטן, אבל בבטן או"א, והוא חזה דא"א.

⁴⁸⁰ ולריך שתדע, כי הנה האדם התחתון זכר או נקבה אינו נרמזין בכלמס ובדמותם אל בחינת פרטית כמו אל הת"ת לבדו או אל מלכות לבדה, וכן כיוצא בזה. אמנם כל אדם ואדם רומז אל עולם האצילות כולו, מראש ח"א עד סוף המלכות לאצילות, למיון ח"א עצמו אשר מתפשטין י"ס שבו בכל עולם האצילות כנז' בש"ג ח"ב פ"א. וכאשר נעריך האדם התחתון בכללות הזה, ימצא כי כיון שנה"י לרריך עלו בחג"ת לאו"א בחזה שלהם ולא בחג"ת שלו עצמו, כנ"ל בח"א פ"ו, ונמצא כי עיבור ז"א היה גם בחג"ת באו"א של כללות פראוף הכולל ד' פראו' כנודע, והוא במחציתם ממש.

והנה או"א מלבישים מן גרון לרריך עד טיבורא לזיבא דיליה כנז' באדרא, שלא אמר בטיבורא דגופא אלא לזבא, שהוא מחציתו ממש כנ"ל ח"א. וכשתעריך מקום הדדין שלהם, ימצא שהם במחצית מקום זה שיך מן הגרון עד טיבורא לזבא דיליה, ולכן בחינת הדדים היו גם למעלה בחזה ולא למטה בבטן במקום ההריון. אמנם, הבהמות והחיות אשר אינם כוללים כללות העולמות, אמנם הם בחינת פרטים, לכן דדיהן היו למטה במקום הרחם והבטן, ששם מקום ההריון, והבן היטב טעם סינוי דדי אשר מדדי בהמה. גם סייע בזה ענין האורות הרבים ההם שהיו במקום ההוא, כי גם היו אורות נה"י לרריך ואורות חג"ת לאבא וחג"ת לאימא, ואורות זר"ן כולם. ולכן מרוב האורות אשר גם נתהוה בקיעה ההיא לעשות גם הדדים. אמנם עיקרם הוא מאותם ב' פרקים עליונים דנ"ה הנשארים גם בקבע לעולם כנז'. גם סיוע בזה מש"ל ח"א פ"ז ופ"ה ענין זיווג ח"א בסוד נשיקין, להוציא הטפה לאורך זר"ן, ומשם ירדה ונמשכה מסוד זיווג תחתון ביסוד שלו המתלבש תוך או"א (מבד"פ) @מוסיף משהו?

מאיר העץ חלק ג'

ועיין בביאור מצות שעטנז חטא קין והבל בהקריבם צמר ופשתים⁴⁸¹, ושם תבין דיקנא דז"א שנאצלה מצמר הכבש העליון שהוא הדעת דדיקנא עלאה⁴⁸², שהוא הזקן התחתון שבא"א סביב לאות ברית קדש דא"א, בסוד (נדדים לא ע"א) גדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות⁴⁸³. וז"ס הפסוק (תהלים קיח ה) מן המצר קראתי י"ה הנאמר על דיקנא דז"א⁴⁸⁴, { פא ע"ד } שהוא מצר⁴⁸⁵ דנפיק מן צמ"ר העליון, שהוא סוד אותן שערות לבנות שסביב ברית קודש דא"א. וכבר ידעת, כי דיקנא דא"א כל שערותיו לבנים, כמ"ש (דניאל ט ט) ושער ראשו כעמר נקא, והוא הצמר

⁴⁸¹ עי' זהר ח"ג פו ע"ב: כתיב ומעץ הדעת טוב ורע ומה על דא גרים אדם מיתה בעלמא מאן דאחזי עובדא אחרא דלא אצטריך על אחת כמה וכמה שור וחמור אוכחן מסטרא דא אקרי שור ומסטרא דא אקרי חמור וע"ד כתיב לא תחרוש בשור ובחמור יחדו לא תעביד ערבובייא כחדא בגין דאתער לאתחברא סטרא אחרא כחדא לאבאשא עלמא ומאן דפריש לון אסגי שלמא בעלמא אוף הכא מאן דפריש לון בההוא גוונא כמה דאמרו דלא אשתכח שוע טווי ונוז כחדא האי ב"נ אסגי שלמא עליה ועל כל עלמא:

קרבנא דקין הוה פשתים וקרבנא דהבל הוה צמר לאו דא כדא ולא דא כדא רזא דמלה קין כלאים הוה ערבובייא דלא אצטריך סטרא אחרא דלא זינא דחוה ואדם וקורבניה מההוא סטרא קא אתיא הבל מזינא חדא דאדם וחוה ובמעיה דחוה אתחברו אלן טרין ורגין דאתחברו כחדא לא אתיא מנייהו תועלתא לעלמא ואתאבידו ועד יומא דין סטרא דלהון קיימא ומאן דאחזי גרמיה בעובדא דחבורא דא אתער עליה אינון סטרין כחדא ויכיל לאתזקא ושאר עילוי רוחא אחרא דלא אצטריך וישראל בעאן לאתערא עלייהו רוחא קדישא למהוי קדישין לאשתכחא בשלמא בעלמא דין ובעלמא דאתי:

תרגום: כתוב ומעץ הדעת טוב ורע, ומה על זה גרם אדם מיתה בעולם, מי שמראה מעשה אחר שלא צריך על אחת כמה וכמה. שור וחמור מוכיחים, מצד זה נקרא שור, ומצד זה נקרא חמור, ועל כן כתוב לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. אל תעשה ערבוביה יחד, משום שמתעורר להתחבר הצד האחר כאחד להרע לעולם, ומי שמפרידם מרבה שלום בעולם. כמו כן כאן, מי שמפריד אותם באותו אופן כמו שאמרו שלא נמצא שוע טווי ונוז כאחד, זה אדם שמרבה שלום עליו ועל כל העולם.

קרבנו של קין היה פשתים, וקרבנו של הבל היו צמר, לא זה כזה ולא זה כזה. סוד הדבר קין היה כלאים ערבוביה שאינה נצרכת, הצד האחר שאינו מינם של חוה ואדם, וקרבנו מאותו הצד הוא בא. הבל מצד אחד של אדם וחוה, ובמעיה של חוה התחברו שני הצדדים הללו, ומשום שהתחברו כאחד, לא באה מהם תועלת לעולם ונאבדו. ועד היום הזה הצד שלהם קיים, ומי שמראה את עצמו במעשה של החבור הזה מעורר עליו את אותם הצדדים כאחד, ויכול להנזק, ושורה עליו רוח אחרת שאינה צריכה. וישראל צריכים לעורר עליהם רוח קדושה להיות קדושים, להמצא בשלום בעולם הזה ובעולם הבא.

עי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כד סימן י' (קו ע"ב) (לש"ו), אמנם האמת הוא כי כל הנה"י הם ידיה, כי הם רק לצורך המלכות וכמ"ש בשער פרטי ע"מ (פרק ב), ולכן היסוד הוא כולו כליל בה, והיסוד הרי הוא כולל את הנו"ה, כי הוא המכריע הכולל את ב' הקצוות, ואז אין בין הנוק' להנצח הוד אלא כמלא נימא, שהוא סוד השערות אשר ע"ג ברית וכמ"ש הגר"א בתיקונים (ריש תיקון יט דף לו ע"ב ד"ה כמלא נימא), וסוד השערות הללו הם מותרי מוחא היוצאים לסיגים ע' שער מוחין דקטנות (פרק ב) והבן מאד.

ומסוד אלו השערות הוא הצמר, צמר כבשים כמ"ש הרב בהולדת אר"א (פרק ה), כי נה"י הם סוד בהמה, שלושה עדרי צאן (בראשית כט ב) כנודע, וכנגדן מהשערות שבנוק' הוא סוד הפשתן, ע' תיקונים (קלא סע"א) ואל קין ואל מנחתו לא שעה בגין דקרבנא דיליה הוה מההוא אתר דאקרי ערוה, כי הם ממותרי מוחא אשר שם בהנוק'. והוא סוד איסור שעטנז, כי משום ששניהם הם מהמותרות היוצאים לסיגים אסור לחברם יחד, וכמ"ש בזוה"ק (פ' קדושים פו סע"ב) לא תעביד ערבובייא כחדא בגין דאתער לאתחברא סטרא אחרא כחדא לאבאשא עלמא, ומאן דפריש לון אסגי שלמא בעלמא אוף הכא כו', ע"ש ופ' בשלח (סד סע"ב).

עי' שעה"פ שמות, טעמי המצות קדושים.

⁴⁸² עי' מאמרי רשב"י נז ע"ד (לש"ו), שתמיד הדעת של התחתון יוצא מהיסוד של העליון.

⁴⁸³ כלומר שבזקן התחתון יש בחי' י"ג כנגד ה"ג ת"ד.

⁴⁸⁴ עי' אד"ר קלט: וז"ל, קם ר' אלעזר פתח ואמר מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה וגו' עד

מבטוח בנדיבים תנא הכא ט' תקונין דבדיקנא דא.

⁴⁸⁵ שהיסוד הוא קו דק.

מאיר העץ חלק ג'

הנ"ל. גם תבין כי יסוד דא"א זהו סוד השופר⁴⁸⁶ שהוא צר, וגם אמרו עליו מן המצר, ואמרו בזוהר (אמור צט ע"ב) דשופר זה אפיק קול והוא אש מים ורוח, והוא ענין זוג⁴⁸⁷ א"א להוציא ז"א ג' כליל בג', חסד דין רחמים אמ"ר⁴⁸⁸, והוא סוד ו' זעירא, קול דנפיק משופר.

ואמנם אופן כללות נה"י בחג"ת דא"א הוא עד"ז הענין, שהרי נשאר ג"כ חצי ת"ת דא"א עצמו למטה מנה"י⁴⁸⁹ שלו, והנה נתעלה זה ת"ת בחציו האחר שנשאר באו"א, ונתעלה ג"כ נו"ה בחו"ג דא"א ושם נכלל נצח בחסד דאבא, והוד בגבורה דאמא. ואמנם אע"פ שאנו אומרים שנצח באבא, עכ"ז היה כלול ג"כ מהוד באופן כי נצח הכלול מהוד עלה לאבא, והוד כלול מנצח עלה לאמא. ואז מכח ב' בחי' אלו שבכל א' וא' נמשכו הדדים מרוב האור שבקעה ויצאה⁴⁹⁰. רק כי באדם דהיינו אבא, יהיה בלי חלב, וזה לפי שאין הדבר שם רק לפי שעה, בסוד טפת הזרע. אך בסוד בינה, ששם נתהוו כל איברי הגוף דז"א, היתה הארה גדולה בהתפשטותו, וממנו נמשך החלב⁴⁹¹, לכן היו ב' דדים לכל א'⁴⁹² נגד ב' בחי' שבכל א' מהם. ואמנם היסוד נתעלה ונחלק לב', חציו ביסוד אבא וחציו ביסוד אמא.

וראה והבן שכבר בארנו שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה, רק צריך להכניס בה תחלה חד רוחא כנ"ל, ואמנם יש בזה פקפוק מענין יעקב שאמר (בראשית מט ג) כחי וראשית אוני, שנראה שנתעברה לאה מביאה ראשונה, וכמו שארז"ל ביבמות (דף לד ע"ב)⁴⁹³ שכל מעכות של בית רבי תמר שמן ע"ש שמעכו באצבע⁴⁹⁴, ולא הוצרכו אלא ביאה ראשונה. והענין הוא כי הלא להיות כי א"א הוא זכר בלי נוק'⁴⁹⁵, והזווג הוא מקצתו אל קצתו בלי נוק', לא {פב ע"א} הוצרך לזה לעשות כלי, ומכח זה נמשך אל יעקב ולכל מעכות של בית רבי, ועכ"ז הוצרך

הגרון של ז"א. ודע כי מהגרון היה הוא התחלת עשיית מלאות ז"א בכחי' תלה כללן בתלה כלנה וזהו הסוד שביארנו לעיל בפ"ח כי מן היסוד של ח"ך הניק' שופר יאל ז"א בכחי' קול כלול בלש ונחמם ורוח שחס ג' ונדע כי גם שופר הוא כגרון ומלא כי בלוחם בחינה דרשנו דסוד דח"ך שם הוא בחינה השופר ומשם יאל ז"א בסוד קול כלול בג' מ"ס ואם ורוח בסוד קול דנפיק מנו שופר ושם היה כלול בתלה ה"ט' בגרון זה שיה' בתקום תלל ופשו ואיש שם חלל בחי' ח"ך לנד ולכן היה נק' קול. וח"ך משם יאל קול זה מהגרון שהוא הנקרא ג"כ שופר כנ"ל הנעשה מהארת רשיו היסוד דח"ך כנ"ל ונחשט לתת מהגרון היה גם כן בסוד תלה כללן בג' שחס ו"ק דנופת דז"א כלולים תלה בתלה כנ"ל. ומלא כי הגרון נעשה מבחי' פקיס.

⁴⁸⁶ מבו"ש ק[י]ב סוף ע"ב (לש"ו), היינו מד ע"ב:

⁴⁸⁷ בנה"י ד (נוסף במאמ"ר נב ע"ב).

⁴⁸⁸ אש מים רוח, ועי' לקמן הערה 499.

⁴⁸⁹ עם נה"י (לש"ו).

⁴⁹⁰ ואמנם היו ב' דדים בזכר וב' בנקבה, הוא עם מש"ל, כי כשעלו ונכללו נה"י דא"א עם חג"ת שבו, נכללו הנלח מההוד, וההוד מנלח גם כן, כנודע ג"כ כי נו"ה הם רעים להודים תמיד כלולים זה בזה וכו'. והנה אלו הב' פרקין הנז' הם נשארים תמיד שם לעולם, אפילו שלל בזמן היניקה, ולכן אין רושם הדדים מסתלק מאו"א לעולם (מבו"ש).

⁴⁹¹ עי' כללים כלל ח' ענף ב' אות א' וזה תמצית דבריו, כל מציאות יסוד דז"א שנתהוה מאותו ריבוי שפע הוא באמת רק על ידי אר"א שמוחין דז"א הם לעולם רק מהנה"י דאר"א המתלבשים בו. כלומר לאו"א.

⁴⁹² וכן כתוב תוס' ביבמות דף עו ע"א (לש"ו) וז"ל, שלא ראה קרי מימיו - ונתעברה מביאה ראשונה שמיעכה באצבעה כדאמרין בתמר בפרק ד' אחין.

⁴⁹³ עי' שער לה פרק ג ושער לב פרק ז (לש"ו), משער לה משמע שמיעוך באצבע היא מכח מעלת רמת הג' ידים, ולא במעשה פיזי, ולכן בגלל שהאבות שהם בחג"ת דא"א הם ברמת א"א אז כמו שבא"א אין צורך של יצירה כלי, שאין נוק' ניכרת כפרצוף בפני עצמה, כך הוא בחג"ת דא"א וממילא כך הוא באר"א, ועי' הערה 504.

⁴⁹⁴ כפרצוף נפרדת, עי' פת"ש סדר הפרצופים י"א על לשון האד"ר קכט ע"א: לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה - לעולם בע"ק כל הקלקולים מתוקנים ועומדים. ממילא אין הנוקבא בבחינה מיוחדת בפ"ע בהתפרטות תיקוני אורות מ"ה וב"ן כשאר הפרצופים, שכן בע"ק בחינות הדו"נ מצויות ביחוד גמור, כך, שבע"ק אין אנו מכנים בשם נוק' אלא את בחינת ב"ן המושרשת בע"ק עצמו בלבד, שכן היא נתקנת ע"י אורות מ"ה בקביעות.

מאיר העץ חלק ג'

להיות חצי היסוד דא"א באבא⁴⁹⁶ בסוד מ"ד, וחצי באמא בסוד מ"ן ביסוד שלה, אך לא הוצרך לביאה ב' לטעם הנ"ל.

ואמנם מנה"י אלו דא"א נתהווה ז"א בסוד ג' כליל בג', בסוד ו' זעירא לבד. אך סוד חצי ת"ת דא"א שעלה למעלה, ממנו נתהוו מוחין אל תינוק הזה בהיותו במעי אמו, ונשמה לאלו המוחין היה אותו חצי היסוד דרישא עלאה⁴⁹⁷ שנשאר כאן לז"א. והנה כשנתפשט ויצא ז"א לחוץ יצא כלול מו"ק לבד, ו' גדולה. והטעם שכבר ידעת כי נו"ה אית בהון ו' פרקין. והנה אם נחשוב מה שנשאר מן א"א אל הז"א, הנה הם ו' בחינות: א' חצי ת"ת⁴⁹⁸, ב' יסוד, וד' פרקין דנצח הוד, הרי הם ו', שמהם נתהוו ו"ק לזעיר אנפין⁴⁹⁹. כי הב' פרקין עלאין דנו"ה אלו נשארו

⁴⁹⁶ ביסוד לאבא (לש"י).

⁴⁹⁷ ללא אחיידע (נוסף בלש"י).

⁴⁹⁸ עי' הערה 446.

⁴⁹⁹ ואמנם, אע"פ שאין ביסוד רק ב' פרקין כנז', עכ"ז לא נאמר שעלה הפרק הא' ליסוד גם הוא עם הב' פרקין העליונים דנו"ה, כי זה נשאר למטה בין ב' פרקין אמצעיים דנו"ה דא"א כנ"ל בענין הגרון דז"א מהיכן נתהווה (מזו"ש).

וראה ודע איך נתחלק ז"א לתשעה ספירות, כי מן חצי הת"ת התחתון לאריך אפין נעשית חכמה דז"א, ומן היסוד דא"א נעשה בינה דז"א, אבל מוח הדעת אין לו בהיותו בסוד העיבור, ושני פרקין עלאין דנלח והוד דא"א נשארו למעלה בסוד דדים לאימא כמו שנבאר בענין היניקה, נשארו שני פרקין אמצעיים ושנים תחתונים. והנה מן האחד האמצעי הימני דנלח נעש' חסד ונלח דז"א, ומן השני האמצעי דהוד נעשה גבורה והוד דז"א, ומן האחד התחתון דנלח נעשו ת"ת ויסוד דז"א, ומן האחד התחתון דהוד נעשית נוקבא דז"א. וזמ"ש באדרת נשא (דף קל ע"ב) דכד יפוק לא נפקין עמיה תלתא רוחין דכלילין בגו תלתא אחרנין, וזמין קב"ה לאפקא חד רוחא דכליל מכולהו כו'. והענין הוא, כי אלו תלת רוחין דכלילין גו תלת הם סוד שלשה פרקים הנז', שני אמצעיים דנלח והוד ופרק אחד תחתון דנלח לאריך, אשר מהם נתהוו ו' קאות ז"א כנז'. ורוחא רביעאה הוא פרק התחתון דהוד לאריך, שממס יתה המלכות נוק' דז"א כלולא מכל תלת רוחין הנז'. וזו תגולה לעתיד ביומי מלכא משיחא, כי אז תהיה המלכות נתקנת ושלמה, וממנה הוא מלך המשיח. ולכן, כאשר יתעורר מלך המשיח ויבא, שהוא בהתעורר זה הרוחא רביעאה, ואז ישיגו כל הצריות חכמה שלמה, כי אז תהיה אור הלבנה כאור החמה כו'.

הבחינה השנית היא שז"א ונוק' הם עתה בבחינת שבעה, כי הז"א הוא ששה, לפי שלוקח ארבע פרקין אמצעיים ותתאין דנלח והוד דא"א, ועוד לוקח בחינת חצי תחתון דת"ת וכל היסוד דא"א, הרי הם ששה כנגד ששה קאות שלו. והמלכות היתה למטה בסוד פסיעה לבר, בסוד פרק תחתון דהוד, הרי הם בחינת שבעה שהם ששה קאות ז"א, והמלכו' שביעית אליו.

הבחינה השלישית היא בחינת תשעה, והענין הוא, כי נודע הוא כי התינוק אף גם בהיותו במעי אמו בסוד עיבור, יש לו בחינת מוחין גם כן, אלא שמה שלא הכנסנו בחשבון באלו השתי הבחינות הנז', הוא מפני שהמוחין של זמן העיבור הם כלל היו, לפי שאינם ראויין להוליד. אבל אם נראה להכניס בחשבון ומספר, יהיה החשבון תשעה באופן זה: כי כשנמנה ארבעה פרקים דנלח והוד לאריך אשר נעשו מהם שש קאות דז"א, ונעשית גם נוקבא כנז', הרי הם שבעה. שש קאותיו והמלכות שביעית, ונמנה גם חצי ת"ת ויסוד לאריך שנעשו חכמה ובינה אל ז"א, כי הדעת אין זו, והרי הם תשעה ספירות. ואם נחבר כל אלו הבחינות הם ח"י, כנגד חי העולמים.

והנה כל שלשה בחינות אלו הם בזמן עיבור הראשון, והכל מציאות אחד, אלא שיש בו שלשה בחינות חשבונו' כנז', וכולם הם מציאות אחד. והרי ביארנו התפשטות ז"א בימי העיבור.

ואריך לבאר ענין מוח הג' הנקרא דעת, ונאמר כי אין מוח דעת בקטן עד שיהיה לו י"ג שנים, לפי שאין ביאתו ביאה מתחילה, ולכן אין לו כורך שיהיה בו מוח הדעת, כי הדעת הוא המחבר והמזווג

מאיר העץ חלק ג'

למעלה⁵⁰¹⁵⁰⁰, פרק הראשון דנצח באבא, ופרק הראשון דהוד באמא, ואלו הם שם תמיד לעולם, ומכח זה נמשך החלב לתינוק גם אחר צאתו משם. ובוזה תבין איך מזון התינוק מצד החלב, כי נשמת הז"א נה"י דא"א, ומצד אותן ב' פרקין דאשתארו באו"א הם יותר מעולים, ונמצא כי כשנמשך משם החלב, הוא ממבחר נשמתו, ומשם הוא ניזון⁵⁰². וכבר בארנו כי נו"ה הם סוד הדינין, והם דם, וכשמתעלין נהפכין לחלב⁵⁰³, כי כן אירע הדבר באשה המעוברת כפי הטבע⁵⁰⁴.

חכמה ובינה שבו. וכיון שאינו ראוי להוליד, אין לו כורך בדעת. ונבאר ענין הגרון דז"א מהיכן נעשה, ויוצן זה כמ"ס לעיל, וגם יתבאר לקמן בסוד זמן היניקה, בענין הדלים של הבינה היאך נעשו. ושם ביארנו, כי תרין פרקין קדמאין דנלח והוד דא"א נתעלו למעלה במקום חג"ת דא"א, ושם נשאר תמיד לעולם ועד, מקוד' שנתהוו ונעשו איברי ז"א ופראופו בסוד העיבור, ושם נשאר אח"כ תמיד לעולם. אבל היסוד דא"א נשאר למטה לכורך זוג של עיבור ז"א כנ"ל, ונודע כי מקום היסוד הוא למעלה באמצע בין תרין פרקין עלאין דנלח והוד, ונשאר היסוד למטה, נשאר מקום חלל באמצע, ואז מכח אותה ההארה שנשארה שם מבחינת היסוד שהיה שם בתחי' באמצע שני פרקין עלאין דנלח והוד, משם נתהווה הגרון דז"א, ומשם התחיל מליאותו. וזהו סוד מ"ס בזוהר דפ' אמור דל"ט ע"ב, קול דנפיק מגו שופר, כי שם הוא בבחינת אויר בלבד, בבחינת קול כלול מתלת', שהם אש רוח מים היו"א מן הגרון, ומשם נתפשט למטה והבן זה.

והנה, לפי שהגרון הזה נתהווה מבחי' אותו החלל שהיה במקום היסוד מתחילה, לכן אמרו דז"ל במסכת סוטה פ' בתרא, כי ימלא חלל באדמ' כו', מהיכן מודדין אותו, ממקום שנעשה חלל, מנארו, כי לפי שזה הנאור נעשה ממקום החלל, לכן נקרא הנאור בסוד חלל. ואמנם בחינת הכתר דז"א, הוא בחינת חצי היסוד דעת"י, הגנוז בחצי התחתון דא"א, וזה נשאר שם בבחינת כתר דז"א.

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל, כי חצי היסוד הנז' הוא בבחינת נשמה של המוחין של ז"א, הנעשין לו מחצי הת"ת התחתון של (ז"א) ו(א"א) כנ"ל. ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל, כי מחצי הת"ת התחתון דאריך נעשה הגלגלת דז"א, שהוא הכתר שבו, ומנה"י דאריך נעשו תלת מוחין דז"א, ואיני יודע לישב מאמריו אלו, אם לא שגא' שהיה כ"ז בזמני' מחולפין, ואין בידי לבדור ולבאר.

והרי ביארנו כל בחינת זמן העיבור הראשון דז"א. ואמנם אחר אשר היה ז"א בסוד תלת כלילין בתלת, ע"ד הנ"ל להיותו נמשך מכח שלשה טיפין דסגול דנה"י דא"א הכלולין תוך חג"ת דא"א. ואמנם אח"ך על ידי העיבור נתארכו טיפין אלו, ונעשו לז"א בהיותו תוך מעי אמו מסוד הבינה שלשה אחרים, ואז נולד וי"א לחוץ כלול משש קצוות, שהם מחסד ועד יסוד שבו. גם נתב' איך זה העיבור הראשון היה ע"י זוג א"א עצמו בבחי' זוג תחתון שבו, שהוא ביסוד שבו מיני' וביה, הכלול זכר ונקיב'. אבל היה על ידי התלבשותו תוך חג"ת דא"א, ואז אבא הו"א אותה הטיפה הקטנה ונתנה בסוד זוג אל אימא והגדילה במעוי דאימא שנגמר בו כל הבחינות הנ"ל (שער מאמר רש"י נב ע"ב).

⁵⁰⁰ נסתלקו למעלה במקום ג' אמצעים דא"א (מבד"ש).

⁵⁰¹ עי' שער הנסירה ריש פרק ה' (לש"ו)

⁵⁰² ונמצא, כי הד' פרקין תחתונים דנ"ה של אריך הם מתלבשין בז"א ונעשים נשמה אליו כנ"ל. אמנם מזונו נמשך ממקום יותר עליון, שהוא מאותם ב' פרקין עליונים הנז', ועי"כ יש כח הזנה בחלב לזון ולפרנס ולגדל את הוולד, כי ממבחר נשמתו ומבחי' העליונה הוא ניזון. גם בעת עליית אורות נה"י דבינה למעלה כנז', גם הסיגים של חג"ת דז"א עצמו שלא נתדברו לגמרי, גם הם עלו עמהם עד החזה שלה במקום הדלים, ולא ילאו עם ז"א כשנולד כנ"ל דפ"א. והנה בזה תבין למה אין התינוק אוכל מעצמו רק יונק משדי אמו, כי להיות סיגים אלו מג"ת שבו, שהם דינים חזקים, אין בו כח לכרס ולברר ע"י אכילתו, כנודע כי האכילה היא בחי' בירור, וכמבואר במקומו. ואריך שאמו תברר תחילה ותנקה הפסולת שבהם, ותניקהו מה שכבר ביררה היא, כי גם שאר הבחי' כולם ביררם היא בעת העיבור, וגם אלו הם מתבררים על ידי עתה, אלא שבעת העיבור לא יכלו

מאיר העץ חלק ג'

להשתלם ולהתברר. ובהמשך ב' שנים אלו של היניקה יתבררו כנז' בפ"ו. וגם זיכור זה לא יכול להעשות עד שעלו למקום השדיים, שהם מקום עליון בג' אמצעיות, וע"י עלייה ההיא נתבררו שם ונתמתקו ונעשו חלב ממה שנתברר מהם, שהוא הטוב שהיה בתחילה מעורב בתוכה. אוחו הטוב המעורב בהם הוא שנתברר ונהפך בסוד חלב, כי בהיותו בתוך הסיגים מתרבים עליו, נהפך לדם, ועתה שנתברר מהם נהפך ללבן שהוא שרשו. והסיגים שבהם יולאים בסוד דם טמא, אחר תשלום ב' שנים של היניקה, דוגמת הסיגים האחרים שלא ילאו עד תשלום זמן העיבור בסוד דם לידה כנ"ל. כן אלו הסיגים יולאים ממנה אחר תשלום זמן היניקה, שאין בהם עוד מה להתברר שיהיה ראוי להעשות ממנו בחי' ז"ן שבאילות (מבז"ש מו ע"ב).

⁵⁰³ עי' בכורות &

⁵⁰⁴ ונבאר דרך פרט, ענין עיבור הראשון של ז"א. הנה כאשר עלו ג' תחתונות נה"י לאריך ונכללו בחג"ת שבו, והנה או"א מלבישים לחג"ת לאריך כנודע, ואז עלו בחי' ז"ן להתקן שם כמו שנבאר, וזה היה סבת תקונם. כי הנה אז היסוד (לאריך) [דעתיק] בהיותו נכלל תוך חצי העליון דת"ת לאריך כנז' הוליא אור והבל מפיו היסוד, ואוחו ההבל נחלק לב': חציו הימני נעשה מוחין לאבא, וחציו השמאלי נעשה מוחין לאימא. ואחר שניתנו להם מוחין אלו, מתעוררים שניהם להזדווג יחד, כנודע כי אין זוג אלא לסבת המוחין. ואמנם עדיין הזוג הזה לא היה בו העלאה מיין נוקבין, כי אין מי שיעלה אותם עדיין, כנז"ל מהות המיין נוקבין בתחלת הדרוש הזה. אמנם היה בתורת חסד ונדבה, כמו שאמר הכתוב אמרתי עולם חסד יבנה. וזה ג"כ סוד מה שאמרו בס"ה במקומות רבים ברמזם כד סליק ברעותא למברי עלמא וכו'.

ואמנם הזוג הזה היה עליון, כי הנה טרם שיזדווגו, יש ג"כ בהם בחי' נשיקין כנודע. ואמנם עוד יש קודם הזוג, בחי' פיוס ודיבור, שמפיים ואח"כ בועל, כמאמר רז"ל. אמנם הנשיקין שייכי באו"א, והדיבור הוא באבא בלבד. וזהו זיכורו, כי הנה בתחלה נוסק אבא לאימא, ואח"כ נוסקת אימא לאבא. והנה ע"י הנשיקת, שמנסקת אבא לאימא, מושך אבא בחי' הבל מפיו אימא. וכשמנסקת אימא לאבא, מושכת מפיו הבל ג"כ, כנרגש זה בחוש הראות. ונמצא כי יש לאבא ב' נשיקין וב' הבלין, לפי שבכל נשיקה יש בה כללות אבא עם אמא, לפי שבכל נשיקה יש בה כללות אמא עם אבא, ונמצאת כל נשיקה כפולה לב', בבחי' מה שנותן לחזירו ובבחי' מה שמקבל מחזירו, וכן כל הבל נחלק לב'. ועל ד"ז יש לאימא, ב' נשיקין וב' הבלים אחרים, האמנם בחי' פיוס ודיבור אינו נמצא כי אם באיג, שהוא מחוייב לפיים ואח"כ לבועל, מה שאין כך באשה כי אדרבה, קים לן התובעת צפה יולאה בלא כתובה. והרי נמצאו כאן ב' נשיקין וב' הבלים ודיבור אחד, הרי ה', והם סוד ה' מואלות הפה.

והנה בזה תבין, שמאלנו בדברי ס"ה שיש בחי' נשמה כפולה, והם הנקראים, נשמה ונשמה לנשמה. וכן מאלנו אומרים, אתדבקתא דרוחא ברוחא, ואמנם לא מאלנו שיהיה בחי' נפש לנפש. והענין יובן עם האמור, כי כנגד הנשיקין שהם כפולים, מאלם נמשכים ב' נשמות הנז', כי הנשמות מן הנשיקין הם ברות. וכן ב' הרוחין, נמשכים ובאים מב' ההבלים, שהם כפולים כנז'. אמנם הנפש באה מן הדיבור, כנודע כי נפש ודיבור הכל במלכות, ולכן כיון שבדיבור אינו אלא אחד הנמשך מן אבא כנז"ל, כך הנפש היא אחת ואינה כפולה.

ונחזור לענין ראשון, כי הנה כמו כן מב' הנשיקין שהיו כפולות כנז"ל, מהם נעשה חו"ג דז"א: חסד מנשיקת אבא, גבורה מנשיקת אימא. ומבחי' כללות כפל הנשיקין, שנכללו אבא באימא ואימא באבא כנז"ל, מהם נעשה הת"ת דז"א, כי כן הת"ת הוא כללות החו"ג, והוא מכריע ביניהם כנודע. ומב' ההבלים, נעשו נלח והוד דז"א, נלח מהבל לאבא, והוד מהבל לאימא, ומבחי' כללות ההבלים הכפולים, מהבל לאבא באימא ודאימא באבא נעשה היסוד דז"א, כי כן היסוד הוא כללות הנלח והוד, והוא מכריע ביניהם. ומבחי' הדיבור היחיד, שהוא מאבא, נעשה ונתהווה נוקבא דז"א. וזהו

מאיר העץ חלק ג'

שער טז פרק ו

אחר שבארנו סוד הולדת או"א וזו"ן, נבאר עתה סוד התלבשותן את א"א, כי כבר ידעת כי א"א מתלבש תוך או"א. והנה דע, כי חיות ונשמה של או"א הוא נמשכת מב' רישין, כתר ומ"ס⁵⁰⁵, גלגלתא ומוחא, כי הם משפיעין לבינה, שמבינה נתהוו גלגלתא או"א⁵⁰⁶, מן הכתר לאבא, ומחכמה לאמא. ואמנם סוד השפעה זו כבר ידעת כי הלא סוד דיקנא דא"א אינה מתלבשת כלל, כי ארכה מהגרונ עד טבורא דלבא, ושם מתחיל ראש ז"א. נמצא כי מגיעין שערות אלו עד שערות דז"א, ועל ידם נמשך השפעה לראש ז"א כנזכר באדרא (קמו ע"א⁵⁰⁷). א"כ נמצא, כיון ששיעור קומת או"א הם מהגרונ עד טבורא דלבא דא"א, ודיקנא דא"א נמשכה עד הטבור דיליה, א"כ נמצא דהאי דיקנא חפיא על או"א⁵⁰⁸, כי אינו מתלבש בהם כנ"ל, נמצא חופף

סוד פסוק ה' בחכמה יסד ארץ, כי ע"י לבור הנמשך מן חכמה שהוא אבא נתייסדה הנקבה הנקראת ארץ. והרי נתבארנו ענין השש קלוות של ז"א וגם נוק' מהיכן שרשה הווייתה. ואחר שנתבאר שרש והויית זו"ן ע"י א"א, נבאר עתה איך הוברר ונתקן זו"ן. דע, כי כל נקודה ונקודה מאותם הז' נקודות הנקראים מאננין תבירין, היתה כלולה מי"ס. והנה כאשר נתקנו פלופי א"א ואו"א כנז"ל, הובררו הבחי' היותר זכות ולחות שבאורות, ג' בחי' ראשונות, שהם כח"צ שבכל נקודה מהז' נקודות שבורות, ומהם נעשו הפלופים של א"א ואו"א, אריך מוז' הכתרים שבז' הנקודות, ואבא מוז' החכמות, ואימא מן הבינות. ואמנם עוד נשאר בחי' אורות מהג' ראשונות הנז', שבכל נקודה מהז' נקודות, שלא יכלו להתברר, כי היו יותר גסות ועבות מן האורות, שהובררו מהם לאריך ואו"א. ועתה כאשר הגיע זמן עיבור ראשון דז"א, ונכללו נה"י בחג"ת לאריך, ונזדווגו או"א כנז', הנה אז עלו ג"כ האורות של ז' המאננין תבירין למעלה בגו אימא כנז' להתקן סם, והנה מן האורות היותר עבים אשר בג' ראשונות שבז"ס שבכל נקודה מהז' נקודות, נתבררו עתה לאורך ז"א, אע"פ שאינם ראויים לבחי' אריך ואו"א ראויים הם לז"א, ואז הוברר מהם אוכל מתוך פסולת. ומכל הג' ראשונות, שבכל נקודה מהז' נקודות כנז', מהם נעשת רישא דז"א, כלולה בג' מוחין כח"צ שבו, בהיותו בסוד עיבור במעני אימא. ואע"פ שנתבאר אלכינו, כי אז בזמן עיבור ראשון היה ז"א בבחי' תלת כלילן בתלת, עם כ"ז נודע כי העובר בהיותו במעני אמו, יס לו בחי' ראש. אח"כ עוד נתבררו ד' בחי' אחרות של אורות חג"ת נלח שבכל נקודה מהז' נקודות שבורות, והוברר מהם אורות היותר זכים ואחים שיכלו להתברר, ע"ד שזכרנו בג' הראשונות כח"צ, ומאלו נעשה גופא דז"א. והנה נשאר עתה ג' בחי' התחתונות, של הוד יסוד מלכות, שבכל נקודה מהז' נקודות שבורות, שאלו לא הובררו כלל עתה בזמן העיבור, להיחסם תחתונות והקליפות נאחזות בהם מאלו, לכן לא יכלו להתברר עתה כלל, ולא יתבררו עד זמן היניקה, כמו שיתבאר (שעה"ק מ ע"ד).

⁵⁰⁵ כלומר חכמה דא"א, עי' לקמן הערה 513.

⁵⁰⁶ דהיינו גלגלתא דאו"א.

⁵⁰⁷ תאנא כל אלן נימין דבדיקנא תקיפין יתיר מכל נימין דקוצין דשערי דרישא, ושערי דרישא אריכין (וכפיון) והני לאו אריכין ושערי דרישא מנהון שעיעי ומנהון קשישין ובשעתא דאתמשכן שערי חוורי דעתיק יומין לשערי דזעיר אפין – כאן רואים ששערות הראש יוצאים לז"א, ולכן הם פחות רחמים מדיקנא, שהדיקנא יוצא לאו"א (בהגר"א על ספד"צ ה ע"ד וידוע שהדיקנא), זה ירידת מוחין לז"א, שיהא לז"א ד' מוחין [עי' בהגר"א על ספד"צ כ"א ע"ג ד"ה בעמר, שזה לא היות מוחין אלא תיקון המוחין] (בהגר"א על ספד"צ כב ע"א ד"ה וגוון חוורא), כתיב חכמות בחוץ תרנה – 'בחוץ' דהיינו המוח דא"א שמשותף עם ג' מוחין דז"א שהם בחוץ (בהגר"א על ספד"צ לה ע"ד ד"ה ד' מלכין), מאי בחוץ בהאי זעיר אפין דמתחברן תרי מוחין, תרי מוחין ס"ד אלא אימא ארבע מוחין, תלת מוחין דהוו בזעיר אפין ואשתכחו בתלת חללי דגולגלתא דרישא, וחד מוחא⁵⁰⁷ שקיט על בורייה וכו'.

⁵⁰⁸ היינו שהדיקנא הוא מקיף עליהם.

מאיר העץ חלק ג'

עליהם ואינן אתכלילו ביה. וז"ס הנרמז באדר"ז (דף רפט ע"ב⁵⁰⁹) אתנהרו ג' רישין עלאין וכו' ובמזלא תליין ואתכלילין ביה, כי או"א הם ב' רישין דאתכלילו במזלא והבן זה, ולכן אינן יכולין להזדווג או"א רק ע"י דעת עלאה, שהוא מזל הי"ג דדיקנא⁵¹⁰. וביאור מזלא הוא, כי כבר בארנו לך בפ' נשא ברע"מ (שער מאמרי רשב"י מו ע"ב), כי י"ג ת"ד הם ג' שמות הוי"ה דיודיי"ן. והנה ג' הוי"ות הם י"ב אותיות, והם סוד י"ב ת"ד, ותיקון הי"ג הוא כולל כולם, כי בו יש כל ג' הוי"ות (פעם ב') הנ"ל, שהם י"ב אותיות והי"ג הכוללת. והנה ג' הוי"ות הם ע"ח גימטריא מזלא או מזל עצמו עם המלה⁵¹¹, והבן זה.

והנה בזוהר (אד"ר קלד ע"א) אמרו כי ב' ת"ד הח' והי"ג {פב ע"ב} שניהן נקראו מזלא, והענין כי שניהם מסוג א', כי הם יורדים תרוייהו בשיקולא עד טבורא, כנזכר באדרא (דף קלא ע"א)⁵¹². ואלו הב' מזלות מהם יונקים או"א השפע הנ"ל מכתרא ומ"ס⁵¹³, כי או"א אתכלילו במזלא (אד"ר רפט ע"ב), ושיעור או"א הם עד טבורא של א"א⁵¹⁴. נמצאו אלו הב' מזלות חפייין עליהו, ואבא עיקר יניקתו ממזל הח'⁵¹⁵, ואמא מן הי"ג. ולפי שמזל ח' עליון מן הי"ג, לכן אבא

⁵⁰⁹ כד אתנהיר [מו"ס (מ"א נד)] נהיר ממזלא יקירא, אתנהירו ג' רישין עלאין [שהם חב"ד דאתכלילין במזלא (בהגרא על ספד"צ ד ע"ב ד"ה אתקלו)], תרין רישין וחד דכליל לון, ובמזלא תליין ואתכלילין ביה.
תרגום:

⁵¹⁰ כלומר על ידי זיווג של הב' מזלין, שהם תיקון ח' ותיקון י"ג (ביאורים ח"ב קו ע"ג), ונמנה כאן י"ג שהוא המוציא לפועל הארת הזיווג.

ע"י לש"ו כללים ח"א כח ע"ב - או"א אתכלילו במזלא שהוא הדעת עלאה למעלה מאו"א, ונמשך משם לדעת שבין או"א, אם כן יש דעת בין או"א שונה מהמזלין, וזה היה ספק אצל האר"י שהוא לא מזכירו אף פעם מה זה, אבל במאמרי רשב"י כג ע"ג הוא מכריע שהמזלא הוא הדעת שביניהם ואין דעת אחרת.

אבל יש ראייה שהם שונים מאד"ז רפט ע"ב וז"ל, כד אתנהיר נהיר ממזלא יקירא אתנהירו ג' רישין עלאין תרין רישין (או"א) וחד דכליל לון (דעת) ובמזלא תליין ואתכלילין ביה, עכ"ל, משמע שהדעת שונה מהמזלין, אבל המאמרי רשב"י שם לומד שהם אותו דבר.

הלשם האריך שכל ענין המזלין הם ל' ומ' דצל"ם מהרדל"א שהם המקיפים ממנו על העטרין דחור"ג שבו שבאו"א על דרך הל"מ דצל"ם שמאו"א לזון, ובכל גידול נמשכים מקיפים בפנימיותו, ומתחלפים ממקיפים לפנימיים, שהפנימים אחרי שעושים פעולתם עולים למעלה לעלמין דכסופין, ולכן המזלין נעשין לבחי' דעת בין או"א על ידי התחלפות ממקיפים לפנימיים, כי על ידו הם (זהר ח"ג ד ע"א) תרין רעין דלא מתפרשין, שאור המזלין הם נוזלים תמידי לכן נקראים מזלין.

לכן מובן איך הדעת למטה מאו"א ומזלין מעליהם, והוא הכתוב חד דכליל לון באד"ז רפט ע"ב, אבל הכל א' כנ"ל ומה שהם מקיפים, הם בבחי' ל' מ' דצלם, ומה שהם בבחי' דעת המייחדם הוא בבחי' צ' דצלם.

⁵¹¹ דהיינו עם הכולל.

⁵¹² אד"ר (דף קל ע"ב) פתח כו' דיקנא דהיא תליא בשערוי עד טבורא דלבא חורא כתלגא כו', אבל זה רק מזל עליון שהרי מזל תחתון דדיקנא הוא עד טבורא דגופא, וכאן הזכירו רק של דכורא, פי' מזל עליון, שכן במקום שיש דכורא נוק' אינה נזכרת בשם (יהל אור ח"א כד ע"ג) (ב"ע פב ע"א).

ע"י כללים יז ד ה (לש"ו). וזה תמצית דבריו, ב' המזלין מכונים נחש בריח ונחש עקלתון. והנה מדברי רבינו כאן משמע שמזל עליון יורד עד החזה ואילו מזל תחתון יורד עד הטבור. וכן בא בדברי האריז"ל באו"א א, ב והולדת או"א ג'. אמנם ע"י שער מאמרי רשב"י דף ל ע"ד ודף לא ע"א, שמביא שדברים אלו של האריז"ל סותרים את דברי עצמו בע"ח א"א ה' וכן בשער הכללים כלל א' והולדת או"א ד' ו', שם נתבאר שב' המזלין מסתיימים כאחד בחצי ת"ת, הרי הוא טיבורא דליבא. ואפשר ליישב את הסתירה ע"פ מש"כ בשער מאמרי רשב"י, שעיקר המזל העליון הוא רק עד הלב. אמנם לפעמים יורד ומגיע אף עד הטבור. ומבאר הלש"ו שזהו על ידי כפיפת הראש. לכן האמת היא שאין כל סתירה, שכן כל המשכת המזל העליון להיות כאורך התחתון הוא באמת רק על ידי כפיפת הראש, ובלא זה היא מסתיימת בחזה וא"ש.

⁵¹³ שרשם באוירא ומ"ס שנקרא כאן כתרא ומ"ס, וממנו לחיך וגרון, ומשם לדיקנא ומשם לאו"א (ביאורים ח"א לז ע"ד), ע"י מאמרי רשב"י נא ע"ד שזה דרך נשיקין שהוא חיך וגרון.

⁵¹⁴ ע"י לעיל הערה 116.

⁵¹⁵ ע"י אד"ר קלב ע"ב דיקנא דכהנא רבא בתמניא תיקונין אתתקן.

מאיר העץ חלק ג'

דיניק ממנו הוא גדול מאמא, אך בערך דתרוייהו כחדא נפקי⁵¹⁶ (אד"ז רצ ע"ב), ונחתין בשיקולא עד טבורא, לכן גם או"א כחדא נפקי וכחדא שריין. והנה בזה ידעת איך או"א כחדא שריין, ואיך אבא גדלה מעלתו מאמא.

וראוי שתדע כי מזל הח' הוא סוד א' שציורו יו"י⁵¹⁷, ומזל י"ג צורתו א' יו"ד, כנזכר בתיקונים (ז ע"ב) שיש ב' מיני א'. והנה להיות שְמָאָלו הב' מזלות הם יונקים או"א, לכן א' שצורתו יו"י הוא באבא, וא' שצורתו יו"ד באמא, כי הד' היא נקבה⁵¹⁸.

והנה טעם היות מזל הח' צורת יו"י, כי הרי הוא נחית בשקולא עד טבורא, לכן בו נכללין כל י"ג ת"ד שהם י"ב, ועמו י"ג. והיי"ב שהם מתגלין בו הם צורת ו' שבאמצע אות א', וכבר בארנו כי כל ו' כפולה ו"ו הרי י"ב, גם הודעתין (שער שמות פרק ו', שער מאמרי רשב"י נ ע"ג) בענין ווי עמודים (שמות כו י) שהוא סוד ו' שבאמצע אות א' שבשם צבאות, שנחלקת לב', בזה האופן א', וכן הוא עד"ז ממש. והנה זה המזל כולל את אלו הי"ב בב' מציאויות: א', בערך היותו עליון מהם, וזהו בהיותו בסוד י' עלאה דאות א', והם נשפעים ממנו. הב', בערך היותם כלולין בו והוא מקבל מהם, וזהו בסוד י' תתאה דאות א'⁵¹⁹. אך ב' בחי' אלו הם אחת לפי

⁵¹⁶ עי' שער יד פרק ז שזה שהם שוים בקומתן. ועי' דע"ה ח"ב קנח ע"א שעכ"ז תמיד הנוק' למטה מהדכר בכל פרצוף ופרצוף וזה בכלל מיעוט הירח. ועי' בהגר"א על ספד"צ ה ע"ג ד"ה ועוד נ"ל שפירוש כחד נפקין – כשיצאו או"א הם יצאו ממ"ס, וממילא בעל כרחך שבמ"ס יש שורש של בחינת דו"ג (שכן אין ולד שאינו כעין המולידו), אלא שאין הנקבה ניכרת שם, ולכן או"א כחדא נפקין וכחדא שריין.

⁵¹⁷ עי' כללים כלל יח ענף י' סי' ב' אות ח' סעיף ו' (לש"ו) וזה תמצית לשונו: יש סתירה שאם או"א נכללים באורות החוטם פה, איך כתוב ששורש אבא באוזן, ואמא בחוטם פה? יש ב' בחינות של או"א העלאין, או שאבא עלאה כולל או"א, והוא בזמן של זוג לתת קיום לעולמות, שאז האמא אינה ניכרת לפרצוף בפני עצמה כלל, ואין לתבונה מוחין פנימיים כלל, אלא רק מקיפים, או הוא כולל אבא ויש"ס ואז אמא כוללת תבונה, ואז מזדווגים יחד לתת מוחין לז"א. ולכן כאן שורשו העיקרי דאבא הוא בס"ג דע"ב דס"ג דמ"ס שהוא שורש הפנימי דאורות האזניים, והוא כולל כל הח' תיקונים העליונים, אבל גילוי לצורך אצילות היא רק מהגרונ עד החזה וזה רק הה' תיקונים אחרונים, וזה רק מאורות החוטם. כל עליות שדיבר בהם הרב אינו שנעתק כמות האור ממקומם כי זה אי אפשר, אלא היא שנתפשט אור עליון למטה בתחתון ואז התחתון עולה למדרגת העליון, ולא עולה באמת בכמות אלא באיכות. ולכן גילוי האבא תמיד בהעלם באורות האוזן, ובגלוי באורות החוטם, ששם מקומו מהגרונ עד החזה, ובעת הזכות אז נתגלה שורשו באור האוזן, והאמא נתגלה שורשה רק בפה, ובהעלם בחוטם, ובעת הזכות בגלוי. לפי הנ"ל כשכתוב שהמזלין בסוד אלפי"ן, פירושו שהמזלין הם סוד הדעת, והדעת הוא סוד אלפי"ן, ומזלין הם בא"א משיבולת הזקן עד הטבור, וזה חג"ת, ותמיד חג"ת בסוד מ"ה דאלפי"ן, ואלפי"ן אלה שורשם מאח"ף, שמהאוזן האלפי"ן בציור של יו"י, וזה שייך לאבא שעיקרו יוד"ן, והחוטם מאלפי"ן בציור יו"ד, שכתוב שי' שייך לאוזן, וי"ד לחוטם, ולכן חוטם שייך לאמא, אבל גילוייה רק באורות הפה, וזה מזל תחתון, וזה בחי' ה' שהוא ד' על ו'.

עי' עקודים א' שיו"י הוא אורות וי"ד הם כלים.

⁵¹⁸ עי' דע"ה & מספר טעמים לזה.

⁵¹⁹ תיקון זה כולל את כל התיקונים כולם, שכן אמנם כן הוא שכולם הם תיקונים וסידורי חסדים ומאורות ורחמים גדולים, אבל התיקון הזה הוא הממשיך את כולם לז"א, ולכן הוא מסתיים בטיבורא דליבא שכן משם מתחילה קומת ז"א. כמו כן מתפשט תיקון זה בכל קומת אבא, שכן פרצופו מסתיים שם, מכיוון שאבא הוא הממשיך חסדים לז"א לפי מה שמקבל מהמזל העליון וכנ"ל. בתיקון זה מתגלה חסד עילאה, אשר שרשו הוא יסוד דרדל"א דאתחזי נהוריה באוירא ובמצחא בסוד רצו"ן, ובכך מתגלה הדיקנא בסוד נוצר [אותיות רצו"ן], וגם חסד דהאוירא עצמו מתגלה שם ולכן נקרא נוצר"ח חס"ד. ויותר בעומק, החסד הזה הוא שורש לכל החסדים הנמשכים בכל הפרצופים, והוא הרצון הרוצה בקיום הנבראים ובהשפעתם בשביל תכלית הרצון העליון שברדל"א, ובחינה זו היא המקור לכל ההשפעות הנ"ל. לכן נקרא מז"ל, מלשון (במדבר כד ז) "יזל מים מדליו". כך, שבאותה המידה שהמזלות התחתונים שברקיע נקראים כן מצד שהמה הממונים להוריד את השפע לעולם התחתון בסדר טבעי. והנה בזאת נכללים כולם בסוד התלי הרי הוא הנחש בריח המהפך את כולם לרצונו, וממשיכם אחריו כחיילין בתר מלכיהון, כן הדבר כאן, שכל התיקונים הם סידורי אורות המשפיעים שלא לפי הסדר הטבעי, ועיקר מציאותם רחמים גדולים למעלה ממדרגת ז"א, לעשות נפלאות בעולם ושם הוא שורש שידוד כל המערכות. ועי' ארז"ל (לקמן קל"ד ע"א, תיקונים קמ"ח ע"ב), הכל תלוי במזל ואפילו ס"ת שבהיכל, שכן אליבא דאמת

מאיר העץ חלק ג'

האמת, והנה הם עתה י"ג. והנה י"ב אלו שבו נחלקים לג' שמות הוי"ה, הם י"ב אותיות, ומילואי שמות אלו הם ביודי"ן מספרם רי"ו⁵²⁰.

ומזל י"ג הוא א שצורתו יו"ד, והוא ג"כ על סוד הנ"ל, רק שלפי שמציאותה הוא בחי' ד', לכן שמותיו הם ג' אהי"ה, והם י"ב אותיות. ומלואם הוא ג"כ על דרך הנ"ל במילוי יודי"ן, נמצא איך מזל הח' מתלבש במזל הי"ג בסוד הוי"ה אהי"ה, לכן הוא עד"ז באו"א אשר הם יונקים מאלו, הוי"ה באבא אהי"ה באמא, והבן כל זה. ולכן ע"י ב' מזלות אלו נכללין או"א ומזדווגים על ידו.

⁵²¹ ואמנם מה שאו"א הם מלבישין גוף א"א, הוא בינה⁵²² וחג"ת דא"א, והבינה נעשה כתר לשניה⁵²³. ובבחי' זו אנו קורין הבינה כתר, אך החג"ת נעשה גוף לשניה, צד ימין לאבא וצד שמאל לאמא. ואמנם כבר ידעת כי חו"ג הם ב' דרועין, שהם ו' פרקין כנוצר פ' ויחי (דף רסב רמא ע"א⁵²⁴), תמיד חסד חסדים גבורה גבורות⁵²⁵. והנה מאלו הב' זרועות נעשו או"א, וסדר

(שבת קנ"ו ע"א) אין מזל לישראל, דהיינו שאין שייכות לכלל ישראל במערכת המזלות הטבעיים, וכל קיומם תלוי באלו המזלות דדיקנא דלעילא. שכן ע"פ הטבע אין מציאות לישראל כלל, שכן האבות עקרים היו (יבמות ס"ד ע"א). וכל זיווג דלהון לא יכול היה להוליד תולדות אלא ע"י תלייתם בסוד זיווגא דב' המזלות הנ"ל דנוצר ונקשהווא בחי' התגלות הדיקנא, וכן ע"י בבהגר"א על ספד"צ רפ"ב שהתגלות הדיקנא הוא גילוי הניסים הגלויים. והנה אין מידה זו כמידות של "נושא עון ועובר על פשע", שכן ע"פ מידות אלו או שהוא ית' סובל את העבריינים ואינו מענישם לע"ע, או שמעביר לגמרי ע"י תשובה וכדומה, אמנם כאן הוא "רב חסד" דהיינו שמטהו כלפי חסד שאם הוא שקול מכריעו לכף זכות כלומר אפילו שאינו ראוי לכף ע"פ דין. שכן זו היא מידת חסד בבחינת פרצוף אבא שהוא בעצמותו כף הזכות של המתקלא. ואמרו חז"ל בגמ', (ערכין ח' ע"ב) כיצד מטה כלפי חסד, ח"א כובש וח"א נושא ע"כ. פי' "נושא" שהוא ית' שסובל ומניח את העונש לאחר זמן, ו"כובש" שהוא ית' מסתיר את העבריין מהקטרוג (שהוא יותר מן נושא, שסובל הוא שאינו מעניש עבורו, אבל מ"מ אינו מאיר פניו אליו, ונשאר הדין במחשבה עבור חטא זה, משא"כ ככובש, שהוא מסתיר את העבריין מהדין לגמרי וכאילו אין לדין על מי שיחול). ומ"מ אין זה דומה למידת ונקה, שאז הוא ית' מקבל את כל השבין בתשובה, ושם הוא הנקיון הגמור בסוד תשובה מאהבה, שהעונות נעשות כזכויות, והכל בסוד החסד המתגלה כאן (פת"ש א"א מג). לבדוק אם זה מסביר מספיק.

⁵²⁰ עי' לקמן שער אנ"כ פרק א' במ"ק שיש ג' קוצין ביו"ד (עי' זהר בלק רג ע"ב), וזה מתגלה בבטן אמא, ולכן מובן שיהא ג' יודי"ן וממילא ג' הוי"ת דיודי"ן במזלן עליון שהוא שורש אבא, וכן במזלן תחתון שהוא שורש אימא.

⁵²¹ מלמ"ר נא ע"ב, מזו"ש מ ע"ב.

⁵²² כלומר בינה תתאה, עי' שער אנ"כ פרק ח'

⁵²³ מן הגרון של א"ל נעשו צ' הכתרים ח' לחצא וח' לחמא זה מימין זה משמאל וזהו סוד קנה חכמה קנה צינה כי מן הגרון של א"ל שהוא כעין ציור קנה זוקף ממנה נעשה הכתרים לחו"ב (מזו"ש).

⁵²⁴ וז"ל תא חזי, תריסר שבטין בד' דגלין, בד' סטרין, דשלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה, והים עליהם, והכי הוא ודאי, תלת שבטין לכל סטר לד' רוחי עלמא, תלת שבטין לדרועא דימינא, ותלת שבטין לדרועא דשמאלא, ותלת שבטין לירכא ימינא, ותלת שבטין לירכא שמאלא, וגופא דשכינתא עליהו, הדא הוא דכתיב והים עליהם. מאי טעמא תלת שבטין לדרועא, ותלת שבטין לירכא, וכן לכלא, אלא רזא דמלה, תלת קשרין אינון בדרועא ימינא, ותלת בשמאלא, ותלת בירכא ימינא, ותלת קשרין בירכא שמאלא, אשתכחו תריסר קשרין לארבע סטרין, וגופא עליהו, אשתכחו תליסר עם גופא, כגוונא דלעילא, מנא לן, דכתיב כל אלה שבטי ישראל שנים עשר, וזאת, בגין דבה אשתלים חושבנא, כמה דאתמר והים עליהם מלמעלה. וכו' קשרין דדרועא ימינא חס"ד חסדים, תלת קשרין דדרועא שמאלא גבורה גבורות, תלת קשרין בירכא ימינא נצ"ח נצחים, תלת קשרין בירכא שמאלא הו"ד והודות, הא תריסר, וגופא קיימא עליהו, הא תליסר*

תרגום: בא וראה, שנים עשר שבטים בארבעה דגלים בארבעה צדדים, שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה, והים עליהם. וכך הוא ודאי, שלשה שבטים לכל עבר, לארבעה רוחות העולם, ושלשה שבטים לזרוע ימין, ושלשה שבטים לזרוע שמאל, ושלשה שבטים לירך ימין, ושלשה שבטים לירך שמאל, וגוף השכינה עליהם. זהו שכתוב "והים עליהם". למה שלשה שבטים לזרוע ושלשה שבטים לירך, וכן לכל. אלא סוד הדבר, שלשה פרקים הם בזרוע ימין ושלשה בשמאל, ושלשה בירך ימין ושלשה פרקים בירך שמאל. נמצאו שנים

מאיר העץ חלק ג'

פרקין אלו הם כך: ב' פרקים עליונים הם חכמה⁵²⁶ דאבא וחכמה דאמא, מזרוע ימין לאבא, ומזרוע שמאל לאמא. וב'פ האמצעים הם בינה לאבא⁵²⁷ ובינה לאמא, מחסד לאבא, ומגבורה לאמא, ע"ד הנ"ל. הרי ב' מוחין חו"ב לאבא {פב ע"ג} מזרוע ימין חסד, וב' מוחין חו"ב לאמא מזרוע שמאל גבורה. נשאר ב' פרקין, א' מזרוע ימין חסד, וא' מזרוע שמאל גבורה, והם ב' עיטרין חו"ג דאחסינהו או"א לברייהו ת"ת⁵²⁸ כנזכר באדרא (דף רצב ע"ב).

ואמנם סדר ו' פרקין אלו הם היפך מה שנראה, והנה הראשונים הם ב' ידיים, ואח"כ האמצעים, ואח"כ האחרונים והם סמוכים לכתף ומחוברים שם. והטעם הוא דע כי הנה אדרבה סוד הידים והפרקין אמצעים הם יותר גבוהים בסוד (מלכים א' ז כה) וכל אחוריהם ביתה⁵²⁹, משא"כ בראשי הכתפים שהם פנים⁵³⁰ ואחור, וה"ז מעלה א'⁵³¹. עוד מעלה ב', כי הנה הידים יש יכולת באדם להגביהן עד המוחין, משא"כ בפרקין הסמוכים לכתף, שאין כח לכתפיים להגביהם

עשר פרקים לארבעה צדדים, והגוף עליהם. נמצאו שנים עשר עם הגוף כדוגמא שלמעלה. מנין לנו, שכתוב "כל אלה שבטי ישראל שנים עשר", וזאת, משום שבה השתלם החשבון, כמו שנאמר והים עליהם מלמעלה. וכ' עוד שנים עשר, שלשה פרקים של זרוע ימין, חס"ד חסדים. שלשה פרקים של זרוע שמאל, גבורה גבורות. שלשה פרקים בירך ימין, נצ"ח נצחים. שלשה פרקים בירך שמאל, הו"ד והודות. הרי שנים עשר. והגוף עומד עליהם, הרי שלשה עשר. עוד, בשלש עשרה מדות התורה מתפרשת, והכל אחד, מלמעלה למטה ביחוד, עד אותו מקום שעומד על פירוד.

⁵²⁵ עי' ע"ח שער הכללים פרק ד' וכן הוא בשעה"ק מב ע"א: הגדלות, כי להגדיל אברים של קטן זה, שהם קטנים כקרני חגבים, צריך שיכנסו נה"י דאמא תוך ו"ק דז"א, ואז פרק עליון דנצח אמא מתחבר עם ב' פרקין של חסד ז"א ועולין עד רישא דז"א, ונעשית חכמה שלו מג' פרקין. ופרק אחד דהוד אמא מתחבר עם ב' פרקין עלאין דגבורה דז"א, ונעשית בינה שלו ג"כ מג"פ בראש הז"א. וז"ס מ"ש בזוהר (בלק ויחי דף רמא ע"א) חסד חסדים, גבורה גבורות, כי פרק א' דנצח אמא שהוא קו ימין הנק' חסד נתחבר עם ב' חסדים, שהם ב"פ עלאין דחסד ז"א, ונעשה ג"פ שהם ג' חסדים, ונעשים מהם חכמה דז"א, ועד"ז נעשית בינה דז"א מן גבורה גבורות, ועד"ז נצח נצחים, הוד הודות, שהם ב"פ תתאין דנ"ה אמא, שאלו אינם נקראים חסדים וגבורות ומתחברים עם נ"ה דז"א להשלימם כמ"ש בע"ה. וקשה, כי כמו שאמרו חסד חסדים גבורה גבורות כו', למה לא אמרו ת"ת תפארות ג"כ.

⁵²⁶ חכ"ד (מזו"ט).

⁵²⁷ כלומר יש"ס עי' לעיל שער או"א סוף פרק ג' וכן עי' טנת"א פרק ג', ועי' לקמן שחור"ג דאחסינהו שזה מהדעת עצמו. כלומר פרצוף ז"א.

⁵²⁸ עי' זהר ח"א קנד ע"א וז"ל א"ר אלעזר הא דאתמר לאה אולידת שית בנין וברתא חדא הכי הוא ודאי רחל תרי בנין ודאי בני שפחות ארבעה תקונא דלהון היך קיימי אלא אינון ארבע קשרים דאקרון אחורים דכתוב (מ"א ז כה) וכל אחוריהם ביתה דהא בדרועא ימינא תלת קשרין אבל קשרא חד באמצעייתא דאיהו רב ואיהו אחור דאשתאר לבר וכן חד בדרועא שמאלא וכן חד בירכא ימינא וכן חד בירכא שמאלא וכד אתתקן כלא אשתכחו כלהו ביתה לקיימא קרא דכתוב וכל אחוריהם ביתה כל שאר קשורין כלהו אתחזיין במישר ואלין נפקין לבר מדרועין ולבר מירכין לאתחזאה בבני השפחות דאע"ג דאינון במניינא לא חשיבי כבני רחל ולא וביני כן נפקי לבר. דבר אחר אלין אינון ארבע דכל שאר קשרין נטלי בגינייהו ואלין נטלי לון אמר רבי אבא הכי הוא ודאי (נ"א א"ר אבא דא לאו דא) ועל דא כלא מתתקן כחדא

תרגום: עוד אמר רבי אלעזר, זה שנאמר לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, כך זה ודאי. רחל שני בנים ודאי. בני השפחות ארבעה. תקונם איך עומדים, אלא אותם ארבעה קשרים שנקראים אחוריים, שכתוב "וכל אחוריהם ביתה", שהרי בזרוע ימין שלשה פרקים, אבל פרק אחד באמצע שהוא גדול, והוא אחור, שנשאר בחוץ. וכן אחד בזרוע שמאל, וכן אחד בירך ימין, וכן אחד בירך שמאל. וכשהכל נתקן, נמצאו כולם ביתה, לקיים את הפסוק שכתוב "וכל אחוריהם ביתה". כל שאר הפרקים, כולם נראים ביושר, ואלו יוצאים מחוץ לזרועות ומחוץ לירכיים להראות בבני השפחות, שאף על גב שהם במנין, אינם חשובים כבני רחל ולא, ולכן יצאו בחוץ. דבר אחר, אלו הם הארבעה שכל שאר הקשרים נוטלים בשבילם, ואלו נוטלים אותם. אמר רבי אבא, כך זה ודאי, (אמר רבי אבא, זה לא זה) ועל כן הכל נתקן יחד.

עי' אפיקי ים מו"ק טו ע"א וז"ל, אחוריהם ביתה, כי האחוריים מתעלם שם שלא יתחזו הסט"א שם.

⁵³⁰ אחור (מלמ"ר).

⁵³¹ שיש לב' פרקין ראשונים מעלה מעל השלישי.

מאיר העץ חלק ג'

למעלה⁵³². גם מעלה אחרת, כי כל הפרקים הסמוכים לכתף הם דבוקים ממש בגוף, כי הם סוד ב' עטרין הדבוקים בועיר אנפין⁵³³, אך שאר הפרקין אינם דבוקים בגוף ויכולין להעלותן אל המוחין. ובזה תבין סוד הגבהת ידים בעת⁵³⁴ הנטילה שהם סוד חו"ג, ב' פרקי הידים⁵³⁵ הנעשין מוחין והבן זה⁵³⁶.

והנה תוך חג"ת המקוריים שהם⁵³⁷ כחב"ד דאו"א יש נה"י דעתיק⁵³⁸. וכבר ידעת כי גם בשוקיים יש ששה פרקין, והם נחלקים ממש ע"ד הנ"ל, עד שנמצאת שנשארו ב' פרקין תחתונים שהם בסוד הרגלים מגיעין בב' עטרין דז"א⁵³⁹. ובזה נאחו עם רישא עלאה דעתיק^{541,540}, וכן סוד ב"פ תתאין דחג"ת דא"א הם ג"כ בז"א⁵⁴².

ואמנם⁵⁴³ חצי ת"ת דא"א שבאו"א ממנו נעשה ב' דעות לאו"א⁵⁴⁴, כיצד, ידעת⁵⁴⁵ ענין (ישעיהו ו ג) וקרא זה אל זה, כי הת"ת נקרא ז'ה, נגד י"ב פרקין שבו, כמנין ז"ה, שהוא י"ב. ונחלקין לב', ו' זעירא ו' רבתי, והנה ת"ת ו' רבתי ו'ק שבו שהם נגד ו' פרקין דב' דרועין, והיסוד ו' זעירא ו'ק שבו נגד ו' פרקי רגלים. ובזה תבין מ"ש בפ' בראשית (מד ע"ב⁵⁴⁶) כי יש בהיכל

⁵³² שחלק מהכתף למטה מהראש.

⁵³³ ששם יש אחיזת חיצונים בהגר"א על ספד"צ ד ע"ג.

⁵³⁴ נשיאות כפיים של הכהנים כמו שאמר הכתוב וישא אהרן אל ידיו וגו', ומפרק האמלעי נעשו חג"ת ג' אמלעיות לאצבא, ופ' התחתון שהוא המחוזר אל הגוף ונקרא מרפק, נעשו נה"י ג' תחתונות לאצבא (מזו"ש). @לחא מלאתי תשאול לשמאי
⁵³⁵ היינו כפות הידים.

⁵³⁶ מן הגרון לא"ל עד חצי הת"ת שבו היו נשמה ופנימיות של ב' פרלופי או"א והוא מתלבש בתוכם כנשמה בתוך הגוף (מזו"ש).

⁵³⁷ כלומר שכחב"ד דאו"א מלבישים על חג"ת דא"א.

⁵³⁸ וכן הוא בא"א פרק ז' (לש"ו).

⁵³⁹ כמ"ש בנסירה פ"ו ע"ש (לש"ו), ז"ל: אמנם ב' כתפין שהם סוד הדעת הם עצמן תרין כתפין היוצאין ונמשכין בדעת ולא הארה בלבד. אמנם אינם נמשכין רק עד אחר שנתלבשו באו"א תחלה, ואחר התלבשותם שם נתלבש בדעת דז"א⁵³⁹ ע"י התלבשות באו"א.
⁵⁴⁰ עי' גרסאות, היינו שראשו של ז"א בגוף דא"א.

⁵⁴¹ ובזה נאחו עם רישא עלאה דעתיק" נמחק במלמ"כ, ובמקומו איתא "אשך ראשו נאחו בגופא לא"א".

⁵⁴² בכתרו עי' שעה"כ ר"ה א': והנה בסדר כניסת אלו המוחין בכלי של חצי התחתון דת"ת דאימא להעשות כתר ברישא דז"א.

⁵⁴³ עי' כל זה בשער ט"ל פרק יד באריכות, וקצת יותר ברור.

⁵⁴⁴ עי' שער מאמרי רשב"י (נא ע"ג) מן ו' האחרונה של המילוי נעשה גופא דאימא. ומן א' של המילוי נעשו שתי היסודות [אפשר דצ"ל דעות] דאו"א. ופעם אחרת שמעתי באופן אחר כי מן שתי הווי"ן נעשו שתי דיעות מן ו' ראשונה דעת לאבא ומן ו' אחרונה דעת דאימא ומן האלף שבאמצע נעשו כל שתי גופים דאבא ואימא
⁵⁴⁵ טנת"א ז' וכן שער ט"ל פרק יד.

⁵⁴⁶ ז"ל: היכלא שתיתאה⁵⁴⁶ הכא הוא רוחא דאקרי חו"ט השני רזא דכתיב (שם ד ג) כחוט השני שפתותיק האי היכלא אקרי היכל הרצון הכא רוחא דאיהו רעוא דכל הני רוחין תתאין רהטין אבתריה לאתדבקא ביה בנשיקה ברחימותא האי רוחא אתכליל בשית⁵⁴⁶ וקיימא בשית⁵⁴⁶ אתכליל בשית דלתתא בהדיה וקיימא בשית עלאין ובגין כך האי רוחא אפיק תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ומלעילא

תרגום: היכל ששי. כאן הוא רוח שנקרא חו"ט השני, סוד הכתוב "כחוט השני שפתותיק". ההיכל הזה נקרא היכל הרצון. כאן רוח שהוא רצון שכל הרוחות התחתונות הללו רצים אחריה להדבק בה בנשיקה באהבה. רוח זה נכלל בשש ועומד בשש. נכלל בשש שלמטה יחד עמו, ועומד בשש עליונים. ולכן רוח זה מוציא שנים עשר אורות כלולים כולם מלמטה ומלמעלה שנים עשר האורות הללו הם שמחים לעלות למעלה

מאיר העץ חלק ג'

הרצון ו' היכלים כלולים בו, כי לעולם יש בחי' זו בת"ת וביסוד, ו' בכל א'. והנה אם תחלק הת"ת לחצאין ישארו ג' ג', והג' הם לאו"א, והג' להג' לז"א מהטבור ולמטה כמ"ש⁵⁴⁷. והנה ג' חלקי הת"ת הזה, ב' מהם מתהוים ב' דעות לאו"א, והחלק הג' מתחלק לב' גופין דאו"א, ושאר קומתן נשלם ע"י זווג הפה הנ"ל, שמרוב השפע נעשין נה"י אחרים לאו"א⁵⁴⁸. הרי כלל הדברים, שמחצי ת"ת נעשין ב' דעות דאו"א⁵⁴⁹ עד {פב ע"ד} סיום הרגלים שלהם⁵⁵⁰. והנה בדוגמא זו הוא יסוד דעתיק הגנוז בת"ת דא"א, גם הוא נחלק דוגמת הת"ת לו"ק⁵⁵¹, ג' מהם לאבא ואמא, וג' מהם לזעיר אנפין, ע"ד הנ"ל בת"ת דא"א, כי כבר נתבאר שגם היסוד הוא ו"ק כנזכר באדרא (רבא קמג ע"א) וצדיק יסוד עולם דכליל שית בקרטיפא חדא.

שער טז פרק ז

אמנם סדר התלבשות ז"א את נה"י דא"א כך הוא, כי חצי ת"ת המקורי נעשה גולגלת לז"א⁵⁵² כנזכר באדרא (קלה ע"ב)⁵⁵⁴⁵⁵³, כי נתחברו אורא ובוצינא ואפיקו האי גולגלתא תקיפא. כי

ועי' דרך אמת שזה בחי' ת"ת והוא ת"ת דבריאה.
⁵⁴⁷ כלומר חציו לגוף של עצמו וחציו לכתר דתחתון (ביאורים ח"ב פט ע"ד), לפעמים כתוב מהחזה ולמטה (דע"ה ח"ב צו ע"ד) עי' לעיל הערה 395.
⁵⁴⁸ עי' לעיל הערה 15.
⁵⁴⁹ כולל גופו צריך להוסיף כנ"ל בשורות הקודמות.
⁵⁵⁰ עי' מבר"ש לח ע"א:

וחי' הת"ת העליון ממנו נעשו צ' דיעות וצ' גופי או"א (ה' כנו'
שם צט"ד ח"א וחליו התחתון נשאר לז"א ומתחיל מטבורא

⁵⁵¹ עי' כללים ח"א כז ע"ב החג"ת דא"א הם האורות והמוחין, ר"ל עטרין דחור"ג הכלולים בדעת, ואו"א המלבישים עליהם הם הכלים דהנה"י אשר העטרין מתלבישים בתוכם. והנה הוא הוא ענין או"א המלבישים על החג"ת דא"א, שהחג"ת דא"א הם בתוכם כי הוא ההתפשטות העטרין דחור"ג דרדל"א בהנה"י שבו.
כאן רואים מאותו השפע דהיסוד דא"א, שהוא התפשטות השני דא"א, הנה ממנו נעשה כל מציאות הז"א (כללים ח"א כט ע"ד).
⁵⁵² עי' לעיל הערה 159.

⁵⁵³ מן חלי הת"ת לא"א עד סוף היסוד לא"א, שם נתלבש תוך ז"א ונעשה ח"א, נשמה בתוך ז"א. אמנם העטרה של ח"א נתלבשה בנוק' דז"א, ונעשת נשמה ופנימיות שלה. נמלא כפי זה, שח"א הוא מתפשט ומתלבש בתוך כל עולם האצילות כלו, והיא נשמה בכלו. ואור הא"ס הוא מתפשט ומתלבש בתוך ח"א, ועל הא"ס נאמר ואתה מחיה את כלם, כי הוא מחיה לכל העולמות דהיותו מתלבש בתוכם. ואמנם לע"פ שאמרנו שח"א מתלבש תוך ז"א, עוד יש התלבשות אחר, כי גם או"א מתלבשים תוך ז"א וכמו שיתבאר לקמן (מזו"ס מ ע"ב).

⁵⁵⁴ ז"ל: תאנא כד סליק ברעותא דרישא חוורא למעבד יקרא ליקריה תקין וזמין ואפיק מבוצינא דקרדינותא חד ניצוצא (נשב ביה אתתקן) וסליק רעותיה) ואתפשט לתלת מאה ושבעין עיבר וניצוצא קאים ושארין נפיק אורא דכיא ומתגלגלא נשב ביה אתתקן ונפיק חד גולגלתא תקיפא ואתפשט לארבע סטרין
תרגום: למדנו: כשעלה ברצונו של הראש הלבן לעשות כבוד לכבודו, ותיקן והכין והוציא מהנר החזק ניצוץ אחד (נשב בו ונקרא (נתקן) ועלה ברצון), ונתפשט לש"ע צדדים, וזה הניצוץ עמד והתחיל לצאת האור הטהור, נתגלגל ונשב בו ונתקן, והוציא גולגולת אחת תקיפה ופשט לד' צדדים.

אחר שביאר את ענין שבירת הכלים, מתחיל לבאר את תיקון ז"א בכל בנין פרצופו. והתחיל בבנין הגולגלתא שלו, הרי הוא כתר דז"א, ודווקא בשורש השרשים של אותו הבניין. והוא כמ"ש באדרא דמשפטים (קכב ע"ב) רישא דמלכא בחור"ג אתתקן, וביארנו שם בארוכה שזהו סוד זיווגא ובטישו דאורא ובוצינא, שכן שורש עט' דחסדים הוא מאורא חסד עילאה דרדל"א דגניז שם, ובוצינא הוא⁵⁵⁴ מו"ס ששם נמצאת הגבורה דרדל"א⁵⁵⁴ (ב"ע קמח ע"א)
כלל התיקונים הם לז"נ, שכן בז"א הוא שיצאו הנקודות שלא היו מתקנים. והנה תיקונים דז"א באו ע"י עטרא דחסדים שהיה חסר לו בעולם התוהו⁵⁵⁴, שהרי אז יצאו בסט' דדינא ה"ה

מאיר העץ חלק ג'

מ"ס, להיות שבו סוד הגבורה דעתיק, לכן נרשם בה סוד הבוצינא דקרדינותא⁵⁵⁵, ושם שרשה. כי בוצינא דקרדינותא הוא שורש לכל הדינין שבעולם, רק ששם הם נכפין⁵⁵⁶, וממו"ס נתפשט לאמא (נ"א לאו"א)⁵⁵⁷ כנ"ל, כי גלגלתא ומוחא דא"א הם שורש או"א. וחסד דעתיק הוא בגלגלתא, והגבורה במוחא. ודוגמתן הם למטה באו"א, חסד באבא וגבורה באמא. והנה אלו הב' נקרא בוצינא דקרדינותא גבורה, ואוירא דכיא חסד, לכן תבין כי מת"ת שבא"א (נ"א שבאו"א)⁵⁵⁸ מהם נעשה גלגלתא דז"א, כי הנה החו"ג שעל הת"ת נתחברו ואפיקו האי גולגלתא מסוד הת"ת שלאחריהן, וז"ס (אד"ר קלה ע"ב) אתחברות בוצינא ואוירא דכיא⁵⁵⁹. נמצא כי סוד בינה דא"א היא כתר על או"א, וחג"ת דא"א הם נעשין מוחין מקיפין לז"א, ומנה"י דא"א נעשה לו מוחין פנימים ומתפשטין בו כסדר נה"י דאו"א כמ"ש במקומו.

ז"ל מוהר"ח בספר מבו"ש דף קיב ע"ב (מד ע"ב), גם ראיתי שינוי אחר בענין⁵⁶⁰ הת"ת דא"א, כי פעם אחת⁵⁶¹ שמעתי כי כל חצי התחתון ניתן אל הז"א, ורוב פעמים שמעתי בדקדוק

מס' דבוצינא⁵⁵⁴. לכן הוצרך להאיר בו את האור דאוירא, ועי"כ תיקן אותו. לכן דווקא בהם שייך הלשון 'תקין'. אמנם אורות הנוק' שלא מלכה כלל היו צריכים הזמנה ושורש למעלה בע"ק, שכן בתחילה לא היה לנוק' שורש כלל ולכן לא יצאה. ואז הזמין אור דבוצינא הרי הוא עט' דגבורות שנתחדש לה מאז שיצאה מאתלטיא, כך שואפילו לאחר התיקון אינה מקבלת אלא גבורות⁵⁵⁴, וכל תיקונה הוא מדכורא⁵⁵⁴ ולכן עליה הוא שנקט בלשון 'זמין' (ב"ע קמח ע"ב). ושאר⁵⁵⁴ נפיק אוירא דכיא - אוירא הוא שורש ה"ח הגנוזים באבא, ואילו בוצד"ק הוא שורש הה"ג הגנוזים באמא, ומהם נתקן הגלגלתא (בהגר"א על ספד"צ כב ע"ד ד"ה וכדן). המדובר כאן הוא באוירא עילאה דע"ק והוא מוח חכמה המכונה או"ר, ולכן מ"ש כאן "נפיק" הוא בסוד יו"ד דנפיק מאויר⁵⁵⁴ כנגד פרצוף אבא דנפיק מתמן ונתן מוח חכמה לז"א. והנה בבוצד"ק נקט האידרא בלשון "ואפיק" דהיינו בלשון עבר, ואילו כאן נקט "ונפיק" כלומר בלשון הווה. והענין, שהפרש גדול יש בין חסדים לגבורות, שכן הגבורות משתנים בירידתם למטה ואינם עוד במתכונת עצמותם הראשונה, משא"כ החסדים, וכמ"ש חז"ל שאור שנברא ביום ראשון היה מאיר מסוף העולם ועד סופו (חגיגה יב ע"א), למימרא שעד סוף העולם הוא אותו אור נברא, ואין בו שינוי כלל. לכן נקט בלשון "ונפיק" ר"ל שהוא נותר אפילו עתה כאן בתחתונים בבחי' עצמותו⁵⁵⁴ למרות שהוא ירד מעליונים לתחתונים (ב"ע קמט ע"א).

⁵⁵⁵ עי' בהגר"א על ספד"צ ו ע"א וז"ל והכלל מחו"ב דרדל"א יצאו אוירא ובוצינא ונגנזו באוירא ומו"ס, שהן חו"ב דעולם האצילות בכללו, והן בחו"ג⁵⁵⁵ דא"א, ואח"כ בחו"ב דז"א שהן חו"ג דיליה. עי' לקמן שער אנ"ד פרק ח' שכן הוא קרורא לבינה דא"א. ועי' לעיל עג"י ב' במ"ב שזה שורש הצמצום.

⁵⁵⁶ ממותקים, עי' שעה"כ מה ע"ג, שאז לא ניכרים.

⁵⁵⁷ נדצ"ל לאמא.

⁵⁵⁸ נראה למחוק.

⁵⁵⁹ עי' לעיל הערה 554.

⁵⁶⁰ עי' כללים כלל יח ענף י' סימן ב' אות ה' ועי' לעיל (שער ח' פרק א בגליון - וכן הוא התלבשות דכל הפרצופים כל תחתון לעליון אמנם מה שלפעמים אמר מהטבור ולפעמים אמר מהחצי ת"ת ולפעמים מבואר שהוא מהחזה הענין הוא כי עיקר התלבשות הוא רק על הנה"י לבד איהו בנצח ואיהי בהוד (ג' פרקי הנצח דעליון הוא בכל קו הימין, וג' פרקי הוד בקו שמאל ויסוד בקו האמצעי דתי" - ביאורים ח"ב פג ע"א) כנודע והת"ת דהעליון הוא הכתר דהתחתון ומשום שיש ג' בחי' דכתר שהם הג' רישין, רדל"א גלגלתא (הכולל אוירא וקד"א) ומו"ס, לכן אמר פעם מהחזה והוא הרישא עילאה דהתחתון, ופעם אמר מהחצי ת"ת ושם הוא הרישא תניינא, ופעם אמר מהטבור, כי שם הוא הרישא תליתאה (לש"ו, וכן הוא בדע"ה ח"א יא ע"א). ושער או"א פרק ב' (ולעיל - כתוב לקמן פ"ג, ובהולדת או"א פרק ג', ובריש שער ז"א, דאו"א בכללות יש"ס ותבונה מגיעים עד סוף הפרסה, שהוא טבורא דגופא שהוא בב' שליש ת"ת, ומשם ולמטה מתחיל ז"א. אבל בא"א פ"ה במ"ב [כלל] א', ושם בפ"ז, ובהולדת או"א פרק ה' ו' כתב שאו"א מסתיימים בחצי ת"ת ומשם מתחיל ז"א. ומצאתי שכבר העיר הרח"ו ז"ל בזה, הובא בהולדת או"א פ"ז בהגה (ועי' לעיל באח"פ פרק ג' שמבואר עוד שיטה ג' שהוא מן החזה וכמ"ש לקמן [שער כה דרוש ג'] דף ט ע"ד ע"ש בגליון) והרי יש כאן ג' סברות הסותרים זה את זה. אמנם הם כולם אמת, כי הם הג' רישין דכתר דכל תחתון, כי רישא עלאה הוא מהחזה דהעליון, ורישא תניינא הוא מחצי ת"ת דהעליון, ורישא הג' הוא מהטבור דהעליון. אבל עיקר התלבשותם הוא רק על הנה"י דהעליון, איהו בנצח ואיהי בהוד כנודע. ומשום שהב' רישין עלאין נכללין בחד כמ"ש בשער או"א ספ"ג ורפ"ד, לכן הם שניהם בהשליש האמצעי שהוא מהחזה עד הטבור, ועי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כג

מאיר העץ חלק ג'

שאינו רק שלישי התחתון לבד. ואיני יודע תירוץ אם לא שנאמר על דרך הת"ת דאימא המתלבש בכתר דז"א, כי בהיות לו מוחין דאימא לבד, אינו לוקח רק שלישו, ובהיות לו גם מוחין דאבא לוקח חציו כנזכר ע"ש, וכן יהיה כאן כנלע"ד. { פג ע"א }

שער יז פרק א מ"ת⁵⁶²

היכל החמישי היכל זה נקרא היכל זעיר אנפין ובו שבעה עשר שערים
שער הראשון שער ז"א ויתחלק לד' פרקים

ונבאר⁵⁶³ ענין ז"א אשר תקונם באו אחר תיקון או"א⁵⁶⁴. והנה נת"ל כי ז"א נעשו מבחי' ז"ת דמ"ה ובחי' ז"ת דב"ן⁵⁶⁵, זולת הכתרים שבז"ת דב"ן, כי אלו עלו בגופא דע"י⁵⁶⁶. ואמנם מקומם הוא למטה מן הקרום ואותה פרסה (הנ"ל)⁵⁶⁷ שמפסקת באמצע גופא דא"א⁵⁶⁸, כי עד

סימן ג' (לש"ו). ועי' בדע"ה ח"ב דרוש ד ענף כג סימן ג' (לש"ו), מש"כ בכללים היא סי' ב' אות ה' סעיף ו' וזה תמצית דבריו, נה"י היא מהטבור ולמטה ולכן חצי התחתון של הפרצוף עכ"ז היא רק שלישי התחתון של הפרצוף, אבל היותו שלישי זה רק באיכות, אבל בכמות זה חצי, שהכח"ב אינם תופסים מקום בכמות בכלל, ודע"ה זה תמצית לשונו: וזהו ג"כ יישוב הסתירה הנראית בדברי האריז"ל, שלפעמים אומר שכתר דז"א הוא מחצי הת"ת ולמטה, ולפעמים אומר שהוא מהחזה ולמטה, ולפעמים אומר שהוא רק מהטבור דאימא ולמטה דהיינו רק השלישי התחתון שבה. שכן בפרטות כלול הכתר מג' בחי', הרי המה גלגלתא ואורא ומ"ס, אלא שהגלגלתא והאורא נכללין בחד. אמנם בפרטות הם שנים, והם בשלישי האמצעי דת"ת, שהוא מהחזה ועד הטבור, כאשר חצי שלישי הוא לגלגלתא וחצי שלישי הוא לאורא. וזהו שאמר שלפעמים הכתר הוא מחצי ת"ת (שהוא חצי שלישי למעלה מהטבור), דהיינו כאשר אינו מגיע אלא לאורא בלבד. אמנם כאשר מגיע גם לגלגלתא, הרי שאז מתגדל בעוד חצי שלישי למעלה ומגיע עד החזה ממש.

ובכך ניחא מה שנמצא בזה שיטה רביעית בדברי האריז"ל, שז"א מלביש לא"א את הז"ת שלהן, והוא עוד שלישי אחד יותר למעלה, הרי הוא השלישי העליון דת"ת. והוא מכיוון שלמעלה מהכתר העיקרי יש בחי' גבוהה ונעלמת יותר, הרי הוא הרדל"א, שהוא בחי' ממוצע שבין א"ק לאצילות. וזהו שאמר שז"א מלביש את הז"ת של או"א, וכוונתו היא לכללות הז"א עם הרדל"א שבו.

⁵⁶¹ אחד?

⁵⁶² אול"ח, מכו"ס מו ע"א, ועי' קס כ"א ע"ב.

⁵⁶³ עי' לעיל שער א פרק ד' ד"ה והנה פעם אחרת שמעתי (מהגוב"י שם).

⁵⁶⁴ עי' פת"ש שער ז"א פרק א' וז"ל, פרצוף ז"א הוא העיקר באצילות מכל המדרגות, ופרצופים הראשונים הם רק הכנה בשבילו, וכו' שכאן הגיע המדרגה שיהיה בגבול השיעור הראוי להנהיג התחתונים ע"פ העבודה, וכל המדרגות ופרטים של עמידתם ופרקיהם הכל נמצאים כמו כן בז"א, וכל דרכי הנהגתם בכל הפרטים ג"כ שם, וכן כל השינויים שנעשה למטה ע"פ סדר הזמן, הכל הוא ע"פ המסודר כאן בז"א, ולכן בו מדברים בכל הדברים, בחינת עיבור ולידה יניקה וקטנות וגדלות, מה שא"כ בפרצופים עליונים שאין שם כל הסדרים האלו, ונקרא בשביל זה זעיר אנפין, ר"ל מה שנתקטן ונצטמצם בגבול ושיעור הראוי לפי ערך התחתונים לבדו והוא כלל ר"ק של אצילות, ר"ל שמוסדר ע"פ הנהגת הזמן של ו' ימי בראשית ושל שית אלפי שנים, ובו תלוי חיות האדם וסדור זמנים שלו, כמ"ש (תהלים צ י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו' שהם ו"ק עם עטרת היסוד, וכל אלו השבעים שנה המחוברים משנים וחדשים וימים ושעות ורגעים הם הכל מאורות פרטיים שנצטרפו לכל א' לפי שורש נשמתו המושרש בז"א, וכפי מספר המאורות שהם שם, כל אחד בגבול ושיעור ומידה מיוחדת שאין נכנס א' לגבול חבירו, מצד זה נולד הזמן שאין הרגע א' נכנסת בחברתה.

⁵⁶⁵ רואים מכאן שיש נוקבין ממ"ה ודכורין מב"ן אלא שאפשר שהנוקבין עגולים בחי' נפש שהם הנוק' בערך הרוח, אבל באמת יש בכל בחי' בחינות של זכר ובחינות של נוק' אלא שהכל נידון בערכין (דע"ה ח"ב קסא ע"ג).

⁵⁶⁶ עי' כל זה לעיל כא ע"ג.

⁵⁶⁷ אול"ח גורס את המוסגר.

⁵⁶⁸ יש מסך ופרסא בא"ק מטבורו ולמטה וכן ישנו בחי' פרסא בכל פרצופי אצילות כולם (כללים ח"ב ל ע"ד), ולכן אלה נסתרות (תיקו"ז עא ע"א), ואלה לא.

מאיר העץ חלק ג'

אותה הפרסא עד שם מגיע סיום יש"ס ותבונה, ומהפרסא ולמטה מתחיל זון⁵⁶⁹, הנעשים מלבוש של א"א למטה, שהוא מטבורא דא"א ולתתא עד סיום רגליו של א"א כמ"ש בע"ה.

⁵⁶⁹ עי' ביאורים נקודות ב אות יב בסופו (לש"ו), וזה תמצית לשונו: יש להקשות שהרי לכאורה אינו דומה כלל, שכן שם נתעלו הכלים דנה"י גם בחג"ת הרי הוא מקום אר"א, כדי לעשות בהם את העיבור דזון. ולכאורה אם כך הוא הרי שקיימת סתירה בדברי הרב שכן משמע ששם רק הכלים הם שעלו שם ולא עצמות האור, ואילו כאן בא"ק העלייה היא רק היתה באורות ולא בכלים. ועוד, שבא"א מה שעלה חזר וירד, משא"כ בא"ק. ועוד חילוק יש ביניהם, שבא"א הוא עלה בתורת מ"ן ועי"כ הוריד דבר שלם, ואילו בא"ק הוא יצא בבחי' טפ"ק.

אלא נראה דצ"ל שכל התפשטות דנה"י דא"ק שבתוך גוף הא"ק היה רק בבחי' ההתפשטות הראשונה לאצילות וכל ההתפשטות הראשונה חוזרת באמת ועולה למקומה ונשארת שם לעולם, והוא ההסתלקות הראשונה ומשם הוא מאיר לבחינה התחתונה ממנו. ועל זה הוא שאמר הרב שהנה"י דא"ק מאירים לכל האצילות, דהיינו אותן האורות שנסתלקו. באופן אחר אפשר לומר, שעדיין נותר רשימו בנה"י דא"ק, ואף הוא מאיר באצילות, ויתכן שגם לכך רמז הרב.

אמנם בענין ג' החילוקים, כוונת הרב לומר שפעולת כל תחתון נעשית לעולם רק על ידי הנה"י דהעליון הן בכלל והן בפרט. באומרינו "בפרט", כוונתינו שכל בחינה נעשית מנה"י דהבחי' שלמעלה ממנה, ובאומרינו "בכלל" כוונתינו לומר שא"א כולל את כל האצילות, שכן הוא מתפשט עד סוף הזון. הנה המציאות דזון אינה נעשית כי אם על ידי הנה"י דא"א המשתתפים אף הם בפעולת הזון. וכן נעשה דוגמתו בא"ק, שכן אף האצילות כולה, הרי היא מ"ה וב"ן הכלליים דא"ק והללו אינם כי אם תולדות הנה"י דא"ק.

אמנם ענין הצמצום והפרסה, הרי הוא הסתלקות אורות נה"י למעלה ופריסת הפרסאנעשים עי"א א"ק לכל האצילות, וכן מא"א לכלל הזון, ועי"ז אין האצילות עולה עם הכלים שלו למעלה מהפרסא דא"ק, והוא הדין זון שאינם עולים עם הכלים שלהם למעלה מהפרסא דא"א. ולכן אין האצילות מקבל מא"ק אלא דרך הפרסא, הרי הוא תמצית הארה, וכן אין הזון מקבלים מהא"א אלא דרך הפרסא, וגם הוא אינו כי אם תמצית הארה (ועל אף שלא נזכר ענין עליית אורות א"א למעלה דוגמת א"ק כן מצינו בבהגר"א על ספד"צ טז ע"א ד"ה וכן הוא)

ומה שאמרנו שבא"ק עלו אורות ולא כלים, כן הוא בא"א לצורך עיבור ראשון דזון, ואורות אלו לא ירדו, ורק בעיבור השני עלו הכלים וירדו עוד פעם. ועליית הנה"י בחג"ת דא"א לצורך תיקון העיבור לא היה למעלה מן הפרסא אלא לפניו מן הפרסא בחלל שבין השדרה לפרסא, שכן הפרסא מתחילה מהחזה מצד פנים ונמשכת ומתעקמת לצד אחר עד כנגד הטבור, והחלק שבו אשר מבפנים לצד חוט השדרה נקרא בשם חג"ת, הגם שהוא למטה מן החזה, אמנם הצד החיצוני שלו הוא מכלל נה"י. אם כן, לצד פנים מסתיימים החג"ת בסוף החזה, הרי הוא טיבורא דליבא, ומצד אחר הוא לפניו מן הפרסא, ושם היה זיווג מיניה וביה, והוא כנגד ישסו"ת שהוא במקום המזל התחתון (עי' עיבורים ב). וכן נזדווגו עי"ז כללות אר"א, שכן ישסו"ת נכללו באר"א עליון, ונעשה על ידי כ"ז העיבור דז"א בתבונה (עי' הולדות אר"א ג'). עכ"פ העולה מכל הנ"ל הוא, שכל מה שהרב מביא בתורת משל ודוגמא מעולם לעולם ומבחינה לבחינה הוא בדרך כללות בלבד ואליבא דאמת כל א' הוא מיוחד לפי ענינו (ביאורים ח"ב צא ע"א). ועי' לעיל הערה 512.

התלבשות דכל הפרצופים כל תחתון לעליון אמנם מה שלפעמים אמר מהטבור ולפעמים אמר מהחצי ת"ת ולפעמים מבואר שהוא מהחזה הענין הוא כי עיקר התלבשות הוא רק על הנה"י לבד איהו בנצח ואיהו בהוד (ג' פרקי הנצח דעליון הוא בכל קו הימין, וג' פרקי הוד בקו שמאל ויסוד בקו האמצעי דת"י – ביאורים ח"ב פג ע"א) כנודע והת"ת דהעליון הוא הכתר דהתחתון ומשום שיש ג' בחי' דכתר שהם הג' רישין, רדל"א גלגלתא (הכולל אוריא וקד"א) ומו"ס, לכן אמר פעם מהחזה והוא הרישא עילאה דהתחתון, ופעם אמר מהחצי ת"ת ושם הוא הרישא תניינא, ופעם אמר מהטבור, כי שם הוא הרישא תליתאה (לש"ו), וכן הוא בדע"ה ח"א יא ע"א).

אמנם עומק ענין ההתלבשות המבואר בדברי הרב קאי רק על תמצית ההארה מהמלכות דעליון הנמשכת בתחתון, והמלכות כלולה בכל הפרצוף כולו. וכל חלקי ד' הבחי' הנ"ל הוא בסוד הארת המלכות דעליון המתפשטת מלמעלה ומתלבשת בתחתון (ביאורים ח"ב פג ע"א), דהיינו הארת מלכות דא"ק שהוא מהמלכות דתנה"י הפנימיים שבו, אבל עצם התנה"י הפנימי דא"ק הם מבחי' א"ק עצמו והם מתלבשים באצילות ונעשים שם לעצם מעצמו ובשר מבשרו, ואעפ"כ הם נשארים מא"ק עצמו (דע"ה ח"א סז ע"ב). והנה אין לומר שהנה"י דא"ק גופיה הוא שמתלבש באצילות, אלא ענין ההתלבשות היא בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דעליון, והוא חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית, והמה מאותו הנה"י של העליון, הנעשית בתחתון לעצם מעצמו (ועל אף שהטיפה נמשכת מכל הקומה. אמנם עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י). והנה באמת לאמיתה אין ההתלבשות של ספירות א"ק נמצאת בספירות האצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון). וכל עולם ועולם עומד בפני עצמו, הן בעיגוליו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק הסובבים את כל העולמות) (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג).

מאיר העץ חלק ג'

⁵⁷⁰ונבאר עתה מה שיעדנו למעלה בדרוש א"א (פרק א') לבאר, איך כל בחי' אצילות כאשר נתקנו ינקו מתחלה בסוד דדי בהמה⁵⁷¹, ואח"כ ינקו מדדי אדם. ונתחיל לבאר מבחי' תיקון

וזו א' הסיבות שנוק' מכונה באות ד' (שכן שורשו הוא בד' הספירות תנה"י דז"א) (עי' מקורו בהגר"א על ספד"צ יח ע"ג ד"ה ואמר ד') (דע"ה ח"א ד ע"ג).

גם לאחר התיקון עומדת האצילות מטבור דא"ק עד סוף רגליו (עי' שער התיקון פרק ג'), ועיקר הא"ק הוא רק הע"ב וס"ג הכלליים המסתיימים במקום הטבור, שהוא עד הפרסא, ומשם ולמטה הוא מ"ה וב"ן הכלליים, והם עולם האצילות (עי' שעה"ק כא ע"א הובא בנוסחאות הערה **Error! Bookmark not defined.**) וכל א' מהם עומד בפני עצמו, שכן הפרסא מפסיק ביניהם. וכל מה שהתפשט מהס"ג עד לסוף רגליו הוא רק לצורך ההתפשטות הראשונה לאצילות. אמנם עומק כוונת מש"כ כאן שמקום האצילות הוא למטה מטבור דא"ק, הוא כי התהוות כל תחתון מעליון הוא בב' בחי': א) מהמלכות דעליון, והשני השתתפות העליון עצמו בתחתון מגופו ונפשו, ב) מתנה"י דעליון (על אף שבאמת שורשו הוא מכל הקומה. אמנם החג"ת [וכ"ש החב"ד] הם נעלמים), וזהו בבחי' או"א, שהנה"י שלהם משתתפים בזו"ן, אמנם עיקר התחתון נעשה מהמלכות דעליון, והאצילות הוא רק מהמלכות דא"ק, ועל"ז הע"ב וס"ג עם המ"ה וב"ן הם כולם כללות קומת פרצוף א'. הע"ב וס"ג בבחי' צורת חצי פרצוף העליון, ומ"ה וב"ן בחי' צורת חצי פרצוף תחתון. וכל מה שמשתתף מהנה"י הוא רק בבחי' ההתפשטות הראשונה, אמנם העיקר הוא מהמלכות ודהיינו ההתפשטות השניה (ביאורים ח"ב פג ע"ג). {כמה נצרך?}

עצם מציאות כל ולד וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דעליון הוא מהנה"י דעליון ועל אף שהיא באמת מכל קומת העליון בסוד אור מים רקיע אך מציאותה בסוד רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנו הוא נגמר ונעשה רק בנה"י ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר לתחתון דלא כמב"ש המובא בנוסחאות שכותב שהנה"י דעליון מולידים לתחתון (ואז רק המלכות דמלכות העומדת בנה"י שלה נכנס לתחתון - דע"ה ח"א מב ע"ג), הכוונה על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו עצמו והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג), יש מקומות שכתוב שרק הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב ב' שלישית ת"ת ויש מקומות שכתוב כל הז"ת, והאמת כי כל מציאות דתחתון הוא רק מהנה"י דעליון, שג' פרקי נצח דעליון הם שורש לחח"ן דתחתון וג' פרקי הוד הם שורש לבג"ה, והת"ת דעליון הוא שורש לכתר דתחתון והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא ומ"ס והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואוירא, ובד' בחי' כתר אלה נחלקו בדברי הרב עד היכן מתלבשים, כי הרדל"א מתלבש על השליש עליון דת"ת ואז התחתון כולל כל הז"ת דעליון, אך כללות הרישא תנינא שהוא גלגלתא ואוירא הוא נמשך מהשליש האמצעי דת"ת דעליון, ואז התלבשות מהחזה ולמטה והרישא תנינא נחלק לב' והם גלגלתא ואוירא, ולכן יש מקומות שכתוב שההתלבשות עד חצי הת"ת שהוא רק האוירא דתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המ"ס והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון שהוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד, כן דע"ה ח"ב צו ע"ד). {כמה נצרך?}

⁵⁷⁰שעה"ק לז ע"ב.

⁵⁷¹עי' כללים ח"א נח ע"א וזה תמצית דבריו, סוד דדי בהמה הם להחיות המלכים בחיות המוכרח שלא יתבטלו בעת השבירה בירידתם לבריאה, אבל גם כתוב שהם שמשו בעת התיקון. צ"ע איך היה חיות למלכים עד שלא נתקן העתיק, ועוד איך חיו המלכים דעתיק עצמו, ולמה היותם תוך ג' למקורם לא מספיק להחיות אותם, ולמה בתיקון כולם ירדו לבריאה ומשם ינקו, ועלו למעלה, ולמה יש את זה רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר, ולמה אין דוגמת דדי בהמה באדם התחתון?

עתיק היא הז"ת דרדל"א והוא מהמלכות דא"ק, והוא נשמה פנימית דא"א, ולכן הז' מלכים דאצילות שראויים לאור דא"ס לא רק שאינם רחוקים ג' אלא גם הטעימן בנועם זיו דאור א"ס, כדי שיהיו ראויים לקבל בתוכם היחוד דאור א"ס ממש.

ומה ששאלנו מהיכן ינקו מלכים דעתיק, וכן עד תיקון עתיק מהיכן כולם ינקו, והתשובה היא שעתיק אפילו קודם התיקון הוא מבחי' אור א"ס, ולכן מספיק היותו תוך ג' לשרשו להחיות אותם וגם מלכים אחרים, אבל מאז תיקון העתיק ושאר המלכים לא נתקנו אז עלה אורות העתיק לצורך תיקונם ונשאר כל השאר מלכים ללא הארה [הרי כתוב בשער י או יא לגבי ג' כלילן בג' שהכלים עלו אז*], ולכן נעשה בעתיק סוד דדי בהמה, שהיותם תוך ג' מספיק להחיותם אבל לצורך עילוי יחוד אור א"ס בהם היה צריך להניק להם מעתיק דווקא.

ואין בחי' דדי בהמה באבא ובאמא כי הם אינם ממדריגת אור א"ס, וכן זה הטעם שאינו בעולם הזה דוגמתה שאין גילוי לאור א"ס בעולם הזה.

סוד תיקון דדי בהמה נמצא תמידי, שתמיד מתבררים עוד ניצוצין (עי' שער ז"א פרק א'), ובביאת משיח הדדי בהמה יאירו לב"ע ויעלה בי"ע לדרגת אצילות, שרק בתיקון של ניצוצי אצילות זוכים לגילוי דדי בהמה, ועד ביאת משיח בי"ע לא יהיו אלקות גמור (זה ספר בסוף פרק א' של שער ז"א).

מאיר העץ חלק ג'

א"א ונאמר כי הנה נת"ל (תיקון א') כי הנה תיקון כל האצילות היה בעיבור י"ב חדש, ולא ידעתי לפרש⁵⁷² היכן היה מקום עיבור זה⁵⁷³, והמשכיל יבין מדעתו⁵⁷⁴. והנה כאשר א"א היה בסוד

*כל פרצוף אחרי עיבורו ולידתו ירד לבריאה וינק מסוד דדי בהמה וזה כדי להצטמצם ולהעשות בהם שורש לנרנח"י דב"ע אשר מתפשט מהם אח"כ (עי' לקמן שער ז"א פרק א'), דהיינו האלקות שבנרנח"י דב"ע, והיניקה מבחי' דדי בהמה היה כדי להטעימן מזיו הארת דאור א"ס שיהיו ראויים לחזור ולעלות בעולם האצילות.

דדי בהמה נקראו כך שהם למטה ועיקרם מהארת הפרקין התתאים, ועוד שהם מגיעים לגבול עולם הבריאה שנקרא בהמה, ושם עיקרו שם ב"ן, והם לבר מגופה, ואצילות נקרא אדם שעיקרו שם מ"ה.

עי' ביאורים ח"ב צא ע"ג, קודם שנאצל ז"א נתפשט א"א עד סוף האצילות כי כל המלכים קודם שנתקנו היו בעולם הבריאה היו יונקים אז מסוד דדי בהמה אשר ישנם במלכות דעתיק והמלכות דא"א אחר שמתלבשים זה בזה וישנם בהם סוד דדי בהמה בהתפשטותם בגבול עולם הבריאה כי עולם הבריאה הוא בסוד בהמה ולכן כאשר שמתפשטים בגבול הבריאה לינק למלכים והרי נעשה בהם אותו המקום לינק להם רק בסופם והרי הוא בבחי' דדי בהמה וזה דוגמת א"ק שנתפשט עד סוף רגליו קודם שנעשה האצילות

עי' כללים ח"א דף נט ע"א, שבאותם מקומות שבאר"י יש מח', אם בחי' דדי בהמה דעתיק נעשו בסוף פרקין תתאין דנר"ה דעתיק ממש או שמא רק במלכות דא"א, והעיקר הוא שהם במלכות דא"א ועתיק, אלא שעיקר הארתם הוא מנר"ה, שכן גם עיקר המלכות הוא רק בסוד תוספת מלמעלה. לכן אמר בכ"מ שהפרקין תתאין דנר"ה מתפשטים בראש הבריאה.

עי' פת"ש ז"א פרק ב' וז"ל, הכוונה בזה, שכבר ביארנו (פרצופים פתח ה') שפרצוף ע"י עניינו לקשר אל הבלתי בע"ת שע"ז היה עומק מחשבה עליונה של רד"א, וכל הכלים שנשברו שהוא סוד שיעורי הנבראים והמאורות כשהם מקולקלים ע"פ הבחירה שיוכל להגיע הקלקול בהם, וירידתם לבריאה הוא ענין סילוק האצילות והשלמות מהם בסוד (דברים לא יז) והסתרת פני וגו', מ"מ השבירה גופה היתה בשביל התיקון הגמור, שלכן הוצרכו בחינה תחתונה של עומק המחשבה עליונה שכוונתו לקשר המדרגות בשלמותם העליון לירד לבריאה, ר"ל ליתן שורש גם בירידתם וקלקולם שיהיו יכולים לעלות ולהתקן, ולכן כל תחילת התיקון והבירור של כל פרצוף כשעולה במחשבה להוציא מן הקלקול להכנס תחת סדר היחוד והעיבור הראוי, הוצרך להאיר בו מבחינה זאת המקשרת אותם אל התכלית הזו, וזה ענין יניקתם מסוד הב' פרקין הנ"ל.

ונקרא דדי בהמ"ה ר"ל סוד שם ב"ן שהוא בעת שעדיין לא נתקנו רק להיות מוכנים אל התיקון, עד אח"כ בעת גידולם יונקים מסוד דדי אדם שהוא שם המורה על תיקונם בגלוי ממש, ונקרא עקביים שהם הסוף של הרצון הנעלם הזה של רד"א שהסוף קשור תמיד עם הראש, ויניקה זאת מן הב' פרקין הוא אחר העיבור, שתחילה היה הפרצוף נעלם ע"ש העליון שנתקן בו והיה טפל אליו, וכשהוצרך להיות נולד ולהיות גלוי לפי מדרגתו, הוצרך להתקשר תחת סוף הרצון הזה שלפי מה שהוא יהיה נקשר ברצון הזה.

ולכן גם או"א אחר העיבור שלהם הוצרכו לירד למטה, ר"ל לקבל אותו הארה המתפשט לנבראים עצמם לפי מדרגתם בכדי שיהיו מוכנים לסדר האורות לפי הנבראים, כענין המלך אחר שנכתר בכתר מלכותו הולך וסובב בכל המדינה חוץ למקום משכן כבודו כדי לידע סדר התנהגות המדינה וכל פרטיה, ואז הוצרכו להתקשר תחת סוף הרצון הזה ואז עלו למקומם להיות נסדרים בסדרים שלהם במקומם שהוא מקומם למעלה מן הטבור דא"א, וכמו כן היה בז"א אחר שהיה תחילה בבטן אימא וטפל אצלה כשנסדרו מאורות שבו להיות בגלוי כפי הסדרים הצריכים לו, הוצרך לירד ג"כ למדרגת הבריאה ולהיות נכלל ונקשר תחת אותם השני דדים פרקין תתאין דע"י, ואחר כך עולים ונסדרים במקומם מן הטבור ולמטה דא"א, והבן מאד.

⁵⁷² נמחק באלו"ח וסע"ה ק.

⁵⁷³ ר"ל שהעיבור היה בהאימא שבא"ק העומדת בו מהחזה שבו עד הטבור שבו ועי' כללים כלל טו ענף ח' אות יד בסופו (לש"ו) נוסף בכללים שזה העיבור היה לכל פרצופי האצילות כולם [כלומר ביחד שהרי בפרק ב' רואים עיבור ז"א במעי אימא דאצילות] שזה מקום המזל התחתון, והאבא שא"ק מקבל שפע מעקודים ולמעלה ומורידו לאמא שבא"ק.

לכל סוף ח"ב פרק ב' וז"ל
ל"א מהב"ר ולא נספן אלא ע"י
טבורים וכל פרצוף נתיקן ונתקבר
ע"י התפ"י העליון והנבון
מתנו אחר ע"י סיהי מוזנוג
בתיקן היה מנכ"ר התלמידים

אמנם עי' מבו"ש כא ע"ב:

מאיר העץ חלק ג'

עיבור⁵⁷⁵, נולד ויצא לחוץ וירד למטה לעולם הבריאה, ר"ל, מה שיהיה אח"כ עולם הבריאה, כי אז עדיין לא נברא עולם הבריאה, וירד למטה מאותן ב' פרקין תחתונים של נו"ה דע"י אשר ביארנו לעיל, שהם עומדין למטה בעולם הבריאה, ושם היה יונק א"א מאותן הב"פ שלהם⁵⁷⁶, שהם בסיום הרגלים, כדמיון ב' דדי בהמה שדדיהם סמוך לרגלים, והמשכיל יבין איך נעשו ממש בחי' דדים למטה ואין להאריך. ואחר שינק {פג ע"ב} משם הגדיל יותר ועלה באצילות והלבישו י"ס שבו לד"ת דע"י⁵⁷⁷ כנ"ל. והרי נשלם תיקון דא"א.

⁵⁷⁸ואו"א גם נתקנו אח"כ, וגם תקונם ע"י עיבור. ואחר זה העיבור נולדו ויצאו לחוץ וירדו גם הם למטה בבריאה תחת אותן ב"פ תחתונים דעתיק וינקו משם. ואח"כ הגדילו יותר ועלו והלבישו לאותן ב"פ תתאין דנו"ה דעתיק⁵⁷⁹. ואח"כ הגדילו יותר ועלו באצילות במקומם והלבישו את א"א מהגרונ עד הטבור כנ"ל. והסבה שהיתה בהם ב' עליות, הוא, כי כאן יש להם לעלות ב' מדרגות, בחי' עתיק ובחי' א"א, שהם אותן ב' פרקים תתאין דעתיק, והתלבשותן את

הלריכים לזה התחתון והיו שם צנוק' צבחי' עיבור י"ב חדש והיה נתקן וגמלא כי עתיק יומין ב' הצחי' שבו שהם הדכורא והטוק' נזדווגו יחד והעלו את ה' החלקים דכתר דב"ן התחשוניס צסוד מ"ן וביררוס בין אורות ובין צחי' הכלים והיו שם צבחי' עיבור ד"ב חדש ט' ושם נתקן א"א. ואח"כ נולד וילא משם ובנאהו ילא וישב לו תחה סיוס רגלי העתיק תחת ב' פרקין בתראין דיליה העומדי' בעולם הבריאה י' כמש"ל בפ"ב ובאותם ב' פרקין תתאין נעשו צבחי' ב' דדי בהמה אשר דדיהם למטה אלל רגליהם ומשם היה יונק א"א בזמן היניקה שלו וע"י יניקתו הגדיל ולא עלה אחר זמן יניקתו ועלה באצילות והגדיל יותר כי הלביש את

וע"ש הגוב"י אות ט':
 הנהו למה וי"ל בשער נ' ח"א פ"ב: ט' עיין בשער התיקון ט"ף פ"א שכתב תהרה"ו ו"ל ד"ס ליתר דגל האצילות לשהיית זמן עיבור ד"ב חדש היו לכל הפרטוסים כיתר חודש ח' לעתיק חודש אחד לח"א וכו' וא"כ פסוק שכלל אחד מהפרטוסים הי' עיבור י"ב חודש. אך עיין בשער ו"א כי גם כתב כי תיקון כל האצילות היה בעיבור יב"ח אין סוגותי רק יב"ח לכולם רק כונתו היו לכל אחד י"ב חודש אך מה אשמה שהוא כנגד הנהות השמ"ש ו"ל ונעלה דעת"י ר"ל מה שהיו אה"כ עילס הבריאה כי עדיין

⁵⁷⁴ עי' גמ' (חגיגה י"א ע"ב) לא במרכבה ביחיד אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו, ועי' ב"ע רכז ע"ב, דהיינו שהוא עומד במעלת המתקלא, ובמעלת עולם התיקון.
⁵⁷⁵ אחר שנגמר זמן עבורו של א"א (שעה"ק).

⁵⁷⁶ בד"א כתוב {לקמן ע"ב} שינקו שם "זמן היניקה", וכאן לא כתוב, אבל מובא במבו"ש כא ע"ב, ועיי"ש שכל הפרצופים גם ינקו מדדי אדם.

⁵⁷⁷ לא כולל ב' פרקין תתאין דע"י שהם בחי' דדי בהמה מאחר שהם למטה מעולם האצילות.

⁵⁷⁸ עי' מצו"ש כא ע"ב, שאחרי יניקה של דדי בהמה יש של דדי אדם.

⁵⁷⁹ עי' שער המלכים פרק ד' ובמבו"ש הנדמ"ח כב ע"א והנה אנו רואין כי היניקה אשר מסוד דדי בהמה היה גם בזו"ן רק מעתיק ולא מאו"א כי לא נמצא סוד דדי בהמה גם באצילות רק בעתיק ולא בשום פרצוף אחר ור"ל כי גם הזו"ן נתקנו רק על ידי יניקתם מסוד דדי בהמה דעתיק ולא מדדי בהמה דאימא אמנם הקליפות הם יונקים מסוד דדי בהמה דהמלכות כמ"ש בשער הקלי' פ"ב ופ"ד אבל תיקוני כל הפרצופים הוא רק ע"י סוד דדי בהמה דעתיק ולכן לא נמצא דוגמתם באדם בעוה"ז כי כל עניינם הוא כדי להתתקן לעלות לאצילות שהוא סוד אדם וכל העולמות ב"ע הם סוד בהמה והתפשטות הפרקין תתאין דנ"ה למקום הבריאה הנה נעשו עי"ז לסוד דדי בהמה ומהם יונקים באמת כל העולמות ב"ע תמיד כל משך זמן דעולם הזה כמו שכתבנו בארוכה בספר הכללים כלל טו ענף ז' אות ה' וכן יתוקנו עי"ז לעת"ל בהתחדש העולם לעלות כולם בסוד אצילות והוא ע"י עתיק דוקא כי הוא הראשון לקבלת אור א"ס וכן מתתקנים על ידו גם עתה תמיד כל הניצו"ק השייך לחלקי אצילות כמ"ש בחשמ"ל פרק ג' ע"י יניקתם מאותן הדדי בהמה ומתתקנים עי"ז שיוכלו לעלות לאצילות (לש"ו), לגבי דדי בהמה עי' לעיל הערה 569. ועי' לעיל שער טז פרק ד' שמשמע שאין שום עיבור באו"א. ועי' שער מאמרי רשב"י נב ע"א: הפרש שיש בין או"א לד"א ונוקביה כי אבא ואימא מציאותם הראשון היה שלא על ידי זווג אריך אפינ והמוחין שלהם היה על ידי זווג אריך אפינ העליון הנקרא זווג דנשיקין.

מאיר העץ חלק ג'

א"א, ולכן הוצרך להם ב' עליות. אבל א"א שאין עליו רק מדרגה א' די לו בפעם א' לעלות כל ז"ת דעתיק בעלייה א', כי כולם מדרגה א' לעלות כל ז"ת דעתיק.⁵⁸⁰ ואח"כ היה תיקון זו"ן, ותחלה היו בעיבור במעי בינה⁵⁸⁰, ואח"כ בא זמן לידתם וירדו למטה לעולם הבריאה תחת אותם ב"פ תתאין דנו"ה דעתיק, וינקו משם זמן היניקה⁵⁸¹. ואח"כ נתגדלו והלבישו אותן הב"פ תתאין דעתיק. אח"כ הגדילו עוד ועלו למקומם שהוא מהטבור דא"א ולמטה והלבישוהו שם.

אח"כ הגדילו יותר ועלו למקום נה"י דתבונה של בחי' קטנות וינקו משם מג' אמצעיים שלה, שהוא מקום החזה עלייה בלבד⁵⁸² מבחוץ, כדרך שמגבהת האם את התינוק מבין ירכותיה ויונק מבין זרועותיה, ובחי' זו נקרא אצלינו תמיד בחי' היניקה, כמבואר במ"א כי יש ג' זמנים לזו"ן, והם: עיבור, ויניקה, ומוחין דגדלות⁵⁸³. ודע כי היניקה זאת היא יניקה אמיתית הנזכר בדברינו תמיד⁵⁸⁴, ואמנם כל שאר הבחי' שהיה לזו"ן אחר שנולדו, כולם נכללין עמהם⁵⁸⁵ [ס"א עמה] ונקרא בחי' יניקה, אבל עיקרה אינה אלא זו הנ"ל.

ואח"כ בא זמן הגדלות האמיתי של {פג ע"ג} זו"ן⁵⁸⁶, והוא זמן כניסת המוחין דגדלות בראשו, שאז הנה"י דתבונה נכנסין⁵⁸⁷ ממש בראשו להיות לו מוחין. ואין זה כמו זמן היניקה אשר עלה עד ירכותיה, שהם הנה"י דתבונה לינק מן הדדים שבחזה, כי אז אינה רק עלייה מבחוץ⁵⁸⁸ כנ"ל, אבל עתה נכנסין ממש תוך פנימיות הז"א בבחי' מוחין ממש, הרי נת"ל כל תיקון שיש בזו"ן⁵⁸⁹.

⁵⁸⁰ עי' לעיל הערה 573, אמנם שם מדובר בעיבור דא"א וכאן בשל זו"ן וצ"ע, אבל נ"ל כמ"ש בהערה שם, אמנם עי' לקמן פרק ב' ד"ה ועת היתבאר שמשמע שזה הכל בתוך או"א עלאין דא"א וצ"ע, ועי' הערה 633. והרי לפי זה יניקה מדדי בהמה היא אחרי מש"כ בפרק ב' כאן? @⁵⁸¹ לא כתוב כמה וזה לא כ"ד חדש של יניקה הרגילה.

⁵⁸² אך ללא הלבישו ממש (נוסף בשעה"ק).

⁵⁸³ אמנם לא היה לנוק' יניקה בפ"ע בתיקון נוק' פ"ד בחי' ג' וכו' וכן בשער הירח פ"א כי העיבור והיניקה היה לשניהם יחד כי עד הנסירה הרי הם שניהם בבחינת פרצוף א' (לש"ו), ועי' לעיל הערה 78.

⁵⁸⁴ כי היניקה הראשונה שהיא צסוד לדי זהמה בעולם הצריאה, וכן כל שאר המדריגות שלחכריה שנת' צפרק זה, כולם נכללות בזו וטפילות אליה, וזו היא היניקה האמיתי שאנו מזכירין בכל חבורינו זה (מצו"פ).

⁵⁸⁵ עמה (אול"ח).

⁵⁸⁶ כלומר גדלות שני עי' לקמן שער כ פרק ז וז"ל, והטעם היות נקרא בחי' זו גדלות האמיתי הוא לפי שעד עתה היה אל הז"א בחי' רוח אשר כל זה נקרא ז"א רוח כנודע. אך בבא לו נשמה אז הוא גדלות האמיתי שגדל ביותר מבחינתו. ומתלבשים (נוסף בשעה"ק).⁵⁸⁷

⁵⁸⁸ כלומר כלים דז"א שהם רק בחיצוניות – הרב @.

⁵⁸⁹ ודע, כי יש לי קצת ספק בזה, כי נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, בודאי הוא כי בזמן היניקה מוכרח הוא שז"א יהיה ראשו בין זרועותיה, כדי שיגיע פיו אל הדלים אשר קם ליינק מהם, והוא עתה ראשו כמו במקום שהיה ראשו אחר כך בזמן הגדלות דמוחין. אלא שהחילוק הוא, שבזמן היניקה האם רוצת על הבנים, והיא משפלת עצמה ויורדת למטה להניקה, כדי שיהיה ראשם כנגד זרועותיה, והבנים יושבים למטה במקומם. אך בגדלות, הז"א עצמו עולה עד קם, והיא אינה יורדת. וזהו מה שנלע"ד ששמעתי בודאי, אך יש לי קצת ספק, שנלע"ד ששמעתי להפך, כי ביניקה אמו מגבהתו כדי שינק מדדיה, והוא עולה והיא אינה יורדת. אך בגדלות אינינו מגיע ראשו רק חצי ת"ת התחתון שלה כנודע. והרי תראה זה, כי כמו שנתבאר כמה מדרגות בח"א צענין העיבור, כן יש מדרגות ועליות רבות בזמן היניקה, כי הולך וגדל לאט לאט מדרגה אחר מדרגה (מצו"פ).

מאיר העץ חלק ג'

⁵⁹⁰ונבאר עתה תחלה באיזה אופן מלביש ז"א את א"א מהטבור ולמטה. הנה הכתר דז"א הוא מהטבור ולמטה עד סיום הגוף הנקרא ת"ת, שהוא עד רישי ירכין⁵⁹¹. וג' פרקין דנצח דא"א מתלבשין בקו ימין דז"א שהוא חח"ן, וג' פרקין דהוד דא"א מתלבשין בקו שמאלי דז"א שהוא בג"ה שבו, ויסוד דאריך אנפין מתלבש בקו האמצעי דז"א שהוא ד"ת⁵⁹². ונוקבא דז"א יצאה מהחזה דז"א ולמטה, כדמיון הז"א היוצא מא"א ממש. ונמצא, שהז"א מלביש א"א עד סיום רגליו מכל צדדיו, ושם ג"כ מסתיימין { פג ע"ד } רגלי דזו"נ, ושם הוא סיום עולם אצילות. אמנם רגלי עתיק, הב' פרקין תחתונים שבו, שהוא פרק תחתון דנצח ופרק תחתון דהוד דעתיק, אלו נכנסים יותר למטה ועומדים בגבול עולם הבריאה אשר הוא למטה מעולם אצילות, ועומדין שם בבחי' דדי בהמה כנ"ל באורך⁵⁹³ (ואפשר לומר כי לא היה כך אלא קודם תיקון אצילות כנזכר כאן, ואחר התיקון לא הוצרך זה, וחזר עתיק לאסוף רגליו למעלה בהשוואה א' עם רגלי א"א)⁵⁹⁴.

הג"ה וז"ס שארז"ל (עוקצים פ"ג מ"ב) עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות. והענין כי א"א הוא בחי' הכתר של כללות עולם האצילות כנודע. והנה א"א זה יש בו תר"ך אורות כמנין כתר כמ"ש בס' הבהיר⁵⁹⁷. והנה צדיק עליון הוא ז"א ולוקח מחצית הכתר שהוא מלביש לא"א מהחציו ולמטה⁵⁹⁸, והנה מחצית הכתר הוא ש"י, ואלו הם ש"י עולמות שהוא הצדיק שהוא ז"א, עיין פ' תרומה (דף קסו ע"ב⁵⁹⁹) במאמר זה שביארנו שם⁶⁰⁰.

⁵⁹⁰ שעה"ק לב ע"ב.

⁵⁹¹ ששם התחלת היסוד (ביאורים ח"ב צח ע"ב).

⁵⁹² ש"הוא ד"ת' נמחק באול"ח.

⁵⁹³ (והוא סוד עתיקי משקלים כנז' בס' לרושי הפסוקים) (אול"ח).

⁵⁹⁴ עי' הערה 571.

⁵⁹⁵ עי' לעיל שער א פרק ד ד"ה והנה פעם אחרת והערה שלנו שם.

⁵⁹⁶ ודע, כי באמצע גופא דאריך יש חד פרסא הנקרא יותרת הכבד, טרפשא לכבדא, והוא מה שנזכר בפרשת בראשית (דף לב), א"ר ירחק במלעו מעוי דבר נש אית חד קרומא לאיהו פסק מעילא לתתא כו', ודע כי פרסא זו ישנה בכל הפרסא שכל עולם ועולם, וזכור ענין זה. והנה למעלה מזו הפרסא הוא גבול אול"א בכללות ד' פרסופין שבהם כנודע, וארבעתן עומדים למעלה מזו הפרסא ומלבישין הגרון וחג"ת דא"א, ומשם ולמטה הוא גבול ז"א המלביש את אריך שיעור כשיעור העליון, והוא שליט הת"ת התחתון ונה"י דא"א, שהוא למטה מזו הפרסא. ואמנם פרסא זו אינה ביושר, כי כשמתחלת דרך פנים, מתחלת מסיום החזה, וכשמתפשטת אל האחור היא כנגד הטיבור. והענין, כי הנה אול"א הם עומדים פנים בפנים כדדי האריך, וכשתאיר הענין בדעתך תמצא כי מקום הכרס והבטן של שניהם הוא רחב ונוגעין כלד הפנים של אריך, ושם הוא קאת הפרסא המפסיק כנגד החזה ששם הוא סיום צ' הכרס של אול"א. אמנם כשמתפשט הפרסא באחורי אריך, שם הוא מקום הירכיים דאול"א, והם יותר ארוכים למטה מהכרס, ונמשכין למטה ואינם נדבקים זה בזה כמו הכרס כנ"ל. ונמצא כי מקאת הפרסא אשר שם הוא למטה אל כל טיבורא דאריך בסיום הירכיים דאול"א. והנה אופן התלבשות ז"א לאריך הוא באופן זה, מתחת הקרום הנז' שהוא מטיבורא דאריך ולתתא, כי כתר דז"א מלביש ת"ת דאריך מהטיבור ולמטה. וז"ס משארז"ל אריב"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל לדיק י"ש עולמות כו' (מזו"ש).

⁵⁹⁷ לא מצאתי בבהיר, אמנם עי' הקדוש צו ע"ד שמציין למסכת אצילות וכן בתפילת ר' נחוניא בן הקנה הנה אמרו שם כי הם תר"כ ארחין כמנין כתר והם תר"כ עמודי אור.

⁵⁹⁸ שער הכוונות - דרושי ראש השנה דרוש ו' ז"ל, דע כי הכתר יש בו תר"ך אורות כמנין כתר ונחלקים לחצאין חציין נשארין לעצמו וחציין ניתנין באול"א והם ש"י אורות קנ"ה אורות לאבא וקנ"ה לאימא וז"ס קנה חכמה קנה בינה כו'.

⁵⁹⁹ ז"ל הזהר, תלת מאה ועשר, ואלין אינון דקודשא בריך הוא מתקן תדיר לצדיקיא, ומאלין מתפשטן כמה וכמה אוצרי חמדה, וכלהו גניזין לאתעדנא מנהון צדיקיא לעלמא אתי, ועל אלן

מאיר העץ חלק ג'

שער יז פרק ב מ"ת⁶⁰¹

⁶⁰²ונבאר עתה בחי' זמן העיבור של ז"נ איך היה. וכבר נת"ל (שער עתיק פרק א') כי נעשו מב' בחי' שהם ז"ת דמ"ה וז"ת דב"ן, זולת הכתרים הז'⁶⁰³⁶⁰⁴. ונבאר סוד העיבור, ונאמר, כי הנה אחר שנתקנו או"א נשאר עתה בחי' ז' מלכים שמתו ועדיין היו בלי תיקון, ואמנם הם בחי' ז"ת דב"ן כנודע. גם אז היה עדיין או"א בלתי התלבשות מטבור ולמטה עד סיום רגליו, והיה מגולה מבלי לבוש⁶⁰⁵. וכדי לתקן הז' מלכים שמתו אשר מהם נעשה ז"נ הנ"ל, היה צריך שיהיה בסוד העיבור בתוך אמא. וז"ס⁶⁰⁶ העיבור, הנה תחלה אסף או"א את רגליו, ר"ל כי נה"י שלו שעדיין היו מגולין כנ"ל, נתעלו למעלה עד הג' אמצעית חג"ת דא"א עצמו המתלבשים תוך

כתיב (משלי ח כא) להנחיל אוהבי יש, ואוצרותיהם אמלא, ועל אלין כתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלה"ם זולתך וגו'. י"ש, אלין תלת מאה ועשר עולמות, גניזין תחות עלמא דאתי, ע"כ, תרגום: שלש מאות ועשרה ואלו הם שמתקן הקדוש ברוך הוא תמיד לצדיקים ומאלה מתפשטים כמה וכמה אוצרות החמדה וכולם גנוזים כדי להתעדן מהם הצדיקים בעולם הבא ועל אלה כתוב להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא ועל אלה כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. י"ש אלה שלש מאות ועשרה עולמות שגנוזים תחת העולם הבא. וע"ש במאמרי רשב"י כא ע"ב וז"ל, ז"א מתחיל קומתו מן חצי הת"ת של או"א הנקרא כתר והוא ממש ממחצית גופו דאריך ולמטה והנה כתר הוא תר"ך ומחציתם הם י"ש וכיון שכל פרצוף אריך נקרא כתר, אם כן מה שלוקח ז"א ממנו שהיא מחציתו ממש כנז' הוא י"ש, ואלו הם סוד י"ש עולמות הנז' כאן, ולוקחם ז"א העומד תחות בינה כנודע. והנה היא נקראת כורסייא טמירא ואלו הי"ש עולמות הם בחכמה דז"א העומד תחות כרסיא טמירא שהיא אימא עלאה. וכבר ידעת כי החכמה נקראת יש מאין, רוצה לומר יש הנמשך מכתר הנקרא אין והם בחכמה מוח ימין דז"א, ע"כ. ויתכן שכוונת השעה"כ הנ"ל היא באמת באומרו או"א לאו"א דז"א שהרי או"א עצמם נכללים במזלין עי' אד"ז רפט ע"ב.

⁶⁰⁰הגה"ה זו נמחק בל"ח.

⁶⁰¹ל"ח, שעה"ק לז ע"ג, שעה"ק מ ע"ב, מזב"ש לז ע"ד.

⁶⁰²ונחזר עתה לזכרם דרך פרט הנה בראשונה בהגיע זמן העיבור של ז"ן היה כך הנה אחר שנגמר תיקון או"א נשאר ז"מ בלי תיקון גם או"א עצמו היה ערום מבלי לבוש מטבורו ולמטה והנה אי אפשר שיתקנו ז"מ האלו שהם בחי' ז"ן אלל עד שיעלו ויכנסו בסוד עיבור וכו' (שעה"ק).
⁶⁰³ז' כתיבה (ל"ח).

⁶⁰⁴כלומר כל הט"ס פרטיים שבכל הז"ת דמ"ה וב"ן חוץ מהכתרים שבהם, כמ"ש בטנת"א א' במ"ב, והוא בתיקון, וכל השפע נכנס לעתיק, ומשם לכל הבחי' שמגיעים, ועי' נהר שלום כב ע"א, וסידור רש"ש מלך העולם בהורדת הטיפה.

⁶⁰⁵ונבאר עתה, ענין תקון ז"ן דרך פרטות, הנה נתבאר, כי אחר שנתקנו ז' פרצופי או"א, נמלאו מלבישים את או"א, מהגרון שבו, עד חצי הת"ת שבו. ונמלאו אז, כי חצי הת"ת והנה"י והעטרה של יסוד דל"א, מגולים בלי התלבשות בזולתו, יען כי עדיין לא נתקנו ז"ן כדי שילבישוהו כנזכר. והוא סוד מה שאמרו רז"ל כי המים התחתונים נקראו מים זוכים, והענין הוא, כי ג' ספי' נה"י דאריך, נשאר מגולים אחר פרצוף או"א, והיו אור שלהם בגלוי, ויותר מאיר מן הג' אמצעיות חג"ת, להיותם מלובשים כנזכר, והם הנקראים מים העליונים. ואמנם הם זוכים, לפי שנתקנו העליונים, ונתלבשו בל"א. אבל הג' תחתונות נה"י דאריך, נשאר מגולים, כי הכלים הראשונים נשברו, ונתבטלו מליכנס האור בתוכם, והיו רוצים להתלבש גם הם כמו העליונים, וע"כ היו זוכים. והוא סוד "ברוך" כבוד "יהו"ה" ממקומו, ראשי תיבות זכים, חסד ור"ו. והנה רצה המלאכל לתקן עתה גם את הנה"י דאריך, וזה יתקון ע"י תקון פרצוף ז"ן, ע"ד פרצופי או"א, המלבישים לחג"ת דאריך, ולזה הורכב המלאכל העליון, שהנה"י דאריך יעלו למעלה, ויכללו למעלה בתוך חג"ת שלו, באופן זה, כי הנלח, נכלל בתוך החסד. וההוד בגבורה. והיסוד וחצי התחתון של הת"ת המגולה, בחצי העליון של הת"ת המכוסה. והרי איך היו נכללים תלת גו תלת (שעה"ק).

⁶⁰⁶זוה סדר (ל"ח).

מאיר העץ חלק ג'

או"א מקודם זה כנ"ל (שער הולדות או"א וזו"ן פרק ה')⁶⁰⁷. גם⁶⁰⁸ עתיק התחיל לאסוף ב' פרקין האמצעים⁶⁰⁹ שלו (על גבי)⁶¹⁰ ב' פרקין הראשונים דנו"ה שלו, והיו מלובשים ב"פ⁶¹¹ עליונים {פד ע"א} תוך ב"פ אמצעים⁶¹², אבל היסוד דעתיק אינו צריך לעלות כי הוא מסתיים למעלה בחזה דא"א⁶¹³. ואח"כ הלבישו⁶¹⁵ החסד והגבורה וחצי ת"ת העליון דאריך אנפין⁶¹⁶ לאותן ב"פ אמצעים דנו"ה ואת היסוד דעתיק. ואח"כ הלבישו נו"ה דא"א לחו"ג שלו עצמו, וחצי ת"ת התחתון שבו הלביש את חצי העליון, והיסוד דא"א הלביש אח"כ את חצי ת"ת תתאה⁶¹⁷ שבו, ועלתה העטרה⁶¹⁸ אל יסוד שבו והלבישה את היסוד עצמו שבו. ואח"כ עלו חג"ת דז"א והלבישו לנו"ה ועטרת היסוד דא"א. ואחר כך עלו נה"י דז"א והלבישו לחג"ת דז"א עצמו. ואח"כ עלתה הנוק'⁶¹⁹, שהיא המל'⁶²⁰, בסוד העטרה והלבישה את היסוד דז"א. ונמצא שעלו בחי' זו"ן למעלה. ונמצא ז"א כלול⁶²¹ ג' גו ג'⁶²² שהם ו"ק שבו ג' כליל בג', ונרמז זה (פ' בשלח דף נ ע"א

⁶⁰⁷ עי' שער מאמרי רשב"י נב ע"א: זעיר אפין היו בו שני עיבורים ויניקה אחת באמצעם וזה ענינם כי הזווג הראשון שהוא כדי להמציא את מציאותם העיקרי, הוכרח להיות על ידי אריך אפין עצמו לפי שמכחו נעשה ונאצל כל האצילות כי כולן לבושים אליו כנ"ל. אבל הזווג היה על ידי אבא ואימא לתת לו מוחין. ולכן נבאר תחילה ענין העיבור הראשון הנקרא בחינת תלת כלילן בתלת, איך היה על ידי זווג דאריך אנפין בבחי' זווג התחתון של היסוד שבו הכולל זכר ונקבה בסוד צד ימין וצד שמאל כנ"ל. והיה באופן זה כי הנצח וההוד ויסוד דא"א שהיו למטה משיעור קומת אבא ואימא, נתעלו למעלה בתוך חג"ת דאבא ואימא ולא בתוך חג"ת דא"א עצמו, כי הרי החג"ת דאריך נתעלו והיו בבחי' מוחין דא"א כנ"ל, אבל נתעלו נצח הוד יסוד בתוך חג"ת דאבא ואימא, ונמצאים אז היותם בבחינת תלת כלילן בתלת, כי נכללו תלת נה"י, תוך תלת חג"ת דאבא ואימא. וזהו סוד מ"ש ב' בשלח דף נ' ע"א בההיא תוספתא תלת רוחין דהוה כלילן בתלת היו שקיעין כו' ושם ביארתינו במקומו וע"ש. ונמצא כי נצח הוד יסוד דאריך אפין הם סוד תלת טיפין דסגול שמהם נעשה אדם תתאה שהוא הזעיר אפין כמ"ש בתיקונין תיקון ס"ט דק"ח וע"ש. והנה צריך לבאר היטב ענין העליה הזו והוא כי הנה חצי הת"ת התחתון עלה ונכלל עם חצי העליון של הת"ת דא"א עצמו שבתוך או"א כנ"ל. ועלה הנצח דאריך ונכלל בחסד דאבא ועלה הוד ונכלל בגבורה דאימא ועלה היסוד דאריך ונחלק לשנים חציו הימני נכלל בתוך יסוד דאבא וחציו השמאלי נכלל ביסוד דאימא ואז נזדווג יסוד דאריך מיניה וביה ימין בשמאלי. וגם נזדווגו אבא באימא ושימש חצי יסוד הימני דאריך ביסוד דאבא בסוד מים זכרים. וחציו השמאלי ביסוד דאימא בסוד מים נוקבין.

⁶⁰⁸ וקודם זה (נוסף באל"ח).

⁶⁰⁹ לנו"ה (נוסף בשעה"ק, ומזו"ן).

⁶¹⁰ בתוך (נ"א הלבישו) (אל"ח), שהיו מלובשין תוך (מזו"ן).

⁶¹¹ בחו"ג דא"א והתלכשות זה נק' כללות וכל מקום שתמצא לקמן ענין הכללות ר"ל שמלביש זה לזה (מזו"ן).

⁶¹² התחתונים (אמלעים) (אל"ח).

⁶¹³ מאחר שהוא במקום הפרקין העליונים של הנה"י דע"י.

⁶¹⁴ אח"כ בסדר הזה גם א"א אסף את הנה"י שלו המגולים והעלם למעלה בחג"ת שלו (מזו"ן).

⁶¹⁵ עלו (שעה"ק).

⁶¹⁶ והלבישו (נוסף בשעה"ק).

⁶¹⁷ תחתון לת"ת (שעה"ק).

⁶¹⁸ של היסוד דא"א הנקראת מלכות דא"א (שעה"ק).

⁶¹⁹ עי' דע"ה ח"ב ו ע"ד שלומד דברי האר"י כאשר הוא מזכיר המלכות במלכין קדמאין כוונתו לכל הח' מלכים שבדברי הימים.

⁶²⁰ שבז' המלכים ועלתה (שעה"ק).

⁶²¹ בבחי' (אל"ח).

⁶²² כלומר בעיבור זה אחרי טיפה ולפני ו"ק שלם (כללים ח"א סו ע"ג), וזה היפך הרגיל, שג'

תוך ג' היא במקום הנה"י ולא במקום החג"ת

מאיר העץ חלק ג'

בתוספתא) ג' רוחין דכלילין בג' הוי שקיעין כו'. ונודע כי ז"א הוא בחי' רוח והמלכות נקראת
אבן, וזהו אבנין שקיעין⁶²⁴, ודי בזה⁶²⁵.

⁶²³ נקיבן (אול"ח).

⁶²⁴ ז"ל הזהר: ויסע מלאך האלהים וגו' (מתניתין) עד לא (ס"א אשתקע) אשתכח אורא דכיא
ולא נהיר אבנין נקיבן הוו סתימאן תלת רוחין דכלילן בתלת הוו שקיעין ומיין סתימן תחות נוקבי
בשבעין ותרין אתוון אתהדרו לאתריהו אינון אבנין (ס"א דרין) בתר שבעין ותרין דרגין (וכן תלת
זמנין) אתבקעו ואתנקיבו אבני תחות צרורא (דהוה חקיק) דהוו חקיקין ואתכנפו דרגין ואתעבידו
כנופיא חדא (ס"א אתפלג ואתעבידו כנופיא חד) לבתר אתפלגו ואתעבידו תרין דרגין פלגותא מיא
אגלידו ופלגותא אשתקעו אלין סליקו ואלין נחתו מהכא שרא עלמא לאתפלגא צרורא אחרא (נ"א
חדא) אית לעילא (לעילא) והוא גליפא בע"ב חתימן דגושפנקא תקיפא ובהו שקיעין גלגלוי דימא כד
נטלין אתפלגו לארבע זויין פלגו חדא סליק ופלגו חדא נחית פלגו חדא לסטר צפון ופלגו חדא
לסטר דרום כד מתחברן כחדא גומרין דלהטין קיימיין בלהט שנא דחרבא דמתהפכא:

תרגום: ויסע מלאך האלהים וגו' (משנה) טרם (שנשקע) שנמצא אור טהור ולא מאירים
האבנים הנקובות היו סתומות שלש רוחות שכלולות בשלש היו שקועות ומים סתומים תחת
הנקבים בשבעים ושתים אותיות חזרו למקומם אותם אבנים (דורות). אחר שבעים ושתים דרגות
וכן שלש פעמים התבקעו וננקבו האבנים תחת צרור שהיה חקוק והתכנסו הדרגות ונעשו כנוס
אחד (נחלק ונעשו כנוס אחד). אחר כך התחלקו ונעשו שתי דרגות חצי מים קפאו וחצי שקעו אלה
עלו ואלה ירדו מכאן התחיל העולם להתחלק. צרור אחר (אחד) יש למעלה (למעלה) והוא חקוק
בשבעים ושתים חותמות של חותמת תקיפה ובהם שקועים גלי הים כשנוסעים נחלקים לארבע
זויות מחצית אחת עולה ומחצית שניה יורדת מחצית אחת לצד צפון ומחצית אחת לצד דרום
כשמתחברים כאחד גחלים שלוהטים קיימים בלהט שנינות החרב המתהפכת.

עי' שם בהגהות מהרח"ו שהאורא היא יסוד אבא והאבנין נקיבין שמוזכר כאן הוא גבורות
דאימא ונראה עומק כוונתו היא ליסוד דאמא.

ועי' שער מאמרי רשב"י יז ע"ד ז"ל, כבר הודעתך כי נצח הוד יסוד דז"א נעשו שלשה מוחין
בנוקביה [כלומר בנוק' דז"א] ושלשה מוחין דזעיר אפין נעשו מנצח הוד יסוד דאימא, וכמו שהיסוד
דזעיר אפין נקרא אמא דכיא [נדצ"ל אמא דכיא, עי' אד"ר קמב ע"א], כך נקודת ציון של הבינה
נקראת אורא דכיא [עי' הגהות מהרח"ו שזה יסוד אבא – אם כן נראה שכוונתו בדכיא כאן לא
לעצם היסוד אלא לתוספת מוחין שנוסף בזיווג וכן הוא למעלה באשא דכיא [וכן הוא בשער
נקודות פרק ד' וכן שער דרושי הצלם פרק ב' בכללי החו"ג אות יז] וצ"ע], והיא בחינת היסוד שבה,
ולשון אורא דכיא זה תמצאהו פעמים הרבה בס' הזהר בשתי האדרות. וכאשר נקודת ציון שהיא
היסוד של הבינה נכנסת ומתלבשת ונשקעת תוך גולגלתא דז"א, אז נעשה לזעיר אפין בחינת
הדעת וזכור כלל זה. וזמ"ש 'עד לא אשתקע אורא דכיא', כלומר טרם שנכנסו נה"י דאימא
להיותם בבחינת מוחין ברישא דזעיר אפין, להאיר שם, אשר אז נכנסה גם כן אורא דכיא דאימא
גו רישא דז"א ונשקעה בתוכו. יאמר כי טרם היות הדבר הזה היה עדין הזעיר אפין בגו מעהא
דאימא כי בהיות זעיר אפין בסוד העיבור. ולכן אבנין נקיבן הוו סתימאן כלו' כי בהיות זעיר בסוד
העיבור גם נוקביה הנקראת מלכות היתה שם עמו גם כן [באומרו נוקביה כוונתו לנוק' דז"א
כפרצוף בפני עצמה כדמוכח מריש הקטע וכן משעה"ק], ע"כ.

⁶²⁵ צורה זו של נה"י עולים לחג"ת היא דוגמת מש"כ בגמ' נדה ל ע"ב שראשו של תיקון בין
ברכיו (פת"ש ז"א ג')

⁶²⁶ ודע, כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל בצופן אחר. והוא, כי לא עלו נה"י לאריך והלצין
לחג"ת שלו, כי זה אי אפשר, אמנם הוא כענין עליית העולמות ציוס שצת כמבואר במקומו ע"ש.
ונמלא, כי חג"ת לאריך עלו תחילה למעלה במקום תלת מוחין לאו"א, ונעשו מוחין להם, ולאח"ך
עלו נה"י לאריך ועלו במקום חג"ת לא"א ונתלצשו שם בתוך החג"ת לאו"א ולא ככולם, שנמלא
שהוא במקום שהיו בתחילת תלת פרקין אמנעי' דחג"ת לאריך עצמו. ונלע"ד חיים, כי גם בזה יהיה
זה דומה אל עליית העולמות, כי הכלים עולים והעלמות נשארים במקומם. ונמלא, כי מה שאנו
אומרים שעלו נה"י לאריך והלצין חג"ת דיליה, ר"ל לעלמות שבהם. אך הכלים דחג"ת, גם הם
עלו למעלה ממקומם. וזוהו ילדקו ב' הפי' הנז', כנלע"ד.

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי חג"ת לאריך תמיד הם עומדים תוך ג"ר כח"ב לאו"א כנודע, כי
מוחין דחב"ד לאו"א נעשו מחג"ת לאריך, חוץ מב' פרקי הכתפים. שאלו נמשכו ונעשו תרין עטרין
דעת דז"א כמ"ש ב"ש"ד*##, ויתבאר בשער זה בח"ג. ונמלא, כי נה"י לאריך לא עלו עתה למקום

מאיר העץ חלק ג'

ועתה יתבאר איך נתלבשו גם הם תוך או"א, והוא, כי אחר כל הנ"ל הלבשו או"א ויש"ס ותבונה את כל הבחי' הנ"ל, כי כבר נת"ל שאורך אלו הד' פרצופים הם כשיעור אורך הנ"ל, שהם חג"ת דא"א. נמצא כי או"א נשארו כמו שהיו בראשונה תמיד⁶²⁷, לפי שהם קצרי קומה⁶²⁸ כנ"ל. אבל עתיק וא"א שהם ארוכים, הוצרכו לעלות קצוותם התחתון ולכלול אותן בקצוות העליון, והנה גם זו"ן היו יכולים לישראל שם כמו שהוא ולא להלביש קצוותם התחתון בעליון, כי אורך הו"ק אינם כ"כ גדולים, וא"כ למה הוצרכו לכלול ולהיות בחי' ג' כליל בג'. ואמנם תשובת שאלה זו {פד ע"ב} נתבאר באריכות⁶²⁹, כי הכוונה היתה לקבצם ולקשרם יחד⁶³⁰, שיהיו רה"י באחדות, ולא ר"ה דרך פירוד, כי זו היתה סבת מיתת המלכים בראשונה⁶³¹. ובזה נמצא כי זו"ן הם עומדין באמצע בין נה"י דא"א ובין פנימיות או"א⁶³³, ואז היו שם בתוך פנימיות או"א בסוד עיבור כדרך הולד הניתן במעי אמו.

חג"ת דיליה, רק למקום חג"ת דאו"א כנ"ל. וחצי הת"ת העליון ממנו נעשו ז' דיעות וז' גופי או"א כנז' פס דש"ד ח"א. וחליו התחתון נשאר לז"א ומתחיל מטבורא לכזא שהוא מחצית הגוף ממס' ולא מטבורא סתם שהוא שליט תחתון לבד. והנה זה המחצית תחתון דת"ת דאריך, עלה במקום חליו העליון שהוא תוך או"א. והנה נלח דאריך נכלל בהוד שלו ועלה בצדא בחסד שלו, והוד דאריך נכלל בצנח שלו ועולה בצבורה דאימא. ויסוד דאריך, חליו הימין זיסוד דצדא וחליו השמאל זיסוד דאימא ע"כ.

ונלע"ד חיים, כי נתבאר לעיל דש"ג ח"א פ"ב כי כל ז' ימין דאריך הוא דכורא וז' שמאלו נוק', א"כ נ"ה דכורא עלו בצדא ונלח והוד נוק' עלו דאימא. כי כיון שז' הימין הוא דכורא, ודאי שיהיה כללות הוד בצנח. וכן ז' שמאל שהוא נוק' כריך שיהיה כללות נלח בהוד ההוא. גם תבין כי חג"ת דאריך הם תמיד בג"ר של או"א, שהם הנק' או"א העליוני, ונה"י דאריך עלו בחג"ת דאו"א שהם תבונה ויש"ס בהתחלקות הפרט'. ושם היה הזיווג והעיבור, ושם הוא חזה לכלות או"א והוא ז' פרטי דתבונה, כנלע"ד (מזו"ס לח ע"א).

⁶²⁷ ולא הוצרכו לאסוף גם הם רגליהם (שעה"ק).
⁶²⁸ מציאותם של או"א הם מהגרון עד הטבור, אבל עי' לש"ו (כללים ח"ב קכה ע"ב) שעכ"ז אורם מתפשט למטה מהטבור, וכן עי' כללים ח"ב סח ע"ג שם נתבאר שנה"י דאו"א [נדצ"ל שם שהארט נה"י דאו"א] מתפשטים בכל קומת זו"ן, וכל התלבשות ז"א על נה"י דא"א הוא דרך נה"י דאו"א (עי' שעה"כ לג ע"ב), ועי' לעיל [אין כוונתו שנה"י דא"ק גופיה הוא שמתלבש באצילות, ענין התלבשות הוא רק בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דעליון] עי' לקמן שער כג סוף פרק ד' הרי הם חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית ונעשית בתחתון לעצם מעצמיו (אע"ג שטיפה נמשכת מכל הקומה, אמנם עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י). והנה באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות עצמות א"ק בתוך ספירות האצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון) וכל עולם ועולם עומד בפני עצמו הן בעיגוליו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק הסובבים את כל העולמות) (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג)., ועי' לעיל הערה 105.

⁶²⁹ עי' שער העיבורים פרק ב'.

⁶³⁰ כי בזה תלוי תקונם שיחזרו יחד (שעה"ק).
⁶³¹ וא"ת הנה גם ז"א הוא יותר קצר הקולר מאו"א אף אחרי תיקון פרצופו, כ"ס עתה, כי כמו שאו"א מלבישים ג' אמנעיות דאריך, כן ז"א אינו מלביש רק ג' אחרונות דאריך. וא"כ למה הוצרכו ששה נקודות שלו ליכלל ולהתלבש תלתא גו תלתא, אך הטעם כמש"ל דפי"ז ע"ס היטב. ועוד טעם אחר, כמש"ל פ"ב ויתבאר עוד לקמן דפי"ז וי"ו, איך להיות כי סיצת סצירת הכלים של זו"ן היתה לסיצת הפירוד דפינייהם, ועתה בסוד העיבור שנכללו תלתא גו תלתא בסוד קוים נתייחדו יחד גמור ועי"ז נתקנו וע"ס ענין זה. ולכן גם שלא היה צריך ז"א להכלל תלתא גו תלתא, היה כך לסיצת היות בהם קשר אמיץ ויחוד חזק, כי זה עיקר התחלת תיקונו. אמנם עתיק ואריך, שהם ארוכים וגבוהי קומה, ונשארו קצתם בלתי לבוש, הוצרכו לאסוף קצתם המגולה למעלה לעשות להם לבושין ע"י תיקון זעיר ונוקביה כמ"ס.

מאיר העץ חלק ג'

ואין תימה בזה אם או"א שהם יותר עליונים ורוחניים מלבישין לזו"ן בתוך מעיהם ופנימיותן, כי כן צריך לצורך העיבור בהכרח. ועוד, כפי האמת אין זה חציצה והפסק בין או"א לאו"א, לפי שזו"ן⁶³⁴ הוא קטן מאד בערכם⁶³⁵, ובפרט עתה שאין לו י"ס רק ו"ק בלבד, ואפילו אלו הו"ק אינן מתפשטין רק ג' כליל בג' כנ"ל. נמצא שמקום ומצב ומעמד הז"א אינו רק בחצי ת"ת התחתון⁶³⁶ דאמא אשר שם מקום הריון ועיבור הולד, אבל בכל שאר הפרצוף אין שום הפסק בין או"א לא"א, ואין זו נקרא חציצה והפסק. והנה ע"י כל הכללות והתלבשות הנ"ל, נמצא שעתה יש אורות רבים וכפולים בתוך או"א, וא"כ אע"פ שהיה הז"א נתון בתוכם, והיה מפסיק בינם לבין או"א, אין זה מעלה ומוריד⁶³⁷.

עוד יש טעמים אחרים להתלבשות עתיק ואריך והכללותם ע"י אסיפת רגליהם, ויתבאר לקמן בע"ה.

עוד טעם למה הו"ק עיבור זה לז"א להעשות על ידי אסיפת רגלים דעתיק ואריך. והענין, כדי שעי" עליה זו נתבקע היסוד דעתיק ונעשו ד' פרטו' או"א ב' פרטו' לצד לצורך עיבור הז"א בחוכם. ועוד ט"א, לצורך ז"א עצמו. כי בהיות נה"י דאריך תלת כלילן בג' שהם חג"ת דיליה, הנה צבוא ז"א להלבישם ישאר גם הוא כמוהו בבחי' תלת כלילן בג', נה"י דיליה בחג"ת דיליה כמו אריך, ועי"ז תהיה התחלת תיקונו כנ"ל. ועוד ט"א לסיבת אריך עצמו, כי עי" עליית נה"י שלו צאו"א נמצא היסוד שלו נתון תוך ב' היסודות של או"א כנ"ל צפרק זה, וכמ"ש בע"ה צפרק שמיני, ואז יוכל להזדקק על ידס, כי נעשין לו צסוד מיין דכורין ונוק', ויואל טיפה לצורך הז"א לתקנו כמ"ש לקמן בפ"ח (מצו"ש לח ע"ג).

⁶³² עי' לעיל שבירה ב' והערה שם [עולם הנקודות הוא שיעור ששיערה המחשבה עליונה בבחי' הקלקולים אשר נמצאו בהם על ידי הסט"א, הנמצא בסיום הקדושה וגורם הפסד לשליטת הקדושה, וכן להפסד ולקלקול של שיבוש הסדרים, שכן הספירות אינן פונות לתכלית אחת משותפת אלא כל אחד מהם הוא נפרד בפני עצמו, משא"כ בתיקון כולם מסודרים בהיקף שלם באופן שכל א' מהם תלוי בחברו וכ"א מתלבש אחד בחברו (פת"ש שבירה יג).
[הערת המלבה"ד: צ"ע על איזה זמן מדבר רבינו, אם בשעה שהכלים קיימים ללא אורות, הדבר לכאורה קשה, שכן אם עדיין לא נכנסו אורות לכלים איך יהיה להם קיום וממילא לא יתכן שיחיה לנקודות שם עולם, ואם המדובר הוא בזמן שהאורות בתוכם, אף זה לא יתכן, כי לעולם אין האורות והכלים מצויים יחדיו, שכן מיד כאשר נכנסים האורות נשברים הכלים מרוב גודלם, ועי' לקמן שער יז פרק ב'. וז"ל שעה"ק לב ע"ד, גם זר"ן הם קצרי הקומה והיו יכולים לעמוד שם כמו שהם ז' מלכים זה למעלה מזה, ע"כ. וכן עי' אד"ר קכז ע"ב: תניא אמר ר"ש לחבריאי עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא. משמע שזהו הקיום שלנו עכשיו. ועי' לקמן הערה Error! **[Bookmark not defined]**.

⁶³³ זה איננו עיבור אלא תחילת עליית מ"ן לגרום זיווג בין או"א

⁶³⁴ שז"א (או"ת, ושעה"ק).

⁶³⁵ עי' נוסחאות שיש גירסאות ז"א ויש זר"ן והרי לעיל כתוב זר"ן ולמה הוא רק מתייחס לז"א ונראה שנוק' בטל לז"א ולכן לא שייך לפרשה פה.

⁶³⁶ תחתון של ת"ת (או"ת, ושעה"ק).

⁶³⁷ והתשובה, כי מבשרינו נחזה אלוה, כי הוולד והעובר נתון במעני אמו בפנימיותה, ולא מפני כך נק' עליון יותר מאמו, כי זה הוכרח להיות כן לצורך העובר להתקן שם וכנ"ל בפ"ב, כי שם אין יכולת אל החיוניס לחזור להדבק במלכים אלו. עוד ט"א, כי הז"א, אפילו בהיותו פרוץ שלם ב"ס אחר התיקון, הוא קטן מאד מאד או מאימא, כי נה"י של התבונה נעשים מוחים בז"א ומתלבשים תוך כל שיעור קומתו, ומה גם עתה שאין בו רק ששה נקודות קטנות ולא צסוד פרוץ. וגם הם תלת כלילן בתלת, כי נמצא כי כל בחי' ו' קאוותיו אלה הם נכללין יחד ועומדין בחאי התחתון דת"ת דאימא שהוא הצטן שלה ומקום ההריון. ובכל השאר איננו חוץ בין אריך להם, ולכן אין זה נק' חליצה והפסק בזו"ן בין או"א לאו"א. ועוד טעם אחר, כי להיות שנקללו ג"כ אורות רבים שם, לכן

מאיר העץ חלק ג'

נמצא עתה, כי נצח וחסד וחצי ת"ת וחצי יסוד וחצי מל⁶³⁸, של ז"א⁶³⁹ נתונים מצד ימין בתוך אבא, וחצי האחר נתונים בצד שמאל תוך אמא. אמנם, אח"כ כולם מתקבצין במעוי דאמא, ואבא נותן המחצה שלו במעוי דאמא, כי שם הוא מקום העיבור האמיתי וכמ"ש בע"ה. ונחזור לענין כי הנה מכח עליית כל האורות הנ"ל וכללותן למעלה, וכן מכח עליית ב' פרקין האמצעיים דנו"ה דעתיק למעלה בב' פרקין קדמאין, נוסף שם אור גדול ועצום, ואין בו כח {פד ע"ג} ביסוד דעתיק לסבלו, כי הוא צר מאד. ואז נבקע ונסדק מלמעלה למטה לארכו ויצא האור לחוץ, ואז חכמה ויש"ס העומדין בימין מתחברים ונעשו פרצוף אחד בלבד, וכן אמא ותבונה שבצד שמאל נעשו פרצוף אחד לבד⁶⁴⁰. כי עתה אורות היסוד שוין בענין גילוי בהשוואה א', ואין עתה כסוי וגלוי הגורם חילוק פרצופים. ועתה אין שם רק ב' פרצופים לבד, אחד מאבא ואחד מאמא, ושיעורם למעלה, מן הגרון עד למטה בטבורא דא"א. וזכור הקדמה זו כי בכל פעם שרוצין או"א להזדווג לצורך מוחין לז"א⁶⁴¹, נעשה הכל פרצוף אחד⁶⁴² לבד לאבא ויש"ס, ופרצוף אחד לבינה ותבונה, וזכור זה⁶⁴³ לכל המקומות שתצטרך להקדמה זו.

אפי' אם היה הז"א מפסיק ממך לגמרי א"ל לאצא ואמא אינו מעלה ומוריד מחמת רוב האורות אשר שם (מצו"ס לח ע"ג).

⁶³⁸ עטרת היסוד (שעה"ק).

⁶³⁹ כלומר המלכות של הז"מ עי' לעיל 623.

⁶⁴⁰ עי' שער יד פרקים א ו ב, שכל החילוק בין אבא ליש"ס מחמת שינוי קבלת מיסוד עתיק.

⁶⁴¹ עי' שער המוחין פרק ג שמשמע שכך הוא בכל זיווג להולדת ז"א ול"ד למוחין שלו.

⁶⁴² וכל זה הוא הן לצורך הגדלות ראשון [שהרי כאן איננו מדבר במוחין אלא בז"א עצמו עי' הערה

Error! Bookmark not defined.] והן לצורך הגדלות שני כמבואר בשעה"כ פסח דף פ ע"ג ועי' וכמ"ש בדע"ה ח"ב [דרוש ד'] ענף כג סימן ו' ז' (לש"ו), כלומר שיוורדים או"א לתוך יסודות עי' לעיל שער או"א פרק ד' רק שיש לחלק ביניהם אם נכללו בא"א (ביאורים ח"א מו ע"ג). וזה תמצית לשונו בדע"ה: דרוש ד ענף כג סימן ו

התיקון האמיתי שהיה ראוי לאדם הראשון הוא, שהיה צריך לכוון כוונות ולייחד יחודים בשמות וביחודים אשר שייכים לגדלות שני דז"א, הרי הוא ייחוד האורות והמוחין דז"א אשר מאבא בז"א, ולהמשיכם בו. שכן שורש מוחין דאבא הוא ברישא תניינא דא"א, הרי הוא האור הגנוז, וכאשר מתלבשים הנה"י דאבא בז"א להמשיך בו מוחין הבאים מאבא, אזי נשלם כתר דז"א ברישא תניינא שבו, ונתעלה עד החזה דאימא. והיה צריך שיומשך התיקון הזה מלמעלה למטה ע"ד שיהיה לעתיד לבוא (שכן בתחילה נתגלתה המציאות בחיצוניות קודם, שהרי הצמצום קודם לקו והגוף קודם לנשמה וכו'), וכן היה ראוי לאדה"ר לעשות ג"כ, והיינו לעורר למעלה באור הגנוז אשר בכללות הרישא תניינא דא"א, הרי הוא גלגלתא ואוירא, אשר הוא שורש אבא שיתפשט ויתגלה באבא בכל צורכו, שיושלם ז"א בכללות הרישא תניינא שבו ובגילוי דאור הגנוז, ואז היה מתעלה ומתגדל ממילא עד החזה דאימא. שכן התלבשות אבא בז"א הוא לעולם ע"י אימא, והמוחין נולדו מכללות שניהם. ולאחר שנולדו חוזרים ומתחלקים או"א עילאין וישס"ת.

והנה כמות אימא הכללית הוא כנגד חציו התחתון של אבא הכללי. וא"כ נמצא, שכאשר מתפשט השליש התחתון דת"ת דאבא הכללי להיות גם הוא לכתר דז"א, והתפשטותו היא ע"י הת"ת דאימא הכללי, הרי שמתפשט בו עי"ז מת"ת דאימא ב' שלישים (שליש של אמא ושליש של אבא), ושניהם הם בת"ת דאימא מהחזה שבה ולמטה.

והגם שאותו השליש האמצעי דת"ת דאימא שמהחזה עד הטבור שבה נעשה כלי לשליש התחתון דת"ת דאבא עם אור הכתר דז"א שמאבא וכנ"ז. עכ"ז הנה הוא אינו נקרא כלי ממש, ר"ל שאינו יורד ממדרגתו שהוא מדרגת השליש האמצעי דת"ת דאימא למדרגת ז"א, אלא שז"א משתמש בו לקבל דרכו את אור הכתר שלו שמצד אבא, ונתעלה הז"א עי"ז ג"כ הרבה במה שמשתמש בשליש האמצעי דת"ת דאימא ג"כ.

וביתר ביאור, הנה"י המה לבר מגופא, שכן הם בכל עליון רק לצורך התחתון ממנו, אמנם למעלה מהטבור הוא מהחג"ת, והמה מעיקר הפרצוף העליון עצמו. וכמו כן הכתר העיקרי דכל תחתון מתלבש רק מהטבור ולמטה דהעליון ממנו. וא"כ, הרי בעניינינו, שע"י הכתר דז"א שמצד אבא (דהיינו מהטבור ולמטה שבו) נתעלה ז"א עד החזה דאימא, והשליש האמצעי דת"ת דאימא נהיה לבחי' כלי אליו, לקבל על ידו את הכתר הנ"ל, הנה אין השליש אמצעי דת"ת דאימא מצטמצם עי"ז להיעשות לכלי דז"א, שכן דבר זה לא יתכן, שכן הכלל הוא שלמעלה מהטבור הוא השייך לעליון עצמו, והוא עומד לעולם בעיקר מדרגת העליון. אך מה שעלה ז"א ע"י הכתר דמצד אבא עד החזה דאימא, הוא באמת עילוי בשבילו, שכן נתעלה ועלה בכל השליש האמצעי שבה,

מאיר העץ חלק ג'

שער יז פרק ג מ"ב⁶⁴⁴

ז"א⁶⁴⁵ בירר ו"ק דמ"ה ונעשים דכורא, ובירר מן ב"ן ו"ק זולתי הכתרים והיא מל' שבו⁶⁴⁶. ונוק' ביררה הז'⁶⁴⁷ דמ"ה והז' דב"ן זולת הכתר. והמוחין שלהם⁶⁴⁸, הם ב' בחי' } פד

והשתמש בו כדי לקבל על ידו את אור הכתר דמצד אבא אשר בשליש התחתון דת"ת דאבא, שהוא מהטבור שבו ולמטה המלובש בשליש האמצעי דת"ת דאימא.

דרוש ד ענף כג סימן ז

מעיקרא ראוי היה שאדה"ר יעורר למעלה באורא עילאה (אשר שם נמצא האור הגנוז) ע"מ ליחד את ז"ן פב"פ גם במקומם שלמטה. וזאת, על ידי יחודים בכוונות ושמות השייכים למוחין דגדלות שני ולז"ן, ובכך היה נשלם כראוי. וכאשר היה נתקן ז"א באור הכתר דמצד אבא ע"י אור אורא עילאה רזא דמתקלא המתגלה ונמשך בו, הרי שהיה מתעלה אור הדעת ומאיר בכל תיקוניו. וקשה לכאורה, שכן לפי דברינו תיקוני אור הדעת ועלייתו תלויים דווקא באור הכתר והמוחין דמצד אבא, אמנם כל התועליות הנז' לעיל סימן א', וכן כל הפגמים שנתבאר לעיל סי' ד' ה' נעשו ע"י אור הכתר דמצד אימא בלבד (קודם שפגם אדם הראשון ע"י הגדלת הכלי) וצ"ע, מ"ט לא נעשו גם מצד אבא.

אמנם טעם הדבר הוא שגם אור הכתר והמוחין אשר מצד אימא נמשך ע"י השתתפות של אבא. שכן בכל זיווג אשר לצורך המוחין, הן במוחין דגדלות ראשון והן במוחין דגדלות שני, נכלל אבא באימא ונעשו שניהם לפרצוף אחד. וא"כ הרי שמשותפים האורות זב"ז גם במוחין דגדלות ראשון. והגם שד"ז פשוט הוא, שכן אם לא כן הרי שאין נמשך מאבא כי אם מחלק החיצוניות שבו. אמנם עכ"ז, הנה הוא משתתף ג"כ עכ"פ, ולכן יש כח ויכולת גם לאור הכתר דאימא לתקן באור הדעת ולהעלותו למעלה, ולגרום בו ג"כ את כל התועליות שנתבאר לעיל סי' א'.

וזהו ג"כ ביאור מ"ש שבחי' נשמה שהוא מבינה אימא (וממילא בסוד שם ס"ג) הוא הויה דידו"ן, אע"ג שהשם ע"ב הוא רק בסוד נשמה לנשמה, הרי הוא החיה, והוא מחכמה אבא. אמנם לפי הנ"ל יתבאר, שהרי גם הנשמה נולדה רק לאחר שנכללו אר"א עילאין זב"ז, והיינו התכללות דשם ע"ב בס"ג, דהיינו אר"א בישסור"ת.

ובדברינו הללו יהיה ניחא ג"כ מה שאמרנו לעיל סי' ד' בענין הפגם דאדה"ר, שהגדיל את כלי הכתר דז"א עד החזה דאימא, עד אשר נהיה לכלי גדול ואור ממועט, שכן אז לא היה לו עדיין אלא המוחין דגדלות ראשון בלבד, וכל אור הכתר שלו היה רק בשליש התחתון דת"ת דאימא, הרי הוא מהטבור שבה ולמטה. וכאשר הגדיל את הכלי והמשיכו מהחזה שבה ולמטה, הרי הוא ב' שלישים תחתונים דת"ת, הרי שנעשה הכתר שלו כלי גדול ואור ממועט, ותשש כחו ע"ז הרבה וכנ"ל שם. ומאחר שאי אפשר שיתוסף שום אור מהעליון בתחתון אם לא שיקבל העליון את התוספת הזו מלמעלה למעלה עד א"ס ית"ש, ממילא אי אפשר שיומשך האור דשליש האמצעי דת"ת דאימא בז"א בבחי' כתר אליו אלא ע"י מוחין דאבא דוקא וכנ"ל סי' ו'. אמנם בלי המוחין דאבא אין כח לאימא להתייחד עם ז"א אלא מהטבור ולמטה שבה בלבד, שכן רק זה הוא שניתן בה מלמעלה, ועל זה נתייסדו הנה"י שבה, שהם בכל עליון לצורך התחתון. והוא מה שנודע שהם לבר מגופא וכנ"ל.

אמנם צ"ע, מאחר שבאור השליש האמצעי דת"ת שבה לא יכלה אימא להתייחד בו בלי המוחין דאבא, א"כ איך יכול היה הכלי השליש האמצעי להמשיך בו, וק"ו שלא יכול היה להפריד את האור מהכלי. והנה בהיותן אר"א לפרצוף אחד, כל התבונה לא היתה כי אם רק בחי' נה"י דכללות שניהם, ובעת הלידה עולים כל האורות דנה"י עצמן למעלה. ולאחר שנולדו המוחין, מתחלקים אימא עילאה ותבונה לשני פרצופים נפרדים, והמוחין ניתנים בז"א ע"י נה"י דתבונה, הרי הוא מהטבור שבה ולמטה. הרי לנו, שכבר הורגלו האורות דתבונה כולה להסתלק מן הגוף והכלי שלה לצורך הז"א, שהרי נסתלקו ועלו למעלה בעת הלידה כנז', ונעשה אז כל הגוף והכלי דתבונה ריקן מאור לצורך לידת המוחין דז"א. ממילא יתיישב איך היה אפשר לאדה"ר להגדיל את כלי הכתר דז"א מן החזה דתבונה ולמטה, ולהפריד בה ע"ז את האור מן הכלי שלה, שהרי כבר נתייסד כ"ז בתבונה מאז ומקדם, לסלק האור שבה לצורך ז"א, ולהיות כל הגוף שלה שימוש לצורכו. לכן לא נחשב הדבר לאדה"ר לפגם כ"כ מה שגרם גריעותא בזה לתבונה לסלק את האור מהשליש האמצעי דת"ת שבה ולהפריד את האור מן הכלי כנז', אלא עיקר הפגם הוא רק מה שגרם לז"א עצמו ע"י הגדלת כלי הכתר שלו, שנעשה בכלי גדול ואור ממועט וע"ז תשש כחו.

אמנם תיכף אחר שנולדו המוחין הם חוזרים ומתחלקים ונעשו בינה ותבונה לשני פרצופים⁶⁴³ ואינו מתלבש בז"א רק הנה"י דתבונה ועי' דרושי הצלם דרוש ח' (לש"ו) ⁶⁴⁴ אלס יקר.

במקור באדם ישר הרב מונה איך עתיק בירר ממ"ה וב"ן וכן א"א וכן אבא ועכשיו מדבר על ז"א.⁶⁴⁵

מאיר העץ חלק ג'

ע"ד { נה"י דאו"א, ואבא הזריע ד' מוחין משלו משם מ"ה, ואמא הזריע ד' מוחין משלה משם ב"ן⁶⁴⁹. ואח"כ נתחלפו באופן זה, חכמה דמ"ה וחכמה דב"ן הם חו"ב דצלם דאבא⁶⁵⁰, בינה דמ"ה ובינה דב"ן הם חו"ב דצלם דאימא, וחסדים דמ"ה וחסדים דב"ן הם דעת הכולל חו"ג דצלם דאבא, וגבורה דמ"ה וגבורה דב"ן הם דעת הכולל חו"ג דצלם דאמא. והטעם כדי שיהיה צלם דאבא חו"ב זכר ונוק' מ"ה וב"ן, וכן הצלם דאמא חו"ב זכר ונוק' מ"ה וב"ן, וכן חו"ג דצלם דאבא זכר ונוקבא מ"ה וב"ן, וכן חו"ג דצלם דאמא זכר ונוקבא מ"ה וב"ן, דאל"כ איך ידווגו⁶⁵¹ זכר (עם)⁶⁵² זכר ונוק' עם נוק' והבין זה.

נמצא, כי כיון שז"א מלביש לבדו לכל נה"י דא"א אשר שם החו"ג דימין ושמאל⁶⁵³, ע"כ לקח הז"א לבדו חו"ג חו"ב דמ"ה וב"ן בזכר⁶⁵⁴. ועד"ז בנקבה, כי היא מלבישת לז"א המלביש את ב' צדדי א"א, באופן כי אין בכל הי"ס⁶⁵⁵ מי שיהיה בו מ"ה וב"ן בזכר ומ"ה וב"ן בנוק' כי אם זו"ן לטעם הנ"ל⁶⁵⁶. ועוד טעם אחר עם הנ"ל, כי בכל בחי' דעתיק וא"א ואו"א⁶⁵⁷ { פה ע"א } נתוסף בו שינוי א' בענין הזכר ונקבה שבהם⁶⁵⁸, וע"כ השינוי שנתוסף בזו"ן הוא זה,

⁶⁴⁶ כל זה בנוי על דברי הרב בטנת"א א' במ"ב.

⁶⁴⁷ השביעית.

⁶⁴⁸ של הזו"ן.

⁶⁴⁹ עי' שעה"כ תפילין ו: כבר ידעת כי זווג או"א הוא לצורך זו"ן לתת להם מוחין והנה המוחין הם חו"ב וחו"ג [הן מצד אבא והן מצד אמא, עי' דרושי ציצית ג] הנקרא תרין עטרין אמנם חו"ב הם לצורך ז"א שהוא זכר ונודע כי כשהאשה יולדת זכר היא מזרעת תחילה א"כ נמצא שאימא הזריעה תחילה טיפת המוח הנק' בינה ואח"כ נתן בה אבא טיפת מוח הנקרא חכמה וכבר נודע שהנכנס ראשון יוצא אחרון וע"כ בתחי' נולד חכמה שהיא פ' קדש לי ואח"כ נולדה הבינה שהיא פ' והיה כי יביאך אבל תרין עיטרין שהם חו"ג הם לצורך נוק' דז"א והנה היולדת נקבה הוא מזריע תחילה וא"כ נמצא שאבא הזריע תחילה וכשבא זמן הלידה נולדה הנקבה תחלה שהיא גבו' פ' והיה אם שמוע ואח"כ נולד הזכר שהוא החסד פ' שמע ואלו הם התפילין כסברת ר"ת ז"ל והסיבה היא זו כאמור:

⁶⁵⁰ עי' שער כה פרק ב אות יח, ועיי"ש אות יד שמשמע שזה מוחין הבאים מאבא { וכן משמע מדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כג סימן ו' וז' }, וצלם דאמא הם מוחין שבאים מאימא עי' שער כו פרק א שהצלם הוא הלבוש לחו"ב חו"ג דאו"א המתלבשים בז"א.

⁶⁵¹ עי' טעם עוד ביאורים במול"מ פרק ד' אות כו ע"ש אות כג (לש"ו), זה תמצית לשונו של אות כג: קבלת כל א' משורשו הוא רק בעת שהם בהכלים שלהם, או כאשר שעולים למ"ן כל א' בפנ"ע. אבל כאשר שעולים למ"ן ביחודם זה עם זה, אז נכללים שניהם זב"ז בעת קבלת כל א', ונכללת היא בו לקבל משורשו ג"כ בעת שמקבל הוא, ואח"כ נכלל הוא בה לקבל משורשה ג"כ בעת שמקבלת היא, כי בעת שאינם בהכלים ומתייחדים שניהם ועולים למעלה, אז נעשים שניהם לחד ממש, ונכללים זב"ז בעת קבלת כל א', ומקבלים שניהם משורש אחד, כי נכללת היא בו בעת שמקבל הוא, ונכלל הוא בה בעת שמקבלת היא.

וזה תמצית לשונו אותו כו: נעשה כ"ז בהם רק אחר שעלו למעלה לקבל השפע אשר לצורך זווג להוליד נשמות חדשות, והרי צריך הוא להיות לו כח להוליד נקבות ג"כ, וכן היא צריכה לקבל כח להוליד זכרים ג"כ, ולכן מקבלים שניהם עתה משורש אחר, היא משורשו והוא משורשה וכנז', ועי"ז יש לשניהם כח להוליד זו"ן. משא"כ כל זמן שעומדים למטה בהכלי ואינם מקבלים אז רק שפע החיות לבד, הנה אז מקבל כל א' רק משורשו המיוחד אליו לבד.

היינו זיווג בין מ"ה דמ"ה עם מ"ה דב"ן.

⁶⁵² אדם יקר גורם את המוסגר.

⁶⁵³ שם בחי' הימין ושמאל נחלקים לב' צדדים נפרדים והם חסד וגבורה.

⁶⁵⁴ כלומר כלול בו מ"ה וב"ן דו, שהרי הוא מלביש לכל הא"א מב' צדדים.

⁶⁵⁵ קצת קשה הלשון, ונדצ"ל ה' פרצופים, ובאומרו מ,ה וב"ן כוונתו לב' צדדים דא"א שהרי כל

פרצוף יש בו מ"ה וב"ן.

⁶⁵⁶ צ"ע גדול, אם כל זה עד הנסירה, שאז הוא מעביר כל הגבורות אליה, והיא נותנת לו החסדים שלה, ואז איהו בנצח ואיהי בהוד, אבל זה רק סברת בטן.

⁶⁵⁷ כלומר ברדתם מדרגה לדרגה

⁶⁵⁸ שבעתיק זה פנים ואחור, ובא"א ימין, ושמאל, ובאו"א הם ב' בחי'.

מאיר העץ חלק ג'

כי כל אחד משניהן כלול מ"ה וב"ן. ועוד טעם אחר כי למעלה אין ניכר רק זכר לבד והנוק' כלולה בו, וע"כ המוח של הזכר מ"ה לבדו, ושל נוק' ב"ן לבדו⁶⁵⁹. אך או"א זכר ונקבה גמורים, בפרצופים גמורים נפרדין, וכל א' צריך לתת מחלקו לכל אחד מבניו, לבן ולבת, וע"כ הבן שהוא ז"א יורש או"א, ולקח מ"ה וב"ן, ונקבה יורשת או"א, בסוד (בראשית ב כב) ויבן ה' אלהים את הצלע, ולקחה מ"ה וב"ן⁶⁶⁰.

⁶⁵⁹ הרב לא עזר לי לפעם הראשונה@@@@@ע"י מפרשים.

⁶⁶⁰ בבנין הנוק' באטב"ח באחור ז"א.

מאיר העץ חלק ג'

ועיין פ' פקודי (דף רכא⁶⁶¹) ונשא (דף קכח ע"א⁶⁶³), ותבין איך הז' מלכים הם זו"ן

⁶⁶¹ לרכ"ל (אלס יסר).

⁶⁶² רנד ע"ב: תא חזי נשמתא דאלין לאשלמותא דרוחא קדישא דלהון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות וגופא דילהון יתמסר למלכו חייבא כל חד נטיל חולקיה ברזא דקרבינין תרגום: בא וראה הנשמות של אלו להשלמת רוח הקודש שלהם עשר רוחות מלמטה כראוי וגופם נמסר למלכות הרשעה כל אחד נוטל חלקו בסוד הקרבנות.

על אף שהזהר לא מדבר על זה, אמנם יתכן שכוונתו לדבריו על הזהר וז"ל המאמרי רשב"י לג ע"א: להבין המאמר הזה צריך ביאור רחב ובתחילה נבאר ענין אלו הניצוצין דזריק לשכ"ה עיבר מה עניינם ובתחילה צריך שתעיין במה שביארנו בפ' בא דל"ח ע"ב מס"ה בענין נער ונערה ואחר שתעיין הנז' נבאר עניינם יותר באריכות ובפרטות. דע כי טרם שנאצל עולם האצ' נאצלו בחי' ה"ס ההם בבחי' אחרת שאינה כן עתה והוא כי ה"ס דאצ' נאצלו הם לבדם זו ע"ג זו וזו למטה מזו וזו מקבלת שפע מזו וזו נותנת שפע לזו וז"ס פ' ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום שהם אלו ה"ס שנאצלו בסדר הנז' ובאופן הנז' ואפי' ה"ק אשר הם מן החסד ועד היסוד לא היו מתקשרות ומתחברות בצורת פרצוף אדם אלא כל א' עומדת תחת חבירתה ומקבלת ממנה ולא היו בציור קוים אשר נתבאר ענין הקוים ופירושים בדרוש אחד ארוך והנה כ"א מאלו ה"ס ודאי הוא שכל אחד מהם היתה כלולה מכל י"ס אבל הדבר היה בערבוב כאלו נמשיל לך משל א' שהיו כדרך המים והיין והחלב והשמן והדבש וכיוצא בזה מעורבים יחד ונתונים בכלי אחד והז' תחתונות היו בבחינת דינים והטעם הוא לפי שאי אפשר לקיום העולם ולהנהגתו זולתי הדינים וקליפות וכמ"ש במשנה להפרע מן הרשעים כו' ולתת שכר טוב לצדיקים ואמנם היה הדין למטה בז"ת אלא שהיה הכל מעורב יחד כנז' ולהיות כן שלא היה בהם ב"ס שום תיקון כלל לכן כאשר היה אור הא"ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה היה האור יורד מכתר לחכמה ומחכמה לבינה שהיא הספי' השלישית אבל בהתפשט האור ההוא העליון אשר הוא סוד רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר הם דינים כנז' ומהם הדינין מתערין לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד זה דין והיו מתבטלים ע"י האור העליון ומתו וכמ"ש וימת בלע וימת חושם וגו' ואז ירדו אותם הז"מ התחתונים למטה בעולם הבריאה תחת מקום המלכות דאצילות לגמרי ונשאר מקומם פנוי תחת ספי' הבינה ובאותו החלל אשר בין ספי' הבינה ובין הז"מ האלו יצאו עוד ז' ספי' אחרות כלולות יחד בציור אדם כלול זכר ונקבה והוא סוד זו"ן והוא נק' מלך השמיני אשר שמו הדר ושם אשתו מהיטבאל כי הדר הוא ז"א ומהיטבאל הוא נוק' ונמצא הז' ספי' תחתונות הראשונות להיותם (ע"ד) בפרוד זה מזה בלתי חבור נקראו ז"מ ואלו הז' ספי' תחתונות להיותם מחוברים נקראים כלם יחד מלך אחד והוא הנקרא מלך השמיני הדר ושם אשתו מהיטבאל כו' ואלו הז' ספירות האחרות הונחו באותו מקום החלל שבין ספירת הבינה ובין הז"מ ראשונים ואותם הז"מ ראשונים שמתו ירדו למטה מזה המלך הח' הנז' אמנם לא היה זה אלא אחר אשר הג' ספי' הראשונות נתקנו בתיקון פר' אדם כי אחר אשר מתו אלו הז"מ נתקנו אותם הג' ספירות ראשונות שנשארו למעלה ומה שהיתה כל ספי' מהם בתחילה כלולה מ"ס בערבובי' בדרך הנז"ל נעשו {ע"ב} עתה בחי' י"ס גמורות בצורת פר' אחד בכל ספירת מן הג' ספירות ראשונות ואחר אשר נתקנו ג"ר באופן הנז"ל יכול האור העליון לרדת בסדר מדריגות והז' ספירות התחתונות האלו החדשות יכולות לקבל אור הא"ס היורד להם כנז"ל. והנה עתה תראה כמה תיקונים נעשו באופן שהאור עתה יכול לירד למט' ויוכלו התחתונים לקבלו האחד הוא שבתחילה היתה כל ספירת כלולה מ"ס בערבוביא כנז' ועתה כל אחד מהם נתקנה בציור פר' אדם ובצורת אדם ובצורת קוים ביושר ומקבלים השפע בס' נכון שלא בערבוביא והב' הוא כי בתחילה היה האור היורד בהרחבה שלא במדה ולא היו התחתונים יכולות לקבלו ונתבטלו אבל עתה כיון שהשלשה ספי' ראשונות נתקנו בציור פר' אדם יוצא האור במידה ובמשקל כפי הצורך והיכולת בז' תחתונות לקבלו והוא על ידי השערות אשר בראש הפרצוף כי האור נמשך דרך השערות שצורתם כמו צנורות דקי' ומסופם יוצא האור לחוץ כנז"ל בריש תיקון ע' גם נמשך האור דרך חלונות ומעברי' צרים וקטנים בנקבי האזן והחוטם והעין והפה וכיוצא ויכולים התחתונים לקבל האור ההוא. והשלישי הוא כי בתחילה היו ג"ס ראשונות כ"א כלולה מ"ס אבל עתה שנעשת כל ספי' מהם בצורת פרצוף נמצא כי כל אחת מהם נעשת פר' מ"ס גמורות ומה שהיו עתה תחלה ג' ספי' הם עתה שלשי' ספי' באופן שנתארך ונגדל המקום שיעור רב וגדול מאד מבתחילה ונתרחקו ז"ת מן הא"ס שיעור גדול של שלשים ספי' ויכולים לקבל האור משא"כ בתחי' שהמרחק אשר בינם לבין הא"ס לא היה רק שיעור ג' ספירות לבד וע"י ג' התועליות האלו שנתחדשו עתה נמצא שהז' תחתונות שהם המלך השמיני יכולות לקבל אור עליון של א"ס והם מתקיימות ואינם מתבטלו' כמו הראשונות שהם הז"מ הנז' ואז גם ה"ק נתקנו כי גם נתחברו והיו מחוברים בסוד פר' אחד ולא נבדלים זה מזה כבראשונה באותם הז"מ ואחר אשר היה עתה תקון הזה בכל עולם של האצ' נמצא כי גם באותם הז"מ שמתו ונפלו למטה מעולם האצ' גם הם יכולים עתה להתקן כמו שנבאר בע"ה והענין הוא כי עתה הם מרוחקים מן הא"ס

מאיר העץ חלק ג'

בתכלית ההרחק כי הנה עתה הם ה' פרצופי' גמורים כל אחד מ"ס גמורות כי הכתר נעשה פרצוף א"א והחכמה נעשה פר' אבא ובינה נעשת פר' אימא וה"ק נעשה פר' ז"א ועשירי' נעשית פרצוף נוק' דז"א א"כ יש עתה הרחק רב מאד ביניהם ולכן עתה יש יכולת אל הז"מ דמתו להתקן ולהתברר ולהתבסס וכנז' באדרת נשא דקל"ה ע"ב דמנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו ודע כי כל זה שביארנו (דף כ"ג ע"א) לעיל הוא בדרך כללות בענין ה"ס הכוללות כל עולם האצ"י ואמנם גם כל פר' ופר' מן ד' הפר' הראשונים היה ענין זה של בטול המלכים כי אחר כל ספי' הג' שבכל פרצוף מהם אירע בהם בטול הז"ת שבאותו פר' וכנגדם אנו אומרים ומזכירים ארבעה פעמים ענין תחית המתים בברכת אתה גבור כמבואר שם וע"ש. ונחזור לבאר ענין המלכים הנז' כי הנה להיות אלו הז"מ כלם דינים קשים לכן לא יכלו לקבל האור ונפלו למטה כנז' וגם כל אלו הז"מ כ"א מהם היה בסוד אדם אלא שהיו אז בלי תקון ואם תמנה ז"פ אדם יהיה בגי' שט"ו ואלו יצאו מן בוצינא דקרדינות' דגניזו גו מעוי דאימא וכמו שביארנו כי בוצינא דקרדינות' היא שורש הדינים ועיקרו וממנו יצאו אלו הז"מ שכולם היו דינא קשיא ולכן אם תחבר ה' דבינה אשר משם יצאו אלו השט"ו יהיה מס' כלם ש"ך וז"ש ות"ח רישא שירותא דמהימנותא כו' בטש נצוצא דקרדינותא שהיא שורש הדין הגנוז במעוי דאימא כנז' באדר"ז וזריק ניצוצין לש"ך עיבר כי אלו המלכים להיותם דינים וגבורות חזקות נקראים בשם ניצוצי אש שיצאו מבוצינא דקרדינותא והיה מספרם ש"ך ניצוצין כל נצוץ חלוק מחברו איש לעברו פנו וזריקתם היתה עד שירדו למטה מעולם האצילות ובהיותם שם בריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר כי להיותם דינים קשים היה הפסולת של הקלי' מעורב בהם וכאשר נזרקו למטה הובררו ונתקנו והטוב והקדו' שבהם חזרו ליתקן ע"י המלך השמיני הנק' הדר ועלו למעלה והפסולת שבהם נעשה ממנו בחי' הקלי' ונשארו הם למטה ואמנם כל אלו הז"מ ברדת' נשאר תחת מקום מה שהוא עתה מלכות דאצ"י אשר נק' שם אדני' ושם נתחברו ועמדו והנה המלכות היא ה' אחרונה שבשם ולכן אם תקח ה' אותיות ד"ן מחמשה שמות אדני' יהיה מס' ש"ך וכשתחבר עמהם ה' {ע"ג} אלפין של ה' שמות אדני' אז יהיו שכל"ה ניצוצין כמנין נערה כמבואר אצלינו בפ' בא דל"ח ע"ב וע"ש היטב:

ונחזור לבאר עתה ענין תיקון אלו המלכים שמתו מה עניינם וגם נבאר פי' מ"ן הנז' בכל הזהר גם נבאר דרוש אדה"ר איך נברא ע"י זווג אב"א. גם נבאר פי' זווג אב"א מה עניינו ואחר כך נבאר ענין אלו עשרה הרוגי מלוכה מה עניינם ונתחיל מדרוש המ"ן דע כי בחינת הכלי אשר נעשה באשה לקבל בתוכו את טפת הזכר נעשה ע"י הידים העליונים כמבואר אצלינו בפ' וילך דרפ"ו ע"א וז"ל כרוה נדיבי העם אילין אבהן דאקרון נדיבי עמים כרוה אתר לאזדוגא בה מלכא בברכאן כו' ושם ביארנו כי זה עצמו הוא מ"ש חז"ל במקום אחר פלוני' מעכה באצבע וע"ש ענין הכלי הזה מה עניינו ונבאר עתה ענין המ"ן הצריכים להיות בתוך הכלי הזה ומה עניינם ומציאותם דע כי כמו אשר האיש מזריע ונותן טיפת מים זכרים בנקבה והם נמשכים מן מוח שלו כן האשה נמשכת טיפת מ"ן מן המוח שלה עד היסוד בה שהוא בית הרחם שלה והטיפה הזאת נקראת מ"ן ומשתי בחי' טיפ' אלו של מים זכרים ומים נקבות הנמשכות ממוח הזכר וממוח הנקבה וכלם ניתנים ביסוד שלה ומתחברים שם אז מהם נוצר הולד שהם בחי' הנשמה (ע"ב) שנוצרת שם מזווג עליון להנתן אח"כ בתחתונים בסוד בנים אתם לה' אלהיכם ושתי בחי' אלו נרמזים בשתי יודין המצוירים שם באות א' כי יו"ד עילאה היא מוח הזכר ואות יו"ד תתאה היא מוח הנקבה והוא"ו אשר בינתים היא בחי' חד פריסו דאתפרס הנז' בזוהר בל"מ ויו"ד עלאה היא מים זכרים יורדים משם ע"י ההיא פרסא שהיא הוא"ו ויו"ד תתאה היא מ"ן ועולים משם עד ההיא פרסא אלו יורדים ואלו עולים:

ז"ל: ⁶⁶³ ופתח ואמר כתיב (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך וגו' זכאין אתון צדיקיא דאתגלי לכוון רזי דרזין דאורייתא דלא אתגליין לקדישי עליונין [נשמות הצדיקים הם מפנימיות העולמות דהיינו מהמוחין. ולכן מתגלה להם 'רזא דרזין' דהיינו יסוד דא"ק המתפשט בפנימיות הפרצופים, הרי הוא מקור נשמתם, מה שלא התגלה למלאכין הנק' 'קדישי עליונין' הרי הם הבחי' החיצוניות, וקראם קדישין עליונים שכן הם מסט' דחו"ב (ב"ע ט ע"ב)]. וכו' ולבתר זמנא הוא אסתלק בההוא פרסא ואתתקן בתקונוי [אחר שבירת הכלים העלה א"ק מ"ן מרגליו, ונזדווגו האורות הפנימיים של טעמים דס"ג עם אורות דע"ב ואז הוציאו אור ממצח א"ק, ה"ה אור מ"ה החדש. וזהו מה שכתוב (זהר קרח קעח ע"א) כד סליק ברעותא למברי עלמא (ב"ע יד ע"א)] ותאנא כד סליק ברעותא [כאן עליית מ"ן למו"ס (בהגר"א על ספד"צ ד ע"ד הגה"ה והוא) על ידי זה נזדווגו ע"ב וס"ג (ע"ח נקודות ו) והמה שורש לאור מצח הרצון שיצא משם מ"ה החדש (ב"ע טו ע"א)] למברי אורייתא [ה"ה עולם התיקון (ב"ע טו ע"א) וזוהי התורה שיצאה ממ"ס (ב"ע ה ע"ב)].

תרגום:

מאיר העץ חלק ג'

דב"ן, ואח"כ יצאו ז' מלכים אחרים דמ"ה והם ז' דמ"ה, ונקרא הדר, שהוא ז"א דמ"ה, שהם ו' מלכים ומהיטבאל נוק' דמ"ה⁶⁶⁴, וע"י אלו נתקנו ז"ת⁶⁶⁵, וכללות ז' אלו דמ"ה נקרא הדר ומהיטבאל. ונלע"ד ודאי שיצאו י' דמ"ה⁶⁶⁶, אלא כיון שעיקר התיקון הוא אל ז' מלכים דב"ן לבד⁶⁶⁷, לכן נזכרו בשם שבע, אבל ודאי היו כלולים מי"ס, כי גם ג"ר שהם עתיק וא"א ואו"א נתקנו ע"י שם מ"ה כנ"ל⁶⁶⁸. גם תירוץ אחר כמ"ש שם בנשא דף קכ"ב⁶⁶⁹ בפי⁶⁷⁰ כי ז' מלכים היו בא"א, וז' מלכים בז"א, וז' מלכים בנוק', וא"כ הז' הנ"ל ר"ל⁶⁷¹ הז' שבכל בחי' מהג' אלו, א"כ גם בא"א היו בו הז' מלכים קדמאין בז"ק שלו, ובאו הז' אחרים דמ"ה לתקנם, וכן בזו"נ. א"כ גם מכאן ראייה אל הנ"ל, כי בז"א⁶⁷² לבדו יש מ"ה וב"ן, וכן בנוק' לבד יש מ"ה וב"ן. גם ממקום אחר תבין איך ז"א עצמו אחר התיקון לקח ו"ק⁶⁷³ של מלכים שמתו שהם ב"ן, וכן הנוקבא נטלה ז', א"כ ודאי כי ז"א יש בו מ"ה וב"ן, וכן בנוק' מ"ה וב"ן.

ודע, כי המ"ה יש בו החור"ג שהם מ"ה וב"ן, וכן בב"ן יש בו מ"ה וב"ן שהם החור"ג, כי כבר ידעת כי המ"ה דכללות שהוא הדר כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וכן הב"ן דכללות כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם המלכים שמתו כנ"ל. ובפ' נשא (דף קל"א⁶⁷⁴) כתבנו שם כי ד'⁶⁷⁵ מיני מלכים היו בא"א ובאו"א וזו"ן, וכל בחי' היו ז' מלכים. והנה תראה כי ה' פרצופים הם, ובכל אחד יש בו מ"ה וב"ן, אמנם פרצוף הא' לבד הוא בלי נוק', והד' פרצופים אחרים כל א' נעשה נקבה לחבירו, אע"פ שיש בכל אחד מ"ה וב"ן. כיצד, א"א יש בו מ"ה וב"ן, והוא פרצוף אחד שאין כנגדו בת זוג כלל בפרצוף אחד⁶⁷⁶, וכן היה בעתיק שהוא למעלה מה' פרצופים ואינו נכנס במנינם כנודע, כי הוא שורש הכל, והוא מלכות (נ"א מלביש)⁶⁷⁷ העולם העליון המתלבש בהם.

⁶⁶⁴ עי' אד"ז רצב ע"א: (והא) בספרא דאגדתא דרב המנונא סבא אתמר, וימלוך תחתיו הדר, הדר ודאי, כד"א פרי עץ הדר (ויקרא כג), ושם אשתו מהיטבאל, כד"א כפות תמרים - ה"מלך הדר" התגלה יחד עם הנוק' שלו, והמה בסוד עטרת היסוד דז"א ונוק'. והנה המלך הדר עצמו מכונה כאן "פרי עץ הדר", והוא בבחינת מלכות דז"א ה"ה עטרת היסוד, והוא לעולם אינו נפרד ממלכות נוק' (בהג"א על ספד"צ י ע"א ד"ה מלך השמיני). "כפות תמרים" הוא רמז לדו"ג, שכן "כפת" הוא בלשון נקבה, ואילו "תמרים" הוא בלשון זכר, כאשר תחילה יוצאת הנקבה, ואח"כ הזכר (מ"א קעג). תמיד מהיטבאל יוצאת ביחד עם המלך הדר (לש"ו כללים ח"ב מב ע"א). וכתב צדיק כתמר יפרח (תהלים צב) דאיהי דכר ונוקבא - כוונתו לומר שכל תיקון הוא תולדה של זיווג לכן גילוי של תיקון האצילות נתגלה בצורה של איש ואשה המצויים בזיווג (לש"ו דע"ה ח"ב ט ע"ד). "צדיק כתמר" דהיינו יסוד ועטרה (לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג).

תרגום:

עי' לעיל שבירה פרק ח' והערה 557 ששם כתוב שהיא ו"ק דנוק'. אלא יש הדר ומיהטבאל הן דכר וכן הנוק', ולכן אין קושי@.
⁶⁶⁵ ז' ראשונים (אלס יסר).

⁶⁶⁶ ולא רק ז'

⁶⁶⁷ כלומר מלכיות דב"ן (דע"ה ח"א ו ע"א), שהרי או"א וכתר לא נשברו, ורק נפלו אחוריים שלהם.

⁶⁶⁸ עכ"ז צריכים לחלק בין תיקון המ"ה לגדלות שני, שרק היה מוחין דאחור ולא דפנים, עי' לעיל שער יא פרק ו הערה 746.

⁶⁶⁹ קכח (אלס יסר).

⁶⁷⁰ בפירוש שלי שער מאמרי רשב"י לט ע"ג

⁶⁷¹ כלומר כולל

⁶⁷² אחרי התיקון.

⁶⁷³ ז"ק (אלס יסר).

⁶⁷⁴ קלה (אלס יסר).

⁶⁷⁵ עי' גוב"י ה' וז"ל, עי' מאמ"ר לו ע"ג [מד ע"א] ושעה"כ דף נב ע"ג ושם כתב שאו"א נחשבים לא' ובזה הם ד' מיני מלכים.

⁶⁷⁶ אחר (אלס יסר).

⁶⁷⁷ נמחק באלס יסר.

מאיר העץ חלק ג'

אח"כ פרצוף דאבא הוא חכמה כלול ממ"ה וב"ן שהוא אבא ואמא, והכל פרצוף א' בסוד (ט"ו פ"א מ"ד) והבן⁶⁷⁸ בחכמה, ויש לו פרצוף א'⁶⁷⁹ בת זוגו נקרא { פה ע"ב } בינה נכללת ממ"ה וב"ן שהוא ישוס"ת ושניהן פרצוף א', וכ"ז הפרצוף הוא בת זוגו לפרצוף העליון דחכמה⁶⁸⁰. אח"כ הפרצוף דז"א כלול ממ"ה וב"ן, ויש לו פרצוף אחר⁶⁸¹ בת זוגו הנקראת מל', הכולל מ"ה וב"ן⁶⁸², וכל זה הפרצוף הוא בת זוג לפרצוף העליון שהוא ז"א, וא"כ אל תתמה אם ז"א כלול ממ"ה וב"ן וכן נוק', כי כך חו"ב כל פרצוף⁶⁸³ מהם כלול ממ"ה וב"ן הנ"ל והבן זה מאד.

שער יז פרק ד'⁶⁸⁴

כללים מזו"ן

א', בז"א יש שם הוי"ה מ"ה, ונוקבא שם אלהי"ם דההי"ן גי' צו"ר ע"ה⁶⁸⁵ והם דינין. ולהמשיך אור מז"א אליה צריך להכות⁶⁸⁶ בצור ההוי"ה דז"א⁶⁸⁷, שיכה אור מסוד דהוי"ה דז"א ויהיה י' פעמים י', י' פעמים ה' ק"ן. ה' פעמים ה', ה' פעמים ו', נ"ה. ו' פעמים ו', ו' פעמים ה', ה' פעמים ה', גי' צ"א, גי' צו"ר ג"כ⁶⁸⁸. ואז יוצא הארה לצו"ר דאלהי"ם דההי"ן שבמלכות, וז"ס (שמות יז י) והכית בצור⁶⁸⁹.

ב', מן הפה דז"א יצאו ז' הבלים דקהלת, והם מקיפין אל ז"ת דנוק' דז"א⁶⁹¹, דוגמת הבל הפה דא"א המאיר לז"א כנ"ל. והנה אלו ההבלים כלול כל אחד מאש רוח מים עפר⁶⁹², וכל זה

⁶⁷⁸ צ"ל הבן.

⁶⁷⁹ אחר (אדם ישר).

⁶⁸⁰ הרי ישוס"ת למטה מאו"א, ואין שום זיווג ביניהם, והרי עי' סוף פרק ב' שהם מתאחדים בזיווג וצ"ע. אבל עי' בהגר"א בספד"צוענין כללותם הוא בסוד חיבוק, כי בסוד זיווג יסוד זכר נכלל בנקבה וכללות א' הוא, אבל בחיבוק ידי הזכר נכלל בנקבה וידי הנקבה בזכר, וזהו כלילות חכמה בינה ובינה בחכמה⁶⁸⁰ כנ"ל ב"ה, וידוע שכ"א נחלק לשנים בסוד (ס"י פ"א מ"ד) הבן בחכמה כו' כנ"ל (יד ע"ב), והזיווג בשני הפרצופים שלהם⁶⁸⁰, לכן נכללין זה בזה ב"פ בשני הידים של זה בזה ושל זה בזה, וכן הוא בשרשם בסוד נשיקין כמ"ש בפ' תרומה (קמו ע"ב), ד' רוחין דאכללו בנשיקין כמנין אהבה⁶⁸⁰. [מהרב]

⁶⁸¹ אחד (אדם ישר).

⁶⁸² ושניהם פלגוף א' (ויש לו פלגוף אחר בת זוגו הנק' יעקב ורחל ושניהם פלגוף א') (אדם ישר).

⁶⁸³ א' (אדם ישר).

⁶⁸⁴ מ"ב קהילת יעקב.

⁶⁸⁵ כלומר יסוד דקטנות דנוק' (דע"ה ח"ב כד ע"א) [כלומר זיווג דקטנות]. בינה נקראת צור ע"ש האלקים דההי"ן וכן הז"א נקרא צור ע"ש הוי"ה בהכאה (דע"ה ח"ב קכח ע"ב) עי' אחף א' דרוש הרב גדליה שזה זיווג.

⁶⁸⁷ ההוי"ה דז"א (נמחק בקה"י).

⁶⁸⁸ עי' לעיל שער טז פרק א [וכן מד ו] גימ' אחרת, ועיי"ש בשם המבו"ש.

⁶⁸⁹ ז"ס (שמות יז י) והכית בצור נמחק בקה"י.

⁶⁹⁰ עי' שער הפסוקים (פרשת בשלח): נודע הוא, כי הצור הוא מלכות, שהוא רחל נוקבא דז"א. והיא שם אלהים במילוי ההי"ן, העולה בגימטריא צו"ר. ולהיותו מבחינת אלהים, לכן הצור הוא דין, כנזכר בזהר. ובהיותה דין, אינה יכולה להוציא מים להשקות, ולכן צריך להמשיך אליה מן ז"א, בחי' אורות, שהם ג"כ כמנין צו"ר. ועי"כ, ההפכי הצור אגם מים, בבחי' צור הזה השני, הנרמז באמרו והכית בצור. והענין הוא, כי אין האורות האלו נמשכות אליה, אלא ע"י הכאה, כי האור הפנימי מכה בחיצון, ונמשך הארתו בו. וכן ממדרגה למדרגה, עד שנמשך אל המלכות. וז"ס והכית בצור, והנה ענין הכאה זו, היא ע"י שם ההוי"ה שבז"א, בזה האופן, י"פ י', הרי ק', והכאה זו מיניה וביה. ואח"כ מכה באות ה', בסוד י"פ ה', והם חמשים. וכעד"ז בכלם, והוא באופן זה, י"פ י', י"פ ה', ה"פ ה', ה"פ ו', ו"פ ו', ו"פ ה', ה"פ ה'. סך הכל בגימטריא צו"ר, ועי"כ ויצאו ממנו מים, ושתה העם:

⁶⁹¹ שורש הנ"ל מיסוד דבינה אשר מאיר ומתגלה בפה דז"א (ביאורים ח"א נה ע"ב), וחוף מזה

יש אורות ז"א שיוצאים לנוק' בפנימיותה (ביאורים ח"א נג ע"ג)

⁶⁹² נמחק בקה"י.

מאיר העץ חלק ג'

נותן ז"א לנוק' בהיותן פב"פ עמו מהחזה שלו ולמטה. ואלו המקיפים הם בחי' אהי"ה, כי כל אומ"מ הוא שם אהי"ה⁶⁹³. ולפעמים בעונות התחתונים, כשיש שבועות שקר⁶⁹⁴, גורם לבטל ממנה (אורות)⁶⁹⁵ המקיפים שהם הבל דקדושה, וח"ו כביכול מתלבשת בז' הבלים דקלי' הנקרא (קהלת א יד) הבל ורעות רוח (עי' זחר ח"ג קנג ע"א). ואלו ז"ת דנוק' הם ז' הויו"ת שהם כ"ח אתוון, ואח"כ היא נגדלת יותר למעלה מהחזה דיליה⁶⁹⁶ (ועי') שנמשכין בה ג' מוחין דילה⁶⁹⁷ ממש שהם ג"ר, ואז היה שוה בשוה עמו פב"פ עד הכתר שבו. ואז הז"א מסתכל עם בחי' מצח דיליה במצח דילה⁶⁹⁸, ששם המוחין, ומאיר במוחין דילה בחי' הסתכלות מצחו לבד, ואינו הבל ממש כמו הבל היוצא מהפה כנ"ל, רק יוצא אור מתוך מוחין דיליה ובוקע מצחו ויוצאין. ואח"כ בוקעים מצחא דילה ונכנסין תוך מוחין דילה ומאירין שם פב"פ עמה. ועדיין אין בה אז רק ב' מוחין וחצי⁶⁹⁹, כי דעתה קלה⁷⁰⁰, שהוא חצי הדעת שהוא עטרא דגבורה נוק'⁷⁰¹, ואח"כ מזדווג

⁶⁹³ עי' ביאורים ח" & כג ע"א שזה הן בינה והן כתר, ששרשו בכתר ומתגלה מהבינה.

(35) שער הפסוקים - פרשת בלק

עוד צריך שתדע, ענין קין והבל, כדי שממנו יתבאר כמה עניינים בפרשה זאת. הנה נתבאר לנו, כי ב' מיני אורות הם בכל מקום, הם, אור פנימי, ואור מקיף, והמקיף גדול מן הפנימי, ולכן המקיף נקרא אהי"ה, והפנימי נקרא הויו"ה. גם ידעת ענין ה' גבורות הנקרא מנצפ"ך, המתפשטים בה' מקומות

⁶⁹⁴ עי' גמ' שבת לג ע"א בעון שבועת שוא ושבועת שקר וחילול השם וחילול שבת חיה רעה רבה ובהמה כלה ובני אדם מתמעטין והדרכים משתוממין, עכ"ל.

ע' פת"ש נתיב מ"ד ומ"ן פתח יז וז"ל, והנשיקין ההם הם פנימיות האורות שלהם נדבקים יחד, והענין כי הנשיקין הם מסוד ז' הבלים שבפה שיוצאים מן הריאה אל הגרון שהם כלל ז"ת, ה' אונות וורדא וכלל הריאה, ואלו הבלים הם נעשים אור מקיף אל הז"ת שבהם מתקיים כל הבריאה וכו' והם ז' הבלים בסוד (משלי ט א) חצבה עמודיה שבעה אלו ז' ספרים שבתורה (שבת קט"ז ע"א) והם ג"כ סוד ז' קולות שאמר דוד על המים וסוד ה' קולות במתן תורה וב' כללים וכל העם רואים את הקולות (שמות כ טו) כמ"ש (ברכות ו' ע"ב) הנך דקודם מתן תורה שהם עצמם ז' הבלים הנ"ל, וז"ס הנשיקין כפולים בסוד תורה שבכתב ושבוע"פ שצריכים להיות נכלל זה בזה, שצריך לכלול תורה שבכתב בתורה שבע"פ כמ"ש מנלן, מה"מ וכדומה, וכן תורה שבע"פ לכלול בתורה שבכתב לרמז שם כל הדינים של תורה שבע"פ, ועי' עסקו בשניהם גורם זיווג דנשיקין כפולים בג"ר דז"נ, ועי' נאמר (שיה"ש א ב) ישקני מנשיקות פיה"ו, שבזה נכלל דו"נ כמ"ש רבינו הגדול ז"ל בכתבים, שפיו לשון זכר ופיה לשון נקבה, וכאן נרמזו שניהם, והם בסוד ה' חומשי תורה ו' סדרי משנה, וכתוב (שם) כי טובים דודין מייך, חביבים דברי סופרים מיינה של תורה והם ג"כ בסוד נשיקין כפולים שגם דברי סופרים יש להם סמך בתורה שבכתב, ואלו הם הבלים שהעולם עומד עליהם כמ"ש (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה וגו', ע"כ. ועי' ת"ז קכ ע"ב דהיינו ז"א שהוא ז"ת דהיינו כפולות, שהם נוטים לטוב ולרע.

⁶⁹⁵ נמחק בקה"י.

⁶⁹⁶ עי' (קה"י).

⁶⁹⁷ כי מתחילה לע"פ שהיו זה י' ספירות היו צדחנות ז"ת לצד אך אח"כ נמשכו זה השלש מוחין לילה (קה"י).

⁶⁹⁸ עי' לעיל שער י פרק ב הערה 587.

⁶⁹⁹ חו"ב וחצי דעת.

⁷⁰⁰ עי' שער כו פרק ג ושבת לג ע"ב.

⁷⁰¹ עי' שער הקלי' פרק ב' שאין לה דעת בכלל. ופירוש הדבר שבבנין נוקבא דז"א, אחר התיקון, לא מוזכר דעת, שדעת שלה אינו בחשבון, כי אין שם רק עטרת דגבורות, בסוד (שבת ל"ג ע"ב) נשים דעתן קלות (פת"ש שבירה יז).

ועי' אד"ז רצה ע"ב וז"ל אתפשט דכורא בדעת ואתמליין אכסדרין ואדרין מרישא דגולגלתא שרי ואתפשט בכל גופא מחדוי ודרועוי ובכלא מאחורוי אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא ולהטא ואפיק גלגלתא חדא סתימא מכל סטרוי ונהירו (ס"א ונחיתו) דתרי מוחי גליפן בה ואתדבקת בסטרוי דדכורא, בגין כך אתקרי (שיר ה) יונתי תמתי, אל תקרי תמתי אלא תאומתי ודאי [תרגום: התפשט זכר בדעת והתמלא אכסדרים וחסדרים מראש הגולגולת מתחיל ומפשט בכל הגוף מחזה וזרועות ובכל, מאחוריו התדבק ניצוץ בנר החשוך והיאר והוציא גולגולת אחד סתום מכל צדדיה ומאיר בשני מוחין שהתלבשו בה ונדבק בצד הזכר בגלל זה נקרא יונתי תמתי אל תקרא תמתי אלא תאומתי.] נצרך?

מאיר העץ חלק ג'

עמה. ובביאה ראשונה יהיב בה רוחא כנודע שהוא ב"ן דההי"ן⁷⁰², ונתוסף אז שם ב"ן בדעת דנוקבא⁷⁰³, ונשלמו ג' מוחין שלמים בה. ובכח זה הב"ן היא מעלה מ"ן. וכשיש עונות למטה, אין הקלי' שולטין בג' מוחין דילה כמו ששלטו באו"מ דז"ת דילה, רק שהארת ג' מוחין דילה נמנעין ומסתלקין ואין המוחין דז"א מאירין בה דרך המצח.

והנה הז"ת הם ז' הויר"ת שהם כ"ח אותיות כנ"ל, והמוחין הם ו' אורות שהם ג' מוחין דידה, ומקבלין הארה מג' מוחין דילה דרך המצח כנ"ל. והנה ו' וכ"ח הם ד"ל שהם במלכות {פה ע"ג} כנודע (תיקו"ז סה ע"א). גם בחי' אחרת שכל קומתה עם המוחין דילה הם⁷⁰⁴ כח"ב חג"ת, הרי ו"ס, וכ"ח כמנין ד"ל. וכ"ז בבחי' מילוי אדנ"י, כי מילוי המילוי הוא ד"ל אותיות, והוא ג"כ חילוף שם אהי"ה בוכ"ו שבמלכות כנודע⁷⁰⁵, ועולה ד"ל. והוא ג"כ שם אגל"א שבמלכות⁷⁰⁶, כי ג' שמות אלו⁷⁰⁷ מורים על המל' בהיותם פב"פ עם ז"א כמבואר בברכת אבות ובאתה גבור (שעה"כ שער העמידה פרק ה').

שער יח פרק א⁷⁰⁸

השער השני שער רפ"ח ניצוצין ובו ו' פרקים

ועתה צריך שנבאר באיזה אופן היה עיבור ז"א בתוך פרצוף זה הכולל בינה ותבונה⁷⁰⁹ כנ"ל. ומתחילה צריך שנבאר ענין ג' בחי' אלו שיש אל ז"א, ולכולם צריך תיקון על ידי עיבור זה: הא', הוא בחינת אורות של המלכיות⁷¹⁰ שנסתלקו מהכלים ועלו למעלה⁷¹¹ ומתו הכלים וירדו לבריאה. הב', הוא בחי' רפ"ח ניצוצין של אור שנשארו בתוך הכלים בהיותן שבורים כדי להחיותן חיות מצומצם, כדי שעי"כ יהיה בהם מציאות לחזור ולהתתקן ולהחיות ע"י עיבור⁷¹². ואל תתמה מזה, כי כן האדם התחתון בעולם הזה אחר שמת ויצאה נפשו ממנו, נשאר חלק מנפשו בתוך הגוף⁷¹³, כדי שעל ידי זה יוכל לקום בתחיית המתים⁷¹⁴, וכמ"ש זוהר פ' שלח לך (דף קע ע"א) אבל השתא פקדונא איהו לנפשא דאיהי משתכא ואשתארת בשכוכי גו גרמי, ובג"כ בריש כל ליליא פקדונא (כלילא)⁷¹⁵ דרוחא לנפשא ולא על בשרא⁷¹⁶. גם שם (בדף קסט

⁷⁰² עי' לקמן שער כ פרק ה' רוחא דשדי בגוה.

⁷⁰³ פלה דוכרל (קה"י).

⁷⁰⁴ "שכל קומתה עם המוחין דילה הם" נמחק בקה"י, ובמקומו איתא "כי כלוקחה המוחין עולה מן החזה עד הכתר פהם."

⁷⁰⁵ עי' לעיל או"א ו זוהר פקודי רסא.

⁷⁰⁶ ר"ת אתה גבור לעולם אדנ"י ועי' זהר חדש מב ע"א.

⁷⁰⁷ אדנ"י במילוי דמילוי עם ד' אותיות בוכו ואגלא, שוטנשטיין???

⁷⁰⁸ אול"ח, מזו"ס י ע"ז, פעה"ק כו ע"ז.

⁷⁰⁹ צ"ע עי' לעיל שער ז"א פרק ב שבינה ותבונה מתחברים יחד בעיבור מוחין דז"א, והרב אמר

שכן הדבר בעיבור ראשון ולא היה לו מקור@, ועי' עליית נה"ל בחג"ת & שזה אותו דבר בעיבור ראשון, וכן כל פרק ב' לפני השורות שהבאתי.

⁷¹⁰ המלכים (לש"י).

⁷¹¹ עי' שבירה ג' שנשאר במקום האצילות.

⁷¹² התגין שלמעלה מהאות שונה מהרפ"ח ניצוצין שהם בתוך האות, שאורות התגין הם מה

שנמשך מהאורות העיקריים, אם כן החיות של השברי כלים מהרפ"ח ניצוצין שונה מהארה המחיה, שהרפ"ח הם ממלכי יושר מאבא, והארה המחיה היא מה שנשאר ממלכי עיגולים מאמא (ביאורים ח"ב לב ע"ג ועי' כללים ח"א צב ע"א).

⁷¹³ (נ"א עלמותיו) אול"ח.

⁷¹⁴ כל חיותינו כלפי החיות שלפני החטא הוא בבחי' הבל דגרמי אשר הוא כמו חיות הרפ"ח

כלפי לפני כן (הקדו"ש פה ע"ג, וכן דע"ה ח"ב כו ע"א).

⁷¹⁵ נמחק צאול"ח.

⁷¹⁶ ואי תימא דאנן פקדין לבי קברי בריש כל ליליא לאו על גופא אלא דנפשא דאזלא עטרירא

דהאי כל זמנא דבשרא קיימא רוחא פקדא עלה דנפשא ונפשא פקדא לגופא אבל השתא פקדונא

מאיר העץ חלק ג'

ע"א) ענין הבל דגרמי⁷¹⁷ דאשתאר בקברא במעשה בעלת אוב בשמואל⁷¹⁸, וז"ס פסוק (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ⁷¹⁹. הג', הוא בחי' הכלים עצמן שנשברו וירדו לבריאה. וכל אלו הג' בחינות צריכין להתקן על ידי עיבור כמ"ש. ותחילה נבאר ענין הרפ"ח ניצוצין הנ"ל מה ענינם, ואחר כך נחזור אל הדרוש הנ"ל, ובכל מקום שאנו מזכירין בחבורינו זה ענין רפ"ח ניצוצין הם אלו שנבאר עתה בע"ה. הנה נת' כי ז' נקודות תחתונים הנקראים ז' מלכים שהם בחי' זו"נ דשם ב"ן הנ"ל שיצאו מנקבי עינים דא"ק, כאשר יצאו בחי' הכלים תחילה וכאשר יצאו אחר כך אורות לכנוס בכלים שלהם האלו⁷²⁰, לא יכלו הכלים ההם לסבלם⁷²¹ ונשברו וירדו הכלים למטה במקום שהוא עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, והאורות נסתלקו ועמדו למעלה באצילות כמבואר אצלנו לעיל באורך (שבירה ג). וירידה זו נקרא מיתה, לפי שכל שיוצא מעולמו וירד והולך לעולם אחר זולתו נקרא אצלו מיתה⁷²², והנה אלו ז' מלכים הם בחי' ז"ת⁷²³, שהם הנקרא זו"נ של עולם האצילות, וכיון שירדו אל הבריאה נקרא אצלם מיתה, משא"כ באחוריים דאו"א שנפלו ולא מתו כמ"ש (שבירה א). והוא אצלם כדמיון אדם התחתון בעולם הזה, כשמת שאז נפרדת נפשו מגופו ונפשו מסתלקת ותשוב למקומה האמיתי אל האלקים אשר נתנה (קהלת יב ז), וגופו שהוא עפר⁷²⁴, ישוב אל הארץ, וירד ממדרגתו שהוא בחי' אדם, וענין זה נקרא מיתה. וכך אירע אל המלכים האלו, כי נשמתן שהם אורות שלהם עלו אל מקומם הראשון⁷²⁵ שהוא אצילות, אמנם גופם שהם הכלים שלהם ירדו לעולם הבריאה ושם היה קבורתם⁷²⁶.

דילן איהו לנפשא דאיהי משתכא ואשתארת בשכוכי גו גרמי ובג"כ בריש כל ליליא פקדונא דרוחא לנפשא ולא על בשרא

תרגום: ואם תאמר שאנו פוקדים בתי הקברות בראש כל לילה לא על הגוף אלא על הנפש שהולכת ערומה שהרי כל זמן שהבשר קים הרוח פוקדת על הנפש והנפש פוקדת על הגוף אבל עכשו פקדוננו הוא לנפש שהיא שוככת ונשארת שוככת תוך העצמות ומשום זה בראש כל לילה פקדון הרוח לנפש ולא על הבשר

ועיי"ש ברמ"ז שמש"כ נפש כוונתו להבלי דגרמי מזכר כאן, ובפשטות כאן המקור. עי' ביאורים ח"א סח ע"ב וז"ל בתחילה כל לילה פוקד תמיד הרוח להווא הבל דגרמי ע"ש והוא משום כי בתחלת הלילה הוא התגברות הסט"א לכן פוקד הרוח אותה ומשפיע בה הארה וכח שלא תשלוט בה הסט"א ח"ו ותשאר קיים לעת התחיה

⁷¹⁷ והוא דוגמת אור הרשימו (ביאורים ח"ב כט ע"ד), והוא הנפש משעת זריעה (ביאורים ח"א ס ע"ג), כל שפעו מהנחש עקלתון (דע"ה ח"ב מה ע"ג).

⁷¹⁸ עי' הגהות מהרח"ו שם בזהר: הנה במות הצדיק נר"ן דאצילות עולים לאצילות, ונשמה דבריאה עולה לג"ע העליון, ורוח דיצירה עולה לג"ע הארץ, ונפש דעשיה אשתארת בקברא. וכשנתעכל הבשר עולה הנפש גם היא למעלה, ונשאר הבל דגרמי שוכנת על אינון גרמי דאשתארון בקברא, וסוד הענין כי הנפש שהיא ממוחין דגדלות דעשיה היא עולה למעלה אחר עיכול הבשר, והבל דגרמי שהוא ממוחין דקטנות דאלהים נשאר בקבר תמדי עד תחילת המתים כי להיותו סוד דינים יש בו תמיד אחיזת הקל' ואינו יכול להפרד מהגוף לעלות למעלה וז"ש ודא הוא אוב וכו' כי הוא הבל דגרמי סוד הקטנות ויש כח לקליפה להתאחז בה ובעלת אוב אינה יכולה להעלות רק אותה הבחינה של הבלא דגרמי.

⁷¹⁹ שגם הגוף שהוא העצמות גם חי עכשיו וגם יקום לתחיה.

⁷²⁰ האלו קלהם (אול"ח).

⁷²¹ ומתו (נוסף צאול"ח).

⁷²² עי' אד"ר קלה ע"ב וז"ל, כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה קארי ביה מיתה [האדרא מדבר על זה שכתוב בפסוק על הז' מלכים שהם מתו, וקשה איך מתו, שהם התקיימו, ונתקנו].

⁷²³ דב"ן (נוסף צאול"ח).

⁷²⁴ (נ"א מעפר) (נוסף צאול"ח).

⁷²⁵ נמחק צאול"ח.

⁷²⁶ אמנם יעויין בשער שבירה ג' ז"ל, עכ"ז בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ בראותו עצמו בלתי כלי אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, עכ"ל. משמע שהאורות נשאר באצילות.

מאיר העץ חלק ג'

והנה כמו שגוף האדם התחתון בעולם הזה כשנקבר בקבר נאמר בו (איוב יד כב) ונפשו עליו תאבל, ונשאר בו אותו הבחי' של הרוחני של עצמותיהן הנקרא בזוהר הבל דגרמי כנ"ל⁷²⁷, כדי שיהיה לו איזה חיות, כדי שיוכל להתקיים עד זמן התחייה. כי אם לא היה נשאר בהם שום לחלוחית, לא היו קמים בתחיית המתים. וזהו ענין {פה ע"ד} שארז"ל יש מי שאינם קמים בתחיית המתים לסבת עון, כמו עון רבית וכופר בתחיית המתים וכיוצא בזה, כי אותו העון גורם להסתלק רוחניות המלחלח העצמות ההם בקבר, ונשארים יבישים ושוב אינן יכולין לחיות. וז"ס (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו⁷²⁸, כי ע"י לחלוחית ממי האורה⁷²⁹ (נ"א מעט והארה)⁷³⁰ אשר נכנס בעצמות, לא יכזבו מימיו, ויקום בתחיית המתים. וזה מ"ש יחזקאל (ז ד) בענין העצמות היבשות ההם, שארז"ל (תוס' ב"מ ע"ב ע"ב ד"ה תשיך) שהיה איש א' שבנשך נתן ובתרבית לקח, ועי"כ נתייבשו עצמותיו בלתי שום לחלוחית מצוה ולא קם בתחיית המתים⁷³¹.

והנה עד"ז גם בז' מלכים נשאר בהם קצת רוחניות כדי להחיות את הכלים ההם בזמן תחייתם, שהוא זמן תיקון האצילות. ודע כלל זה, כי כל מה שיש בעולם הזה הכל הוא כדוגמת מה שהיה באלו ז' מלכים, ואין כל חדש תחת השמש (קהלת א ט), ומיתת המלכים ותיקונם הוא

אלא עי' שער התיקון א', ז"ל, אמנם בחי' המ"נ שאמרנו לעיל שעלו לצורך הזיווג העליון, הוא עצמו ענין עליית ז' אורות למעלה בבניה, וזכור הקדמה זו מה הוא ענין העלאת מ"נ, והנה בזיווג זה צריך שיתוקנו כל הי"ס מכתר עד מלכות, כי אפי' ג"ר אינן מתוקנים ולכן בחי' העלאת מ"נ אלו היה למעלה בע"ב ס"ג דא"ק כמ"ש בע"ה, עכ"ל.

ואולי אפשר לומר שדברי הרב ברפ"ח הם כעין מש"כ בשער השבירה, וממילא ענין "העליה למקומם" הוא שהם נשארו באצילות.

עי' מבר"ש ו ע"ג וז"ל, ורוחם עלה אל האלקים היא אימא עילאה שממנה יצאו.

⁷²⁷ (ועל ידו מדברים המתים זה עם זה ומספרים עם החיים כנז' בתלמוד וזוהר ח"ג קס"ט ע"א וגם תועיל) נוסף באלו"ח.

⁷²⁸ עי' זהר ח"א קיג ע"ב: אמר רבי פנחס עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיופי של אדם הראשון⁷²⁸ כשנכנס לגן עדן שנאמר (ישעיה נח יא) ונחך יהו"ה תמיד וגו' והיית כגן רוה אמר רבי לוי הנשמה בעודה במעלתה ניזונת באור של מעלה ומתלבשת בו וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא באותו האור ממש תכנס ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע הה"ד (דניאל יב ג) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וישיגו בני אדם דעה שלימה שנאמר (ישעיה יא ט) כי מלאה הארץ דעה את יהו"ה מנא לן הא ממה דכתב ונחך יהו"ה תמיד והשביע בצחצחות נפשך זה אור של מעלה ועצמותיך יחליץ זה פקידת הגוף והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו (ישעיה נח יא) זהו דעת הבורא יתברך ואזי ידעו הבריות שהנשמה הנכנסת בהם שהיא נשמת החיים נשמת התענוגים שהיא קבלה תענוגים מלמעלה ומעדנת לגוף והכל תמהים בה ואומרים (שיר ז ז) מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים זו היא הנשמה לעתיד לבא:

תרגום: אמר רבי פנחס, עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיופי של אדם הראשון כשנכנס לגן עדן, שנאמר "ונחך ה' תמיד וגו' והיית כגן רוה". אמר רבי לוי, בעוד הנשמה במעלתה, נזונית באור של מעלה ומתלבשת בו, וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא, באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע. זהו שכתוב "והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע". וישיגו בני אדם דעה שלמה, שנאמר "כי מלאה הארץ דעה את ה'". מנין לנו זה, ממה שכתוב "ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך", זה אור של מעלה. "ועצמותיך יחליץ", זה פקידת הגוף. "והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו", זהו דעת הבורא יתברך. ואזי ידעו הבריות שהנשמה הנכנסת בהם, שהיא נשמת החיים, נשמת התענוגים, שהיא קבלה התענוגים מלמעלה ומעדנת לגוף, והכל תמהים בה ואומרים "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים", זו היא הנשמה לעתיד לבא.

מוסיף?

⁷²⁹ דהיינו בסדר אמ"ר (פי' אור מים רוח) [כנ"ל שער א ענף ב] עי' לקמן שער מ"ן ומ"ד פרק ה', שיציאת שפע תחילתו אור ובהמשכתו נהיה למים.

⁷³⁰ נמחק באלו"ח.

⁷³¹ "בתחיית המתים" נמחק באלו"ח, ובמקומו ליתא "בתחיה ההיא (וגם לא יקום בתחיית המתים וזהו חיה לא יחיה)", ובמזכ"ס ליתא "בלוהתה תחיה".

מאיר העץ חלק ג'

ענין תחיית המתים להם, וכך יהיה לגופים השפלים בעולם הזה לעתיד לבא⁷³². והנה הרוחניות הנשאר בהם הנקרא הבל דגרמי, הם בחי' ניצוצין של האורות העליונים שנשארו בכלים המתים ההם, ועיקרי האורות נסתלקו למעלה, וקצת ניצוצין מהם נשארו בכלים להחיותן בזמן תיקון של אצילות. והנה מספר הניצוצין ההם היו רפ"ח ניצוצין, וז"ס (בראשית א ב) והארץ היתה תהו ובהו⁷³³, שהם בחי' המלכים הנקרא ע"ש המל' דא"ק⁷³⁴, הנקרא ארץ אדום⁷³⁵, אשר מתו ונתחברו⁷³⁶ ונעשו תהו ובהו. ונשאר קצת ניצוצין הנקרא רוח אלקים מרחפת עליהן, ותיבת מרחפת הוא מ"ת רפ"ח⁷³⁷, כי הרפ"ח ניצוצין היה תוך המתים הנ"ל. ופשוט הוא שהאור המעולה עלה למעלה, ובחי' הגרועה שבהם הם ניצוצין ההם אשר נשארו בתוך הכלים כנ"ל שהם בחי' דינין גמורים כמ"ש, לכן נבאר תחילה סדר האורות והמדרגות⁷³⁸ ומעלתן זה למעלה מזה⁷³⁹.

הנה נודע כי כל האורות של האצילות הם כולם בחינת הוי"ת⁷⁴⁰. ונודע כי ד' בחי' הוי"ה הם או הוי"ה במילוי יודי"ן שהוא ע"ב כזה יו"ד ה"י וי"ו ה"י, או הוי"ה דס"ג כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"י, או הוי"ה דמ"ה כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, או הוי"ה דב"ן כזה יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. ונבאר עתה בחי' הוי"ה דע"ב, וממנו יתבאר שאר הוי"ת. הנה פשוט הוא כי שורש האורות ועיקרן הוא ד' אותיות הוי"ה פשוטים בלתי מלואים⁷⁴¹, והם בחי' עצמות אור, ואמנם זהו בהיות האותיות ממש בצורתן. אמנם ג"כ יש בחי' אחרת, והוא בהיותן בבחי' מספר וחשבון באופן זה, כגון אם נאמר ד' אותיות הוי"ה מספרם כ"ו. ואין ספק כי צורת האותיות עצמן הם יותר שורש ועיקר האור יותר מבחי' מספרם וחשבונם⁷⁴². והנה כל זה בבחי' הפנים, כי גם יש בהם בחי' אחרת והוא⁷⁴³ של האורות, וגם בהם יש ב' בחי' הנ"ל שהם צורת האותיות כמו שהם, או בחי' מספרם. גם יש בחי' אחרת והוא ד' אותיות השם בהיותן במילוי, כי אז הם בחי' דינין, כי מילוי גי' אלהים⁷⁴⁴. ועוד כי שורש הוי"ה הם ד' אותיות עצמן, אבל מלואם הוא ביאור הוי"ה, ויציאת אורותיהן לחוץ⁷⁴⁵. וגם בבחי' המילוי יש בהם בחי' אותיות בעצמן ובחי' מספרם וכיוצא בזה בחי' רבות לאין קץ, במילוי ובמילוי המילוי וכו' עד אין קץ.

⁷³² בספר הזהר העלימו הסוד הזה צפ' תרומה קמה ע"א וע"ס צאומרו ועס כל לא צכלא מנע נהורא האי חויל תקיפא (שעה"ק).

⁷³³ הארץ הוא מלכות דב"ן שבעולם הנקודות (דע"ה ח"ב סח ע"ב)

⁷³⁴ נמחק צאול"ח.

⁷³⁵ עי' מבר' ש י ע"א [הובא לעיל נקודות ד] שארץ אדום היא בינה וצ"ע.

⁷³⁶ ולתחרבו (אול"ח). ונסתברו (לס"ו).

⁷³⁷ מ"ת רח"ק כי הרפ"ח היו רוחפים על המתים ומעופפים עליהם להאיר בהם כשהיתה הארץ תהו ובהו שהוא זמן מיתת המלכים וזמן בחינת האורות שהם הרוח של הכלים נמשכו אותם רפ"ח ניולין וז"ס ורוח אלקים (מבו"ש).

⁷³⁸ ומדרגתם (אול"ח).

⁷³⁹ בודאי שאלו הרפ"ח ניולין הם האורות היותר גרועים ולכן לריך שנתחילה נקדים סדר האורות ומדרגתם למעלה מזו ובזה נדע מה מדרגה הם האורות הגרועים (מבו"ש).

⁷⁴⁰ עי' תיקו"ז ז ע"א: מסטרא דעשר ספירן דבריא לאו שם יהו"ה וכנוייה חד הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' הרי דאית ספירות דאתקריאו בשם יהו"ה ובשם אדנ"י ואינן דאדנ"י אתבריאו תרגום:

⁷⁴¹ עי' לקמן אנ"כ פרק ג' (לש"ו) סוף צא ע"ג שסותר דבריו כאן, ועי' הערה שם 971.

⁷⁴² עי' לעיל שער יד פרק ה' שכל גימ' היא במלכות של הבחינה.

⁷⁴³ "אחרת והוא" נמחק צאול"ח ולס"ו, ובמקומו איתא "אחוריים של".

⁷⁴⁴ כדלעיל שער י פרק ג'.

⁷⁴⁵ כל מילוי הוא שאור מתפשט ומתגלה והוא על ידי התעוררות התחתונים שהוא עליית המ"ן ואז עי"ז מתגלה אורו וכחו ומתמלא השם שלו אבל ללא עליית מ"ן עומד העליון כחו בעצמותו

מאיר העץ חלק ג'

שער יח פרק ב מ"ה⁷⁴⁶

ונבאר סדר מדרגתן בקצרה זה למעלה מזה:
א, הנה העיקר והשורש לכל הם אותיות הוי"ה בעצמן ובצורתן.
ב, מדרגה ב', הוא אחוריים שלהם בחינת עצמותן, וצורתן כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה, והם
י' אותיות⁷⁴⁷.
ג, מדרגה ג', חשבון ומספר ד' אותיות הנקרא פנים, שהם בחי' הוי"ה מספרן { פו ע"א }
כ"ו.
ד, מדרגה ד', הוא חשבון ומספר י' אותיות הנקרא אחוריים, שהוא בחי' היות מספרן
ע"ב.
ה, מדרגה ה', הוא במילוי של השם ונקרא פנים, והם יו"ד אותיות יו"ד ה"י וי"ו ה"י
בצורתן עצמן⁷⁴⁸.
ו, מדרגה ו', אחור של המילוי הנ"ל בבחי' אותיות בצורתן לא בחשבונם, והם כ"ו
אותיות יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וי"ו ה"י.
ז, מדרגה ז', חשבון ומספר י' אותיות המילוי שהוא היות מספרן ע"ב.
ח, מדרגה ח', מספר וחשבון כ"ו אותיות האחוריים של המילוי שהוא קפ"ד.
ט, מדרגה ט', הוא כ"ח אותיות המילוי דמילוי הנקרא פנים כזה, יו"ד וי"ו דל"ת, ה"י
יו"ד, וי"ו יו"ד וי"ו, ה"י יו"ד⁷⁴⁹.
י, מדרגה י', הוא אחוריים של המילוי דמילוי, והם קנ"ו אותיות כזה יו"ד, יו"ד וי"ו,
יו"ד וי"ו דל"ת, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו,
יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו יו"ד, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו יו"ד וי"ו דל"ת ה"י
יו"ד וי"ו יו"ד וי"ו ה"י, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו יו"ד וי"ו ה"י יו"ד⁷⁵⁰.
יא, מדרגה י"א, מספר וחשבון כ"ח אותיות מילוי המילוי דפנים.

ללא גילוי (ביאורים ח"ב עד ע"ג), ענין המילוי הוא, שתחילה האור העליון עומד בעצמותו הפשוטה
ללא גילוי וזהו בחינת שם הוי"ה ב"ה הפשוט, ועל ידי אתערותא דלתתא, הרי הוא עליית מ"ן,
מתפשט האור ומתגלה, והיינו שמתגלים מילויי אותיות השם הפשוט.
והנה עי' זהר משפטים צד ע"ב דהוי"ה במילוי הוא "בשלימות יתיר" ולכאורה א"כ הוא היותר
עיקרי, אמנם ד"ז צ"ע, שכן עי' שער לאה ורחל פ"ב שהוי"ה פשוט הוא בסוד כתר והמילויים הם
בסוד חו"ב, וא"כ הוי"ה הפשוט הוא העיקר. והנראה לבאר שככל שבחינה גבוהה יותר הרי שהיא
בהעלם גדול יותר כלפי התחתונים. עכ"פ, נמצא שכוונת דברי זהר היא שעיקר התועלת
לתחתונים הוא מהמילוי דווקא.

לפי זה יוצא כי ישנם ג' בחינות של עמידת הספירות, בזמנים שונים: א) לעתים הספירה או
הפרצוף עומדים רק בהארת השם הפשוט שבו בלבד, ואז הארתו מועטה מאד, שכן היא מורה על
שכחו נעלם בעצמותו ללא גילוי כלל ב) לפעמים הספירה או הפרצוף עומדים בהארת המילוי שבו
בלבד, והשם פשוט שבו נעלם, ואז הארתו גדולה יותר ג) כאשר מאירים הספירה או הפרצוף באור
השם עם המילוי כאחד, והיינו השלימות העיקרי, והוא כוונת זהר משפטים הנ"ל (ביאורים ח"ב
עד ע"ג) חזרה על תחילת ההערה@, ולקמן הערה 971.
⁷⁴⁶ אול"ת, טענה"ק כו ע"ג, מכו"ט י ע"ג.

⁷⁴⁷ אמנם בחי' אחוריים למעלה יותר מבחי' הגימ' שהיא בחי' המלכות כנ"ל הערה 742

⁷⁴⁸ למה זה למטה מד' ראשונים, עי' תיקו"ז יט ע"א: מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א⁷⁴⁸ דאיהו
ארח אצילות⁷⁴⁸ איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי
בההוא שקיו

תרגום: מבפנים שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועיו
וענפיו (ופניו), כמים המשקים את האילן ומתרבה באותו השקה.
אמנם בדף ה' ע"א משמע כך שפשוט יותר עליון מהמילוי, עיי"ש בגר"א ד"ה דמקוריהון
ועי' תיקו"ז ז ע"א: מקורין דכל שמהן אינון יהו"ה יו"ד ה"י וי"ו ה"י יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א
ועי' לקמן הערה 971, והרב אמר שאין טענה.

⁷⁴⁹ (כמנין ית"ר) (אול"ח).

⁷⁵⁰ בגימ' 4401.

מאיר העץ חלק ג'

י"ב, מדרגה י"ב, מספר וחשבון קנ"ו אותיות אחוריים מילוי המילוי, ועד"ז תלך עד אלף אלפים מדרגות לאין קץ, ע"ד הנ"ל וכיוצא⁷⁵¹.

והנה זהו שבארנו הוא בהויו"ת דע"ב, וכיוצא בזה בהויו"ת דס"ג, ובהויו"ת דמ"ה ובהויו"ת דב"ן, וכן בכל השמות וכינוים שבעולם.

והנה כל מדרגה הקודמת לחברתה הוא מעולה ממנה, ואורה גדול מאור המדרגה אשר תחתיה, וא"כ כשירדו הניצוצין בודאי שהיותר תחתון הם נשארו בכלים כנ"ל.

ודע, כי לא כל הבחי' שוין, כי הנה שם ע"ב⁷⁵² גדול במעלה מכולם, ותחתיו במדרגה {פו ע"ב} שם ס"ג, ותחתיו במדרגה שם מ"ה, ותחתיו במדרגה שם ב"ן. ופשוט הוא כי כל הויו"ה מאלו הד' יורדין מהם בחי' נצוצין להחיות הכלים, וניצוצי הויו"ת דע"ב ירדו בכלים דע"ב, וניצוצי דס"ג ירדו בכלים דס"ג כו'. והוא כי אין כח בניצוצי דהויו"ה זו להחיות כלים דהויו"ה אחרת, לכן לא ירדו כל הניצוצין משם ב"ן הגרוע מכולם להחיות הכלים⁷⁵³. אמנם מכל הויו"ה והויו"ה ירדו ממנו ניצוצין להחיות הכלים שלה, אלא שמה שירד מהויו"ה דע"ב היו הניצוצין הגרועים מכולם אשר בשם ע"ב, וכן הניצוצין שירדו משם ס"ג הם הגרועות מכולם אשר בשם ס"ג, להחיות הכלים שלה, וכיוצא בזה בכלים⁷⁵⁴ האחרים. גם צריך שתדע כי מספר ניצוצין שירדו מכל הויו"ה מאלו ד' אינם שוין, לפי ששם ע"ב עליון שבכולם לא היתה בו כ"כ שבירה גדולה כמו בס"ג, וכיוצא בזה בשאר. ובודאי, כי משם ב"ן ירדו יותר ניצוצין מכל השאר, וממ"ה פחות מב"ן, ומס"ג פחות ממ"ה, ומע"ב פחות מס"ג.

וטרם שנבאר⁷⁵⁵ מספר כל אחד ואחד, צריך שנקדים הקדמה א', והוא זה, דע, כי כאשר יצאו הי' נקודים מנקבי עינים דא"ק כנודע, הנה בצאתן הניחו רושם שלהם בעולם אצילות⁷⁵⁶, והוא: מנקודת הכתר שלהם, נעשה ממנה אח"כ כשנתקן עולם האצילות בחי' פרצוף א"א. ומנקודת חו"ב, נעשה ב' פרצופים או"א. ומן חסד עד היסוד שבהם הם ו"ס, נעשו פרצוף ז"א. ומן⁷⁵⁷ נעשה פרצוף נוק' דז"א. ואמנם כאשר היה אח"כ זמן התיקון, אשר אז הלבישו זה לזה כנ"ל באורך (שער התיקון פרק ה), ולא הונחו במקומם הראשון ממש, אמנם היה באופן אחר, והוא, כי הנה נודע כי א"א מתפשט עד סיום אצילות ממש. ומהראוי היה שאו"א יהיו למעלה במקום חו"ב דא"א, כי הרי הם חו"ב, {פו ע"ג} אבל לא כך היה אלא שהלבישו את חו"ג דא"א⁷⁵⁸. וכן מהראוי היה שז"א אשר בחינתו ו"ק מחסד עד יסוד ילביש ו"ק דא"א, ולא כך היה

⁷⁵¹ וכל אלו היו במלכים קדמאים אם כן רואים ריבוי האורות בז' מלכים קדמאין (דע"ה ח"א יא ע"ב), כל עסמ"ב מתחלק לעסמ"ב וכו' וכו' (כללים ח"ב קכח ע"ג)

⁷⁵² הרב אמר שזה חסד שהאבא בזמן הנקודות היה במקום החסד דא"א

⁷⁵³ חוץ מהכלי שלו. שהרי על אף שהאור ההכי נמוך ירד לכלי והב"ן הוא הכי נמוך עכ"ז היא רק שייכת לכלי שלה.

⁷⁵⁴ צכל (אול"ח).

⁷⁵⁵ עי' יפה שעה (לש"ו)@.

⁷⁵⁶ כלומר במקום העתיד להיות עולם האצילות.

⁷⁵⁷ העשירית.

⁷⁵⁸ עי' שמ"ש עי' כללים כלל ח ענף ד' (לש"ו). ז"ל השמ"ש: נ"ב, (עיין תו"ח דף ט"ו ע"א. ועיין לקמן ש"ל פ"ב ומ"ש שם השמש ז"ל ועיין דב"ש דנ"א ע"ג) צ"ע היכן מצינו שירדו או"א למטה ממקומם, כי זה היה מקומם הראשון כשיצאו מנקבי העינים, כי החילוק שיש בין עתה כשיצאו הוא התפשטותם לפרצופים והלבשתם זה לזה. כי הנה שיעור הכתר שבנקודות בעת שיצאו היה כשיעור הכתר דא"א של אחר התיקון כנזכר בשער התיקון פ"ג, ונשלם כל שיעורו למעלה ע"ג חו"ב שבנקודות שהם או"א וכך היו אחרי התיקון. ומה שנתוסף אחר התיקון הוא שנתפשטו למטה, והוא כי חג"ת דא"א נתלבשו בתוך או"א ונה"י תוך ז"א, אבל כח"ב דא"א לא לקחו מקום בפני עצמם, כי החכמה שהיא מוחא סתימאה נתונה תוך הכתר והיא נכסית בו ואינה נגלית כלל רק הכתר לבדו שהיא הגולגולתא הוא הנגלה, והבינה בגרון ועליה מלבישים ב' כתרים דא"א היא נכסית בהם, הרי כי אין מגולה מא"א רק הכתר שבו, והוא עומד על גבי או"א שהם החו"ב שבנקו' כמו שהיו קודם התיקון, וצ"ע.

ועוד צ"ע, שכפי משמעות הדברים זה היה בעת התיקון לא בעת השבירה, ואיך מונה ע"ב ס"ג בכלל הנשברים והנופלים. ואם כוונתו על בחי' האחורים דא"א שנפלו בעת השבירה, הנה נתבאר כי האחוריים ההם לא ירדו לבריאה. וצ"ע (א"ה עיין בהקדמת רחובות הנהר דצ"ח ע"א) באופן

מאיר העץ חלק ג'

אלא שאינו מלביש רק מחצי ת"ת דא"א ולמטה כנ"ל. ואמנם נוק' דז"א נשארה במקומה הראשון והוא שהיא מלבשת את המל' דא"א⁷⁵⁹.

כלל העולה מכל זה, כי שם ע"ב אשר מקומו בחכמה, ושם ס"ג אשר מקומו בבניה, ירדו למטה ולא הלבישו אלא את חו"ג דא"א. ונמצא, כי שם ע"ב בחסד, ולכן חסד גימ' ע"ב. ושם ס"ג בגבורה, ושם מ"ה בחצי ת"ת ונה"ו⁷⁶⁰ בלבד, עם היותו כולל ו"ק גמורים. הרי איך הז"א שהוא בחי' ו"ק דאצילות שהם בחי' שם מ"ה, הוא שם בחצי ת"ת דא"א (מ"מ די לו לסכת גודל אצילות שכל בחי' שם מ"ה הושם בחצי ת"ת דא"א ומנה"י בלבד, ושם ב"ן הוא במל' לברה). והנה נתבאר איך כל הד' הויו"ת ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, כולם הם בז"ת דא"א לבד. והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל⁷⁶¹ *.

*ונלעד"ח כי כל אלו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בשם ב"ן הנ"ל, שהוא כולל י' נקודות⁷⁶², והוא מתחלק לד' הויו"ת אלו כמבואר אצלינו (כי כל הד' הויו"ת, כל א' מהד' כוללת כל הד' כנלע"ד).

⁷⁶³ועתה נבאר הסדר שלהם, הנה מהו"ה דע"ב אשר בחסד, האורות שלו שעלו למעלה באצילות⁷⁶⁴ כשנשברו הכלים היו ו' מדרגות הראשונות⁷⁶⁵. ושאר המדרגות מן הז' ואילך, והוא בכלל שהוא חשבון ומספר י' אותיות המילוי, שהם גי' ע"ב, ומשם⁷⁶⁶ ואילך כולם ירדו בבריאה עם הכלים בסוד הניצוצין. ופשוט הוא שכל המדרגות שלמטה ממנו נכללין בה, ואינם נחשבים

שכל הקדמה זו לא הבנתי אותה איך נמנים הע"ב ס"ג בכלל הרפ"ח, ואם נאמר שכוונתו על בחי' ז' מלכים דאבא וז' מלכים דאמא שנתבאר בשער שבירת הכלים פ"ו ופ"ז שגם הם נפלו, אמנם גם אותם הז' מלכים דאבא או דאמא הם מ"ה וב"ן דע"ב או מ"ה וב"ן דס"ג ולא ע"ב דס"ג דאותה בחינה, ובכאן הוא מונה המדרגות דע"ב וס"ג עצמם באופן שבין בכללות בין בפרטות מה שירדו לבי"ע הם מ"ה וב"ן בין הכללות בין הפרטות, אבל ע"ב וס"ג בין דכללות בין דפרטות נשארו באצילות ולא ירדו לבי"ע וצ"ע.

וזה תמצית דברי הכללים, נקודה העצמותית דכתר הוא ע"ב הכללי, והנה"י שלו שורש לס"ג הכללי, והם [היינו ע"ב וס"ג דס"ג - כללים ח"ב קיח ע"ב] המוחין העיקריים שהם החו"ב, ושם מקומם דא"א בעולם הנקודות, והנה"י דע"ב מתפשטים בבחי' עטרין דחו"ג והם מתקנים האחוריים דא"א וזה החוט השדרה, זה גידול אחוריים (עי' ע"ח נקודות ו'), ולכן בשעת שבירת הז"ת שכאשר ירדו אחוריים דא"א, הנה"י דכתר ירד עמהם, והם ירדו למקום עתה של חג"ת דא"א. הסיבה להנ"ל בגלל שכל הנקודות בתחילת הויתם יצאו למקום שהוא שורש מציאותם, ובמיתתם נפלו למקום היותם כעת. גם בא"א יש ג' הבחנות הנ"ל, א' הוא תחילת התפשטותם עצמותם העיקרי במוחין דא"א, ואחר כך התפשטותם בעולם הנקודות עד סוף מקום העתיד לזו"ן שהוא סוף נה"י שלו, וההבחנה הג' היא היותם קצרי הקומה רק עד הטבור דא"א, ועל אף שנה"י דא"א מתפשטים בזו"ן, וכל התלבשות זו"ן על א"א היא על הנה"י דא"א, ונה"י דא"א המתלבשים בתוך זו"ן נעשה לעצם מעצמותיהם, עכ"ז זהו לא עיקר מציאותם אלא הארתם ולכן נחשבים על א"א קצרי קומה. עי' ביאורים נקודות ב אות ח' (לש"ו) הובא שם הערה 127. כאשר מדברים על א"א במקומם בחו"ב דא"א אז הם רק בקו א' (כללים ח"א פו ע"ג).

⁷⁵⁹ כלומר עטרת היסוד שלו.

⁷⁶⁰ בחזי ת"ת ונה"י נמחק ב"שעה"ק ובמקומו איתא צנה"י.

⁷⁶¹ (מ"מ די לו לסכת גודל אצילות שכל בחי' קס מ"ה הוקס בחזי ת"ת דא"א ומנה"י בלבד וקס ב"ן הוא במל' לברה) והנה נתבאר איך כל הד' הויו"ת ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כולם הם בז"ת דא"א לבד והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל - נמחק באו"ח, ובמקומו כתוב וצנה"י בלבד (נ"א וקס מ"ה הוא בחזי ת"ת ונה"י עם היותו כולל ו"ק גמורים כי הרי זעיר שהוא בחי' ו"ק דאצילות שהם בחי' קס מ"ה הוא קס מחזי ת"ת ונה"י עם היותו כולל ו"ק גמורות מ"מ די לו לסכת גודל האצילות שכל בחי' קס מ"ה יוקס מחזי ת"ת דא"א וצנה"י בלבד) וקס ב"ן הוא במלכות לברה.

⁷⁶² קל העניינים (נוסף באו"ח).

⁷⁶³ מצו"ט י ע"ד.

⁷⁶⁴ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁷⁶⁵ מה"ב מדרגות אשר בתחילת הפרק.

⁷⁶⁶ מקס (או"ח).

מאיר העץ חלק ג'

בה כדבר בפ"ע, ולכן אינה עולה במספר. ולכן אינו נחשב רק מדרגה זו⁷⁶⁷ בחי' מספר י' אותיות המילוי שהוא גי' ע"ב, וכל שאר הניצוצין שלמטה מהם נכללין באלו ע"ב. וכבר נת"ל במקומות רבים כי מציאות מספר רפ"ח ניצוצין, הם ד' בחי' ע"ב שירדו מאלו הד' הויות⁷⁶⁸, וכולם יחד הם רפ"ח ניצוצים. והנה נתבאר ע"ב ניצוצין שירדו מכלל הרפ"ח ניצוצים, והם מהו"ה ראשונה דע"ב.

ומשם ס"ג שהוא יותר תחתון משל ע"ב, לא עלו האורות שלו באצילות רק ד' מדרגות הראשונים בלבד, נמצא כי ירדו בכריאה ב' מדרגות אחרות יותר עליונים, שהם י' אותיות דמילוי הס"ג, ובחי' האחור שלהם, שהם מדרגה ה' זו⁷⁶⁹. וכאשר נמנה בחי' המדרגה הה' שהם י' אותיות דמילוי ס"ג בבחי' אותיות עצמן, ונמנה גם מספרם שהוא ס"ג, הרי ע"ג ניצוצין שירדו משם ס"ג.

ומשם מ"ה שהוא הת"ת ירדו ב' מדרגות עליונים יותר לפי שהוא גרוע במעלה מן ס"ג, ולא עלו באצילות רק ב' מדרגות ראשונים לכו, וכל השאר ירדו בכריאה. נמצא, כי הניצוצין שלהם הם ע"א ניצוצין, כ"ו ומ"ה. ופי' כי מספר ד' אותיות הפשוטים הם מספר כ"ו, ומספר י' אותיות מילוי הם מ"ה, והנה כ"ו ומ"ה הם ע"א ניצוצין, הרי הם ג"פ ע"ב⁷⁷⁰.
ומשם ב"ן ירדו כל המדרגות חוץ מן העליונה והראשונה⁷⁷¹, לפי שלהיות בחי' ב"ן מלכות, והיא {פו ע"ד} תחתונה מכולם, היה בה שבירה יותר מכולם שלמעלה ממנה, ולא עלו ממנה רק ד' אותיות פשוטים בבחי' אותיות עצמן, וכל השאר ירדו לכריאה. וז"ס שאנו אומרים בכ"מ כי המלכות נשארה באצילות בבחינת נקודה א' בלבד, וכל השאר נתמעט ממנה וירדו אל הכריאה והבן זה⁷⁷². כי הנה נקודה ההיא היא בחי' מדרגה ראשונה שבכולם בלבד, ואמנם מספר הע"ב ניצוצין שירדו ממנה הם בחי' המספר והחשבון של י' אותיות דאחור דב"ן, ולא הפנים דשם עצמו שהוא מדרגה א', רק אחוריים⁷⁷³ שהם גימ' ע"ב. הרי ד' פעמים ע"ב שירדו מן ד' הויות, ומספר כולם הם רפ"ח ניצוצין, אלא שיש ביניהן הפרש, כי אין בחינתם שוין, לפי שהע"ב ניצוצין שירדו משם ע"ב דיודי"ן הוא הע"ב דחשבון, ומספר י' אותיות המילוי הזה, שזו היא מדרגה הז'. ומשם ס"ג, הע"ב שלו הוא י' אותיות וס"ג שהם ע"ג והם המדרגה הה' זו'. ומשם מ"ה הע"ב שלו הוא מ"ה וכ"ו שהם גי' ע"א שהם המדרגה ג' זו'. ומשם ב"ן עצמו הע"ב שלו הוא מדרגה הד'⁷⁷⁴.

⁷⁶⁷ הז' (נ"א הזו) (אול"ח).

⁷⁶⁸ כלומר העסמ"ב הנ"ל. ד' פעמים שהם מהדעת ולמטה שהם חגת"מ (דע"ה ח"ב קמד ע"ד)

⁷⁶⁹ וי' (אול"ח @החיים וקלוס).

⁷⁷⁰ עי' פע"ח פ"ט מק"ש דף מא ע"ב בהגה"ה שם (לש"ו), וז"ל, והטעם מפורש וז"ל מה שיש א' עודף באימא דהיינו בשם ס"ג וא' חסר בז"א דהיינו בשם מ"ה לפי ששורש זעיר נשאר במעי אמא כדי שאמא יתן לה מוחים. ועי' שער א"א פרק י"ג בענין מ"א וג"ס, שיש אותו ענין בין אבא לאמא.
⁷⁷¹ אם כן הרפ"ח ניצוצין של כאן הם יותר גדולים והוא משום שהם נולדו ונעשו מהכאת ובטישת דהאורות העיקריים עצמם (ביאורים ח"ב לא ע"ג), והוא משום שהיה בו שבירה יותר גדולה מכולם (ביאורים ח"א לד ע"ג), ומאחר שהיא תחתונה מכולם יצאה היא ג"כ בפני עצמה (ביאורים ח"ב סו ע"ב), ולכן דווקא ממנה כל התיקונים דלעתיד (כללים ח"ב נג ע"ד).

⁷⁷² מ"ש שהמלכות נשארה באצילות בבחי' נקודה וכל השאר נתמעט וירדו אל הכריאה הוא רק מהשם ב"ן דנקודות לבד שהמדרגה הראשונה שבו נשאר באצילות והוא הנקודה א' והכוונה על פי שאמרנו כי נודע שבעולם הנקודות לא יצא אלא רק מלכיות דב"ן ובנוק' לא יצא אלא רק הכתר שבאותה המלכות והכתר דכתר שנשאר לעולם באצילות הוא המדרגה הראשונה שאמר ושאר המדרגות שירדו הם מהט' אחרונים דאותו הכתר והוא מדרגה הד' ולא הזכיר מדרגה הב' והג' כי הם מהכתר לא נעשה בהם פגם אע"פ שירדו גם הם עכ"ז אינם הם מכלל הרפ"ח אשר נפגמו אלא רק מאחר המדרגה הג' ולמטה כי כל הפחות מג' כלבוד דמי (דע"ה ח"ב קטו ע"ב).

⁷⁷³ "ולא הפנים דקס עלמנו קהוא מדרגה ח' רק אחוריים" נמחק באל"ח, ובמקומו איתא "קשהיא

המדרגה הרביעית).

⁷⁷⁴ הז' והד' (נ"א המדרגה הרביעית) (אול"ח).

⁷⁷⁵ עי' דע"ה ח"ב דרוש ה' ענף א' סוף סימן ד' (לש"ו) עי' הערה 772.

מאיר העץ חלק ג'

שער יח פרק ג מ"ת⁷⁷⁶

ועתה צריך לבאר כמה שאלות שיש בכל הנ"ל, והוא, כי צריך לידע למה היו השינויים האלו, שבשם ע"ב אנו לוקחין חשבון מדרגה הז', ומס"ג ב' מדרגות, שהם ה' וז', וממ"ה ב' מדרגות שהם ג' וד', ומב"ן מדרגה א' בלבד והיא הד'⁷⁷⁷. והתשובה, כי הנה נת"ל כי הצד השווה שבד' הויו"ת הנ"ל שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, הוא שהמדרגות שהם ממדרגה הז' ולמטה כולם נפלו בכריאה, ולכן בשום חשבון אין אנו מחשבין משם ולמטה כלל, רק ממדרגה הז' או למעלה הימנו, ולא למטה ממנו, כי כל שלמטה ממדרגה הז' כלולים⁷⁷⁹ בה, כי כולם גרועים ממנה, ואינו עולה בשום חשבון⁷⁸⁰ כלל. ולכן אין אנו מזכירין ומחשבים באלו הרפ"ח ניצוצין רק אלו הד' מספרים שיש בד' מלואים של ד' שמות אלו, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ולהיותם משונים במילוייהן לכן נזכרים כל הד' מלואים, לפי שזה גי' ע"ב, וזה ס"ג, וזה מ"ה, וזה ב"ן, ואין מספרם שוים במילוייהן.

גם צריך שתדע כי במקום שאנו מחשבין בחי' הפנים, אין האחוריים עולים בשום חשבון⁷⁸¹, כי טפלים הם אל בחי' הפנים, הראשונים⁷⁸² המעולים מהם⁷⁸³. לכן אין אנו מחשבין באלו הרפ"ח ניצוצין בחי' האחוריים כלל, רק משם ב"ן האחרון כמ"ש הטעם למטה, בענין המלכות. גם צריך שתדע כי כל מקום שיש ב' מספרים וחשבונם שוין, אין אנו מחשבין את שניהן, אלא א' בלבד, והוא כי הנה י' אותיות דס"ג⁷⁸⁴, וי' אותיות דמ"ה, ירדו בכריאה, עכ"ז לא חשבנו בחי' י' אותיות דמ"ה, כיון שכבר נחשבו י' אותיות דס"ג הראשונים מהם, כי כבר ביארנו שאפי' בחי' הד' מילויין הנ"ל לא היינו מונין ומחשבין אותן ד' פעמים, אלא להיותן משונים זה מזה, כי זה ע"ב וזה ס"ג וזה מ"ה וזה ב"ן משונים במילוייהם.

וטעם הדבר הוא במה שנקדים לך הקדמה א', והוא כי {פז ע"א} הנה כאשר הניצוצים⁷⁸⁵ שוין במציאותן ומספרם⁷⁸⁶, נשאר שניהן במקום שנשברו⁷⁸⁷ ונפלו העליונים, ושם נשארים התחתונים עמהם⁷⁸⁸. כיצד, הרי שנפלו י' אותיות דס"ג, ואח"כ נפלו י' אותיות דמ"ה. והנה עם היות י' אותיות דמ"ה גרועים במעלה מי' אותיות דס"ג, עכ"ז, בנפלו למטה לא נפלו רק עד מקום שירדו י' אותיות דס"ג⁷⁸⁹, ושם נתערבו⁷⁹⁰ ונתקשרו עמהם י' אותיות דמ"ה⁷⁹¹, לפי שבחי' ס"ג נשבר קודם מ"ה כנודע, כי תחילה מלכו העליונים ונשברו ואח"כ התחתונים. ולכן

⁷⁷⁶ אול"ח, שעה"ק כז ע"א, מזו"ס יא ע"א.

⁷⁷⁷ עי' לעיל הערה 774.

⁷⁷⁸ הב' (אול"ח).

⁷⁷⁹ בטלים (אול"ח).

⁷⁸⁰ ב"ס ותשבון (אול"ח).

⁷⁸¹ ב"ס ותשבון (אול"ח).

⁷⁸² נמחק באול"ח.

⁷⁸³ לכן לא הזכיר מדרגה ו'.

⁷⁸⁴ מדרגת ה'.

⁷⁸⁵ המדריגות (שעה"ק).

⁷⁸⁶ נמחק באול"ח וכן בשעה"ק

⁷⁸⁷ שנסארו (אול"ח וכן בהגוז"י כת"י).

⁷⁸⁸ "במקום שנסברו ונפלו העליונים, ושם נשארים התחתונים עמהם" נמחק בשעה"ק, ובמקומו איתא "במדריגה העליונה שבהם".

⁷⁸⁹ לא ירדו בכריאה במקום הראוי להם עם שאר ניצוצי מ"ה אלף נשארו מחוברים למעלה ב' אותיות מלוי דס"ג להיות שוים במספרם י' וי' (שעה"ק).

⁷⁹⁰ (נ"א נתעכבו) (אול"ח).

⁷⁹¹ כדרך הדין החושק להיות עם אביו (מזו"ס).

מאיר העץ חלק ג'

בעת שירדו י' דמ"ה פגעו ומצאו י' אותיות דס"ג שירדו שם בבריאה תחילה ונתערבו⁷⁹² עמהם, ולא ירדו עוד למטה מהם ונדבקו עמהם לסבת היות מספרן שוה. אבל כאשר אין ב' הבחי' במספרם שוין, כל אחד יורד במקומו הראוי לו לירד, ולכן כל הבחי' השוות לא כפלנו אותן למנות בחשבון, ולכן בחי' י' אותיות דמ"ה, אשר נתקשרו במקום נפילת י' אותיות דס"ג, אינן נמנין בפ"ע⁷⁹³. אבל המדרגה הז' של מ"ה, אשר איננה דומה למספר מדרגה הז' דס"ג, נחשבת בפ"ע, כי זו מספרה ס"ג, וזו מספרה מ"ה. וכן מדרגה הג' משם מ"ה שמספרה כ"ו נכנס בכלל החשבון, לפי שמשם ע"ב ומשם ס"ג לא נפלה מדרגה הג', לכן אנו מחשבים גם אותה בחשבון של הע"א של מ"ה. וכן בס"ג אשר המדרגה הה' שבה, לא ירדה כמוה משם ע"ב, לכן נמנים בחשבון הע"ג ניצוצין דס"ג. וכן מדרגה הז', שהוא החשבון משונה מן ז' של ע"ב ושל מ"ה, גם היא נחשבת.

ונשאר לנו לבאר עתה ע"ב הד' של ב"ן שהיא במל', הנה הוא המדרגה הד' שהוא בחי' האחוריים⁷⁹⁴. והנה אמרנו למעלה כי כאשר יורדין הפנים, אין האחוריים נכנסין בחשבון כלל, וכאן היה הדבר להפך, כי האחוריים נכנסין בחשבון ולא הפנים. והתשובה הוא, כי בג' שמות אשר חשבנו בחי' פנים, לכן לא חשבנו בחי' האחוריים, אבל כאן במלכות, שאין הפנים נחשבים במספר, אז נחשבו האחוריים. ועדיין נשאר לנו לתרץ, כי אדרבא אעיקרא דדינא פירכא, למה אין בחי' הפנים נמנין במלכות ולא⁷⁹⁵ היו האחוריים נכנסין במנין כדמיון שאר האחוריים, לכן צריך שנבאר לתרץ לכל המדרגות מלמעלה למטה. ונאמר, כי הסבה שאין אנו מחשבים המדרגה הג' שהיא בחי' הפנים, והוא מספר ד' אותיות הפשוטים, הטעם הוא כמ"ש למעלה, שכשיש ב' מספרים ומנינים שוים אינן נמנין רק פעם א', ומדרגה זאת כבר נכנסה בחשבון ע"א ניצוצות דשם מ"ה, ואלו הכ"ו נשארו ונתקשרו שם למעלה כנ"ל. וכן מדרגה הז' שהוא מספר הט' אותיות המילוי, שהוא גי' ב"ן, לא נמנית עם שהוא בחי' הפנים, וגם שאינו דומה לשאר מלויים, כי לסיבה זו נמנית לעולם המדרגה הז' בע"ב ובס"ג ובמ"ה. אבל הענין כמ"ש ענין הוי"ה דשם ב"ן ומה עניינה. דע, כי שם של ב"ן דמילוי ההי"ן אשר במלכות הוא ב' הוי"ת יחד ממש, { ע"ב } והיא הוי"ה כפולה, ונקרא מערת המכפלה כנודע⁷⁹⁶, כי ו"ד דמילוי יו"ד גי' י' כחשבון אות הפשוט, וכל השאר הם אותיות הוי"ה כפולה ממש. והנה ענין ב' הוי"ת אלו עניינם הוא, כי הוי"ה א' בחי' ז"א, והוי"ה הב' הוא בחי' הנוק' עצמה. וכאשר מתחברים הז"א בנוק', אשר אז מאיר ז"א בנוק', הנה אז הז"א נותן הארת הוי"ה שלו אליה, ואז נעשין ב' הוי"ת בנוקבא, ואז נעשית בה שם ב"ן שהוא בחי' ב' הוי"ת וזכור הקדמה זו⁷⁹⁷.

⁷⁹² (נ"א ונתעכבו) (אול"ח).

⁷⁹³ והרי הוא כאלו לא ירדו כיון שלא ירדו במקומם להחיות הכלי שלהם (מצו"ש).

⁷⁹⁴ ועתה צריך לתת טעם אל השינויים שיש בהוי"ה דב"ן. והנה נתבאר, כי להיות הוי"ה דב"ן במלכות שהיא תחתונה וגרועה מכלם, שצירתה גדולה מכלם, כי לא עלה ממנה באצילות רק המדרגה הראשונה שבה לבד, וכל שאר מדרגותיה עד א"ס כלם ירדו צבריאה. וזוה תבין סוד למה המלכות לא נשארה רק בחי' נקודה אחת לבד, כי הרי לא נשארה ממנה רק מדרגתה הראשונה לבד, שהם בחי' ארבע אותיות הפשוטות (שעה"ק).

⁷⁹⁵ ואז לא (אול"ח).

⁷⁹⁶

⁷⁹⁷ [הוי"ה זו שז"א נותן בנוק'] והוא רוחא דשדי בגווה לעורר בה מ"ן מאז ולהלאה ולא אתערת מ"ן עד דעייל בה ההוא רוחא שעה"ק עא סוף ע"א והנה הוא מהדעת דז"א החיצון שבו כמ"ש בשער השמות פרק ג' (לש"ו) עי' מ"ד ומ"ן דרוש ח' סמוך לסופו.

עיקר פנימיות דב"ן הוא לצרוך אור המהיטבאל דתיקון הנכנס באצילות עצמו (כללים ח"ב מט ע"ג*), וכן מהיטבאל זו כלולה ממ"ה וב"ן (כללים ח"ב נא ע"א), ואז הב"ן בטל למ"ה וכלול בו (כללים ח"ב ע"ד) עיקר השם ב"ן הוא רק לצרוך גילוי האור דשם מ"ה (כללים ח"ב עה ע"ג) ואותו מ"ה וב"ן הם מהתפשטות הנה"י דס"ג שבכל א' וא' (כללים ח"ב עו ע"ג), מ"ה וב"ן האלה הם משמשים למ"ה וב"ן הכלליים דתיקון אשר מהם נבנה האצילות אבל המ"ה העיקרו דאור התיקון נשאר גנוז ביסוד דא"ק בסוד מ"ש בסד"צ פ"א אעבר וזעיר נטיל וגניז (כללים ח"ב עח ע"ד) הוא

מאיר העץ חלק ג'

והנה בהקדמה זו הותרה השאלה הנ"ל, כי להיות שעיקר האותיות של שם ב"ן הוא מן הז"א כנ"ל, לכן אין ראוי למנותן בפ"ע בבחי' המלכות, לכן אין המדרגה הז' שהוא מספר ב"ן נכנס בכלל החשבון ע"ב ניצוצין שלה. וכן מדרגה הג' שהוא מספר כ"ו אינה נכנסת בחשבון, לפי שנשאר דבוקה למעלה עם מדרגה הג' שבז"א שכבר נכנסת בחשבון. אך י"ל למה אין אנו חושבין מדרגה ב' שהוא אחוריים הפשוטים כזה, י' י"ה יה"ו יהו"ה, ולא שייך לתרץ כדמתרץ כאן. ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא שנכנסו במקום אותיות דמ"ה שנכנס בו כדלקמן פ"ד, אך בפ"ד לא משמע כן, וצ"ע⁷⁹⁹. וכן המדרגה הה' שהיא בחי' הפנים, והם ט' אותיות המילוי כצורתן, עם היותם משונים מן האחרות שהם י' בכל מילוי, עכ"ז לא נכנס בחשבון, והטעם עם הנ"ל, שכיון ששורש שם זה במילוי ב"ן הוא מן ז"א, לכן לא נמנה בנוק'.

שער יח פרק ד מ"ת⁸⁰⁰

ועתה נשאר לנו לבאר ענין א', והוא כי נת"ל כי מן החו"ג ומן הת"ת והמלכות ירדו רפ"ח ניצוצין, שהם ד' פעמים ע"ב⁸⁰¹, ועתה צריך לבאר, כי בהכרח הוא שגם מן הנה"י ירדו ניצוצין, א"כ מה עניינם, ואם ירדו למטה, למה לא נכנסו ונכללו גם הם במספר ניצוצין. ונבאר תחלה מה הם בחי' הניצוצין שירדו מהם. הנה נודע כי נו"ה הם ב' פלגי דגופא (רע"ו פנחס רלו ע"א⁸⁰²) כנ"ל⁸⁰³, לכן אין הוי"ה גמורה בכל א' מהם, רק הוי"ה א' בין שניהם, נמצא כי חצי הוי"ה הוא אור של נצח, וחצי הוי"ה הוא אור של הוד. ופשוט כי כשהוי"ה נחלקת לב' אינה עולה בשם בפ"ע רק חצי העליון שהם ב' אותיות י"ה⁸⁰⁴, כמ"ש (שמות יז טז) כי יד על כס י"ה, כי ב' אותיות ו"ה אינן שם בפ"ע⁸⁰⁵. נמצא כי נצח נקרא י"ה, וכן ההוד וכן היסוד י"ה⁸⁰⁷, כי היסוד אינה בחי' בפ"ע, רק הארה כלולה מהאורות עליונים כנודע⁸⁰⁸. ועוד טעם אחר במה שנבאר, כי ב' יסודות דאו"א מתלבשין תוך ז"א, וכל א' מהם יש בו ה"ח וה"ג, וה"ח דיסוד דאמא הם מתפשטין בז"א בחו"ג ת"ת ונו"ה שלו, והה"ג דיסוד דאמא וכן הה"ח וה"ג דיסוד

הב"ן שמאיר בכל ז"ת דעקודים עי' עקודים פ"ב במ"ב והוא עילוי דב"ן אשר בעקודים שנתעלה בכל הז"ת ועומד השם ב"ן בגילוי דתרין עטרין שבדעת שהוא כולל מ"ה וב"ן יחד (כללים ח"ב קיד ע"ג)

⁷⁹⁸ וח"ת, כשלא הרשקונה ניחא, אצל הב' שהיא בחי' נוקביה ע"ממה, למה אינה נמנית, אצל הענין הוא, כי גם הוי"ה זו נשארת דבוקה למעלה, עם ההוי"ה הראשונה, ולכן גם היא אינה נמנית. גם המדרגה הה', והיא בחי' ט' אותיות המלוי שבה לא נמנית, לטעם הנזכר. כי עיקר אותיות ההוי"ה זו דב"ן במלוי הוא מן ז"א, ולכן אינה נמנית כנוקביה (שעה"ק).

⁷⁹⁹ אך י"ל למה אין אנו חושבין מדרגה ב' שהוא אחוריים הפשוטים כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה ולא שייך לתרץ כדמתרץ כאן ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא שנכנסו במקום אותיות דמ"ה שנכנס בו כדלקמן פ"ד אך בפ"ד לא משמע כן וצ"ע (נמחק באל"ח).

⁸⁰⁰ אל"ח, שעה"ק כז ע"ג, מזו"ש יא ע"ב.

⁸⁰¹ חילוק הז"ת לד' חגת"ם מאחר ששרשם מד' מוחים שבדעת והם ד' פעמים ע"ב (דעה"ח"ב

קמא ע"ב)

⁸⁰² עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁸⁰³ ונחשבים לספירה א', ונודע כי בכל ספירה יש הוי"ה א' (מזו"ש).

⁸⁰⁴ שהוא סם גמור מז' שמות שאינם נמחקים (שעה"ק).

⁸⁰⁵ עי' בהגר"א על תיקו"ז ט ע,א ז"ל חרק חושבנא ו"ה - דנו"ה הן תרי פלגי דגופא (רע"מ פנחס

רלו ע"א⁸⁰⁵), ובהון הוי"ה אחת, י"ה בנצח ו"ה בהוד⁸⁰⁵, וכן איהו בנצח ואיהו בהוד⁸⁰⁵, וי"ה הוא בשמים, ו"ה בארץ כמ"ש (תהלים צו יא) ישמחו השמים ותגל הארץ, לכן חלם בגי' י"ה, חרק ו"ה:

⁸⁰⁶ (לכן גם הוא נק' כסם י"ה) (אל"ח).

⁸⁰⁷ עי' גר"א תיקו"ז ט ע"א ד"ה חרק.

⁸⁰⁸ ולכן נקראת כל (זהר כראשית יז ע"א) ולכן גם הוא איננו הוי"ה גמורה רק ב' אותיות י"ה

(שעה"ק).

מאיר העץ חלק ג'

דאבא אשר לא נתגלו ולא יצאו⁸⁰⁹, הנה כל אלו הם יורדין אל היסוד דז"א⁸¹⁰. וכבר ידעת, כי סיום היסוד דאבא הוא מסתיים ביסוד {פז ע"ג} דז"א עצמו, נמצא כי ט"ו חסדים וגבורות יש ביסוד דז"א, אשר מספרם י"ה⁸¹¹. עוד טעם אחר והוא בענין ה"ח עצמן המתפשטים בז"א מצד יסוד אמא, והוא, כי הלא נתבאר אצלנו כי ג' בחי' יש אל החסדים דז"א: א', הוא למעלה במקום הדעת דז"א, כי שם הוא שורש החסדים⁸¹². ואח"כ, מן הארתן מתפשטין ה"ח מן החסד שבו עד הוד שבו. ואח"כ, מהארתן של החסדים המתפשטין, מתקבץ הארתן ביסוד דז"א ה"ח אחרים, אשר לסבה זו נקרא היסוד "כל" כנודע (זהר בראשית יז ע"א), והרי הם ט"ו חסדים כמנין י"ה.

נמצא, כי נה"י אינן הויו"ת גמורות רק ג' שמות של י"ה כנ"ל. והנה כל בחי' המדרגות שנתבאר לעיל בשם יהו"ה, כולם ג"כ יש בשם י"ה. ודוגמת מה שירד משם מ"ה, כך ירד מג' שמות י"ה הנ"ל, כי לא נשארו באצילות רק ב' מדרגות הראשונים לבד, שהם ב' אותיות י"ה⁸¹³. וגם האחוריים שלהם בבחי' אותיות לבד שהם י' י"ה. ואמנם מהמדרגה הג' ולמטה, וגם הוא בכלל, כולם ירדו בכריאה ע"ד מה שירד מהת"ת, שהוא שם מ"ה. ואמנם הטעם למה אין בחי' כל הניצוצין האלו נזכר בפ"ע ע"ד שהוזכרו שאר הניצוצין, הענין הוא, לפי שכל הניצוצין שירדו מן נה"י מתחברים כולם עם הניצוצין של ת"ת. וכבר נתבאר לעיל, שכל מה שמתחבר עם מה שלמעלה הימנו אינה עולה בשם בפ"ע. והנה בבחי' ניצוצין האחוריים שלהם, אינו צורך לתת טעם למה לא נמנו, כי כבר נת' שבמקום שנמנו הפנים לא נמנין האחוריים, אבל בחינת הפנים צריך לבאר איך הם מתקשרים עם הבחי' של מעלה מהם, אשר לסבה זו לא נמנו כנ"ל. הנה הם ג"פ י"ה הם מ"ה, לכן ניצוצותיו מתחברים עם ניצוצות מ"ה כנ"ל, ואע"פ שאין מספרם שוין כי חשבון של זה מן המילוי, וחשבון של זה מן הפשוט, אין בזה חשש כמ"ש בע"ה. אבל אין הכוונה עתה רק למצוא מציאות שיתחברו שניהן יחד, אע"פ שלא יהיה חשבונם שוין.

וכן מילוי ג' שמות י"ה הנ"ל, הוא באלפי"ן לפי שנה"י אלו הם נה"י של ז"א, שהוא בחי' מילוי אלפי"ן. והנה י"ה דמילוי אלפי"ן הם ג"י כ"ו, ולכן הוא מתחבר עם שם מ"ה במדרגה הג' שלו, שג"כ מספרה כ"ו, ואע"פ שאין שוין במציאותן. והענין הוא, כי כבר בארנו שי' אותיות המילוי דשם מ"ה של ת"ת עלו עם י' אותיות דס"ג למעלה ונתחברו עמהן. והנה מתיראים אנחנו, כי כיון שעלו אלו הי' אותיות למעלה, שלא יעלה ג"כ עמהן המספר שלהם, שהוא ג' מ"ה, והוא מדרגה הז', לפי שהמספר נגרר אחר האותיות שהם שרשם. ואם יעלו גם הם, נמצא שהכלי של הת"ת יהיה בתכלית הגרוע ריקן בלתי ניצוצין, ולא יוכלו אח"כ להתקן בעת תיקון שאר הכלים, לכן עולין ניצוצין של נה"י למעלה בת"ת שיתקשרו עם מספר מ"ה מדרגה ז' של הת"ת, ואז לא יעלה מספר ההוא למעלה בשם ס"ג. ולכן כיון שאין עלית הניצוצין אלו רק לסבה זו, לכן אין חשש וקפידא בדבר ההוא למעלה⁸¹⁴, שיהיה חשבונם שוין, ובלאו הכי עולין לסבה הנ"ל*.

*ויש להקשות למה אנו מחשבין לעיל ג"פ י"ה, וכאן אין אנו מחשבין רק פעם א' כ"ו, ולא ג' פעמים. וי"ל כי כל זמן שיש איזה בחי' להתחבר עם שלמעלה ממנו, אז הוא מתחבר עמו, ולכן בשם של י"ה אין להם שום בחי' עם שלמעלה מהם, עד שיתחברו שלשתן, ואז מתחברים עם שם של מ"ה. אבל בשם של כ"ו, יש בכל בחי' להתחבר למעלה, לכן כל אחד בפ"ע מתחבר

⁸⁰⁹ אשר אלו לא ילאו מתוך נרתקס כלל כנודע כי פי היסוד לחצא מסתיים צפי היסוד דז"א (שעה"ק).

⁸¹⁰ עי' אר"א א' ומוחין דקטנות ג' שהיסוד דנוק' קצר ורחב, ושל דכורא הוא ארוך (ועי' שער הנסירה פרק ח' ולציין שם).

⁸¹¹ ולכן היסוד נק' י"ה (מזו"פ).

⁸¹² ה' חסדים (אול"ח).

⁸¹³ וכשנחבר ג' המדרגות השלישיות אשר צג' י"ה הנז' שצנה"י, יעלו בגימטריא מ"ה, ואלו הם סך נילואות שירדו מן הנה"י אל הבריאה, וכלם ממדרגה הג' שצכל אחת מהם, ומכ"פ שירדו כל שאר המדרגות שבהם שמשם ואילך (שעה"ק).

⁸¹⁴ ההוא למעלה (נמחק צאול"ח).

מאיר העץ חלק ג'

למעלה במספר כ"ו של שם מ"ה. ויש להקשות הלא המספר של ס"ג יכול ג"כ לעלות לשרשו שהם י' אותיות דס"ג, ולמה אין אנו חוששין שלא יעלו. וי"ל, בשלמא שם מ"ה, כיון שי' אותיות עלו ונתקשרו בשם ס"ג, ועתה יעלה המספר של מ"ה ג"כ לשם, א"כ ישאר הכלי של מ"ה בלתי אור כלל ויש לחוש, אבל בשם ס"ג, אין לחוש אף אם יעלה המספר אל שרשו, כיון שהכל הוא בכלי שלו.

וא"ת, למה בשם של ע"ב אין אנו חוששין אולי יעלה המספר של שם ע"ב, שהוא המדרגה הז', עם שרשו שהוא המדרגה הה' של ע"ב, שהוא [נ"א שהם] בחי' הי' אותיות [דמילוי ע"ב], {פז ע"ד} ומטעם פחד זה היה ראוי שיעלו ג"כ יו"ד אותיות דמילוי ס"ג למעלה⁸¹⁵ עמהם, כדי לקשרם שלא יעלו. התשובה הוא, כי שם בע"ב לא ירדו י' אותיות המילוי כלל בבריאה, כי נשארו באצילות, והמספר שלהן בלבד ירדו אל הבריאה, ולכן אין חשש שיעלו, כי אין עולין מעולם לעולם אחר כי אינן יכולין. ובפרט, כי הרי בעל כרחם ירדו מאצילות לבריאה, לפי שלא היה להם כח לעמוד שם ונשכרו, ואיך עתה יעלו אל האצילות אחר שנשכרו ונפלו. אבל המספר של מ"ה הוא יכול לעלות אל שרשו, שהם י' אותיות דמ"ה אשר עלו ונתקשרו עם י' אותיות דס"ג, לפי שכולן בבריאה הם עומדין והם יכולין לעלות.

וצריך לבאר, כי מאחר שסבת עליית ניצוצין נה"י עם המ"ה אינן אלא כדי שלא יעלה מספרו עם שרשו אשר עלה עם י' אותיות דס"ג, וא"כ היה צריך שימצאו בחי' י' אותיות באלו הנה"י מחמת המילוי, כדי שיהיה תמורת אותן הי' אותיות של מ"ה אשר עלו⁸¹⁶. אבל הענין הוא, כי הרי בב' שמות של י"ה יש במילואם י' אותיות, ואלו הם במקום אותן הי' אותיות של המילוי דמ"ה שעלו לשם ס"ג כנ"ל. ואמנם, אע"פ שהם ג' שמות י"ה, וא"כ יש במלואם ט"ו אותיות, אין קפידא רק אם יהיו אותיות מועטות ממספר י', אבל אם הן יתרים מ'י, אין חשש בזה. נמצא, כי כל ניצוצין של נה"י כולם עלו ונתחברו עם ניצוצין של מ"ה שבת"ת, לכן אין עולין בחשבון רק הניצוצין של ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם רפ"ח כנ"ל, אלא שהג' בחי' הראשונים דע"ב הם⁸¹⁷ בחי' הפנים, והע"ב הד' הוא בחי' אחוריים, ובין כולם הם רפ"ח ניצוצין, אשר אנו מזכירין בכ"מ בחבורינו זה. ועתה תבין ותראה איך נשארו הכלים של נה"י בלתי ניצוצין עצמן, ולכן יניקת הקליפות הוא מהם.

שער יח פרק ה מ"ת⁸¹⁸

ודע, כי בחי' אלו הרפ"ח ניצוצין הנ"ל הם כולם בחינת גבורות ודינין גמורים, ואליהם רמזו בזוהר במקומות הרבה כנזכר פ' פקודי (רנד ע"ב) ת"ח רישא⁸¹⁹ דמהימנותא בטש מחשבה⁸²⁰ בוצינא דקרדוניתא⁸²¹ וסליק גו מחשבה ואפיק⁸²² ניצוצין זריק לש"ך עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה וכו'.⁸²³ ובפ' תזריע (דף מח ע"ב) תנא מן בוצינא דקרדינותא נפקין שכ"ה ניצוצין וכו' מסטרא דגבורה דאתקריאן גבורה כו', ובאדרא (דף קלב ע"ב) מסתכל הוינא וארו חמינא נהורא יקרא דבוצינא עילאין נהיר וסליק לשכ"ה עיברין וכו'. ואע"פ ששם נראה שהם

⁸¹⁵ ס"ג למעלה (נמחק באל"ח, חבל מופיע במצ"ס).

⁸¹⁶ אל הס"ג, ועי"ז ישאר המספר של מ"ה במקומם (מצ"ס).

⁸¹⁷ נמחק בלש"ו.

⁸¹⁸ אל"ח, ע' הגה"ה במצ"ס י ע"ב, מצ"ס לו ע"ג.

⁸¹⁹ שירותא (נוסף באל"ח).

⁸²⁰ "בטש מחשבה" נמחק באל"ח ובמקומו איתא "גו מחשבה בטש". מחשבה (מוסגר בלש"ו).

⁸²¹ עי' לעיל הערה 555.

⁸²² "ואפיק ניצוצין" נמחק באל"ח, ובמקומו איתא "ניצוצין נליצין".

⁸²³ ז"ל בשלימות: ותא חזי רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה (ואפיק) ניצוצין נציצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה. תרגום: ובא וראה ראש ראשית האמונה תוך המחשבה מכה הניצוץ החזק ועולה תוך המחשבה (ומוציא) ניצוצות וזורק ניצוצות לשלש מאות ועשרים עברים ובורר פסולת מתוך המחשבה ונברר. עי' דברנו ביאורים בטנת"א פרק ה' אות מז [ח"א הערה 627] ומח ונד [דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח בסוף דע"ה] (לש"ו)

מאיר העץ חלק ג'

ש"ך ניצוצין, וכאן אנו קוראין אותו רפ"ח (נ"א שכ"ה)⁸²⁴ ניצוצין, הכל הוא ענין א', ויתבאר {פח ע"א} למטה בע"ה⁸²⁵.

⁸²⁴ נמחק צלול"ח.

⁸²⁵ אין כאן סתירה שבמק"א כתוב שהש"ך הם כלים והרפ"ח הם ניצוצי אורות שבהם שיש ב' בחי' ש"ך ורפ"ח ואפילו אם בכללות הם ענין א' בפרטות הם נחלקים עי' בסוף הכרך דרוש ש"ך ופ"ר ופ"ח (דע"ה ח"ב קמג ע"ד)

מאיר העץ חלק ג'

⁸²⁶ והנה היותן מספר ש"ך ניצוצין הוא כי אלו הניצוצין הם מבחי' ז' מלכים שמתו, והנה

⁸²⁶ שעה"ק לז ע"א.

ז"ל השעה"ק סט ע"ד: לרוש ג', בציאור ב' זמנים הראשונים של ז"א. ציאור ב' זמנים הראשונים של ז"א. שהם, עיבור הא', והיניקה. ונתחיל מזמן העיבור, כבר ידעת, כי ז"ן וגם כל שאר העולמות כלם, הם מבחי' אותם הז' מלכים שמתו ונתבטלו, לפי שהיו בהם קלת סיגים מעורבים כנודע, וכריך לנקות ולברר את כל הקדושה, ולהוציא ממנה הסיגים שנתערבו בה. ונודע בענין זקוק ורופף הזהב והכסף, כי אעפ"י שנזדקק ונלרף, ויאלו ממנה הסיגים, מוכרח הוא, שיתערבו קלת נילולות טובים, מעורבים תוך רבוי הסיגים ההם, וכריך לחזור שנית, לברר ולנקות נילולות המועטים הטובים, מתוך הסיגים המרובים.

והנה המברר הסיגים מתוך הקדושה, לכורך תקון ז"ן, הוא ע"י או"א. אלל שבתחלה, אבא לבדו הוא המברר אותם. כנזכר בסה"ז, בפרשת פקודי, דללהו ש"ך נילולין, שהם סוד אותם המלכים, כלהו אתברירו במחשבה עיללה שהוא אבא. כי אבא הוא שמזריע טיפת זרע מן המוח שלו, לצייר ממנה הולד. ולכן האב הוא המברר הסיגים ההם וזורקם, ונוטל את הטוב והקדוש במוחין שלו, ואז נמשך ונותן הטיפה היא, בפומא ליסוד דיליה. ומשם יורד ביסוד הרחם לאימא, והיא מתעברת מאותה הטיפה, ומשתהה שם כל אותם חדשי העיבור. ושם חוזר להתברר יותר ברור א', ויוצאים ממנו, ונפרדים קלת סיגים שעדיין היו מעורבים בו.

ובזה תבין היטיב, מהו כוונת בחי' העיבור במעי אימא. והענין הוא, לב' סיבות, הא' הוא, לפי שנודע שהקליפות אין להם אחיזה אלל בזו"ן, אבא באימא אין להם שום אחיזה כלל, ומכ"ש משם ולמעלה, ולכן בהיות ז"ן תוך מעיה אותו הזמן בעיבור, הנה הקליפות והסיגים נבררים ונפרדים מעט מעט, ויוצאים לחוץ עד תומם, בהמשך הזמן הנזכר. עוד סבה ב', נתלית בראשונה, והיא, כי בהיות ז"ן בתוך אימא, הנה הם מקבלים תוספת הארה עצומה עד מאד. ועי"כ האורות הגדולים ההם המחזברים שם יחד, הם מתגברים מאד מאד, ומתחזקים ודוחים את הסיגים והקליפות המעורבים בהם:

ואחר שנתבאר תועלת בחי' העיבור מה ענינו, כריך שנבאר שיעור זמן המשך העיבור. וכי' ונחזור לענין, כי הנה בהיות הולד במעי אמו, בכל המשך חדשי העיבור, מתברר הטוב של הולד מעט מעט, והולד הולך ומתגדל מעט מעט, ממה שמתברר תמיד, עד שנקלם ביורו בחדשי העיבור, ואז נקלם גדולו. ואמנם הסיגים הנפרדים מן הטוב שבו, שהם סיגים גמורים שאין בהם הגאה ותועלת לגוף הולד, הוא נעשה דם טמא, ומתקבץ תוך רחם האשה עד זמן הלידה, ואז נפתח רחמה, ויוצא ממנה הולד, מבורר וזך. וגם יוצאים ממנה הסיגים שנפרדו ממנה, ונתהוו בסוד דם טמא של היולדת כנודע.

אבל כריך שתדע, כי אע"פ שציארנו, כי אלו הסיגים היוצאים בעת הלידה, הם דם טמא, אין הענין כך כפשוטו, אבל פירושו הוא, כי הוא נקרא דם טמא, בערך אותו הולד שנתהווה מן הטוב המבורר. אבל ודאי שלגבי מדרגה אחרת למטה ממנו, יהיה דם טוהר. המשל בזה, כ"א זה הדם היוצא, הוא ממקור אימא עיללה דאיללות, כאשר ילדה ז"ן, אף על פי שבערך ז"ן, הם סיגים ודם טמא, עכ"ז יש בהם נילולות קדושה שאינם ראויות לבחי' גוף ז"ן עצמם, ובערכם נקראים סיגים גמורים. ולכן הדם והסיגים ההם, יחזרו אח"כ בסוד העיבור, תוך נוקבא דז"א, ושם יחזרו להתברר, והטוב שבו יתהווה ממנו ולד שלה, והסיגים והדם שנקראים מן הברור הזה, נקרא סיגים בערך האיללות, ויורדים בבריאה, ושם חוזרים להתברר החלקים הראוים אל הבריאה. והשאר יורדים בבחי' דם ביצירה. ועד"ז יורדים ומתבררים, מדרגה אחר מדרגה, בכל הפרטי פרטים, עד שיורדים בנוק' דז"א לעשיה. ומה שיכול להתברר שם, הוא הטוב שבסיום הברור, ומה שיולא ממנה בבחי' דם

מאיר העץ חלק ג'

הם מבחי' ז"א⁸²⁷. והנה ז"א נקרא אדם לפי שהוא הוי"ה במילוי אלפין גי' אד"ם⁸²⁸, וכל מלך א'⁸²⁹ מאלו הוא אדם א'⁸³⁰. נמצא, כי ז"פ אדם הוא גי' שט"ו⁸³¹, אשר כולם הם ניצוצין של גבורה ודינין גמורים של מלכים שמתו. וכאשר נתקנו במעי אמם בינה⁸³², כבר נתבאר שהיה ע"י טיפת אבא שנתן בה מחדש, והיא כוללת ה"ח. ואמא ג"כ נתנה בהם טיפת מ"נ, הכוללת ה"ג. וע"י נתקנו אלו השט"ו הנ"ל, ובין כולם הם ש"ך ניצוצין דז"א⁸³³, כי ה"ח דאבא אינן ניצוצין רק חסדים, שהניצוצין הם גבורות בלבד, באופן שהשט"ו ניצוצין הם ישנות⁸³⁴ של המלכים, וה' ניצוצין אחרים הם חדשות, וסך כולם הם ש"ך בז"א⁸³⁵. וכבר ידעת, כי גם נוק' דז"א שהוא מדה הז' שבמלכים, יש בה כללות כל הז' מלכים, כנודע דלית ספי' דלא אתכליל בה בחי' המלכים⁸³⁶. ונמצא כי הם ש"ך ניצוצין אחרים בנוקבא דז"א⁸³⁷, ונודע, כי הגבורות והדינין הם כפולות, ונמצא, שיש ב"פ ש"ך בז"א⁸³⁸, אשר לסבה זו נקרא הז"א שמ"ש (תיקו"ז י ע"א)⁸³⁹, שהם בחי'

הלידה, הם סוגים וקליפות גמורות, אשר לא ילכח לכל, והם הקליפות שחתח עולם העשיה, כנודע כי הם מקומם.

⁸²⁷ ש"ך ניצוצין דבוצד"ק זריק לכל עיבר והם הגבורות של הנקבה מ"ן דילה, ונתקנו ע"י פ"ר דמנצפ"ך דדכורא, והיינו, שתחילת הבירור היה ע"י הבוצד"ק שורש הגבורות שמשם קו המדה, שבכח הזה ניתן שורש הבירור שהוא הסתלקות מן הרע (פת"ש ז"א ו), *לעי' אם יש עוד בפרק זו שהרי הפת"ש רק דיבר פרק א' על כל שער רפ"ח.

יש ש"ך ניצוצין דב"ן שהם מחיים הכלים בשבירתם ויש ש"ך ניצוצין דמ"ה שהם המתקנים (דע"ה ח"ב קמ ע"ג), ונ"ל שזה שכתוב מז"א כאן בקטע הכל מדבר בתיקון, וקטע הבאה מדבר מבחי' הכלים

⁸²⁸ וגם נוק' נק' חו"ה שהיא מילוי פס מ"ה (מזו"פ).

⁸²⁹ נמחק באלו"ח

⁸³⁰ כל ספי' מאלו הז' נק' אדם הגז' בתיקון ע' דף קיט ע"א [וקלח ע"א] לית ספירה שלא אתקריאת אדם וכו' (מזו"פ).

⁸³¹ גם המלכות נוק' דז"א כלולה מכל הז' מלכים, כנודע דאיהי שלימו דכל ספי' וספירה. והנה יש זה שט"ו אחרים, ואלו השט"ו ניצוצות דז"א הם בחי' מה שנתבאר מאלו הז' מלכים, בסוד הציבור ע"י אור"א, ואז הוריד אבא טיפת מ"ד הנק' חסד כלולה מה"ח, וגם אימא הורידה טיפת מ"ן הכוללת ה' גבורות. וע"י טיפות אלו נתבאר ונתקנו אלו השט"ו ניצוצין דז"א, וכן עד"ז היה בשט"ו דנוק' (מזו"פ).

⁸³² כלומר בתיקון המ"ה.

⁸³³ נמחק באלו"ח.

⁸³⁴ כלומר בשבירה והה' הם בתיקון.

⁸³⁵ אם תחזר ה' גבורות דאימא הגז' הנק' מנצפ"ך המתקנים לשט"ו הגז' יהיו כולם ש"ך ניצוצין כי גם ה"ג מנצפ"ך יקראו ניצוצין כי גם הם גבורות ודינים (מזו"פ).

⁸³⁶ המלכות (אלו"ח).

⁸³⁷ עי' ח"ב הערה 280, שהנוק' דנקודות הוא קומה שלימה של נוק' ולא הנוק' הפרטי.

⁸³⁸ כלומר א' במלכין קדמאין וא' בתיקון המ"ה, וכן בנוק' וכן ברפ"ח (דע"ה ח"ב קמ ע"ד),

מש"כ בנוק' כלומר מלכי עיגולים ומלכי יושר או שיש מלכים דז"א ומלכים דנוק' עי' סוף שבירה ז', ונראה השני נכון.

⁸³⁹ כי השמש הוא אדום בסוד גבורות כמ"ס ישיש כגבור לרוז אורח (מזו"פ).

מאיר העץ חלק ג'

הניצוצין האלו. וב"פ ש"ך בנוק' אשר לסבתם נק' היא תמ"ר⁸⁴⁰, שהם בחי' הניצוצין שבה, וכל אלו הניצוצין שלו ושלה הם מתערבים במעי אמא ומצטיירין ונתקנו שם⁸⁴².
*⁸⁴³ מ"ק סוד תמ"ר שהוא גי' י"פ די"ן, והם ב"פ ש"ך דינין, שהם סוד דין מאדני⁸⁴⁴.
ואם תשלים עליהם שם א"ל⁸⁴⁵, יהיה גי' תרע"א כמנין אדנ"י במלואו. ושם א"ל זה, מקורו מן ו' אלפין שיש באחוריים דמ"ה⁸⁴⁶, שהם גי' א"ל, כי יש בהם ו' אלפין. והנה ה"פ ו' הם א"ל עם הכולל, וא"ל זה הוא בעשיה שאנו מושכין מאחורים דמ"ה דיצירה אל העשיה. גם אם תתן על תמ"ר שהוא י"פ דין דאדנ"י י' אלפין, יהיה י"פ אדנ"י יהיה גי' תר"ן, וזהו ותר"ן לשון אלם (ישעיה לה ו')⁸⁴⁷. כי המל' לשון הז"א, לפי ששכינה גימט' לשון הז"א הנקרא אל"ם, שהוא שם מ"ה וכ"ו שלו גי' אל"ם⁸⁴⁸.

ולהבין ענין השכ"ה וענין הרפ"ח, צריך לבאר המאמרים הנ"ל, וגם המאמר בפ' בא (דף לא ע"ב) וז"ל, כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מ"ט שכל זמן דלא קבילת דכר אתקריאת נער כו'⁸⁴⁹. כי הנה שם אדנ"י מורה על הדין כנודע, וכן ג' אותיות האחרונות הם די"ן, ונשאר אות ראשונה שהוא אל"ף, והוא בחי' הרחמים המשותפים עם הדין שבה. ואות א' זה מורה על שם אהי"ה שהוא רחמים. וזה הטעם שנקרא מלכות בספר הזוהר (ח"א ק"ג ע"א) דינא רפיא, לפי שמתחברת (דין)⁸⁵⁰ עם אל"ף שהוא רחמים כנ"ל, ואז הוא דינא רפיא. וכבר ידעת, כי שורש כל הדינין הם הה"ג, וכל גבורה מהם נקרא דין, שהם ג' אותיות אחרונים שבשם אדנ"י, וה"פ דין יהיה גי' ש"ך. נמצא, כי הה"ג הם ה' דין מתפשטין עד ש"ך ניצוצין הנכללין בה"ג אלו, וז"ש בפרשת פקודי כנ"ל בטש בוצינא דקרדינותא⁸⁵¹ וזריק לש"ך עיבר. פי', כי בוצינא דקרדינותא הוא סוד בחינת שורש כל הגבורות והדינין דמעיקרא, והנה היא עומדת בגו אמא. כי לסבה זו אמרו בזוהר (ח"ב טו ע"א) דדינין מתערין מינה⁸⁵². וז"ש באדר"ז, דהאי בוצינא דקרדינותא גנוז

⁸⁴⁰ רק מצאתי שזה ז"נ ביחד ולא נוק' לבד? ועכ"ז מובן שהרי כאן מדובר בתיקון הנוק'
⁸⁴¹ וכמש"ל תמר בתמריכותו היתה עומדת כי היא מרה בסוד תמ"ר דינין אלו שבה כי להיותם בנוק' לא נמתקו כמו בז"א (מבו"ש).

⁸⁴² כי שט"ו נילווין הם בז' מלכים דבחי' ז"א, ושט"ו אחרים בז' מלכים הנכללים בנוק'. ובשט"ו אלו יש בהם בחי' אורות ונילוות וכלים, ואלו מתקבצים במעוי דאימא להתקן ע"י טיפת מ"ו, מנפ"ך דלמא. שאע"פ שהם גבורות, הם יותר נמתקות, ומבסמין אלו השט"ו נילווין הנז'. כן נמתקים ע"י ה' חסדים דלכא טיפת מיון דוכרין כנז'. ונמצא, כי הש"ך דינים אינם רק מבחי' ז' מלכים שהם ז"ו, ולא בחי' ג"ר שמהם נעשו א"א ואו"א (מבו"ש לו ע"ג).
⁸⁴³ שעה"ק פו ע"ג.

⁸⁴⁴ ה' לין מאלנ"י ה' שמות אלנ"י כנודע (שעה"ק).

⁸⁴⁵ ע"י שעה"כ ק"ש ו (וכן בעוד כמה מקומות), שזה תוספת של ייא"י מהו"ה דס"ג.

⁸⁴⁶ יר"ד יר"ד ה"א יר"ד ה"א וא"ו יר"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁸⁴⁷ אז ידלג כאיל פסח ותרן לשון אלם כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה:

⁸⁴⁸ כי ז"א נק' אלם, שהוא ההוי"ה דמ"ה דפשוט וצמילוי דאלפי"ן שהם כ"ו ומ"ה, יעלו בגימ' אל"ם, והנה נוק' דז"א נק' לשון אלם בסוד תורה שבע"פ כנודע, וזו הנקבה הנקראת לשון היא בגי' תר"ן כנזכר (שעה"ק).

⁸⁴⁹ המשך לשון הזהר: מדקבילת דכר אתקרי נערה.

תרגום: אלא כך שנינו כתוב כי יהיה נערה בתולה למה כתוב נער משום שכל זמן שלא קבלה זכר נקראת נער משקבלה זכר נקראת נערה. וע"י אריכות בשער מאמרי רשב"י.

⁸⁵⁰ נמחק באו"ח

⁸⁵¹ וכו' (או"ח).

⁸⁵² והענין, כי הנה בחינת שורש כל הגבורות שהיא הנק' בוצינא דקרדינותא, היא גנוזה במעוי דאימא, ולכן מתמן כל דינין מתערין, שהם הז' מלכים שהיו גבורות ודינין, וילאו ממנה. וזהו פי' אומר מצינה דינין מתערין והבן זה. והנה מההיא בוצינא דקרדינותא ילאו אלו הז"מ אשר נלכדו

מאיר העץ חלק ג'

ונתלבנו כנ"ל, ומהמותר שבהם נעשה הפסולת והקל"י. ואלו הז"מ הם הש"ך ניאולין דזריק הא"י בולגא דאקרוו עלמין קדמאי דאתחברו, כמ"כ בפרשת האזינו (לכ"ב ע"ב) ניאולא אפיך זיקין בזיקין לש"ך עיבר וכו', ונתקנו ע"י אותם החמשה גבורות קדישין הגז' בפרשת נשא (דף קמ"ב ע"א וקל"ז ע"ב), והם חמשה אותיות מנלפ"ך, ונתבסמו על ידם ונעשו שכ"ה כמנין נערה. וזה נרמז ג"כ בפרשת תזריע (דף מח ע"ב) תאנא מן בולגא דקרדינותא נפקי שכ"ה ניאולין כו'. גם נרמז זה בפרשת בלק (דף רט ע"א) תלת מאה ועשרין וה' זגין לסטר חד כו', והם סוד פעמוני זהב הגבורה, והם בכל ד' קלוות הבינה.

והנה תחת הבינה, בסיומא תחת המלכות שבה, עומדין ש"ך ניאולין אלו, שהם הז' מלכים. וע"י התעוררות דינין אלו אשר שם היא מתחממת ומזדווגת עם אבא. וש"ך אלו בגי' רעים, כי על ידיהם נעשים רעים זה לזה או"א, ומזדווגים בסוד אכילה, כמ"ש אכלו רעים ועי' זהר ויקרא ד ע"א, וכמ"ש אכלה ומחתה פיה, שהוא כינוי אל הזיווג. אמנם בזיווג ת"ת ומלכות, הש"ך ניאולין אשר במלכות הם באופן אחר, כי הנה ידעת כי ג' בחי' יש בכל ספירה ספירה כנזכר. והנה המלכות שבנוקבא דז"א, כל שלשה בחינותיה הם שמות אדני' כנז' שם, ושם במלכות זו הם השכ"ה ניאולין אשר שם באופן אחר נרמזים בשם אדני', שעל ידם מתחממת היא ומזדווגת עם ז"א. והענין, כי שם אדני', אם תסיר אות א' ישאר דין. והנה חמשה גבורות הם שרש כל הדינין, ולכן כשנחלק הש"ך ניאולין לה' בחינות, יהיו ה"פ דין, לרמז כי הם דינים ממש. והנה, ע"י חמשה גבורות לאימא הנמשכין אל הנוק' דז"א במלכות שבה כנז', נמתקין אלו הדינין.

ונודע כי אימא נקרא אהי"ה, וא"כ חמשה גבורות שבה יהיו בסוד אהיה. ואלו נמשכין בסוד חמשה אלפין של ה' אהיה, עד מלכות הנוק'. ומטרפין עם ה"פ דין אשר בה, ונעשים חמשה שמות אדני', ומתבסמין חמשה הדינין עם ה' אלפין אלו, שהם ה"פ או"ר הגז' במעשה בראשית, שהם באימא כנודע בתיקונין דף ז' ע"ב. וכשנתבסמו נק' נערה, שהיא בגי' שכ"ה, כמנין ה"פ אדני', שהם הדינים ממותקים. ואז בהיותה נערה, קבילת עלה דכורא, וראויה אל הזיווג כנז' בפי' בא דף לח ע"ב, כי יהיה נערה בתולה, נער כתיב ע"ש. וזהו שחו ושכרו דודים, כי דודים בגי' דין, ובסוד הש"ך אלו שהם בחי' ה"פ דין הוא זיווג ז"ן הנקרא דודים, ע"ש דין כנז'. וגם דודים עם הכולל הוא אדני', שהוא הנוק', לרמז על זיווג ת"ת במלכות. ונמצא כי א' של אדני' הוא רחמים, כי הוא אל"ף לאהיה שבאימא, ועתה נקרא המלכות דינא רפיא. והטעם, כי תחלה בהיותה ש"ך ונער, היתה דין קשה, ועתה ע"י אות א' לאהיה שהוא רחמים, נמתקה ונעשית דינא רפיא. כי הדין נעשה רפה ע"י אות א' הניתוסף בו. וז"ש באלדרת נשא (דף קל"ב ע"ב) א"ר חזקיה, מסתכל אוינא כו', נהיר וסליק לשכ"ה עיבר כו'. כי עתה בהתחבר עמהם ה' אלפין נהירו וקבלו אור מזד' ה' אלפין שהם ה"פ אור כנז', ואז סליקו לחושבן שכ"ה עיבר. והנה כל אלו השכ"ה, שהם הש"ך והה' אלפין, חמשה גבורות לאימא, הם בחי' הגבורות שבמלכות הנוק' דז"א, מפאת הגבורות המתפשטות בעלמה לצורך בנין גופא כנודע ב"ו.

אמנם הה' גבורות של מנלפ"ך הם סוד הגבורות שבזכר עצמו, אשר אח"ך ניתנים בה בנוק' ביסוד שבה, ולא במלכות. וזהו ההפרש שיש בין גבורות מנלפ"ך לשכ"ה ניאולין, כי אלו הם ביסוד, ונמשכין לה מן הזכר, ואלו הם במלכות שבה, והם מפאת עלמה כנז'.

ופעם אחרת שמעתי בדרוש הי"ח נשים של המלך דוד ע"ה, כי הדינים של שכ"ה הם לכורין, והם במלכות של אבא, כי לכן אמרו בפרשת פקודי (דף רנד ע"ב) דש"ך ניאולין אתברירו במחשבה שהוא אבא, יען הם דינין לכורין. וגם לכן ביארנו במקום אחר, כי הל"ב נתיבות חכמה, כל אחד כולו מי' הם הש"ך ניאולין. אמנם פ"ר דמנלפ"ך הם גבורות נוק' ממלכות לאימא, ולכן הם חמשה גבורות כמנין אות ה' שהיא בינה כנודע. ועיין בדרוש העומר, כי שם נתבאר היטב ענין ש"ך ניאולין אלו איך הם בסוד ל"ב נתיבות חכמה, וגם בסוד חמשים שערי בינה אחר שניתנים בה וע"ש היטב.

ושמעתי פעם אחרת ממורי ז"ל, כי אלו הש"ך ניאולין נשארו תחת המלכות לאילנות בעולם הבאיאה, כי שם אזדריקו אלו הש"ך ניאולין לתתא כנז' בזוהר. ופי' לתתא הוא בעולם הבאיאה, תחת המלכות לאילנות.

מאיר העץ חלק ג'

גו מעוי דאמא כנזכר שם (דף רצב ע"ב), ולכן הבוצינא הזאת היא נותנת קצבה ומדה, ומדד משחתא לכל ספי', כנזכר במאמר קו המדה בכת"י (זהר חדש ואתחנן נו ע"ד)⁸⁵³, ובריש תיקון ה' (כ ע"ב) שבתיקונים ובמקומות רבים. והטעם לפי שכל המדידה והקצבה אינם אלא מצד הגבורה, לפי שמצד החסד מורה התפשטות יותר מן השיעור בכל הדברים, אבל הגבורה אינה מנחת לאור עליון שיתפשט, אלא נותנת לו קצבה ומדה עד מקום שצריך, שעד שם יתפשט האור ולא יותר. וזהו הבוצינא דמדיד ועביד משחתין בכל ספי' וספי'.

וכבר נתבאר כי היא גנוזה { פח ע"ב } במעוי דבינה, והנה כל אלו המלכים שמתו יצאו מגו האי בוצינא דקרדינותא, וכמ"ש באדר"ז (דף רצב ע"ב) ניצוצין אפיק זיקין לש"ך עיבר, וכל אלו ניצוצין דזריק האי בוצינא דקרדינותא⁸⁵⁴, הם המלכים ועלמין קדמאין דאתברו⁸⁵⁵ ומיתו, שהיה בהם מספר ש"ך ניצוצין כנ"ל. וע"י⁸⁵⁶ אותן הה"ג קדישין אחרין שהם טפה דאבא (נ"א דאמא)⁸⁵⁷ וכן"ל, וכנזכר באדרא (קלו ע"ב וקמב ע"א), בהם נתבסמו ונתקנו אותן מלכים קדמאין, שהם ש"ך ניצוצין הנזכר פרשה נשא (דף קל"א קלה ע"ב⁸⁵⁹), ואז נצטרפו ונתבררו ויצא

גם שמעתי פעם אחרת, כי זיווג הת"ת והמלכות הוא ש"ך אלו, שהם ה"פ דין כנז'. אמנם בנוק' יס זה החלק שהוא דין א' לבד, הנרמז בשם אדנ"י, שהוא שם הנוקבא. והאלף רמז אל שם איהיה המצבס דין זה.

גם שמעתי פעם אחרת, כי הש"ך ניצוצין הם הם עצמן הרפ"ח ניצוצין שנשארו בתוך הכלים כאשר נשברו, בסוד הכל דגרמי כנז' ש"ב ח"ב פ"ט, שנעשו מן ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וככל א' הוא ע"ב כנז' שם, הם רפ"ח, ואז היו מתים. וז"ס ורוח אלהים מרחפת, מת רח"ף. אמנם, ע"י רוח אלהים, שהם ל"ב אלהים, שהם ג"כ דינין אחרים, נתקנו הל"ב ונמתקו מעט ונעשו ש"ך ניצוצין, והם ג"כ ה"פ דין. ואח"ך על ידי התיקון האמיתי, אז נתקנו יותר ונמתקו ע"י חמשה אלפין, חמשה אורות ננחתו מצנינה כנ"ל, ונעשו ה' שמות של אדנ"י כנ"ל (מצב"ש לו ע"ד).

⁸⁵³ מוסבר בגר"א בתז"ח דף יח ע"א באריכות.

⁸⁵⁴ עי' לעיל ח"ב הערה 348 שיציאת המלכים דרך העיניים הוא משום ששם נמצא המו, ס ולכן

כאן יצאו מהמו"ס.

⁸⁵⁵ לראתרכו (אול"ח).

⁸⁵⁶ ואח"כ ע"י (אול"ח).

⁸⁵⁷ כ"א גופא דאמא (אול"ח).

⁸⁵⁸ עי' מבר"ש לז ע"א:

אבנים הן גבורות של מנש"ך הם סוד הגבורות שזכר עלמו אשר אח"ך ניתנים בה בנוק' ביסוד שבה ולא במלכות וזה ההפך שיש בין גבורות מנש"ך לש"ה ניצוצין כי אלו הם ביסוד ונמשכין לה מן הזכר ואלו הם במלכות שבה והם מפאת עלמה כנז' ופעם אחרת שמעתי בדרוש ה"ח נשים של המלך דוד ע"ה (ג) כי הדינים של ש"ה הם דבורין והם במלכות של אבא כי לכן אמרו בפרשת פקודי דרל"ד ע"ב דש"ך ניצוצין אחרתו במחשבה שהוא אבא ישן הם דינין דבורין וגם לכן ביארנו במקום אחר כי הל"ב נתיבות חכמה כל אחד כליל מ"ה הם הש"ך ניצוצין, אמנם פ"ר דמנש"ך הם גבורות נוק' ממלכות דאומא ולכן הם חמשה גבורות כמנין אות ה' שהיא בינה כגודע. ועיין בדרוש העומר כי שם נתבאר היטב (ג) ענין ש"ך ניצוצין אלו ח"ך הם בסוד ל"ב נתיבות חכמה. וגם בסוד חמשים שערי בינה אחר שניתנים בה וע"ש היטב:

לכן ב' גרסאות מתאימות

⁸⁵⁹ אד"ז רצב ע"ב: ועל האי תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין בזיקין (נ"א דבוצינא

אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר ואינון זיקין עלמין קדמאין אקרון ומיתו לאלתר) לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה ואתתקן בדכר ונוקבא והני זיקין דאתדעכו ומיתו השתא אתקיים כלא

תרגום:

אד"ר קלב ע"ב: תקונא תנינא מתתקן שערא מרישא דפומא עד רישא אחרא דפומא בתקונא שקיל קום ר' חזקיה וקאים בקיומך ואוקיר יקרא דתקונא דא דיקנא קדישא קם ר' חזקיה שארי ואמר (שיר ז) אני לדודי ועלי תשוקתו מי גרם שאני לדודי משום דעלי תשוקתו מסתכל היונא וארו חמית נהורא יקרא דבוצינא עלאה נהיר וסליק לתלת מאה וחמשה ועשרין עיבר וחד חשוך

מאיר העץ חלק ג'

מהם פסולת. והמבורר עלה למעלה בסוד העיבור גו מעוי דאמא כנ"ל בדרוש. ובפ' פקודי (דף רע"ז ונד ע"ב), בוצינא דקרדינותא זרק ניצוצין לש"ך עיבר שהם ז' מלכים הנ"ל, ואח"כ בירר פסולת מגו מחשבה⁸⁶⁰ ע"י ה"ג קדישין אחרים. והנה בהתחבר עמהן אלו ה"ג קדישין אחרנין, נעשה כמספר שכ"ה הנזכר פ' תזריע (דף מ"ה מח ע"ב) תנא מן בוצינא דקרדינותא נפקי שכ"ה ניצוצין, גם ז"ש פ' בלק (דף רט ע"א) שכ"ה זגין לסטר חד כו'⁸⁶¹, ואלו הם סוד פעמונים זהב של

הוא אתסחי בהווא נהורא כמאן דאתסחי בהווא נהרא עמיקא דמימיו מתפלגין ונהרין ונגדין לכל עיבר ממה דעלוי וסליק ההוא נהורא בשפתא דימא עלאה עמיקא דכל פתחין טבין ויקירין בהווא פתחא אתפתחן

תרגום: התיקון השני, [בו] מסודרים השערות, מראש הפה ועד לצד האחר של הפה בתיקון שווה.

קום רבי חזקיה ועמוד על עמדך, ותכבד את כבוד התיקון הזה של הזקן הקדוש. קם רבי חזקיה פתח ואמר, "אני לדודי ועלי תשוקתו". מי גרם ש"אני לדודי"? משום ד"עלי תשוקתו". מסתכל הייתי, והנה ראיתי אור מכובד של הנר העליון, שהאיר ועולה לשכ"ה צדדים ו[צד] א' חשך.

והיו מתרחצים באור ההוא, כמי שמתרחץ באותו נהר עמוק שמימיו מתחלקים ומאירים ונמשכים לכל צד, ממה שעליו.

ועלה האור ההוא שבשפת הים העליון העמוק, שכל הפתחים הטובים והמכובדים בזה הפתח נפתחים.

⁸⁶⁰ וכו' (אול"ח).

⁸⁶¹ ז"ל: ויעמוד מלאך יי' וגו' (&) א"ר אבא כמה אית לן לאסתכלא במלי דאורייתא הני קראי רמיזי בחכמתא עלאה וכי למגנא נפק האי מלאכא לאתחזאה לחד אתנא או למיקם בין כרמייא לקבלה זמנא הכא וזמנא הכא אלא כלא רזא עלאה הוא וכלא בעי קב"ה בגין לאגנא עלייהו דישראל ולא ישלטו בהו זינן בישין בגין דאינון חולקיה דקב"ה ויעמוד מלאך יי' וגו' תנא מסטרא דאמא כד איהי מתעטרא נפקין בעטרהא אלף וחמש מאה סטרי גליפין בתכשיטהא וכד בעאת לאזדווגא במלאכא מתעטרא בחד עטרא דארבע גוונין (גוונין) אינון גוונין מתלהטן בארבע סטרי עלמא כל גוונא וגוונא מתלהטא תלת זמנין בהווא סטרא דאינון תריסר תחומי גליפין ועאלין ואתכלילו בתריסר אחרנין ברישא דעטרא אית ד' שורין לד' סטרין ואינון מגדלות כד"א מגדלות מרקחים מהו מרקחים כמה דאת אמר מכל אבקת רוכל ועל כל מגדלא ומגדלא ג' פתחין קביעין באבנין טבין מכל סטרא וסטרא האי עטרא נהירא (ס"א טהירא) (ס"א טמירא) בדלוגין דאופיר בגין יקרא דמלאכא כמה דכתיב אוקיר אנוש מפז וגו' תחות עטרא תליין זגי דדהבא בסחרנהא זגא דדהבא מסטרא דא זגא דדהבא מסטרא דא וחד רמונא (ס"א בגו) כגוון ההוא רמונא אית בה אלף זגין וכל זגא מנייהו מתלהטא בסומקא בחוורא ההוא רמונא אתפלג בפלוגין ארבע וקיימא פתיחא לאתחזאה זגהא תלת מאה ועשרין וחמש זגין לסטרא דא וכן לכל סטרא וסטרא עד דמתלהטן ארבע סטרי עלמא מחיזו דכל פלכא ופלכא ואינון אקרונ פלח הרמון כמה דכתיב כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך ארבע גלגלין בפלכי ארבע זווין נטלין בגלגולא להווא עטרא וכד נטלי לה אזדקפן לעילא עד דמטו לגלגולא דפלכא עלאה דנהים יממא וליילא מתחברן כל אינון פלכין ונטלין לעטרא וזקפן לה וקלא דאינון גלגלין אשתמע בכלהו רקיעין לקל נעימותא מתרעשין כל חילי שמיא וכלהו שאלין דא לדא עד דכלהו אמרי ברוך כבוד יי' ממקומו:

תרגום: "ויעמוד מלאך ה' וגו'", אמר רבי אבא, כמה יש לנו להתבונן בדברי התורה, פסוקים אלו רמוזים בחכמה עליונה, וכי לחנם יצא מלאך זה להראות לאתון אחת או לעמוד מולה בין הכרמים, פעם כאן ופעם כאן, אלא הכל סוד עליון הוא, והכל רצה הקדוש ברוך הוא כדי להגן על ישראל, ולא ישלטו בהם מינים רעים, משום שהם חלקו של הקדוש ברוך הוא. "ויעמד מלאך ה' וגו'", למדנו מצד האמא, כשהיא מתעטרת, יוצאים בעטרותיה אלף וחמש מאות צדדים חקוקים בתכשיטיה, וכשרוצה להזדווג במלך, מתעטרת בעטרה אחת של ארבעה צבעים, אותם צבעים לוחטים בארבעת צדדי העולם, כל צבע וצבע לוהט שלש פעמים באותו צד, שהם שנים עשר תחומים חקוקים ונכנסים ונכללים בשנים עשר אחרים. בראש העטרה יש ארבע חומות לארבעה צדדים, והם מגדלות כמו שנאמר "מגדלות מרקחים". מה זה "מרקחים", כמו שנאמר "מכל אבקת רוכל ועל כל מגדל", ומגדל שלשה פתחים קבועים באבנים טובות מכל צד, וצד עטרה זו מאירה (טהורה נ"א טמירה) בדלוגים של אופיר בשביל כבוד המלך, כמו שכתוב "אוקיר אנוש מפז וגו'". תחת העטרה תלויים זגי זהב סביבותיה, זג זהב מצד זה, וזג זהב מצד זה, ורמון אחד (בתוך) כגוון אותו רמון יש בו אלף זגים, וכל זג מהם לוהט באדום ולבן, אותו רמון נחלק לארבעה חלקים, ויש פתח לראות זגיו, שלש מאות ועשרים וחמשה זגים לצד זה, וכן לכל צד וצד, עד שלוהטים ארבעה צדדי העולם ממראה כל פלח ופלח, והם נקראים פלח הרמון, כמו שכתוב "כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך". ארבעה גלגלים בפלחי ארבע הזוויות, לוקחים בגלגול את אותה עטרה, וכשלוקחים

מאיר העץ חלק ג'

גבורה אשר הם מתפשטין בכל ז' קצוות בינה אמא עילאה⁸⁶³. וז"ש באדרא (קלב ע"ב) א"ר חזקיה מסתכל הוינא כו' נחית⁸⁶⁴ וסליק לשכ"ה עיבר כו', כי מתחילה היה ש"ך בלבד, שהם⁸⁶⁵ ה"פ דין משם אדנ"י, שהם ש"ך ניצוצין, וכאשר נתחברו עמהם הה' אלפי"ן עם הה' דינין, שהם בחי' ה' שמות אהי"ה שהם רחמים גמורים⁸⁶⁶ יותר מהם⁸⁶⁷, נמתקו ונתבסמו הה"פ דין ונעשה ה"פ אדנ"י, שהם גי' שכ"ה ניצוצין⁸⁶⁸. ואז⁸⁶⁹ נקרא המל' דינא רפיא כנ"ל, כי שם אדנ"י, א' שבו הוא מורה רחמים, ושאר אותיות די"ן, ולכן הוא דין מזוג ורפיא, באופן כי שם אדנ"י נקרא דינא רפיא, ואז הם שכ"ה גבורות, ובהיותם שכ"ה הם ממותקים. ונמצא, כי אז⁸⁷⁰ הש"ך מנהיג⁸⁷¹ מצד אות א' המתחברת עמהם, וז"ס (אד"ר שס) ונהיר וסליק לשכ"ה עיבר כו', כי אז הם מאירין ואינם חשיכין⁸⁷².

ובזה תבין מ"ש פ' תזריע⁸⁷³ ענין נער ונערה, כי נער גי' ש"ך ניצוצין, עד לא אתבסמו איקרי נער, ונערה גי' שכ"ה כאשר נתבסמה ע"י שם אהי"ה, שהוא בה' עילאה בינה המורה על אות א' שבשם אדנ"י, ונתבסמו ע"י ה' אלפי"ן שיש בה' פעמים דין כנ"ל, נגד ה' ראשונה שהוא בינה הכוללת ה' אלפי"ן, ה"פ אור הנזכר בתקונים תיקון ה' (כ ע"ב). ואז נקרא נערה יתיר ה', כי אז היא בבחי' שכ"ה דינין מבוסמים וממותקים, ואז יכולה להיות מקבלת עמה זווג הזכר המזווג⁸⁷⁴ בה, משא"כ בתחלה, עד שלא נתבסמו⁸⁷⁵. ואמנם, ענין הה' יתירה הממתקת ומבסמת את הש"ך ניצוצין, הם ה"ג הנקרא ה' אותיות מנצפ"ך, הנזכר אצלנו בתקונים⁸⁷⁶ ובמקומות רבים. והנה מנצפ"ך גי' פ"ר, והחילוק שיש בין שכ"ה⁸⁷⁷ ובין ה"ג מנצפ"ך, הוא כי אלו שכ"ה

אותה מזדקפים למעלה עד שמגיעים לגלגול פלח העליון, שנוהם יומם ולילה, מתחברים כל אותם פלחים ולוקחים העטרה וזוקפים אותה, וקול אותם הגלגלים נשמע בכל הרקיעים לקול נעימותם, רועשים כל כחות השמים וכולם שואלים זה לזה, עד שכולם אומרים "ברוך כבוד ה' ממקומו".

⁸⁶² 7' (אול"ח ומנו"ט).

⁸⁶³ ד' סטרי עלמין, הנמשכים מבינה.

⁸⁶⁴ נהיר (אול"ח).

⁸⁶⁵ ה"ג (נוסף צאול"ח).

⁸⁶⁶ נמחק צאול"ח

⁸⁶⁷ אז (נוסף צאול"ח).

⁸⁶⁸ נמחק צאול"ח

⁸⁶⁹ כלומר בתיקון.

⁸⁷⁰ מוסגר צאול"ח

⁸⁷¹ ניצוצין נליצין ונהיגין (אול"ח).

⁸⁷² חשוכין (אול"ח).

⁸⁷³ פ ע"ב לח ע"ב ועי' שער מאמרי רשב"י יז ע"ג (לש"ו) @ לא מופיע פרשת תזריע

⁸⁷⁴ המזווג (אול"ח).

⁸⁷⁵ עי' מבו, ש נד ע"ד:

המותם הראשון שכל עיקרו הוא מן לבושי כה"י דאימא. והנה כשהיה בשערין לא נעשה ביסוד שלה רק דגם א' וליך א' ומנצפ"ך א' ע"י ה"א אז נק' הנקבה נפר חסר ה' כי נפר בני' ש"ך דינין וזה המנצפ"ך ה"א היה דינין כנ"ל ועתה שלקחה אלו השניים שהיא אחר שנגסרה אז ניסוף בה ה' דנערה כי ה' זו רומז על אלו חמשה אותיות דמנצפ"ך השניים שהם יותר רחמים וגבורות ממותקות. והנה מה שלקחה עתה בזמן הנערות שהוא בזמן הבסורה הם דלת א' וחמשה אותיות מנצפ"ך הכי הם ששה אותיות ואלו הם ששה חדשים של זמן הנערות. הבחי' ה' היא אחר שנגסרה ולקחה ששה בחיטות ה"ו ששה דלת א' וחמשה אותיות מנצפ"ך אחרים בששה חדשי הנערות ואח"ך חזרה עמו פנים בפנים ואלו ראוי לזווג גמור וזו היא תורה שבפ"ע המתחברת פנים בפנים עם הוציך ארפין הנקרא תורה שבכתב וזו היא נקרא בנחת בנימטורה תורה אל מ"ש: שיש ליה ביה זמן

עי' מבו"ש:

⁸⁷⁶ נמחק צאול"ח

⁸⁷⁷ ניצוצין (נוסף צאול"ח).

מאיר העץ חלק ג'

ניצוצין הם גבורות הנקבה עצמה⁸⁷⁸, והם בחי' ספי' המל' שלה כמבואר אצלינו לעיל, כי כל ג' בחי' הכלים של ספי' זו הם ג' שמות אדני'. וכבר נת"ל, כי שכ"ה הם ה' שמות אדני', אמנם ה"ג מנצפ"ך הם בחי' הגבורות הזכר עצמו⁸⁸⁰, שאח"כ ניתנין⁸⁸¹ אליה, והם מתקבצין בספי' היסוד שבה, הנקרא נקודת ציון כנ"ל. הרי נת' אצלינו ענין שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין⁸⁸² הנזכר בכ"מ בזוהר, שהם בחי' ניצוצין שהיו בו' מלכים, שיש בהם ג' בחי': כלים, וניצוצין, ואורות, ונתקנו ע"י פ"ר ניצוצין דמנצפ"ך⁸⁸³, שגם הם בחינת ניצוצין. וכולם הם דין וגבורות, אלא שאלו של המנצפ"ך הם ממותקות יותר משכ"ה ניצוצין⁸⁸⁴. וזכור הקדמה זו של שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין של מנצפ"ך מה ענינה בכ"מ. ועיין לעיל ענין ד' אורות: טעמים, ונקודות, תגין, אותיות שהם ניצוצות, ותבין משם כי אלו⁸⁸⁵ ניצוצין הם דמיון אלו הרפ"ח ניצוצין שבכאן שהוא בחי' הד'. או אפשר שהוא בחי' ב', שהם בחי' הנקודות, שבנקודות היוצאין מן העין שהם דינין ואור חוזר ואור האחוריים המאירין בכלים אחר היותן נשברים, שנתעלו מהם ונסתלקו האורות {פח ע"ג} הנק' אור ישר, וצ"ע⁸⁸⁶.

⁸⁸⁷מ"ק בענין בירור⁸⁸⁸ של זו"ן בעיבור ויניקה, הנה זמן העיבור הוא ט' חדשים, וכבר ידעת כי ז"א יש בו ט"ס שלימות, רק שהם בסוד ההעלם, ואינם ניכרין אלא הו"ק⁸⁸⁹, אבל בודאי שצריך להיות בו י"ס גמורות. והנה נודע, כי ימי העיבור אינם רק ח' חדשים, כי ביום א' שלוקח מחודש ט' יספיק כנודע, ואפי' אותו היום עיקר לקיחתו הוא מפני ספק יום הקליטה, כנודע. נמצא, כי עיקר חדשי עיבור הצריכין הם ח' חדשים לבד. והענין, כי כבר ביארנו ענין ברור זו"ן⁸⁹⁰ מה הוא, כי הכל נמשך מסוד ז' מלכים קדמאין שמתו ונתבטלו, והיה בהם סיגים כנודע. ואותן הסיגין מעורבים הם עם כל הקדושה שבהם, לכן צריך לנקותם ולברר את הקדושה, להוציא ממנה סוד הסיגים. וכבר נודע שהסיגים היוצאין מן הכסף הטהור אי אפשר שלא יתערב בהם קצת כסף טהור, ואז צריך לנקות את הסיגים פעם ב' להוציא אותו המיעוט של ניצוצות הכסף הנשאר מעורב בהם. וענין בירור זה תלוי במחשבה עילאה שהוא אבא, כמ"ש פ' פקודי (נד ע"ב) במחשבה אתברירו כולהו. כי הלא יסוד אבא הוא מוציא טיפת המוחין לצייר ממנו

⁸⁷⁸ כלומר דב"ן עי' דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח הובא בספר הדע"ה ח"ב בסוף.

⁸⁷⁹ והם בחי' נמחק באלו"ח, ובמקומו וגם נתונות בספירת.

⁸⁸⁰ כלומר הפ"ר דמ, הם דכורים כלפי הש"ך שהם דב"ן עי' דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח הובא בסוף

דע"ה ח"ב.

⁸⁸¹ ונתנס (אלו"ח).

⁸⁸² (ש' מנצפ"ך) (נוסף באלו"ח).

⁸⁸³ כל התיקונים דמ"ה שהם כל התיקון של ש"ך פ"ר ורפ"ח דמ"ה כולם באים אך ורק דרך הפ"ר מחמת שלא מגיעים לתיקון הסופי עד תיקון דלעתיד (דע"ה ח"ב קמא ע"ב).

⁸⁸⁴ עי' דע"ה ח"ב קמ ע"ג שהשכ"ה כאן ניצוצין של מלכין קדמאין, והפ"ר כאן של תיקון המ"ה, ולכן הם ממותקות יותר. @.

⁸⁸⁵ אולי אותם (אלו"ח).

⁸⁸⁶ ונלע"ד לפרש, כי הש"ך ניצוצין, שהם ז"פ אדם, הם ז' כלים של המלכים, והרפ"ח ניצוצין הם רפ"ח ניצוצי אורה שצחוכם ומעוליס מן השכ"ה שהם כלים ממש כנודע וכו'. או אפשר וכו', כי הרפ"ח ניצוצין עצמן, בהצטרף עמהם ל"ב חלקים שגם הם שרשים הדינים הם ש"כ, והכל א'. ומש"ל כי השכ"ה הם הכלים פ' על הניצוצין שצחוכם שאינם נפרדים מהם תמיד, או אפשר כי אלו הל"ב חלקים הנוספים על הרפ"ח הם בחי' שאלו מרחובות הנהר שנחבא בכלי היסוד, כי אלו הל"ב הם נמשכים ממוח החכמה ל"ב נתיבות אל היסוד, ולכן אינם במספר הרפ"ח אשר הם מהחסד ולמטה (מצו"ס י ע"ג).

⁸⁸⁷ דרוקים. עי' לעיל הערה 826.

⁸⁸⁸ ציבור (דרוקים).

⁸⁸⁹ עי' לעיל שער יא פרק ו הערה 746 לגבי ספק אם יש לז"א ט' ספירות או ו' ספירות בתיקון.

⁸⁹⁰ הזעיר (דרוקים).

מאיר העץ חלק ג'

הולד, והאב הוא המברר במוחין שלו הנקרא מחשבה, ומברר הטוב ושדי להו {פח ע"ד} בפומא דאמה, והוא נותן⁸⁹¹ באימא והיא מתעברת ממנו, ואח"כ בהיותן במעי אמא עילאה, כל אותן החדשים הוא מתברר יותר.

ומזה תבין הטעם איך הוא סוד העיבור שיכנוס הז"א תוך מעוי דאמא. והענין, כי באמא אין חיצונים נוגעים בה כלל, ואין להם שום אחיזה כלל, וא"כ בהיות הז"א שם אתברר מעט מעט והקלי' נפרדין ממנו. גם הענין הוא, כי האורות של ז"א כשהם תוך אורות של אמא הם מקבלים הארה גדולה מאד, ואז ע"י העירוב הב' אורות ביחד הם מתגברים, ואז הם מתבררים ומבדילין הקליפות שבתוכו. ונמצא, שע"י עיבור ז"א תוך אמא הוא מתברר. ואמנם, ראה המאציל העליון שאין מציאות לברר ז"א תוך עיבור רק עד הנצח, כי בכל חדש וחדש הוא מתברר ספ"י א' ממנו, ומן הכתר עד נצח הם ח' ספ"י, כשתמנה הדעת עמהם. והנה בחדש הח' נשלם להתברר נצח של ז"א, אבל הוד יסוד ומלכות לא יוכלו להתברר מרוב הקלי' והסיגים שבהם, שהם ג' תחתונים סמוכים לקלי'. וגם עם מה שכבר הודעתך, כי השקר אין לו רגלים (תיקו"ז עג ע"ב), והוא סוד החיצונים הנקרא שקר, ואין לו ב' רגלים שהם נו"ה רק רגל א' שהוא הוד לבד, ושם יש לו אחיזה בסוד הו"ד דו"ה, כמ"ש (איכה א יג) כל היום דוה, ובו נחרב הבית באלף הה' הרמוז בהוד, והוא סוד רגל {פט ע"א} של ק' של שקר. נמצא, כי מהוד ולמטה יש להם אחיזה אל החיצונים גדולה מאד, ולכן אין כח בעיבור להשלים ולברר אותן, ואז נולד ז"א ויצא לחוץ כנלע"ד ששמעתי. אך אני זוכר שא"ל מורי זלה"ה שגם הנצח נתברר ואינה עולה מן המנין העיבור, והטעם, כי בהדי הוצא לקי כרובא (ב"ק צב ע"א), כי להיות נו"ה תרי פלגי דגופא (&), לכן כיון שההוד לא נתברר גם הנצח לא עלה בחשבון בירור אע"פ שנתברר, ואיני יודע איך הוא מתיישב⁸⁹².

שער יח פרק ו מ"ק⁸⁹³

אכן, מסוד היניקה ולמטה אני זוכר היטב מ"ש לי מורי זלה"ה. והענין, כי ימי היניקה הם כ"ד חדש, והוא, כי נשאר ג"ס להתברר, והם הוד יסוד מלכות. וכבר ידעת, שהאשה אחר שילדה היא זבה דמים, והענין, כי כבר ביארנו שבמעי האשה נתברר הולד, ובהמשך ימי העיבור הם מתבררין מעט מעט, עד שנמצא בסוף ימי העיבור אז נשלם להתברר. וכל מה שיוכל להתברר נתברר ונעשה ממנו גוף הולד, ולכן הולד הוא מתגדל תוך מעי אמא מעט מעט, כי מתברר מעט מעט ומתגדל גופו מאותו בירור עד שנשלם להתברר. ומה שהוא סיגים גמורים שאין בו תועלת הוא נעשה דם טמא, ואז כשיוולדת נפתח רחמה ויצא ממנה דם טמא, שהם הסיגים, ויצא הולד מבורר ומתוקן, וכל הסיגים הללו הם מאותן ח' ספירות שנתבררו כנ"ל. ונשארו ג"ס שלא נבררו כלל, ואלו הסיגים שלהם נשארו תוך מעוי דאימא, והג"ס עצמן יצאו לחוץ עם ז"א, כי בודאי שלא יצא חסר. ואמנם הסיגים שלהם המעורבים עם מעט הקדושה לא יכלו להתברר מטעם הנ"ל, כי הם תחתונים שבכולם. וז"ס הדם שארז"ל שנשאר תוך אשה שלא יצא לחוץ עם השאר, כי השאר כבר נתברר ואין בו תועלת, לכן יצא לחוץ בסוד דם טמא. אך זה הדם שעדיין לא נברר נשאר תוך מעוי דאמא, וע"י אריכות זמן היניקה הוא מתברר בתוכה ונעשה חלב, וזה נעשה ע"י עלייתו אל מקום הדדים, וכמ"ש בע"ה בסוד {פט ע"ב} הדם איך הוא מתברר ומתהפך לחלב (נדה ט ע"א).

וכשתחלק הכ"ד חדשים דיניקה לג"ס, יהיה ח' חדשים לכל ספ"י. והטעם שצריך ח' חדשים בירור לכל⁸⁹⁴ ספ"י מאלו הג' הוא, כי החלב אינו יונק הולד כולו ביום א', רק יונק מעט מעט, ועל ידי שהוא יונק הוא מתגדל כנודע. כמו שבסוד עיבור מתגדל מעט מעט, כן עתה ע"י בירור זה שהוא יונק הוא מתגדל, ובזה תבין למה ב' שנים הראשונים הולד אינו אוכל מעצמו, רק צריך יניקת חלב. הטעם, שצריך שתברר לו אמא אותן הג"ס שנשארו, כי הוא אין כח בידו לבררם, והחלב שיונק התינוק, הנה בודאי שהלב שבו מוליך הכל תחילה אל הכתר שבו, ואח"כ

⁸⁹¹ "והוא נותן" נמחק בדרכים, ובמקומו איתא "וניתן".

⁸⁹² בענין כל הפרק עי' לעיל שער ה פרק ה הערה 627.

⁸⁹³ דרוקים, טעה"ק ע ע"ב.

⁸⁹⁴ "ובירור לכל" נמחק בדרכים, ובמקומו איתא "לברר כל".

מאיר העץ חלק ג'

אל המוחין, ואח"כ אל הגוף, כי כן סדר מעלתו, כנודע מסוד אכילת אדם, כי המלך שהם המוחין אוכלים תחילה. והנה מן הכתר עד נצח שהם הספיי' מבוררים הם ח'⁸⁹⁵, ולכן צריך ח' חדשים עד שיתברר ההוד ותתחלק ותעבור אורה דרך הח"ס הנ"ל. וכן ח' חדשים לספיי' יסוד, וכן ח' חדשים לספיי' מלכות, הרי כ"ד חדשים של ימי היניקה.

וא"ת, בשלמא ספיי' ההוד אינה עוברת רק דרך הח' ספיי', אבל היסוד צריך ט' ספיי', כי צריך לעבור גם ספיי' ההוד, וספיי' מלכות צריך י'. והתשובה הוא, כי ח"ס הראשונים כולם נמצאו מתוקנים יחד קודם זמן יניקה, אבל אלו הג"ס שלשתן ביחד באים⁸⁹⁶ להתברר, וביחד הם מתבררין, ואין אנו נותנין זמן לזו קודם לזו, רק שאנו אומרים שבצירוף שלשתן אז הם צריכין כ"ד חודש, אך הם כולן ביחד מתבררין, ואין בהם קדימת זמן כלל עד שיצטרכו לחשוב כל א' בפ"ע, וזה מבואר.

אך נלע"ד כדי לקיים מ"ש למעלה בענין הנצח, שעליו נאמר (ב"ק צב ע"א) בהדי הוצא לקי כרבא, וכיון שהם תרי פלגי דגופא⁸⁹⁷, והוא מתערב בהוד שאינו מתוקן, לכן גם הנצח נפגם עמו, ועדיין צריך תיקון, והוא נמנה בכלל ספיי' של ימי היניקה. א"כ, כפי זה הדרך, צריכים אנו לומר כי ג"ס שנתבררו בימי היניקה הם נה"י, ג"ת של ז"א. כי המל', הנוק' של ז"א, אינו בכלל ימי היניקה, כי ימי היניקה הם צריכין לז"א {פט ע"ג} לבדו, כי הבת יונקת ג"כ כ"ד חדשים בפ"ע, ואנו מוציאים ספיי' המל' ומניחין במקומה ספיי' הנצח, כנלע"ד ליישב כנ"ל⁸⁹⁸.

וזה שאנו אומרים שהדם היוצא מן מקור האשה בעת לידתה היא טמא, על⁸⁹⁹ כל זה דע, כי יש ברירה, וברירה דברירה, הכל הוא כפי העולם שאנו מדברים בו. כי אם הוא בנוק' דאצילות או באמא עילאה, אם הוא באמא עילאה הנה אותו הדם היוצא ממנה אע"פ שבערכה הם סיגים⁹⁰⁰, עכ"ז הם עדיין צריכין להתברר בנוק' תתאה מל'. וכן הדם היוצא מנוק' דז"א דאצילות, שאינו ראוי להיות משם חלקי אצילות, הנה הם סיגים בערך האצילות, אך הם יורדין בבריאה, ומתברר מה ששייך ממנו לבריאה, והשאר יורד ביצירה, בסוד דם. וכן הולך עד שיתברר מכל עולם ועולם, עד שיורד בנוק' תתאה דעשיה, ושם מה שיוכל להתברר הוא סיום

⁸⁹⁵ ספירות (נוסף לזוטיס).

⁸⁹⁶ צהוד (נוסף לזוטיס).

⁸⁹⁷ עי' פת"ש נתיב ז"א פתח כח: כלומר שאין א' משמש ללא חבירו (עי' בהגר"א בתיקו"ז צה ע"ג כמו שרגל א' ללא חבירו אינו משמש כלום).

⁸⁹⁸ עי' פת"ש שם: וכל אלו סודות גדולות, והכוונה בזה כי נז"ה הם מאורות האחרונים של פרצוף ז"א שמתפשטים לעולם התחתון שע"ז נמצא כח לסט"א לקטרג, מ"מ נצח שהיא לימינא יש בזה צד קדושה יותר שמתגלה הארתו ביותר, לכן אין בזה כ"כ כח לאחוז שם הרע, והיינו, שב' מדות נז"ה הם הנהגת עוה"ז בב' הדרכים לצדיקים ולרשעים, אבל הם מתהפכות כי לצדיקים וסביבו נשערה מאד (תהלים נ ג) ולרשעים (דברים ז י) משלם לשונאיו אל פניו להאבידם וכו', ומצד זה הדין המגיע לצדיקים אין לסט"א אחיזה כ"כ, שהרי עכ"פ הצדיקים דבוקים בקדושה בכל יכולתם, ואין היצה"ר מסיתו ח"ו להטותו מדרך ה', אבל מצד שלוות רשעים, בזה יש לו אחיזה שע"ז הרשעים גוברים יותר בעולם ומתחזקים ברשעתם, וכן או"ה בשלוותם שולטים ביותר על ישראל, ומ"מ מבחי' אחת יש אחיזה בנצח, והיינו, שהרשעים ג"כ מכחישים השגחתו ית' ומתחזקים ברשעתם מצד שרואים סידור הרע המגיע לצדיקים, ואומרים (מלאכי ג יד) שוא עבוד אלקים וגו', ונמצא שנצח מצד הקבלתו אל ההוד, בזה יש לו אחיזה לסט"א שם כ"ז העיבור שהוא בעת ההסתור פנים הנמצא בזמן הגלות שהקדושה אינה מתגלה, והוא מ"ש בהדי הוצא לקי כרבא, שנו"ה משמשים כאחת, והבן מאד מאד, ותיקון [רגלין] זה הוא ע"י היניקה מחלב דאימא שמתגלים מאורות של אימא בז"א לגלות גדולתו ית' בעולם כמ"ש למעלה (פתח כז) וכל מה שמתגלה יותר, אז מתקדש שמו ית' יותר בעולם, והרע מסתלק ואין לו מקום לפתות, והקטרוג מסתלק, והוא סוד ההדרגה של כ"ד חדשים, שכל א' מקבל הארה זאת בהשתלשלות ממדרגה למדרגה, והם בג' הדרכים של ב' הנהגות של נז"ה לצדיקים ולרשעים, וכן היסוד שהוא הנהגת העולם בכלל.

⁸⁹⁹ עס (לרוטיס).

⁹⁰⁰ עי' שער פנימית וחיצונית דרוש ח' דף פב ע"ב (לש"ו), שכל ענין סיגים וכו' תלוי לפי הערך שבו מדברים.

מאיר העץ חלק ג'

הבירור, ומה שיוצא משם בסוד דם הוא סיגים וקליפות גמורות, אשר לא יוצלח לכל, והם סוד הקליפות שתחת העשייה, ששם מקומם⁹⁰¹.

⁹⁰²ונחזור לענין, כי משם תבין הטעם למה התינוק בזמן היניקה אינו הולך ברגליו, רק כפי הזמן שהוא יונק כך ניתן כח ברגליו לילך, עד שבסוף ימי היניקה כבר הולך ברגליו. הענין הוא, כי הז"א הוא ו"ק מחסד עד יסוד, ובהיותו בסוד עיבור הוא ג' כליל בג', שהם נה"י כלולין ונעלמים תוך חג"ת⁹⁰³, ולכן כשהוא יוצא ממעי אמו ויונק סוד החלב הנעשה מבירור נה"י כנ"ל, אז מתפשטין נה"י שלו, שהם הרגלים, ואז {פט ע"ד} הם מתחילין להתגלות מעט מעט. וכאשר כלו להתברר אחר כ"ד חדשי היניקה, אז הוא הולך על רגליו, כי כבר נתגלו רגליו ונתקנו. גם תראה, כי לפעמים בשנה וחצי התינוק יכול להלוך, והענין הוא כי אחר שנתקנו בחי' נו"ה, שהם הרגלים, כבר הוא יכול להלוך, אע"פ שאין היסוד נברר כי עיקר ההליכה ברגלים תלוי⁹⁰⁴.

שער יט פרק א מ"ת⁹⁰⁵

שער השלישי שער אורות ניצוצין וכלים וכו' פרקים

ונחזור עתה לענין ראשון, כי ג' בחי' יש בז"א, והם אורות ניצוצין וכלים. וכל ג' בחי' אלו נכנסין תוך מעוי דאמא בינה להתקשר ולהתחבר ולהתקין שם בבחי' עיבור⁹⁰⁷. לכן נבאר

⁹⁰¹ והיניקה הזאת היא מחלב מדם הנברר כמ"ש (בכורות ו' ע"ב) דם נעכר ונעשה חלב, והיינו, כי הדם הוא סופי מאורות של הגבורות והדינים שמצדם בא הצמצום וההסתר פנים למטה, שבזה נמצא מקום מציאות לרע ולסט"א כמ"ש, והגבורות הקשים האלו הם מתבסמין בשרשם בסוד החסדים שהם גוון הלבון, והם מסתלקים עצמם מליתן מקום לסט"א לעשות את שלו, וממילא הסט"א אין לו שורש, ונדחה מסטרא דקדושה, וז"ס הבירור שהדמים טמאים יוצאים בעת הלידה ומסתלקים משם, והטוב הוא נברר ומתהפך ונעשה חלב שנותן כח הגדלה והתפשטות לאותם המאורות המסודרים בז"א, ויתהפך שם אלקים שהוא גבורות בב' הצדדים בסוד א"ל ד"ד ומ"י ד"ד כמ"ש"ל (פתח טז) ע"י מיתוק הג' שהוא ה' דאלקים, וידוע, כי אלקים הוא הנהגת הטבע השולט ומחבקו הוא במה שגם בו מתגלה כח השגחה העליונה בעת גדולתם של ישראל, והוא סוד מילוי אלקים דיוד"ן שם מצפ"ן חילוף שם הו"ה, והיינו, השגחה הנסיית שבו ניכר שמו ית' כמו שהיה ביצ"מ כמ"ש הקב"ה למשה, (שמות ו ג) וארא וגו' ושמי ה' לא נודעתי להם, (שם ו') לכן אמור גו' אני ה' וגו', והוא גימטריא אלה"ם, וא' יתירה סוד גילוי יחודו ית' כאשר נמתק שם אלקים ע"י שמראה שהוא השופט ושליט בעולמו לתת לאיש כדרכו, והוא מ"ש (רש"י שמות ו ב) אני ה' נאמן לשלם שכר כו', והוא סוד היניקה כמו שהיה ביצ"מ אחר הלידה כמ"ש (שמות ו ו) והוצאתי אתכם מתחת וגו' (פת"ש ז"א כז).

⁹⁰² מבז"ש מז ע"ג.

⁹⁰³ לא הפוך ע"י לעיל הערה 376 שנה"י תוך ח"גת מדובר על העליה למעלה ולא על העובר עצמו, וכן שער כד פרק א' ששם כתוב שזה חג"ת תוך נה"י.

ע"י פת"ש ז"א כח וז"ל כ"ז שמאורות עליונים הם מראים השפעתם בקטנות ובצמצום, אז מתעלם הנהגה השלמה בעולם התחתון, ונשאר עיקר השכר לצדיקים והעונש לרשעים בעוה"ב שהוא חג"ת שהם מנהיגים בעוה"ב, ונמצא שנה"י מתעלמים בחג"ת עד שיונק מחלב דאימא שיתגלה גם הנהגת עוה"ב למטה, אז נתקנים הרגלין, ונמצא שאין כאן סתירה בדברי הרב ז"ל כמ"ש במ"א, שהעיבור הוא סוד נה"י, וחג"ת מתעלמים בנה"י, וביניקה מתגלה חג"ת, ובאמת הכל אחד, והבן דברים אלו.

⁹⁰⁴ כל זה סוד עמוק, כי ידוע שעיקר אחיזת הסט"א נמצא ברגלים [ע"י בהגר"א על ספד"צ כט ע"ג] ששם רודף הנחש להאחז בו, כמ"ש (בראשית לב כה) וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו, וכן בנחש (בראשית ג טו) ואתה תשופנו עקב, ואמרו ג"כ (ברכות ו' ע"א) הני ברכי דרבנן דשלהי כו', והטעם, כי הסט"א אין לה אחיזה כי אם בסיום המדרגות של הקדושה, שניתן לה איזה ענף שתוכל לאחוז שם והוא צד הקרוב לה, וע"י שנמשך אחריו יכול לעלות למעלה ולפגום ח"ו בכל המדרגות, כמו שאנו רואים שהנחש נושך בעקב ואח"כ הארס עולה למעלה ומתפשט בכל הגוף, וכן הוא בהתפשטות המאורות שהסט"א נמצאת בסוף הקדושה והוא נקרא סוף הרגלים. והיינו, שבכל מקום שמדרגות הקדושה הם בגלוי וניכר כבוד שם קדשו וגודלו ית', שם אין מציאות מקום אל [צד] הסט"א לפתות ולהכחיש השגחתו וכח יכולתו ית', שלכן בשמים ממעל וכ"ש בעלמין דלעילא אין חטא ואין שם מקום לרע (פת"ש ז"א פתח כו).

⁹⁰⁵ ע"י מבר"ש מ ע"ד, שעה"ק לב ע"ד (לש"ו) ask shammai to look in the nushacaos@

⁹⁰⁶ אול"ה, מבז"ש מ ע"ל, קעה"ק לב ע"ל.

מאיר העץ חלק ג'

עתה ג' בחינות מקומות שיש בבינה אשר בהם נכנסו ג' בחי' הז"א הנ"ל בסוד העיבור. והוא, כי הלא נתבאר שבינה ותבונה נכללו ונעשו פרצוף א' בלבד⁹⁰⁸. והנה הג' מקומות שבבינה הם אלו: א', הוא המקום אשר היה בתחלה בחי' יסוד דבינה העליונה בהיותה נפרדת מן התבונה. ב', הוא המקום אשר היה בתחלה יסוד תבונה. ג', הוא מקום החתך שבין רגלי {צ ע"א} הבינה לראש התבונה⁹⁰⁹. והנה אע"פ שעתה נתחברו בינה ותבונה בפרצוף א', עכ"ז הרושם של מקום הנ"ל נשאר שם כנודע אצלנו בהקדמה, שאין לך שום אור שאינו מניח רשימו במקומו אף אחר הסתלקותו משם⁹¹⁰. והנה במקום שהיה יסוד דבינה, שם נכנסו האורות, ובמקום החתך שם נכנסו הניצוצין, ובמקום יסוד תבונה שם נכנסו הכלים. ובהיות ג' מקומות אלו, ובהם ג' בחי' אלו הנ"ל, זה נקרא בחי' עיבור דז"א במעו⁹¹¹ דבינה.

והנה, פשוט הוא שג' בחי' אלו אין זמן תקונם שוה, כי הכלים צריכין זמן רב להתקן, והניצוצין פחות מהם, והאורות זמן מועט מכולם. וזה פרטם, כי האורות אינן עומדים בסוד העיבור רק ז' חדשים, ואח"כ נגמרו להתקן, והניצוצין נגמרים אחר ט' חדשים, והכלים נגמרים אחר י"ב חדשים⁹¹². ולכן תמצא ג' עיבורים שיש בעולם זמן ז' וט' וי"ב כנזכר בגמרא (יבמות פ

⁹⁰⁷ ואז נארגים נמתחים הכלים עם האורות ביחד והם מיוחדים זה בזה בכל עניניהם לעולם כי עי"ז מזדככים הכלים מיד על ידי האורות (כללים ח"א צה ע"ג).

נראה שזה לא היה אלא בתחילת אצילותם, דהיינו ביציאת שם מ"ה וט"ר דב"ן בתחילת עולם תיקון, שכן רק אז היתה אצילותם נעשית בסוד עיבור ולידה, אמנם אחרי כן הגם שהם עולים ויורדים תמיד לפי מעשה התחתונים, עכ"ז הם אינם נכנסים לסוד עיבור ממש, כי דבר זה לא יתכן. אמנם ד"ז צ"ע, שכן עי' בפע"ח חג המצות פ"א שבעת גלות מצרים חזרו ז"ן לסוד העיבור. אמנם יש ליישב דהכוונה שם היא להסתלקות המוחין, שכן מוחין דגדלות נסתלקו, ואילו מוחין דחג"ת (מוחין דיניקה) נתלבשו בתוך מוחין דנה"י, הרי הם מוחין דעיבור. אמנם אפשר להעמיד את דברי הרב גם בתמידות, על פי דברי הלש"ו (הקדו"ש שער ז' פרק ז') שכל הדורות עומדים בצורה של ה' פרצופים זה לעומת זה, ולכל ה' הפרצופים יש כללים ופרטיים, אם כן הדור הבא הוא לעולם חשוב כאילו הוא במעי אמו לגבי הדור הזה (ביאורים ח"ב י ע"ג).

⁹⁰⁸ בלידת מוחין דז"א עי' שער ז"א סוף פרק א'. וזה מוסבר יותר לקמן פרק ד' ע"ש.

⁹⁰⁹ עי' פת"ש ז"א ז' וז"ל, כן הוא ג"כ בנבראי מטה, כמו שאנו רואים באדם שיש בו נשמה וגוף שהם האברים, ובחינה ממוצעת בין הנשמה ובין הגוף שהוא הבלא דגרמי (עי' לעיל שער טנת"א פרק ה') הנשאר בקבר על העצמות גם אחר פרידת הנפש וכו' והוצרך התיקון לכל אלו הג' מדרגות, היינו לכלים עצמם שיהיו בסוד היחוד והקישור, מוכנים כפי ענין עולם התיקון וגילוי היחוד, שהמדות המוציאים הנבראים והמנהיגים אותם מסודרים יפה כראוי בתיקון. והב' הוא במאורות שלהם, ר"ל הכחות הפנימיות המלוכשים והכמוסים במדרגות אלו מסודרים לכנוס בהם באופן זה שיהיו פונים אל היחוד והחזרתם לתיקון הטוב הגמור. והניצוצות הם הכחות שנסדרו שגם אם ח"ו יהיה קלקול בסוד כלים וכחות של המאורות עי" עונות התחתונים, שיהיו מעותדים ג"כ לשומרם שלא יתבטל סדר הקדושה לגמרי ח"ו עי" קטרוג הסט"א.

וכל אלו הג' מדרגות נכנסו באימא, ר"ל נסדרו תחת המאור שהוא למעלה במקום שאין קטרוג וקלקול מגיע כלל, שהוא סוד התשובה, והמאור הזה יש בו ג' מדרגות שהם מוכנים לתיקון הזה. והיינו, המאור שהוא במדרגת היסוד של הבינה מוכן לסדור האורות הפנימיים של הכלים, כי יסוד הוא הכולל כל כחות של הפרצוף, ולכן הוא הנותן כח כללי אל כל האורות של כל מדרגות של ז"א. וכן יסוד תבונה שהוא המתלבש בז"א לפי ערכו כמ"ש באד"ז (ר"צ ע"א) דתבונה הוא כד ינקא לבנין, לכן הוא המסדר הכלים שלו. ובחינה הממוצעת בין בינה לתבונה זה נקרא בדרך משל מקום החתך שביניהם, הוא מוכן ג"כ לתיקון הניצוצות שהוא ג"כ בחינה ממוצעת בין אורות שהיא הנשמה שהוא למעלה ממדרגתו ובין הכלים שהוא כפי מדרגתו ושיעורו של ז"א.

⁹¹⁰ ולכן אע"פ שהמקום שהיה בתחלה נקרא יסוד בינה עילאה הוא עתה נק' מקום החזה של אימא בהיותה כוללת ונעשת פלגוף א' לזכר וכן כיוצא בזה לשאר המקומות (שע"ק).

⁹¹¹ חזי תחתון דת"ת (נוסף בשע"ק).

⁹¹² עי' לעיל שער טז פרק ג' לענין ז' ט' וי"ב, ועי' שער הכללים פרק ג' שז' שייך לא"א ט' לז"א וי"ב לנוק', ועי' פת"ש ז"א יב שמסבירו. עי' פת"ש ז"א ז' וז"ל ולתיקון זה צריך שיהיו זמן חדשי העיבור של ז' חדשים ושל ט' ושל י"ב כפי ששיערה מחשבה עליונה. ומה שבגשמיים הם חשבון חדשים אנו מדברים בהם במאורות עליונים ג"כ בחשבון זה, ר"ל כמות מדרגות כלליים הנכנסים בהדרגה זה אחר זה שהם בסוד חדשים, שכל א' נפרט לפרטים שהם הימים והשעות, ששורש הזמן

מאיר העץ חלק ג'

ע"ב) בהאי עובדא דאשתהי תריסר ירחי שתא ואכשריה רבה תוספאה. והענין, כי האמת שאין האורות נגמרים להתקן עד גמר זמן ז' חדשים, אבל הם מתחילין להתקן מתחלה הז' קצת עד שנגמרים בסוף הז', כי בחודש ראשון נתקן קצתם ואז נכנס מה שנתקן בתוך הכלים, ובחדש שני שנתקנו בחי' אורות יותר, ונכנסו בכלים, עד שבכללות ז' חדשים נגמרו כל האורות להתקן ולכנוס תוך הכלים. ועד"ז בניצוצים, נתקנו מעט מעט ונכנסים בכלים עד גמר ט' חדשים, שאז נגמרו להתקן ולהכנס בתוך הכלים. ואח"כ נשארים שם עם הכלים עד גמר יב"ח, שנגמרו גם בחי' הכלים. ואז נולד הולד, ויצא לחוץ לאויר העולם במקום הראוי לו.

ונבאר עתה איך מתחילין להתקן כל הג' בחי'. ונאמר, כי פשוט הוא כי בג' ימים הראשונים הנק' ימי קליטה, אז מתחילין לכנוס קצת אורות וקצת ניצוצין בכלים, כי כבר נתבאר לעיל שכל הג' בחי' נתקנו { צ ע"ב } מעט מעט. והנה נת"ל כי אורות וכלים וניצוצין כולם נכללו ונעשו ג' כלילין בג', והלבישו את נה"י א"א⁹¹³, ואבא מכסה ומלביש מצד ימין א"א, ואמא מצד שמאל א"א. ונמצא⁹¹⁴, כי מחצית אלו ג' בחי' עומדין בתוך אבא, ומחציתן תוך אמא. והנה אבא נותן כולם אל אמא בסוד ג' ימי קליטה כמ"ש בע"ה.

והנה הענין הוא, כי הנה נתבאר לעיל, כי כל הפגם והשבירה והמיתה שאירע לאלו המלכים היתה לסבת הפירוד אשר ביניהן, שיצאו זה על גב זה, שלא כדרך קוין. ולמעלה, בענין תיקון עתיק נתבאר פי' דרך קוים מה ענינו ע"ש בדרוש הספיקות שיש ברדל"א, ואז היה רה"ר בסוד הפירוד. ונמצא, כי בחי' התיקון הוא כדי לחברם עד שיהיו בבחי' קוין מאירין זה בזה, ועי"ז יהיה להם תיקון והבן מאד ענין קוין מה ענינם, ואיך זה עיקר התיקון, וזכור זה שתצטרך אליו בהרבה מקומות⁹¹⁵.

והנה, כאשר עלו הז' מלכים בג' בחי' להתקן בסוד עיבור בתוך או"א כנ"ל, נמצאו החסד והנצח וחצי ת"ת וחצי היסוד וחצי המל' הימיני עומדין תוך אבא, ומחציתן האחרת בתוך אמא. והנה ביום א' של הקליטה, נתחברו יחד אותן החצאין שהיו בתוך אבא והיו לאחדים,

למטה הוא תלוי בחילוק המדרגות המסודרים זה אחר זה במאורות וכחות העליונים. וענין התחלקות מספר הז' וט' וי"ב, יש לומר בזה שהטעם הוא שכל מה שהוא במדרגה יותר למטה שם מתגלה חילוק הפרט יותר שהוא רחוק משלמות היחוד. ולכן באורות היה התיקון בז' חדשים שהם כללות הז' מלכים, שהו"ק נחשבים בפ"ע וג"ר נכללים ביחד, כמו במלכים הראשונים שבלע הוא הדעת היה כולל ג"ר בו, ושם במאורות בחינת ג"ר שבהם שם היחוד עצום, ולכן נחשבים לא'. ובניצוצות שהם בחינה תחתונה שלהם נגלה הפרט יותר שהג"ר נחלקים, לכן הם ט' חדשים. ובכלים עצמם שם הגיע הגילוי שגם הנוקבא נתגלה שם בסוד פסיעה לבר, ולכן נחשבים ל"ב כידוע בסוד שם י"ב של ג' הוי"ת שהיא רביעאה לכל תלת (תיקו"ז ה' ע"א), שג' שרשים יש לנוקבא, בעטרת היסוד, ובחזה בת"ת, ובדעת, אות ה' אחרונה של כל שם, עכ"ל.

⁹¹³ דל"א (אול"ח).

⁹¹⁴ או"א הם קצרי קומה, ונעצרים בטבור, וכאן ג' כלילין בג' הוא למעלה בחג"ת דא"א וצ"ע.

⁹¹⁵ עי' לעיל שבירה ג' איך היה מקצת תיקון של ג' קוים בשבירה עצמה. עי' פת"ש ז"א פרק ח' וז"ל, סדר העיבור הזה היה בהדרגה שהתיקון היה הולך ומסתדר עצמו בהדרגה, והוא שזמן העיבור נחלק בכלל לג' חלקים והם ימי הקליטה וימי היצירה וימי גמר העיבור וגידולו בבטן אמנו, והיינו, שכך שיערה המחשבה שהתיקון יבוא בהדרגה ע"פ שורש סדר זמנים, שכפי ענין שינוי הפרטים במדרגתם כך הוא ענין שינוי הזמן בשורשם במאורות, וכן הוא למטה בגשמיות ממש, בא סדרם ע"פ סדר המאורות העליונים, והיינו, שראשית ההדרגה הוא שיהיה סדורי הרכבת המאורות שבז"א מאירים בסדר קוין של חד"ר, שזה נתחדש אחר התיקון מה שתחילה היו בסוד נקודות ועגולים, והיינו, שיהיו מסודרים בעומק הדין להשיג ע"פ שלשה דרכים הנ"ל שבהם מתנהג העולם, וכן גופי המאורות וכל הנבראים מהותם יצא ג"כ בבחינת אלו ג' קוין, שהם בסוד הג' יסודות של כל דבר אש מים ורוח וג' אותיות אמ"ש של כלל האותיות שהם אמות לכל, ויהיו מכוונים אלו הג' דרכים זה למול זה, הדין נגד החסד והרחמים מחברם וממזגם ומכריע בהם לפי הענין הצריך.

ואלו ג' מדרגות הם סוד ג' ימי הקליטה (עי' בהגר"א תז"ח כ' ע"א, שבעיבור יש ג' ימי קליטה י"ב חדשי לידה, וז' ימים תחת אמנו, והם מקבילים לאמ"ש בג"ד כפרו"ת ושאר האותיות). שאז ניתן כן בעובר בכללות מה שצריך לתיקונו, וכן הוא בכלל סידורי המאורות בז"א שתיקנו אותו או"א, וכן ניתן בהם אז כח החיבור והיחוד שיהיו פונים המאורות א' לחבירו כפי התיקון הצריך.

מאיר העץ חלק ג'

ונכלל חסד בנצח⁹¹⁶ ויסוד בת"ת ומל' ביסוד, ונתקשרו בבחי' קוין זה בזה, ונתאחזו ביחד. ואח"כ, ביום ב' של הקליטה, נתאחזו ונתקשרו החצאין אשר בתוך אמא יחד זה בזה בבחי' קוין כנ"ל⁹¹⁷. ואח"כ ביום ג', נתקשרו יחד אותן שבתוך אבא עם אותן שבתוך אמא, ואז נותן אבא לאמא המחצית אשר היו בו⁹¹⁸. ונמצא, כי כל הז"א נתון תוך אמא בסוף שלשה ימי הקליטה, ואמנם כל זה הוא בבחי' הכלים^{919,920}.

ודע, כי בחי' התקשרות הכלים ואחיזתן⁹²¹ כנ"ל היה ע"י זוג שנזדווגו אבא עם אמא. ואבא נתן טפה דדכורא ואמא נתנה טפה דנוקבא, ועי"ז נתקשרו הכלים הנ"ל, אשר כבר היו בעולם בתחלה ונתקנו {צ ע"ג} על ידם⁹²², * ואחר כך נגמרים להתתקן הכלים ביי"ב חדשי העיבור כנ"ל. והנה הם ז' כלים, נמצא, שבכל נ"א יום וחצי נתקן כלי ספי' אחת.⁹²³ ואמנם, בחי' אורות הם ז' אורות בז' חדשים, נמצא כי בכל חודש נתקן אור א'⁹²⁴.

ואם תשכיל תבין, כי בג' חדשים הראשונים שהוא זמן היכר עובר כמארז"ל (יבמות מא ע"א) וכמ"ש לקמן, הנה בהם נתקנו אורות חסד ת"ת ויסוד, לפי שת"ת ויסוד הם בקו האמצעי שהוא רחמים, ולכן הם נתקנו תחלה עם החסד שהוא קו ימין^{925,926}. ואמנם, נצח אע"פ שהוא קו

⁹¹⁶ וחצי יסוד ימיני בחי' ת"ת הימיני, וחצי מלכות ימיני בחי' היסוד, והלביקוס, כי זהו ענין התכללות הנזכר בכל מקום. ואז נעשו בבחי' קוים, כי זהו תכלית כוונת התיקון וכו', והרי נתקן קו הימין וחצי הימיני של קו האמצעי (מבו"ש).

⁹¹⁷ אח"כ ביום הב' של הקליטה, ע"י הטיפה שנתנה אימא ממיין נוקביה בעת הזיווג, ביררה מהשבעה מלכים בחינת אורות וניצויות וכלים, ועל יד אותה הטיפה שלה נתקן מחצית זה הב' הנתון בתוך אימא זה בזה, הוד בגבורה וחצי שמאל יסוד בחצי שמאל דת"ת וחצי שמאל למלכות בחצי שמאל יסוד, והיו גם הם לאחדים בדרכ' קוים בקשר אמיץ, והרי נתקן קו שמאל וחצי השמאל של קו האמצעי (מבו"ש).

⁹¹⁸ והרי נשלמו בגוף א' קשור זה בזה בבחי' ראשונה והם תלת קוים דנה"י כלולים בחג"ת (מבו"ש).
⁹¹⁹ ועי' לעיל שער המלכים פרק ז'.

⁹²⁰ ואחרי ג' ימי הקליטה ניתוסף בהם תיקון אחר והיא הבחי' הב' כי כל א' מן הו"ק נכללו מכל הז' בסוד כ"א אזכרות שבתפילין (מבו"ש).

⁹²¹ ואחדותם (אול"ח).

⁹²² [אחרי ג' ימי הקליטה] נתקנו בפרטות הז' כלים דז' מלכים כל בחי' בעלמה (מבו"ש).

⁹²³ מבו"ש מא ע"ב.

⁹²⁴ והנה שמעתי ממורי ז"ל נוסחאות אחרים בב' העניינים הנז', ורציתי לכותבם פה כי לכאורה נראים חולקים וכו', ואמנם לא שמעתי מפיו אם מדבר בענין הכלים או ניצויות או האורות, אמנם מה שמעתי ממנו שמדבר בעיבור הא' דבחי' חיצונית ז"א ולא דפנימיות, וזה עניינו, דע כי זה העיבור הראשון דז"א דחיצונית יש בו שתי בחינות, והם עיבור ז' חדשים למקוטעים ועיבור ט' חדשים (מבו"ש מד ע"ג).

⁹²⁵ ועי' שער כ פרק ב'.

⁹²⁶ ואח"כ נתבררו ד' האחרים בד' חדשים האחרים. והטעם, כי הגבורה היה קו שמאל והוא דין, גם ההוד, מלבד היותו קו שמאל, גם הוא ירך שהוא לבר מגופא, ושם אחיזת הקלי' בסוד ירך יעקב, ולכן לא נתברר ההוד לגמרי עד זמן היניקה. גם הנלח, להיותו שותף ההוד תמיד וקשור עמו, אשר שניהם הו' תדיר לבר מגופא כנז' ותרווייהו היו תרי פלגי גופא כנודע, קשורים יחד. ועליו נאמר בהדי הולא לקי כרבא. ולכן גם הוא לא נשלם להתברר לגמרי עד זמן היניקה, ולכן כל אלו לא נתבררו עד החדשים האחרונים, כי הקלי' היתה אחיזה בהם ביותר מהאחרים וכו'.

והנה בזה תבין משז"ל כי הוולד דר שלשה חדשים ראשונים במדור תחתון כו'. והענין, כי ג' מדורות אלו הם שלשה מקומות ויסודות שיש באימא כנז"ל, שהם יסוד בינה ויסוד התבונה ומקום החתך.

מאיר העץ חלק ג'

ימין אינו נתקן תחלה, לפי שהוא בחי' הרגלים, וגם לפי שהוא קשור בהוד, וכמ"ש בדרוש בהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב ע"א) הנאמר על נו"ה (שער רפ"ח פרק ו'), שאינן מתבררים לגמרי עד זמן היניקה, שמן היותם דם חוזרים לחלב ויונק הז"א, ואז נגמרים להתתקן וע"ש.

*ונלעד"ח כי טיפות אלו דאו"א הם משם מ"ה החדש אשר על ידו נתקן הב"ן כנ"ל⁹²⁷.
ובחי' הניצוצין צריך בהם ביאור רחב, והוא תלוי בדרוש רפ"ח ניצוצין שנתבאר לעיל (שם פרק ה'), ושם נתבאר כי הרפ"ח הם⁹²⁸ ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ע"ב ניצוצין מכל א'. והנה ג' ראשונות שהם ע"ב, ס"ג, מ"ה, הם בז"א לבדו כנ"ל, כי הם בחי' חסד ע"ב, וגבורה ס"ג, ת"ת עם נה"י מ"ה, אבל ב"ן הוא בנוקבא דז"א, והבן הקדמה זו היטב. ונמצא, כי ג'⁹²⁹ שמות אלו של ע"ב ס"ג מ"ה הם ניצוצין שנכנסו באלו הכלים דז"א להחיותו. ואחר כך, נבאר ענין הנוקבא בעזרת הא"ל.

מ"ק⁹³⁰ סוד הטפה שמזריע אבא באמא הוא אות י'. והנה, אות י' יש בה ג' קוצין⁹³², והם נחלקין בבטן לג' יודי"ן, בבחי' ג' כליל בג', שהם חג"ת לבד. ולפי שהם סוד יודי"ן, נמצא שהם ג' שמות ע"ב דיודי"ן⁹³³ שהם רי"ו, והם ע"ב גשרים של מימי החסד⁹³⁴, והד' של אות ה' מקפת עליהם, ורי"ו הנ"ל עם ל"ב נתיבות גימט' רמ"ח איברים המתפשטין בו⁹³⁶.

והנה בשלשה חדשים הראשונים יושבין האורות במדור עליון, והנילוות באמצעי והכלים בתחתון. והזיווג של חדשים הראשונים הוא בזה המדור התחתון כדי להתחיל תיקון הכלים בתחלה שצריכין יותר זמן. ולכן אז הזיווג קשה לאשה ולוולד. כי כבר בג' ימי הקליטה היה קם הזיווג ההוא, והספיק זיווג ההוא לצורך הכלים והאשה. ובשלשה החדשים האמצעיים עולים הכלים במדור אמצעי עם הנילוות עליון, ואז הזיווג בג' חדשים האמצעיים הוא במדור האמצעי שהוא מקום החתך שאינו מקום יסוד וזיווג, ולכן קשה לאשה. אמנם יפה לוולד, לפי שזהו הזיווג הא' שלהם שהם הנילוות, ובג' חדשים האחרים עולים הכלים והנילוות עד מקום האורות במדור העליון, וקם הוא הזיווג באותם ג' החדשים. ולכן יפס לאשה ולוולד, כי זהו הזיווג הא' שלהם, וגם הוא מקום זיווג שהוא יסוד זינה ואח"ך מתגלגלים כולם בעת הלידה כמ"ס בע"ה (מצו"פ).

⁹²⁷ כנלע"ד (אול"ח).

⁹²⁸ מן (נוסף באול"ח).

⁹²⁹ מג' (אול"ח).

⁹³⁰ מבר"ש החדש מא ע"ג ד"ה ונבאר (לש"ו).

⁹³¹ שעה"ק מז ע"ד.

⁹³² עי' זהר ח"ג ר"ג ע"ב וז"ל, כל יחודא שלים הכא איהו י' אלקינו י', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו, ואתיחד ברישא בגזעא ושבילא, י' דא רישא עלאה אוריא דסלקא, אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי, י' דא שבילא דלתתא, ועל רזא דא אתיחד ביה כדקא יאות, עכ"ל, ועי' שער מאמרי רשב"י ה' ע"ב וז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין, חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים בי"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגי"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא, והם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב, ועי' יהל אור ח"א ז' ע"ב.
⁹³³ עי' שער העיבורים פרק ב'.

⁹³⁴ הנז' בתפי' ר' נחוניאל בן הקנה ע"ה (נוסף בשעה"ק).

⁹³⁵ עי' תפילת ר' נחוניאל בן הקנה: אתה יחיד בסתר הזוהר המתחלק לע"ב גשרים שהם מורים על זיעת החיות ומהם המים העליונים.

⁹³⁶ עי' פת"ש ז"א ח וז"ל, וסדר המדרגות הם בחשבון רמ"ח שהם רמ"ח אברים של הולד, ולכן לעומתם הם רמ"ח מצות, שבכל מצוה מתקנים ומעוררים מדרגה אחת שתאיר בהארה מרובה, וכולם כלולים יחד תוך הטיפה של הדכורא, והיינו, שהטיפה הוא י' שהוא כללות י' מדרגות י"ס של הפרצוף, ובו כלל ג' שרשים ויסודות שלו שהם ג' יודי"ן הנכללים בי' ברישא וגזעא ושבילא⁹³⁶ שהם כלל ג' חלקי הפרצוף ראש בטן גויה שבהם מתפשטים ג' מדרגות של נר"ן וגם סוד כללות ג' קווין שבו, וכל א' כולל ע"ב מדרגות שבו מראה כל כחו של אבא שהוא שם ע"ב, וכידוע מסוד רי"ו אותיות של שם ע"ב היוצא מג' פסוקים⁹³⁶ שהם כלל המדרגות של הג' קווין הם רי"ו, ועם כללות ל"ב נתיבות שהם כ"ב אותיות וי' נקודות כלל כל המדרגות הם רמ"ח בחשבון.

מאיר העץ חלק ג'

שער יט פרק ב מ"ח⁹³⁷

והנה, מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיותן אינם הג' שמות בעצמן, רק המילוי שלהן נכנסין תחלה, שהם { צ ע"ד } מדרגות השפלות מן השמות עצמן, כמ"ש בדרוש רפ"ח ניצוצין. והנה, מספר המלויין לבדם של אלו השמות אחר שנסיר מהם שמות הפשוטין הם אלו: מילוי ע"ב, כשתסיר הפשוט שהוא גימ' כ"ו, נשאר מ"ו. ומילוי ס"ג על דרך הנ"ל הוא ל"ז. ומילוי מ"ה ע"ד הנ"ל הוא י"ט. וגם צריך שתדע כי תחלה נכנס המילוי התחתון שבמדרגה, שהוא י"ט ממילוי מ"ה, אם לסיבת שהוא קטן שבכולם במדרגה, ואם לסבה אחרת. והוא, כי ענין היות בז"א ג' שמות אלו, ע"ב ס"ג מ"ה, הוא, כי תחלה לוקח בחי' חיות עצמו שהוא מילוי מ"ה, ואח"כ לוקח חיות יותר גדול, והוא מילוי ס"ג, ולוקחו מן אמא, ואח"כ לוקח מן אבא חיות יותר גדול מכולם, שהוא מילוי ע"ב. וא"כ, מוכרח הוא שתחלה יהיה מילוי י"ט שהוא חיות עצמותו, ואח"כ של ל"ז, ואח"כ של מ"ו, כי כך הוא מעלות המדרגות⁹³⁸.

ועתה נבאר סדרם, דע, כי הנה נתבאר בגמרא (סנהדרין צא ע"ב⁹³⁹) במעשה דרבי ואנטונינוס דאי אפשר לבשר חי לעמוד בלי מלח יותר מג' ימים שיסריח יותר מזמן זה, וא"כ מוכרח הוא שבג' ימי קליטה נכנס איזה בחי' חיות ורוחניות בולד. והנה, אז בג' ימים אלו נכנסין בחי' הי"ט ניצוצין דמילוי מ"ה הנ"ל, אשר הם בחי' ח"י⁹⁴⁰, לרמוז היות בהם כבר חיות, ועם כולל הרי י"ט, כי בפחות ממילוי האחרון זה דמ"ה התחתון שבג' שמות הנ"ל, אין לו חיות בלעדו.

והם מתחלקים בג' ימים, כי ביום א' של הקליטה נכנס בו ו' ניצוצין, לפי שאז נתקשרו יחד זה בזה, כל אותו המחצה הנתון תוך אבא כנ"ל⁹⁴¹ אשר מצד ימין, ואז נמשך להם ו' ניצוצין של חיות, כי בחי' ו' הוא קו א', והוא קו ימין, שעי' נתקשרו ונתחברו יחד. וביום ב', נקשרים ומתחברים יחד זה בזה, כל המחצה של קו שמאל הנתון תוך אמא, ואז נמשכין לו ו' ניצוצין אחרים של חיות לקשרם ולחברם, והוא ו' ניצוצין בקו שמאל, שהוא צורת ו' ג"כ. וביום ג', אשר

ואחר הג' ימי קליטה שהם הכללות, נגמר ציור האברים שלו, ר"ל גילוי המדרגות שהיה בכח במאור הבא ונמשך מאבא שהוא סוד הטיפה, ובאימא מתגלים כל כח ומדרגה בפ"ע, והיינו, שבג' ימים של הקליטה נכנסו בו י"ח ניצוצין כלולים שהם סוד ג' קווין כל קו הוא ו' ר"ל כולל ו' מדרגות של הו"ק והם י"ח בסוד מילוי של שם מ"ה שבז"א והם י"ט עם הכלליות, והוא חיותו של ז"א ר"ל עיקר הכח שממנו נמשכים הענפים לכל המדרגות, ואח"כ בל"ז ימים האחרים נותנת בו אימא כח שלה לגמור הציור שלו, והוא סוד מילוי שם ס"ג שבאימא והוא הב"ל שלה שבו תלוי קיום העולם בסוד שבעה הבלים כידוע.

⁹³⁷ אלו"ח, מזב"ש מא ע"א, קעה"ק לג ע"ב.

⁹³⁸ על ידי שהם מילוי, שמילוי גימ' אלקים, והם דינים, לכן הם נמשכו למלכים שנקרא ג"כ בשם אלקים שהם דינים, והמלכים הם ניצוצין העומדים למטה בתוך הקלי'. והנה הם מקבלים אור ושפע בתחילה רק מהמילוי דעס"מ כי מהשמות עצמן אין יכולים לקבל, ואלו הג' מילואים שהם במספר ק"ב הוא נמשך מהדעת שבתיקון הראשון דדיקנא, אשר שם הוא השורש המלך הראשון בלע אחר שנתקן, ובלע שהוא מלך הדעת מספרו ג"כ ק"ב, והוא כולל כל הז' מכלים כולם. ולכן אחר שנתקן הוא הנה נמשך ממנו הק"ב הנז' מהמילואים דעס"מ לתקן ולברר את הניצוצין דהב"ן כאשר הגיע עת תיקונם ובירום. אמנם יש עוד בחי' ק"ב אשר הוא נמשך ג"כ למטה והוא מהד' אחריים דעס"מ שיש בהם ק"ב אותיות, אך לפי שהוא מבחי' אחריים הוא גבורות ביותר ויונקים מהם החיצונים. וסוד הק"ב הזה הוא נקרא ק"ב חרובים שהקלי' נאחזים בו, אך הק"ב הראשון אשר מהמילוי דעס"מ הוא נקרא ק"ב טהור, וממנו נמשך כל תיקון ובירום (דע"ה ח"ב נה ע"ד)

⁹³⁹ ז"ל הגמ' ואמר לו אנטונינוס לרבי נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה או משעת יצירה אמר לו משעת יצירה אמר לו אפשר חתיכה של בשר עומדת שלשה ימים בלא מלח ואינה מסרחת אלא משעת פקידה אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו שנאמר ופקודתך שמרה רוחי, ע"כ.

⁹⁴⁰ עי' לעיל הערה 936.

⁹⁴¹ הנתון תוך או הנמשך מתוך אבא, עי' לעיל צ ע"ב, ושם הקשנו הערה

Error! Bookmark

.not defined.

מאיר העץ חלק ג'

כולם מתקבצים יחד, מחצית דאבא עם מחצית דאמא (נ"א דאבא) ונתחברו⁹⁴². ונמצא, כי חצאי קו האמצעי לא נתחבר עד היום הזה, וכנגד זה נכנסין לו ו' ניצוצין אחרים כנגד קו אמצעי. הרי נשלמו בג' ימי הקליטה לכנוס כולם תוך אמא ולהתקשר יחד כולם, בסוד (ג')⁹⁴³ קוין⁹⁴⁴, ולכנוס בהם י"ט ניצוצין של חיות, שהם מילוי מ"ה, שהוא חיות של ז"א עצמו כנ"ל.

והנה, מציאות של ג' ווי"ן אלו הם בחי' ג' { צא ע"א } אלפי"ן שיש במילוי מ"ה. והנה, כבר נתבאר לעיל, כי הניצוצין נגמרין להכנס ולהתקן בזמן ט' חדשי עיבור. וכאשר תמנה כל חדש מהם ל' יום, יהיו כולם ר"ע ימים, והולד נולד ברע"א יום, וכמ"ש בגמרא (נדה לח ע"ב) ע"פ (רות ד יג) ויתן לה ה' הריון, כי המשך ימי העיבור הם גי' הריון, שהם בגימטריא רע"א. והענין הוא, כי בג' ימי קליטה נתקנו הי"ח ניצוצין, והשאר ר"ע ימים נתקנים ר"ע ניצוצין, ניצוץ אחד בכל יום, שבין כולם הם רפ"ח ניצוצין הנ"ל⁹⁴⁵. ונודע, כי הרע"א⁹⁴⁶ יום הם זולת ימי הקליטה, כי לכן אמרו בגמ' (נדה שם ע"א) אין האשה יולדת⁹⁴⁷ או לרע"א או לרע"ב או לרע"ג יום, לפי שהרע"א⁹⁴⁸ ימים הם ימי הריון המוכרח, שהם ט' חדשים וג' ימי הקליטה שיש בהם ספק, אם נקלט ביום א' או ביום ב' או ביום ג'.

ונחלקים עתה בחי' ר"ע ימי הריון, בר"ע ניצוצין הנשארין מרפ"ח ניצוצין. והנה, נודע כי ארז"ל (בכורות כא ע"ב) שביום ארבעים נגמר צורת הולד. והענין הוא, כי אחר ג' ימי הקליטה שבהם נכנסו י"ט ניצוצין דמילוי מ"ה, שהוא בחי' חיות דז"א. אח"כ נכנס מילוי ס"ג דאמא הם ל"ז ניצוצין, ואם תוסיף על ג' ימי קליטה יהיה מ' יום, שאז נגמר מילוי ל"ז דס"ג דאמא אשר היא נותנת ציור הולד, כנודע מפ' (בראשית ב ז) וייצר ה' אלהים את האדם⁹⁴⁹. וגם לסיבה זאת נקודת הצירי היא באמא, כנודע⁹⁵¹. והרי, כי במ' יום נגמר צורת הולד, שהוא כניסת ל"ז ניצוצין

⁹⁴² ואותו הקו האמצעי שהיה נחלק לב' עתה נעשה קו א' שלם (מזו"פ).

⁹⁴³ אול"ח גורם את המוסגר.

⁹⁴⁴ והניצוץ הז' הוא להשלים יט ניצוץין שהם כנגד מלוי סם מ"ה (מזו"פ).

⁹⁴⁵ עי' פת"ש ז"א ט וז"ל, רפ"ח ניצוצין הם אשר ירדו ונשאר חופפים על הכלים שהם המאורות אשר נותנים שמירה לכל המדרגות שיהיו מוכנים לעלות ולהתקן בסוד מתקלא, וכו', ואלו הניצוצות הם הנותנים ציור והתפשטות אל אברי הולד, והוא שאף שבמ' יום נגמר צורתו ר"ל גילוי האברים והמדרגות שלו שהיו בתחילה בכח לצאת אל הגילוי, מ"מ לא היו מוכנים לשלוט ע"פ מדרגתו של ז"א, שעדיין לא נסתלקו ממנו כל הסיגים וכל המקומות שקטרוג הסט"א יכול להאחז בו, עד שיקבל בו כל הכחות של השמירה שהם במספר רפ"ח כמ"ש. שלכן הוצרך כל זמן זה להיות בבטן אמו, ר"ל לשלוט שלא ע"פ מדרגתו רק במדרגת אימא שהיא למעלה מהבחירה וגדר המעשה ששם אין שליטה לסט"א. וכל זמן זה אינו ראוי לצאת מבטן אמו בסוד הלידה שיהיה שולט לפי ערכו עד כלות ימי העיבור, שנכנסו בו כל המדרגות וניתן לו כל החלקים הגורמים לו שמירה מעולה שיהיה בתיקונו, וכל זמן זה הוא ניזון ממה שאמו אוכלת (נדה ל' ע"ב) ור"ל מקבל שפעו וקיום מדרגות שלו מן האורות עליונים שנשפעים לאימא לפי ערכה, וכו', ואז כבר ניתן לו כח השמירה שיהיה יכול לשלוט בפ"ע שלא ע"פ מדרגת אימא, ולכן אז נולד ויוצא חוץ ממדרגתה. וכל זמן משך ימי העיבור, כל מה שנתקן מדרגה אחת מן הכלים שעלו מן השבירה, נכנס בו מאור א' מן אורות הפנימיים המתלבשים בו, והיינו שכבר הוא מתוקן וראוי שישתוו ויתייחד עם רצון הפנימי של הטוב הגמור המנהיג אותו ונותן לו שליטה בשביל התכלית הנרצה, ואז נעשה בסוד רה"י גבהו י' ורחבו ארבעה סוד שם הו"ה ד' אותיות ומילואו מ"ה יו"ד אותיות כמנין אד"ם שלם, והיינו שיתקשר תחת יחוד א"ס שיהיה הולך ומסודר בשביל גילוי היחוד שזה תלוי בצורת אדם ברמ"ח אברים ושס"ה גידים שלו. [ועכ"ז הכל רק בג' כלילן בג' כדלעיל פרק א'.]

⁹⁴⁶ ר"ע (לפ"ו).

⁹⁴⁷ בגימ' נוסף "אלא".

⁹⁴⁸ שהר"ע (לפ"ו).

⁹⁴⁹ עי' תיקו"ז קנא ע"א וז"ל, תרין נקודין אתגליאו באימא בכתרא עלאה סתימין אינון ואתעבידו צרי יהו"ה עלייהו אתמר וייצר ה', ועי' מאמרי רשב"י ג ע"א.

⁹⁵⁰ ויזר ה' אלהים שהיא הבינה את האדם הוא סם מ"ה דז"א המלטייר ע"י סם ס"ג שהוא צאימא ולכן אחר שנכנסו סם ניצוץ מילוי ס"ג שהם מ' יום נגמר כורת הוולד (מזו"פ).

⁹⁵¹ עי' תיקו"ז שם, וזה צירי על שם וייצר.

מאיר העץ חלק ג'

אחרים דמילוי ס"ג. והרי, כי במ' יום שנגמר צורת הולד, יש בו בחי' מילוי מ"ה וס"ג. גם אם תמנה בחי' ניצוצין עצמן י"ט ל"ז יהיה נ"ו, והם גימטריא א"ל יהו"ה עם הכולל. כי כבר נתבאר אצלנו כי שם הוי"ה הוא בז"א, וגם נתבאר אצלנו (בחיבור) [כי בחי' 952] ב' שמות א"ל יהו"ה הוא בעולם היצירה 953, כי עתה נגמר ונשלם לקרא בב' שמות אל' 954, 955.

ואח"כ יש זמן ג', שארז"ל ענין ג' חדשים הראשונים, שאז ניכר עובר, כמארז"ל במשנה (יבמות מא ע"א) היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיהיה לה ג' חדשים, שאז ניכר העובר. והענין הוא, כי אחר מ' יום של יצירת הולד, { צא ע"ב } שנכנס שם מילוי דס"ג שהוא המצייר צורת הולד, עוד נכנסין בו מ"ו ניצוצין של מילוי ע"ב במ"ו ימים אחרים. והנה, בין כולם הם פ"ו ימים, אשר נכנסו בהם ג' מלואים דע"ב ס"ג מ"ה, וכבר נשלם טפת דכורא, שהוא ע"ב, להצטייר, ואז נקרא היכר העובר לגמרי. ואף על פי שאינן ג' חדשים לגמרי 956, אין חשש, כי מ"ש בגמרא ג' חדשים לאו דוקא בצמצום, ובפרט אם תמנה החדשים החסרים יהיו פ"ז ימים, והם פ"ו הנ"ל עם הכולל.

שער יט פרק ג מ"ת 957

אמנם, אם תמנה בחי' הניצוצין עצמן, יהיה ק"ב ניצוצין, והוא מ"ש בגמרא (כתובות טו ע"ב) רוצה אשה בקב ותיפלות מט' קבין ופרישות, גם ז"ס (ברכות יז ע"ב) חנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש 958. פי' כי בהיות ג' מלויין אלו חסרים מז"א, היה נקרא קב חרובין, שהם בחי' מלכים דאתחרבו, עלמין קדמאין, כנזכר באדרא ובספ"ד. וכאשר נכנס בו זה הקב שהוא ג' מלויין הנ"ל, אז הוא מתוקן ושלם, ואז חייב בחלה, כמ"ש במשנה במס' עדיות (פ"א מ"ב) ב"ש

952 כי חיבור (אול"ח).

953 עי' לקמן דרושי אבי"ע פרק יד. כתוב בזוהר הרקיע שזה העולם הראשון מתוך הג' עלמין בי"ע שנתבררו במו"ס, ואח"כ נתגלו בתיקון א' דדיקנא ומשם נתפשטו בג' עולמות שהם ג' פעמים א-ל, א-ל שד"י בבריאה, א-ל י-הוה ביצירה, וא-ל א-דני בעשיה (ב"ע צט ע"ב), ועי' עלמא תנינא אד"ר קלב ע"א ששם יש נ"ז ניצוצין.

954 עי' פת"ש ז"א ח וז"ל, ובזה נגמר ציורו במ' יום, שעיקר הציור תלוי בשמא דידה שהוא סוד נקודת צירי שבאימא, והוא מלשון חקיקה ושיעור שהוא ע"י קו המדה של אימא שקיבלה מבוצד"ק דגנוז במעהא שנתנה גבול לכל מדרגה בפ"ע במדה בסוד (ישעיה מ יב) מ"י מדד בשעלו מים וגו', שכל חקיקה הוא סילוק של הארה וצמצום שנשאר חקוק, כמו יסוד דנוקבא שהוא שקוע לגיו, והוא ג"כ בסוד שם ח"ק מילוי מ"ה וס"ג כמ"ש (תהלים קמח ו) ח"ק נתן ולא יעבור, ואח"כ נכנס בו סוד מילוי שם ע"ב לתוספת שלמות והם מ"ו ניצוצות, ונשלם החשבון לפ"ו גימטריא שם אלקים שהוא כלל ז"א דאיקרו אלקים לקבליה דע"ק, והוא מ"ש (בראשית א יא) ויאמר אלקים תדשא וגו' שהוא סוד העיבור שלו, והם ט' תיבות שבפסוק זה נגד ט' חדשי העיבור, ועיין בספד"צ פ"ג ובביאורי רבינו הגדול ז"ל שם (כ' ע"א), ולכן אז ניכר העובר בג' חדשים, שניכר בו שעתיד להתגלות מדרגות שלו שאז נקרא בשם אה"ה דאנא זמין לאתגליא, אבל הוא טפל אז למדרגת אימא כמ"ש"ל (פתח ג') ולכן נקרא בשם זה שבאימא.

955 והענין, כי בהגמר להכנס בז"א מילוי י"ט דמ"ה, מילוי ל"ז דס"ג, הם צגימ' א"ל יהו"ה. ואז נגמר ליורו, ונקרא עולם היצירה. כנודע, כי ז"א מקנן צינירה, ונק' הז"א אז א"ל יהו"ה, כי מלז והלכה אחר מ' יום אין קום שניוי יצירה בעובר, רק שמתגדלים חיבריו אשך כבר נכטיירו, ואין עוד בחי' ליור מחודקת אחר מ' יום (מבו"פ).

956 גמורים (נ"א שלמים) (אול"ח).

957 אול"ח, פעה"ק לג ע"ג. מבו"פ טז ע"ג בסופו (לפ"ו).

958 עי' לקמן הערה 961, ועי' אדם דאצילות בחלק עולם התיקון פ"א הובא בהקדו"ש צב ע"ג: רזא אינא דחרובא חד לע' שנין ור"ל שאלו הע' אורות שנתחרבו ולא התחילו להתתקן עד שנחרבו כל העי' אורות כולם הנה מזה הוא סוד אילן של חרוב שאמרו רז"ל בכורות ח' ע"א חרוב זה משעת נטיעתו עד שעת גמר פירותיו שבעין שנה.

מאיר העץ חלק ג'

אומרים מקב לחלה וב"ה אומרים מקביים כו' כי אז חייב בחלה, וז"ס (בראשית רבה פ"ד פ"א) אדה"ר חלתו של עולם היה⁹⁵⁹.

ואמנם ביאור משנה זו, הענין הוא כי הנה ב' קבין הם, א' טוב, והוא סוד ג' מלויין דע"ב ס"ג מ"ה הנ"ל, שהם י"ט ל"ז מ"ו גימטריא ק"ב, והוא מבחי' פנים שמקבלת בעת הזווג פב"פ⁹⁶⁰, וזהו הקב שהאשה רוצה בה מט' ופרישות. כי האשה היא השם הרביעי, שהוא ב"ן, שהוא במלכות הנקרא חלה כנ"ל, ומקבלת ג' מלויין הנ"ל הנקרא קב טהור. ויש קב אחר⁹⁶¹,

⁹⁵⁹ תיקון הנמשך לניצוצין שנפלו מהב"ן הוא בא להם מתחילה מהג' מילויים דעס"מ שהם מ"ו ל"ז י"ט שהם ק"ב כמספר שם אלקינו והם דינים שהם מהמילוי לכן נמשכו למלכים שנקרא ג"כ בשם אלקים שהם דינים והם הניצוצין העומדים למטה בתוך הקלי' והם מקבלים אור ושפע מתחילה רק מהמילוי כי מהשמות עצמן לא יכולים והג' מילואים שהם מספר ק"ב נמשך מהדעת שבתיקונא קדמא דדיקנא בהעלמא קדמא אשר שם הוא השורש המלך הראשון בלע אחר שנתקן [עי' מבר"ש הובא בהארה הבאה] ובלע שהוא מלך הדעת מספרו ג"כ ק"ב והוא כולל כל הז' מלכים כולם ולכן אחר שנתקן הוא נמשך ממנו ק"ב לתקן ולברר הניצוצין דהב"ן כאשר הגיע עת תקיונם וברורם, אמנם יש עוד ק"ב והוא מהד' אחוריים דעסמ"ב שיש בהם ק"ב אותיות אך לפי שהוא מבחי' אחוריים הוא גוברות ביותר וינוקים מהם החיצונים וסוד הק"ב הזה הוא ק"ב חרובים שהקלי' נאחזים בו והק"ב הראשון נקרא ק"ב טהור (דע"ה ח"ב נה ע"ד).

ועי' דע"ה ח"ב לא ע"א שחלתו פירושו תרומה, והיינן ושבתחילה היה כלול מכל הנשמות שבעולם ובסוף רק היותר חשובים.

⁹⁶⁰ שִׁמְקַבֶּלֶת בַּעַת הַזּוּג פַּב"פ (נמחק בלול"ח).

⁹⁶¹ עי' בכ"ז במבר"ש שער א"א פרק י"ד [כח ע"ד וז"ל ולהיות בלע זה ראש הז' מלכים שהוא דעת לכן בו רמוז הז' האחרים ולכן בלע גימ' ק"ב כמנין יבבה ויללה לרמוז שהוא דעת כולל חר"ג כנודע כי בעטרא דדעת יש בו עטרא דחסד ועטרא דגבורה ויש ביניהם ג"כ מכריע א' ושלתם נקראים דעת וכו' כנ"ל וכבר נת' שהדינים שבהם הם במילואיהם והנה מילוי ע"ב מ"ו וס"ג ל"ז ומ"ה י"ט הרי ק"ב כמנין בלע לרמוז שהג' מלכים דמיתו רמוזים בסוד מילואיהם שהם דינים כי מילוי גי' אלה"ם כנז' ומזה הק"ב נשארים קצת מהם דלא אתבסימו ונשארו חרבים ושמים בלתי אור וז"ס חנינא בני די לו בקב חרובין שהם הק"ב שנסארו חרובין ומתים וז"ס הק"ב חרובין הם סוד החיות שנסארו בקליפות בסוד י"א סמני הקטרת כנ"ל שאלו המלכים מה שנסארו מהם למטה שלא יכלו להתברר הם נשמות הקליפות ממש ומתלבשים בהם בסוד ומלכותו בכל משלה ובזה נבין המשנה שאמרה הקטע יוצא בקב שלו כו' שהנה לעיל ביארנו שמה שנתברר מאלו המלכים נעשה ז"א הנק' רשות היחיד כי בו נתייחדו ונתקשרו ונעשו פרצוף א' משא"כ קודם התיקון ומה שנסארו מהם שלא נתברר נשארו למטה בסוד נשמה וחיות הקלי' כנ"ל ואמנם בחי' אלו המלכים שנסארו שם שלא נתבררו נקרא רה"ר שהם נרדים זה מזה והנה הם בלתי תיקון וז"ס שארז"ל ביעקב.]

ושם שער ב ח"ג פ"ח [טז ע"ג וז"ל יצאו הרפ"ח ניצוצין כנ"ל ועיקרם של המלכים דז"א הם הג"ר בלע ויובב וחשם שהם הדעת וכללות החסדים והגבורות אשר עמו ויש בהם כמנין ניצוצות מילויי ג' שמות הנז' ע"ב ס"ג מ"ה כי אם תסיר השרשים שהם יותר רחמים כנודע ישארו ג' המילויים שהם הדינים כי מילוי בגימ' אלה"ם ומילוי ע"ב הוא מ"ו ושל ס"ג ל"ז ושל מ"ה י"ט ושלתן בדעת שהוא המלך הראשון הנק' בלע כמנין ק"ב כי הוא כולל כולם ולכן הוא לוקח תחילה השפע של ק"ב החרובין ואח"כ מחלק לכולם כי הדעת הוא העליון שבכולם ולכן כל הק"ב נרמז בשמו סך הכל ק"ב אשר כל עצם הקלי' נעשו מאלו הק"ב והק"ב ניצוצין של אור המחיה את הקליפות הם הנק' קב של חרובין הם בסוד בונה עולמות ומחריבן כי מתו ואשתארו חרובין אמנם מן הג' מילויים האלו אשר נתקנו כבר והם למעלה בקדושה מתוקנים כבר משם נמשך חיות לזה קב החרובין וכו' כענין הקטע יוצא בקב שלו הוא ז"א אשר ברגליו נאחזים הקב חרובין והוא יוצא בק"ב העליון הנזכר להחיותם בר"ה אשר שם עומדים ק"ב החרובין כנ"ל כי המלכים הנשארים בלי תיקון בקלי' נקרא ר"ה יען לא נתקשרו ע"י התיקון אשר אז נעשו רשות היחיד וז"ס איסור הוצאה מרה"י הוא ז"א דקדושה שנעשה אחר התיקון יחיד מקושר כל ששה קצוותיו ולא נפרדים ואז גבהו יר"ד שהם עשרה אותיות המילוי שם מ"ה שהוא בז"א כנודע ורחבו ד' שהם אותיות הפשוט ויוצא להאיר אל המלכים שנסארו בסוד ר"ה להחיותם ולתת להם מחיה וחיות בסוד הבל דגרמי דוגמת הרוח הבא אחר הפטירה ושורה על הנפש שבקבר לתת בו קצת חיות בסוד ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ והבן זה וענין זה אסור ביום שבת ורבי מאיר מתיר באומרו הקטע יוצא בקב שלון ושם שער ה' ח"א פ"י [מא ע"ב וז"ל%שהיה חלתו של עולם וזהו סברת ב"ה בקב לחלה כי עתה הוא חלתו של עולם ע"י קב הזה אך ב"ש אומרים כי הם קבים לחלה א' ק"ב טוב וא' ק"ב רע שהוא ק"ב חרובין ויתבאר באורך בש"ב ח"ג פ"ט וז"ס משנת הקטע יוצא בקב שלו כו' כמבואר שם וז"ס רוצה אשה בקב ותפלות להיותם גבורות ודינין שהם מצד הנקבה שהם המלכים דב"ן

מאיר העץ חלק ג'

הנקרא חרובין, אשר זה היה מיתה וחרבן של מלכים הנ"ל, וזה אינו כ"כ טהור כמו הראשון, לפי שהוא מבחי' אחריים אשר הקליפות נאחזין בו, שהם גרמו חרבן המלכים כמ"ש בע"ה. והם בחי' ד' אחריים שיש בדי' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם {צא ע"ג} מדרגה הו' שיש בכל שם מהם כנ"ל (שער רפ"ח פרק ב'), אשר יש באחריים המילויים של כל שם מהם, יש בו כ"ו אותיות מילוי, חוץ מן שם ב"ן, שאין במילוי האחריים שלו רק כ"ד אותיות, סך כל אותיותיהן הם ק"ב. וכנגד ב' בחי' אלו שהם ב' קבין פסקו ב"ה שאז חייב בחלה, כיון שכבר יש בהם ק"ב ראשון של חרובין, ונוסף עליו קב הב' הטהור, הרי נתחייב בחלה. אבל ב"ש סברי כיון שיש קב א', כבר יש בו רמז אל הקב הטהור, ודי בזה. גם ז"ס משנה מס' חלה (פ"ד מ"ד) קב ישן וקב חדש שנשכו זה בזה כו', והם ב' קבים, א' ישן בימי חרובין, וא' חדש במלואם⁹⁶² עתה בימי עיבור. גם ז"ס מס' שבת (ס"ה ע"ב) הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר"מ כו'. וביאור הדברים, כי הנה המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו שהוא שבירתן וירידתן בעולם הבריאה, ושם נתגלו בחי' הקליפות, ואלו המלכים נתאחזו בקליפות ונעשו בחי' נשמה אליהם. וכבר נת"ל כי אלו המלכים הם בחי' ז"ת של י' נקודות שיצאו מנקבי עינים כנ"ל באורך⁹⁶³. ואלו הז"ת הם בחי' ז"א שהוא כולל ו"ק, והז' היא נוקבא. ואלו כולם יצא נפרדין זה מזה, שלא בדרך קוין כנ"ל, ולא היו מקושרים זה בזה, אלא כל אחד ואחד בפ"ע, זו תחת זו כנ"ל⁹⁶⁴, ואז נקרא רה"ר. כי אין רבים אלא אבהן כנ"ל, דאינון חג"ת, כנוצר בזוהר (רע"מ קרח קעט ע"ב) ובתקונים (עה ע"א)⁹⁶⁵. ואח"כ כאשר נכנסו במעי אמם בינה, בסוד עיבור כנ"ל, נתקנו ונעשו רה"י, אשר גבהו י' ורחבו ד'. והענין, כי נתחברו ונתקשרו ונאחזו⁹⁶⁶ זו תוך זו, ומלוכשים זו תוך זו, כמבואר היטב לעיל בדרוש א"ק ועתיק ע"ש. ואז, נקרא כל הו"ק פרצוף א' ומיוחד הנקרא ז"א, אשר רחבו ד', שהם ד' אותיות הוי"ה, וגבוה י' שהם י' אותיות במילוי אלפיי"ן⁹⁶⁷, שהם בוד"א כנודע.

כנודע וכבר ידעת כי לא נתברר עתה הכל רק החלק הראוי עתה להעשות מהם בחי' ז"א ובהכרח כל הרפ"ח ניצוצין נשארים למטה קיימים ואינם נגמרים להתברר עד ביאת המשיח בסוד בלע המות לנצח שהיא הקלי' הנק' מו"ת הנמשכת מאלו המלכים שמתו ואח"כ] (לש"ו)

(2) שער מאמרי רז"ל - מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

ואמנם קב של היסוד כולל עשרה קבין כנודע כי הטפה היוצאת מהיסוד היא סוד י' זעירא שהיא כללות כל הי"ס והנה כמו שיש בחי' קבין אלו בקדושה כך יש בקליפה וז"ס רוצה אשה בקב ותפלות יותר מט' קבין ופרישות שהוא בסט"א מעשרה קבין ופרישות הם הי' זעירא דנפיק מיסוד וז"ס קב של חרובין דר' חנינא ממ"ש למ"ש כו' כי ר' חנינא בא בעה"ז בגלגול מפני שר' חנינא לא זכה לבנים ועל זה החריב הקב הזה הקדוש והברוך של יסוד כי כן ק"ב ר"ת קדושה ברכה פי' הטיפה נמשכת מן המוח שהיא חכמ' נק' קדש כנודע וברדתה מן יסוד נק' ברוך וזהו קב אמנם הטיפה בעצמה היא אות י' הרי יב"ק וע"כ איתייהב ליה קב חרובין דסט"א אשר קטרג כנגדו שיהיה עני כיון שהחריב בקדמיתא האי קב וזה תמצא בר"מ דפ' פינחס דר"ו ע"ש וז"ס הקטע יוצא בקב שלו דר"מ כו' ופלוגתא דר"מ ור' יוסי דר"מ סבר דכיון שהקבים האלו הם לבוש של הנשמה והוא לבוש החצון שבכל לבושי הנשמה והוא המפסיק בין הנשמה לקליפ' הנאחזת בו כי אם כן מותר ליצא בו בשבת לרשות הרבים והענין הוא כי רה"י הוא סוד הקדושה ולכן גבהו עשר' ורחבו ד' כנז' בתקונים ורה"ר הוא סוד החצוני' בסוד מ"ש אליהו הנביא ז"ל לנביאי הבעל כי אתם הרבים והמוציא חפץ מרה"י.

⁹⁶² נמחק בל"א ח.

⁹⁶³ עי' לעיל נקודות א', והערה שם: אורות אלו אינם אורות העיניים, כפי שמדויק בלשונו שהדבר היה "דרך נקבי עיניים" ולא יציאה מהעיניים עצמן, שכן עצם אורות העיניים הם מהחכמה כמש"כ לעיל (שער אח"ף פרק א'). אמנם "אורות הנקודות" הנזכרים כאן הם אורות תחתונים אשר שרשם הוא מנה"י דא"ק שעלו למעלה ויצאו דרך העיניים, עי' לקמן פ"ב [וכן סוף פרק א' טעם ג'] (ביאורים ח"ב עט ע"א).

⁹⁶⁴ עי' שער ט פרק ב הערה 376.

⁹⁶⁵ קשה שהרי הזהר והתיקונים והאבות הם בגדר תיקון והוא מרכבה ובחי' רה"י.

⁹⁶⁶ כולם צבחינת קוים מקושרים אשר הדבר הזה נקרא פלרוף והצן הקדמה זו וזוכרה שתצין מלת פלרוף הנזכר תמיד אלכלינו שהוא היותם מקושרות זו בזה ע"י קוים המתפשטות (ל"א ח).

⁹⁶⁷ עי' תקו"ז יג ע"ב וזהו בראשית רע"מ רסד ע"ב.

מאיר העץ חלק ג'

והנה אלו המלכים עדיין לא נגמרו להתברר⁹⁶⁸ עד ימות המשיח⁹⁶⁹, כי אז יוכררו לגמרי והסיגים יתבטלו, בסוד (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח. והטוב שבהם יתברר ויתחבר עם הקדושה, אשר בהמשך זמן זה מתברר מעט מעט בכל יום, ובביאת המשיח יושלמו להתברר. והנה אלו המלכים אשר עדיין שם בסוד נשמה אל הקליפות נקרא רה"ר, וכל מזונם והשפעתן אינם רק בסוד קב, שהוא בחי' מילוי הנעלם בשם ע"ב ס"ג מ"ה, מ"ו ל"ז י"ט וכנ"ל. ודע, כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו⁹⁷⁰. אמנם בהיות שניהן יחד, השם והמילוי, אז השם בעצמו בפשוטו הוא יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו, וצ"ע⁹⁷¹. ואמנם, אלו המלכים הנ"ל הנשארים למטה בסוד רה"ר אינן נזונין ומתפרנסים אלא מזה הק"ב⁹⁷² הנ"ל, והוא סוד הקב חרובין שהמלכים נשארו חרובין ויבשים בסוד ומלכין קדמאין מיתו הנזכר בספ"ד פ"ק (א ע"ב), אבל מן השם עצמו אינן יכולין להתפרנס. והנה מילוי גימטריא {צא ע"ד} אלהי"ם, לרמז על המלכים הנ"ל הנקרא אלהי"ם בסוד דינין⁹⁷³, ולכן אינן מתפרנסין אלא מהמילוי שהוא גימטריא אלהי"ם, והוא עולה גימטריא ק"ב כנ"ל.

והנה ביום השבת אסור לטלטל ברה"ר, שהוא רשות אלו המלכים הנ"ל. והנה הוא מוכרח שיתפרנסו ויוציאו להם מזון מרה"י, שהוא ז"א אחר התיקון. ור"מ סבר שהז"א בהיותו בבחי' קטוע לבד אז יוצא בקב שלו (שבת סה ע"ב) שם ברה"ר לפרנסן. ולהיות, שאינו יוצא רק

⁹⁶⁸ כלומר בתיקון המ"ה דמעשה בראשית.

⁹⁶⁹ וכבר ידעת כי לא נתברר עתה הכל רק החלק הראוי עתה להעשות מהם בחי' ז"ל ובהכרח כל הרפ"ח נילוזין נשארים מלמטה קיימים ואינם נגמרים להתברר עד ביאת המשיח (מזו"ט).
⁹⁷⁰ שהוא לבדו (נמחק צאול"ח).

⁹⁷¹ וכן הוא בשער המצות בשלח יט ע"א ועי' שער אר"א פ"ה ופ"ז ורפ"ח ספ"א ורפ"ב ולאה ורחל רפ"ב (ש"ש) ועי' זוה"ק משפטים צד ע"ב ועי' מב"ש שער ב' ח"ב פ"ט (י ע"ד) ומאמרי רשב"י דף ד ע"ג ועי' (בחלק הביאורים) שער מול"מ פ"ה אות ה' (לש"ו), וזה תמצית לשונו במול"מ: ענין המילוי הוא, שתחילה האור העליון עומד בעצמותו הפשוטה ללא גילוי וזהו בחינת שם הוי"ה ב"ה הפשוט, ועל ידי אתערותא דלתתא, הרי הוא עליית מ"ן, מתפשט האור ומתגלה, והיינו שמתגלים מילויי אותיות השם הפשוט.

והנה עי' זהר משפטים צד ע"ב דהוי"ה במילוי הוא "בשלימות יתיר" ולכאורה א"כ הוא היותר עיקרי, אמנם ד"ז צ"ע, שכן עי' שער לאה ורחל פ"ב שהוי"ה פשוט הוא בסוד כתר והמילויים הם בסוד חו"ב, וא"כ הוי"ה הפשוט הוא העיקרי. והנראה לבאר שכל שבחינה גבוהה יותר הרי שהיא בהעלם גדול יותר כלפי התחתונים. עכ"פ, נמצא שכוונת דברי הזהר היא שעיקר התועלת לתחתונים הוא מהמילוי דווקא.

לפי זה יוצא כי ישנם ג' בחינות של עמידת הספירות, בזמנים שונים: א) לעתים הספירה או הפרצוף עומדים רק בהארת השם הפשוט שבו בלבד, ואז הארתו מועטה מאד, שכן היא מורה על שכחו נעלם בעצמותו ללא גילוי כלל. ב) לפעמים הספירה או הפרצוף עומדים בהארת המילוי שבו בלבד, והשם פשוט שבו נעלם, ואז הארתו גדולה יותר. ג) כאשר מאירים הספירה או הפרצוף באור השם עם המילוי כאחד, והיינו השלימות העיקרי, והוא כוונת הזהר משפטים הנ"ל (ביאורים ח"ב עד ע"ג).

⁹⁷² אבל הרי יש רפ"ח ויש דדי בהמה, ויש גם הארה מאצילות.

עי' שער הפסוקים - פרשת האזינו: נוקבא דזעיר, נקראת "שם ה". ואמר, כאשר שם ה' שהיא המלכות אקרא, כדי לקבל מן הזעיר, מלשון וקרא זה אל זה, הבו גודל מצד הגדולה, הנקראת חסד, לאלהינו שהיא המלכות הנזכר. והענין הוא, שע"י חסד נגדל פרצופה והנה אלהינו גימטריא ק"ב, שהם הג' המילויים של ג' הוי"ה, ע"ב, ס"ג, מ"ה, שהם, מ"ו, ל"ז, י"ט, גימטריא ק"ב. ואלו הג' הוי"ה הניתנין לה, כדי שעל ידם התגדל המלכות, שהיא הוי"ה דהה"ן התחתונה. והנה ג' הוי"ה הנזכר, הם בגימטריא ע"ח, והם עולות כמנין הב"ו, שהוא י"ג, וכמנין גד"ל, שהוא ל"ז. ול' של שמוש של מלת לאלהינו.

ואם זה בדרך גידולו אבל ש"ך ופ"ר ורפ"ח הם כדי חיות שלא ימותו וצ"ע

⁹⁷³ עי' לעיל שער האצילות פרק ב' ז"ל: והנה הי"ס דאצילות להיותם לבושים למלכות דא"ק התחילו בהם הסיגים ונרמזו באלה המלכים הנזכר בראש אד"ר כי כולם בני מלכים הם בראשית ברא אלהים [שהיא מלכות דא"ק הנקראת אלהים ומכחה נבראו שמים וארץ דאצילות] ומתחלה לא נתקנו עד שיצא הדר מלך הח' שם הוי"ה הוא תולדות היסוד דא"ק מילה שניתנה בח'.

מאיר העץ חלק ג'

בחי' הק"ב הנ"ל לבדו, לכן נקרא ג"כ קיטע, כי השם עצמו נקטע ועלה למעלה, אבל הק"ב שלו בלבד שהוא מלואו, הוא היוצא לפרנס⁹⁷⁴ ברה"ר. וכבר הודעתך לעיל, כי הג' שמות של ע"ב ס"ג מ"ה אשר מלואם הוא הק"ב הנ"ל, הנה שלשתן הם בז"א לבדו, בבחינת חג"ת שלו הנ"ל, ולסבה זו, נקרא הז"א קיטע על שמם קטע, גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה עם הכולל, כי הם עולין למעלה, ומלואן שהוא הק"ב יוצא לחוץ.

גם דע, כי הנה נתבאר בענין שבת כי כל אחיזת הקליפות ביום השבת הם בנה"י, שהם רגלין דז"א בלבד, אשר הם מתעלין ביום השבת למעלה ממקומם, ואז נשאר מקום פנוי וחלל, בסוד (שמות לא יד) מחלליה מות יומת⁹⁷⁵, ולכן נקרא הז"א קיטע בסוד אלו רגלים שנקטעו ועלו למעלה למקומן⁹⁷⁶ כנ"ל, ולא ירד אלא הק"ב הנ"ל.

גם בזה תבין מ"ש בתקונים (דף ק"ג קיט ע"א) שמענא דעובדא הוה בחד ב"נ בעלי קבין כו'⁹⁷⁷, ופי' כמ"ש לעיל כי הז"א יש לו⁹⁷⁸ קב הזה ממילוי ג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה אשר בו כנ"ל, וגם קב זה גימטריא אלהינו, ולהיותו מבחינת מלואין הוא דינין, כי מילוי גימטריא אלהיים כנ"ל. ואלו הם הז' מלכים שמלכו בארץ אדום ומתו כולם וירדו למטה והובררו שם, והם עומדים שם בבחי' רוחניות ונשמה אל הקליפות. והנה, יש בג"ע תחתון מקום אשר שם הוא נקודת בינה⁹⁷⁹, ושם קרוב אליה עומדין אותן המלכים אשר מלכו בארץ אדום, ואותן נשמות הצדיקים אשר שם כולם הם מבחי' בעלי קבין, כי הם מזה סוד הק"ב הנ"ל, לכן צריכין להתלבש באותן קבין, ודי בזה⁹⁸⁰.

⁹⁷⁴ לפרנסס (אול"ח).

⁹⁷⁵ עי' זהר בראשית ו ע"א.

⁹⁷⁶ מוסגר צאול"ח.

⁹⁷⁷ וז"ל בשלימות: פתח כמלקדמין ואמר יש הבל אשר נעשה על הארץ וכו' תא חזי שמענא דעובדא הוה בחד בר נש מאינון בעלי קבין דהוה אזיל בארחה אערע בתרין חכימין מארי דדרא מארי דחכמתא דאורייתא אמר לון שלמא עליכו רבנן שמענא עליכו דאתון חכימי דרא לאן אתר אזליתון אמרו ליה לדוד פלן וערב שבת הוה אמר לון אנא אזילנא תמן (איזיל) ואתקין לכו אתר בי מותביכי אי אתון בעיתון אמרו ליה והא אנן בסוסוון ואנת בלא רגלין איך יתכן למהוי האי אמר לון אף על גב דאתון רכיבין בבעירי דרהיטי סגי ואנא חגר בלא רגלין אי אתון בעיתו אנא אקדם לתקנא לכו שבתא תווהו אדהכי אחזרו רישייהו לגביה וחמו ליה

תרגום: פתח כמקדם ואמר יש הבל אשר נעשה על הארץ וכו' בא וראה שמעתי שהיה מעשה באיש אחד מאותם בעלי קבים שהיה הולך בדרך פגש בשני חכמים בעלי הדור בעלי חכמת התורה אמר להם שלום עליכם חכמים שמעתי עליכם שאתם חכמי הדור לאן אתם הולכים אמרו לו למקום פלוני וערב שבת היה אמר להם אני הולך לשם (אלך) ואסדר לכם מקום בית מושבכם אם אתם רוצים אמרו לו והרי אנו עם סוסים ואתה בלי רגלים ואיך יתכן שיהיה זה אמר להם אף על גב שאתם רוכבים על בהמות שרצות הרבה ואני חגר בלי רגלים אם תרצו אני אקדים לסדר לכם את השבת תמהו בינתים החזירו ראשיהם אליו וראו אותו שהיה רץ כמו כוכב שביט עשה להם קפיצה ומצאו את עצמם על פי מערה כהרף עין [אמר להם השם של מ"ב אותיות דלג להם חמש מאות פרסות ברגע אחד מצאו כו'] עי' לקמן הסבר הזהר בהערה 980.

⁹⁷⁸ צו (לש"ו).

⁹⁷⁹ עי' הארת המוחין פ"ה ובציור העולמות פ"א (לש"ו), ועי' דע"ה ח"ב יב ע"ג שלעתיד יצורף כל חללה של גהנם עם הגן עדן ויעשה אחד כי שניהם מבחי' אימא עלאה. הרב אמר שער ציור העולמות פרק ג'.

⁹⁸⁰ עי' שער מאמרי רז"ל (מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו) והאמנם כי המאמר הזה נסתר עד מאד, לא אבאר בו כי אם הפשט לבד, כי הנה האיש הזה היה מת, אלא שנתגלה לחכמים האלו להודיע דבר חכמה, כי בכל אתר דצדיקיא יתבי, שולח השי"ת נשמות הצדיקים או המלאכים או אליהו הנביא ז"ל ללמדם תורה, וזה פשוט. והנה האיש הזה היתה נשמת צדיק אחד שנפטר מן העולם, ואין להם כח לבא בזה העולם ולא להתגלות לבני אדם חומריים זולתי ע"י התלבשם באותם הקבין, דוגמת מלאכי אברהם דאגלימו בהאי אוירא. ואמנם יש מיני נשמות גדולות מהם שאינם נראים כחגרים, אך הם שלמים לגמרי, ובבואם בעה"ז ללמד תורה לצדיקים הם באים טעיני כחמרא, וכמעשה דרב המנונא סבא בהקדמת הזוהר. אך אלו מארי קבין כי הם חגרים, הוא סוד המשל של רז"ל על הנפש ועל הגוף, אחד חגר ואחד סומא, הרי שקראו הנפש חגר בהיותה משוללת מן גופא, שהוא לבושא שאין יכולת ללכת בזה העולם בלתי לבושא שהוא הגוף. ובכח אלו הקבין קפץ ורהט ככוכבא דשביטא, עד שהגיע להווא מערה במקום מושבו, ואז לא הוצרך

מאיר העץ חלק ג'

גם בזה תבין מ"ש בתיקונים בהקדמה (סא ע"ב ותז"ח ז ע"ג) כל רבי מא"י, ורב מבבל, וכל רבא משאר ארעאין, פי' כי בצאת הז"א להשפיע באותן המלכים העומדים בחו"ל, אינו יוצא רק בבחי' המלואים לבד כנ"ל. והנה, האחוריים של מ"ה דאלפין פשוטים הם ע"ב⁹⁸¹, ומלואם הם ק"ל, ושניהן גימטריא רב, וזהו, כל רב מבבל. וזה סוד (ישעיה יט א) הנה ה' רוכב על ע"ב ק"ל ובא מצרים, כי בצאתו למצרים שהוא חו"ל, יוצא בסוד ע"ב ק"ל שהוא גימטריא ר"ב, וגם רב"א הוא ע"ב ק"ל עם הכללות. אבל בא"י, הוא בסוד רבי בתוספת י', שהם י' אותיות של מילוי השם בעצמו בבחי' פנים המתייחדים עם ע"ב ק"ל ונעשין רב"י. { צב ע"א } והנה ע"ב ק"ל עם ד' אותיות הפשוטים עצמו של שם הוי"ה, שהוא גי' כ"ו, הרי רוכב, ר"ל כ"ו ור"ב, כי שם הוי"ה רוכב על ע"ב ק"ל, ובהתחברותן נעשה רוכב כנ"ל, והבן זה.

שער יט פרק ד מ"ב⁹⁸²

ענין אורות והניצוצין והכלים, שהם ביסוד בינה, ובמקום החתך, וביסוד תבונה^{983,984}, נלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, שהחור"ב עלאין נתלבשו ממש תוך יש"ס ותבונה, ובמעו תבונה הזאת היה עיבור ז"א. לכן, ליישב⁹⁸⁵ כל זה נלע"ד שכך הוא, שבהעשות התבונה לבוש גמור אל בינה, נמצא שהבינה הלבישה את הוד וחצי יסוד דא"א השמאל⁹⁸⁶, ועל בינה זו הלבישה התבונה, אך לא נכנסה כל בינה תוך התבונה. אמנם, כל הבינה הלבישה את הוד וחצי יסוד השמאלי דא"א, שזה שיעור ארכה תמיד, כי גם קודם זה שנכללו נה"י דא"א בחג"ת שלו, אז היתה הבינה מלבשת גבורה וחצי ת"ת השמאל⁹⁸⁷ דא"א. ותבונה אינה מלבשת הבינה רק מהחזה ולמטה, ושם הם ג"ר דתבונה ומלבישין בטן דבינה, ובג"ר דתבונה, דהיינו בבינה אשר לתבונה, שם היה עיבור ז"א. ונמצא שהוא מכוון ומלביש בטן דאמא⁹⁸⁸. והרי העיבור הוא בבינה דתבונה ובבטן דבינה, שהוא יסוד בינה עלאה⁹⁸⁹. והנה בבטן בינה, שהוא יסוד שלה, שם עלו האורות, ובבינה דתבונה עלו ניצוצין, וביסוד דתבונה עלו הכלים. ובצאת ז"א בסוד הלידה מתבונה, אז נתלבש בסוד צלם תוך התבונה הב' שהיא תבונה הג', אשר ראש שלה בבטן והיסוד של תבונה א' שהיא הב', שגם היא מלבשת תבונה ראשונה, על דרך שמלבשת תבונה ראשונה את בינה. אמנם, לענין מקום החתך ששם הם הניצוצין, פירשתי היטב בדרוש רחל ולאה (לו"ד פרק ג), בענין עקב ענוה יעו"ש. נמצא, שמה שאנו אומרים שנעשו שתיהן בינה ותבונה פרצוף א', ר"ל, שלפעמים יורדת התבונה ראשונה, אָם הבנים, ממקומה לרבוץ על הבנים, ונמצא פרצוף

יותר אל זה הלבוש הנק' קבין, ונתפשט ממנו. ואז לא היה חגר, כי אינו חגר זולתי בבואו לעה"ז, שהוא צריך בהכרח למלבוש להתלבש רגליו פה בעה"ז. ומ"ש והוה תמן ההוא בעל קבין מתפשט מההוא גופא כו', הרי כי אותם הקבין הם דוגמת גופא להתלבש בו הנשמה. עי' לעיל הערה 961.

⁹⁸¹ היינו האחוריים של הפשוט היא ע"ב י' י"ה יה"ו יהו"ה בגימ' ע"ב.

⁹⁸² קהילת יעקב, אלס יסר.

⁹⁸³ ענין אורות והניצוצין והכלים שהם ביסוד בינה ובמקום החתך וביסוד תבונה (נמחק צקה"י).

⁹⁸⁴ עי' לעיל ריש פרק א' שפרק זה הוא המשך דבריו שם.

⁹⁸⁵ אם העיבור ביסוד בינה או תבונה.

⁹⁸⁶ "דח"א השמאל"י נמחק צקה"י, ובמקומו איתא "השמאל"י דח"א".

⁹⁸⁷ השמאל"י דת"ת (קה"י).

⁹⁸⁸ דבינה (קה"י).

⁹⁸⁹ עי' שעה"כ פסח ג: ובזה יתבאר טעם למצות סיפור יציאת מצרים בליל פסח גם תבין הבנת מלת פסח מה ענינה. והענין הוא יובן עם הנז', כי הנה התבונה היא נה"י דאימא, והבינה הוא חג"ת⁹⁸⁹. ונמצא כי ראש התבונה הוא בסיום נה"י דבינה, עם היות שבהיותם נכללים יחד בפרצוף אחד הנק' אימא, נק' הבינה חג"ת דאימא כנז'. ונמצא כי התחלת מקום הגדלות השני דז"א הניתוסף עתה בליל פסח, משא"כ בשאר לילי יו"ט ושבתות כנז', הנה שם הוא במקום הפה של התבונה שהוא בג"ר שבה⁹⁸⁹. וזהו לשון פסח, פ"ה ס"ח, כי שם הוא הפה של התבונה, ולכן צריך להרבות בספור שבח יציאת מצרים. מוסיף??

מאיר העץ חלק ג'

א' זולת הבינה פרצוף אחר⁹⁹⁰. אך עתה, שהיא מלבשת לבינה, היא הכל פרצוף א', ודוק ותשכח. גם בזה תבין רביצת אם על הבנים, נמצא שתבונה ראשונה עצמה היא רובצת, כי תבונה הב' נעשה צלם דז"א ונקרא זעיר אנפין ממש ולא תבונה, וצלם זה יונק מתבונה א'.

שער יט פרק ה מ"ב⁹⁹²

פרטי תכלית התיקון כנ"ל ע"פ הדרושים⁹⁹³ הנזכר הוא זה אחר תכלית העיון. הנה כל האצילות, שהם ה' פרצופין, נעשין מב' בחי', שהם שם מ"ה וב"ן שהיה נקרא תחלה שם ס"ג, ולהיותה בחי' נקודות דשם ס"ג, לכן נקרא שם ב"ן עולם הנקודות, וזכור זה⁹⁹⁴. ושם מ"ה זכר, ושם ב"ן נוקבא, וזה רוח, וזה נפש. והנה עתיק יש בו שם מ"ה דכורא שבו, וב"ן נוקבא שבו. וכן א"א מ"ה דכורא וב"ן נוקבא. {צב ע"ב} אך משם ואילך לא היה כך, והיו שם ב' שינוים ושניהן א'. והענין, כי בא"א ועתיק היה הזכר והנקבה שבכל פרצוף מהם מחוברים יחד בפרצוף א', כי עתיק הוא ונוקבא פרצוף א', לכן הזכר היה ממ"ה לבדו, והנוקבא דב"ן לבדו, וכן הענין בא"א. אך משם ואילך נפרדו הזכרים מהנקבות, כי אבא זכר ואמא נקבה, ואינם מחוברים כמו עתיק וא"א, אמנם הם נפרדין בב' פרצופים זכר לעצמו ונקבה לעצמה. וגם בזה גרם שינוי אחר, כי כיון שהם נפרדין, אם יהיה הזכר ממ"ה לבדו, והנוקבא מב"ן לבדה, יהיה פירוד גמור ביניהן, ואין שם מיתוק הדינין. ולכן מוכרח שיהיה הזכר כלול ממ"ה וב"ן, חסד ודין, וכן הנוק' כלולה ממ"ה וב"ן חסד ודין, ועם זה יהיה בין הזכר ובין הנקבה קצת חיבור, אע"פ שאינן חיבור גמור בזכר ונקבה כמו פרצוף עתיק או בפרצוף א"א, וכן הענין בזו"ן. נמצא, כי כפי זה הם ד' זכרים וד' נקבות כוללים⁹⁹⁵ האצילות. ואמנם, ב' זכרים וב' נקבות העליונים כל זוג מהם פרצוף א', והזוג הראשון⁹⁹⁶ הם פרצוף א' הנקרא עתיק, והזכר מ"ה לבדו והנוקבא ב"ן לבדה, והזוג הב' הם פרצוף א' דא"א, והזכר מ"ה לבדו והנוקבא ב"ן לבדה. אך הזוג הג' או"א ב' פרצופים זכר ונקבה, והזכר מעורב ממ"ה וב"ן, והנוקבא מ"ה וב"ן.

נמצא, כי כל כללות האצילות נעשה ממ"ה וב"ן בכללותן. ואמנם, כל א' מאלו יש בו ד' בחי', כי שם מ"ה יש בו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וכן בשם ב"ן יש בו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והנה הזכר דעתיק לקח ע"ב דמ"ה⁹⁹⁷ שהוא כתר דמ"ה, ונוקבא לקחה חצי עליון דע"ב דב"ן⁹⁹⁸, שהוא חצי כתר דב"ן. ודכורא דא"א לקח ס"ג דמ"ה שהוא חכמה⁹⁹⁹, ונוקבא לקחה החצי תחתון¹⁰⁰⁰ דע"ב דב"ן שהוא חצי תחתון דכתר דב"ן. ואבא דכורא לקח חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו ימין וחצי האמצעי¹⁰⁰¹ של בינה דמ"ה¹⁰⁰², ואמא נוקבא לקחה חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו שמאלי וחצי קו אמצעי¹⁰⁰³ דבינה דמ"ה. ואמנם, משם ב"ן היה באופן אחר, כי אבא לקח חכמה, ס"ג דב"ן, ואמא לקחה בינה, מ"ה דב"ן, וז"א לקח ו"ק דב"ן דמ"ה, וו"ק דב"ן דב"ן, ונוקבא לקחה מלכות

⁹⁹⁰ עי' לעיל זווגים א'.

⁹⁹¹ פרלוף אחר (נמחק בקה"י).

⁹⁹² אלדס ישר.

⁹⁹³ כל הנראה לי בלרוקים (אלדס ישר).

⁹⁹⁴ עי' אריכות בנקודות א' בד"ה ונחזור לענין אריכות בשם הלש"ו.

⁹⁹⁵ כל (נוסף באלדס ישר).

⁹⁹⁶ הראשונה?

⁹⁹⁷ עי' כל זה בטנת"א א' במ"ב דף כא ע"ג.

⁹⁹⁸ כלומר מכתר עד ת"ת, עי' שער עתיק פרק א ונלעד"ח שזה עד שליש החזה ולא עד בכלל.

⁹⁹⁹ למ"ה (נוסף באלדס ישר).

¹⁰⁰⁰ כלומר מת"ת עד המלכות.

¹⁰⁰¹ כלומר חצי כתר חכמה חסד חצי ת"ת נצח וחצי יסוד וחצי מלכות

¹⁰⁰² כלומר בינה דמ"ה הוא מ"ה דמ"ה ואבא לקח קו ימין וחצי האמצעי שלו, וכן אימא לקחה

חצי שמאלי ואמצעי שלו.

¹⁰⁰³ כלומר חצי כתר בינה גבורה חצי ת"ת הוד וחצי יסוד וחצי מלכות

מאיר העץ חלק ג'

דב"ן¹⁰⁰⁴ דמ"ה, ומלכות ב"ן דב"ן. והנה, שם מ"ה יש בו פנים ואחור פנימי וחיצון, וכל זה בכלים, וכן באורות אחור ופנים, פנימי ומקיף, וזכור זה מאד.
והנה המלכים שמלכו בארץ אדום הם י"ס דב"ן הכולל הנ"ל. ונקודה ראשונה היא כתר דב"ן והיא נוקבא דעתיק ודא"א, ונקודה ב' הוא אבא צד ב"ן שבו, ונקודה ג' אמא צד ב"ן שבה, וכל אחד מג' נקודות אלו היו כלולים מי' נקודות שלימות. אך אח"כ, יצאה נקודה הד', ולא יצאה כלולה מי' נקודות רק בו' נקודות התחתונות שבה לבד¹⁰⁰⁵, ולכן נקרא בשם ו' נקודות¹⁰⁰⁶, ועם ג"ר הרי ט' נקודות. אח"כ, יצאה נקודה ה', ולא יצאה כלולה מי' נקודות שלה רק נקודה א' לבד, חלק עשירית שבנקודה ההיא. הרי נמצא, ששרשם אינם רק ה' נקודות, ונקרא י' נקודות דב"ן, ואלו יצאו ראשונה ונשברו ומתו. ודע, כי לא די אלו שיצאו בבחי' האצילות שהם הפנים¹⁰⁰⁷ דב"ן, אלא גם אחוריהם שהם {צב ע"ג} בי"ע יצאו עמהם¹⁰⁰⁸. ודע, כי גם באצילות יש פנים ואחור, אך כולם נקראו פנימים בערך בי"ע שהם חיצונות. והענין, כי בכריאה¹⁰⁰⁹ היה חיצונית הפנים¹⁰¹⁰ דב"ן, ויצירה חיצונית דאחוריים דב"ן, ועשייה חיצונית יותר חיצון דאחוריים דב"ן. וכאשר נשברו, לא נתקנו כל מה שנשברו רק מעט, ולא יושלמו להתברר עד ביאת המשיח בב"א¹⁰¹¹.

שער יט פרק ו מ"ב¹⁰¹²

והנה בעיבור ראשון דזו"ן, התחילו להתברר ו"ק דב"ן, שהם המלכים שמתו, וזה בכח שיצאו עתה ונתערבו עמהם ו"ק דמ"ה. ונודע, כי כל קצה הוא כלול מי"ס. והנה, תחלה בעת הזווג, נתבררו ו' מלכיות שבו"ק דב"ן, ואלו היו ניתנין חציים הימיני ביסוד דאבא וחציים השמאלי ביסוד דאמא, ואז ירדה טפת מ"ד¹⁰¹³ שהם ג' מלכיות מג' קצוות דמ"ה החדשים ימינים¹⁰¹⁴, ונשתתפו יחד וניתנו כולם תוך אימא. וגם היא נתנה טיפת מ"ן¹⁰¹⁵ שהם ג' מלכיות דג' קצוות שמאלי דמ"ה החדשים, {צב ע"ד} ואז נתקנו בתוכה ונקלטו בג' ימי הקליטה. אח"כ, בהמשך כל הט' ימי¹⁰¹⁶ חדשי העיבור, נתחברו¹⁰¹⁷ נה"י שבכל קצה מו"ק דב"ן, ע"י שבאו גם כן נה"י שבכל קצה מו"ק דמ"ה החדש. והרי, שבעיבור היו ג' כלילין בג', כי היו ו' מלכיות, אמנם כשנגדלו בחי' נה"י לא נגדל רק בחי' נה"י שבכל קצה מהם, ולכן ענין העיבור אינו רק בחי' נה"י

¹⁰⁰⁴ ז"ן (אלס יקר).

¹⁰⁰⁵ כלומר הז"א הכללי (דע"ה ח"א כ ע"ג).

¹⁰⁰⁶ קצוות (אלס יקר).

¹⁰⁰⁷ פנימיות (אלס יקר).

¹⁰⁰⁸ עי' שבירה ז' והערה. **Error! Bookmark not defined.** כאן רואים שהתפשטות הראשונה של אצילות כולל בו בחי' בי"ע ג"כ (כללים ח"א כה ע"ב), כאן רואים שכל חיצונית נקראו בשם אחוריים (ביאורים ח"ב צז ע"ד)
¹⁰⁰⁹ הכריאה (אלס יקר).

¹⁰¹⁰ נ"א סוד אחוריים לפניס (אלס יקר).

¹⁰¹¹ עי' לעיל שער ט' פרק ב' שהם ה"א ארורים שחסרים למלכות (דע"ה ח"ב קה ע"ב), ועי' שבירה ו' שעד ביאת משיח לא יהיה השוואה בין מ"ה וב"ן (דע"ה ח"ב קמא ע"ג, וכן כללים ח"א פג ע"ב), והוא חסרון הלבנה להשוותה עם השמש (ביאורים ח"א נב ע"ג), ועי' שער השבירה סוף פרק ז'.

¹⁰¹² אלס יקר.

¹⁰¹³ היינו מאבא.

¹⁰¹⁴ חסד ת"ת נצח.

¹⁰¹⁵ כאן אינו טיפת מ"ן של עלייה אלא הטיפה של הנוק' בזיווג.

¹⁰¹⁶ נמחק באלס יקר.

¹⁰¹⁷ נתבררו (אלס יקר, לט"ו).

מאיר העץ חלק ג'

לבד, אלא שהוא בכל קצה וקצה מו"ק¹⁰¹⁸. אח"כ, ביניקה מתבררין גם בחי' חג"ת שבכל קצה מו"ק דב"ן, וכן באו ונתחברו¹⁰¹⁹ חג"ת שבכל קצה מו"ק דמ"ה החדש. והרי עתה נגמרו הו"ק, כל קצה כלול מו"ק דב"ן וכן דמ"ה. אח"כ, בגדלות באו תחלה חב"ד שבכל קצה דו"ק דב"ן, וחב"ד שבכל קצה מו"ק דמ"ה, נמצא שכבר ו"ק דז"א נגמרו כל א' מי"ס¹⁰²⁰ דמ"ה וב"ן, לכן הם נקרא מוחין דגדלות דו"ק דשמות דמ"ה וב"ן, והבן זה מאד. ואח"כ באו ג"ר בפעם אחת, שכל א' כלול מי"ס דב"ן וי"ס דמ"ה, ואז הז"א נקרא גדול ושלם בן י"ג שנים. ואח"כ נכנס כתר דמ"ה ודב"ן בכל הי"ס שבכתר ביום א', והרי בן י"ג שנים ויום א'.

וכבר ידעת, כי המוחין מתחלפין כל החכמות והחסדים בנה"י דאבא, וכל הבינות וגבורות בנה"י דאמא. והענין, כי אבא כלול ממ"ה דמ"ה וממ"ה דב"ן, ואמא מב"ן דמ"ה ומב"ן דב"ן, { צג ע"א } ואז מתחלפים¹⁰²¹ ונכנסו בצלם נה"י דאבא המוחין שהוא ממ"ה דמ"ה ומב"ן דמ"ה, ובצלם נה"י דאמא מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. נמצא החו"ג שבז"א מצד אמא הם מ"ה וב"ן שניהן דב"ן, והחו"ג דמצד אבא הם מ"ה וב"ן שניהם דמ"ה. ודע, כי אף על פי שביארנו שנתבררו כל הז' מלכים אינם כולם, כי כולם אינם מתבררים עד ביאת המשיח כנ"ל¹⁰²². אך הענין, כי נתברר מהם כל מה שיוכל אז להתברר בעת אצילות¹⁰²³, אך בכל פעם חוזרין ומתבררין עד שיושלמו להתברר.

¹⁰¹⁸ דב"ן עם של מ"ה, כלומר יש בחי' של ג' כלולים מג' שכל החג"ת יש רק בחי' נה"י הפרטי שבכל א' מהם, וכלול בנה"י הארת החג"ת שהם נכלל בהם.
¹⁰¹⁹ בלו ונתחברו (נמחק בלדס יקר).

¹⁰²⁰ כנראה כאשר נשלם גם הנוק' כדלקמן.

¹⁰²¹ כל זיווג הוא חילוף, אמנם כל זה שונה ממש"כ בשער המוחין פרק ט'.

¹⁰²² עי' לעיל הערה 1011, ושם כתוב כל החסרון במלכות, אבל ממש"כ בהערה הבא זה גם חסרון בו"ק ועוד הרי לא דיבר על נוק' עוד, וקשה קצת המיקום של הקטע הזה.

¹⁰²³ כלומר לצורך בריאת העולם, והשאר תלוי במעשה אדה"ר עי' עי' כללים ח"א כלל יח ענף ב סימן א' (אות ד') עיקר מלכי היושר יצאו מהטבור והיסוד, ונשארו במקום האצילות דוגמת הג"ר דעגולים, אבל עכ"פ הם לא נתקנו בתיקון דמעשה בראשית אלא תיקונם תלוי במעשי אדה"ר שלאחר מכן. אמנם אלה שיצאו מצפוני רגליו, האירו למלכי העיגולים, והם קבלו תועלת ויצאו למלוכה כרגע ונפלו יחד לבי"ע. אמנם הם נחלקו לשנים, שכן הניצוצין ושברי הכלים שיצאו דרך צפ"ג נפלו ונשברו וירדו למטה עם העגולים. והנה העיגולים נתקנו במעשה בראשית, אבל בענין היושר, כל מה שנוגע לתיקון נשמות בני אדם אינו נתקן בעצמו אלא על ידי מעשה בני האדם בלבד. אמנם על ידי הארת מלכי היושר לעיגולים בעת מלכותם [עי' כללים ח"ב ס ע"א שמביא את זה מבהג"ר א' בפ"י ס"י ו ע"ב וז"ל וכל דבר שהוא במקרה הן בשרשם בעצם], נתקנו כל מעשה בראשית מאורות היושר לעולם, על אף שעיקר התיקון דיושר תלוי במעשה בני אדם, ושלמותו יהיה רק לעתיד לבא.

אמנם עי' דע"ה ח"ב קמט ע"א שמה שביד האדם לתקן הוא ו"ת דעשיה, וצ"ע. וכן עי' דע"ה ח"א דרוש ב' ג' ודרוש ד' מסימן ו' והלאה (ביאורים ח"א מט ע"ב). ועי' פע"ח תפילה פרק א' וז"ל, ונמצא עתה, כי כל העולמות נתקנו בבחי' חיצוניותם, שהוא בחי' העולמות בכללם עם א"מ שלהם, אך האדם בעצמו לא נתקן עדיין רק בחי' הנפש שלו, לפי שכל אלו הם מצות מעשיות מצד הנפש, ואפילו הברכות שלהם הוא מצד מצות מעשיות, עכ"ל. ועי' שעה"כ ק"ש פרק ו' וז"ל, באו"א יש ב' מיני זווגים הא' הוא כדי לתת קיום וחיות ומזון אל כל העולמות ולקיימם קיום ההכרחי להם אמנם זווג הזה הוא תדירי ואינו נפסק שום רגע כ"א יפסק רגע א' יתבטלו כל העולמות מקיומם והויתם, והב' הוא כדי להמשיך ולתת מוחין לזו"ן כדי להוליד נשמות בני אדם התחתונים בעוה"ז, עכ"ל. יוצא א"כ, שבתיקון דמ"ה של מעשה בראשית נתקנו העולמות, והוא הזיווג התמידי החיצוני שבין או"א. אמנם עלינו רמיא לתקן את הזיווג הפנימי, וזהו ההבדל שבין נשמות לעולמות.

עי' עוד כללים ח"א קה ע"ב כל הנשמות הכלולות באדה"ר המה רק אלו העתידות לצאת בו' אלפי שנים דעולם הזה, אמנם יש מין אחר של נשמות שלא היו כלולים בו, והם נאצלו בעת הנקודות, (ולהם מספר זהה של נשמות), והמה מלכי יושר הנשפעים מאבא דא"ק, והם לא נתקנו עדיין באור המ"ה אלא תלויים היו במעשי אדה"ר, והם הנשמות החדשות העתידות להיות, והם יתקנו ויצאו רק בעולם הבא, ועי' ביאורים ח"ב יב ע"א שזהו החילוק בין זיווג בחול לזיווג בשבת. ועי' ע"ח ח"ב הערה 290 אריכות.

מאיר העץ חלק ג'

והנה גם בנוקבא¹⁰²⁴ אירע לה כן ע"ד ז"א, כי תחלה היה בזווג מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן¹⁰²⁵, ובעיבור נה"י דמ"ה ונה"י דב"ן, וביניקה חג"ת דמ"ה וחג"ת דב"ן. נמצא, כי בזווג היתה כמדת עטרת היסוד שהוא המלכות שבמלכות, ובעיבור גדלה כמדת היסוד בגבהה, ובודאי שלקחה גם נו"ה ברחבה. וביניקה גדלה כמדת ת"ת בגבהה, ובכללם חסד גבורה ברחבם. ובגדלות א'¹⁰²⁶ גדלה כמדת הדעת בגבהה, וגם ברחבו לחו"ב¹⁰²⁷. והרי נשלמו בה מדת מלכות דמלכות דמ"ה בכל י"ס שבה, ובמדת מלכות שבמלכות דב"ן בי"ס שבה. וכל זה אינו רק ספי' המלכות דנוקבא לבד. והטעם, כי הנה {צג ע"ב} ז"א יצא ו' נקודות, והיא נקודה א', א"כ כשנגדלו כל הו"ק דז"א במוחין דו"ק דגדלות כנ"ל, נגדלה היא קצה א' לבד, שהוא מלכות שבה לבד. ואח"כ, כשנגמרו ג"ר דז"א דגדלות, אז נחלקה מדת המלכות הנ"ל לי' נקודות, וכל נקודה מהם נעשה ספי' א', ונעשה בי"ס¹⁰²⁸ גמורות כמו ז"א. והענין יותר בביאור, כי תחלה הגדילה בעיבור נה"י שבה, וביניקה חג"ת, ובמוחין דו"ק, חב"ד שבה. וכל זה הם י' נקודות לבד, שהם י' מלכיות של י"ס שלה¹⁰²⁹, ואחר כך כשנגמר ג"ר דז"א, אז כל המלכות מאלו י' מלכיות נתגדלו ונעשו ספירה א'. והענין, כי בא¹⁰³⁰ במלכות, הכתר ט' נקודות אחרות של חב"ד חסד גבורה תפארת נה"י שבכתר שבה, וכעד"ז כולם כמבואר אצלינו באל"ף בי"ת דאטב"ח (תיקון הירח ד) וע"ש¹⁰³¹. ואחר זה, נגמרה גם היא בי"ס דוגמת הזעיר אנפין ועדיין הם אחר באחור.

שער יט פרק ז מ"ב¹⁰³²

וצריך שתדע, כי י"ס של הנקבה הם תופסים כל אורך ז"א, אלא שנחלק לב' חצאין, חצי עליון מתלבשת {צג ע"ג} שם לאה, וחצי התחתון היא רחל. והטעם, כי לאה היא אחוריים דתבונה, ונעשית פנימית בערך ראש רחל, והיא מתלבשת בהם¹⁰³³¹⁰³⁴. לכן כל מחצית העליון

¹⁰²⁴ כאן משמע שאומרו נוק' כלומר כל קומת הנוק' ולא הנקודה הפרטית המוזכר בנקודות, כמו שכתבתי לעיל נקודות ה' הערה 280.

¹⁰²⁵ עי' פרצופים דרוש ז' ומיעוט הירח פ"א בהמ"ק ועי' ספר הכללים כלל י"ח ענף י' סימן יא בהקדמה אות ח"י (לש"ו), וזה תמצית לשון הכללים, התיקון דנוק' היא ט"ר דב"ן עם המ"ה שהוא החלק המ"ה השייך לנוק' שהיא המלכות הכללי דמ"ה, ועוד נתוספת בנוק' מהח"ג שבתנה"י דז"א על פי סדר אטב"ח, והמלכים שיצאו בעולם הנקודות נשארו עיקרם בז"א וגם אחר התיקון מה שנמשך בנוק' היא רק המלכות דמלכות של כל ספירה וספירה. נוק' דז"א, לתיקונו צריך ג' דברים א' ט' ספירות אחרונות של המלכות דמלכות מחכמה ולמטה, שאז יש י' בחינות דמלכות דמלכות, ב' הט"ר דמלכות, ואז יש י"ס דמלכות, ג' הט"ר להוסיף על הי' מלכיות, ולכן הם י"ס שלימות על כל ה"ס, והתיקון הראשון היא בזמן היניקה שעשה נעשה בבחי' ה' אחרונה דהו"ה ואינה י' ספירות גמורים אלא שהיא כלולה אז מי' ספירותיה בבחינת מלכות דמלכות שבכל אחד מהם, וזה לא שהיא ינקה שונה מז"א שאז שניהם מחוברים יחד, וזה בסוד פסיעה לבר, ואז ביניה הנוק' גדלה כמדת הת"ת של הז"א, וזה עד משך זמן ג' שנים ויום א', ואז יש לה מוחין דקטנות, וביאתה ביאה.

¹⁰²⁶ ב' (אלס ישר).

¹⁰²⁷ כלומר דעת דקטנות של ג' שנים ויום א' שאז ביאתה ביאה (כללים ח"ב נט ע"א).

¹⁰²⁸ ב' י' ספירות (אלס ישר).

¹⁰²⁹ וכולם אינם רק מדה א' כמדת ת"ת דז"א והכוונה הוא רק על הי' בחי' דמלכות דמלכות שהם כלולים במדה אחת שבה והם באמת רק י' נקודות (עי' שער הירח רפ"ד) ואינם עדיין ספיר' גמורים כלל (כללים ח"ב נח ע"ד). עי' הערה 1027.

¹⁰³⁰ ב'או (אלס ישר).

¹⁰³¹ נעשה התיקון הב' דנוק' שהוא השלמת הנקודות כלליות שלימים וכן נתקנה עי"ז מדה א' לפרצוף שלם הנה נעשה בה כל התיקון הזה על ידי הח"ג שבתנה"י דז"א וע"פ סדר אטב"ח והוא שלימותה לבחי' פרצוף דקטנות שבה (כללים ח"ב נט ע"ב).

¹⁰³² אלס ישר.

¹⁰³³ ב' (אלס ישר).

¹⁰³⁴ כלומר עקביים של לאה מתלבשת בראש רחל.

מאיר העץ חלק ג'

של רחל נקרא על שם לאה¹⁰³⁵, והבן זה מאד. ודע, כי כל זה אינו אלא אחוריים של ב"ן ואחוריים דמ"ה, בין בז"א בין בנוקבא, ולכן היו עדיין אב"א, כי שניהם היו בחי' אחוריים¹⁰³⁶. ואח"כ חוזרין ולוקחין פנים דב"ן ופנים דמ"ה, בין בז"א בין בנוקבא, ואז חוזרין פב"פ, והבן מפתח זה מאד. ואמנם, בעוד שלוקח ז"א הפנים, ועדיין אין לרחל אלא אחוריים, אז נק' פנים ואחור¹⁰³⁷, והבן זה. ואחר שהמשיך הפנים ברחל, אז גם שניהם פנים בפנים. נמצא כי בהיותן פנים בפנים, אז יש אל הזעיר אנפין פנים ואחור דמ"ה דמ"ה¹⁰³⁸, וכן אל הנוקבא פנים ואחור דב"ן דמ"ה, ופנים ואחור דב"ן דב"ן.

אמנם, נמצא כי כל ספי' מי"ס דז"א או דנוקבא יש בה פנים ואחור דמ"ה ופנים ואחור דב"ן, וכל זה בענין החיצוניות שהם הכלים, וכן בענין האורות פנימי ומקיף מפנים¹⁰³⁹ ואחור דמ"ה, ופנימי ומקיף פנים¹⁰⁴⁰ ואחור דב"ן¹⁰⁴¹. אך הספק שיש לי אם העגולים נעשו מב"ן והיושר מ"ה, או העגולים מאחור דב"ן והיושר מפנים ואחור דמ"ה ומפנים דב"ן, והספיקות האלו הם תלויים בספיקות שבארנו ברדל"א ע"ש¹⁰⁴².

נמצא עתה כלל הדברים, כי כל הבחי' שיש אל הז"א עד {צג ע"ד} זמן היניקה, שהוא בחי' ו"ת¹⁰⁴³ שבכל קצה וקצה מז"ת שבו, כולם נקראים (בחי') אלקים. אך הג"ר שבכל קצה מן הז"ק תחתונות שבו, וכן כל ג"ר עליונים דרישא דז"א, כל אחד כלול מי"ס, וכל זה נקרא מוחין דגדלות, וכולם בחי' הויו"ת. וזהו בין בבחי' מ"ה בין בבחי' ב"ן, בין בז"א בין בנוקבא. ותמצא כי ז"א נחלק לב' בחי', א' נקרא מוחין דז"א, וא' נקרא גופא דו"ק¹⁰⁴⁴. והגוף הם ו"ק שלו, כל אחד כלול מו"ק לבד. והמוחין הם ג"ר שבראשו כל אחד כלול מי"ס, וכן ג"ר שבכל קצה וקצה מו"ק שבתחתונים¹⁰⁴⁵ שבגופא.

והנה תבין איך ז"א יש בו מצד אמא מ"ה דב"ן, והם ה' חסדים דאמא, והג"ג¹⁰⁴⁶ שהם ב"ן דב"ן. ומצד דאבא מ"ה דמ"ה, והם ה"ח דאבא והג"ג ב"ן דמ"ה¹⁰⁴⁷. ואח"כ נותן בה הג"ג ב"ן דב"ן בביאה א', ואחר כך בזווג ב' נותן בה גם החסדים דאמא מ"ה דב"ן¹⁰⁴⁸. ואז יוצא הולד

¹⁰³⁵ עי' שער הכללים ריש פרק יג ועי' שער מאמרי רשב"י דף טז ע"ב (לש"ו), ז"ל שער הכללים: לאה יצאת אחורי רישא דז"א כנודע, ועתה שהמוחין יוצאין מז"א [ובתחילה יורדין תוך לאה ואח"ך מתפשטין (נוסף בשעה"כ)] ונכנסין ברחל העולה עד למעלה ברישא דז"א ואז נכללת בה לאה [ונעשות פרצוף אחד בכל אחורי ז"א וננסרה מאחוריו (נוסף בשעה"כ)].

¹⁰³⁶ קשה קצת שאם הם בחי' אחוריים אז הבחי' של אב"א היא כל מציאותם ולא שהפנים מתגלים והאחוריים שלהם טמונים, ועי' ח"ב הערה 290, אולי יש מקור יותר טוב.
¹⁰³⁷ ז"ל (אלס ישר).

¹⁰³⁸ פנים ולאחור דמ"ה דב"ן (נוסף ז"ל ישר, וכת"י הגז"י).

¹⁰³⁹ נמחק ז"ל ישר.

¹⁰⁴⁰ נמחק ז"ל ישר.

¹⁰⁴¹ כאן רואים פנים ואחור באורות, ובמקום אחר (עקודים ח) כתוב שרק שייך פו"א בכלים והתפשטות והסתלקות באורות, וענינו שמאחר הצמצום כל אור יש לו כלי, והוא הצלם שלו, ובערך הגוף העיקרי הוא רק בבחי' אור אך בערך הנר"ג הם בבחי' כלי ולכן שייך לאור פו"א (ביאורים ח"ב מה ע"ב), ועי' גרסאות.

¹⁰⁴² עי' דע"ה ח"ב קסב ע"ד באריכות*, ועי' לעיל &

¹⁰⁴³ ז"ת (אלס ישר).

¹⁰⁴⁴ ו"ק (אלס ישר).

¹⁰⁴⁵ תחתונות (אלס ישר).

¹⁰⁴⁶ ונוקביה ה"ג (אלס ישר).

¹⁰⁴⁷ אבל כל הד' בחי' אלו היו באבא מתחילה ומה שיש לאמא היא מהאבא.

¹⁰⁴⁸ "ומלד לאבא מ"ה דמ"ה והס ה"ח לאבא והג"ג ב"ן דמ"ה ולאח"כ נותן בה הג"ג ב"ן דב"ן ז"ל בביאה א' ולאחר כך בזווג ב' נותן בה גם החסדים דאמא מ"ה דב"ן" נמחק ז"ל ישר, ובמקומו ליתא "ולאז בזווג נותן בה גם חסדים".

מאיר העץ חלק ג'

כלול דכר ונוקבא, דכר ממ"ה דב"ן, ונוקבא מב"ן דב"ן, ושניהם הם גבורות מב"ן¹⁰⁴⁹. וזהו שורש קין, כי הוא יוצא משם ב"ן¹⁰⁵⁰, שתחילתו שם ס"ג גדול משם מ"ה. ושת יצא זכר ונקבה שלו מן החו"ג דאבא, שהם מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה. אך הבל יצא לחצאין חצי ממ"ה דמ"ה וחצי ממ"ה דב"ן, ונוקבא חצי מב"ן דמ"ה וחצי מב"ן דב"ן, ולכן נחלקו לב' תאומות, ואותה שהיתה מב"ן דב"ן נקרא תאומה יתירה (ב"ר פכ"ב פ"ז), יען כי הוא מבחי' קין, לכן { צד ע"א } נתקנא בה קין והבן זה¹⁰⁵¹.

ובזה תבין איך יש אנשים זכרים באים מן הגבורות, שהוא שם ב"ן, הענין כי הם ממ"ה דב"ן, והנוקבא שלהם מב"ן דב"ן גרועות מהם. ויש זכרים ממ"ה דמ"ה, ונקבות מב"ן דמ"ה גרועות מהם, אך בערך מ"ה הכולל וב"ן הכולל יש יתרון גדול לב"ן הכולל על מ"ה הכולל, יען כי שם ב"ן הוא בחי' ס"ג, והוא עליון ממ"ה כמבואר בספר אחר¹⁰⁵² בענין המלכים שהם מס"ג. וזהו ענין א"א שכתף ימין שלו הם חסדים ממ"ה הכולל, וכתף שמאלי הם הגבורות מב"ן הכולל ואלו הם דעת דז"א.

שער יט פרק ח מ"ב¹⁰⁵³

לא נזכר במקום אחר¹⁰⁵⁴ ב"ן רק בנקבות לבד, וצ"ע, שהרי גם בזכרים יש בהם בחי' המלכים כנודע, די'ש בבחי' אבא וז"א במלכים מב"ן¹⁰⁵⁵, וכנגדן בחי' שם מ"ה החדש אף בנקבות באמא ובנוקבא דז"א. ונ"ל בקיצור, כי הנה שם ב"ן יש בו י"ס, וכן בשם מ"ה י"ס. והנה העתיק הוא לוקח י"ס דכתר דמ"ה¹⁰⁵⁶, ועוד לוקח ה"ס ראשונים דכתר דב"ן, וג"ר דחכמה דב"ן, וד"ר דבינה דב"ן, וז' כתרים דז"ת דב"ן, כל מ"ה דכורא וכל ב"ן נוקבא. אך ז' כתרים דז"ת דב"ן, יש ספק אם לקחם עתיק בגוף שלו, או לא, שלא לקחם כלל.

ונחזור לענין, כי א"א לקח דכורא דיליה, כל י"ס דחכמה דמ"ה, גם נוקבא דיליה לקח ה' תחתונות דכתר דב"ן. ודע, כי הגלגלתא שלו הוא בינה שבכתר דחכמה דמ"ה, מעורבת עם איזה חלק דכתר דב"ן. וחכמה שבו¹⁰⁵⁷ הוא חכמה דחכמה דמ"ה, מעורבת עם חלק מכתר דב"ן. וב' אלו נקרא חו"ב שבמוחין¹⁰⁵⁸. ולפי שבינה זו היא מכתר דחכמה דמ"ה¹⁰⁵⁹¹⁰⁶⁰, גדלה מעלתו על חכמה דחכמה דמ"ה, ולכן היא שם טמירא ולא { צד ע"ב } אתגליא¹⁰⁶¹ ונקרא בוצינא דקרדוניתא¹⁰⁶² (זחר ח"ב מ"ח ע"ב), אשר שם היא נעלמה יתיר מחכמה¹⁰⁶³ ומתלבשת בתוכה, ולכן

¹⁰⁴⁹ דב"ן (אדם ישר).

¹⁰⁵⁰ לא מופרש איזה חלקים של ב"ן וצ"ע למה. ואולי הכל מכח הנקודות ללא תיקון כלל וזה השם ס"ג וצ"ע.

¹⁰⁵¹ עי'

אבל נ"ל שאין חילוק בזכרים שכמו מחצית השקל הזכר לוקח ב' המוחין ומעביר הב"ן אליה.

¹⁰⁵² עי' שער התיקון פרק ג ושער פנימיות וחיצוניות דרוש ד (לש"ו) עולת תמיד (הגוב"י).

¹⁰⁵³ אדם ישר.

¹⁰⁵⁴ ענין המלכים (נוסף צאדם ישר). מ"ן של המלכים (נוסף צכת"י הגוב"י).

¹⁰⁵⁵ נמחק צאדם ישר.

¹⁰⁵⁶ עי' טנת"א א' במ"ב. ועל אף ששם מדובר בתיקון, וכאן בנקודות, עכ"ז רואים ו' פרצופים

בב"ן.

¹⁰⁵⁷ שבא"א

¹⁰⁵⁸ קשה שהבינה דכתר והחכמה יהיו באותו רמה בכלל, אלא כוונתו לומר שהחכמה דחכמה

דמ"ה הוא בחי' חכמה שבמוחין והכתר דב"ן הוא בינה שבמוחין ועי' גרסאות הערה 1059.

¹⁰⁵⁹ "לחכמה דמ"ה" נמחק אדם ישר ולש"ו, ובמקומו איתא "דב"ן".

¹⁰⁶⁰ לפי אלה שמשנים את הגרסא אז הבינה הוא הפרטי שבחכמה דא"א אבל אם לא משנים

את הגרסא אז מדובר על הגלגלתא שהוא בחי' הבינה וקשה שחכמה וגלגלתא יהיו חו"ב שבמוחין דא"א וצ"ע אם יש מקום לגרסא הקיימת.

¹⁰⁶¹ לכן אר"א עלאין נקראים בשם אבא לקמן בפרק.

¹⁰⁶² עי' לעיל הערה 555.

מאיר העץ חלק ג'

לא אתגליא בינה תמן כלל, וממנה יצאו כל הגבורות כולם. והטעם, שהבינה דכתר דחכמה דמ"ה היא גלגלתא, לפי שכמו שא"א הנקרא כתר דכללות דעולם אצילות, אין ג"ר¹⁰⁶⁴ מתלבשת באו"א, וכן בכל פרצופים, כן כתר חו"ב¹⁰⁶⁵ של אריך הפרטי אין מתלבשין בחכמה שבו אלא ז"ת של כתר, נמצא, כי בינה שבו נשארה על החכמה דוגמת גלגלתא עליה, והבן זה כנזכר בכת"י מורי זלה"ה.

אמנם בינה שבו, היא הבינה דחכמה דמ"ה ועמה חלק מכתר דב"ן וירדה בגרון כנודע (שער א"א פרק ז'), ומשם יצאו או"א, זה ממ"ה וזה מב"ן. כי גם שם¹⁰⁶⁶ יש חו"ב, כי בינה דמ"ה נעשית חכמה¹⁰⁶⁷ בערך חלק¹⁰⁶⁸ דב"ן הנקרא בינה דב"ן. והענין, כי אלו הב' בחי' ¹⁰⁶⁹ הם דוגמת או"א וישו"ת. כי או"א במוחא סתימאה¹⁰⁷⁰ ושניהן נקרא חכמה לבד, וישו"ת הם בגרון ושניהם נקרא בינה לבד, וכמ"ש לקמן גבי או"א האמיתים ע"ש (לעיל פרק א).

והנה מן הגרון, שהוא ישו"ת שבא"א, יצאו או"א האמיתיים של כללות האצילות, ואותן או"א נחלקו לב' בחי' אחרות, או"א ויש"ס ותבונה. ודע, כי או"א עלאין נעשו אבא מן הנקבה חצי בינה עליון דמ"ה¹⁰⁷¹, ואמא מן הזכר חכמה כולה דב"ן¹⁰⁷², אך נקרא חכמה זו דב"ן אמא, להיותה בחי' ב"ן, ובינה דמ"ה נקרא חכמה להיותה דמ"ה, והבן זה. נמצא א"כ כי כפי האמת שניהן נקרא חכמה לבד, והם בחי' י' ראשונה שבשם. ולפי שאמא גדולה לאין קץ מאבא¹⁰⁷³ מג' בחי': א', הוא כי זה חצי בינה דמ"ה וזה חכמה שלימה דב"ן. הב', כי {צד ע"ג} זה חכמה וזה בינה. הג', כי זה מ"ה וזה ב"ן שגדלה מעלתו ממ"ה להיותו בחי' ס"ג כנודע, כי המלכים שמתו הם כולם ס"ג. ולכן נמצא, כי אמא יצאת עתה טמירא ומלובשת תוך אבא, ולכל אלו הסיבות הנ"ל נקרא שניהן אבא או חכמה לבד, כי היא לא נגלית כלל, לכן שניהן הם י' שבשם, כי ו"ד גי' י', צורתה ד"ו¹⁰⁷⁴, הרי כי אמא היא נעלמת תוך הי', ואינה נזכרת רק י' פשוטה שהוא אבא, וז"ס (משלי יב ד) עטרת בעלה¹⁰⁷⁵.

אמנם יש"ס (ותבונה נעשין) מחצי תחתון דבינה דמ"ה, ותבונה מבינה שלימה דב"ן, ואז הם שניהן בבחי' בינה דמ"ה וב"ן, לכן נקרא שניהן בינה לבד, והיא ה' ראשונה שבשם. ואז אבא טמיר וגניז¹⁰⁷⁶, כי גם¹⁰⁷⁷ הוא י' דמילוי ה"י, כי הרי עתה אין לה גדולה עליו, שעתה¹⁰⁷⁸ שניהן מבחי' בינה, ולהיותו מבחי' זכר לכן גובר עליה. משא"כ באו"א, שאז יש לאמא יתרון גדול מאד על אבא כנ"ל. הרי נמצא, כי כפי האמת אבא הוא כללות או"א עלאין, יו"ד שבשם,

¹⁰⁶³ לחכמה דמ"ה (נוסף באלס יקר).

¹⁰⁶⁴ כלומר דא"א.

¹⁰⁶⁵ נמחק באלס יקר.

¹⁰⁶⁶ בבינה דא"א

¹⁰⁶⁷ כלומר בינה דחכמה דמ"ה.

¹⁰⁶⁸ כתר (נוסף בלש"ו).

¹⁰⁶⁹ כלומר החו"ב שבחכמה והחו"ב שבבינה.

¹⁰⁷⁰ המוחין דא"א.

¹⁰⁷¹ סותר את דבריו בפרק ה'.

¹⁰⁷² סותר דבריו בפרק ה'.

¹⁰⁷³ עי' לעיל שער הזווגים פרק ה' ושם הערה 211.

¹⁰⁷⁴ ה (אלס יקר).

¹⁰⁷⁵ עי' זהר ח"ב קנח ע"א וכן בתיקו"ז כה ע"ב, אמנם שם ביחס לו"ק וכאן ביחד לאבא וצ"ע.

¹⁰⁷⁶ עי' ביאורים מול"מ פ"ג אות יב (לש"ו) עי' לעיל הערה 211. עי' א"א פרק יג זווגים פ"ב ופ"ה [ע"ש הערה 205] (לש"ו), עי' כללים ח"ב עה ע"ד שבשרשם הדכר הוא העיקר, אמנם בהתגלות הב"ן העיקר, ששם התפשטות הנה"י הוא גילוי דישו"ת.

¹⁰⁷⁷ נמחק באלס יקר.

¹⁰⁷⁸ נמחק באלס יקר.

מאיר העץ חלק ג'

ואמא היא כללות יש"ס ותבונה, ה' { צד ע"ד } ראשונה שבשם. אך לפרקים¹⁰⁷⁹ אנו קוראין אבא לבא ויש"ס, להיותן שניהן בינה דמ"ה. ואמא בינה ותבונה, להיותן שניהן בחי' ב"ן לבד, שהיא נקבה. ובוזה תבין מ"ש במ"א (שער זווגים פרק א') על (הושע יא ט) ולא אבא בעיר כו' כי (יש)¹⁰⁸⁰ זווג יש"ס ותבונה (נ"ב נ"ל שצ"ל הוא אינו תדיר דפסיק זווגייהו וז"ש ולא אבא בעיר)¹⁰⁸¹ הוא זווג דלא פסיק כנודע¹⁰⁸², ונקרא זווג בינה ובינה¹⁰⁸⁴¹⁰⁸³ כנ"ל. אך ולא אבא בעיר הוא חכמה עם בינה, שהוא או"א עלאין דפסיק¹⁰⁸⁵ זווגייהו. ונודע בדרוש אחר, כי אמא נפקא מבין דרועין דאבא, והוא סוד ישו"ת הנקרא אמא, נפקא מתחות ב' דרועין דאו"א עלאין הנקרא שניהן אבא לבד.

שער יט פרק ט מ"ב¹⁰⁸⁶

והנה תראה כי עתיק כולל מ"ה וב"ן, ושניהם זכר ונקבה פרצוף א'. והנה אחוריים דמ"ה וב"ן באמצע זה הפרצוף, ופנים דמ"ה מצד א' ופנים דב"ן מצד הב', וב' בחי' { צה ע"א } אחוריים ביניהן. וא"א גם הוא זכר ונקבה, מ"ה וב"ן פרצוף א', אלא שהוא באופן אחר, כי בכל חציו הימני יש מ"ה בפנים ואחור, ובכל חציו שמאל יש ב"ן דפנים ואחור. אך באו"א¹⁰⁸⁸¹⁰⁸⁷ יש מ"ה וב"ן אלא שהם ב' פרצופים דבוקים יחד תמיד פב"פ דוגמת עתיק, וכל כך הם דבוקים עד שנחשבין שניהן לפרצוף א' ונקרא אבא. וכך באמא¹⁰⁸⁹ היא כך, כי הם ב' פרצופים דמ"ה וב"ן, אלא שהם דבוקים מאד פב"פ דוגמת עתיק כנ"ל. ובזו"ן יש גרעון אחר, כי כל מה שהולכין הפרצופים ויורדין ממדרגתן, מתגלה מאד¹⁰⁹⁰ פירודם בחי' המ"ה מבחי' הב"ן, ולכן נתוסף פירוד בחלק מ"ה וב"ן שבוז"ן. והענין, כי הז"א כולו בחי' מ"ה, והנוקבא כולה בחי' ב"ן, והם נפרדים, לזמנין אב"א ולזמנין פב"פ. והנה דוגמת או"א הם ז"א ורחל¹⁰⁹¹ השוין בקומתן, ודוגמת יש"ס ותבונה הם יעקב ורחל הקטנים מהחזה דז"א ולמטה¹⁰⁹², והבן זה. ודע, כי יש יעקב שהוא חצי תחתון דז"א¹⁰⁹³ והוא המזדווג עם רחל הקטנה, ויש יעקב ולאה בחי' האחוריים דאו"א¹⁰⁹⁴.

כלל העולה, כי יש עתיק וא"א דמ"ה ועתיק וא"א דב"ן, וכנגדן אבא ממש¹⁰⁹⁵ ויש"ס דמ"ה, בינה ותבונה דב"ן, וכנגדן ממש ז"א ויעקב דמ"ה רחל ולאה (ס"א רחל) דב"ן. הרי (הם)

¹⁰⁷⁹ כאשר יש תיקון ליתן מוחין של גדלות, עי' שער ז"א.

¹⁰⁸⁰ נמחק באלס ישר.

¹⁰⁸¹ נמחק באלס ישר.

¹⁰⁸² עי' לעיל הערה 38.

¹⁰⁸³ היינו ישו"ת, ונקרא בינה ביחס לאו"א עלאין.

¹⁰⁸⁴ ותבונה (אלס ישר).

¹⁰⁸⁵ ללא פסיק (נוסף בכת"י הגוב"י).

¹⁰⁸⁶ אלס ישר.

¹⁰⁸⁷ באלס (אלס ישר).

¹⁰⁸⁸ כלומר או"א עלאין. עי' לעיל הערה 1076.

¹⁰⁸⁹ כלומר ישו"ת.

¹⁰⁹⁰ נמחק באלס ישר.

¹⁰⁹¹ עי' שער ט פרק ז' [מו ע"ד] (לש"ו), ששם כתוב רחל עלאה

¹⁰⁹² כלומר בחי' היסוד של זו"ן (דע"ה ח"ב כט ע"ב)

¹⁰⁹³ ר"ל בעת שהז"א הוא רק בבחי' ו"ק הוא נקרא יעקב וכמ"ש בשער הפסוקים פרשת וישלח מ"א ע"ד וכן הוא לקמן בשער לר"ר ספ"ב ועי' ספיקות דעגו"י סי' ג' אות ד' (בספר הדע"ה ח"ב קסא ע"ד) (לש"ו)

¹⁰⁹⁴ עי' אריכות בעניין זה בבעה"ק סה ע"ב עד סה ע"ד בדרוש הדעת. @לחשוב לעשות נספת.

¹⁰⁹⁵ ממש אלס (אלס ישר).

מאיר העץ חלק ג'

ג' בחי' (שהם ד' ד' ד')¹⁰⁹⁶, כי כך הוא א"א דכורא לגבי עתיק דכורא, כמו יש"ס לגבי אבא, וכמו יעקב לגבי ז"א. וכן כך הוא נוקבא דא"א לגבי נוקבא דעתיק, כמו תבונה לגבי בינה, וכמו רחל הקטנה לגבי רחל עלאה. נמצא¹⁰⁹⁷, כי כשנחבר כל הבחי' יהיה ג' בחי' דזכר ונקבה, והם: א', עתיק ונוקבא ובהם נכללין א"א ונוקבא. ב', או"א ובהם נכללין ישו"ת. ג', זו"נ ובהם נכללין יעקב ורחל¹⁰⁹⁸. וכשתחברם באופן אחר, יהיה א"א ונוקבא דעת הכולל חו"ג מכריע בין החו"ב שהם עתיק ונוקבא¹⁰⁹⁹, וכן ישו"ת הם ת"ת מכריע בין או"א שהם חו"ג, וכן יעקב ורחל הם

¹⁰⁹⁶ חלם ישר גורם את המוסגר.

¹⁰⁹⁷ שעה"ק סה ע"ב. ועיי"ש שם ז"ל: ספירת הכתר היא נשמת האילנות ונחלק לג' מוחין חז"ד וסם נשמה ורוח ונפש שלשה חלקי הנשמה וכו'.

¹⁰⁹⁸ אחר כך ספירת חכמה ובינה, הם רוח לאילנות, ונחלקים לשלשה מוחין, חז"ד. שהם, נר"ן, שלשה חלקי הרוח. כילד, או"א, חו"ב. והם, נשמה, ורוח. והדעת שהוא זו"ן שבהם, הם ישראל סבא ותבונה, ונקראים נפש. ושלשתם, ג' חלקי הרוח.

אח"כ ספירת הדעת, היא נפש לאילנות, ונחלק לג' מוחין, חז"ד. שהם, נר"ן. ג' חלקי הנפש. כילד, זו"ן, חו"ב, והם נשמה ורוח. והדעת של הדעת, שהוא זו"ן שבהם, הם יעקב ולאה, ונק' נפש, ושלשתם ג' חלקי הנפש.

וכל הבחי' הנז', כלולים מי', ומתלבשים ז"ז. ונמצא כפי זה, כי הדעת בכל מקום, הוא ז"א שבבחי' ההיא. וא"כ, כמו שז"א היה בו בתחלה קטנות, שהם ו"ק. ואח"כ נתוספו בו ג' ראשונות. כן ב' הבחי' יש בדעת, דעת עליון, כח"ב שבו דבוק תחת או"א. ודעת תחתון, שהם ו"ק, הם למטה בז"א בתקנותו (שעה"ק).

¹⁰⁹⁹ עי' רחובות הנהר כ ע"ג ד"ה הנה בד' בענין מטבע ברכה וז"ל, והענין הוא כי בעלות ברכת האדם בכוונה יורד מן הכתר עליון שהוא השורש עליון דכתר הטיפה הנעלמה לחכמה שהוא עתיק, ומשם לבינה שהוא נוק' דעתיק, עד הדעת שהוא א"א ונוקבא, ע"כ.

מאיר העץ חלק ג'

יסוד המכריע בין נו"ה¹¹⁰⁰ שהם זו"נ, כנודע דאיהו בנצח ואיהי בהוד¹¹⁰¹, והבן זה מאוד. אך כפי הנראה מדרוש אחר (תיקון א') בענין עיבור יב"ח, צ"ל לאה ויעקב¹¹⁰² במקום יעקב ורחל. נמצא כי אלו שהם עתיק ונוקבא וא"א ונוקבא, הם נשמה והם ג' רישין¹¹⁰³, ואח"כ או"א וישו"ת הם רוח והם ג' רישין, ואח"כ זו"ן ויעקב ולאה הם נפש והם ג' רישין. וז"ס¹¹⁰⁴ באדרא (דף רפט ע"ב) ואינון מתתקנין כמה דע"ק ג' רישין מתעטרין ביה הכי כולם בג' רישין. והענין, כי הנשמה עצמה יש בה נר"ן, וכן ברוח ובנפש נר"ן כנודע. כי חב"ד הם כהן לוי ישראל, והם נר"ן, וכן חג"ת, וכן נה"י.

ובזה תבין איך נקרא חכמה בלשון נקבה, כי הרי הוא בינה דמ"ה וחכמה דב"ן, שלהיותה בחי' חכמה דב"ן הוא בחי' נקבה, והבן זה מאד¹¹⁰⁵. גם {צה ע"ב} בזה תבין מ"ש המקובלים וכן בזוהר פ' פקודי (דף רנט ונד ע"ב) כי כל דינין במחשבה אתברירו¹¹⁰⁶, והוא להיות שם חכמה דב"ן שהוא דינין, וזהו בוצינא דקרדינותא דבטש במוחא¹¹⁰⁷ * . ודוגמא אל

1100 דא"א (ביאורים ח"א פו ע"א)

1101 מושג זה של איהו בנצח ואיהי בהוד מובא בכמה מקומות בכתבי אר"י בשם הזהר, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידנו ולא מצאתי. איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מתיקו"ז לד ע"א וז"ל התיקו"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינון אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרוייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהו"ה אק"ק. והענין, כי הו"ה אק"ק שרשם בחו"ב והו"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהי בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הו"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאור קדמאה נטיל בעמודא דאמצעיתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהי חמימא נטילת בגבורה והוד - תיקו"ז קכד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, או"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"נ ברגלין איהו בנצח ואיהי בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהי בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשזו"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שזו"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהי בהוד' הוא מציאותם של נו"ה כאשר זו"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א על תיקו"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהי בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת זו"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב' מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה. והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן ממילא הם תמיד עומדים פב"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור התיקו"ז מדבר על נו"ה דאצילות שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהי בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם צריך אני לרב בזה וצ"ע.

1102 יעקב ולאה (אלס יקר).

1103 כלומר עתיק ונוק' ואו"א ונוק' דאצילות הם בחי' נשמה דא"א.

1104 ז"ס (אלס יקר).

1105 יש עוד ב' טעמים: כי בו גנוז גבורה דרדל"א (דע"ה ח"ב כא ע"ד), כי הוא מקבל מכתו, ועיקרו משם ס"ג (ביאורים ח"א מז ע"ג)

1106 ע"ש הלשון שכתוב בטש בוצ"דק ועי"ש במאמרי רשב"י לד ע"ג שזה מדובר על יציאת המלכים קדמאין שיצאו מבוצד"ק ללא זיווג אורא, ועי' שער ט"ל סוף פרק ג', ועי' מבר"ש לה ע"ד ולו ע"א שזה תיקון שכנראה על זה מדבר כאן, אמנם עי' מבר"ש טו ע"ג לומד כמאמרי רשב"י שזה השבירה.

ז"ל: ותא חזי¹¹⁰⁶ רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה (ואפיק)¹¹⁰⁶ ניצוצין נציצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר

תרגום: ובא וראה ראש ראשית האמונה תוך המחשבה מכה הניצוץ החזק ועולה תוך המחשבה (ומוציא) ניצוצות וזורק ניצוצות לשלש מאות ועשרים עברים ובורר פסולת מתוך המחשבה ונברר.

1107 עי' לקמן הערה 1117.

מאיר העץ חלק ג'

הנ"ל יש בענין אורות העקודים במטי ולא מטי¹¹⁰⁸, ובטישא שכתבנו במ"א. גם תבין עם הנ"ל, כי כל א' מ"ס הוא פרצוף גמור חוץ מהג' המכריעים שהם דעת ת"ת יסוד, שכל א' כלול¹¹⁰⁹ ב' פרצופים להיותן מכריעים, והרי הם י"ב פרצופים בטי"ס¹¹¹⁰, ולכן הם סוד הנטיעות דאשתהי י"ב ירחין¹¹¹¹, והבן זה. ואפשר כי בספירה העשירי או תהיה בחי' הכתר שהוא למעלה מעתיק, או בחי' מלכות שהוא למטה בג' עולמות ב"ע כנודע¹¹¹². גם תבין, כי זו"ן כיון שהם נפרדין לגמרי הוכרחו להדבק בראשונה דיבוק גמור, שיהיה ז"א כולל מ"ה וב"ן חו"ג, כדי שאחר הנסירה תמיד יהיה לו דיבוק עם נוקבא, ואז נשאר הוא במ"ה והיא בב"ן. גם תבין מ"ש באדר"ז (דף רצ ע"א) ובהאי חכמה שירותא וסיומא אשתכח, וזה מכח ב"ן אשר שם, ומבתר¹¹¹³ דאתפשט חכמה אתגלייא אמא בינה, ה' ראשונה שבשם הכוללת יש"ס ותבונה.

*¹¹¹⁴מהרח"ו ואולי אפשר לומר, כי אע"פ שזה מ"ה (נ"ב שהיא דינין וזו חסדים)¹¹¹⁵ וזה ב"ן, עכ"ז נתהפך הדבר. כי כיון שזה חכמה אע"פ שהיא דב"ן נעשה זכר, ובינה דמ"ה אע"פ שהיא דמ"ה נעשית נקבה לערך¹¹¹⁶ חכמה דב"ן. וזהו ענין דבטש בוצינא דקרדינותא בהאי אורא (נ"א מוחא)¹¹¹⁷¹¹¹⁸, והוה ליה למימר להיפך, כי בטישה זו היא זיווג והורדת הטפה כנודע. ונראה אם כן, כי שם בוצינא דקרדינותא נעשה זכר להיותו חכמה, וז"ס אמא כי היא עטרת בעלה (משלי יב ד). ואפשר כי עד"ז הוא בחכמה דא"א, כי היא כלולה מחכמה דמ"ה ומכתר דב"ן. וא"כ, כתר דב"ן היא בוצינא דקרדינותא דבטש ונעשה זכר, ובטש בהאי מוחא שהוא חכמה דמ"ה גרוע ממנה, והיא נקבה כנגדה. ונמצא, כי האי מוחא סתימא דא"א אתתקן כעין דוכרא¹¹¹⁹¹¹²⁰, כנזכר באדרא (זוטא רצ ע"א¹¹²¹) כנל"ח¹¹²².

מהרח"ו ואולי אפשר לומר כי הג"ר הנזכר באדר"ז הם עתיק ונוקבא תרין רישין, ושניהן בחי' כתר דמ"ה ודב"ן, ולכן נקרא עתיק עילת כל העילות, ונוקבא דעתיק עילת העילות¹¹²³, ורישא ג' הוא א"א ונוקבא שהם מכריעין בין העתיק לנוקבא. ולפי שא"א לא נעשה רק מחכמה

¹¹⁰⁸ עי' ביאורים [מטי ולא מטי] פרק ג' אות ח' ט' (לש"ו)

¹¹⁰⁹ כולל (אלס יסר).

¹¹¹⁰ כלומר שיש חו"ב וב' בחי' דעת, חו"ג וב' בחי' דת"ת וכן נו"ה וב' בחי' דיסוד.

¹¹¹¹ כלומר מש"כ לגבי עיבור י"ב חדש, (יבמות פ ע"ב) מובא לעיל פרק א'.

¹¹¹² עי' בהגר"א בס"י ח ע"א ?

¹¹¹³ ובת"ר (אלס יסר).

¹¹¹⁴ זאלס יסר זה מופיע כגוף הטקסט, ואינו הערה, ומופיע במקום הכוכב למעלה.

¹¹¹⁵ נמחק זאלס יסר.

¹¹¹⁶ לגבי (אלס יסר).

¹¹¹⁷ עי' נוסחאות אמנם בזהר משמע כמוסגר.

¹¹¹⁸ נמחק זאלס יסר.

¹¹¹⁹ רו"ן (אלס יסר ולס"ו).

¹¹²⁰ עי' גרסאות, ולא מצאתי הבנה וגם לא אדרא כגרסת "דוכרא".

¹¹²¹ וז"ל, ת"ח בשעתא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, בעא לאתתקנא כלא אתקין כעין דכר ונוקבא [ולא זיווג אמיתי שאין פירוד בין דו"ן עי' שם מ"א עט] באתר דאתכלילו דכר ונוקבא לא אתקיימא אלא בקיומא אחרא, כעין דכר ונוקבא
¹¹²² ו"ע (נוסף זאלס יסר).

¹¹²³ עי' זהר בראשית כב ע"ב ז"ל פתח עוד רבי שמעון ואמר (דברים לב לט) ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו', אמר חברייא שמעו מלין עתיקין דבעינא לגלאה בתר דאתיהיב רשו עלאה למימר, מאי ניהו דאמר ראו עתה כי אני אני הוא, אלא דא הוא עלת על כל עלאין, ההוא דאתקרי עלת העלות, עלת מאלין עלות, עכ"ל. כלומר דלשון עלת כל העלות עניינו העילה של עילות המסויימות וממילא צ"ל דהכל נידון בערכין כל עולם הוא 'עילת העילות' לגבי העולם שלמטה הימנו (שאף הוא עילה לגבי שלמטה הימנו ולכן הוא עילת העילות) (מבר"ש ב ע"ג, ושעה"ק כא ע"ד). ועי' דע"ה ח"א יג ע"ד שעילת העילות היא כינוי לאורא שונה מעילת על כל העילות שהיא כינוי למאציל ית' שמו.

מאיר העץ חלק ג'

דמ"ה נקרא חכמה סתימאה, ורישא תנינא שהיא כתר דב"ן נקרא כתר עלאה, ורישא קדמאה (נ"א תליתאי)¹¹²⁴ נקרא רדל"א עתיק דכורא¹¹²⁵. {צה ע"ג} ויש לזה סמך בכת"י מורי זלה"ה בפ"י ספרא דצניעותא¹¹²⁶, שאמר שם כי ראש הא' שורש העצמות, וראש הב' שורש הכלים, וזה להיותו נוקבא דעתיק, שכל הכלים מצד הנוקבא יצאו שהם המלכים דב"ן, וראש הג' כלול מב' השרשים, שורש העצמות מא"א דכורא, ושורש כלים מנוקבא דא"א שהוא ב"ן. ולפי ששניהן נקראו מכריע א', נקרא ראש אחד לבד. ונמצא, כי א"א כולו נקרא חכמה סתימאה, כי הלא הוא חכמה דמ"ה¹¹²⁷ כולו. ואפשר כי כתר דב"ן מחציתו תחתון נעשה לו בסוד אור מקיף, והוא גולגלתא ונקרא בינה דיליה עטרת וכותרת לבעלה בסוד גולגלתא דמוחא¹¹²⁸. אך ממקומות רבים נראה כי רישא עלאה עתיק לבד וב' רישין הוא באריך¹¹²⁹.

שער יט פרק י מ"ב¹¹³⁰

¹¹³¹דע, כי תחלה יצאו ז' כלים עם ניצוצין ואורות, וכלים עיבור יב"ח, וניצוצין ט' חדשים, ואורות ז' חדשים. והנה הכלים הם ג' בחי', חיצון ואמצעי ופנימית. חיצונית הם כ"א אזכרות של תפילין, גימטריא אהי"ה, כי עיבור ויניקה ע"י אמא דנקראת אהי"ה¹¹³². והניצוצין (הם האמצעות)¹¹³³ הם המוחין שבתוכן והם אלהים¹¹³⁴. ואח"כ באין פנימים¹¹³⁵ דז"א והם האורות והם המוחין דהויו"ת, והם באים מלובשים תוך הנה"י דאמא. והויו"ת דמוחין דעיבור תוך החיצונית נה"י דאימא, והויו"ת דמוחין דיניקה תוך אמצעית נה"י דאמא, והויו"ת דמוחין דגדלות תוך פנימיות נה"י דאמא. והנה המוחין דאלקים, שהם מוחין דחיצונית דג' כלים, הם נעשין קרומות¹¹³⁶ בערך המוחין דהויו"ת שהם פנימים. אח"כ בעיבור ב' דהגדלה נתוספו ג"ר דז"א בבחי' ¹¹³⁷כלים דחיצונית לכל ספירה מהם, ובזה נשלמו י"ס דכלים בג' בחי', וכל זה נקרא חיצונית. וגם נתוספו ג'¹¹³⁸ מוחין דחיצונית, שהם אלהים¹¹³⁹ דג"ר¹¹⁴⁰ והם מהניצוצין, וגם נתוספו פנימית ג"ר שהם המוחין דהויו"ת, והם מתלבשים תוך פנימית נה"י דאמא.

¹¹²⁴ נמחק באלדס ישר.

¹¹²⁵ כלומר דכורא דעתיק ונוסח זה מופיע עשרות פעמים בדברי האר"י.

¹¹²⁶ נ"ל שכוונתו לשער מאמרי רשב"י כ ע"ד שזה לפני דבריו בספד"צ.

¹¹²⁷ "חכמה דמ"ה" נמחק באלדס ישר, ובמקומו איתא "צמ"ה".

¹¹²⁸ כנזכר למורי בסד"ל (נוסף באלדס ישר).

¹¹²⁹ והנה נוק' דז"א נקרא כלע וכנסת ישראל וכלת משה וששנה עליונה. וז"א נקרא ישראל ומשה ודעת. אך יעקב נקרא ת"ת, ונוק' נקראת סלע וששנה תחתונה, ועי' בפירוש מורי בריש בראשית בנסחא הג' על ר' חזקיה פתח וכו' (אלדס ישר).

¹¹³⁰ אלדס ישר, מבז"ש מז ע"ד.

¹¹³¹ זה שייך למה שאמר כי ז"א יס לו ג' פרטופים (אלדס ישר).

¹¹³² דנקראת אהי"ה (נמחק באלדס ישר).

¹¹³³ נמחק באלדס ישר.

¹¹³⁴ וכן הוא בשער המוחין דקטנות פ"א ופ"ג, ובשער המוחין פ"ח ופנ"ח דרוש י' (ביאורים ח"א כג ע"ד).

¹¹³⁵ הם צפנימיות (אלדס ישר).

¹¹³⁶ עי' שער מ' שזה גם רפ"ח ניצוצין של ז"א וגם לובשים של אימא בדרוש ג' מסתפק ובדרוש

י' מסיק.

¹¹³⁷ ג' (נוסף באלדס ישר).

¹¹³⁸ נמחק באלדס ישר.

¹¹³⁹ הרב שאל שבדרוש י' ז האה"ה ואם זה רפח אז זה אלקים דקטנות.***

¹¹⁴⁰ (נ"א ה' חלקים) בג"ר מהנילוזין (אלדס ישר).

מאיר העץ חלק ג'

כלל העולה, כי החיצוניות הם¹¹⁴¹ בחי' הכלים דז"א, עם¹¹⁴² המוחין שלהם שהם אלקים שהם ניצוצין, ופנימית הם ג' בחי' הכלים דנה"י דאמא עם המוחין שלהם דהויו"ת שהם אורות. אח"כ נכנסו בהם נר"ן ונשמה לנשמה מבחי' ¹¹⁴³ הט' הויו"ת שבתשעה נקודות כמו שידעת, ונתלבשו תוך המוחין דהויו"ת. ודע, כי המוחין¹¹⁴⁴ דקטנות ועיבור הם מוחין דהויו"ת¹¹⁴⁵ דנה"י דז"א ובתוכם הנפש, יען אז היה כליל ג' בג'. אחר כך ביניקה נכנסו המוחין דהויו"ת דחג"ת¹¹⁴⁶, ובתוכם הרוח, ונעשה בן ו"ק. ואח"כ בגדלות נכנסו המוחין דהויו"ת דחב"ד דז"א, ובתוכם הנשמה ונשלם קומתו. אך צריך שתדע, כי המוחין של חג"ת נה"י שהם עיבור ויניקה, הם כל אחד במקומו, יען כי הו"ק אין אחד גדול מחבירו¹¹⁴⁷, אך המוחין דגדלות הם מתפשטין בכל הגוף דוגמת או"א שמתלבשין תוך ז"א¹¹⁴⁸, כן חב"ד דז"א מתפשטין תוך ו"ק עצמן, ואפשר שאינו כך. גם מ"ש לעיל כי בגדלות נתוספו מוחין דאלקים זולת הויו"ת, אפשר (ס"א אי אפשר)¹¹⁴⁹ שאין בגדלות אלקים.

ובזה מתיישב מ"ש לעיל בכללות האצילות, וגם בענין ג' כלים ונשמה שלהם, ואור המקיף. כי הכלים דז"א יש בהם הויו"ת בלי ניקוד, אך הנשמה הם בניקוד, והמוחין שלו הם אלהיים כיון שהם ניצוצין דין. ואין תימא אם הכלים הם הויו"ת {צה ע"ד} כנודע, כי יש אלהיים גדול מהויו"ת כנ"ל בענין אחוריים של הויו"ת¹¹⁵⁰. ואפשר, כי כמו שיש פנים ואחור בכלים, יש ג"כ בנר"ן¹¹⁵¹, וכן כתבנו במ"א. אך אלהיים דמוחין¹¹⁵² יורדין עד בריאה כי (גם)¹¹⁵³ ג' כלים חיצוניות דז"א ירדו בהכרח עמהם, כי הם יותר חיצוניות מהם. וכבר ידעת ממקום אחר איך הג' כלים יורדין בבי"ע, אף על פי שבמ"א אמרנו¹¹⁵⁴ שאין אלקים יורדין רק עד¹¹⁵⁵ הבריאה¹¹⁵⁶, הוא להיותן מוחין, אך הג' כלים¹¹⁵⁷ יורדין בבי"ע. נמצא, כי כל חיצוניות דז"א עם

¹¹⁴¹ ג' (נוסף צלם ישר).

¹¹⁴² וגם (צלם ישר).

¹¹⁴³ מכה (צלם ישר).

¹¹⁴⁴ עי' נוסחאות פי' שאין קטנות אלא רק עיבור.

¹¹⁴⁵ נמחק צלם ישר.

¹¹⁴⁶ דז"א (נוסף צלם ישר).

¹¹⁴⁷ כחזירו (צלם ישר).

¹¹⁴⁸ על אף שמציאותם של או"א הם מהגרון עד הטבור, אמנם עי' לש"ו (כללים ח"ב קכה ע"ב) שאורם מתפשט למטה מהטבור (וכן הוא בפירוש בדברי הרב בשער אנ"כ פרק י'), וכן עי' כללים ח"ב סח ע"ג שם נתבאר שנה"י דאו"א [נדצ"ל שם שהארת נה"י דאו"א] מתפשטים בכל קומת ז"ן, וכל התלבשות ז"א על נה"י דאו"א הוא דרך נה"י דאו"א (עי' שעה"כ לג ע"ב). ועי' לקמן שער טו פרק ב' ד"ה גם נתבאר שם, בהערתינו על מש"כ "ואז הם קצרי הקומה", שם משמע שדבר זה הוא רק בשעת קלקול.

¹¹⁴⁹ נמחק צלם ישר.

¹¹⁵⁰ ששורשי הבי"ע הוא באחוריים של השמות הויו"ת וכאן הבחי' אלקים הם באצילות (כללים

ח"א קט ע"ב)

¹¹⁵¹ עי' סתירה אם יש פנים ואחור באורות.

¹¹⁵² עי' כללים ח"א קט ע"א שהם נחשבים כשמות הויו"ת כלפי התחתונים.

¹¹⁵³ צלם ישר גורם את המוסגר.

¹¹⁵⁴ מוחין דקטנות פרק ג' ועי' מבר"ש שער הקלי' פרק ב' (לש"ו)

¹¹⁵⁵ ראש (נוסף צלם ישר).

¹¹⁵⁶ כלומר אורותיהם (ביאורים ח"א ע ע"ג) כלומר דאלקים דקטנות (ביאורים ח"א פ ע"א),

והוא בעת הזכות (כללים ח"א לט ע"ג), ותיקונם השלמה כאשר יתגלו השם הויו"ת בהם (כללים ח"א קח ע"ד), ועי' לקמן מוחין דקטנות פרק ג' ד"ה אח"כ יורדין בראש הבריאה.

¹¹⁵⁷ "הג' כלים" נמחק צלם ישר, ובמקומו איתא "הכלים".

מאיר העץ חלק ג'

המוחין דקטנות יורדין בבי"ע, ונשאר הוא¹¹⁵⁸ בפנימיות לבד, ואז ג"כ ג' כלים דחיצוניות אמא נשארין עם המוחין דגדלות, כי כבר ידעת כי חיצוניות עליון נעשה פנימיות תוך פנימיות שלמטה ממנו, ואז החיצונית התחתון מוכרח לירד להעשות פנימיות אל שלמטה הימנו יותר, והבן זה היטב. נמצא, כי בהכרח שיוורד החיצוניות דז"א עם מוחין דאלקים דחיצוניות בבי"ע, וזהו ענין העמידה שתמצא שם, איך יורדין האלקים ממדרגה למדרגה. גם תראה איך יש כמה זווגים לתועלת זו"ן, ואיך מתמעטין ונגדלין כמה פעמים. והטעם, כי החיצוניות שלהם יורד למטה בבי"ע, והם עצמן עולין בחג"ת דאמא, וזהו סבת כמה מעוטים שיש, וכמה שינויים ועלויות זו אחר זו, והבן היטב.

גם תבין ממ"א איך הפנימית יש בו עיבור יניקה ועיבור¹¹⁵⁹, והם מן ט' חדשים וז' חדשים, והחיצונית הם מט' ויב"ח¹¹⁶⁰. ובמ"א כתוב כי האורות הם מז', והכלים מי"ב חדשים, והבן זה. ובמ"א כתוב כי תחלה נעשה פנימיות ואח"כ חיצוניות, ובמ"א להיפך¹¹⁶¹. ונראה לתרץ, כי אין חשש כי בתחלה בבריאת עולם הוצרך לעשות חיצוניות תחלה, כי כן סדר שתחלה נכנס הגוף ואח"כ הנשמה, אך אח"כ הוא להיפוך, כי החיצוניות אינו יכול לכנוס אם לא יכנוס¹¹⁶² תחלה הפנימית. גם מ"ש כי היה¹¹⁶³ כל א' בפ"ע, זה היה בבריאת עולם או בעת שהוא דוגמת בריאת עולם¹¹⁶⁴, אמנם בכל יום בעת התפלה נעשה ביחד¹¹⁶⁵1166. גם ביארנו במ"א כי הכל היה בפעם א', אמנם בערך, שזה היה בעיבור ט', וזה היה י"ב חדשים חלקם בפ"ע. או

¹¹⁵⁸ כלומר ז"א, ועי' מול"מ פרק ב' לגבי זה שכל פעם שיוורדים הארה למטה נתווסף לנותן גם כן. ועי' עוד הערה 155.
¹¹⁵⁹ ומוחין (אלס יקר).

¹¹⁶⁰ עי' פת"ש ז"א י וז"ל הנה מספר יב"ח יש בו עוד טעמים הרבה, והיינו, שכבר נתבאר שסוד העיבור הזה היה ע"י שנכללו נה"י דא"א בחג"ת שלו בעצמם וגם סוד כללות נה"י בחג"ת באו"א הם י"ב מדרגות, והוא כמו שביארנו למעלה שלצורך תיקון וקשר הזה הוצרך א"א שהוא המונח הכללי הסובל כל מדרגות האצילות להיות נשרש בו ג"כ ענין התיקון הזה ומן השורש נמשך אח"כ אל הענפים. שהוצרך להעלות כל מדרגות של ז"א התלויים בנה"י שלו אל מדרגה יותר עליונה במקום שאין קטרוג מגיע שע"ז ניתנים בו כל התיקונים, והם בב' בחינות, א', בחינת העלותם לאו"א שהם מלבישים חג"ת דא"א וז"א מלביש נה"י שלו, והב' הוא הארת עצמו של א"א שמאיר לנה"י שלו מקום וסיבת ז"א להעלות לחג"ת עצמו דא"א שרשו של ז"א למעלה, כמו שעתיד לעלות באלף השביעי שזהו תקונו ושלמותו, ולזה הוצרך ליתן שורש בתחילת אצילות וגילוי העולמות, ונמצא שהם ששה מדרגות וכן הם ששה מדרגות להיפוך, והיינו, כלילת חג"ת בנה"י בב' בחינות הנ"ל והיינו שאחר שעלו הכלים של ז"א למדרגה זו, הוצרך לכלול בו חלקים העליונים של חג"ת שהם העולים עליו ולכלול במדרגותיו העצמיים שהם בסוד נה"י, ונמצא הקשר והיחוד אמיץ וחזק. עוד היה ענין יב"ח י"ב מיני הארות שנשפע בו ממזל ח' דדיקנא שהם ג' שמות של ע"ב שבכל אחד ד' יוד"ן, והיינו כמ"ש שג' ע"ב הם כוללים לעולם כללות הג' קוויין של הנהגה שזהו עצמו של ז"א דרגא דג' אבות, והם חיות המרכבה וג' אמ"ש וג' יסודות, וכל א' הוא ע"ב נגד ע"ב ענפים של הי"ב שבטים, שבעים משפחות ע' נפש יעקב עם אברהם ויצחק, ע"ב אותיות של אבני החושן, והם ג"כ הענפים המתפרשים מן הג' קוויין, הכל כמבואר אצלנו במ"א (בית עולמים ר"ג ע"ב) ובכל שם דמילוי היוד"ן שבו הם העיקר והכוללים הכל שלכן הם בסוד י' כלל י"ס שבכל מדרגה, ולכן בכל אות י' יוד"א במילוי, ונמצא הם י"ב יוד"ן והם סוד י"ב נקודין הסובבים כלל הנקודה הכללית, כמ"ש בתיקונים, ג' לכל סטר בסוד (יומא נ"ח ע"א) י"ב בקר שלשה פונים צפונה וגו', י"ב פנים של החיות, וסוד י"ב לחם, ועי"ל טעם אחר לחשבון יב"ח, כי עיקר העיבור הוא גילוי נה"מ שלו שבו הנפש כמ"ש שם בסימן הקודם באורך, ועיקר בנינו מג' קוויין של חג"ת והוצרך להכלל כל א' בבחינת נה"מ שבו, ויתר פרטי חלקי סוד העיבור יתבאר עוד בנתיבות הבאים בס"ד.

¹¹⁶¹ עי' כללים כלל ט' ענף א', ועי' ש ענף ח' שמסביר כל התהוות מלמעלה למטה וכל מציאותו וגילוי ממה למעלה.
¹¹⁶² ליכלל אס (לח) יכנוס (אלס יקר).

¹¹⁶³ הם (אלס יקר).

¹¹⁶⁴ כלומר מחרבן לתיקון.

¹¹⁶⁵ אמנם בכל יום בעת התפלה נעשה ביחד (נמחק באלס יקר).

¹¹⁶⁶ בר"ה נתקן הכלים הפנימיים קודם לחיצונים ובכל יום זה הפוך (ביאורים ח"א ל ע"ב)*נצרך?

מאיר העץ חלק ג'

אפשר להיפך, כי מ"ש שם שהאורות היו במקום יסוד בינה אינו בעת התיקון של הכלים רק אח"כ. וגם תבין בענין הציצית ובענין הק"ש ביארנו כי הויו"ת דמוחין אינם ג'¹¹⁶⁷ הויות דג' בחי' הכלים. גם תבין מה שאנו אומרים תמיד כי המוחין הם פנימית עולמות, שמשם הנשמות. גם תבין מ"ש כי החיצוניות שם אלקים ופנימית הויו"ת, כי¹¹⁶⁸ זה איירי בניצוצין וזה באורות, ושניהן בחי' מוחין לא בכלים.

שער כ פרק א מ"ת¹¹⁶⁹

שער הרביעי שער המוחין ויתחלק לי"ב פרקים.

ונחזור לעיל¹¹⁷⁰ ונאמר, כי הנה נתבאר ג' בחי' של ו"ק שהם נקראו מלכי ארץ אדום אימתי נתקנים¹¹⁷¹. עתה צריך לבאר עוד בחי' אחרת, והוא מה שנתבאר אצלנו בהרבה מקומות, כי גם בזמן עיבור יש מוחין אל ז"א שהם ג"ר, אלא שהם שמות אלהי"ם¹¹⁷². וכאשר נעריך הד' כלים¹¹⁷³ של המוחין {צו ע"א} בזמן י"ב חדשים, נמצא כי בג' חדשים נגמר בו כלי הראוי להיות בו מוח אחד. והנה כלי המוח ההוא מבחי' אלקים, והוא גימטריא פ"ו כמנין הנ"ל, שהוא קרוב לשיעור הימים שיש בג' חדשים, שאז נגמר (כלי)¹¹⁷⁴ מוח אחד דאלקים, ונמצא שבתשלום י"ב חדשי עיבור נגמרו ד' מוחין, וכל זה בבחי' הכלים שזמנם י"ב חדשים.

אמנם בבחי' הניצוצין שזמנם ט' חדשים הוא באופן אחר, כי הנה נודע כי המוחין פרטן ד' וכללותם הם ג' לבד שהם חב"ד דז"א, כי הדעת כולל חו"ג, נמצא כי מוח א' מבחי' הניצוצות נגמר בג' חדשים, וג' מוחין נגמרים בט' חדשים שהם זמן עיבור הניצוצין, וגם לסבה זו ארז"ל (יבמות מא ע"א) כי לג' חדשים ניכר הולד, לפי שכבר יש לו מוח אחד מתוקן¹¹⁷⁵.

אמנם אני מסופק מה ששמעתי ממורי זלה"ה אם המוח הא' שהתחיל להתקן בג' חדשים הראשונים הוא מוח הנקרא חכמה להיותו ראשון וגם שהוא קו ימין, או אם הוא מוח הדעת שהוא אחרון אשר בו סוד חו"ג המגדלין את הולד¹¹⁷⁶. וכפירוש הראשון נראה יותר, כי הימין נתקן תחלה שאינו כ"כ דינין.

והנה גם יש במוחין שהם הג"ר, בחי' אורות כנ"ל כי ג' בחי' הם, כלים וניצוצין ואורות, לכן שים בדעתך להבין ענין הקדמה זו כי הוא מוכרח לך להבין רוב דרושי ז"א והיא הקדמה בענין דרוש דמוחין דקטנות ויניקה וגדלות דז"א. ודע, כי עיקר הז"א הוא בחי' ו"ק לבד, בבחי' כללות כל עולם אצילות, בהיותו כל עולם האצילות מצויר בבחי' פרצוף אחד בלבד. ואמנם בבחי' פרטות עצמו, הוא פרצוף שלם כולל כל י"ס שבו, וא"כ מוכרח הוא שמלבד היות לו ו"ק

¹¹⁶⁷ נמחק באלס יקר.

¹¹⁶⁸ מוסגר באלס יקר.

¹¹⁶⁹ אול"ת, שעה"ק לג ע"ג דרוש ג'.

¹¹⁷⁰ סוף פרק ד של שער אנ"כ.

¹¹⁷¹ כלומר עיבור יניקה מוחין.

¹¹⁷² עי' לעיל שער אנ"ך פרק י'. עי' זהר רע"מ (נשא קכג ע"ב) דגופא ורישא מלבר ומוחא ולבא

מלגאו, הובא בהקדו"ש שער ז פרק ג' אות ג'.

¹¹⁷³ חו"ב חו"ג.

¹¹⁷⁴ נמחק באול"ת.

¹¹⁷⁵ שלם מבחי' הניצוצות ונמצא כי בט' חדשים הראשונים נגמרים ג' שמות אלהי"ם שהם חב"ד של התינוק בסוד עיבור מבחי' ניצוצות ואמנם בחי' האורות נתקנו בג' חדשים הראשונים ג"ס והם חת"י והטעם הוא לפי שיה"ת והיסוד הם קו האמצעי והוא רחמים, והחסד הוא ג"כ מקו ימין ולכן אלו נתקנים בתחילה מכלם, אבל הנלח אע"פ שהוא קו ימין כבר ידעת כי הוא נקרא רגל ימין, וזפרט כי הנלח קשור בהוד וכמו שנתבאר אצלנו, כי על הנלח וההוד אמרו (אמרו) רז"ל בהדי הולא לקי כרצא דרוש החלב של היניקה שאינו נתקן עד שיהיה דם וחוזר ומתהפך לחלב והם בחינת נה"י שאינם נגמרים להתדבר עד זמן היניקה וע"פ (שעה"ק).

¹¹⁷⁶ עי' לקמן שער כב פרק א' שאין דעת בתינוק.

מאיר העץ חלק ג'

הנ"ל, עוד יש לו בחי' ג"ר שבו. וענין זה הוא לעולם, ר"ל בג' זמנים שיש אל ז"א הנקרא, עיבור, ויניקה, ומוחין ר"ל דגדלות שבו. כי אע"פ שאנו קורין ומכנים (אותו)¹¹⁷⁷ בחי' מוחין אל זמן הגדלות, אינו סבה דבעיבור ויניקה אין לו מוחין¹¹⁷⁸, כי מוכרח הוא שיהיה תמיד כולל י"ס שבו אשר מכללן הם ג"ר שהם נקרא מוחין¹¹⁷⁹. וביאור הענין דע, כי בימי עיבור ויניקה אשר עדיין אז נקראים הקטנות של ז"א, יש בו ג"כ בחי' ג"ר שבו, שהם תמיד נקרא אצלינו בשם מוחין, זולת ו"ק שבו.

והנה כמו שנתבאר שבו"ק יש כלים ויש ניצוצין ויש אורות שהם ג' בחי' שבהם, והנה הכלים הם האיברים שבאדם, והניצוצין הם הנפש שבאיברים החיצונים שבאדם הכוללים בשר וגידין ועצמות¹¹⁸¹¹¹⁸⁰, והאורות הם הנפש של איברים הפנימיים שאין בהם¹¹⁸² גידין ועצמות כגון

¹¹⁷⁷ נמחק באול"ח.

¹¹⁷⁸ ע"י &

¹¹⁷⁹ אכל הסיצה היא כפי מה שנבאר עתה כי המוחין שיש לו בעיבור ויניקה אינם חסובין אלא אותן דגדלות ולכן נכנה זמן הגדלות כשם מוחין והבן זה מאלד (אול"ח).

¹¹⁸⁰ והעור מדרגה רביעית לבוש אל הגוף, וענינם, שהעצמות הם עיקר האברים ובנין הגוף, והבשר בהם ההרגשות, וכל שימושי הגוף נעשה ע"י, והגידים, הם המקשרים העצמות עם הבשר, ובהם ג' בחינות פנימיים המקיימים אותם, והיינו, שבעצמות מתלבש המוח מן הראש ששולח ענפיו ע"י גידים מיוחדים לו, ובבשר הם הדם הנמשך מהכבד, ובגידים הרוח מן הלב מתלבש שם וע"י בא ההרגשה, ומביא ההרגשה מן המוח שבראש אל האברים והבשר וכל אלו המדרגות נמצאים במאורות העליונים שעיקר הכח שבמאורות וסידורי הדברים הנמצאים בהם להנהיג בהם ולהמציא כל המציאות, הם בסוד עצמות, ולכן עצ"ם עם מ"ח שבתוכו הוא בסוד רמ"ח, והם כלל הרמ"ח אברים, רמ"ח פרטי המאורות, שכל א' כולל כולם כמ"ש למעלה (פתח כג) והבשר הוא המאורות שנתפרשו לידי גילוי ופרטים, והענין כמ"ש (נדה ל"א ע"א) אביו מזריע לובן וממנו נברא העצמות, ואמו מזרעת אודם ומשם נברא הבשר, והם ב' גוונים של חו"ג חסדים ודינים אודם ולובן, וכל פרצוף נבנה ע"י או"א הממציאים אותו שהם מדרגות יותר עליונות שעליו, ולכן נרשם כח המאורות של או"א בז"א עצמו, והוא כח שמקבל מאבא הוא הכלל והם העצמות, והם עיקר בנין הגוף, שהכל בא מצד החכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ואימא עשתה רק הציור לבד, ולכן הוא מתגלה יותר, שהעצמות הם מבפנים והבשר מבחוץ, ובש"ר¹¹⁸⁰ הוא סוד הגבורות דאלקים שהם אלקים דיו"ל"ן בגילופין ואלקים באחוריים, וב' כליות שלהם שהם מגבורות דאימא, ולכן בהם ניכר ההרגשה יותר, שאימא קיימא לאתגליא (זהר ח"ג י"א ע"א¹¹⁸⁰).

והגידין הוא בסוד שותף השלישי המתחבר עמהם, והוא הדעת המתפשט ומחבר חו"ב, והוא במקום הכתר¹¹⁸⁰ שהוא שותף הג' והוא הכח הנמשך מא"א לקשר החר"ג דאו"א ביחד, ולכן שם הוא הקשר והדבוק בין העצמות לבשר.

והעור הוא בחינת מלכות שהיא החופה על כל המדרגות של הפרצוף, והיא השומרת אותם בסוד (תהלים קיח כ) זה השער לה' וגו'¹¹⁸⁰, (ויקרא טז ג) בזאת יבוא אהרן וגו', כי היא מדרגה אחרונה דלית לה מגרמא כלום (זהר ח"א קפ"א ע"א) רק שכל האורות ומדרגות נרשמים בה ומאירים בה כחם, והוא סוד העור של האדם, והוא הוילון בשבעה רקיעים שאינו משמש כלום¹¹⁸⁰ רק שבה נרשמים כחות של כל הכוכבים, והוא מ"ש שמחדש בכל יום מע"ב, ונכנס שחרית כו', וכן בעור האדם נרשמים בשרטוטין שלו כל מאורעות שלו, וכל פרטיו ומדותיו ניכרים בו כידוע, בסוד חכמת הפרצוף¹¹⁸⁰, והוא בחינת מלכות סוד המראה שע"י רואים כל המדרגות שבספירות.

וכל אלו המדרגות הם בג' דרגין של עי"מ שכתבנו, ובהם סוד נרנח"י, ונכנסים בהדרגה, כי בעיבור בעת תחילת היצירה, כבר ניתן בו כח נפש שבנפש שהוא המדרגה היותר תחתונה, והוא בחינת מלכות שהוא למטה ממדרגתו, ובעיבור עצמו נגמר כלי החיצון שלו שהוא מדרגת עצמו, אז נכנס בו רוח דנפש, ובחינת כלי החיצון דאימא שנכנס בו לתקנו ולסדרו ע"י נכנס בו נשמת הנפש, ושם הם מוחין דעיבור שיתבאר ענינם בנתיבות הבאים בס"ד.

ואח"כ נכנס בו כלי החיצון מאבא, ר"ל מה שנכנס בו המאורות מצד אבא לתקנו ולהשלימו, והוא סוד חיה דנפש שנכנס בו אז, ואח"כ בחינה עליונה שמקבל מא"א שותף השלישי שנותן בו זיו וקלסתר פנים כו' (נדה ל"א ע"א) והם מסוד מדרגה עליונה יותר שלם, השלמות הגמור שעתידי לעלות אליו אחר גמר תיקונו, וכח זה נרשם בז"א גם (במדרגת) [במדרגות] העיבור שלו שיהיה לו שורש וסיוע לעלות שם, והוא ג"כ מסוד כלי החיצון דא"א, ואז נכנס בו יחידה דנפש, ואז הוא גמר זמן העיבור.

מאיר העץ חלק ג'

הלב והריאה וכליות וכבד וכיוצא בזה. ואין כוונתנו אל נפש לבד, כי שם נפש כולל לכל חלקי רוחניות נר"ן (נ"א נרנח"י). והנה גם בג"ר יש בהם ג' בחי' אלו, והם הכלים והניצוצין והאורות, והם ממש ע"ד הנ"ל. כי אורות הם הרוחניות והנפש ונשמה אשר באבר פנימי שבו, שהוא במוח עצמו שאין בו בחי' בשר גידין ועצמות, אלא דומה ללב וריאה. והניצוצין הם נפש אל האיברים החיצונים שבראש, שהם כוללים בשר גידין ועצמות. והכלים הם האיברים עצמם*.

ואמנם התחלקות ג' בחי' הנ"ל עד"ז הוא בזמן הגדלות, אמנם בזמן הקטנות, שהם ימי עיבור {צו ע"ב} ויניקה, מתחלקים ג' בחי' הנ"ל באופן אחר. והוא כי מן הכלים נעשין איברים החיצונים שהם העצמות הנקרא ג' חללי דגלגלתא הנעשין מן עצמות ממש היבשים, ונעשו בצורת ג' כלים חלולין, הנקרא ג' חללי¹¹⁸³ דגלגלתא. ומן הניצוצין נעשו ג' קרומות ממש¹¹⁸⁴ שיש בתוך ג' חללי דגלגלתא החופפים על המוחין כנ"ל. ואלו הקרומין הם הנזכר אצלינו תמיד מוחין דאלקים, לפי שהם בחי' רפ"ח¹¹⁸⁵ ניצוצין שהם דינין, אשר בסבת היותן דינין ירדו הניצוצין גם כן עם הכלים לעולם הבריאה כנזכר בדרוש רפ"ח ניצוצין. ומבחי' אורות נעשו הג' מוחין עצמן, שהם כעין הבשר רך מאד כמו ליחה לבנה, והם מוחין חומריים ממש אלא שהם יותר צחים וזכים מן הבשר של שאר האיברים. ואלו המוחין חומריים הם נעשין מבחי' האורות הם הוי"ת ממש אפי' בימי עיבור ויניקה. והקרומית לבד הם נקרא אצלינו תמיד מוחין דאלקים דקטנות, וזכור זה מאד לפי שהם מבחי' הניצוצין שהם הדינין, אבל המוחין הם שמות הוי"ה. והנה כל זה הוא בעיבור ויניקה כי בזמן הגדלות הוא באופן אחר כנ"ל, כי הכלים הם באיברים¹¹⁸⁶, והניצוצין הם נפש לאיברים החיצונים, והאורות הם נפש לאיברים פנימיים¹¹⁸⁷, והם בחי' נפש ונשמה ורוחניות גמור אל המוחין חומריים הנ"ל שנעשו בזמן הקטנות, והם ג"כ בחי' שמות של הוי"ה אחרים יותר מעולים ורוחנים מן שמות הוי"ת של המוחין חומריים עצמן כנ"ל.

כלל העולה כי המוחין דימי קטנות הם מוחין חומריים והם הוי"ת, וקרומיהן הם שמות אלקים, אבל המוחין שבזמן גדלות אינם בחי' חומריים רק נשמה ורוחניות המוחין לבד,

ואח"כ ביניקה נכנס בו הרוח בחמשה מדרגות אלו, והוא בחינה אמצעית של הפרצוף שנקרא חג"ת, והוא ג"כ מצד עצמו ומצד מלכות הדבוקה בו שהוא נפש ורוח שלו, ובחינת קבלתו מאו"א וא"א הם נשמה וחייה יחידה שלו.

ואח"כ בגדלות שני הוא כניסת וגילוי חלק העליון של הפרצוף סוד חב"ד ופנימי שבו, ג"כ בחמשה מדרגות אלו של נרנח"י, הכל כמו בעיבור ויניקה.

וכל אלו הוא כשמקבל מבחינת ישו"ת, וכן הם כל המדרגות כשמקבל מבחינה עליונה יותר שהם או"א עילאין, וכן עוד מדרגה יותר עליונה כשעולה לא"א עצמו, והוא תכלית שלמותו כאשר נשלם העבודה ע"פ רצונו ית', שאז מגיעים כל הנבראים למדרגה עליונה כמו שהיה אדה"ר קודם החטא, וזהו תכלית התורה והמצות להעלות הנבראים וכלל המדרגות לא"א למקומם העליון, והבן כל זה מאד (פת"ש ז"א כה).

¹¹⁸¹ (כנודע שהם רמ"ח איברים) (או"ת).

¹¹⁸² בשר (או"ת).

¹¹⁸³ הנקרא ג' חללי (מוסגר באו"ת).

¹¹⁸⁴ עי' שער הצלם פרק ב' שמוחין דעיבור נעשים קרום החיצון למוחין דגדלות (כללים ח"א קי ע"ב) נ"ל שזה לעיל אנ"כ י' ג"כ.

¹¹⁸⁵ נמחק באו"ת.

¹¹⁸⁶ האיברים (או"ת).

¹¹⁸⁷ עוד שמעתי ממורי ז"ל, כי הניצוצות הם בחי' נפש, אל האיברים חיוניים. ואורות הם בחינת נפש, אל האיברים הפנימיים. כמו הלז והריאה וכיוצא באלו. ואיני יודע איך נקשר ומתייחד לרוח זה, עם לרוח הגז"ל, שאמרנו שהניצוצות נעשו קרומות, והאורות נעשו מוחין. ואפשר לי ליישב קצת ולומר, כי הניצוצות שהם הקרומות, ממשיכים חיות אל האיברים חיוניים, שגם הם בחי' קרומות אל האיברים הפנימיים. והאורות שהם המוחין עצמם, ממשיכים חיות אל האיברים הפנימיים, שגם הם בחי' מוחין, בערך האיברים החיוניים (שעה"ק).

¹¹⁸⁸ מוחין (נוסף באו"ת).

מאיר העץ חלק ג'

אשר אלו השמות¹¹⁸⁹ של המוחין הם נמשכין מן הרוחניות של האורות שיש במוחין דאו"א עצמן, והם ממשיכין ג"כ מלמעלה מהם שהם א"א ועתיק כמ"ש במקומו¹¹⁹⁰ בע"ה. נמצא, כי בכ"מ שנזכר בחי' מוחין דגדלות, אין הכוונה על בחי' המוחין החומריים, כי אלו כבר נעשה בימי עיבור ויניקה, רק הכוונה הוא בנשמה ורוחניות המוחין הנמשך לו בימי גדלותו, וזכור (כלל) זה ואל תטעה.

*ונלע"ד כי הכלים כוללים איברים חיצונים ופנימים, אלא שנחלקים לב' בחי' שיש בכלי, שהוא (נ"א אלא ב' חלקים יש בכל בחי' שבכלים)¹¹⁹¹ פנימיות וחיצונית כנ"ל, וזה עצמו הוא בחינת אברים החיצונים והפנימים והבין זה מאד כנלע"ד.

שער כ פרק ב מ"ת¹¹⁹²

ונחזור לענין ראשון, כי הנה נת"ל איך ג' בחי' יש בז"א או בנוקבא לתקן, והם אורות ניצוצין כלים, ונכנסו לתקן בסוד עיבור בג' המקומות שיש בפרצוף הכולל בינה ותבונה, והם יסוד דבינה, ויסוד דתבונה, ומקום החתך שבין זו לזו. וז"ס שארז"ל (נדה לא ע"א) בג' חדשים הראשונים הולד דר במדור התחתון¹¹⁹³, וג' אמצעיות במדור האמצעי, וג' אחרונים במדור העליון, הנה הם ג' מדורים הנ"ל. ויובן ג"כ מ"ש בג' חדשים הראשונים תשמיש קשה לאשה ולולד, והב' קשה לאשה ויפה לולד, וג' אחרונים יפה לזה ולזה¹¹⁹⁴, כי בג' חדשים הראשונים בחי' התשמיש קשה לאשה {צו ע"ג} ולולד, כי הזווג הוא למטה ביסוד התבונה. ולכן כיון שכבר היתה שם ביאה ראשונה לצורך העיבור, נמצא שכל הזווגים שהיו שם מאז ואילך הם כמעט לבטלה, כי כבר הספיק לאשה ולולד הביאה ראשונה¹¹⁹⁵. וג' חדשים אמצעים אז הזווג במקום החתך, ואז הזווג הוא יפה לולד, שהוא לצורך הניצוצין אשר שם, אבל לאשה עצמה קשה, לפי שאין שם בחי' יסוד הראוי לביאה ולזווג. וג' חדשים אחרונים, אשר הזווג ביסוד הבינה למעלה, אז יפה לולד שהם בחי' אורות אשר שם, וגם יפה לאשה אשר שם יסוד שהוא מקום הביאה וזווג, ואין לה צער. ודע, כי אע"פ שאמרנו כי בג' האמצעית הזווג הוא במקום החתך, ובג' אחרונים הזווג הוא ביסוד הבינה, הענין הוא כי בכל¹¹⁹⁶ בחי' הג' של הולד עולין¹¹⁹⁷ למעלה אפי' בחי' הכלים, ממדור למדור עד מדור העליון, ואחר כך בעת הלידה, מתגלגל הולד כלול משלשתן ויורד מלמעלה עד למטה, ואז הוא זמן הלידה¹¹⁹⁸.

¹¹⁸⁹ הנשמות (אול"ת, וכן כתי' הגוב"י).

¹¹⁹⁰ לקמן קח סוף ע"ב (לש"ו) מוחין דצלם סוף פרק ו.

¹¹⁹¹ נמחק באל"ת.

¹¹⁹² אול"ת, שעה"ק לז ע"א.

¹¹⁹³ עי' הערה 925.

¹¹⁹⁴ והענין נקשר זה בזה (נוסף באל"ת).

¹¹⁹⁵ עי' מבר"ש קו ע"ב [מב ע"ב] (לש"ו) לא ראיתי תועלת – כתוב שם שמספר האיברים שיש לולד הם אותו מספר בכל זמן ואולי לכן אין תועלת בכלים עוד אחרי הקליטה של הזרע. וזה קשה לאשה שאין בזה תועלת?

בשלושה חדשים הראשונים יושבין האורות במדור עליון והניצוצות
באמצעי והכלים בתחתון והזווג של חדשים הראשונים הוא בזה
המדור התחתון כדי להתחיל תיקון הכלים בתחלה שזריכין
יותר זמן ולכן אז הזווג קשה לאשה ולולד כי כבר בג'
ימי הקליטה היה שם הזווג ההוא והספיק ויווג ההוא לצורך הכלים

והאשה

עי' מא ע"ג:

¹¹⁹⁶ כל (אול"ת).

¹¹⁹⁷ מבר"ש דף מו ע"א פרק ב' (לש"ו) אותו דבר כתוב שם.

¹¹⁹⁸ ואל תטעה בדברינו לומר, כי האמצעיים הולד הוא הניצוצות, ובאחרונים הולד הוא האורות. כי הנה זה הוא עיקר העומדים שם, אבל אין ה"נ כי בחי' הכלים, גם הם העולים בג' אמצעיים אל

מאיר העץ חלק ג'

שער כ פרק ג מ"ת¹¹⁹⁹

ועתה נבאר הלידה, איך ילדה אימא עילאה את ז"ו. והנה בביאור של התפילות בענין ק"ש, נתבאר שם אצלינו ענין לידת אמא עילאה את ז"ו¹²⁰⁰ בסוד ו' תיבות דשמע ישראל, ע"ש היטיב כי הנה שם נתבאר. וסוד הענין הוא, כי הנה הז"א הוא הולד הנתון בעיבור במעי אמא, שהוא ט' חדשי העיבור, וכאשר נשלמו ט' חדשי העיבור, אז נולד ויצא לחוץ. ואמנם יש בחי' לידה בין בז"א עצמו, בין בבחי' המוחין שלו של זמן הגדלות כנ"ל, שהם בחי' רוחניות ונשמות המוחין דז"א. וב' הבחי' שוין, כי כבר נתבאר אצלינו, כי תמיד נכנסין ומתלבשין נה"י דאמא¹²⁰¹ ומתפשטין תוך ז"א עצמו, בין בבחי' זמן עיבור, בין בבחי' קטנות שהוא זמן יניקה, ובין בזמן הגדלות הנקרא אצלינו מוחין דגדלות שהוא רוחניות המוחין כנ"ל¹²⁰³.

והנני מתחיל לבאר בחי' לידת המוחין דגדלות ז"א שהוא בחי' רוחנית ונשמות כנ"ל, וממנו יתבאר לך לידת ז"א עצמו ממש, כי הכל א'. דע, כי הנה הפסוק אמר (שמות א טו) בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים, וארז"ל (סוטה יא ע"ב) כי האבנים הם הירכיים של אשה, שכאשר יולדת מצטננות ומתקשות כאבנים, ולכן נקרא אבנים. ולהבין זה, נבאר תחלה מה ענין הלידה ומי¹²⁰⁴ גרם אותה. והענין {צו ע"ד} הוא, כי יש אורות רבות שם בבטן אמא עילאה ע"י העיבור כנ"ל, וזהו גורם שהולד שהוא ז"א רוצה לצאת ולהגיד. ולהיות פי רחמה צר וסתום, אי אפשר אל הולד לצאת מתוכה, לכן, כאשר בא זמן הלידה, שנגמר זמן העיבור וכבר נתקן ונצטייר העובר, אז בחי' האורות והרוחניות שיש בנה"י דאמא מסתלקין משם ועולין למעלה בגוף אמא עצמה, במקום שהעובר עומד שם בבחי' עיבור. ואז מתרבים שם האורות, כי הנה יש שם אור של הת"ת עצמו דאמא, והאורות של מחצית גוף התחתון שלה כנ"ל, וכל האורות דזו"נ אשר עומדין שם בסוד העיבור, ואין הבטן שלה יוכל לסבול כל רבוי אורות ההם, ואז האורות של בחי' אמא עצמה שהם בעל הבית¹²⁰⁵, הם דוחקין את האורות של זו"נ שאינם שלה, שהוא אורח¹²⁰⁶ ומוציאין אותה לחוץ דרך פי היסוד שלה, ונבקע ונפתח רחמה ויוצא הולד¹²⁰⁷ לחוץ.

ונמצא, כי עליות והסתלקות אורות דנה"י דאמא מלמטה למעלה כנ"ל הוא לב' תועליות: א', לצורך הלידה כנ"ל, כי ע"י עלייתן מתרבים שם האורות ודוחקין את העובר ומוציאין אותו לחוץ¹²⁰⁸. והב', הוא לצורך המוחין דז"א, כמבואר אצלינו שאינן נכנסים בז"א

המדור האמצעי. ובג' אחרונים, עולים הכלים והנילוות במדור הראשון. ואחר כך צעת הלידה, הולד הכולל כלים נילוות ואורות, מתגלגל ויורד למטה במדור התחתון, ושם נולד (שעה"ק).

¹¹⁹⁹ אול"ת, שעה"ק לל ע"א, מבז"ס מו ע"א.

¹²⁰⁰ ז"א (אול"ת).

¹²⁰¹ לאור"א (כת"י הגוב"י).

¹²⁰² ע"י נוסחאות וע"י ע"ח שער כה פרק ח: ואמנם כשרוצין לכנוס בז"א הם מתלבשין תחלה בסוד נה"י, כיצד, מוחין דאבא מתלבשין בנה"י דאבא, ומוחין דאמא בנה"י דאימא, ואח"כ מתחברין ביחד, כי נמשכין נה"י דאבא בנה"י דאמא, ואח"כ נכנסים נה"י דאמא תוך ז"א.

¹²⁰³ ע"י פת"ש ז"א יז שמסביר ג' עיבור יניקה ומוחין כפי הנהגתו ית', ולא נ"ל שזה נצרך לספר הנוכחי.

¹²⁰⁴ ומה (אול"ת).

¹²⁰⁵ שהם צעל הבית (נמחק באול"ת).

¹²⁰⁶ שהוא אורח (נמחק באול"ת).

¹²⁰⁷ הזו"ן (אול"ת).

¹²⁰⁸ ע"י פת"ש ז"א יד שפתיחת הרחם הוא שינוי מח' לה' וע"י בזה בבהגר"א על ספד"צ ט"ז ע"ב וז"ל, מה שאחורי ה"א אל היר"ד הוא כמ"ש בזוהר לכסאה כידוע, והוא סתים בהעלם גמור במילוי, ואח"כ נתעברה ממנו ואז נעשית ה', כמ"ש לקמן פ"ד, ה' ד' הוית בקדמיתא, ומדאתעברת ביה בגווה אפיקת ו' כו', והוא הו' שבתוך שמתחלה הוא סתים לאימא כמין ח', ואח"כ בהולדה נפתח רחמה בפטר רחם ונעשית ה' ויצא ממנה הוא"ו של השם, ואעפ"כ הרשימו של הוא"ו נשאר בה כי בקדושה לעולם השורש נשאר, וזהו סוד חמץ שנהפך ביציאת מצרים למצה ובעוד שה' סתום ה'

מאיר העץ חלק ג'

אלא אחר היותן מלובשים בנה"י דאמא, ולכן הוצרכו להתרוקן מן האורות שלהם כדי שיתלבשו¹²⁰⁹ במקומם אורות המוחין דז"א¹²¹⁰, כי ב' בחי' האורות שלה ושל ז"א אי אפשר להיות שם ביחד¹²¹¹. והנה כאשר עולין ומסתלקין אורות הנה"י¹²¹² דאמא הם עולין ועומדין בחצי ת"ת התחתון דאמא עצמה, שהרי שם הוא מעמד ז"א בסוד העיבור, ודוחקין אותו לחוץ. וא"כ נמצא שהם עומדין תחת המקום החזה של האמא, ששם עומדין ב' דדים של האשה, והרי הם עושיין תועלת ג' בעלייתן למעלה, כי אז נתוסף הארה גדולה¹²¹³, ובולטין אותן האורות לחוץ, ונעשים במקום הזה כעין ב' דדים ונבקעים, ומהם יוצא החלב להניק הולד אחר הלידה.

הקליפה חמץ שולט ובהפתח הה' נשבר חמ"ץ ונעשה מצ"ה כמ"ש בר"מ פרשת פנחס דף רנ"ב ע"א, עכ"ל.

וע"ש פתח טו שזה נעשה על ידי רוב האורות שנתקבצו שם בבטן דילה שע"ז נדחה הולד לחוץ. והיינו, כי אור נה"י שברגלין דידה נסתלק למעלה לת"ת דאימא. והענין בזה הוא, שכל נה"י של פרצוף עליון הם למטה ממדרגתו והם נמשכים אחר הדרגת הפרצוף שתחתיו להנהיגו ולהשלימו, וכן כאן, נה"י דאימא הם אשר מתלבשים בז"א לצורך המוחין שלו וכל זמן העיבור שעדיין לא ניתן שליטה לז"א לפעול בכליו ובפרטי מדרגות המאורות שבו, רק היה נכלל במדרגת אימא והיה בטל וטפל בערכה.

לכן נה"י דילה ג"כ לא היו משמשים בערך ז"א אלא בערכה, וכאשר הגיע זמן הלידה שהוא גילוי פרטי מדרגותיו, אז הוצרך להסתלק האור שהוא בערך אימא מנה"י ולהיות שם בסוד צמצום, שישאר רק כערך המדרגה הראוי לפרטי המדרגות המסודרים בז"א, כמו הצמצום שהיה בא"ק באמצע, הפרסה שלו, וכן בא"א ובכל הפרצופים בסוד (בראשית א ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד וגו' (עי' בהג"ר"א על ספד"צ כו ע"א), וכן כאן נסתלקו האורות של נה"י למעלה ונשאר אור מועט בהם, שבזה נכנסו נה"י דידה בז"א ונעשה עצם מעצמיו, ולכן אלו המאורות שהם בערך אימא דחקו את ז"א לחוץ, ר"ל לפי שאינם בערכו והגיע הזמן שיצא ממדרגה זאת וישמש פעולותיו לפי הדרגתו וערכו, ועוד עשו בקיעה בחזה דאימא שהוא מאיר אל כלל אימא שהוא תיכף בהדרגה למעלה בראשו של ז"א, ות"ת לעולם כלל כל הגוף, והוציאו סוד החלב ליניקת ז"א, והיינו, שגם אחר שנוולד הוצרך לקבל מאורות ממקום עליון, מאימא שהוא למעלה ממקום שמגיע קטרוג של הסט"א, כדי להסיר הסיגים שהם עדיין אחוזים ברגלין שלו, ורק שזה ההפרש, שבעיבור שעדיין היו הסיגים הרבה ולא כסדר תיקונו כ"כ, הוצרך לקבל המזון בפנים בבטן אמו, שהיה צריך האור שלה שתגין עליו מבחוץ שלא יהיה בו אחיזה לסט"א שדרכם להיות נאחז בחיצוניות הגוף, אבל בלידה אין פחד כ"כ מן החיצונים אז יכול לינק ממנה בהיותו בחוץ ואינו מסובב ממנה, ולפי שעיקר היניקה היה בשביל נה"י שלו לתקנו, לכן אותם המאורות של נה"י דאימא שנסתלקו למעלה ר"ל שעלו למדרגת חג"ת דאימא עצמה, הם אשר גרמו תיקון לנה"י של ז"א, שהם יש להם שייכות להם, שהם ג"כ בחינת נה"י ושווים במדרגתם, וכאשר עלו למעלה אז היה כללות כל הארת ר"ק שם, והועילו לז"א לכל ר"ק שלו להוסיף לו שלמות ומזון, והוא סוד הדם שעלה מן הרחם ונתהפך לחלב, והיינו, שהדם הוא הגבורות הקשות שבסופם יש אחיזה ג"כ לסט"א שזה סוד דם נדות של האשה, והם אשר נתבררו ונדחו מז"א והוסרו ממנו בעת העיבור, והם עצמם נמתקו במה שעלו למעלה מן הפרסה שמשם הטהרה ונקיון לכל הקלקולים, ובזה נתהפך לחלב שהוא ע"י החסדים דאימא שמקבלת ממזל התחתון, ונקה, שהם מים טהורים בסוד מ' סאה דמקוה.

צ"ע אם עליית אורות אלה הוא בגדר עליית מ"ן, וצ"ע, עי' הערת מאיר הספרא 2372 בענין בהג"ר"א בספד"צ הנ"ל.

¹²⁰⁹ ס'כנסו (אול"ח).

¹²¹⁰ עי' שעה"כ עט ע"ג: שא"א לו [לז"א] לקבל המוחין אם לא עד שיתלבשו תחילה תוך נה"י דאימא, ואח"כ יתלבשו בתוכו. אלא שבזמן העיבור הא' או בזמן הקטנות, אין לו אלא נה"י דאימא בבחי' חיצוניותם בלבד כמבואר אצלנו במקומו (אנ"כ י). ז"ל הפע"ח: הלבושים של נצח הוד יסוד או של חג"ת ממוחין דקטנות הם הלבוש עצמו דאמא והוא עצמו משמש במקום מוחין אל הזעיר אנפין בעת קטנותו ולכן יש הפרש בין קטנות נצח הוד יסוד לחג"ת אך מוחין דגדלות אינם הפנימים עצמן דנצח הוד יסוד או דחג"ת דאמא כדי שיהיה הפרש ביניהן רק הם טיפות הנמשכין ממוחין דאבא ואמא ושניהם הם היות דד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן חו"ב חו"ג והם בין אותן המתלבשין בנצח הוד יסוד או בחג"ת דאמא ולכן הם תמיד היות.

¹²¹¹ והנה לריכה התצונה עתה לסלק את האורות שלה מתוך נה"י שלה לשלשה סיבות א' כדי לדחוק ולדחות את הז"א שיוולד וילא לחוץ ב' בעבור החלב ג' בעבור המוחין דז"א (מבו"ץ).

¹²¹² מנה"י (אול"ח).

¹²¹³ בחזה (נוסף באול"ח).

מאיר העץ חלק ג'

וזהו סבה וטעם למה אין באיש בחי' ב' דדים בולטות כמו באשה. והנה זה נרגש בחוש הראות, שתכף אחר הלידה זב החלב ויוצא דרך הדדים, משא"כ בתחלה. והנה נודע, כי הנה החלב הוא דם מתחלה שהיה למטה ברחם שלה ועלה למעלה משם עד מקום הדדין ונהפך לחלב (בכורות ו ע"ב), כי ע"י עליית האורות הנ"ל שם למעלה גורם שיתהפך לחלב.

ובזה יובן משארז"ל (ברכות טג ע"ב) ע"פ (במדבר יט יד) אדם כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, כי התורה הוא ז"א כנ"ל שהוא תורה שבכתב¹²¹⁴, { צז ע"א } והקיום שלו הם המוחין, ואין התורה יכול להתקיים, להיות לו מוחין המקיים אותו, אלא ע"י בינה הנקראת "מי" כנודע (זהר הק' א ע"ב), אשר היא ממיתה עצמה בשביל התורה, כי נה"י שלה מסתלקין האורות שלה ונשארין כמתים, פלים בלי עצמות, וגוף בלי נשמה¹²¹⁵. ועושה כן בשביל התורה שהוא ז"א, כדי שיתלבשו בתוכה המוחין שהם הקיום שלו, ועיין לקמן ענין התלבשות הזה מה ענינו. גם ז"ס הפסוק הנ"ל (שמות א טז) ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים, כי הנה בעת זמן הלידה מסתלקין האורות מן הירכיים של האשה שהם נו"ה שלה ונשארים קרים ויבשים כאבנים כמו ירכי האדם במותו, כי הנה אורות שבתוכו שהוא רוחניות הוא כמו אש בסוד (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם, ומחממת האדם בעודו בו, { צז ע"ב } ואחר שמת מתקרר ומתקשה, לכן קרא הפסוק הזה לנו"ה של האשה בעת לידתה אבנים לטעם הנ"ל¹²¹⁶. גם הוא לסבת טעם אחר כנודע מזוהר (ח"ג קעט ע"ב) ומתקונים¹²¹⁷ (ע"ה ע"ב) כי חג"ת הם אבות ונה"י נקרא בנים, לכן נקרא אבנים מלשון בנים. עוד טעם ג', כי נה"י שלה חוזרין להעשות בחי' הגוף אל זו"נ, שהם בני התבונה כאשר מתלבשין בתוכם¹²¹⁸.

שער כ פרק ד מ"ב¹²¹⁹

ה' פנימים וה' מקיפים בכלים¹²²¹, וכנגדן באורות. ג' כלים דו"א, וכנגדן ג' לבושין אמא להלביש ג' מיני מוחין, שגם הם לבושין אל ג' מיני { צז ע"ג } נשמה שבנר"ן, ועד"ז יהיה ג"כ ג' לבושים אבא להלביש ג' מיני מוחין¹²²², שגם הם לבושין אל ג' מיני חיה שבנר"ן, ועד"ז יהיה ג"כ ג' לבושים א"א לג' מיני יחידה כו', וכנגדן המקיפין. נמצא שהחיצוניות הם הכלים, והפנימיות הם הג' מוחין הנ"ל, שגם הם לבושין, ולכן לפעמים נקרא הנפש פנימיות, ולפעמים גם המוחין נקרא פנימיות. ודע, שהלבושין הפנימים אינם מוחין עצמם אלא ג' חללי דגלגלתא.

¹²¹⁴ ע"י תיקו"ז (טז ע"א): ומטטרון"ן איהו ארון גופא לאורייתא דבכתב דאיהו עמודא דאמצעייתא ואיהו שלחן פתורא דשכינתא דאיהו ל"ב דאתמר ביה¹²¹⁴ ל"ב מבין ואיהו לשמאלא ובגין דא אמרו מארי מתניתין¹²¹⁴ שלחן בצפון תרגום: ומטטרון"ן הוא ארון, גוף לתורה שבכתב, שהוא עמוד האמצעי, והוא שלחן, שלחן השכינה, שהיא ל"ב, שנאמר בה ל"ב מבין, והוא לשמאל. ומשום זה אמרו בעלי המשנה שלחן בצפון.

¹²¹⁵ ע"י ביאורים ח"ב נד ע"ד – נתרוקן אור בהעליון לצורך התהוות האור בהתחתון כי לולא זה אי אפשר להתחתון להתגלות על מדריגתו.

¹²¹⁶ וכן הוא לקמן שער דרושי הצלם פרק ג'.

¹²¹⁷ תיקון מח (לש"ו)

¹²¹⁸ עם המוחין כנו' ומעלמות' מתגלגל ז"א בגלגלות ז' וגם עתה מתגלגל על ידיהם צמוחין דיניקה ולכן נקרא נה"י לילה אבנים ע"פ שניעקים מהם צחינת גוף הצנים עלמו (מזו"פ).

¹²¹⁹ קהילת יעקב.

¹²²⁰ ע"י לעיל דף כה ע"א [עקודים פרק ב'] מ"ב (לש"ו), ע"י שם ד"ה ודע כי העולמות הערה על מש"כ זה שיש רק ב' מקיפים.

¹²²¹ ע"י שער הצלם פרק ב' בהתחלתו וע"ש עוד ריש פ"א (לש"ו).

¹²²² אחרים (נוסף בקה"י).

מאיר העץ חלק ג'

הקטנות בליל פסח הוא היניקה¹²²³ ובו כולל גם העיבור, וכן בקטנות שני הוא היניקה וכולל גם קטנות דעיבור. ונמצא שבהג'לד ז"א בעיבור¹²²⁴ נעשה לו צלם דתבונה שלישית, וביניקה צלם¹²²⁵ דתבונה שנייה, ובגדלות צלם דתבונה א'. ואח"כ עיבור צלם בכינה ג', וביניקה צלם בכינה ב', ובגדלות צלם בכינה ראשונה, ונמצא שג' כלים תבונה הם עיבור יניקה ומוחין וכן ג' כלים דכינה הם עיבור ויניקה ומוחין.

שער כ פרק ה מ"ק¹²²⁶

ענין זו"ן על מתכונתו

והנה נת"ל¹²²⁷ בדרושים שעברו, כי יש פרצוף בינה עילאה דאה"ה דיודי"ן ופרצוף תבונה דס"ג. ונדבר עתה בפרצוף תבונה דס"ג לבדה, אשר יש בה כח"ב וג' תבונות כנ"ל. וכבר נת"ל, כי החיצוניות העליון נעשה פנימיות בתחתון¹²²⁸, וכל זה בבחי' כלים. והנה זו"נ אינן יכולין לקבל הארתן בבחי' נשמתן אלא באמצעות חיצוניות התבונה שנתלבש תוך פנימיותן בסוד מוחין כנודע¹²²⁹. ואמנם, יש כמה בחי' באורות הנשמה, והם נרנח"י, גם יש כמה בחי' תבונה, וכמה בחי' בינה כו'. ונמצא, כי לפעמים יש בז"א ה' בחי' אורות נרנח"י הנ"ל, כולם ע"י אמצעות חלק התבונה, ולפעמים כולם באמצעות הבינה, ולפעמים ע"י אמצעות א"א. ואמנם דע, כי כשאנו אומרים שלוקחין כולם באמצעות תבונה, ר"ל וגם מיש"ס. וכן כשאנו אומרים שלוקחין ע"י הבינה, ר"ל וגם מאבא עילאה. ופי' הענין, הוא כי הלא כל { צז ע"ד } בחי' אלו הם נמשכין מזווג או"א, וא"כ צריך שבכל בחי' מאלו הה' שהם נרנח"י יהיה בהם חלק או"א. אך דע כלל גדול, כי הנפש לבדה כלולה מכל ה' נרנח"י וכולם נפש לבד, ודוגמתן ה' בחי' וכולם נקרא רוח, וכן בנשמה, וכן בחיה, וכן ביחידה.

ונודע כי הז"א כולו נקרא רוח, ויש בו נרנח"י, ובנפש שלה¹²³⁰ יש בה ה' בחינות נרנח"י וכן הרוח כו', באופן שהם ה' בחי' כל א' כלולה מה' שהם כ"ה בחי', וכולם נקרא רוח לבד. וכן כ"ה בחי' בנוקבא וכולם נקרא נפש. אמנם, נבאר ענין ז"א, ומשם תקיש אל השאר. הנה, ג' כלים יש בז"א חיצון ואמצעי ופנימי, ואין לך אבר ואבר שאין בו ג' בחי' אלו, עובי החיצון מצד אחור, ועובי הפנימי מצד הפנים ומה שביניהן בסוד אמצעי¹²³¹. אכן ג' שרשי כלים אלו, החיצון

¹²²³ ר"ל הקטנות שמכוונים בליל פסח בכוונת כרפס יחץ הוא רק הקטנות דיניקה שהם שמות אלה"ם אמנם בהם כלול הקטנות דעיבור ג"כ שהם אל"ם כמ"ש בפרקי הצלם פ"ב וכן בעיבורים פ"ה, ועי' מוחין דקטנות פ"א (לש"ו)

¹²²⁴ נמחק בקה"י

¹²²⁵ עי' לעיל דף עד ע"ג (שער או"א פרק ט') שורה יח ד"ה כלל העולה (לש"ו).

הרב התקשה שהרי כתוב שער כה דרוש ד וה' שכל ג' המוחין האלה של ז"א הם בתבונה שנית. וצ"ע אם הלש"ו תירץ את השאילה.

¹²²⁶ אדם ישר וז"ל מ"ב.

¹²²⁷ אח"ף ג'?

¹²²⁸ לעיל אנ"כ י'.

¹²²⁹ עי' לעיל שער הזיווגים פרק ד.

¹²³⁰ כלומר דז"א.

¹²³¹ עי' פת"ש ז"א יט וז"ל, הנפש הוא כח החיוני וההרגש שבאדם כמו שהוא בכל חי שאינו

מדבר, ועכ"פ גם בנפש מוכרח להיות איזה כח המקבל גם לרוח ונשמה, שאל"כ היאך יכול כח הרוח וההשכלה עליונה להתראות באדם בהרגש הגופני שבו, שעיקר הרגש האדם הוא בכלים חיצוניים הנפשיים שבו לבד, אבל הוא כמ"ש שגם בנפש הוטבע הכח לקבל ההרגש מהרוח ונשמה ג"כ, וכח הזה שבנפש המוכן לקבל ההרגש מהרוח נקרא רוח שבנפש, והמוכן לקבל ההרגש מהנשמה נקרא נשמה שבנפש. וכן הוא ברוח עצמו שבהכרח הוא ג"כ שיהיה בו כח לקבל הרגש מנשמה עליונה המלוּבש בו, שאל"כ היאך נרגש כח השכל והשגת הנשמה ברוח שבלב כי אם כשיש בה איזה בחינה במה שהיא משתווית אל הנשמה, וגם יש בה בחינה המקבלת אל הנפש שבזה היא נותנת הרגש הרצון שלה אל הנפש שיקבל הרגש הזה מהרוח, וזה נקרא נפש ונשמה שברוח, וכן בנשמה ג"כ בחינת השתוות אל הרוח ונפש שהם למטה ממדרגתה שבזה היא נותנת מכחם אליהם להשכילם.

מאיר העץ חלק ג'

שבכולם¹²³² נמשך חיותו מן הכבד ע"י ווריד הכבד¹²³³, שבהם שולח המזון שהוא הדם אל אותו החיצון. והכלי אמצעי נמשך חיותו מן הלב ע"י עורקים הדופקים הנמשכין מן הלב, שבהם שולח (המזון)¹²³⁴ החיות הרוחני כעין רוח דק וזך, והוא בחי' דם חומרי ג"כ, אלא שחוזר ונזדכך בלב, כנודע כי הכבד שולח דם הממשי אל כל אבר ואבר, והיותר מובחר שולח אל הלב¹²³⁵, ואז הלב¹²³⁶ חוזר ומזככו (פעם ב')¹²³⁷ ונעשה בו בחי' (דם)¹²³⁸ רוחניות זך, ומשלחו אל כלי האמצעי אשר בכל אבר ואבר. ואח"כ הלב שולח (דם) רוחניות היותר זך אל המוח, ושם חוזר ומזדכך פעם ג', ואז שולחו המוח אל הכלי הפנימי של האבר דרך גידין¹²³⁹ הנמשכין מן המוח כנודע, ואותו הרוחניות הזך נקרא כח ההרגשה. אמנם הצד השוה שבשלושתן שכולם הם מיני דם, אלא שזה מזוכך מזה, וזה מזוכך מזה. והנה בתוך ג' שרשים אלו שהם מוח לב כבד, אשר הם ג'

¹²³² ועי' קלי' נוגה פ"א (לש"ו).

¹²³³ עי' רע"מ פנחס רלד סע"א וז"ל: אמר רעיא מהימנא ודאי הכי הוא דכבד איהו דרגא דעשו, עשו הוא אדום, הוא כניש כל דמין בין צלולין בין עכורין, ולא אבחיין בין טב לביש לא עביד אפרשותא בינייהו. לבא איהו ישראל דאבחיין בין טב לביש בין דם טמא לדם טהור, ולא נטיל אלא ברירו ונקיו דההוא דמא כבורר אוכל מגו פסולת ולבתר דנטיל לבא. תרגום: אמר הרועה הנאמן ודאי כך הוא, שהכבד הוא מדרגה של עשו, "עשו הוא אדום", הוא כונס את כל הדמים, בין הצלולים בין העכורים, ולא מבחיין בין טוב לרע, לא עושה הבדלה ביניהם. הלב הוא ישראל, שמבדיל בין טוב לרע, בין דם טמא לדם טהור, ולא לוקח אלא המבורר והנקי של אותו דם, כבורר אוכל מתוך פסולת. ואחר שנוטל הלב. מח לב וכבד הם מלכים על הראש בטן וגויה, מקום הכבד הוא תיכף למטה מן הפרסה המפסיק באמצע ששם היה הצמצום וסילוק האורות למעלה, ואין שם כחות עליונות לפי מה שהוא אדם אלא בסוד נפש בהמ"ה לבד (פת"ש ז"א יח)

¹²³⁴ נמחק באלס יסר.

¹²³⁵ בזוה"ק תרומה קמג ע"א (לש"ו), נדצ"ל קנג ע"א וז"ל, פתח ואמר (תהלים קלו כט) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו מאי קא חמא דוד דסיום הללא רבא סיים הכי בהאי קרא אלא תלת שליטין אינון לעילא דקודשא בריך הוא אשתמודעא בהו ואינון רזא יקרא דיליה ואלין אינון מוחא ולבא וכבדא ואינון בהפוכא דהאי עלמא לעילא מוחא נטיל ברישא ובתור יהיב ללבא ולבא נטיל ויהיב לכבדא ולבתר כבדא יהיב חולק לכל אינון מקורין דלתתא כל חד וחד כדקא חזי ליה לתתא כבדא נטיל ברישא ולבתר איהו מקרב כלא ללבא ונטיל לבא שפירו דמיכלא כיון דנטיל ואתתקף מההוא תוקפא ורעו דקא נטיל יהיב ואתער לגבי מוחא ולבתר אהדר כבדא ופליג מזונא לכל מקורין דגופא.

תרגום: פתח ואמר נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סיים כך בפסוק הזה אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם מח ולב וכבד והם בהפך של העולם הזה למעלה המח נוטל בראש ואחר כך נותן ללב והלב נוטל ונותן לכבד ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה כל אחד ואחד כראוי לו למטה הכבד נוטל בראש ואחר מקרב הכל ללב והלב נוטל את היפה של המאכל כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל נותן ומעורר אל המח ואחר כך חוזר לכבד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף.

¹²³⁶ עי' פת"ש ז"א יח: וחלק הב' של הפרצוף האמצעי הוא הגויה שהוא הידים וחצי גוף העליון שבו, והיינו כחות ומאורות של הפרצוף בהארה גדולה יותר שבו בסוד בחירה ורצון כפי מה שהוא אדם בהשכלה ובינה, והמאור הראשי הכללי שבה נקרא ל"ב שהוא המסדר פרטי המאורות האמצעיים במדרגה ונותן להם קיומם וחיותם ע"י ורידי הגידים הדופקים שנמשכים ממנו לכל הפרצוף, ובו שורה חלק הב' שהוא הרוח והוא רוח החיים ובו עיקר מדרגת האדם בסוד בחירה, והם שני חללים שבלב (עי' ברכות סא ע"א, וכן תיקו"ז נה ע"ב), ונקרא ל"ב על שם כ"ב אותיות וי' נקודות, שכאן נתגלו הנקודות שהם רוח שבאותיות שע"י הם נרגשים במבטא והוא גילוי כח המאורות לפי מה שהם, משא"כ כשפועלים במדרגה התחתונה שבהם אין כחם מתגלה רק בבחינת מציאותם לבד, כמו האותיות בלא נקודות, ולכן הלב מקומו למעלה מן הפרסה, ושם הדם היותר זך ומובחר שהוא סוד קבלתו מאימא כח יותר עליון.

¹²³⁷ נמחק באלס יסר.

¹²³⁸ נמחק באלס יסר.

¹²³⁹ כלומר עצבים.

מאיר העץ חלק ג'

שרשים של ג' בחי' הכלים של כל אבר ואבר כנ"ל¹²⁴⁰, הנה בתוכם הוא נר"ן¹²⁴¹, וא"כ נמצא כי הנפש שורה בכבוד, ובאמצעותו משלח הארותיה¹²⁴² אל הכלים החיצונים ע"י וורידי הדם כנוכר. וא"כ נמצא כי אורות הנפש יאירו בכלי החיצון. ורוח שורה בלב, ובאמצעותו שולח פארות הארותיו אל הכלים האמצעים ע"י העורקים הדופקים כנ"ל. והמוח שורה בו הנשמה, ובאמצעותו שולח הנשמה פארות הארותיו אל הכלים הפנימיים ע"י הגידין כנ"ל¹²⁴⁴.

ואמנם נגד חיה ויחידה אין עוד בחי' כלים דז"א¹²⁴⁵ כנגדן, כי אורם גדול ואין כלי סובל אורם¹²⁴⁶. אמנם, החיה מתלבש פנימותיה תוך הנשמה¹²⁴⁷, { צח ע"א } ואור המקיף שלה נשאר בסוד אור מקיף על הז"א מבחוץ¹²⁴⁸, ג' בחי' מקיפין כנגד נר"ן הפנימית. והיחידה פנימיותיה מתלבש תוך החיה, ואור המקיף שלה נשאר בסוד אור מקיף אל הז"א מבחוץ. והיה אפשר לומר שמתחלק לר' מקיפין נגד חיה נשמה רוח נפש הפנימים, וא"כ יהיו ד' בחי' היחידה מקיפים מ' דצלם¹²⁴⁹, ואח"כ ג' בחי' מקיפים דחיה ל' דצלם, והצ' דצלם הם אורות הפנימים שהם ט' בט' דז"א. והנה נתבאר ה' בחי' הנ"ל של ז"א.

אמנם, לפעמים לוקח כולם ע"י בינה הכללית שהם בחי' יש"ס ותבונה, ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום החכמה הכללית שהם או"א עילאין, ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום הכתר הכללית שהוא א"א ונוקבא. אמנם דע כי לעולם אי אפשר שיקחם אלא ע"י ישסו"ת¹²⁵⁰, כי הרי הם עליונים ממנו. אך הענין הוא, כי אי אפשר לעלות למעלה ממדרגתו כי הרי אין מקום פנוי וחלל, אמנם צריך שתחלה תעלה יש"ס ותבונה למקום או"א, ואז זו"ן יעלו למקום יש"ס ותבונה, ויעלו או"א למקום א"א ונוקבא, ויעלה א"א ונוקבא למדרגה שעליו,

¹²⁴⁰ עי' לעיל שער ה פרק ה' ד"ה הנה אלו, מש"כ על זה הנפש והרוח הם שניהם בלב.

¹²⁴¹ כלומר חיצון תיכון פנימי והם בשר גידין עצמות [שבכל אבר ואבר חוץ מכבד לב ומוח] (דע"ה ח"ב מו ע"ג).

¹²⁴² פארותיה (אלס ישר). ##*.

¹²⁴³ נדצ"ל פארות הארותיה כמ"ש לענין לב ומוח, וצ"ע.

¹²⁴⁴ הנמשכים מן המוח (אלס ישר).

והנה זהות ז"א בזמן העיצור ג' כלילן בנ' אין לו רק נפש בזמן היניקה שנתפשו ו"ק יש לו גם רוח בזמן הגלות יש לו גם נשמה כי גלו בו ג"ר שבו ונשלם לי"ס (שעה"ק סה ע"ב). ##* מוסף?

¹²⁴⁵ בז"א (אלס ישר). ##*.

¹²⁴⁶ "כלי סובל אורם" נמחק באלס ישר, ובמקומו איתא "כח בכלי לסובלו".

¹²⁴⁷ שאין יכולת בשום כלי לעשות את פעולתם, ולכן אינה משתמשת ע"י שום כלי, אלא רק שהחיה הוא בתוך הנשמה, ונעשה פעולתם ע"י הנשמה שבמוח, וזהו ההתלבשות דהחיה אשר מתלבשים בכל פנימיות הגוף [וכן היחידה בחיה] (ביאורים ח"א לא ע"ד).

¹²⁴⁸ עי' לעיל הערה 1220.

¹²⁴⁹ עי' לעיל אח"ף א': אמנם הגלגולת שהוא סוד הכתר משם שורש לנשמה עליונה הנקרא יחידה. וטעם קריאתה יחידה לפי שהיא מקפת כל העולמות בבחי' נשמה לנשמה לבדה ולא בחי' נר"ן כמ"ש בנשמה לנשמה כנ"ל, כי הלא לא יש רק ג' בחינות נר"ן וכנגדם יש ג' בחי' אלו בנשמה לנשמה אבל דוגמת הנשמה העליונה הנקרא יחידה אין למטה דוגמתה בחי' ד' כנ"ל, וכולה היא מציאות א' וז"ס הנקרא יחידה לפי שאין דוגמתה למטה כנ"ל, ע"כ. שמשמע שאין שום פירוט ביחידה.

¹²⁵⁰ וכן כתב למטה בסמוך אמנם לכאורה קשה כי מה צריך לנתינת טעם מה שאמר כי הרי וכו' הרי בכל נתינת מוחין נעשו או"א וישסו"ת לפרצוף א' וכמ"ש בז"א ספ"ב ובאו"א פ"ח וא"כ הרי פשוט הוא שהוא ע"י ישסו"ת כי הרי הם עצמם הנה"י דאו"א ועי' דרושי הצלם ריש דרוש ז' ושם דרוש ח' עש"ה שמבואר שם כי חוזרים ומתחלקים תיכף (לש"ו), כלומר ז"א רק יכול לקבל כאשר תבונה לבד, ולכן צריכים להתחלק עוד פעם (ביאורים ח"א מ ע"ב), ועי' לעיל הערה 381 סתירה בענין זו, וצ"ע אם זה מתרץ אותו שם.

מאיר העץ חלק ג'

וכעד"ז עלייה למעלה מעלייה עד שיתנענעו ויתחלפו כולם ממקומם¹²⁵¹. נמצא, כי בעלות יש"ס ותבונה למעלה במקום או"א, הנה נמצא זו"ן במדרגת ישראל סבא ותבונה, וכשעלו יש"ס ותבונה למעלה בא"א ונוקבא, יעלו {צח ע"ב} זו"ן במקום או"א עצמם, ונמצא כי הרי הם נקרא או"א עצמן, אמנם אינם מקבלים הארה והמוחין שלהם אלא ע"י ישו"ת, שגם הם עלו, ודי בזה. ונתחיל ונבאר ענין ה' בחי' נרנח"י שמקבל ישו"ת¹²⁵² בלבד. הנה בעת העיבור נכנסה בו בחי' נפש לבד, והענין דע, כי אי אפשר בשום אופן להצטייר הולד אלא ע"י נפש הנותן כח בו,¹²⁵³ ואמנם נפש הזו אינה יכולה לכנוס עד שהתחיל איזה התחלה להצטייר בגוף הולד, ולכן הוכרח שתחלה יטילו הזכר והנקבה טפת זרע החומריים, וזה נמשך מחלק אבר הכבד של הזכר והנקבה עצמן, ואז נמשך בטפת ההם קצת רוחניות מנפש האב ואם עצמן כנודע לחכמי הטבע¹²⁵⁴. ואז כבר יש שאור להחמיץ¹²⁵⁵, ואז מתבררין הביוררין של ז"א מעט מעט ומבררתן

¹²⁵¹ עי' פע"ח שער שבת פרק י', ושם שער התפילה פ"ו, בפנימיות וחיצוניות דרוש ה' (לש"ו), בשער השבת כתוב שכולם עולים למעלה למעלה עד שמתחת לעשיה נשאר פנוי והוא מקום תחום שבת.

כל העליות של הפרצופים אינן עליות כפשוטו. ולא רק עליית ז"א המבוארת לעיל, אלא כל העליות של הפרצופים אינן כי אם תוספת אור ומוחין מלעילא לאור התחתון [עי' לש"ו כללים ח"א לו ע"ג, שאם היה זה עילוי ממש וכפשוטו, הרי שהיה הדבר כעין מיתה שכן בעליה מעין זו חוזרת נשמתו לשורשה], ועל ידי זה נעשה התחתון עצמו להיות מעין מדריגת הפרצוף שעליו, ונקרא על שמו. וכ"ז הוא על ידי שהשורש והעצמות העיקריים של כל הפרצופים והעולמות הם בקו דא"ס הנמשך מאור א"ס המקיף, ולכן יכול כל א' לעלות ממדרגה למדריגה עד אין קץ. ולולא החטא באמת היו עולים כך, והיה אור א"ס המקיף מתפשט בכל חלל הצמצום, וכך יהיה לעתיד לבא.

¹²⁵² ע"י יסו"ת (אלדס ישר), מיסו"ת (לש"ו).

¹²⁵³ מ"צ הקילת יעקב ואלדס ישר.

¹²⁵⁴ כי בטפת הזרע של האב יש בה חומר וצורה, והחומר נמשך מהחומר של האב, והצורה מן הנפש עצמה שבאב, וכן כיוצא בזה בטפת האם כו', רק שגם הטפת אבא הוא כלול מחומר וצורה, והכוונה הוא על הבל דגרמי [היינו נפש והצורה] (ביאורים ח"א סה ע"ב), והוא מש"כ בסנהדרין (צא ע"ב) נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה (דע"ה ח"א מו ע"א). כאן רואים שתהליך של אור מים רקיע הוא נגמר ונעשה רק בנה"י (ביאורים ח"ב פט ע"ד), והם (הנה"י) השחקים ששוקחים מן לצדיקים (עי' זהר ויקרא רי ע"א), ובטיפה הזאת יש ב' בחי': א' חלק דהולד עצמו, והוא הנקודה העיקרית שלו, הניתן אליו מהמצאיל, והוא מונח גנוז וטמון במלכות דא"א. והב' הוא חלק שנותנים או"א מגופם ונפשם להשתתף בבנין הולד, והוא מהנה"י שלהם (ביאורים ח"א טז ע"א), ומש"כ שהנה"י משתתף הוא הכתוב בכמה מקומות שכל ענין מתלבש בתחתון בנה"י שלו (כללים ח"א מו ע"ב), וכאן רואים שכל תחתון עומד כשלעצמו לגמרי ומה שכתוב שהעליון מתלבש בתחתון בנה"י שלה זה רק בהכנת הזרע שלה (כללים ח"א פח ע"ב, וכן ביאורים ח"א כה ע"ג), וזה באמת מכל קומת העליון אבל התמצה בנה"י (ביאורים ח"ב צד ע"א).

עי' פת"ש ז"א כא וז"ל, בתחילה זיווג דא"א להוציא ז"א אל הגילוי, הוא שע"י זיווגם אבא נותן טיפה כללית מבחינת התחלת עליון של נה"י שלהם שהוא נקרא אבר הכבד, שהוא המאור הכללי שממנו נמשכים פרטי המדרגות של נה"י שהוא כולל פרצוף שלם במדרגה קטנה, וכן אימא נותנת טיפה כללית ממאור הזה שבה, ובטיפה זאת נכנס כח פנימי שהוא נקרא ניצוץ א' מבחינת הנפש שלהם שהוא הרצון הפנימי המתפשט בהם, ועי"ז גורמים שיתבררו מעט מעט הכלים וניצוצות ואורות של הכלים שעלו מן התהו, ומצטיירים בצירור פרצוף בחיבור סדורי המאורות הראויים להנהגה כפי התיקון. ואלו הטיפות הם עצמם סוד הביוררין שעלו אל מחשבה דא"א, וכפי שנסדרו שמה כך הם מתחילים להצטייר בכח המאור שבאימא שבה נותנת בהם כח הצירור, ומכח הנפש של או"א שבטיפות דא"א נעשה לבוש אל הנפש שבז"א, ור"ל שהנפש הזו יהיה נמשך ע"פ כח של או"א שהם מוכנים ומסודרים לחבר הכלים שהם המדות עצמם עם רצון היחוד העליון, שקישורם תלוי באו"א הנותנים הכח הזה אל המדות של ז"א, והוא סוד (שמות כא ח) בבגדו בה הנזכר בזוהר (ח"ב צ"ו ע"ב) שהוא לבוש הנשמה שהוא שם מ"ב, והוא בסוד מ"ב זיווגים של או"א [עי' שער הולדת או"א וזו"ן פרק א'] והוא כולל ב' פעמים כ"א אותיות א"ב ותשר"ק שהם כח דו"ג, שאות הראשון אינו בחשבון והוא הכלל תמיד, והוא ג"כ בסוד יה"ו אהי"ה שהם כלל בנין הפרצוף מג' אמות אמ"ש בראש בטן גויה.

ואלו הב' טיפות דא"א הם כוללים כל א' כל רמ"ח אברים שהם פרטי [כל] המדרגות, וכל זמן העיבור הוא נבנה מבחינת חיצוניות של מלכות די"ס ותבונה, ור"ל כי ישו"ת שהם מתלבשים בז"א להגדילו הם פרצוף שלם מ"ס שהוא מתחלק ג"כ לג' מדרגות של ראש בטן גויה שהם מלכות

מאיר העץ חלק ג'

אימא לבד ע"י אכילתה¹²⁵⁶, ובזה נתוסף החומר בולד. וגם בנפשה מבררת בירורי נפש דז"א באופן שמתחילין להתברר מבחי' כלים ומהניצוצין¹²⁵⁷ ומאורות הנפש מעט מעט. ואמנם טפת הזרע נמשכת מהחומר של אב והרוחניות שבו מן הנפש עצמה שבאב, וכן כיוצא בזה בטפת האם, יש בה חומר האם עצמה ורוחניותה שבה מהנפש שבה. והנה הנפש ההוא נקרא רוחא דשדי בגווה כנודע (זהר ח"ב קא ע"א)¹²⁵⁸, ומשם נותנה קצת מן אותה הרוח בתוך הטפה ההוא. ונמצא עתה כי התחלת שאור להחמיץ העיסה שהם בירורי הולד עצמן, {צח ע"ג} הנה הם ב' טפות זכר ונקבה עם ב' ניצוצין נפשות או"א עצמן. והנה כפי אותן הניצוצין הנ"ל של או"א כך דוגמתן, הם מתבררים בירורי נפש הולד עם הכלים ג"כ, ר"ל אם עשו איזה מצות התלויין בעין ממשיכין בירורי נפש התלוייה בעין וכיוצא בזה, ודי בזה.

ונחזור לענין, כי אלו הניצוצין שנמשכו מאב ואם בתוך הטפות שלהם, הנה מהניצוצין נעשה מלבוש אל הנפש של הולד בסוד (שמות כא ז) בבגדו בה כנזכר בסבא (דמשפטים צו ע"ב), ומן הטפות עצמן נעשה פנימיות החומרים של גוף הולד, לפי שבתוך טפת אלו נכנסת נפש הולד להצטייר ולברר הכלים שלו, וזה הטעם הנזכר לנו במצות כבוד או"א¹²⁵⁹. ואמנם אחר שכל

ו"ק ואימא, ובעיבור שאז נבנה רק נה"י דז"א שהוא בחינת נפש שלו שהוא מדרגת מלכות שבו שתופס כל נה"י, לכן גם בחינת אימא שנכנסת בו עם הארת אבא הכלול בה הוא ג"כ במדרגה זו של מלכות שהוא תופס נה"י שלהם לבד וכל ימי העיבור נכנסים המדרגות של מלכות זו, זה אחר זה בהדרגה עד שנשלם בט' חדשי העיבור, והם בכללות כל רפ"ח ניצוצין דאתבריורו.

¹²⁵⁵ ע"י שער הפסוקים - פרשת וירא: וצריך שנבאר בח' הנפש הזאת הנקראת רוחא דשבק בה בעלה כנזכר, כי הרי איך אפשר שעתה יכנס הנפש שבה בביאה ראשונה, והרי מעת שנאצלה יש בה נפש. והענין הוא זה, דע, כי תרין עיטרין שיש בדעת דז"א שהם חו"ג, והם שתי הויו"ת, הויו"ה דמ"ה דאלפין, היא עטרא דחסדים. והויו"ה דב"ן דההי"ן, היא עיטרא דגבורות. ונודע, כי תרין עיטרין אלו, הם עיטרא דחסדים לצורך הגדלת ז"א עצמו, שהוא הויו"ה דמ"ה. ועטרא דגבורות, לצורך הגדלת נוקביה, שהיא הויו"ה דב"ן. וחלקה נמשכת לה ע"י בעלה כנז"ל, ולכן הה' חסדים מתפשטים בגופא דזעיר. וה' גבורות הם יורדות ביסוד שלו, ואז עדיין נוקביה עומדת עמו אב"א מן החזה ולמטה, והדעת שלה מכוון כנגד היסוד דזעיר כנודע, והארת אותם הגבורות עוברות דרך מחיצת כלי יסוד דזעיר לחוץ, ונכנסת דרך מחיצת כלי הדעת דנוקביה, ועי"כ מתפשטים אותם הארות דגבורות בגופה, ונגדל פרצופה, ע"ד הגדלת פרצוף זעיר ע"י החסדים. ואחר שנבנה פרצופה, חוזרת פב"פ, והם מזדווגים יחד, ואז נותן בה ה' הגבורות עצמם, שהיו ביסוד שלו, וניתנים ביסוד שלה בביאה ראשונה, ואלו נשארים שם תמיד, והם החיות שלה, ונפש שלה. אבל מה שנגדל פרצופה בתחלה, לא היה אלא ע"י הארתם בלבד, אבל עתה הם עצמות הגבורות ממש כנזכר. ובחי' זו נקראת רוחא דשבק בה בעלה בביאה א'. והנה אלו הגבורות הראשונות נשארות שם תמיד, כעין שאור המחמיץ את העיסה, והוא, כי הנה כאשר חוזרים ומזדווגים פעם אחרת, אז האי רוחא מעלה בה את המ"ן לקבל מ"ד, ומשניהם נוצר הולד כמו שנבאר וכו'.

ואל תטעה לומר, כי כל החסדים הראשונים, או כל הגבורות הראשונים, נעשים מלבוש אל הנשמה ההיא, אבל הענין הוא, כי כל הבנים או הבנות שיוולדת הנקבה, כלם הם לוקחות חלק אחד קטן, מאותם החו"ג הראשונות, וכשנשלם כחם, ואין להם מה ליתן עוד לזולתם, רק החיות הצריך לעצמם לבד, אז אין האשה יולדת, ונפסק ממנה ארח כנשים, כנודע כי מן הכלים והלבושים של הגבורות הראשונות שבאשה, נמשך הדם של אורח הנשים, כמבואר אצלינו באורך, בדרוש ליל פסח ויציא מצרים וע"ש. בסוד ה' דמים טהורים, וה' דמים טמאים. ואותם דמים שהם לבושי הגבורות, נעשים שאור לציר צורת הולד, שהוא מן החדשות. כשכלה השאור, ואין בו כח להחמיץ, זולתו אין עיסה חדשה להתחמץ, ולא נשאר בה רק כח והרוחניות שצריכים לעצמה. ואם גם זאת היה יוצא ממנה, היתה מתה, כמ"ש לקמן על בצאת נפשה כי מתה, כי מבחי' השארית הזה, נעשה בנימין:

ע"י שער לט פרק ז שהוא ההוא רוחא דשדי בה בעלה בביאה ראשונה. וע"י שעה"כ פסח ד: והנה בחי' שם חמין הוא במוחין דמצד אבא, ושם שאור הוא במוחין דמצד אימא. כי דינים דאימא הם יותר תקיפין על של אבא, כדמיון השאור שכחו חזק מן החמין, כי השאור מחמיץ לאחרים, ולסיבה זו יותר אחיזה אל החיצונים בשאור שהם מוחין דאימא מדאבא שהוא חמין.

כלומר תיקוניה על ידי העלאת מ"ן, שכל אכילה היא בחי' העלאת מ"ן (דע"ה ח"ב לד ע"ב).

¹²⁵⁶ מהנלווין (קה"י).

¹²⁵⁸ ע"י שער מוחין דצלם פרק ו שזה מה שאבא נותן אימא בביאה ראשונה.

¹²⁵⁹ ע"י שער המצות פרשת יתרו: כדי שימשך שפעו וחיותו על ידם אבל [ה] כבר נודע [ו] כי רוב הבנים אינם משורש אחד כי זה מן החסד וזה מן הגבורה וכיוצא בזה ובפרט במגולגלים כי אין להם יחוס עם אבותיהם ברוב הפעמים ואין להם שום יחוס וקורבה עם נשמות אבותיהם או אמותיהם כלל ועיקר ואדרבא [ז] מצינו לפעמים רבות אדם נבזה ושפל עד קצה האחרון מוליד בן

מאיר העץ חלק ג'

טפות אלו, כל א' מהם נמשכת מרמ"ח איברי או"א, לכן יש בכללותיה רמ"ח ניצוצות¹²⁶⁰, ותחלה מתחלת אותה ניצוץ הנפש שנמשך מאו"א שגם בה יש כללות רמ"ח ניצוצין, ואז הניצוץ הראשון והמעולה מתחיל להצטייר טפת איברי הכבד¹²⁶¹ שיש בתוך אותה טפה כנודע לחכמי הטבע. ואז ממשיך אותם הבירורים של הולד עצמו מבחי' הכבד שלו ומתחיל להצטייר בחי' הכבד של הולד, ונמשך שם חלק הנפש מכבד של הולד ומצטייר הכלי של הכבד. וכל זה ע"י טפת האב עם ניצוץ הנפש אשר שם משל אב כנודע¹²⁶², כי זהו דמיון הקום¹²⁶³ שנותנין בתוך החלב שהוא טפת האם ונקפית ומצטיירת¹²⁶⁴, ואז משם ואילך מתחיל הכבד לברר בירורי הולד לצורך רמ"ח איבריו, ונעשה בו דם, ואז משתלח הדם ההוא דרך הוורידין ומצטיירין האיברים ונעשו בשר וגידין ועצמות. וכפי מה שמתבררים ניצוצי נפש הולד ונכנסה שם בכבד, כך הוא שיעור הבירור בחי' איברים¹²⁶⁵ של הולד. וכן כפי מה שנתרבה¹²⁶⁶ ונגדל בחינת הכבד עצמה, כך נגדלים כל הכלים של רמ"ח האיברים של הולד, עד"ז הם הולכים ומתגדלים כל ט' חדשי

צדיק גמור וחכם גדול ונשמתו למעלה מנשמת אביו אלף מדרגות ואיך יהיה חייב בכבודו אבל סוד הענין הוא זה [ח] דע כי כל נשמה ונשמה הוא נמשכת מן החסדים או מן הגבורות שבדעת דז"א ויש לה שורש בפ"ע שם והנה בעת שמזדווג האדם עם בת זוגו הם ממשיכים הנשמות הנזכרות ואז אביו נותן בה מבחינת החסדים אשר בו קצת חלק מהם ומתחבר עם הנשמה החדשה הזו ונעשה בחינת אביו כעין מלבוש אליה כדי להדריכה ולסייעה בעולם הזה לקיים המצות ולעסוק בתורה כי הנה הולד נולד קטן ואיך ידע מעצמו ללכת בדרכי התורה והמצות אם לא ע"י חלק נשמת האב המסייעו ומייעצו ומדריכו ללכת בדרך זו ילך ואם הנשמה הזאת היא חדשה לא הורגלה בעולם הזה וצריכה סעד לתומכה ולהנהיגה [ט] ואם היא נשמה מגולגלת גם היא צריכה עזר לפי שעונותיה הראשונים מעכבים על ידה מלכת בדרך טוב וכן עד"ז אמו נותנת בנשמה זו חלק מבחינת הגבורה אשר בה ונעשית לה כעין לבוש [י] באופן כי כל מה שיעשה האדם בעולם הזה יש בו חלק לאביו ולאמו כי הם המסייעים אותו ומדרכים אותו בעולם הזה ע"י זה הלבוש שילבשוהו כנזכר ואפילו כל השפע שמשפיעין עליו מלמעלה אינו נמשך אלא ע"י הלבוש הזה והרי נתבאר ענין שותפות האב ואם בולד ובוה נתבאר כבוד אב ואם וזה טעם והתקדשתם והייתם קדושים [יא] והחמירו רז"ל מאוד שיקדש האדם עצמו בשעת תשמיש [יב] לפי שאם יקדש עצמו ימשיך לבנו לבוש עליו וקדוש אשר ע"י יזכה להרבות תורה ומצות ואע"פ שהנשמה של הבן מעולה מנשמת האב הנה היא צריכה אל לבוש אביו כנזכר ולא עוד אלא שאם לא יקדש האב עצמו בעת תשמיש ימשיך לבנו לבוש אחר רע ויהיה אליו כדמיון יצה"ר ממש להחטיאו [יג] ובוה תבין ג"כ טעם למה מענישים האב בשביל בנו כיון שהוא למטה ממדרגתו אבל יובן עם זה כי הוא גורם להחטיא את בנו והבן זה מאד והרי נתבאר ענין כבוד אב ואם.

¹²⁶⁰ אכזרים (לש"ו).

¹²⁶¹ ע"י מדרש הנעלם תולדות קלח ע"ב שורה ו' וצ"ע (אמל"י מא ע"א), וע"י נדה כה @ וסוטה מה @ וע"י דברינו בהקדו"ש שער ג' פ"א, וע"י ז"ח שה"ש מח ע"ג @ וז"ח רות נט ע"ד @ ובפרד"א פ"ג @, ברד"ל אות נג (ובחלק הביאורים) בנקודות פרק א' סוף אות לב (לש"ו). ז"ל מדרש הנעלם: ויצא הראשון אדמוני (שם כה) אמר רב כהנא הכבד הוא הראשון והוא אדמוני למה הוא אדמוני על שבולע את הדם תחלה רבי אליעזר אומר למה נקרא שמו ראשון על שהוא ראשון לבלוע הדם מכל המאכל והוא ראשון לדם אבל לא ליצירה.

"ויצא הראשון אדמוני". אמר רב כהנא, הכבד הוא הראשון, והוא אדמוני. למה הוא אדמוני, על שבולע את הדם תחלה. רבי אליעזר אומר, למה נקרא שמו ראשון, על שהוא ראשון לבלוע הדם מכל המאכל, והוא ראשון לדם אבל לא ליצירה.

נדה:

סוטה:

ומש"כ בהקדו"ש הוא עיקר עצמות אור הנפש הוא באמת ג"כ רק בלב, אך גילוי הוא בכבד

מש"כ בביאורים היא שכבד הוא בחי' נפשו, ומתחיל יצירתו מאמצעיתו שהוא מהטבור הלב

שבו עד טבור הגוף.

¹²⁶² והוא היותר חיצוני לכל ועכ"ז בו תלוי כל האדם וממנו יקום בתחיית המתים (ביאורים ח"א כד ע"א), והוא ההבל דגרמי (ביאורים ח"א סה ע"א)

¹²⁶³ המסו (אלס יקר וקה"י).

¹²⁶⁴ כלומר כל נתינת אבא לז"א רק על ידי אמה (דע"ה ח"ב צח ע"ג)

¹²⁶⁵ הכלים (קה"י ואלס יקר).

¹²⁶⁶ שמתכרר (קה"י).

מאיר העץ חלק ג'

העיבור, ונגמרין ט"ס דז"א בבחי' כלים ונפש וניצוצין של זעיר אנפין עצמו. וכל זה היה לסבת השאור של הטפה של או"א בחומר וצורה, באופן כי כשנולד ז"א כבר יש בו בחי' רמ"ח איברים דכלים וניצוצין ואורות מבחי' נפש של ז"א. ואמנם ניצוצין נפשין דאו"א נעשו לבושים אל הנפש עצמו דז"א כנ"ל, ובאו מלובשים תוך ניצוצי טפת החומר דכלים דאו"א¹²⁶⁷.

נמצא סדרן כך הוא, חוץ מן הכל¹²⁶⁸ הם רמ"ח איברים דגופא דז"א, { צח ע"ד } ובתוכם טפת אמא כלולה מרמ"ח בחומר שלה ונפש שלה, ובתוכו טפת אבא כלול מרמ"ח בחומר שלו ובנפש שלו, ובתוך הכל הוא נפש אדם עצמו דז"א נתון שם. ונמצאת נפש דז"א עומדת בכבד מלובשת תוך טפת נפש אבא ונפש אמא, והם מלובשים בטפת הכלים ומשתלחים ענפים וניצוצות נפש דז"א ברמ"ח איבריו בהיותן מלובשים תוך נפש דאו"א בתוך טפת כלים שלהם דאו"א כנ"ל. נמצא, כי מתחלת הריון התחילו להצטייר כל הבחי' הנ"ל ביחד¹²⁶⁹, אמנם ראשית כולם היו טפת או"א חומר וצורה, והיו ממשיכין שם בירורים מהכלים והנפש דז"א עצמו מעט מעט, בין מהכלים¹²⁷⁰ בין מהאור, באופן שבהשתלם זמן העיבור נשלמו ביחד כל הבירורין של רמ"ח איברים בבחי' כלים ובבחי' נפש שבהם.

אמנם דע, כי עדיין לא נכנסו שם רק בחי' נפש שבנפש דז"א, ולכן לא נתבררו רק הכלים של החלק של הנפש שבנפש דז"א¹²⁷¹, כי כפי הנברר מן הנפש נתברר מהכלי, ולכן עדיין קומת גוף העובר קטן מאד עם היותו כלול מי"ס ומרמ"ח איברים שלו שהם מבחי' נפש שבנפש כנ"ל. ואמנם הטפה הנ"ל שהטילו או"א בחומר וצורה לצורך שאור של העיסה כנ"ל, נמשכה מבחי' החיצוניות של מלכות¹²⁷² יש"ס ומלכות דתבונה¹²⁷³, ובכל זווה וזווה¹²⁷⁴ שבזמן העיבור היה נמשך ומתרבה אותו הטפה, באופן שבהשתלם ימי העיבור, נגמר החיצוניות דמלכות הנ"ל כל י"ס שלהם לכנוס תוך זו"נ¹²⁷⁵¹²⁷⁶. וכבר ידעת, כי זה החיצוניות נקרא צלם דמוחין דעיבור, ויש בו צלם והם ב' צלמים, א' דיש"ס וא' דתבונה, וכולם נכנסו בזמן העיבור שהם בחי' כל ט'¹²⁷⁷¹²⁷⁸ ספירות דחיצוניות דמלכות יש"ס ותבונה, כי הרי ביניקה נכנסין מדרגות אחרות מעולות מאלו¹²⁷⁹ כנלע"ד. והיותר נלע"ד, כי עד עתה לא נתבררו רק נפש שבנפש דבחי' אור וכלים, לכן גובה הולד קטן מאד.

שער כ פרק ו¹²⁸⁰

אח"כ נולד ז"א, ואז מתבררין בחי' ניצוצי הרוח דז"א עם בחי' הכלים שלהם. ואז מזדווגים שנית או"א, והם מוציאים טפה מחומר וצורה של בחי' רוח שלהם¹²⁸¹, והוא מבחי' ו"ק

¹²⁶⁷ עי' הערה 1254. והכל דרך ישו"ת (ביאורים ח"ב צח ע"ד)

¹²⁶⁸ הכלי (אלס ישר).

¹²⁶⁹ כמו כל אור וכלי הולכים וגדילים יחד (ביאורים ח"ב פא ע"ד), כל עיבור יניקה וגדלות נמשכים כך (כללים ח"א צז ע"א)

¹²⁷⁰ (בין מהנילוות) נוסף באלס ישר.

¹²⁷¹ אפילו שנמשך מלעילא לעילא שהוא עד מו"ס דא"ק אבל עכ"פ הוא רק מעצמות החיצוניות דמלכות שלהם (דע"ה ח"א כא ע"ד)

¹²⁷² נה"י (אלס ישר), נה"י דמלכות (קה"י).

¹²⁷³ עי' הערה 1271.

¹²⁷⁴ היינו זיווג של או"א כאשר האמא בהריון.

¹²⁷⁵ בזווה ועיבור נתוסף בכל כלי מהגוף והחומר דאו"א (דע"ה ח"א סח ע"ב)

¹²⁷⁶ ז"א (אלס ישר וקה"י).

¹²⁷⁷ ללא כתר.

¹²⁷⁸ י' (אלס ישר וקה"י).

¹²⁷⁹ כלומר אור הרוח (דע"ה ח"א עא ע"ד).

¹²⁸⁰ קהילת יעקב ואלס ישר.

¹²⁸¹ עי' לעיל הערה 1254.

מאיר העץ חלק ג'

של יש"ס ותבונה, שאלו¹²⁸² הם יותר פנימים מן הטפות שנמשכו {צט ע"א} לו לנפש דעיבור, שאותן היו ממלכות יש"ס ותבונה, ואלו הם מו' קצוותיהן. וכמו שאותן צלמים דעיבור היו מחיצוניות דמלכות יש"ס, כן אלו הצלמים דיניקה הם מחיצוניות דו"ק דיש"ס. וכבר נודע, כי החיצוניות עליון נעשה פנימית תוך פנימיות תחתון. והנה כל הבחי' שנתבררו לצורך הולד להגדילו, הנה¹²⁸³ כולן נמשכו אח"כ בזמן היניקה, רק שהם נמשכין בו מעט מעט ע"ד הנ"ל בעיבור בכל פרטם¹²⁸⁴.

ואמנם עתה נגדלו רמ"ח איברים דו"א בב' בחי', א' באורך, וא' ברוחב שהוא עובי הכלי. והענין כי מהארת רוח הבא עתה מתגדל אפילו כלי נפש¹²⁸⁵, והנפש עצמה אע"פ שכבר נכנסה כולה כנ"ל, או כפי פי' הב' הנ"ל¹²⁸⁶, יהיה שעתה נתוסף רוח שבנפש, ואז נגדל הכלי קומתו¹²⁸⁷. ועד"ז¹²⁸⁸ נמצא הולד גדל ביניקתו וגבה קומתו, וגם גדל ברוחב ובעובי, כי נכפל עתה עובי הכלי כפליים בכל בחי' רמ"ח איבריו. ונמצא, כי עובי החיצון שגדל בעיבור נקרא כלי הנפש, וזה העובי שניתוסף בו עכשיו הוא הכלי האמצעי של הרוח, שהוא תוך כלי החיצון של הנפש. ואמנם, תחלה גילוי כניסת ניצוצי הרוח הם בלב, ומשם משתלחין פארותיו וענפיו דרך העורקים הדופקים בכל רמ"ח איברים תחת עוביו של הכלי החיצון שגדל בעיבור, ועד"ז גדלים י"ס דו"א דרמ"ח¹²⁸⁹ איבריו בימי היניקה בגובה ובעובי. בגובה הוא שהכלים של הנפש עצמה גדלה למעלה, ובעובי הוא בחי' כל¹²⁹⁰ אמצעי של הרוח, והם גדלים מעט מעט עד שנשלם לכנוס כולו.

ודע, כי בודאי גם בעיבור יש מוח לב כבד, בשר עורקין דופקים ועצמות, אלא שהענין הוא כך, כי בכל בחי' מאלו יש בה בחי' נר"ן, שהם קטנות¹²⁹¹ עיבור ויניקה וגדלות, אלא שמן הנפש שבנפש נתגדל הכבד וכל בחי'¹²⁹² חיצוניות שבבשר וגידין ועצמות, ומרוח שבנפש נגדל הלב, וכל בחי' הכלי האמצעי שבבשר גידין ועצמות, ומנשמה שבנפש נגדל מוח וכל בחי' כלים הפנימים שבבשר גידין ועצמות. ותחלה נכנס נפש שבנפש ומתחיל להצטייר הכבד, ואחר כך הרוח שבנפש ומתחיל להצטייר הלב, ואח"כ הנשמה שבנפש ומתחיל להצטייר המוח. ואח"כ בבא היניקה, הנפש של הרוח מגדיל הכבד גדלות יותר גדולה וגם הכלים החיצונים. ובבא רוח

¹²⁸² היינו הטיפות.

¹²⁸³ "לצורך הולד להגדילו הנה" נמחק צקה"י, ובמקומו איתא "לזחי' הרוח".

¹²⁸⁴ אור וכלי גדלו יחד (דע"ה ח"א סח ע"א), כנ"ל לעיל הערה 907.

עי' פת"ש ז"א פרק כ' וז"ל, אבל ביניקה הוא מדרגה יותר גדולה, שהמאורות מסודרים להראות כח השפעתם בכח יותר גדול, והיינו, ע"י שמתגלה ג"כ סידור המאורות לגלות שמו ע"י שנותן לאיש איש כדרכיו וגו', שהם הג' קוי הנהגה חד"ר עצמם כפי מה שהם משא"כ נה"י שהם מדות ממוזגים. והוא ג"כ בעת שמראה גדולתם של ישראל, ואז מתגלה שמו ית' בעולם ע"י ישראל שע"י מתפרסם שמו וכחו וגבורתו בעולם שהוא גילוי שמו המיוחד ע"י מדותיו, וזה בחינת יניקה שמתגלים הו"ק בשלמות, ואז גם רצון הפנימי שבהם פועל לפי ערך הכלים במדה מרובה והוא סוד הרוח הפנימי המתלבש בכלים, ובעת שהמאורות מסודרים באופן זה, גם חלק התחתון של המאורות שנותן מציאות וחיות לנבראים בסידור הטבעי הנהוג ג"כ מתגדל ומתרבה השפע למטה, וכן בנבראי מעלה, וזה הוא בחינת גדלות האברים באורך שהוא ע"י כניסת רוח שבנפש, ור"ל שמתגלה גם בהם הכח ביותר גדול לעומת מה שנתגלה חלק הב' שבמאורות שפועל לפי ערך היניקה שביארנו, והוא גילוי הרוח הכללי, והוא הפועל גם במדרגה התחתונה של השפעת הנבראים להאציל ממנו הודו והיא בחינת נפש שברוח, והוא גידול האברים שהם המדות בעובר ר"ל שגם בפנימיות מתגדלים המדות לגלות כח מדותיו ית', ושמו יתקדש בעולם ביותר.

¹²⁸⁵ הנפש (אלס יסר).@

¹²⁸⁶ ?

¹²⁸⁷ בקומתו (אלס יסר).

¹²⁸⁸ ועי"ז (אלס יסר וקה"י).

¹²⁸⁹ צרמ"ח (אלס יסר וקה"י).

¹²⁹⁰ כלי (קה"י).

¹²⁹¹ נמחק צקה"י.

¹²⁹² כלים (נוסף צאלס יסר וקה"י).

מאיר העץ חלק ג'

דרוח נגדל הלב וכל כלים האמצעים. ובכא נשמת הרוח נגדל המוח וכל כלים פנימים. אך עדיין אין בכלום רק בחי' רוח האמיתי ונפש האמיתי. נמצא, כי טפת או"א מחומר וצורה של הרוח שלהם נעשו פנימים אל הכלי האמצעי, והרוח עצמו דוער אנפין נתלבש בתוך טפת רוח דאו"א ע"ד הנ"ל בנפש דעיבור, והם ב' צלמים א' ביש"ס וא' בתבונה¹²⁹³¹²⁹⁴.

שער כ פרק ז¹²⁹⁵

¹²⁹³ ליש"ס וא' לתבונה (אלס ישר וקה"י).

¹²⁹⁴ עי' פת"ש ז"א כב וז"ל, אמנם ידוע, כי העובר גם בעת שהוא בבטן אימו יש לו ג"כ כל האברים וכל הג' חלקים ראש בטן גויה ואברים הראשיים של מח לב וכבד, רק הם בקטנות גדול, והענין, כי כלל כל מהימנותא הוא ג' שמות אה"ה הו"ה אדנ"י שהוא אימא וזו"נ, אבל חכמה הוא הכלל, וג' הנ"ל הם הפרטים, כי חכמה הוא סידור כל פרטי הנבראים וכללות סדור המאורות בכלל בחכמה, והוא י' של השם בג' קוצין דיליה שבזה כולל ג' המדרגות שתחתיו, וכן הוא בכל פרצוף, שראש בטן גויה שלו הם בסוד ג' שמות הנ"ל, ובהם נר"ן ג' דרגין דבינה וזו"נ, אבל חכמה הוא בסוד אור מקיף והוא כולל גם יחידה שהוא קוצו של י"ד.

ולכן כל פרצוף תיכף אחר המתקלא נשלם בו הג' דרגין הנ"ל, והם ראש בטן גויה שלו, אבל הם בכח פחות מאד, והם נר"ן שבנפש, שהנפש שבנפש [הוא מגדל הכבד וכל איברים החיצוניים שהם סוד נה"י דנה"י והרוח שבנפש מגדל הלב עם איברים האמצעים והנשמה שבנפש] מגדל המוח עם אברים הפנימיים, ואעפ"כ אין מתגלה ממנו רק בחינת נפש שבנפש לבד, כי הלב והמוח אין מגלים פעולתם כל זמן העיבור, רק ביניקה מתגלה ג"כ כח הלב והאברים הנתלים בו, ובגדלות גם המוח מגלה פעולותיו עם האברים התלויים בו, ולכן ר"ק שבעיבור הוא נפש שבנפש, וביניקה רוח שנפש מתגלה, וכן רוח הכללי, ובזה מתגדל העובר באורך ובעובי, והוא הכל בפרטי המאורות העליונים שבעיבור ג"כ מסודרים כל המדרגות שלו בג' חלקים הנ"ל, והם מסודרים בבחינת תיקון [בהסרת] (בהסרת) הקלקולים והקטרוגים מהם, אבל אין מתגלה בעיבור רק הארת נה"י שבנה"י לבד, ושאר הכחות הם כמוסים בהם ורק מסודרים ע"י אימא שאח"כ ע"י ההדרגה מעצמם יוציאו כחם אל הפועל, משא"כ אם לא היה מציאות העיבור בבטן האם, לא היה אפשר לבוא לגילוי אח"כ.

וכן כאן כל מאורות של ז"א הוצרך להסדר ע"י המאורות של או"א שנותנים מציאות להם שיגלו כחם אח"כ בפרטות לפי סדר העבודה השלמה של ישראל, ואם לא היה תחילה הסדור באו"א, לא היה אפשר למדרגות אלו להאיר ולצאת אל הפועל, וז"ס הכתוב (איוב מא ג) מי הקדימני ואשלם וגו', שכל העבודה של ישראל מה שמוציאים תיקונים בז"א לגלות מדרגות שלו, כבר הוכנו ממקור עליון בתחילה, והוא ממש כענין הזורע גרעין בארץ ומצמיח אילן עם פירותיו וענפיו ועליו, שהאדם אינו עושה מאומה להמציא יש מאין אלא יש מיש, שכבר בגרעין נטוע כל פרטי האילן וענפיו ופירותיו, [דרק] (רק) שע"י מעשה האדם הם מתגלים ויוצאים מן הכח אל הפועל, וכמו כן הוא כל העליות וגדלות של ז"א הנעשה ע"י המצות והעבודה, מגלה כחות המסודרים בו בכח ע"י או"א בעת העיבור, וכל הג' נר"ן הם מתפשטים בכלים, משא"כ ב' מדרגות העליונות שהם בסוד חיה ויחידה, אין מתלבשים בכלים רק חופפים על הפרצוף בסוד אור מקיף, והיינו, כי ב' מדרגות אלו אינם משמשים לפי סדור הצריך לבריאה בהנהגת הזמן, ולכן אין להם מדות וכלים שיתגלה פעולתם ע"י, רק שהם חופפים מלמעלה ממדרגת הגבול והמדה, להביא כל מדרגה מהם אל הנצחיות, ולכן עד בינה יש השגה כמ"ש (דברים ד לב) כי שאל נא לימים ראשונים, וכן [בבינה] (בינה) קיימא לשאלה, משא"כ חכמה וכתר, עליהם נאמר (חגיגה י"ג ע"א) במופלא ממש כו', והיינו, שעיקר מה שמושג לנבראים הוא מה שנסדר בז"א בו"ק שלו שהם ו' ימי המעשה, וכן בינה בבחינת נשמה שמתלבש בכלים בהעלם לסדרם אל השלמות, ומצד זה שייך שם בחינת שאלה שהוא התחלת השגה, אבל אינה השגה ברורה, אבל מדרגת כתר וחכמה שהם למעלה מגדר השגת הזמן והגבול, אין השגה כלל שם רק שזה מושג לנו שהכל מסודר בחכמה עליונה, והוא מצד שאנו רואים שהנבראים עצמם מסודרים בחכמה, נדע שהם תלויים בחכמה עליונה הנעלמת מעיני כל חי והוא סוד מדרגת מלכות שהיא חכמה תתאה שהיא כוללת כל הסדרים של ג' עולמות ב"ע, וז"ס (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, שהוא סוד (זהר ח"ג רנ"ח ע"א) אבא יסד ברתא, והוא י' בראש של שם הו"ה, יו"ד בסוף של שם אדנ"י שהכל נכלל ב' שהם כללות הסדרים של כל דבר הנכלל בסוד י' ספירות של כלליות, ולכן אומרים שחכמה אינו מושג רק מציאותו לבד, שהוא יש מאין, אבל כתר גם זה אינו מושג, כי הוא רצונו ית' מה שכיון בבריאת עולמו ובסידורי הנהגות ומאורות אלו הסדרים בחכמה, ולכן נקרא אין ומדרגת יחידה. [ע"ש פתח כג שמשייך את זה לנר"ן שנמצא בקיום המצוה במחשבה דיבור ומעשה].

¹²⁹⁵ קהילת יעקב ואלס ישר.

מאיר העץ חלק ג'

אח"כ מתחיל ז"א להגדיל גדלות האמיתי, והוא כניסת הנשמה¹²⁹⁶. והטעם היות נקרא בחי' זו גדלות האמיתי הוא, לפי {צט ע"ב} שעד עתה היה אל הז"א בחי' רוח, אשר כל זה נקרא (בחי' ז"א, (שהוא) רוח כנודע. אך בבא לו נשמה, אז הוא גדלות האמיתי שגדל יותר מבחינתו, כי כל שרשו הם ו"ק הנקרא רוח, ועתה נגדל לו ג"ר שהם בחי' נשמה. וחזורין להגדיל כלים דז"א בג' בחי', החיצון ואמצעי ופנימי, בין בעובי בין בגובה, וזה ע"י הארת הנשמה בהם בנפש ורוח עצמה. נמצא כי אע"פ שמתחלה ג"כ היה לו בחי' מוחין, כיון שעדיין אין בהם רק בחי' הארת¹²⁹⁷ נפש בלבד או הרוח בלבד, שאינם¹²⁹⁸ בחי' אור הראוים להם, הרי הוא כאלו אין בהם מוחין. אך עתה, שבא הנשמה בתוכם וגם שנגדלו כנ"ל, לכן נקרא עתה גדלות דמוחין והבן. וגם כניסת הנשמה זו היא מעט מעט ע"ד הנ"ל ברוח ונפש, ונגדל מעט מעט. וגם בזה הוא ככל הנ"ל בנפש ורוח, כי הם (כח)¹²⁹⁹ טפת הזווג דאו"מ ממשיכין טפת חומר וצורה מבחי' כלים הפנימים שלהם ומבחי' הנשמה שלהם¹³⁰⁰, ועל ידם מבררת¹³⁰¹ בירווי ז"א עצמו מהמלכים שמתו מבחי' הכלים ומבחי' הנשמה.

וצריך שתדע כלל א' בכל הצלמים דנר"ן ח"י¹³⁰², והוא, כי בחי' נפש של הצלם ההוא באה תחלה, ואח"כ רוח דו"ק של הצלם, ואחר כך כל ג"ר ביחד, שהם נשמה חיה יחידה, כי ג"ר חשובות כא'. אמנם הם נכנסין א' א', שהיא תחלה¹³⁰³ נכנס הנשמה, אח"כ חיה, אח"כ יחידה. והנה בצלם יש בו צ' ובו נכלל הרוח, כי בחי' נפש נקרא דמות וזה ניתנת אל הנוקבא, אך הצ' דצלם הוא אל הזכר, והוא בחי' רוח, והוא נקרא דעת המתפשט בכל הגוף¹³⁰⁴, בסוד (משלי כד ד) ובדעת חדרים ימלאו. ויש בדעת זה ג' מוחין הנקרא חב"ד, ומתפשטין בג' קוין דז"א עד נה"י שבו. ואמנם החו"ב שבו¹³⁰⁵ הם חו"ג שבדעת, ונקרא תרין עטרין הנודעים¹³⁰⁶, והוא מ"ש בזוהר משפטים (דף קכב ע"ב) כי רישא דמלכא בחו"ג אתתקן. ויש בחי' דעת תחתון המחבר ב' עטרין אלו, ואלו¹³⁰⁷ הג' מתפשטין בכל גופא דז"א בסוד צ' דצלם, והוא בחי' דעת

¹²⁹⁶ עי' פת"ש ז"א כ [זה המשך של הערה 1284] וז"ל, בחינת הגדלות הגמור הוא מדרגה עוד יותר עליונה, שהמאורות המסודרים בז"א וכחות המדות שלו פועלים בנבראים במדרגה יותר עליונה מערכם המסודר בו' ימי בראשית אלא לפי המסודר למעלה מהנהגה, ואינם פועלים לפי מעשה בני אדם אלא ברחמים גדולים¹²⁹⁶ לפי רצונו ית' בעולם לא לפי המעשה, כמ"ש רבינו הגדול בכתביו¹²⁹⁶, והוא אשר יתגלה עיקר הסיודור הזה של המאורות רק באלף השביעי, שהו"ק פועלים בו' אלפי שנין אבל אלף השביעי הוא בסוד כניסת אימא בו, שמסודרים המאורות בהנהגה עליונה מאד שזה נקרא מוחין שלו חב"ד, ובעוה"ז אינם אלא בסוד ו"ק לבד, רק בעתים מיוחדים יש גילוי של חב"ד ע"י הו"ק והם סוד כניסת המוחין גם עתה ע"י המצות וסוד הגדלות הנזכר בכמה מקומות וכמו שית' עוד באריכות במקומו (גדלות דז"א פתח א') בס"ד, ובחינה זאת כוללת ג"כ ג' מדרגות של נר"ן במה שמראה כחו בב' המדרגות הראשונים, ועיקרם הנהגה שאינו לפי הערך שמתנהג בו' אלפי שנין ע"פ גשמיות וכל זמן שהסט"א והקטרוג, שאז רק הו"ק פועלים, אבל הוא כפי מה שיהיו הנבראים מסודרים באלף השביעי טהורים וזכים כמו אדה"ר קודם החטא, ועוד מדרגה יותר, ומהם באים ניצוצות גם בעוה"ז אל הצדיקים הגדולים הראויים לכך שמטעימם מעין עוה"ב¹²⁹⁶ בהשגת נבואה ורוה"ק ופנימיות התורה, והוא בסוד חב"ד¹²⁹⁶, אבל כלל הדברים, נה"י הוא בבחינת הנהגת עוה"ז המסודר בכל זמן, ובהם נכללים כל המדרגות הג' נר"ן שבנפ"ש¹²⁹⁶, וחג"ת הנהגת עוה"ב לאחר המיתה בג"ע, וחב"ד הנהגת אלף השביעי, והבן מאד.

¹²⁹⁷ נמחק בקה"י.

¹²⁹⁸ אלא (נוסף בלש"ו).

¹²⁹⁹ הם נמחק בקה"י ואלם ישך וגורסים את המוסגר.

¹³⁰⁰ עי' הערה 1254.

¹³⁰¹ מתבכרין (אלם ישך ולש"ו).

¹³⁰² נמחק בקה"י ואלם ישך.

¹³⁰³ נכנס הלעת ואח"כ (נוסף בקה"י).

¹³⁰⁴ עי' ביאורים ח"א עד ע"א שזה נשמת הו"ק.

¹³⁰⁵ שבצ'.

¹³⁰⁶ עי' אד"ר קלב ע"א.

¹³⁰⁷ ומאילו (אלם ישך וקה"י).

מאיר העץ חלק ג'

כנודע, כי בז"א יש בחי' שם יה"ו לבד, ובנוקבא ה' אחרונה¹³⁰⁸, ווי' של יה"ו הוא דעת, כי כל העצמות ז"א אינו אלא ו' שבהוי"ה.
ואח"כ ל' דצלם היא בינה דז"א, והיא הנשמה שלו. ואח"כ מ' דצלם הוא חכמה דז"א, והיא החיה שלו. ואח"כ בא כתר שלו.

והנה הנפש נקרא דמות באה ממלכות של הפרצוף דמל' דיש"ס ותבונה, והרוח שהוא צ' דצלם בא מו"ק דמלכות דיש"ס ותבונה, והנשמה שהוא ל' דצלם באה מבינה דמלכות¹³⁰⁹ דיש"ס ותבונה, והחיה שהוא מ' דצלם באה מחכמה דמלכות דיש"ס ותבונה, ויחידה בא מכתר דמלכות דיש"ס ותבונה. וכל זה הוא הצלם¹³¹⁰ דעיבור, וכולם נקרא נפש לבד. וכעד"ז בצלם דיניקה (הכולל נרנח"י)¹³¹¹ וכולם נקרא בחי' רוח, והם נמשכין מחיצוניות ו"ק דיש"ס ותבונה אשר הוא כלול מכח"ב וו"ק ומלכות. ועד"ז הוא בצלם דנשמה דגדלות הכוללת נפש רוח וכו', וכולם נקרא נשמה לבד, והם נמשכין מחיצוניות בינה דיש"ס ותבונה {צט ע"ג} אשר היא כוללת כח"ב וו"ק ומלכות שבה. ואמנם כבר יש לו עתה אל הז"א ג' בחי' נר"ן בתוך ג' כלים, ובתוך¹³¹² ג' צלמים מחומר וצורה של ישו"ת, ממלכות ז"א ובינה שלהם כנ"ל. וכל צלם מאלו הג' הוא כפול, שהוא צלם דיש"ס וצלם דתבונה. וכבר נת"ל שכנגד חיה ויחידה לא יש עוד כלים בז"א, אמנם נכנסין ומתלבשין תוך נשמת ז"א. ואח"כ נכנס צלם דחיה בז"א מבחי' חכמה דיש"ס ותבונה כלול מה' בחי' נרנח"י וכולם נקרא חיה, אח"כ נכנס צלם דיחידה בז"א מבחי' כתר דיש"ס ותבונה כלול מה' מבחי' נרנח"י וכולן נקרא יחידה. והרי נשלם עתה ז"א בנרנח"י וכולם מה' בחי' דיש"ס ותבונה.

שער כ פרק ח¹³¹³

אח"כ יש לו עלייה אחרת, וחוזר כבראשונה ועולה ולוקח ה' בחי' נרנח"י מן ה' בחי' או"א עצמן עלאין¹³¹⁴, ולכן חוזר לקטנות ויניקה ומוחין אחרים¹³¹⁵ כנזכר בליל פסח¹³¹⁶. ואח"כ יש לו עלייה אחרת ככל הנ"ל ולוקחם כולם בא"א¹³¹⁷. וביאור הדבר, כי תחלה היה לו בחי' עצמו שהוא רוח, ובחי' נוקבא הכוללת בו והוא נפש, ובלקחו מיש"ס ותבונה כל אותן הצלמים אז יש לו נשמה שלימה, כי הרי יש"ס ותבונה נקרא בינה כנודע¹³¹⁸. ובלקחו אותם שנית מן או"א עלאין הנקרא חכמה יש לו חיה בשלימות. ובלקחו אותן ג' כלים¹³¹⁹ מא"א הנקרא כתר נשלם בו יחידה בשלימות.

¹³⁰⁸ ע"י ס"י (פ"א מי"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד שלש אמות
אמ"ש¹³⁰⁸, וקבעם בשמו הגדול, וחתם בהם ששה קצוות.

(61) זוהר חלק ב דף קד/א

שמאלא אור, בההוא סיגא דדהבא בהדיה שם עון, לוי, חבורא דכלא, לאתחברא מתרין סטרין. יהודה, נוקבא בהדי דכורא מתדבקת, יה"ו דא דכורא, ד"ה דא נוקבא דהות בהדיה, ד"ה, אמאי ד"ה, אלא ד' באתדבקותא דרע בהדה, איהי דל"ת מסכנא איהי, ואצטריך לאתבא בגלגולא, לאתעכלא ההוא רע תרגום:

¹³⁰⁹ דמלכות (לש"י)

¹³¹⁰ צלם (אדם יסר וקה"י).

¹³¹¹ נמחק צלם יסר.

¹³¹² ובחוכם (אדם יסר).

¹³¹³ אדם יסר.

¹³¹⁴ "אור"א עלמון עלאין" נמחק צלם יסר, ובמקומו איתא "קיש צאו"א עלאין", ובלש"ו איתא "אור"א עלאין עלמון".

¹³¹⁵ כלומר זה גידול חדש

¹³¹⁶ ע"י שעה"כ פסח פרק ב, שמוחין מישו"ת נקרא גדלות ראשון, ושל או"א גדלות שני.

¹³¹⁷ נל"ל מא"א.

¹³¹⁸ כנ"ל אנ"ך פרק ח'.

¹³¹⁹ ג' כלים" נמחק צלם"ו, ובמקומו איתא "שלישית".

מאיר העץ חלק ג'

ועתה אנו צריכין לומר (לבאר), כי הרי כל אלו בחי' של הצלמים כנ"ל, הם כולם מבחי' חיצונית דיש"ס ותבונה ודאו"א ודא"א. ואמנם צריך שתדע, כי גם יש בהם בחי' פנימית, וצריכין אנו לבאר ענינם, לכן נבאר צלם דגדלות נשמה דז"א שלקחו מיש"ס ותבונה, וממנו תקיש אל השאר משם ולמעלה. כי משם ולמטה שהם עיבור ויניקה, אין שם פנימיות רק חיצונית לבד, כי אין בחי' פנימיות אלא כשהוא בגדלות, שאז ראוי לזווג וצריך שיחזור פב"פ בכח הפנימיות¹³²⁰. וא"כ אפשר שבעיבור ויניקה אינו לוקח רק בצלם מבחי'¹³²¹ חיצונית לבד, או אפשר שנאמר שגם לוקח פנימיות, אלא שאף הפנימיות נקרא חיצונית, כי אין נקרא פנימיות אלא בסוד נשמה והכלים שלה, כי הפנימית של הכלים ההוא הפנימי הוא הנקרא פנימיות ממש, וזה אינו אלא בגדלות ממש, שאז לוקח גם פנימיות הכלי {צט ע"ד} ההוא, ועל ידו חוזר פב"פ לצורך הזווג, ולכן נתחיל ונבאר ענין הצלם דמוחין הבאה לז"א מיש"ס ותבונה.

דע, כי אין אל הז"א יותר מג' כלים¹³²², והם כנגד מלכות שבו, וכנגד הז"א שבו שהם ו"ק שבו, וכנגד הבינה שבו, ואלו הם בחי' נפש רוח נשמה שבו, אך החיה ויחידה שבו אין בהם כלים. וכל א' מאלו הג' יש בו חיצונית ופנימיות, ר"ל אחור ופנים, כי זה הוא כלי באחוריים של כל אבר ואבר, וזה כלי שהוא פנים של כל אבר ואבר. וכנגדן אורות, והם נר"ן, כל א' מהם יש בו אור המאיר באחוריים ואור המאיר בפנים של כל אבר ואבר, וכנגדם יש בחי' או"א אשר לוקח ז"א מהם מבחי' ג' עליהם ע"ד הנ"ל, שהם כלי המלכות שבהם והוא הנפש, וכלי ז"א שבהם והוא רוח, וכלי בינה שבהם והוא נשמה. ובכל א' יש בו פנימית וחיצונית, ובכל א' יש בו ג"כ אורות נר"ן, וגם הם בחי' אורות דפנים ואחור. ובהיות אור ז"א מבחי' האחור, אז יש אחר גרוע מחברו כנודע, כי כמה אחוריים וכמה פנים הם, ואז האחור גרוע נשאר באחוריו, ואור המעולה אע"פ שהוא מבחי' אחור נשאר בפנים. ובבא אור הפנים אז אור האחור נדחה כולו אל האחור, ואור הפנים נמשך אל הפנים. ונמצא כי אפילו כלי החיצון של ז"א יש בו כלי מצד אחור וכלי מצד פנים בכל אבר ואבר, ויש בו אור נפש מבחי' אחור ופנים, ויש בתוכם כלי החיצון דאו"א¹³²³ בבחי' אחור ופנים, וזה הכלי נתון תוך כלי החיצון דז"א, ובתוך כלי זה דאו"א יש אור חיצון נפש דאו"א דאחור ופנים, ובתוכו נפש דז"א דאחור ופנים. ואח"כ תוך כלי¹³²⁴ זה יש כלי אמצעי דז"א בבחי' אחור ופנים, ובתוכו כלי דאו"א האמצעי דאחור ופנים, ובתוכו אור רוח דאו"א מבחי' אחור ופנים, ובתוכו אור רוח דז"א פנים ואחור. והנה ב' כלים הנ"ל נקרא כלים דעיבור ויניקה, והם מבחי' אלקים שיש בו אחור ופנים, בין בכלים בין באורות. ואח"כ בתוך כלי¹³²⁵ הנ"ל יש כלי הפנימי דז"א בבחי' אחור ופנים, ובתוכם כלי דאו"א הפנימי פנים ואחור, ובתוכו אור או"א הנשמה בבחי' פנים ואחור, ובתוכו אור ז"א פנים ואחור של נשמה. ואז בבא שם הנשמה משלח אורותיה אל הב' כלים וגם אל האורות שהם נפש ורוח ונעשין בחי' הויו"ת, כי אין הויו"ת אלא בגדלות, אלא שאז גם ב' הכלים החיצונים נעשין הויו"ת¹³²⁶.

ונבאר עתה ענין זה הכלי הפנימי דז"א שהוא בחי' {ק ע"א} נשמה דגדלות שהוא כלי הפנימי דאמא ובתוכה כלי הפנימי דאבא. והנה ג' בחי' אלו הכלים¹³²⁷ חיצון ואמצעי ופנימי, בכל א' מהם יש בו בחי' פנים ואחור כנ"ל, וזה בין בבחי' הכלים דז"א או דאו"א, ובין בבחי' אורות בין דז"א בין דאו"א, וכל זה בין באחור בין בפנים, וכל אלו יש להם בחי' מ"ה וב"ן, מ"ה אור החדש וב"ן מברורי המלכים וזכור כל זה.

¹³²⁰ עי' לעיל שער העקודים פרק ב' שכדי להיות ראוי לזיווג צריך בחי' חכמה שהיא בחי' חיה וצ"ע.

¹³²¹ "רק כללם מבחי'" נמחק צלם ישר, ונמקומו איתא "הכללם רק מבחי'".

¹³²² כולל בזה גם, שבכל בחי' פרטי שבו"א יש ג' כלים, עי' לקמן פרק יב.

¹³²³ כלומר דישסו"ת.

¹³²⁴ כל (אלם ישר).

¹³²⁵ כל (אלם ישר).

¹³²⁶ ביניקה (נוסף צלם ישר).

¹³²⁷ כללים (אלם ישר).

מאיר העץ חלק ג'

שער כ פרק ט¹³²⁸

ועתה נבאר כל זה בעז"ה. הנה תחלה בא לו זה הצלם דגדלות מבינה די"ש ותבונה מבחי' חיצוניותם שהוא באחוריים, בין בכלים בין באורות, ונכנסין בז"א ונעשין בו כלי הפנימי מכולם בבחי' האחור לבד שהוא חיצוניותו, ובתוכו המוחין שהיא נשמה לו, וכל זה בבחי' אחור. ואז עומדין אב"א ז"ן¹³²⁹, ואז נגדלת הנקבה באחור ז"א¹³³⁰, והוא כי הנה הז"א לוקח חלקו וחלק שלה, כי הוא בן בכור¹³³¹, וא"כ לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחי' מ"ה וב"ן, וכן עד"ז באורות. ונמצא שיש בו עתה מ"ה וב"ן באור נשמה וכלי הפנימי לו, וכן לנוק'. ואמנם הגבורות דב"ן דמ"ה שבאבא ניתנין בנה"י דאימא ונעשו חסדים בערך הגבורה¹³³² דאמא, כנודע שהם ג"כ גבורות דב"ן דב"ן דחלקה, והחסדים דמ"ה דמ"ה דאבא עם החסדים {ק ע"ב} דמ"ה דב"ן דאמא ניתנין בנה"י דאבא ונעשו חסדים דאמא גבורות בערך חסדים דאבא כנודע¹³³³.

וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז"א, ואח"כ דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא, ונותן לה אז הארה מהמוחין שבנצח הוד יסוד דאימא, אשר כולם הם בחינת ב"ן שלו ושלה, ונותן לה שלה¹³³⁴ בלבד שהם הגבורות דב"ן דב"ן, וגם נותן לה הארת הגבורות דמ"ה דב"ן¹³³⁵. ואח"כ בעת הנסירה מסתלקין נה"י דאו"א. וב' בחי' חכמה וחסדים¹³³⁶, בין דאבא בין דאמא, נשארין בסוד אור מקיף על ראש ז"א, והשאר שהם הבינות וגבורות נכנסין בנוקבא ונגדלת בכל האחור שוה אליו, כי אז נוטלת הם עצמן ולא הארתן לבד כבתחלה, ואז נעשה בחי' היסוד שבה. כי מתחלה ע"י הארה לבד הנמשכת לה ע"י ז"א לא נעשה בה רק בחי' המלכות שבה, (ואח"כ) [ועתה] נעשה היסוד שבה¹³³⁷, והם ציון וירושלים כנזכר במ"א¹³³⁸.

ואח"כ מעלים אותן או"א לחופה¹³³⁹ בהיכל עילאה דילהון אחר נסירה, ועדיין אין בהם רק אורות דאב"א, ומזדווגים שם פב"פ ונותן בה החסדים¹³⁴⁰ דאמא, שגם הם אינן רק ה"ג מ"ה¹³⁴¹ דב"ן, מבחי'¹³⁴² עצמו, אלא שבערך הגבורות שלה נקרא חסדים, ואז אלו החסדים נקרא

¹³²⁸ אלס ישר.

¹³²⁹ נל"ל ז"ן אב"א.

¹³³⁰ ע"י לקמן ח"ב דף עו ע"ד (לש"ו).

¹³³¹ ע"י אד"ז רצא ע"א: להוסיף לשון האד"צ רצא ע"א: וכד נהרין אלין אב ואם עליה, בלהו אקרין תפילין דרישא וכלא נטיל בן דא וירית כלא והאי ירית לברתא וברתא מניה אתון¹³³¹ ועב"פ מכאן ברא ירית ולא ברתא, ברא ירית לאבוי ולאמיה ולא ברתא, ומניה אתון ברתא, כמה דכתיב (דניאל ד) ומזון לכלא ביה¹³³¹ (ואי תימא כל האי והאי אקרין צדיק וצדק בחד אינון וחד כלא).

תרנוב: @

¹³³² הגבורות (אלס ישר).

¹³³³ "חסדים דאמא גבורות בערך חסדים דאבא כנודע" נמחק דאלס ישר, ובמקומו איתא "שם בחי' חו"ג כנודע".

¹³³⁴ הארה משלה (לש"ו).

¹³³⁵ "דמ"ה דב"ן" נמחק בלש"ו, ובמקומו איתא "דב"ן דמ"ה".

¹³³⁶ וחסד (אלס ישר).

¹³³⁷ (ואח"כ) [ועתה] נעשה היסוד שבה (נמחק דאלס ישר).

¹³³⁸ ע"י ח"ב ד סוף ע"ד (לש"ו – לא מצאתי), תיקון הירח פ"ג וע"י לקמן שער לב פרק ה, ושער לד פרק ב סוף אות ח (לש"ו).

¹³³⁹ כדי להוציא נשמת אדה"ר עם כל הנשמות הכלולים בו העלה המאציל ז"ן למעלה באו"א (כללים ח"א קג ע"ג, וכן ביאורים ח"ב מה ע"ג – ע"ש מקורות בזהר).

¹³⁴⁰ ה' חסדים (אלס ישר).

¹³⁴¹ נמחק דאלס ישר.

מאיר העץ חלק ג'

רוחא דשדי בגווה¹³⁴³, כי אז¹³⁴⁴ הוא בסוד זווג ממש {ק ע"ג} אמנם הכלי¹³⁴⁵ שלה הוא היסוד שלה.

והמ"ץ¹³⁴⁶ הם ה"ג של חלקה שלוקחת בעת הנסירה כנ"ל, אך אלו ה"ג עצמה¹³⁴⁷ שלו נקרא רוחא דיליה דשביק בגווה, כי הנה ז"א סוד רוח, אך בהנתן בה נקרא נפש, בצאת נפשה (בראשית לה יח¹³⁴⁸), ולכן נקרא בן ולא בת¹³⁴⁹. ולהיותו בסוד אב"א אינו זווג גמור רק רוחא דשדי בגווה¹³⁵⁰, והוא שורש להעלות כל הבירורים עד ימות המשיח¹³⁵¹, והוא שורש לכולם, כי הוא השורש הראשון דב"ן, וע"י מתבררין כל בירורי המלכים של זו"ן¹³⁵². ואמנם אח"כ חוזרים פב"פ, ואז באים בחי' אורות הפנים דינה שכתבונה ויש"ס מלובשין בפנימיותן ממש, ואז נותן¹³⁵³ לה בסוד הארה בחי' ה"ג¹³⁵⁴ שלה¹³⁵⁵ דב"ן ובסוד זווג ממש, ה"ג שלו הנקרא חסדים¹³⁵⁶ דאימא¹³⁵⁷ כנ"ל וכולם הן מן ב"ן¹³⁵⁸.

עוד נ"ל¹³⁵⁹ בדרך שני, וב' פירושים הם אמת, כי הנה אי אפשר להזדווג ז"א בנוקבא אלא בהיותה שוה בשוה לגמרי כמוהו, ואם {ק ע"ד} לאו, אז הזווג הוא זווג ז"א בלאה או יעקב ברחל או יעקב בלאה, והנה בהיותה¹³⁶⁰ בסוד אחר בשוה אליו, אז האיר בה בחי' הגבורות דב"ן דב"ן¹³⁶¹, אך הגבורות דמ"ה דב"ן כולם¹³⁶² נעלמים תוך יסוד דאבא הסתום כנודע, לכן צריך שיצאו משם וינתנו בתוכה ממש בעת הנסירה, ואז חוזרין להנתן בה נה"י דאבא, ואי אפשר שיקבלם¹³⁶³ אם לא יכנסו בה ג"כ נה"י דאימא ויתלכשו בתוכה, ואז מקבלת היא גבורות דמ"ה (דב"ן)¹³⁶⁴ שביסוד דאבא. והרי עתה בא¹³⁶⁵ ב' מנצפ"ך, א' דגבורות אמא, וא' דגבורות אבא

¹³⁴² ז"א (נוסף באלדס ישר).

¹³⁴³ עי' לקמן נסירה פ"ב (כא ע"ב) ושער מ"ן ומ"ד פרק ח' (עב ע"ד) (לש"ו) עי' שער מוחין דצלם פרק ו שזה מה שאבא נותן אימא בביאה ראשונה.

¹³⁴⁴ נמחק באלדס ישר

¹³⁴⁵ לקמן מז ע"א [שער תיקון הנוק' פרק ב'] כלל טו (לש"ו)

¹³⁴⁶ עי' שער טו פרק ג' לגבי מ"ן.

¹³⁴⁷ עלמס (לש"ו).

¹³⁴⁸ עי' שער מ"ד ומ"ן פרק ח.

¹³⁴⁹ היינו השם ב"ן שהוא יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה.

¹³⁵⁰ עי' שער ט"ל דרוש י': ונמצא כי המלכות חזרה להיות בתולה, לכן צריך לעשותה כלי בחצי הלילה.

¹³⁵¹ כאן רואים שתיקון כל הניצוצין הוא על ידי המנצפ"ך (דע"ה ח"ב קמא ע"ב, ועי' דרוש ש"ך

¹³⁵² פ"ר ורפ"ח סוף סימן ד)

¹³⁵³ "של זו"ן" נמחק באלדס ישר, ובמקומו איתא "לח"כ".

¹³⁵⁴ ניתן (אלדס ישר).

¹³⁵⁵ הגבורות (אלדס ישר).

¹³⁵⁶ ב"ן (נוסף בלש"ו).

¹³⁵⁷ ב"ן דמ"ה וגם נותן לה מ"ה דמ"ה עי' לבוש יו"ט (לש"ו)

¹³⁵⁸ נמחק באלדס ישר. ב"ן דמ"ה, וגם נותן לה ממ"ה דמ"ה (לש"ו).

¹³⁵⁹ וכולם הן מן ב"ן (מוסגר על ידי הלש"ו).

¹³⁶⁰ י"ל (אלדס ישר).

¹³⁶¹ בהיותם (אלדס ישר).

¹³⁶² נמחק באלדס ישר.

¹³⁶³ דב"ן כולם (נמחק באלדס ישר).

¹³⁶⁴ לשתקבלם (אלדס ישר ולש"ו).

¹³⁶⁵ נמחק באלדס ישר.

בה (אלדס ישר).

מאיר העץ חלק ג'

כנזכר במ"א. אח"כ בחזירתם פב"פ, אם לא גדלה כמוהו אז הוא זווג יעקב ורחל, והיא קבלה תחלה גבורות דמ"ה דב"ן¹³⁶⁶ דרך מסך מז"א, ואח"כ נותן לה חסדים דמ"ה דמ"ה¹³⁶⁷ בסוד זווג. אמנם כשנגדלת כמו הז"א לגמרי פב"פ, אז לוקחת החסדים (דב"ן) דמ"ה (דב"ן)¹³⁶⁸ וג"כ החסדים דמ"ה דמ"ה¹³⁶⁹ כנזכר במ"א, כי ז"א { קא ע"א } יש לו או"א ויעקב אבא לבד.

¹³⁷⁰ והנה מן זה הנ"ל תבין איך החור"ג שבנה"י דאמא כולם הם בחי' ב"ן וכולם הם גבורות, ולכן הם מנצפ"ך כפולות, כי כולם גבורות. והם י' דמים שבאשה, ה' דם טוהר מהחסדים¹³⁷¹, וה' דם טמא מהגבורות, ומהם יונקים הקליפות הטמאים¹³⁷², יען הם גבורות דנוקבא ששם אחיזת הקליפות. גם אפשר כי יש בחי' אחרת והם ה"ג דמ"ה דם טוהר, וה"ג דב"ן דם טמא. והנה בעמידת לחש דחול¹³⁷³ הם לוקחים אחור ופנים דאמא¹³⁷⁴ דיש"ס ותבונה¹³⁷⁶, ובחזרה הם לוקחים אחור ופנים דחכמה¹³⁷⁷ דיש"סו"ת. ולכן עדיין אין זווג אלא ליעקב ורחל, אלא שהוא במקום גבוה, בחג"ת דז"א כנודע. אך בר"ח במוסף, הם לוקחים אחור ופנים דכתר דיש"ס ותבונה, ואז יכולין להזדווג ז"א ברחל כנ"ל¹³⁷⁸, שאין אלו מזדווגים רק בהיותן שוים בקומתן.

ובזה תבין מ"ש במ"א (שעה"ג הק' כו) כי רבי עקיבא לבוש נשמתו מן (נ"א מהוד) הנה"י דאבא מצד גבורות, שהוא צד שמאל¹³⁷⁹. ואמנם נשמתו הוא מקין שהוא מן אמא, כי הרי ר"ע נקרא חסיד¹³⁸⁰, כי נתבסם גבורת נשמתו עם החסדים ברדתם ביסוד. והחסדים היו תחלה גבורות דאבא כנ"ל, אלא שאחר כך נתחלפו וניתנו באמא, לכן לבושו משם, מאבא מצד הגבורות מצד שמאל שבו. וכבר נתבאר איך הגבורה דהוד נכנסת ביסוד במקום החסד שבחסד, לכן ר"ע שנשמתו מהוד הגבורות נעשה לבושו מחסד שבחסדים, והיה מצד אבא כי משם שרשם.

שער כ פרק י¹³⁸¹

וכדי שתבין כל זה נבאר ענין או"א היטב. הנה אבא לוקח¹³⁸² משם מ"ה מבינה שבו הכתר והחכמה שבי' ספירות דבינה זו, ואמא לוקחת בינה דבינה דמ"ה. ואפשר שגם הכתר נחלק לחצאין, חציו לו וחציו לה, אלא שכפי הנראה מדרוש שלוח הקן (שער הזיווגים פרק ד') בש"ע נהורין, כי כתר שלה טמיר וגניז באבא¹³⁸³, א"כ נראה שכל הכתר לקחו אבא, ולכך נקרא

¹³⁶⁶ נמחק באלס יקר.

¹³⁶⁷ נמחק באלס יקר.

¹³⁶⁸ "דב"ן) דמ"ה (דב"ן)" נמחק באלס יקר, ובמקומו איתא "דב"ן".

¹³⁶⁹ נמחק באלס יקר.

¹³⁷⁰ באלס יקר זה לרוץ אחר.

¹³⁷¹ הרב אמר שזה גבורות דאבא שהם חסדים כלפי אימא, מבו"ש שער ה' ח"ב פרק &.*##

¹³⁷² אחר שמתפשטים בעשיה. לקוטי תורה תהלים מה (לש"ו)

¹³⁷³ "לחש לחול" נמחק באלס יקר, ובמקומו איתא "יחיד צליצור".

¹³⁷⁴ כלומר נשמה דיש"סו"ת.

¹³⁷⁵ דבינה (אלס יקר).

¹³⁷⁶ עו"ת נו רע"א (לש"ו) לא מצאתי@

¹³⁷⁷ כלומר דחיה דיש"סו"ת.

¹³⁷⁸ ז"ל כנודע (לש"ו).

¹³⁷⁹ ובגלל גדולת תורתו וקדושתו שהיה כל ימיו עובד מאהבה נתעלה ע"י מעשיו עד מוח

הדעת עצמו בהחסדים שבדעת (דע"ה ח"ב קז ע"א).

¹³⁸⁰ ע"י גמ' סהדרין קי ע"ב שבקה רבי עקיבא לחסידותיה – מובא בשעה"ג הק' לד.

¹³⁸¹ אלס יקר.

¹³⁸² ע"י טנת"א א מ"ב.

¹³⁸³ בכתר (נ"ל בכתר לאחזל) (אלס יקר).

מאיר העץ חלק ג'

טמיר וגניז יתיר מינה (אד"ז דף רצא ע"א). ויש"ס לקח ו"ק דבינה דמ"ה ולכן נקרא יש"ס¹³⁸⁴ הוא ז"א שבו. ותבונה לוקחת מלכות דבינה דמ"ה, לכן נקרא התבונה, מלכות נפש תבונה, כנזכר בתיקונים (דף מג נה ע"א¹³⁸⁵). וכשם שאו"א לא מתפרשין¹³⁸⁶, וישראל ורחל מתפרשין לזימנין¹³⁸⁷. כן או"א נרמזין בחיבור גדול ב"י ראשונה שבהוי"ה כנודע, לפי שהם חו"ב דבינה דמ"ה. אך ו"ק דבינה דמ"ה עם מלכות דבינה דמ"ה שהם יש"ס ותבונה, הם דומין לזו"ן ואינן כ"כ מחוברים חיבור גדול כמו או"א¹³⁸⁸. ואמנם מב"ן לקח אבא ו"ק דחכמה דב"ן, כי הרי ג"ר לקחם עתיק לצורך הנקבה שלו, ומלכות דחכמה דב"ן לקח יש"ס, ולכן נרמז גם הוא בסוד נקבה, בה' ראשונה דהוי"ה כנודע. ואמנם מבינה דב"ן הד' ראשונות שהם כח"ב חסד לקחם עתיק, ואז ה' קצוות דבינה דב"ן שהם ג' תחתונות¹³⁸⁹ נה"י לקחן¹³⁹⁰ אמא, ומלכות דבינה דב"ן לקחה תבונה.

נמצא, כי אבא יש לו מ"ה וב"ן, ואמא יש לה מ"ה וב"ן, ויש"ס מ"ה וב"ן, ותבונה מ"ה וב"ן. אך א"א ועתיק אינם כן, רק הזכרים לקחו מ"ה {קא ע"ב} לבדו, והנקבות ב"ן לבדם, לכן הם מחוברים בפרצוף א'. אך באו"א שהם זכר ונקבה נפרדין, מוכרח שכל א' יהיה בו מ"ה וב"ן כדי שלא יתפרדו לגמרי. וז"ס (ט"י פ"א מ"ד) הבן בחכמה וחכם בבינה. וכעד"ד בזו"ן, כי ז"א יש לו ו"ק דב"ן וו"ק דמ"ה, ונוקבא יש בה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן. נמצא, כי בז"א יש בו חו"ג שהם מ"ה וב"ן, וכן בנוקבא. ואמנם ז"א שלוקח מוחין שלו כפולים מצד אבא ומצד אמא, היו אז החסדים דמ"ה וחסדים דב"ן באבא, וגבורות דמ"ה וגבורות דב"ן באמא, ואח"כ בהכנסם בז"א נתחלפו, ואז החסדים דב"ן נשתתפו עם הגבורות דב"ן בנה"י דאמא, וגבורות דמ"ה עם חסדים דמ"ה נשתתפו בנה"י דאבא. נמצא מוחין דאמא כולם דב"ן ודאבא כולם דמ"ה*.

*וזבזה אפסר לתרץ כנ"ל¹³⁹¹ צענין קין והבל, כי זהו הענין כשנכנסים צ"א נה"י לאו"א, אך קס צחטא אלה"ר¹³⁹² לא נכנסו בו רק מוחין דלמלא לזכר, ואז אין חליפין, נמלא החו"ג דלמלא¹³⁹³ הם ממ"ה וב"ן, נמלא כי קין הוא מגבורות דב"ן והבל מחסדים דמ"ה כנלע"ד חיים¹³⁹⁴.

ומן הנ"ל תבין מ"ש במ"א (טנת"א ד'), כי כתר דאבא הם טעמים, וט"ס הם נקודות, כי כתר שבו הוא כתר דבינה דמ"ה כנ"ל, וכל כתר שבכל ספירה וספירה הוא טעמים, וזכור זה היטב. וט"ס תחתונות של אותו ספירה הם נקודות דמ"ה לבד מאותן השינוים שמצאנו, כי לפעמים נאמר כי בינה היא אהי"ה, ולפעמים נאמר שהוא ס"ג¹³⁹⁵, ועם הנ"ל אפשר לישבו כי זה הוא בב"ן וזה הוא במ"ה שבה, או זה באמא וזה בתבונה, או זה בג"ר וזה (נ"א בז"ת) בג"ת¹³⁹⁶, ודוק ותשכח. כי יותר נראה שאהי"ה הוא בחלק מ"ה, אך ס"ג הוא בחלק ב"ן, כי הרי ב"ן שרשו

¹³⁸⁴ ישראל (אלדס יקר).

¹³⁸⁵ וז"ל, אשרי העם יודעי תרועה בגין דנשמתא איהי נשמת חיים בינה דנטלה מחכמה נפש מלכות תבונה רוח תפארת ואיהו דעת כליל תרוייהו עליה אתמר ובדעת חדרים ימלאו.

¹³⁸⁶ ריעין דלא מתפרשין (זהר ויקרא ד ע"א)

¹³⁸⁷ דודים, אלין אינון לתתא דאקרון דודים לזמנין ידיען (שם).

¹³⁸⁸ עי' לעיל הערה 212.

¹³⁸⁹ ג' תחתונות" נמחק צאלס יקר ובלש"ו, ובמקומו איתא "גבורה תפארת".

¹³⁹⁰ לקחתו (לש"ו).

¹³⁹¹ הנ"ל (אלדס יקר).

¹³⁹² "צחטא אלדס הראשון" נמחק צאלס יקר, ובמקומו איתא "צאלה"ר".

¹³⁹³ נמחק צאלס יקר.

¹³⁹⁴ בינה יכולה לקבל הארת פב"פ דחכמה ועכ"ז צריך שתמעט אורה שהיא משתתף עם הז"ת מהטבור שבה ולמטה (ביאורים ח"ב נו ע"ב) – מיקום?

¹³⁹⁵ עי' דברינו באח"ף פרק ג' אות כ' (לש"ו), על אף שאמרנו לעיל ששם ס"ג הוא שייך לתבונה ואהי"ה דיוד"ן היא לבינה, אבל יש זמנים שבינה ותבונה מתאחדים יחד לפרצוף א' וכאשר הבינה יורדת ונכללת בתבונה ומתגלית שם אז עומדים שניהם בגילוי דשם ס"ג (ביאורים ח"א לח ע"ג), ועי' אריכות בשער ד פרק ג' בד"ה אהי"ה דיוד"ן.

¹³⁹⁶ "בג"ת" נמחק צאלס יקר, ובמקומו גורס את המוסגר.

מאיר העץ חלק ג'

מס"ג שהם הנקודות כנודע שהם המלכים שמתו. גם תבין איך כל אבא הוא חכמה, או חכמה¹³⁹⁷ דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, אך לעולם אמא היא בינה¹³⁹⁸ או בינה דבינה דמ"ה או בינה¹³⁹⁹ דב"ן, ולכן יכול להתקשר מ"ה עם ב"ן בין באבא בין באמא, שכולם הם חכמה וזה באבא, אלא שחכמה¹⁴⁰⁰ דב"ן נעשה צד נוקבא לחכמה דבינה דמ"ה, או כולם הם בינות באמא, אלא שבינה דבינה דמ"ה נעשית צד זכר לבינה דב"ן.

שער כ פרק יא¹⁴⁰¹

ונחזור לענין פנים ואחור. הנה כבר ידעת סדר המדרגות ומעלת השמות, כי יש אחוריים גדולים מהפנים דלמטה¹⁴⁰², כי הפנים דכתר גדולים מאחוריים דכתר¹⁴⁰³ שלהם, אך האחוריים שלהם גדולים מהפנים דחכמה¹⁴⁰⁴, וכעד"ז בכל הי"ס. וא"כ, כשאנו אומרים שעולין פנימיות ג' תחתונות במקום ג' אמצעיות¹⁴⁰⁵ הוא עד"ז, כי הנה פנימיות דנצח עלה דרך קו ימין והוא¹⁴⁰⁶ חיצונית דחסד, וחיצונית דחסד הוא פנימיות אליו אע"פ שהוא אחוריים, והבן זה. ואמנם פנימיות דחסד עולה דרך {קא ע"ג} קו ימין ונעשה¹⁴⁰⁷ חיצונית לחכמה, וחיצונית דחכמה הוא פנימית אליו. ועד"ז עלו ממדרגה למדרגה עד אין קץ. וכעד"ז בקו אמצעי, וכן בקו שמאלי, כי אי אפשר לעלות אלא כל א' בקו שלו, וזכור גם זה.

ובזה תבין שתמצא שמות הרבה שהיותר פנימיות הם בסוד אחוריים ורבו¹⁴⁰⁸, והחיצונית הוא בסוד פנים בלי רבוע אלא כפשוטו, כמו שתמצא מזה הרבה בשמות הג' כלים שיש לז"א ולנוקבא. והענין, כי אותו הפנימיות הם אחוריים עליונים, ובכאן עם שהם אחורים, מספיקין להיות פה בחי' פנים, אך הפנים של פה הם אחוריים בערכם. אמנם כשהאחוריים הם מאותן הפנים עצמם שלהם שבשם א' ובחי' א', אז ודאי שאחוריים גרועים מהפנים, והפנים הם פנימיות ואחוריים הם חיצוניות. ובזה תבין איך יש"ס ותבונה הפנים עצמן שלהם הם בחי' אחוריים דאו"א, כי הם רבוע קפ"ד ותקמ"ד, והם אל יש"ס ותבונה בחי' פנים ממש, ואחוריים שלהם אפשר שיהיו שמות פשוטים בלי רבוע. והטעם, כי אע"פ שאינם רבוע נקרא אחוריים בערך אחוריים העליונים שמספיקין להם לבחי' פנים.

תחלה היה ז"א ו' מלכות¹⁴⁰⁹, או ו' כתרים של ו"ק¹⁴¹⁰, ולכן היה רה"ר¹⁴¹¹, כי כל א' בחינה בפ"ע ואין זו כלולה בזו. וע"י העיבור נכלל זה בזה (בהם)¹⁴¹², ונתגלו חג"ת בכל¹⁴¹³ ו'

¹³⁹⁷ דבינה (נוסף באלס ישר).

¹³⁹⁸ נמחק באלס ישר.

¹³⁹⁹ דבינה (נוסף באלס ישר).

¹⁴⁰⁰ (דבינה) (נוסף באלס ישר).

¹⁴⁰¹ אלס ישר.

¹⁴⁰² נמחק באלס ישר.

¹⁴⁰³ נמחק באלס ישר.

¹⁴⁰⁴ ופנים לחכמה גדולים מאחוריים לחכמה אך האחוריים לחכמה גדולים מפנים דבינה (נוסף

באלס ישר).

¹⁴⁰⁵ עי' לעיל הערה 155.

¹⁴⁰⁶ והלביש (אלס ישר).

¹⁴⁰⁷ והלביש (אלס ישר).

¹⁴⁰⁸ עי' שער או"א פרק ה' שכל אחוריים היא ברבוע.

¹⁴⁰⁹ ר"ל שהכלים דמלכויות שהוא אחד מעשר מהאורות ועי' לעיל שער מול"מ פ"א ועי' לקמן שער תיקון הנוק' פרק ב' אות ט', ובהקדמת רחובות הנהר דף ב ע"ג ועוד עי' באש"ל שער רפ"ח פ"ב אות א' מו"ר השד"ה (לש"ו), ועי' חס"ד כלל נו - סב (לש"ו).

ז"ל במול"מ:

וז"ל בתיקון הנוק':

וז"ל בהקדמת רחובות הנהר:

אש"ל:

מאיר העץ חלק ג'

תחתונות מו' נקודותיהן¹⁴¹⁴, ונעשו¹⁴¹⁵ ו"ק כל א' כוללת בחי' (ז"א ו"ק דו"ק)¹⁴¹⁶, ובמוחין דו"ק דגדלות נשלמו ו"ק¹⁴¹⁷ כל א' כלול מ¹⁴¹⁸. ואח"כ במוחין דג"ר¹⁴¹⁹, באו לו כל הג"ר שבו כל א' כלול מ¹⁴²⁰, אז באו לו בסוד מקיף דל"מ¹⁴²⁰ דצלם, כי צ¹⁴²¹ היו ג"ת¹⁴²² של ג"ר, ול' דצלם הם ג' אמצעיות של ג"ר, ומ' דצלם הם ד"ר של ג"ר. ובזה תבין שלכן יש זווג של ו"ק.

והנה הז"א יש בו כלים והוא גוף והוא חיצוניות, ונחלק לג' בחי' חיצון תיכון ופנימי, והחיצון נעשה בעיבור ראשון, וב' ביניקה שהוא התיכון, והפנימי בעיבור ב' דגדלות. ובכל אבר מרמ"ח איברים יש בעוביו ג' בחי' אלו, ראש תוך סוף, בין בעור לבדו, בין בבשר לבדו, בין בגידין לבדן, בין בעצמות לבדן, בכל א' מהם יש בו ג' כלים זה לפני זה. והתחברות שלשתן הוא עובי א' דעור או של הבשר וכיוצא בהם, אמנם בכל כלי מאלו צריך שישרה בתוכם אור פנימי המחיה אותן, ודרך כללות נקראו אלו האורות נשמת כלים. אמנם דרך פרטים נחלקים גם הם ג'¹⁴²³ בחי' אחרות דוגמתן, נפש כנגד כלי החיצון, ורוח נגד התיכון, ונשמה כנגד הפנימי. אמנם בהיותן מתלבשין בהם, הם מתלבשין בתוכם ע"י אמצעי¹⁴²⁴ ולבושים אחרים, והם בחי' החלק שנותנין או"א עצמן מבחי' גופם בבנים הנולדים מהם¹⁴²⁵. והנה, אותן הלבושין הנמשכים בז"א מצד גופא דאו"א עצמן, ודאי שגם הם ג' בחי' הנ"ל, כי גם גופא דאבא או דאמא נחלק לג' כלים הנ"ל. אמנם ודאי שהכלי דאבא או דאמא יהיו יותר זכים מן הכלים דז"א עצמו, ויהיו הכלים דז"א בבחי' חיצוניות אל הפנימית שהם הכלים דאבא או דאמא. נמצא, כי הכלים דאו"א מתלבשין תוך הכלים דז"א ג' בג', כיצד, לבוש וכלי החיצון דאמא יתלבש תוך כלי החיצון דז"א, וכלי אמצעי דאמא יתלבש תוך כלי אמצעי דז"א, וכלי הפנימי דאמא מתלבש תוך כלי פנימי דז"א. ואח"כ יתלבשו ג' כלים דאבא ג"כ תוך ג' כלים {קא ע"ד} דאמא ע"ד הנ"ל.

ודע, כי כלים אלו יש בהם בחי' חיצוניות ופנימיות, וכל א' מהם נחלק לג' כלים, כי החיצונים הם ג' כלים החיצוניות כנ"ל, גם פנימית הכלים נחלק לג' כלים פנימיות, והם הנקרא מוחין דז"א כנודע. ונודע כי כל מוח אינו רק מחו"ב שהם או"א, וא"כ מוחין אלו נמשכין מן מוחין עצמן דאו"א, ולכך לא נמשכו מוחין אלו בז"א אלא בהיותן מלובשים תוך ג' כלים דאו"א עצמן. א"כ נמצא, כי גם הלבושים של נר"ן יש בהם פנימיות וחיצוניות, וכל א' נחלק ל¹⁴²⁶ בחי' ¹⁴²⁷, והם בחי' המוחין, וקרומות המוחין שהם הכלים דאו"א עצמן. נמצא עתה, כי בכל

חס"ד:

¹⁴¹⁰ עי' דע"ה ח"א נט ע"ג, באמרו מלכיות כוונתו על האורות, ובאמרו כתרים כוונתו על

הכלים

¹⁴¹¹ עי' לעיל שער השבירה פרק ב'.

¹⁴¹² נמחק באלדס ישר.

¹⁴¹³ חג"ת ככל (נמחק באלדס ישר).

¹⁴¹⁴ עי' שער כד פרק א אם לא גורסים כמש"כ באדם ישר.

¹⁴¹⁵ כלומר ביניקה? ##

¹⁴¹⁶ המוסגר נמחק באלדס ישר ובמקומו כתוב – א' לזד, ולש"ו גורס את המוסגר.

¹⁴¹⁷ דגדלות (נוסף באלדס ישר).

¹⁴¹⁸ בגיל י"ג*##

¹⁴¹⁹ בגיל כ"י*##.

¹⁴²⁰ ל' (אלדס ישר, וכן כת"י הגוב"י).

¹⁴²¹ מוסגר באלדס ישר.

¹⁴²² *## עי' נוסחאות.

¹⁴²³ ל' (אלדס ישר).

¹⁴²⁴ אמצעים (אלדס ישר).

¹⁴²⁵ עי' לעיל הערה 15.

¹⁴²⁶ ל' (אלדס ישר).

¹⁴²⁷ הרב מאד התקשה בזה. ##

מאיר העץ חלק ג'

בחי' הכלים כולם אפי' הקרומות ואפילו המוחין נקרא חיצוניות, והאורות כולם שהם נר"ן נקראו פנימיות. ואחר כך הכלים עצמן שכולם נקראו חיצוניות, גם הם נחלקים כי ג' הכלים עצמן דז"א נקרא חיצוניות הכלים, והכלים דאמא שהם הקרומות וכן המוחין שבתוכם נקרא פנימיות הכלים. ואח"כ פנימיות הכלים גם הוא נחלק לב', כי כלים דאימא שהם קרומות נקרא חיצוניות והמוחין נקרא פנימיות. אמנם דרך כלל היא כך, כי ג' כלים עצמן דז"א נקרא חיצוניות, ומהם נעשו העולמות והמלאכים, ומהאורות דז"א שהם נר"ן נעשו הנשמות ונקרא פנימיות, ומהג' כלים דאמא ומהג' מיני מוחין שבתוכם נעשו הלבושים דנר"ן של הנשמה הפנימית. והענין, כי ודאי שהנשמות דז"א גדולים מכלים דאמא, אך כלים דאמא הם יותר גדולים מכלים דז"א.

שער כ פרק יב¹⁴²⁸

כלל¹⁴²⁹ העולה, כי בזמן העיבור נעשה כלי החיצון דז"א כלול מרמ"ח איברים, וזה מן הבריורים אשר ביררו או"א מז' מלכים שמתו. ובתוך כלי זה נתלבש כלי חיצון דאו"א, שהם סוד הטפות דכורא ונוקבא אשר על ידם מצטייר צורת הלבוש של¹⁴³⁰ הנפש, וזה כלי החיצון דאמא הוא בחי' קרומות ג' מוחין דעיבור, ובתוך הקרומות האלו מתלבשין ג' מוחין דעיבור מצד אמא, ובתוך המוחין האלו מתלבשין לבוש החיצון דאבא, והוא גם כן בחי' קרומות, ובתוכם המוחין מצד אבא, ובתוך בחי' אלו מתלבשין בתוכה¹⁴³¹ כלי החיצון דנה"י דא"א, גם הם ג'¹⁴³² קרומות ובתוכם מוחין מצד א"א ובתוך כל בחי' אלו מתלבש נפש דז"א¹⁴³³.

ואמנם נודע כי ה' מינים הם נרנח"י, וכל א' כלול מכולם, ונמצא כי אין הנפש נגמרת לו עד היות בה ה' חלקים הנ"ל, והוא עד שנגמרו המוחין דמצד א"א. אמנם קודם שנעשה כלי החיצון דז"א, אז כבר היה בו קודם העיבור בחי' נפש דנפש שהוא הבל דגרמי¹⁴³⁴, ובעיבור

¹⁴²⁸ חלם יסר.

¹⁴²⁹ עי' נה"ש דף ט ע"ב ד"ה ונמצא.

¹⁴³⁰ כל (לש"ו).

¹⁴³¹ בתוכם (לש"ו).

¹⁴³² נמחה באלם יסר.

¹⁴³³ זה מש"כ לעיל שער א ענף ד'

מבואר שכל הארת אורות עליונים כולם כאחד מתלבשים בבחינה התחתונה מהם בנשמתו, דהיינו, או"פ דיושר דכל האצילות בריאה ויצירה מתלבשים כולם בתוך הכלים ואו"פ דיושר דעשיה. וקשה, דלקמן כותב הרב (שער מוחין פרקים ה' ו"ב) שכל מה שמתלבש מהעליון בתחתון ועומד בו העליון מבפנים והתחתון מבחוץ הוא רק בכלים דתחתון, שהכלים דתחתון עומדים מחוץ לאורות והכלים דעליון המתלבשים בו, אבל האור ונשמה דתחתון הוא מבפנים לכולם. ובביאור הענין יש להקדים, יש ב' מיני הארות המתפשטים מכל העליונים בתחתון, א' ההארה השייכת לעיקר עצמותו גופא דהתחתון, שכן הוא נעשה לעצם מעצמיו, ב' תוספת מוחין של התחתון בה עולה מעילוי לעילוי למעלה ממדריגתו.

ועתה מבואר שפיר, שכן מה שכתוב בשער המוחין דהאורות העליונים נכנסים בין כלים שבעשיה העומדים חוצה לו לבין אור פנימי דתחתון העומד פנימה לכולם קאי על הבחי' הראשונה, אבל כאן שכ' דאורות העליונים מתלבשים בתוך הנשמה דתחתון והוא עומד מחוצה להם אינו מדבר אלא על תוספת המוחין והגדלות (ביאורים ח"א יז ע"א).

וזה בשער ג פרק א'

קשה, שהרי ז"ן מלבישים על הנה"י דאו"א ולא על כל הז"ת שלהם. ועוד קשה, שכן כתוב לקמן שהתלבשות של כל תחתון על עליון אינו משאיר בגלוי מהעליון אלא את הראש. אלא בע"כ צ"ל כנ"ל שער א' הערה. **Error! Bookmark not defined.** שכוונת הרב בכל התלבשות היא שהתחתון (במקרה דנן הז"ן) מלבישים על הז"ת דמלכות דהעליון (במקרה דנן או"א). ובעומק, כל התלבשות היא דרך טיפה הזרעית שיוצא מהבחינה העליונה דרך השתלשלות של אמ"ר וק"ב (עי' לקמן שער מ"ד ומ"ן פרק ה'), והטיפה כחה והארתה נעשה בנה"י דעליון (והם השחקים ששחוקים מ"ן לצדיקים - חגיגה י"ב ע"ב), וכחו נמשך לנה"י מכל הז"ת. אמנם הג"ר דפרצוף עליון אין ניכרת הארתם וכחם בפרצוף התחתון, ולכן ראשם גלוי (ביאורים ח"א כה ע"ג). כאן שייך לקטעים הבאים, אבל מה שכתוב לפני כן שייך כאן.

¹⁴³⁴ נ"ח כלי ממט (נוסף באלם יסר).

מאיר העץ חלק ג'

כשנעשה כלי החיצון דז"א אז נכנס בו רוח דנפש. וכשנחלבש בו כלי החיצון¹⁴³⁵ דאמא שהם המוחין, נכנס בו נשמת נפש, וכשנחלבש בו כלי החיצון מוח¹⁴³⁶ דאבא¹⁴³⁷ נכנס בו חיה דנפש. וכשנחלבש בו כלי¹⁴³⁸ מוחין דא"א נכנס יחידה דנפש.

אח"כ ביניקה נכנס בו הרוח וגם הוא (בה)¹⁴³⁹ מדרגות. כי תכף כשנולד נכנס בו נפש דרוח, אח"כ כשנגמר בשני¹⁴⁴⁰ היניקה כלי אמצעי דז"א נכנס בו רוח דרוח, וכשנכנס בו לבוש אמצעי דאמא עם המוחין דיניקה שמצד אמא אז נכנס בו נשמת רוח, וכשנכנס בו לבוש אמצעי דאבא שהם הקרומות עם המוחין שמצד אבא, אז נכנס בו חיה שברוח, { קב ע"א } וכשנכנס בו כלי לבוש אמצעי דנה"י דא"א שהוא הקרומות ובו המוחין שמצד א"א, אז נכנס בו יחידה דרוח, והרי נשלם הרוח לגמרי.

אח"כ בעיבור ב' דגדלות, אז נכנסת בו הנשמה דז"א גם הוא ע"י מדרגות, כי תכף נכנס בו נפש שבנשמה, ואח"כ כשנגמר בעיבור זה כלי הפנימי דז"א נכנס בו הרוח דנשמה, וכשנכנס בו הכלי הפנימי דאמא שהוא הקרומות עם המוחין דאמא דגדלות, נכנס בו נשמה דנשמה, וכשנכנס בו כלי פנימי דאבא שהוא הקרומות עם המוחין דאבא דגדלות, נכנס בו חיה דנשמה, וכשנכנס בו כלי פנימי דנה"י דא"א, שהוא הקרומות ומוחין דא"א, נכנס בו יחידה דנשמה, והרי נשלם בו נשמת ז"א כולה¹⁴⁴¹.

ודע, כי עד עתה לא לקח ז"א רק ג' כלים דיש"ס ותבונה אשר שניהן נקראו בינה לבד, בסוד (ט"ו פ"א מ"ד) וחכם בבינה, שהיא ה' ראשונה שבשם כנודע אצלינו. לכן אינו רק נשמה שהוא נגד בינה.

אך אח"כ, חוזר ז"א לקחת ג' כלים אחרים דא"א עלאין ששניהם בסוד חכמה לבד, בסוד (ט"ו ש"ס) הבן בחכמה, והוא י' ראשונה שבשם, והם סוד עיבור ויניקה וגדלות שניים¹⁴⁴² הנזכר בכוונת ליל פסח (שעה"כ דרוש ב), ואז נקרא חג"ת כנוזר שם. וטעם הדבר כי או"א שרשם הם חג"ת נה"י לבד, כי חב"ד דא"א לקחם עתיק והבן זה¹⁴⁴³. נמצא, כי כל יש"ס ותבונה נקרא נה"י, וכל או"א נקרא חג"ת. והנה עתה לוקח ז"א כלים שלהם, ולכן לקח גם בחי' חיה דז"א. והוא כי דע כלל א', כי אי אפשר להיות בז"א רק ג' כלים לבד נגד נר"ן, אך כנגד חיה ויחידה לא יש כלים¹⁴⁴⁴, כי נשארים מגולין בסוד מקיף, ולכן לעולם לא יש רק ג' כלים בז"א, אלא שבתוך הלבושים וכלים הראשונים מתלבשים אלו זה תוך זה, כי כלי הפנימי דז"א אשר בו הנשמה כנ"ל שם מתלבש גם חיה וכן היחידה כמ"ש. והענין, כי כלי החיצון דאמא עלאה עם המוחין מתלבשין בכלי הפנימי דמוחין¹⁴⁴⁵ דתבונה, ושם מתלבש נפש דחיה וכלי האמצעי דאמא עם המוחין, ושם בתוכם רוח דחיה וכלי הפנימי דאמא עם המוחין, ושם בתוכם נשמה דחיה וכלי הפנימי עם המוחין דאבא, ושם בתוכה חיה דחיה, וכן כלים דחג"ת דא"א אשר שם או"א עלאין,

¹⁴³⁵ נמחק באלדס ישר.

¹⁴³⁶ "החיצון מוח" נמחק באלדס ישר, ובמקומו המוחין (נ"ח והמוחין).

¹⁴³⁷ (סהם הקרומות) (נוסף באלדס ישר).

¹⁴³⁸ דנה"י סהם הקרומות (נוסף באלדס ישר).

¹⁴³⁹ לש"ן גורם את המוסגר.

¹⁴⁴⁰ מלשון שנים צ"ע איך לנקד* אין הבדל?.

¹⁴⁴¹ ע"י יהל אור ח"א יא ע"ד וז"ל, באדם נשמה חיה יחידה, שכללם הנשמה, היא ג"ר של הרוח של האדם אבל הנשמה עצמה שהיא ג"ר עצמן אינן באים באדם כלל והן אלקות וז"ס איש האלקים, ע"כ.##

¹⁴⁴² סוף פ ע"ג, היינו יש ב' בחינות של גדלות, א' לקבל מוחין דוסו"ת וא' לקבל מוחין דחו"ב ע"י שער יד פרק ג: והנה המוחין שלהם נעשו ע"י חג"ת דא"א אשר בתוכם נה"י דעתיק, שהם מוחין דא"א, וכן אולי חג"ת דא"א צ"ל*##

¹⁴⁴³ וע"י טנתא סוף א' מה לקח או"א ממ"ה וב"ן.???

¹⁴⁴⁴ אבל הם כן מתלבשים בנשמה (ביאורים ח"ב יז ע"ב – ע"י אם נוסף משהו על מש"כ כאן),

ועכ"ז שעצמם לא מתלבשים אבל הארתם כן מתלבש (כללים ח"א ו ע"ג)

¹⁴⁴⁵ וגם מוחין (אלדס ישר).

מאיר העץ חלק ג'

גם בהם ג' כלים ובתוכם יחידה דחיה. אחר כך עולה בא"א עצמו ושם קונה יחידה עצמה האמתית אז נשלם ז"א לגמרי. והסוד כמ"ש, כי העולמות נפלו ממקומם ומקום ז"א בראשון הוא במקום שעתה א"א והבן זה.

מאיר העץ חלק ג'

שער כא פרק א מ"ת¹⁴⁴⁶

שער החמישי שער לידת המוחין ויתחלק לג' פרקים ונבאר עתה ענין התלבשות המוחין דז"א בתוך הכלים דנה"י דאמא, שנשאר ריקנים בעת הלידה כנ"ל (שער המוחין סוף פרק ג), כדי שאח"כ יהיו מתפשטין בתוך ז"א. ונבאר תחילה בחי' אמא בעצמה שאי אפשר שתשאר חסירה מבלי נה"י לה לעצמה. כי אם נאמר שנשאר כך, באופן זה שיהיה ג"ת שהם נה"י שלה מתפשטין ומתלבשין תוך ז"א תמיד זה אי אפשר, לפי שבהיותה כך, { קב ע"ב } אי אפשר לה להזדווג עם אבא. והרי נודע כי זוג או"א תדיר ולא פסיק לעלמין (אד"ו רצ ע"ב), ולסיבה זו הוא מוכרח שיתהוו לה נה"י אחרים חדשים לצורך עצמה בבחי' הכלים, כי האורות שלהם כבר ביארנו שנתעלו בה בעצמה, ולא נתלבשו בז"א, ואז תהיה אמא שלימה בכל י"ס ותהיה למעלה מז"א כולה, ותוכל להזדווג עם אבא. אמנם ההתחדשות להיות לה נה"י אחרים חדשים הוא באופן זה, כי הנה נת"ל, כי בחי' הכלים של נה"י דאמא בלבד הם אשר נתלבשו בהם בתוכם רוחניות ונשמת המוחין דז"א, ואח"כ נתפשטו הכל ביחד תוך ז"א כנ"ל¹⁴⁴⁷ (שער המוחין יב)¹⁴⁴⁸. אבל רוחניות ונשמת נה"י דאמא שהם האורות שבתוכם לא נשאר שם, אמנם נסתלקו למעלה ועמדו בחצי ת"ת תחתון¹⁴⁴⁹ של אמא כנ"ל, ואז הרוחניות והאורות הם מהוים ומוציאין כלים אחרים דנה"י לצורך עצמן, ואז נשלמת אמא בי"ס גמורות מלבד הנה"י שנתלבשו תוך ז"א¹⁴⁵⁰.

ופשוט הוא, שאין כח באורות ההם להמציא ולהוות כלים אחרים חדשים לגמרי, אמנם הוא על דרך הגדלת הקטן, שהולך וגדל כן בכאן הלוש דאמא, ר"ל בחי' כלי ת"ת שבה שנשאר חציו קיים למטה¹⁴⁵¹ (נ"א למעלה) ולא נכנס בז"א, הוא נגדל ונתארך עד שהולך ומכסה ומלביש את [אורות]¹⁴⁵² עצמות ורוחניות נה"י דאמא. וא"כ, צריך שיגדל כפליים ממה שהיה כדי שישפיק לזה. והנה זהו סדר כפילתן, הנה ז"א אינו לוקח מן הכלים של אמא רק מן תחלת שליש ת"ת תחתון דאמא ולמטה עם נה"י שבה כמ"ש בע"ה. נמצא, כי מה שנכנס בז"א הם ד' מדות ושליש, שהיא שליש תחתון של ת"ת ונה"י של בינה. והנה צריך שד' מדות ושליש אחרים עליונים יכפלו, כיצד, נתחיל מן תחלת ב' שלישים אחרונים שיש בבינה דאמא, ונמנה ויהיה ד' מדות ושליש, שהם ג' מדות שלימות דעת חו"ג, וב' שלישים תחתונים של בינה דאמא, וב' שלישים עליונים של ת"ת שבה, הרי ד' מדות ושליש. ואלו נגדלו ונכפלו כפליים ונעשו ח' מדות וב' שלישים, שהם ב' שלישים תחתונים דבינה דאמא ודעת וחג"ת ונה"י ומלכות שבאמא. והרי נשלמה בי"ס שלימות זולת מה שנכנס ממנה בז"א כנ"ל¹⁴⁵³.

¹⁴⁴⁶ אול"ת, שעה"ק סד ע"ג.

¹⁴⁴⁷ כמו שנבאר לקמן (אול"ת).

¹⁴⁴⁸ ע"י שעה"ק ט ע"א: נו"ה דאימא אינם הם עצמם בחי' הראש דז"א, אמנם הם מתלבשים בתוך ראשו. וע"י לקמן שער כג פרק א: לפי שכבר נסתלקו אורות שלהם ונכנסו אורות הז"א במקומם, לכן אלו הנה"י [הכלים דנה"י – אוצ"ח]¹⁴⁴⁸ דאמא מתחלפין מטבעם הראשון ונהפכים להיות עצם מעצמו ובשר משרו של הז"א עצמו¹⁴⁴⁸, וכגוף עצמו דמיין ממש, ואינן נקראין אלא בשם גופא דז"א ממש.

¹⁴⁴⁹ תחתון דת"ת (אול"ת).

¹⁴⁵⁰ כנראה לפי שיטת הלש"ו & זה טיפה זרעית של אימא, ולכן צ"ע בדיוק קושי של האריז"ל*.

¹⁴⁵¹ למעלה (אול"ת).

¹⁴⁵² זאול"ח גורם את המוסגר.

¹⁴⁵³ ופשוט הוא שאין כח ויכולת זרוחניות של נה"י דזבונה שנסתלקו למעלה להאכיל כלים אחרים חדשים ממש, זולתי אותם שנבראו להם זעתי אילנות, אצל הענין הוא כדוגמת איברי גוף הקטן, כי הלבושים והכלי' העליונים של מחצית עליון של הזבונה נגדלים ומתארכים עד שמלבישים גם את עצמות ורוחניות הנה"י שבה למטה, ונמצא שהכלים העליוני' כריכים לנגדל כפליים ממה שהיו כדי שישפיקו להלביש את הרוחניות של מחצית התחתון של הזבונה. (שעה"ק).

מאיר העץ חלק ג'

וא"ת, למה לא נכנס תחלה בז"א בחי' ב' שלישים תחתונים דת"ת דאמא ולמטה, ואז נמצא ד' מדות וב' שלישים, ואז היתה כל בחי' בינה דאמא נכפלת ונגדלת, כי מתחלת הבינה עד סיום שלישי ראשון דת"ת דאמא הם ד' מדות, בינה דעת חסד גבורה ועוד שלישי עליון דת"ת, והיו נכפלין ומספיקין, אבל עתה שאין כתר של ז"א עולה למעלה רק בשליש ת"ת תחתון¹⁴⁵⁴ דאמא, נמצא שלא נכפלה כל הבינה דאמא אלא ב' שלישים תחתונים שלה, ולמה היה כך. התשובה הוא, כי דע הקדמה א' והוא כמו שנתבאר, כי זווג דאו"א שהם בחי' ב' פרצופים שנעשו מן בחי' חו"ב של כללות עולם האצילות, בהיותו נחשב כולו פרצוף א' כנזכר בהרבה מקומות¹⁴⁵⁵, והנה זווגם תדיר ולא פסיק לעלמין, וגם דכחדא אינון נפקין וכחדא שריין (א"י רצ"ב) ואין הפרש בהם, כי אמא גדולה כאבא אשר זה הטעם דזווגם תדיר. משא"כ בזו"נ שאין זווגם תדיר, לפי שהנוקבא לפעמים גרועה וחסירה ממנו ואין שוין, ואז אינה יכולה להזדווג עמו. והנה כן הענין בכל בחי' חו"ב פרטיות שיש בכל פרצוף ופרצוף, ששניהן שוין במציאותן וזווגם תדיר, וא"כ נמצא שחו"ב פרטיות { קב ע"ג } שבי"ס דאמא צריכין שיהיו שוין במציאותן וזווגם תדיר. ולכן אם ז"א היה לוקח מאמא ב' שלישים תחתונים דת"ת דאמא, היתה צריכה כל הבינה דאמא להגדיל ולכפול כולה, ובזה ודאי יש בה תשות כח¹⁴⁵⁶. משא"כ בחכמה שנשאר כל כחה בה, ולא הוכפלה להשלים בחי' חסרון אחרים שתחתיה. משא"כ בבינה שחצי כחה נתון אל התחתונים, ולכן הוצרך שז"א לא יקח מת"ת שבאמא רק שלישי תחתון לבד, ועי"ז לא תצטרך הבינה דאמא לכפול רק ב' שלישים תחתונים וישאר שלישי העליון שלה קיים בכל כחו, ובבחי' שלישי הזה תהיה שוה עם החכמה.

וביאור הענין, כי הנה הבינה צורת ה' ראשונה שבשם כנודע, וצורת ה' הוא ג' קוין שכוללים י"ס שבה, כי קו ימין כולל חו"ן שבה, וקו שמאלי בג"ה שבה, וקו אמצעי כולל דת"י¹⁴⁵⁷ ומלכות שבה. והנה שלישי העליון שבה הם חב"ד שבה, שהם ג' ראשין של ג' קוין שבה, וכיון שאלו קיימים בכל כחם ושלימותן, מספיק בזה, כי כבר ג"ר שבה שלימות. וגם, שכיון שג' ראשי הקוין ניכרים בשלימות א"צ לתשלומין, ובפרט במקום ההכרח שיוכפלו לטעם הנ"ל. ועוד טעם אחר קרוב אל הנ"ל, והוא, כי ג' ראשונות לעולם הם חשובים כאחד, ואם כל הבינה דאמא היתה נכפלת ותשש כחה, נמצא שאין לה השוואה עם הב' ראשונים, ולכך הוצרך להניח ממנה שלישי א' שלא יותש כחו ובערך זה יהיה חשובה כאחת מן הראשונים.

שער כא פרק ב מ"ת¹⁴⁵⁸

ואחר שביארנו ענין אמא עצמה נבאר ענין ההפרש שיש בין ז"א לנוקבא בענין המוחין שלהם. כי הנה, ע"ד ששיעור ז"א הוא מן הת"ת דאמא עד למטה, כן נוקבא דז"א הוא מן ת"ת דז"א ולמטה¹⁴⁵⁹. אלא שיש הפרש א' ביניהן, והוא, כי הנה הנוקבא דז"א מקומה הוא בתחלה כאשר נאצלה באחורי ז"א מהחזה של ז"א ולמטה, כיצד, עד החזה הוא שלישי עליון של הת"ת

¹⁴⁵⁴ תחתון דת"ת (או"ח).

¹⁴⁵⁵ ז"א סוף פרק ב'.

¹⁴⁵⁶ כי אע"פ שאמרנו שהגדילם כפלים, ודאי שנתמעט אור שלה מצדראשונה ע"י תוספת הגדול שהוצרכה ליגדל. וא"כ תהיה גרועה מן החכמה ותפסק זווגיהו, ולכן הוצרך שלא תשתנה כלל אמנם ישאר שלישי העליון שבה שלם זכוחו שלא ישתנה מדיגותו, וכיון שבאותו השליש תהיה שוה אל החכמה יספיק לכשיהיה זווגיהו תדיר (שעה"ק).

¹⁴⁵⁷ כלת"י (או"ח).

¹⁴⁵⁸ או"ח, שעה"ק דף פ ע"ד, מצו"ש נה ע"א.

¹⁴⁵⁹ עי' בהגר"א על ספד"צ טו ע"ד שמבאר ענין זה שכל פרצוף מתחיל מהחזה של הפרצוף שלמעלה ממנו, ולא מביא נוק', כנראה שיעקר מקומה של נוק' היא להיות פ"פ עם ז"א, אבל הסיבה להנ"ל היא שעד הטבור מגיע הדיקנא שזה עיקר תיקון הפרצוף, ולמטה ממנו הוא לבר מגוף ולכן אפשר להיות לו שם פרצוף בפני עצמו (על פי מאיר הספרא).

מאיר העץ חלק ג'

דז"א, וממקום סיום החזה עד סוף הת"ת דז"א יש ב' שלישים תחתונים אחרים. והנה שיעור כתר של נוקבא דז"א הוא שיעור מקום ב' שלישים התחתונים דת"ת דז"א¹⁴⁶⁰.

¹⁴⁶⁰ כריך שניתן טעם, למה ז"א לא התחיל ראשו להיות למעלה בת"ת של התבונה, כמו שהוא בראש הנקבה עם הת"ת של ז"א. וכבר נתבאר זה בחיבורינו, ועיין סם. והנה יש לזה שלשה טעמים, (ע"ח פ"ג משער לידת המוחין) הא', הוא לתועלת של התבונה, כ"א ח"ו היתה יורדת היא יותר למטה, שהוא תחת ז"א, היו הקליפות נאחזות אפילו בכתר שבה. השני הוא לתועלת ז"א, והוא, במה שאמרו ז"ל כל אמתא כריבועא, היא אמתא ותרי חומשי באלכסונא. וביאור דבריהם יובן, במה שאמר הכתוב דורי נסע ונגלה מני כאהל רעי וכו' (ישעיה ל"ח י"ב). וגם זה יובן במה שאמרו רז"ל על פסוק, אדם כי ימות בזה, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. פירוש, כי שני שלישים התחתונים של הת"ת, וכן הנה"י של התבונה הנקראים מ"י, נשאר חיותם למעלה, והכלים שלהם נשארים ריקנים בלי אור, כמתים בלתי חיות שלהם, ויורדים למטה בתוך ז"א, להתלבש בתוכם המוחין של ז"א כנודע, ונמצא כי מ"י ממית את עצמה, על התורה שהוא ז"א. ועתה כריך להגדיל בתבונה, ולהשלים זה אלו הכלים שלה, שנחסרו ממנה, וניתנו לז"א, ולכן הורד שישאר מן התבונה למעלה, אלו הבחינות שלא יכנסו תוך ז"א, והם בינה וחג"ת שבה, כדי שמהם יוגדלו בה הב' שלישי תפארת ונה"י, החסרים בה, כי כל א' מהגז', נגדלת ונעשה כפלים ממה שהיתה. ודע, כי חומש הבינה של התבונה, נשארת בחבור עם החכמה של התבונה, ואינה נפרדת ממנה, לפי שכל הבינה עצמה נקרא ה', ולכן החומש שלה נשארת עם החכמה של התבונה כנזכר, וכל שאר הבחי' משם ולמטה, הגדילו והוכפלו, מכח האור של הכלים שנשאר למעלה, ולא ירד למטה עם הכלים בתוך ז"א. ודע, כי מאלו הכלים שירדו, נעשו אורות מקיפים לז"א, כי מה שבתבונה נקראים בחי' כלים, נעשים למטה בז"א בחי' אורות מקיפים. והרי נתבאר, למה לא עלה ראש ז"א יותר למעלה.

הטעם השלישי הוא, כי הנה אור הנלח וההוד לתבונה נעשה כמין אהל משופע, מתפשט לכלדיון מכאן ומכאן. וכבר אמרנו, כי כל אמתא באלכסון, מוסיף ב' חומשי על רבועא, כי הנה יש הפרש כאשר האור יורד ביושר, מכאשר יורד משופע נוטה לכלדיון, וההפרש הוא תרי חומשי כנזכר. והענין הוא, כי חמשה חסדים נרמזים באות נ' של נסע, שצפסוק דורי נסע ונגלה וכו', כי להיות אור החסדים האלו, משופעים כאהל רועי, שקצותיו הם משופעים לכאן ולכאן וכן החסדים האלו משופעים ונוטים לשני הצדדים, בקו ימין ובקו שמאל, ולא ביושר בקו האמצעי, ונטיה זו גרם הפרש תרי חומשי, שהם חמשה חסדים, שהם אות נ' של נסע. ואמנם אלו החמשה חסדים מתחלקים לשני בחי', שהם ס"ע, של נס"ע. והוא, כי החסדים הסחומים נרמזים באות ס', כי אות ס' מורה על סתום. ועוד, כי החסדים המכוסים הם ב' חסדים ושליש, שהם ב' הוי"ו"ת ושליש הוי"ו"ה, שהם בגימטריא ס'. ואות ע"י מורה, על גילוי עינא פקחא. ועוד, כי הם ג' הוי"ו"ת פחות שלישי, שהם בגימטריא ע"י. וזה אומר, דורי נסע ונגלה.

והענין הוא, כי כאשר נכנסו נה"י לתבונה תוך ז"א, הנה המוחין הם שבתוכם, נסעו וחנו ג' חניות, כי בתחלה חנו בג' ראשונות דז"א, ושם הניחו רושם שלהם. ובשניה חנו בג' אמצעיות, וגם שם הניחו רושם. ובשלישית חנו במקומם האמיתי, שהוא בג' אחרונות דז"א. ונמצא, כי בכל המקומות אשר התהלכו שם, הניחו שרשם ורשומם. והנה מפני זה, יש חשק ותאוה אל האורות שנשארו למעלה בבחי' רושם כנזכר, (ו)לירד למטה עד נה"י דז"א. ולכן המאכל העליון, הניח שם באמצע מסך ופרסא חדא, כדי שלא יוכלו האורות לירד למטה, ומסך הנזכר הוא הנרמז בפסוק זה, ונקרא אהל רועי. ואמנם האורות התחתונים שלמטה מן המסך, להיותם אורות מגולים, נגדלים, ומתחזק אורם, ויכולים לעלות ולבקוע המסך, ולעלות למעלה, למקום האורות מכוסים, ומגדילים אותם גם כן. וזה אומר, דורי נסע ונגלה, שהוא ג' בחי' החסדים, נרמזים באותיות נס"ע, ובהם ג' חדרים וחניות

מאיר העץ חלק ג'

¹⁴⁶¹ז"ס פסוק (ישעיה נד יב) ושמתי כדכד שמשותיך וגו'. והענין הוא כי הנה נודע כי ה"ח מתפשטין בז"א מהחסד שבו עד הוד שבו, והנה חסד גימטריא ע"ב, והנה חסד המתפשט בתוך ת"ת של ז"א, בהיותו מתחלק לג' שלישים, יהיה כל שלישי ממנו במספר כ"ד, כי ג"פ כ"ד גי' ע"ב¹⁴⁶², והם כמנין חסד הנ"ל. והנה כתר דז"א הם ג"פ אור אור אור כמנין כתר, אבל נוקבא הכתר שלה הוא ב"פ אור אור, שהם גימטריא ב"ת, כנודע כי הנוקבא נקראת בית¹⁴⁶³. ואלו ב"פ אור שיש בכתר דנוקבא הם בחי' ב' שלישים של ת"ת דז"א שלקחתם הנקבה לכתר שלה, אשר כל א' מהם הוא כ"ד¹⁴⁶⁴. וז"ס (בראשית כד טז) ותמלא כדה ותעל, כ"ד ה'¹⁴⁶⁵, וז"ס כ"ד

כנזכר, וזה אומרו דורי נסע ונגלה, ואמנם למטה הם נגלים, וזהו אומרו ונגלה. ואחר היותם נגלים, אז דוקעים המסך הנעשה כאהל רועי וכזכר, ועולים למעלה על המסך, להגדיל החסדים העליונים המכוסים.

עוד יש טעם שני, למה חשק האורות עליונים לירד למטה, והוא, כי הגבורות היו למעלה עמהם בדעת, ועתה שהגבורות ירדו ביסוד דז"א, חשק החסדים לרדת, להתחבר עם הגבורות כבתחלה. ולכן גם לסבה זו הוסיף המסך הנזכר, כדי שלא ירדו האורות למטה כנזכר. ועיין גם כן בפסוקים הפסוקים, ביאור פסוק זה זישעיה סי' ח"ל (שעה"ק מ"ז ע"ב).

ונבאר עתה בפירוט, ענין הכתר שבה, מה עניינו. וגם ענין הכלי, ואור החסד הנכנס בה, כנז"ל. דע, כי מן הכלי של הת"ת של ז"א, ממנו עצמו נעשה הכלי של הכתר של נוקביה. ומן האור שבכלי הת"ת דז"א, שהוא אור פנימי שבו, והוא החסד הג' מן הה' חסדים שנתפשט בו. ממנו נעשה האור הפנימי, שבתוך כלי דכתר דנוקביה. אבל יש שנוי אחד בין האור ובין הכלי שלוקחת, כי אינה לוקחתם בהשואה אחת. והענין הוא, כי הנה שיעור קומת הכתר שלה, הוא שיעור ב' שלישים התחתונים של הת"ת דז"א, שהוא מן החזה שלו ולמטה, ולכן היא לוקחת כל הכלי ההוא. אמנם פשוט הוא, שאינה לוקחת כל ב' שלישי הכלי ההוא שבמקום הגלוי, כי ז"א צריך ג"כ כלי אליו. אבל הענין היה כך, כי ב' שלישים אלו נתחלקו, ונעשו ד' חלקים. חצי שלישי, לכלי הת"ת דז"א עצמו, וחצי שלישי וחצי שליש לנוק' באופן זה, כי חצי השליש היה לכתר שלה, וחצי שלישי לדעת שלה, וחצי שלישי לת"ת שבה.

והסבה שהספיק חצי שלישי לת"ת דז"א היא, לפי שכיון שבתחלה כבר היו בו כל ב' שלישים, לכן הספיק עתה חצי שלישי. ועוד טעם אחר, לפי ששם הוא גלוי גמור, כל החסדים דז"א היוצאים מפי היסוד לדאימא, מן החזה ולמטה, ובכח האורות הרבים ההם, הספיק חצי שלישי של הכלי, לב' שלישים שבו. ואמנם צחינת האור של החסד שבת"ת דז"א, שלוקחת הנקבה לכתר שבה, הוא מועט, והוא, כי השליש התחתון של החסד שבת"ת דז"א, נחלק לשנים, האיו עלה בכתר דז"א כנזכר שם. וחצי השלישי, האיר לכל האחר ונכנס בכתר דרחל (שעה"ק פ ע"ד).

¹⁴⁶¹שעה"ק מז ע"ד.

¹⁴⁶²כי הג' שלישים לכלי הת"ת דז"א הם ג"פ כ"ד (שעה"ק דף פא ע"א).

¹⁴⁶³עי' יומא ב' ע"א ביתו זו אשתו.

¹⁴⁶⁴ונבאר ענין מש"כ רז"ל כי צימי שלמה המלך היתה לבנה במלואה והענין הוא כי הנה החסד שבת"ת היא הוי"ה א' דיודיין דע"ב וכל שלישי ממנו הוא כ"ד והנה בזמן שבית המקדש היה קים היתה לקוחת זה הכ" של אור החסד (שעה"ק).

¹⁴⁶⁵כ"ד הנקבה הנק' ה' תתאה (שעה"ק).

¹⁴⁶⁶עי' תיקו"ז טו ע"א שהמ"ט פנים טהור וטמא שיש בתורה מושרשים בהגילוי ק"ש שיש כ"ה אותיות בפסוק שמע ישראל וכ"ד בברוך שם, ובחי' כ"ד הוא השכינה שכלולה מכ"ד ספרים של התורה (ע"ש עוד שהכ"ד היא שייך גם ליסוד וגם נוק', ולכן יש מציאות בתיקון של כד"ד פעמים כ"ד שהיא הזיווג ביניהם), וז"ל, האי עני איהו ד"ך ובת זוגיה דכ"ה ואיהי כד"ה על שכמה, כ"ד ה' דאיהי חמשה חומשי תורה, ואינון ה' אצבעאן דבהון אתמר ותמלא כד"ה ותעל, וביאר הגר"א שתוספת הה' לכ"ד היא בגאולתה הן קבלתה מהבינה (בדף נא ע"ב כתוב יסוד, ובגר"א שם דעת,

מאיר העץ חלק ג'

אותיות שיש בפסוק בשכמל"ו¹⁴⁶⁷ כנזכר בזוהר (ואתחנן רטד ע"ב), וז"ס כ"ד ספרי דאורייתא. ולכן הנקבה נקראת ד"ך וענייה¹⁴⁶⁸, לפי שחסר ממנה כ"ד שהיא שלישי הראשון, והיא ד"ך וענייה ממנו¹⁴⁷⁰¹⁴⁶⁹. וז"ס שארז"ל (ברכות לא ע"א) משחרב בית המקדש אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, כי בעת שנחרב בית המקדש שהיא הנקבה הנקראת בית, לסבת לקיחת הכתר שבה ב"פ כ"ד הנ"ל, שהם ב' פעמים אור כמנין בי"ת¹⁴⁷¹, ולכן מאז ואילך {קב ע"ד}

ואין חילוק) שהיא ה' עלאה והן תוספת למלכות שהיא ה' תתאה וזה ה' אצבעות שאוחזים בהם את הכד.

¹⁴⁶⁷ שהוא בנקבה כנודע (שעה"ק).

¹⁴⁶⁸ תיקו"ז שם.

¹⁴⁶⁹ ולכן הכ"ד נחלף לד"ך. והנה אין זה אלא צבחי הכלי, אבל מצחי' אור חסד שצתוכו אינה לוקחת רק חצי שלישי האחרון כנז"ל, באופן שלוקחת לכתר שלה ב' שלישים לכלי וחצי שלישי לאור, משא"כ בז"א שלוקח מן הת"ת לתבונה מן הכלי שלישי א' האחרון לצד עם כל האור שבו, באופן, שכתרו צבחי' הכלי, קטן מן כתרה צבחי' הכמות. אבל צבחי' האיכות, ודאי כי שער חצי שלישי ת"ת לתבונה, גדול מכל ב' שלישי ת"ת דז"א. אבל כונתינו לומר, שכפי הערך היה ראוי, שכמו שהכתר שלה, הם שני שלישי הת"ת שבו. כן הכתר שבו, יהיה ב' שלישי הת"ת לתבונה, וכבר זיארנו הטעם פס.

נמצא, כי כתר דז"א, אורו גדול, והכלי קטן. והכתר לנוק' להפך זה, כי הכלי גדול, והאור מועט יותר מדאי. עוד יש שנוי אחר, כי אור כתר דז"א, היא עצמות האור של תבונה, שנכנסת בתוכו. ואור כתר שלה, הוא הארה בעלמא, אשר עוברת דרך מסך הכלי לת"ת דז"א מאחור, אל הכתר שבה. ויען זה הגרעון בכתר הנקבה, משא"כ בז"א, לכן היה גרעון שני גם במוחין שבה, משא"כ בז"א. והוא כי כבר נתבאר בענין המוחין דז"א, שהם ד' מוחין, והם, חז"ד, ודעת כלול מתרין עיטרין. ולפי שככתר שבו יש אורות רבים, לכן היה כח באורות ההם, להמשיך גם מוח הדעת למעלה בראשו, בין חכמה לבינה כנודע, אע"פ שמקומו האמיתי הוא למטה, כמו שנבאר. אמנם הנקבה, כיון שאור הכתר שבה מועט, אין בו כח להעלות את הדעת הקל שבה, שהוא עיטרא דגבורה לצדה כנודע. ואמנם בראשה, יש תרין מוחין חו"ב בלבד, אבל הדעת שבה, שהיא עיטרא דגבורה כנזכר, עמדה לה למטה, בשליש עליון לת"ת שבה, באמצע ב' הכתפות, ושם נתקבצו בתחלה חמשה גבורות. כי זהו סוד קשר יו"ד, של תפילין דיד, שהם המוחין שלה, כמבאר אצלנו פס.

וזהו שאמרו באדרת האזינו דף רל"ו ע"א, ונהירו דתרין מוחין גליפן זה וכו', יראה, כי אין בראשה צבחי' מוחין, רק ב' לבד. גם באמרו ונהירו, רמז אל הנז', כי המוחין שבה, הם הארה מועטת, היואלה לצד אחורי הת"ת דז"א, משא"כ במוחין דז"א, שהם אור תבונה עצמו, המתפשט בתוך ז"א. וכבר נתבאר בענין הכתר דז"א, איך החכמה והבינה, נמשכו מן המוחין עצמם לאו"א. אבל הדעת, נמשך מן ה' חסדים המתפשטים בו"ק שלהם. ולכן גם בנקבה, נשאר בין הכתפים כי שם מקומו באצא. אבל בז"א שיש אור רב בכתר שבו, העלה את הדעת שלו למעלה ממקומו כנזכר. והרי נתבאר, ב' השנוים שמו ז"א לנוק', בענין הכתר והדעת (שעה"ק).

¹⁴⁷⁰ כלומר בתיקונה יש יהיה נשלם לה.

¹⁴⁷¹ וגם הכ"ד הזה חוזר להיות דך עני כסוד אל יסוב דך נכל' ולע"ל נאמר והיה אור הלצנה וכו' (שעה"ק מ"ז ע"ד).

סוד לצנה במלואה: ונבאר ענין מ"ש רז"ל, כי בימי שהע"ה, היתה לצנה במלואה. והענין הוא, כי הנה החסד שבתפארת, היא הוי"ה א' דיודין דע"ב, וכל שלישי ממנו הוא כ"ד. והנה בזמן שבהמ"ק היה קיים, היתה לוקחת זה הכ"ד של אור החסד, והוא כ"ד אותיות בשכמל"ו. והנה זי"ת עם השבונה שהוא שנים, יהיו בגימטריא תי"ד, והם בגימטריא ב"פ אור אור, ואם תסיר שרשם שהם ב' סוד

מאיר העץ חלק ג'

אסור לשחוק, כי שחוק הוא גימטריא ב' פעמים או"ר או"ר, וכיון שנסתלק או"ר או"ר אין שחוק בעולם¹⁴⁷². ולעתיד לבא כשיבנה בית המקדש¹⁴⁷³, נאמר אז (ישעיה נד יב) ושמתי כדכ"ד שמשותיך, כי אז יחזור לה ב'פ כ"ד הנ"ל הנקרא שמשותיך על שמאירין כשמש¹⁴⁷⁴. וגם לפי שלוקחתן מגוף הת"ת דז"א הנקרא שמש כנודע, להיות לה בחי' הכתר שבה. ונמצא שהם ב' שלישים מן השמש, ויהיה כ"ד כ"ד שמשותיך, כי הז"א כולו נקרא שמש, וגם בחי' הת"ת שבו נקרא שמש. והענין, כי כל חסד נקרא אור בסוד האור דאתברי¹⁴⁷⁵ ביומא קדמאה דמעשה בראשית¹⁴⁷⁶.

והנה טעם לקיחתה ב' שלישים תחתונים לבד, הוא לפי שיסוד של תבונה מתלבש בשליש עליון של ת"ת דז"א כנודע, שהוא עד מקום החזה, ומשם ולמטה האורות של החסדים הם מגולים, לכן אין כתר דנוקבא יכול להתחיל אלא בסוף סיום שלישי עליון דתפארת, כי שם התחילו החסדים להתגלות¹⁴⁷⁷. ומכח האורות המגולים שם, אז יוצא שם כתר שלה מבחי' ב' שלישי החסד המגולין והמאירין, ולכן הם ב' פעמים אור אור, וזהו מ"ש למעלה כי ב' פעמים

אלפיון, ישאר זי"ת. ואחר חורבן הבית נחרבו אלו ב' אורות שהם בגימטריא זי"ת כנוכח, וגם הכ"ד הזה חזר להיות דך, עני, בסוד אל יסוד דך נכלס. ולע"ל נאמר, והיה אור הלכנה וכו'. ונאמר ושמתי כדכ"ד שמשותיך, הם ב' אורות הנז', הנק' שמשותיך. והנה הם ב'פ כ"ד כ"ד הנזכר, והכונה היא, כי אז תקבל היא צכתר שלה, ב' שלישי האור המגולים, וגם שלישי האור הסתום, שהוא כ"ד שלישי, באופן שמלבד הכ"ד הא', יתוסף זה ב'פ כ"ד כ"ד אחרים, וזה אמרו ושמתי כדכ"ד, ויושלמו לע"ב, ואז כתיב והיה ה' למלך על כל הארץ וגו'. ועיין בחיבורינו במקום אחר, שסם נתבאר כ"ז היטב, ובס"ג שער מאמרי רז"ל במאמר זה במלת שחוק, ביתר שאת (שעה"ק מז ע"ד).

¹⁴⁷² קשה שהרי תחילת ברייתה היא מהחזה, וכנראה בחרבנה היא חוזרת לנקודה א', וצ"ע*##
ועי' הגרמ"מ משקלוב בביאור משנת חסידים (דף קלב) וז"ל, והענין, תדע לך שאצלנו א"א שתגיע הנוקבא יותר מן החזה דת"ת, ונשאר השליש העליון למעלה בסוד אור הגנוז, ואז ימלא שח"ק פינז [תהלים קכז] ב' אור ולא יותר, כי דוד לא הורה לנו תשובה [עי' ע"ז ד ע"ב]. עי' לקמן מלאה ורחל ג' שמשמע שחסר כאן לאה.

¹⁴⁷³ עי' ליקוטי נוסחאות ועי' תיקו"ז ופרע"ח

(16) ספר פרי עץ חיים - שער חג המצות - פרק ז:

מעשה בר"א, מעשה - ש"ע מ"ה. שהיו מסובין בבני ברק, כמנין ש"ע נהורין, היו מספרין ביציאת מצרים, הם זר"ן שיצאו ממצרים, וחשבון י"ם, הוא ל"ו כ"ד, שהם זר"ן, בסוד וכד"ה על שכמה, ותמלא כדה ותעל, וכמ"ש אל ישוב דך נכלס, וזה בשבח יציאת מצרים, יציאת זר"ן מהמצר (ב) שהוא הגרון, של א"א, והיו מספרים ב"מ כל אותו הלילה:

(2) תיקוני זהר דף יד/א

ובגלותא אסתלק מניה, ואתמר ביה ונהר יחרב ויבש, יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני, ואיהו דך בכ"ד ספרים, ועם כל דא דאיהו חרב ויבש, אתמר ביה אל ישוב ד"ך נכלס, אל ישוב דך, דאיהו צדיק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ד"ך בשכינתא, דאיהו כ"ד אתוון דיחודא, עליה אתמר והמלך שלמה ברוך, ועל אלין כ"ד אתוון אתמר ושמתי כ"ד שמשותיך וכו', האי עני איהו ד"ך, ובת זוגיה דכ"ה, ואיהו(נ"א ואיהו) כד"ה על שכמה, כ"ד ה', דאיהו חמשה חומשי תורה, ואינון ה' אצבעאן, דבהון אתמר ותמלא כד"ה ותעל:

(4) תיקוני זהר דף מו/ב

(ואבא נחית) בצדיק, דאיהו שור"ק בנקודת (חיר"ק) חדא, כי שם חלקת מחוקק ספון, קשורא דתרין ירכין דקשוט, דאיהו דכים, דך ים, ד"ך דכליל כ"ד אתוון דיחודא תניינא, עליה אתמר אל ישוב דך נכלס, ד"ך איהו בכ"ד ספרים דאורייתא, ושכינתא וכד"ה על שכמה, וכד צדיק איהו מלא מעמודא דאמצעיתא, דאתמר ביה ותמלא כדה ותעל:

¹⁴⁷⁴ מן ז"א הגק' שמש ומן בחי' הת"ת שבו שגם הוא נק' שמש וזהו שאמר שמשותיך לשון רבים גם מן אל ב' שלישי הת"ת שכל ה' מהם נקרא שמש המאיר זה (שעה"ק).

¹⁴⁷⁵ "האור להצרכי" נמחק באול"ח, ובמקומו איתא "ה' אור לאית ביומא".

¹⁴⁷⁶ כפי גרסת האוצרות שזה ה' פעמים אור מובן מאד הקשר לת"ת שהת"ת היא כללות גילוי הו"ק וכאן הוא שורש בה"ח שבדעת.

¹⁴⁷⁷ כלומר החסדים של יסוד תבונה. כלומר ועד אז כלול בהארט התבונה*##

מאיר העץ חלק ג'

אור הוא גימטריא שחוק. והנה ב' אלפין שבב"פ אור אור אלו הם שרשים שלהם הנשארים¹⁴⁷⁸ בז"א, ושאר האותיות שהם ו"ר ו"ר מאירין בנוקבא, ואז נעשה בה בחי' בית, ולכן משחרב בית המקדש אסור שימלא שחוק פיו בעולם הזה. אבל בהיותה לוקחתם נקראת (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה, כי חי"ל גימטריא כ"ד כ"ד הנ"ל, ולעתיד לבא שיקחם¹⁴⁷⁹ כתיב (תהלים ס יד) באלהי"ם נעשה חיל, שהיא רחל¹⁴⁸⁰, והוא יבוס¹⁴⁸¹ צרינו, שעיי"כ נבוס צרינו בעת שיבנה בית המקדש. וז"ס ג"כ (במדבר כד יח) וישאל עושה חי"ל, כי ז"א הנק' ישראל, עושה חי"ל לנוקבא, ונותן ב' שלישים שלו לכתר שלה, ונתבאר לקמן (לאה ורחל ג') בענין ב' אורות אלו היטב ע"ש, אבל שורש דרוש זה על מתכונתו¹⁴⁸³ ע"ש. גם שם נתבאר כי ז"א יש לו ג' אורות בכתר שלו, ורחל ב' אורות מהם [בכתר שלה], ולא א' מהם בלבד בכתר שלה.

האמנם, מה שאמרנו למעלה שלוקחה לכתר שלה ב' שלישים תחתונים של ת"ת דז"א, אינן אלא מבחי' כלי והגוף בעצמו של הת"ת דז"א, אמנם מן המוח המתפשט בתוכו שהוא חסד המתפשט בתוך ת"ת דז"א, אינה לוקחת ממנו רק חצי שלישי אור שלו לבד¹⁴⁸⁴. אמנם הז"א אינו כך, כי גם הוא לוקח הכתר שלו מן הת"ת דאמא ג"כ, אבל אינו לוקח רק שלישי האחרון לבד מבחי' הגוף ממש שלה כנ"ל, באופן שכתרו קטן מכתר הנוקבא כפי הערך. אבל ודאי ששליש ת"ת דבינה הוא גדול מב' שלישי ת"ת דז"א שלוקחת הנוקבא. אך כוונתנו הוא, כי כפי ערך היה ראוי, שכמו שהיא לוקח ב' שלישים מת"ת שלו, גם הוא יקח כפי זה ב' שלישים מת"ת דבינה. והנה אינו כן, אלא אינו לוקח רק שלישי א' אחרון לבד, והנה זהו מבחי' הגוף. אבל מבחי' אור שהוא החסד המתפשט בתוכו כנ"ל, הנה לקח כל האור ההוא כולו¹⁴⁸⁶ כמ"ש בע"ה, כי בחי' נצח הוד יסוד דאמא הם כלים ריקנים קטנים¹⁴⁸⁷ בלתי אור¹⁴⁸⁸, ואור שבתוכן הוא נשמות המוחין והאורות של ז"א עצמן¹⁴⁸⁹, אבל הכתר של זעיר אנפין הגוף והאור של התפארת עצמו דבינה¹⁴⁹⁰ ממש, הוא כתר של ז"א כמו שאכתוב לקמן בע"ה.

והנה יש שינוי והפרש זה בין ז"א לנוקבא, כי הכתר של ז"א גופו קטן ואורו גדול מאוד, וכתר נוקבא הוא להיפך כי הכתר שלה גופו גדול ואורו קטן מאוד. ועוד יש שינוי והפרש ב' בין שניהן, והוא, כי כתר {קג ע"א} הנוקבא אינה לוקחת מן הז"א רק הארה בעלמא שיוצאת מאירה¹⁴⁹¹ מגוף הז"א¹⁴⁹², אבל הז"א לוקח עצמות וממשות האורות של אמא ממש שנכנסה

¹⁴⁷⁸ (נ"א הנשרפים) (אול"ח).

¹⁴⁷⁹ שתקחם (אול"ח ולק"ו).

¹⁴⁸⁰ נ"ל שהסיבה שרק מובא רחל על פי מש"כ לקמן משער לאה ורחל ג' שזה ללא לאה, ולכן חסר התיקון וצ"ע*##

¹⁴⁸¹ שמאי להדגיש כאן שזה המשך הפסוק הנ"ל?

¹⁴⁸² פי' שם רש"י ירמוס.

¹⁴⁸³ הוא במקום אחר (נוסף צאול"ח הולאת החיים והשלום).

¹⁴⁸⁴ זה פשוט שהרי נוק' וז"א אי אפשר שיהיו יחד בפרצוף א' אלא כאילו זה תולדה של ז"א*## עיי' לקמן תיקון הנוק' פרק א' וכן פרק ה' שמכאן רואים חסרון בכתר של נוק' שצריכה לתקנה, וכן פרק ו' שיש ג' שלישים א' לת"ת וא' לגוף, ויתכן שכאן מדובר כאשר היא גלגלתא סתימאה וצ"ע גדול*##

וכן שער דרושי הצלם פרק ג' – בזה תבין ענין (חולין ס' ע"ב) ב' מלכים משתמשים בכתר א' כי מן שלישי תחתון דת"ת נעשה ב"ש ונעשה מהם ב' כתרים דזו"ן כנ"ל אלא שכתרו גדול מכתרה כי כתרו ב' שלישי אור [אולי שלישי וחצי?] וכתרה חצי שלישי אור.

¹⁴⁸⁵ ונמצא שלוקחת ב' שלישי הת"ת דבחי' הגוף וחצי שלישי אור שלו בלבד (אול"ח).

¹⁴⁸⁶ של כל הת"ת או של כל השליש ת"ת*##

¹⁴⁸⁷ נמחק צאול"ח ולק"ו.

¹⁴⁸⁸ כנ"ל פרק א', ועיי' לקמן מוחין דצלם פרק א'.

¹⁴⁸⁹ כלומר חב"ד שלו*##

¹⁴⁹⁰ "עלמנו דבינה" נמחק צאול"ח, ובמקומו איתא "דבינה עלמנה".

¹⁴⁹¹ ומאירה (אול"ח).

מאיר העץ חלק ג'

בתוכו בסוד כתר כנ"ל¹⁴⁹³. ועוד יש הפרש ושינוי ג', והוא נמשך מן השינוי הנ"ל כמ"ש, והענין הוא בענין המוח הג' הנקרא דעת, כי הנה נתבאר אצלנו כי בזכר יש ג' מוחין חב"ד, ופרטן ד', לפי שדעת כלול מב' בחי' שהם חו"ג, אבל דעת הנוקבא הוא ק"ל¹⁴⁹⁴, ואין בו רק גבורות לבד¹⁴⁹⁵.

ודע הקדמה אחרת, והוא, כי הנה אלו המוחין הנמשכין אל הז"א ולנוקבא הם בחי' טיפות הנמשכין מן או"א ממוחותיהם בעת זיווגם כנודע, ואמנם ב' טיפות הנקרא חו"ב הם נמשכין ממוחין עצמן דאו"א מחו"ב של כל אחד מהם, אבל טפת הדעת הכלולה מחו"ג אינה נמשכת מהדעת עצמו דאו"א, אלא מהחו"ג המתפשטין בו' קצוות דגופא דאו"א¹⁴⁹⁶. והנה כפי זה [מן הראוי היה]¹⁴⁹⁷, כאשר אלו המוחין מתפשטין בז"א, יהיו עד"ז שחו"ב יהיה למעלה בראשו, אבל החו"ג יתפשטו בגופא בו' קצוות, אבל לא יהיו בראשו בחי' מוח ג' הנקרא דעת הכולל חו"ג, כיון שתחלת המשכתן אינם רק מן התפשטות ו' קצוות דאו"א כנ"ל. ואמנם הענין לא כך היה, אלא שיש אל הז"א ג' מוחין בראשו ממש, ואפי' בחי' הדעת הכולל מחו"ג הוא למעלה בראשו ובבחי' מוח ממש, מלבד התפשטות ה"ח וה"ג אשר בו' קצוותיו כנודע¹⁴⁹⁸. אבל בנוקבא דז"א לא כך הוא, אלא שבראשה לא יש רק בחי' 1499 ב' מוחין לבד, שהם חו"ב שלה, כנזכר באדר"ז רצ"ב (רצ ע"א¹⁵⁰⁰) ונהירו דב' מוחין גליפא בה, וגם ז"ס (שבת לג ע"ב) דעתן של נשים קלה. ואח"כ יש לה בחי' התפשטות גבורות לבד ולא חסדים, ואף התפשטות זה אינו אלא בגופה למטה, ומקום חצי הדעת שלה שהם הגבורות בלבד הם יושבים באמצע ב' הכתפות שלה בשליש העליון של ת"ת שבה, ושם היא בחי' הדעת שבה¹⁵⁰¹, אשר ז"ס קשר של תפילין ש"י

¹⁴⁹² כי אור כתר דז"א, היא עלמות האור של תנונה, שנכנסת בתוכו. ואור כתר שלה, הוא הארה בעלמא, אשר עוצרת דרך מסך הכלי דת"ת דז"א מלאחר (שעה"ק).

¹⁴⁹³ מכאן רואים שבינה גם שייך לג"ר וגם לז"ת (ביאורים ח"ב נז ע"ב). עי' {מצוטט מחלק א'} עצם מציאות כל וולד וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דעליון הוא מהנה"י דעליון ועל אף שהיא באמת מכל קומת העליון בסוד אור מים רקיע אך מציאותה בסוד רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנו הוא נגמר ונעשה רק בנה"י ומש"כ שהנה"י דעליון מאיר לתחתון דלא כמב"ש המובא בגרסאות הכוונה על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בנה"י שלו עצמו והוא מאיר לתחתון תמיד בבחי' אור מקיף (ביאורים ח"ב פט ע"ג), { לגבי נה"י חדשים קל (אול"ח).¹⁴⁹⁴

¹⁴⁹⁵ מכאן רואים שאפילו שמיעוט הירח היה ביום רביעי עכ"ז שרשו היה בעצם התגלות האצילות.

¹⁴⁹⁶ עי' בלש"ו כללים ח"א עב ע"א שיש ב' ממצעים בין ג"ר לו"ק והם ישסו"ת ודעת המתפשט, והם החו"ב (ישסו"ת) חו"ג (דעת המתפשט והוא העטרין כנ"ל הערה **Error! Bookmark not defined.**) בד' מוחין דז"א הנזכר בע"ח דרושי הצלם פ"א. נמחק צאול"ח.¹⁴⁹⁷

¹⁴⁹⁸ עי' בהגר"א על ספד"צ יד ע"ד בסוף העמוד וז"ל, שרשא דגופא הוא דעת שבראש, ענפא הוא דעת המתפשט, מדעת שבראש וכן ע"ש ט"ו ע"ב ז"ל, דעת כלול מדעת דאו"א אלא שדעת דאבא נשאר במוחין, ודעת דאימא הוא דעת המתפשט, עכ"ל. נמחק צאול"ח.¹⁴⁹⁹

1500*##

¹⁵⁰¹ המלכין קדמאין המוזכרים בדבה"י שהם שייכים לנוק' (שהרי אלה שבפרשת וישלח שייכים לז"א – עי' מאמרי רשב"י לט ע"ג), והם לא נתקנו עדיין ולכן אצלה (בדבה"י) כתוב שמלך הדר מת, וכל המלכיות שלה שהם הבחי' האחרונות שבה הנה הם טבועים עדיין בעמקי הקליפות הרבה, והיינו כי לא נתקנה בה עדיין עטרת היסוד שבה כלל ולכן נאחזת שם הס"א הרבה מאד, והוא ענין מיתת מלך השמיני הנז' בדברי הימים כי עטרת היסוד שבה ירדה ונפלה ג"כ ועדיין טבועה שם עד עת התיקון האחרון, וזה ענין הכתוב בעצב תלדי בנים משום הס"א שנאחזת שם ולא נתקן עדיין המלך השמיני שבה שהוא עטרת היסוד ולכן לא נמצא באשה הענין דמצות מילה וכמו שהאריך הרב בזה בשער מוחין דקטנות פ"ב ע"ש בארוכה ואמר שם כי זהו הענין ג"כ מה שאין לקטן בימי העיבור בחי' דעת משום שכל קיבוצו הוא בעטרת היסוד שהוא יסוד החיצון ובאשר שחסר בה אותו הכלי אין להדעת מקום במה להתקבץ ולכן חסר הוא להקטן בעת העיבור כי כל בניינו אז

מאיר העץ חלק ג'

כמבואר אצלינו במקומו. באופן כי זה שינוי הג' נחלק וכולל ב' שינויים: הא', שהזכר יש בו דעת מהחור"ג, והנקבה אין לה דעת רק מהגבורות. והב', שדעת הז"א הוא בראשו בבחי' מוח ממש, ודעת הנקבה הוא בשליש העליון של ת"ת, ושם מקובצים בדעת ההוא הגבורות שלה זולת התפשטות הגבורות המתפשטים בגופא דו"ק כנודע.

והנה סיבת היות דעת הנקבה ניתן למטה בגופא מבואר הוא, כיון שלא נמשך מדעת או"א העליון שבראשה¹⁵⁰², אבל צריך לידע סבה למה הדעת של ז"א נתנין למעלה בסוד מוח בראשו ממש, כיון שלא נמשך ממוח הדעת דאו"א כנ"ל. והטעם תלוי בשינוי הראשון הנ"ל, והוא כי ז"א אשר הכתר שלו יש לו אור גדול מאוד, וגופו קטן יש בו הארה גדולה¹⁵⁰³, ויש בו כח להמשיך ולהעלות את החור"ג שהוא דעת דז"א, ולהעלות דרך קו האמצעי עד ראשו ממש תחת כתר כנודע, כי שניהם הם קו האמצעי. ואז יהיה הז"א דומה לאבא ואימא, שיש להם מוח הדעת שלהם בראשם, אבל נוקבא דזעיר אנפין, שגוף כתר שלה גדול ואורו קטן מאד, אין בו כח להעלותו ונשאר למטה בגוף, כי שם מקומן הראוי להם כי משם חוצב מאו"א כנ"ל¹⁵⁰⁴.

{ קג ע"ב }

שער כא פרק ג מ"ח¹⁵⁰⁵

ועתה צריך לתת טעם למה אין הז"א לוקח הכתר שלו בת"ת דאמא ב' שלישים גמורים כשיעור מה שלוקחת הנוקבא דז"א הכתר שלה בת"ת שבו. ובענין זה יש ג' טעמים: הא', הוא בעבור עצמו. והב', הוא בעבור נוקבא. והג', הוא בעבור אמא. ונבאר אותן, כי הטעם בעבור עצמו, הוא מפני, כי אם הז"א יעלה ראשו עד שיעור ב' שלישים ת"ת דאמא, נמצא שאמא כאשר מתלבשת ומתפשטת תוך הז"א כנודע, נמצא שצריך שתירד אמא יותר למטה ויכנסו ב' שלישים ת"ת שלה תוך ז"א, וקו האמצעי שלה תתפשט למטה, לפי שמן הת"ת שלה נעשה הכתר דז"א שהוא הקו האמצעי, וא"כ ברדת הת"ת של אמא ב' שלישים למטה תוך ז"א, צריך שגם היסוד של אמא שבקו האמצעי שלה ירד יותר למטה ממקומו הנהוג, שהוא בחזה דז"א, שהוא בסוף¹⁵⁰⁶ שלישי העליון דת"ת דז"א, והוצרך לירד עם¹⁵⁰⁷ סיום ב' שלישים עליונים דת"ת דז"א. והנה, נודע כי עיקר הארת ז"א הוא מן החסדים שבתוך יסוד הבינה המתגלים בו מהחזה ולמטה, שכבר¹⁵⁰⁸ נגמר מלבוש היסוד דאימא שהוא מכסה עליהם, ועתה אם תרד יסוד הבינה עד סיום

הרי הוא רק מהנה"י כנודע. וזהו ג"כ סוד מ"ש דעתן של נשים קלה ואין לה דעת שלם וכמ"ש הרב כאן, וכנודע כי הם תלויים זה בזה, ומה שחסר בה העטרה הוא משום שלא נתקנה עדיין בשלימות באור הדעת עלאה העיקרי שהוא האור דהמ"ה, ולכך נשארת היא לעולם רק בשם ב"ן ואין בה בחי' העטרה כמעט כלל וכמ"ש הרב במוחין דקטנות פ"ב, ועי' כאן שאמר הרב כי כל בחי' דעת שבהנקבה אינו למעלה בראשה אלא רק למטה בין הכתפין ומבואר כי זהו מסבת חסרון דאור הכתר ג"כ שאין לה אלא רק אור ממועט בהכתר שלה שהוא רק חצי שלישי אור לבד מהשליש התחתון דהת"ת שבו וכנודע וכן נודע הוא משער תיקון נוקבא ספ"ו ושער הירח פ"ב כי היסוד והמלכות שבהנוק' אין להם על מה שיסמוכו בז"א ונעשה לה היסוד רק מנקודת הת"ת שבה והעטרה שבה הוא רק מהארת החותם דהיסוד והרי לנו גודל המיעוט שנתמעט הנוק' בכל המוחין דקו האמצעי שבה ובפרט הדעת ועטרת היסוד כי אין לה אלא רק דעת ק"ל וגם זה אינו במקומו הראוי ועטרת היסוד הנה כמעט שאין בה כלל וכ"ז הוא לנו לראיה ועד שלא לקחה היא מהדעת עלאה ומהאור דהמ"ה אשר יצא בעת התיקון אלא רק מעט מן המעט היינו כשיעור שיהא אפשר לה להתתקן ע"י התורה ומעשים טובים (דע"ה ח"ב ד ע"ד).

¹⁵⁰² סְבַרְחָאָס (או"ח).

¹⁵⁰³ ויֵשׁ בּוֹ ג' פ' או"ר או"ר או"ר, סָהַם ג' פַּעֲמִים כ"ד כ"ד כ"ד הַנּוֹז, לְפִי סָכַל חֶסֶד נֶקֶד אוֹר דְיוֹמָא קְדָמָא, וְהֵנָּה ג' פ' או"ר, הַסּ בְּגִי' כְתָר. אֲבָל הַכְתָר לְנוֹק', הַסּ ב' פַּעֲמִים כ"ד סָהַם ב' אוֹרוֹת לְבַד כְּמִנְיֵן בִּי"ת (סְעָה"ק).

¹⁵⁰⁴ עי' בזה בשער כה פרק ב' כללי חו"ג.

¹⁵⁰⁵ או"ח, סְעָה"ק מִז ע"ב.

¹⁵⁰⁶ מוֹסַגֵּר בְּאו"ח.

¹⁵⁰⁷ עַד (או"ח).

¹⁵⁰⁸ כי עי"ז נעשה מציאות הלב שהוא השני במעלה להמוח כמ"ש בשער פרקי ז' פ"ד (לש"ו)

מאיר העץ חלק ג'

ב' שלישים ת"ת דז"א לא יהיה גילוי אל החסדים שבז"א כי אם בשליש התחתון לבד, ויהיה הז"א בלתי הארה גדולה (כלל)¹⁵¹⁰¹⁵⁰⁹.

והטעם הב', שהוא מפני הנוקבא, כי בהיות יסוד דאמא מסתיים בחזה דז"א מתגלין החסדים והאורות¹⁵¹²¹⁵¹¹, וע"י הארה זו יכולה הנוקבא להבנות, והיא ניבנית משם ולמטה באחור דז"א כנ"ל, לפי שנוקבא אינה ניבנית אלא מן הארת הגבורות אשר ביסוד דאמא. ובהיותן מכוסים ביסוד דאמא צריכין לעבור ב' מסכים: א', דופן מסך היסוד דאימא. והב', הוא דופן הת"ת דז"א עצמו. ואח"כ יוצא האור אל הנוקבא, ובזה לא תקבל הארה, ולכן אינה יוצאה רק אחר כלות מסך היסוד דאימא, שאורות הגבורות מגולות ואינן צריכין לעבור להאיר לה רק דרך מסך א' לבד שהוא דופן ת"ת דז"א. ואם היסוד דאימא היה יורד למטה עד שיעור ב' שלישים של ת"ת דז"א, לא היתה המלכות נוקבא דז"א יוצאת וניבנית אלא משם ולמטה, והיתה קצרת הקומה מאד מאד.

והטעם הג', בעבור אמא עלאה, כאשר נת"ל בתחלת דרוש זה, והוא כי אמא עלאה כאשר מתלבשת משליש האחרון הת"ת שלה ונצח והוד ויסוד ומלכות שבה תוך ז"א לצורך המוחין שלו, צריכה היא להתגדל ולהתכפל כפליים להשלים חסרונם כשיעור מה שנכנס בז"א, והם ב' שלישים תחתונים דבינה דאמא ודעת וחסד וגבורה וב' שלישים עליונים דת"ת שבה, ונכפלים ונגדלים כפליים כשיעור חסרונם. ואם גם שלישי האמצעי דת"ת שבה היה מתלבש בכתר דז"א, היתה צריכה להכפל ולהתגדל כפליים מתחלת בינה שלה עד סוף שלישי עליון דת"ת שבה, ואז בחי' בינה דאמא תשש כחה ע"כ, ולא היתה שוה אל החכמה¹⁵¹³, וכבר הארכנו לעיל בזה כל הצורך¹⁵¹⁴.

¹⁵¹⁵ועתה צריך להודיעך, כי כל זה שאמרנו כי ז"א אין שיעור גוף הכתר שלו רק שלישי א' לבד, הוא כאשר לא {קג ע"ג} נכנסו בו רק המוחין דמצד אמא לבד. אבל כאשר נכנסין בו אח"כ גם המוחין דמצד אבא כנודע, הנה אז יהיה הכתר שלו אורך ב' שלישים כדמיון כתר נוקבא. והענין הוא מובן כאשר אמשול לך משל א'¹⁵¹⁶, והוא אם יהיה לפניך ב' כלים שוין

¹⁵⁰⁹ "גדולה" נמחק בלול"ח, ובמקומו גורם את המוסגר.

¹⁵¹⁰ כלומר הוא יהיה מבלי הארות הראויים לו שהרי הארת האימא יתגלו*##

¹⁵¹¹ ועי' שעה"פ בראשית דורש ב': פגם ה', בשאר גופו דז"א והוא, כי נודע שמוח הדעת מלובש ביסוד דאימא. ובהיות הדעת למעלה, גם היסוד דאימא היה למעלה. ובחינת המלכות דאימא, שהיא עטרת היסוד שבה, היתה בשליש עליון דת"ת דזעיר עד החזה, ועתה שירד מוח הדעת למטה, גם הכלי שלו שהוא היסוד דאימא, ירד עמו שם, ונמצא שירד שיעור ספירה אחת שלימה. כי בתחלה היה היסוד בדעת, והעטרה בשליש עליון דת"ת. ועתה היסוד דאימא הוא בת"ת דזעיר, והעטרה שלה בשליש העליון דיסוד דז"א.

ועי' שעה"ק עו ע,ד

ע"י החסדי' וע"ש היטב הנה נת' כי הדעת של ז"א כלול מב' עיטרין
ח"ג מלובשי' סך כלי היסוד דאימא וזה היסוד דאימא מחלבש סך
כלי הדעת של ז"א והעטרה של היסוד מלובשת סך השליש עליון
דת"ת דז"א שהוא עד החזה דז"א ונודע כי פי היסוד דאימא אינו רחב

¹⁵¹² בב' שלישים תחתונים דז"א.

¹⁵¹³ שבה (נוסף בלול"ח).

¹⁵¹⁴ עי' לעיל הערה 1460.

¹⁵¹⁵ שעה"ק עו ע"ג.

¹⁵¹⁶ צ"ע על ההסבר הלז הרי אמר בז"א ספ"ב ובאו"א פ"ח בי בכל נתינת מוחין הנה נעשו או"א עם ישסו"ת לאחד ועולה אז בחג"ת דכללות כי הגדלות הראשון הוא נה"י והשני הוא חג"ת וכמ"ש בכוונת פסח וכן באו"א פרק ג' ובמוחין פרק ד' ופרק יב ואם כן הרי אין צריך לטעמים ולהסברים כלל אמנם הנה בדרושי הצלם דרוש ח' מבואר כי מה שנעשו לאחד הוא רק בהזווג אשר לצורך המוחין אבל אח"כ הם חוזרים ומתחלקים והנה נתינת המוחין הוא לעולם ע"י הנה"י דיסוד"ת כשהם בפני עצמם ועל זה אמר דעכ"ז הנה בעת אשר מקבל ז"א המוחין דאו"א עלאין מנה"י

מאיר העץ חלק ג'

בקומתן ממש¹⁵¹⁷, הנה כאשר נכנס זה תוך זה בהכרח הוא שהכלי הפנימי יוגבהו שפתותיו למעלה משפתי כלי החיצון¹⁵¹⁸. כן הענין כאן, כי כאשר הת"ת דאבא נכנס ומתלבש תוך הת"ת דאמא לכנוס יחד תוך ז"א, יהיה הת"ת של אבא גבוה למעלה מת"ת של אמא החיצון אליו, וארכו וקומתו של הכתר דז"א אז יהיה עד שם, ויהיה שיעורו¹⁵¹⁹ כמו ב' שלישי ת"ת דאמא.

דישסו"ת הנה מתגדל הכתר שלו בת"ת דתבונה עד החזה שבה והוא בהסבר הטעם שאמר (לש"ו). צ"ע אם מקומו כאן או בשער כב פרק א @.###* מש"כ שעל ז"א למעלה בחזה דאימא הוא עילוי אליו ועלה בשליש האמצעי שבה והשתמש בו לקבל על ידו אור הכתר דמצד אבא אשר בשליש התחתון דת"ת דאבא, וזה רק בגלל שכתר דז"א נעשה ונחשב אל ת"ת דאבא לבחי' כלי ממילא והוא על ידי מה שקמבל על ידו, ולא שהוא כלי ממש אליו, והוא באמת עומד לעולם במדרגת האימא (דע"ה ח"ב צח ע"ד, וכן ע"ש צט ע"א), עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** לגבי עילוי פרצופים.

¹⁵¹⁷ כי ישסו"ת הם חציים התחתון בהיותם לאחד וא"כ כשהם חוזרים ומתחלקים ועומדים או"א עלאין למעלה וישסו"ת למטה הם שוים בשיעור אחד וכאשר ניתוסף שלישי על שלישי השליש דאבא על השליש דאימא ומתלבש השליש דאבא בת"ת שבה ג"כ הרי מתפשט עי"ז מהת"ת דאימא ב' שלישי (לש"ו).

¹⁵¹⁸ ולכן כריך שיהיה הכלי החיצון יותר גבוה מעט כדי שכאשר יכנס הפנימי בתוכו יהיו שוים, ולכן כריך שהכתר דז"א מאלד אימא יהיה גבוה שני שלישי הת"ת שלה, כדי שכשיכנוס בתוכו הכתר דמלד ת"ת דלחב"א יהיה שווה איליו בקומתו, אעפ"י שאינו כל כך גבוה כמו של אימא כנו' (שעה"ק).
¹⁵¹⁹ עי' בדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כג סימן ו' וסימן ז' (לש"ו).